Handschr.
815

Hs 815

Spiegel an beiden Deckeln 1965 entnommen;
jetzt HsNF 143 a.

Liber capli Ecce S. Marci Pribuzbaug

Tractatg pulcher 7 vtilis de
modo audiendi confessiones:
Tractatg de decē preceptis
Sermo de orribile peccato 7 aliis multis.
Tractatg d' altitudine mentis plato
gdam 7 Gulielmi de Moerbeke
vita 7 consecratio auctorum:
Tractatg d' statu clericali
Tractatg Bti Bernhardi de ambi
tione clericoz
Incipiunt tres primi essentiales
religiosis xpiane 7 huic libz quilibz
presbiter curatg de regno Bolemie habe
tenet. 7 est vtil rē
Sermo de Implotatione dei
Tractatg trac 7 gsecr d' cōpt ad subditos
ad omnia vitandi Canonicoz 7 vicariorz:
Tractatg: Cum ātē nāl mediāte rē

Hs. 815

Tractatus pulcher et utilis de modo au-
diendi cōfessiones

Simpliciores et rudes confessores de modo audiendi confessiones informāre cupiens aliqn in hoc tractatu ad eorū instructionē sub compendio posui p que illi dare² oculo de sibi bus cognoscendi nec oz de ōibq de quibq hoc opusculo fit mencio a sūl queze ꝑ de plibq vel pauciorib ꝑ statū ill ꝑ ditionē psonarū hui⁹ aut tractatū in duas ptes distinxi ista q primo quedā documenta q²alia ponit et modū inquirendi de septē capitalibq vicijs et de quibqd alijs ptīb que q²alit² inuēiri pnt in hoīe statibq ecl exercitijs z de mirogra cionibq fiendis circa quasd psonas diuersor statuū et officior instructoz specialē tāden do ꝑ ptīm que in talibq frequēter q²mittunt² adiciens in fine qualit² qn et a quo absolens sit absoluendq qualit² ecl sanis imponenda sit prima et morienbq īnotescenda Nec ista putes tibi sufficere cū malid fiat ni varijs hoīm qz malicia multf variis ptīb nouis qz aduentoribq et ꝓplexitatibq se īuoluat hoīs q² vana et dubia cū occurrerint lege i su ma fris raymundi in l' hoīm casualia ac alibi p varietē casuū requisitor instruct⁹ opus fuit consilio pitor hoc qz aduertendo ē ꝙ vbiq in hoc tractatu narrat² suma intf suīma raymudi vbi aūt nō notat² suma ꝙ tm liber ut cū de² l' po ill z² intfuit ē de

libello qm casualiū qui ſ libros et titulos
raymundi est distinctus p̄mittens g̃ rubr̄as
dñi nr̄i ihū x̄ adiutorio ſingulas p̄sequar
put ſm modū hui opusculi videbit̄ optimū

Rubrice prime partis

Admonitiones generales de modo cōfitendi
De Luxuria
De Superbia
De Invidia
De Gula
De Ira et pjurio
De murmure et detrac̄ōne
De Scandalo
De Auaritia
De Accidia
De Ira
De Vendicatione
De Furtiloquijs
De Votor̄ solutione

Rubrice ſecunde partis

Ad Epos et p̄latos Ad Clicos et bñficiatos
Ad Sac̄dotes p̄rochiales et vicarios audien
tes cōfessiones Ad Religiosos claustrales
Ad Judices et Advocatos Ad procuratores
Ad medicos Ad p̄incipes et nobiles
Ad Artifices et mechanicos Ad Laboratores
Ad Doctores et mḡros Ad Cōiugatos
Ad mr̄catores et bḡrēses Ad Rusticos et agricolas
De Absolutione et pen̄tencie Jniunctione
De pen̄tēj i extr̄mis siue Infirmorum

Quum aliq̄s petit suā cōfessionē audivi
que p̄ius nō audisti i foro cōfessionis
seu tuq̄ statūs t ignotus e Cōsulo ut i p̄n=
cipio q̄ras q̄n cōfessus sit Si inuenit q̄ diu sñ
cōfessione fuit ita q̄ nesciit inter p̄tā disti=
ngūere q̄ aīa cōfessionē cōmiserat et ea q̄e

postea addident dicas ei q̄ faciat confessiōz
gnāle de oib⁹ pctis suis Si aut in pcepta
que pus emisit et de quib⁹ primaz egit scit
plene distingue ab illis que pcepta emise
rat nō tenet de p̄oribus confessiōz iterare Si
g⁹ dicit se solū velle ea q̄ fatet̄ que post
confessionē p̄or̄ emisit q̄rus cui an fuerat
confessus ut sciat an possit te fundare sup
confessionē pus facta an nō In eor enim
sibus tenet homo confessionē p̄o facta iterare
p̄ūs si confessor defuit ignorāt nr̄ q̄uctōitate
et nō potuit absolue Z9 si nō le defuit
ignorāt nr̄ sciā uta q̄ nescit confitenti dirige
Z9 si confitens aliqd petij mortale scient
tacuit nr confessione ctus si negligerit aut
contēpsit satisfacē et oblitus e satisfactiōz
sibi iniūcta Petrus si adhuc medz esse et im
poterz vellet hos eor casus hēt l' iij
t. xxxiij de pe et re de sim hoz quatuor
cassuū si quer⁹ et nr aliquo eoz certū de
fect⁹ fuerias sciat̄ p̄or̄ confessionē iterare
Si aut ex oblīcione aliqua pcta nr confessio
ne p̄ori nō duxit nō oz ꝓpter hoc tota con
fessionē p̄or̄ iterare est si alt confitet
q̄ p̄ori confessōi uiz e ti lxxxviij q pōmod
anēp̄ mrpios audire confessionē vl sālte
nr pōo q̄fessionis mḡras de simb⁹ exq̄rat
si vnq̄ fuit excōicatus ab aliquo audire
vl si ptcipauit alicui excōicato i crīe
qua si sic cad sīa ligat vl si incidit canone
late sīe puta ꝓpt hoc nr vl qua percussit

aut lesit clicū seu religiosā ꝑsonā seu nō defen
dit eū ḡr tū ex officio ad ipm ꝑtinēt vl mcen
dit aut fregit ecclias vl aliqd enorme i ḡmsit
vl monastia vl alias ecclias collegiatas aut
ecclā ꝑsonas ꝛc lesit ꝙ eo q illū ꝑ quo roga
bat eligē noluerūt vl de nouo vsurpauit si
aduocatiā in aliquo monastio vl ecclā vl ui
extorsit ab exḡmitatoe ab cōz vl mdicti vl
suspensiōs vl eos mīstros aut eos quoz occa
sione late sint de quibꝫ solemꝫ et alys plēs
simꝫ exḡi ꝙ nemes in suma l. iij t. xxxiij
de sēn exḡi ꝙ iiij vtāz mfligit Si ḡo eū in
venis aligā fuisse aliqua sīa nodatū et di
cat se absū mḡrab eū quib eū absoluerit qua
sepe absolutos reputat qm nō sit absoluti
sit plerūqz simplices exḡmitati ꝓ ptumacia
absolucōz a iudice nō exḡerūt pquꝫ sat fecerit
ei ad eoz instantiā fuerūt exḡmitati Si ḡo ad
quē ligatio eū aliquo vmculo exḡi ꝙ mre
mꝫ p̄mo eū absoluas si tēs aut te Si aut nō
tēs remitte eū ut absoluat ab eo qui ꝑt ab
a sīa absoluē msi in articulo mortis exīme
quia tūc absolui ꝑt a quocūqz sacdote de hac
mā in suma l. z. ti zz de sen exgi ꝙ zz
Sed nūqꝫ in glo sup vbo ad illā et in notula
ibidē in spacio posita Si aut nō tēs aliquo vin
culo a ꝙ exḡmitat ꝙ mḡrab de mdicta exgita
tione si quā meruit ꝓpt ꝑticipatiōz eū exgi
tanꝫ in locucōe tribo potu salutacōe et hꝺi
et a vmculo illo eū absoluas ecclīe nō e me
mor de hꝺ in speciali Ac cautela eū saltē

absolue? potes dicendo Si teneris aliquo vinculo
excommunicatois a quo te possit absolue? Ego auc^te
qua fungor absoluo te In nomie pris zc

Ad monitiones grales de modo confitendi

Intipiens go confit? po flectet genua
an te et absoluas eu ab excicatoe mor
si alia no meidit ul simplicit? vl sub conditione
ut pmissu est pgea psistens in genuflexioe
dicet pt Confiteor deo et beate marie zc
deiq sedere pt ul ad pedes tuos ul ad latg
tuu put ei uidet In ho em prie consue
tudo seruanda est pgea dicns ei vt pcta sua
dicat eo ordine quo melius pt recolet ipz nq
ordo. Detinatus est que i confessioe opteat ob
seruari modus aut et ordo sm que gnit plerq
homes dicut pcta sua e sm pressu emt et
locoz varietate et mora qua tu tu psone
diuisis negociis exercut et negotia vl officia q gesse
runt modi tu que quibz pcepit vl ordinat
qu pcta sua aput se recolegit et sm que con
fitei disposuit de facili no timetes vl intro
gacoibz no necessaryis interrupas ipz p ho^ de fa
cili elabunt? aliqua a memoria confitent q
oblitu erat confiti Sed expedit ut modi aligt
q quo oia pcta mq que gimeant? apte in
mente habeas et diligenter discite? diligent? discutias
de quibz pcis plene de quibz mlq plene
confitear vt pgit oia dixit de quibz recolit
tu ingre? possis de quibz mlq plene vl nil
dixit ne de confessis superflue grauis a no confessa
dispnose ptinseas hoc aut ordine ut mq te

4

effugiat ī mente teneze potīs et p̄mo de
septe capitalibꝫ vitijs sc̄z luxuria auaricia ⁊c̄ ꝫ
zluxꝫ aīa sup ne īudꝫ ira gula vl sic vt sit
i vita sc̄ laticia vita xp̄isto or̄ne multi ꝙsuene
rūt ꝙsiti p̄ō de luxuria et de male actū sit ⁊c̄
pgea de petīt lingue et alijs vt ptebit ꝫ
nō q̄ de quo ꝫ p̄cō mor̄li te ꝫ hō mm̄ dece
sc̄z quocies fecit si sit si aut nesit detiate sal
te dicat cta q̄ mi putat ho cōmissi nā multi
dcī si dubitat an centū vicibꝫ vl plꝫ fecit hoc
vl tm decē vicibꝫ ꝫ dubitē tpis q̄ p̄cō
illo fiut. īmoste attiuī vl malarū volimtati
potīs puenire ꝫ occ̄ circūstancias aggrauantes
debz consili et ꝓpue q̄ mutant in aliā spēz
petī mor̄lis quia illas consili e neā ꝫ vñ de
ho l' z t zl de pe et re q sz ⁊ in suma
e ti ⁊ zō in tex. et glo. Spēz mutant sic si
formicator cū ꝙsanguea quia de ꝫ incestus vl
cū ancilla qđ de ꝫ adulterio vl si fuerat ꝫ in
loco sacro dicat ꝫ sacrilegiū et hꝫ de quibꝫ
specificando in sc̄ptibꝫ ptebit et de circūstan
ciis nōꝫ circūs q̄ vbi p̄ quos qualit q̄ quo
q̄n h̄ exponde in suma e ti ⁊ zi ad aliud ꝫ
mstra confessionē sepe admoneas confitentē ne
aliqđ petīm celet et ꝓpue cta finē cōfessiō
q̄n ia fere cibꝫ dict̄ mauꝫ audacia supplit expl
se ei dicas benigne tū q̄ si aliqđ petīm mor̄le
scienter celauit nil ei p̄dest illa confessio ad salutē
et q̄ nō p̄t absolui et ꝓpt̄ hoc ecc̄l vemalia ⁊
in memoria hz ex ꝓposito celare nō dz ne forte
sit mor̄le qđ putat vemale ꝫ monens ne

menciat3 etiã cũ humilitate ñ cõfessioẽ sic̃ fecit
simr dicit de quo dubitat dicit se de hoc dubi
taze Item confitens petit aliq̃ pde nõ dz insi
altic̃ suũ petit exp̃me et exponẽ nõ possit
et sit in periculo de hoc l' 5o ti e zq Item suffit
petit exp̃me p verba honesta dũmõ confessor
mitt' q' p hec vult dici de hoc in glo sup
sna3 e ti ¶ zz nulla sup vbo inhonestũ turpi
Item nõ qui voce ppa sacerdoti nõ pt aliq̃ con
fiteat3 p interpetem nl sptuca aut p signa vtz
chijs et silibq i mente habit vt confitente
moneas et instruas qut opus ee videt3 pqq
confitens dicit q'q de pctis suis recolit tu
ex tmalia memoria pcedz qd aput te memorit
hec debes ut p̃missi ñ qo unq plene eũ con
fessi udictas diligent et caute inq̃rendo sup
plẽd factas sit audire ita diligent inq̃re
si aliqs officiũ e confessor vtz de pe dis
si ctm nlt et in summa eti ¶ xxx De

Quarta luxuriã hic̃as si Luxuria
formicatus est an cũ soluta et quoties
an cũ ancilla et eid quot et quoties bibit
i ctis sceptibq hic̃as mm3 sic̃ an p̃missi Item
an ipe aucupatus cũ alia aucupata qua sit
cũ duplex adulteriũ an cũ virgine et hoc cũ
stupreũ an cũ consanguinea nl affine t si duas so
rozes nl cognatas adimuere hiit aut aliqua
qua cognitus suq pq hiit nl si monialẽ qua
de3 mestus si monialẽ velatã hiit dicas
ei q' sit excoicatus p sniaz legati et q' petat
absolucoz ab ordinario nl supiori an captio

gmsit. r si puella de domo priꝰ violent ra
puit vl vxore aliq Sed qd pcore sit gnal hꝫ
l'zo ti vi de raptu q ii ꝯ vtz pmittit cū
begutta vl an que voluꝭ castitꝫ emsert an
prueando aliquā ad pctand mduxit q forte
alt̄s nō pctasset vel si socīū ad mliez duc
qu forte alt̄ nō mussz ꝯ si aliq vi oppsit
ꝯ si gmsit de die vl de nocte festuacdie
bus ieiuorz vl my xl vl m loco sacro, ecclia
ul cmitio qui tuc locus mduget vegilia de
mgrie si notoriū esse vl si pcedes my loch sacr
fierent an tpe menstruoꝝ strent cū vxore
vl alia qua tuc petens debitū gnt pdit
et de gte pdū my reddente et exigente
debitū illo tempe opiniones sunt Et plz li
l ti z de mrimonio q xl ꝯ ifeas si tep
tacionē puent vl ad mlrm pctand se mi
tauit et ppt hoc electuaria vl alia incita
menta gnedit ꝯ si mpudice tetigit mlie
res vl ostulatus fuit vl amplexatus hoi
em ex mrimonio pdū mortua fuit Et plz li
z t z l d pe et re q l s de c cū verbis
turpibus cū mlibꝫ ul sꝑ se su ꝓse su ꝓ
alios vtz e q ꝯ si nō debite ratum cū mu
liere sz tm de hoc caute grend c et tm
my gnez Et si aliq mod mordmatū expsserit
grit ultrō si aliquā aliā mordmatoz quisit
et nl ei sperficet ne malū dscat pt aut
cura hunc mz my pno sit queri my gnē hꝫ
huiusmi ne gestus mordmatos cū aliqb eo
mlieribꝫ Teutonice vero sit hastu nye kreyme

gebarde gehat mit frauwen dye vnzemelich
waren p̄ hec em̄ verba reus mouet2 et ig
norans n̄l mali docet2 de mod̄ aut inor
dmat̄ quis sit g̃uor hec2 li ij ti v de raptu
ij et l'b' e ti xi de mr̄imonio q xl modi
q3 moedinati ecl cū vxore legittima valde
sut̄ arguendi quia dr̄ ieron̄ voluptes que
de meretrū amplexibq capiūt2 ny vxore
sunt dapnate sz q̄n̄ mō effrenata ē libido
vide tī de udicio talū ny p̄dicta q xl q̄l
si dr̄ se modos mordinatos hūsse sz tale et
tale̅ queras an sic p̄fectū sīut petrus ill nō
de petrs mollicei et alys petio q̄ naz
cautissime q̄rend ē quia multi nescīut q̄
sit pollucio et p̄ sit magpe̅ quereudo si
vnq̄ hūt turpe sopnū si dr̄ q sic quere
si aliq ei ex hoc accidit sū cū muliere sid
de mulieribq an confessus ē et si mulierē nō no
uit p q̄d p̄ dare mīstr̄e aliquā resolucōz ny
sopno factū et tuc q̄ras vltq si ei hō vnq̄
vigilando accidit si dicit q nō p̄nseas nisi
forte ex quectucis ꝑp̄ verecundiā videat2 velle
actultare tuc nō amplius est insistend si dr̄
q sic tuc q̄ras qualit hoc accidit et am
met2 vt dicat q̄q̄ de hoc scit et si aliq̄ do
cuit et nō solū ny supn̄ sz ecl ny se ꝑpad
p̄misit vel induxit vl si ipē ny alū q̄ratq
est sile̅ de tactibq et luctacōibq de quibq
supō habita ē mencio caute tū iesriget2 ad
aliq̄ si pollucōz p̄cesserūt verbis at̄ quib
hoc ee̅ potūt accidit ti aliq̄ mali ill turpe

ex hoc ¶ Itē si dt se pollutū m sōp̄nis qr an sciat hoc euenisse ex crapula ul turpibꝫ cogitacōibꝫ p̄cedentibꝫ qz ē p̄cm aliqd venale aliqd mortale de hō l' z ti zl de sac̄ste, tandē ul nō q 68 et seqti ¶ Itē queras de mal volumbꝫ ad fornicandū, adulterandū et ad alia p̄cta luxurie que p̄missa sunt ¶ Itē de turpibꝫ cogitacōibꝫ et delectacōibꝫ morosis in talibus consensꝰ ēt̄ delectacōm carnalē ecc̄ sm̄ volunte ejus p̄cm mōrle est sm̄ augu et pz l' z ti z l de pe et re, ¶ Item si filios spurios ge, muit adduxit seu peruert qua ad ḡer tē. ¶ Chi y cum cuca suoz nō ḡz fidē negauit et ē infideli detior. De Quarta ptē

Deinde circa maz quartē ḡrend ē diligēter ē co tūto aut instio cepit p furtū aut rapinā qđ ḡuq ē ul si m dapnis alicui illatē cooperatus fuit consilio auxilio ul qcūq modo qz si sm̄ eo dapnū sēm nō fuisset tē in solid vbi l' y ti vi de furtē q ij ¶ Itē si incendia fecit p̄cipue loti sancti qua tūc ecc̄ excōicatus ipso facto ¶ Itē si m bellis fuit tūste ul pauperibꝫ pabulū sēm pullos et hoī abstulit aut domū eoz q̄fregit ut sibi habitaculo faceret ¶ Itē si fructus arboꝝ ul ortoz tūto dnō abstulit di rē alicui inuert qua nō reddidit si pauperibꝫ nō subuenit sic potuit maxie qn̄ vidit eos mltū indigē ul qn̄ quid superflua nā m hns duobꝫ castis tē elimosina facē ex p̄cepto qz vbi sic aliquē in extrema infirmitate ul qn̄ ḡz sup flua sm̄ statū sūm vbi l' z t & de hospitē

ordinandi ¶ Itē si ad alcas lusit nā si nmque ul
p fraudē ibi aliq̄ acq̄sunt ul usuras ibi exer
cuit ul ex cupidite lusit ul alterq̄ tutu ul mpor
tune ad ludendū attraxit ul ab eo luctus est
qui nō ē sui iuris ut filiq̄ familia uxor suq̄
religiosus tē ad restituēd̄ q̄rq̄ ut luctū ē
m ludo dz erogare pauperib ¶ Itē si accepit ad
uulgariū dē uere credit cū sz ludentes
nec denarios nr pignora puta ḡnt aliquis
fit fidemissor p̄mittens satisfacē et solue
ei qui luctus fuit et ex pacto accepit aliquo
tam lucri puta duodecim denariū ul alia
quota ḡ ei rogatus fidemissit et tale usurā
accepit nō videt q̄ p̄denti teneat restituē
qua recepit ludendo amisit etiā m cui mis
ic qui luctus est ei tenet restituē ut pre
missū ē nec etiā lucranti qz cū pactū p̄
missū fuit nō plus lucrabat q̄ id quod con
ductū fuerat vñ ui pauperib erogandū magis
tū p̄denti q̄ lucranti restituend foret de hac
mā vide m summa tta fiē zi lib et m opusculo
m fine zi libris. q ulte ¶ Itē si aliq̄ illi
cite accepit a clerico uel religioso de bonis
ecclīs puta p fraudē ul extorsit p violen az
ul p minas et tuc restituat eid ul successori
¶ Itē si accepit aliq̄ de hoibq̄ m turpi cā ut
fornicie ul alie turpes p̄sone ul sin iusta causa
ut dñi ul cognati nō indigentes restituat sm
formā que habet li ij ti v de raptoribus
¶ et m summa e ti ff viij de mūneribq̄ nūq̄ ¶
Itē si accepit pecuniā p aliquo obsequio

vel facto qđ grate fiere debuit vl si mē de pāio
p labore suo exterfit Itē si hiſtrionibꝫ aliq̄s de
dit vl eos ad domū suā vocauit de ſ̄o e ti q
A Itē si adulatoribꝫ dedit vide ibid Itē si im
pediuit aliq̄ in consecutōe beneficij sū' muner
qđ honeste et licite accepiſſ et ſatisfaciat
ſm̄ forē traditā l'n ti vi de fructi q 3 Itē
si semīa effodit vl in silī cōm aliq̄ fructū
impedit vel debitū suo tempe nō soluit ſatis
faciat ſ̄ forē traditā e ti q y Itē quere si re
sibi accōmodata ad alios vsus fuit q̄ fuit
accōmodata Itē si rem apud ſe depoſitā ex
mercatura pdidit vl ea usus fuit vt ea detiorē
reddidit de quo e ti q 12 et seqntibꝫ Itē si re
ſ̄ locata ut domo vl pdio puſe ē usus vl aliq̄
turcia fecit locatōi vl locator qđuctōi et de
ſ̄o l'n ti ſ̄ Denego ſe q A Cure vſurarū
grae si vnq̄ p pignora cepit mutuo a manū
vl a lingua nec ab obſequio vl q̄p pecunia
extorqueri pōt de ſ̄o l'n ti ſ̄ de vſuris q ſ̄ Itē
si ex cupidite emit bladū vl vinū vt carius
vendet ibid q vi Itē si accepit mutuo pecunia
sub vſura ſ̄ē cū tali vl mouit aliq̄ ad po
nendū sub vſura q'ſ̄ facē nō consuet ibid q vi
Itē si vſurarius locat domū vl locatū hic p
mittit q̄ constituit gregē vt ſ̄ē ſ̄ēb et q 22
Itē quere si pignus aliq̄s emit q̄ ſtet q nō com
putat in sorte dem̄ cū negociatore q̄re pō
si vnq̄ emendo vl vendendo aliq̄ dolose egit
vl p dolū aliq̄ decepit dem̄ ſpecificando q
re si rē cuiq̄ vendidit q̄ valeret ſm̄ q̄ ſtetit vend

ctia cta mediet̄ iusti ptij qua restituē tenet̄
in foro aie vtz l'ij ti 8 De negoc se q ij iust̄
ptiū est qđ ꝯ ctiatoꝝ fori illig typis q° gtcto
fit pt valere res vendita vtz e ti q j ad 1m
qđ De caūa vendente dem̄ ē ecc mlt̄ est
de emente nūb p puo ad 1m si mig dedit qz
fut̄m rē ēptā expectat̄ vt vnū ul amona
aut alia mīmoma nisi qđ dissimilit dubita
ret̄ an in tio soluēt plus aut mig valeret
vl si carig rē suā vendet qz tig ꝑsluendi ptij
prelaut hec duo ad vsuā pt mēt ad 1m si
mb paup dedit in ptio eo q venditor nesciut
bonit̄ rei quā ēptor nouit vt qui emēt
iuxp et venditor putaret aureū alcū ad 1m
q̄rab de venditore si mb vendat caue ppt
alig latentē defectū hec oia sūt emendada
et restitucio ē facienda vtz e ti q 1 qđ est
si defectus ē in mensura rei vl in q̄te puta
si vendidit scient̄ al infimū qđ emptor puta
sanū ad 1m q̄rab si vendens vitiū rei occultid
no dixit nec de ptio q̄tū debuit sbtraxit de
q° e ti q 9 ad 1m si cupreos vl alios falsos
denarios scient̄ p bonos dedit i mercede vl
debitoꝝ ꝑsolucōe tenet̄ restituē ei si scit q̄
ex q° dapinflictus ē si vero nescit deb̄
pauperib⁹ elemosinare ecc sic potiꝰ de duob⁹ dol
in speciali que extrent̄ in duob⁹ actib⁹ et
actib⁹ mechanic⁹ ac duob⁹ negociacionib⁹ q̄
vnū sunt valde q duo ste regiomd ciuit
et ꝯsuet̄ hoīm de quib⁹ aliqua tangent̄
in scriptis in rubrica de artificib⁹ et mechanicis

expire ⁊ ⁊ras si vehendo merces p̄ tr̄a vl
aquā tñcolomū iustū nō solūt de ℔o l'ij
ti y de capto q ꝺ ⁊ ⁊ras si m'cenarius m'cedē
suā statim nō solūt et restituit vl alia debita
q̄ volūtē creditorꝫ solue' distulit ⁊ si distu
lit male acquisita restitue' vl p̄ dapnis illatis
satisface' Intrim em̄ sp̄ in malo statu fuit si
solue' potuit quia qui tenet' absq; trō status
te' de hijs l'ij ti vi de fructꝫ q vi ⁊ si dis
tulit satisface' p̄debitꝫ p̄gentorꝫ suorꝫ p̄
quibꝫ solue' p̄misit vl quibꝫ ab intestato suc
cessit p̄ illā te' satisface' sic p̄ scripto mgri in
em̄ de hereditate puenit aut si testamenta ex
onē aliorꝫ quorꝫ executor fuit nō solut aut
aliq̄ testā p̄hibuit de ℔o l'ij ti y de capto
y si ⁊ ⁊ras an dona aliqua recepit a qu
deis vl usuras quia si illi p ℔o efficiuntur
nō soluendo tenet restitue' vl illi vl alijs a
quibꝫ ie acepit p̄z l'ij ti A de usuris q y
⁊ si m'torneamentꝫ vl hastiludijs aliqs lu
crativs fuit facias pauperibꝫ erogand̄ m̄ si ipse
paup esset ⁊ ⁊ras si m'solucoe debitorꝫ
vl alterius recepit pecunia fructus vl capta
vl rem aliā a debitore ij̄ scit suā nō ee q̄z
si sic te' restitue' Et q̄ualit si res aliena ad
eū puenit puta furata vl capta aut in qua
tñsfercus nō habuit p̄tātē sc̄i p̄ donacōm sc̄i p̄
ep̄acōnē n' q̄r bona intentione fecisset sc̄i
totalit' p̄dctus p quo emendo vexpauant
dño suo vero si scit ℔o a p̄ncō te' restitue'
Si pgmodꝫ q̄pit q̄ dñs res e aput eū sile

restituere tē ℞ nūl desijt ee possessor rei ēpte
durante bona fide licet pgen propriat fuisse
uiciosā nō tē restituē n' mgrtū locupletior
factus est ihc si decimas uel oblacoēs dētas
nō dedit de hor hēs l' s' ti 14 de decī et
obla ibid q ix et seqbg Quē etē an hūt
plenā uolūtē fruendi uel rapiendi aut rē
pximi eo inito hndi etē qū oblacio nō ē
seruea q id mandatū nō gerupistes rē pred
tum ihc si uersuris et dolis usus ē m hijs
que habebat agē cid hōibg de hijs l' xz
t zl de pet re q ul

In quibuscūq casibg tuenf consitentē
obligatū ad restituoz facias restitu
ei cg fuit uel hēdibg eig si strici pnt msi
forsitan re an mortē suā aliud de bonis
suis ordinass puta q oīa bona sua tēdet
monastio uel tēi psone uel oīa debita sua
tuē eūt nō hēdibg ab intestato sz hēdibg
mstituendis soluendā foret ℞ si at hēdes
strici nō pnt posset cū consilio cārē si res
sit notā uel cū consilio confessoris si res
modica est det paupibg p alia 19 ℞ si tū in
futurū spes edit q hēdes inuestigare pos
sent tam diu donec de hō desperatū edit
de hijs l' ij ti de usuris q zj de mō resti
piendi ad pmāz usuratos manifestos et qui
debent satisfiere spēt hēs c ti q zz de
sōe restituenda multa hēs/c ti q zz de sōe
m suma l' ij ti q de rapto Et nō q rē
fructuā uel raptū n' etē usuraria moligē

restituē est ei q̄ est vł fuit q̄ ei ctm absulit
qua melig ꝯsb ie m rē tm̄ et pz m ſcīa
t̄ ñ ti ꝺ ꝺe fuerit ſ̄t nō q̄ res furtiua vł
rapta restitui ꝺz ctī oībg fructibg et lucris
que ꝓcepta sunt et ꝓcipi potuissent q̄z tē
ad intēsse et oīa dapna ñec excusat si res
aput eū ꝓeat q̄z fuit ī moza restituendi btz
ibid ⁊ si aut obtulit dnō et uoluit recipe
excusat nō ect q̄ si ie qui tē restituē nō
vult ꝓdi sic ꝓcept m fuerit q̄ mg̃r et m
occultis dapnis aliꝭ fiat restitui ꝓ confes
ſozē ul alia ꝓsna occulte ita tm̄ q̄ plena
confidencia de eo habeat qd nō subtrahat alb
tē ei ideo mittē ſ̄t nō q̄ spolians et alios
m rebg ī uerecundꝰ et cōplices corp ꝑpq̄ resti
tuit ſp dnt pate habilit ab hijs quos offen
derit uena et tanto ꝑpe eis satisfacē q̄nto
eos neglexerit ꝺd petat confessor ul alia me
dia ꝓsona si ꝓ aliquo sit occulta restitutio
ſ̄t q̄n fit satisfactio ꝓ aliquo dapno dubio
eq̄ q̄ntitas nō est ita pemtens tm̄ offerat
q̄ntū ꝓbabilit putat dapnū illatū fuisse
tut dicat ipse ul media ꝓsna ꝓ eo tm̄ vob
dapnū ftm̄ est ut ꝓbabilit credit homo ie
⁊ si ſtuert plus uob debere satisfaceret ⁊ q̄
rmg̃ t remittat ſ̄t residuū si amplius t vob de
bona uolim̄te habeat ſ̄t q̄n aliqua de ta
lib dubia puta tenebat alterū ex mutuo ul
alia causa ī x ſolidis dubitat q̄n ei ſoluit
vł nō ⁊ consulo q̄ ſp ad volim̄te creditoꝛ
vł rebitū satisfaciat tut em̄ ie ī q̄ remittat

considēabit rōz Dubij et ſm q plus ad vnā ptē
q̄ ad aliā ul neutrā plg i ſua gſtiā detiāt ſm
hō plg ul mg aut Dmſdē dāi uibet et
de dubio faciet ſtitunē Consulo ecl q con
fitens debita occulta que ignorāt illi quib
debent alia q̄ ſpoliatores ul creditores re
cupare nō pnt ul q̄ testmonio pbāi negit
et gnālit oia que nſoluta remanerēt nſi
mḡtū hūt cōfitentē ſua gſtiā ad ſoluend
actat diligent gſcribas vt eū sēpiq ad
ſolucōz taliū moneze ſcias m ſpeciali et
ſi forte nſm te meedens talia p ſmgula
ad memoriā euocare nō poſſ tu eū moneas
vl hedes ad ſolucōz taliū gitū plus ē
nſōmare studeas Cum ecl animis illam
ſtptuā cora eo pq confessionē factā m xl pſi
tiū udita et q eū tūc diligent hortet ad
ſolucōm et ſi dicat ſe aliqua ſoluſſe de hijs
que antea m nota poſuis ul ḡpōz aliq̄ fue
ſſe nō de facili ſtptū tollat deleas ſ
p lineā ſubtāctā ſigna ia debita ee ſoluta
vt forsitan ſi pḡa obliuſcat ſe ia ſoluſſe
tu ei dice poſſ pcto q ſint soluta et ſi
mg plene ſoluit ut sēpiq itmpſit m dnſ
ms hḡi postmodū magl actante gſcientia
ſuppleat ſd obmſit De Superbia au

Aucta ſuppbia quere ſi in mente elatq
ſiut gt deū ul eiq pcepta gtēpſit
ſi hūilit ſe nō ſubiecit eis quib quere
ſub ee debuit ut putabq plat et dnīs ſe
cularibq ſtt ſi m addiſcendo aliqua mīs cu

rioſus ſint et ad ſuꝑbia vl aliud ꝑtm ſua
ſcientia ordinauit vl ſi ꝑ hoc ab alijs bonis
opibꝫ quibꝫ ꝑcij interde debuit impedit
fiat Jtē ſi ludis et ſpectaculis et venatoribꝫ
cū diſſolutōe intſint et ꝑtinue ſi aliqua
notiua verba vl facta ad ludū aſſumpſit qz
ſit cōt mōrle ꝑtm vl ſi locꝰ vl tꝑibꝫ in
debitꝰ ludꝰ vacabit vl ſi in ſocietate hoīm
mb agreſtiū fuit de hijs l iij ti 3 l q cc=
iij cc vo Jtē ſi corripiat vl alios ad corripiend
ꝺuxerit vl alterū m malo placē volunt vl
aliqua inhoneſta exercuit de hō et q cc
el Jtē ſi ſuꝑfluā ornatū habuit vl ſuꝑfluū
appatū in veſtitu vl quibuſcūqz alijs puta
equis ſellis freno dono vtenſilibꝫ cib
et hoī vl ornamentis quibꝫcūqz uſus fuit
ꝑ conſuetudinē honeſta et decentē ſibi ſi
militibꝫ aut mb delicatoz in talibꝫ habuit
vl ꝑpt mundana vl eſt cū nimia ſollicitudine
Ctē ſi mb metuebat de ſuo ſtatu fuit qđ ſilē
uitioſū eſt qn fuit in curia vl cū hoī curia fuit
ꝑpt hypocriſim Jtē ſi milit ornat ſe vt placeat
uicoꝝ aſpectibꝫ ad cōcupiſcendū ex memoriā
qz hō ē mōrle ꝑtm utz ibid Dicēdū ſi q̄eat
placē uxo legittimo Jdē ē de uiris ſi q̄eat
placere mulieribꝫ Jtē ſi milit ſe colorat vl aliud
figmentū adhibuit ad apparentē pulchritudinē
et nigredinē ſi fit ad laſtriuā ſi tñ aliquā tꝑis
vl maculā aut hoī ex infirmitate vl alia ſuꝑue
niente cauſa dolere vl oculeare nō cōue
ret nō eſt ꝑtm de hijs e t q cc viij Jtē

si ꝛ trupta mtessit ꝑ vgme tapite nō velaton'
forte ex hoc scandalū oriret ꝛ tū ḡ edt or
cultū de quo m decreto ẓo q̄ ffēmē ꝯtſſi
ex lastima vl vam^te mlr & vsa veste bili
vl ego de hoc l' | q tr ix ꝯtſſi ꝑſſuptuosꝫ fiut
m factꝫ sub ꝑsumens aliq̄ vlt vres suas
vl nīb ꝑsumens de dei mā a' si deppant
de patre vema ꝯtſſi assilacom aliq̄ fecit
aut q̄ ypocrim qmsit de hoc udicando est
sm fmē ꝑpt quē mtend^t bonq̄ appareze vl
si mōra de se dx^t q̄ essent ꝯtſſi se iacta, | 2o scdm
uel dicendo aliq̄ de se supᵖ id qd erat vl | uerītatem
supᵖ id qd hoiēs de eo opmabq̄nt qd qd si
fiat q̄ gloriā dei vl q̄ carit^te ꝓxmi sic
phalizeq̄ q̄ publicando se iacta^t lucꝫ ꝯtſſ vl
si ꝓcedit ex supbia vl tam gla q̄ sit mōrle
pcm vl si sit tā lucri tū deceptōe aliorꝫ
sic & silr pcm mōrle alīs ut q̄n fit ꝑpt
gridā hom̄ gplacencia vl hḡi & pcm veniale
ꝯtſſi adulatus fiut alicui vl hoibꝫ ꝑpter
tūnc gloriā vl ꝑpt lucꝫ vl ect m mal pla
ceze nolut vl laudaut aliq̄ m q̄bꝫ laudandꝫ
no erat vl m hijs p̄queze ad tūnc gloriā
puōtꝫ fiut nā si laudat m malo vl adulet ꝛ
alicui ut fraudulent noceat vl corpalit
occasionē pcī mortal ect pcm mōrle sicꝫ
si fit solū ad delectandꝫ alios vl ad em
trandꝫ aliqđ malū vl ad q̄ścapēdꝫ aliq̄ in
mīte quia sic no & mōrle de hijs & tq
c et sc̄ꝫ bꝫ ꝯtſſi ambicioꝫ fiut et si fiut
mordinatꝫ appetitꝫ honorꝫ vl gle vl glaꝫ

est de falso aut si ppt gloriā est pat q fiunt face
aliqua q deū sit em t pctm mortle Dcus
si amor quāne gle nō repugnat caritati
dei vt prim de hijs et q cxxxj et duabq
sequbq Ite si ptinax fuit mb m grepto vt
retō ps̄istens ut mb facile obmsit bom
concepti de hijs et q cxxv De accidia
Quarta accidia q̄as si accidiosq fuit de
cidia t tristicia de bono ppt quā si quis
recedit a bono spuali nō tm a quocūq; hz
a bono dīno tm te mtelde accidia q est
pctm mortle qn hz pfectā cōz qz ex con
sensu cōt pleno horret et fugit bonū dīm
ad qd ex nrā te Si aut solū pugna fit
m sensualite q cōz veniale t de hoc l iij
t xl de pe et re c xlv et sequti Ite si neg
ligens fuit circa ea que tenebat face Ite
qui si sciat symbolū su articulos fidei nrā
vos nā pq tpq q̄ diuulgate tenēt cōes
tm maiores q mīores explicare credē mys
teria trinitatis et misteria saluatoris et pcipue
q̄m ad ea que q̄mt m ecclia solēnitat
et pubce ipsorū sit sue arcti menacē
passiōs resurrectōs et hūi vtz et q cxl
Ite scdm quas si missā nō audit qn potuit
pcipue diebq dnicis et festiuis vt si pr
ne et aue maria nō addicit a deuōi ecclie
aut ex nō adorat vt debuit Ite si tempe di
uini officij m ecclia verbis vocis vacat et aliop
deuotionē impedit vt nō mīmat gemma qui
noiabatur nos dm nrī ihūm xpm p̄ gestoz

gregē x aut negociacões aliquas exercuit in
ecclia vl trimitio ꝯ si ad audiend vbū dei
nō accessit vl ibi exns pdicacōi nō attendit
si ab ḡnīs et alijs bonis op̄ib⁹ aliq⁹ ḡrit ꝯ
quere si mdigentib⁹ nō subuenit vt potuit
cibo potu vestitu hospitio visitando infinos
captiuos nō redemit pauperē sepulturā
nō cooperatus fuit ꝯ si nō erudiat ignorantē
docē dubitantē q̄sulē tristē consolād peccan
tē corrigē ꝯ quib⁹ ex p̄cepto tē᷑ ḡ si cred
ꝓbabilit q ex sua correctōe resipiscat vtz
ff z ti q de doctrina ordinādi q j vel si non
remisit offendenti onerosōs nō ptr et p̄ceptis
nō ocr de quib⁹ op̄ib⁹ nūq visito poto cibo
redimo tego colligo vndo consule castiga
solare remitte fer ocra sub eod tit mittē
consiliū et doctrinā nō ecl q iste elimosine
spuales abūde et simplicit ꝯ meliores ff
z ti ꝯ de hospitalitē ordinandi q j et scripti
reuerās ecl si elimosinas dedit qđ ad eā
nō ptinuit et plg q̄ debuit sic fecerit suū
fecit et ancille filij et uxores vel si
alijs et nō ill quib⁹ potuit danda erat eli
mosina dē vl alb i distribuendō rebus ali
quib⁹ acceptor p̄sonarū fuit vl si mb pce
dendi ꝯ si ingratus fuit deo vl ecl hoīb⁹
de beneficijs acceptis vl nō recognoscendo
beneficia ac nō retribuendo uices vl ecl
malit p bono reddendi qđ ꝑtinuit ē a ecl
nūq de facili aliq⁹ iudicand⁹ mḡtrū bñ in
subtrāxit ill mdigis uerē bñ a gtulit a ti

q clerev et seqti Ite si dies dnicos et festos
no obsuat ut debuit opa sez siulia exceptis
absq magna nēcte ut familia sua laboriē
p̄mittendo et si marie si opa siulia p̄petri
fecit p que magis festū violat Ite si ms ssm
sint rebus tremb et tacnabq imsit uta q p
ḡo inepto sit ad p̄cipiend dna q̄ aial homo
Ite si ms timdo fuit a pusillanimi sez fugie
que no optuit ut no aggrediendo ea que
debuit aut eos ms timdo sū p̄cepis fuit
et q e zn et zbq seqbq Ite si familia et
si q̄ mssos no gubnauit aut coercer ut
debuit ut in sua potāte strenue peragere p̄misit
l'z tz Item ordinand sit domui sue bene
p̄positus q i Ite si obmisit accusare emen
alicq qd vgebat i detimentū multi ms cū
tū sufficiēte p̄bacione hec possit l'ri
de rapto q li et sequen ut si no potuit p̄
bare tale ereptū petri sallte no deniegat
ei qn̄ posse potuit aut si de tuo ordine se
ne exercitiis no fuat Ite si suffragia p̄tribq
et alijs defunctis marie quibq specialit te
nebat ul quibq se obligauit no exoluit Ite
si debeis ul sacerdotiis in domo fuerit nō
ut p̄ familiat solut fuit q̄ debuit Ite si eis
quibq fuere debuit ul ḡducentibq opas suas
no uta fidelit fuerit ut debuit Ite si exigat
ms de facili q̄ncat in locutōe cibo hospicio
et lqi quia si ḡo fuit in ḡtepto cruoris
ul ecie sine uta q̄ no curaueat an tal eat
exp̄icatq ul ne petri morte essit sic gerere ei

ꝯ si ꝙm̄ cat ei m̄ ḋ̄ms petat mortalit̄ ꝯ
si exḡmta ol̄ ſmās q̄ ſe latas nō cura⁹ a ſic liga
tus ḋ̄mis aut ḡnōi hom̄ ſe ingeſſit

Oende ꝓ ſingula ſac̄menta q̄tū optuū
vl vtile iudicauis diſcrē inq̄rendo
potis ſi aliqua ē negligen⁹ cta ꝯ facta ſi
ꝫ aliq̄ dubiū de baptiſmo ꝑpio et de ꝯ
a te q̄rit rndeas ꝓut ſcis et ruenire milia
potes l' ꝫ ti zſ de ſac̄, itera vl nō q l et
ſolibo ſep bo ſꝫ tm̄ ꝑce q̄ibo ſup̄fluus ne
ingeras ei tm̄ cn̄ ꝯ ſcrupulū, q̄re nul
potis cta ꝯ Si ex ſua negligen⁹ aliqua
ꝑles ſua ſꝫ bap̄mo mortua fuit ſi ad bap
tiſmū cū faſtu ꝑtr̄ aut patruos nīs multipli
cat vl ſi filiū ſpuāle m̄ ꝯjgis q̄ fidei ſuē nō
miſtrauit cū nō eent alij qui facēt q̄ ad ꝯ
tē vtz e ti q zſ ꝯ de ꝯfmac̄de que ſi con
fmato ſit ꝑsbr̄ ſemel vl ſi nīs dū ꝯfmād
diſtulit Nota ſ̄ q̄ cura tm̄ vng dz tenere ad
confmac̄om mlt̄ nō dz tenere mūtū nec
eḡ nr̄ filiū ꝑpriū q̄a ōgruit affinitas et
cognacio ſpūalis et nō confmato n̄m dz por
tare de ꝯjgis e ti q ꝯ Confmando dz ſeſſ
pāo mortuli q̄a ibi confert ḡcā vtz e ti
q ꝯ dz de ſac̄mento p̄nie require an̄ mei
momid de eukariſtia ꝑ̄ q̄ras ſi ꝑgit ad
annos diſcretos ꝓuenit ſalte ſel̄ m̄ anno
ſit confeſſꝰ et cui de ꝯor p̄miſſū eſt in p̄nō
ſuo t̄ctatus m̄ ꝑ̄ rubēa de admonc̄oibo
ḡnālibo et ſi obmiſit q̄rere quot annis ob
miſit et exponas ei ſi neſcit ſup ꝯ ſtatuto

cuntiq̃ gñalis cx̃ de pmã et re oĩb vtusq̃
sexus oĩb fidelib⁹ pgq̃ ad ãnos discretõ puen
mt oĩa sua pcã saltẽ sẽl in anno fideliũ con
fiteat⁹ saltẽ ꝑprio sacerdoti et iniunctã sĩ pe
nitentiã ꝑ viribq̃ studeat adimplere susci
piens reuent ad mag̃ in paschã eukaristie
sacr̃tũ msi forte de ꝑpij sacdotis consilio ob
aliquã cõlẽ cãz ad tempꝰ ab eccl̃ia ꝓcepcõe
duxerit abstinend⁹ aliqñ et diuq̃ ab ingressu
eccl̃ie arceat⁹ et morient⁹ eccl̃ie careat sepul
tura Unde hꝰ salutare instituit⁹ suscipit
in eccl̃ijs publicet⁹ ne quisq̃ ignorãe cui
velatꝰ excusatõl assumat Nõ q̃ hodie ꝑpij
sacdotis mtr̃ oĩb sacerdob⁹ ẽqui hz auct̃tẽ
ipsũ absoluendi sũ habeat auct̃tẽ ordinariõ
sũ delegatũ ut sint primarij ꝑpẽ et epõr
ũiz frẽs pdicatores et mĩores vtz l'mi
z l de pe et re q lxvi ꝑsulegiati erũt
auct̃te pape absoluit ut expresse dr̃ mar
tinꝰ ꝑpẽ in sepulcrio ingresso pdicatoĩbq̃ et mĩ
ribq̃ ẽqualit⁹ ac a primarijs ꝑpe ut epi sũ
sepulegiatꝰ absolutꝰ e ordẽ dz sacdoti pcess
ruli vt ei eukaristiaz ꝓbent hẽr⁹ et q scire
debent cessisset⁹ in confessione tacuit aliqs
peccãz mortle ut cogitauit tñente in aliud
spẽz pcã ut si uenerãt fiunt i confessione aut
si aliena pcã dixit eis illoꝝ nocumento de
q̃ibꝰ aliqua dubitat fiunt in pma eukaristia ut fide si
pcãs sub nõ dolunt ut debuit ut satisfaciõz
nsufficiente ꝓ pcis q fecit ex iniuncto confessor
no suscepit qz forte difficile se ad satisfactionẽ

exhibuit et ideo cōfessor mag sufficiente penaz
iniunxit ad vitandū magna mala. vel si satisfactionē
iniuncta nō impleat vel cōpleat si in peccō mortali. qd
reciduando peccō confessionē amisit et ti q x de
sacro cultu eē grauabit si peccāt ad annos discretos
pueniat quoz anno saltē sel sīz in pascha re
ceptē corpis xi. n' ex aliqua ca de consilio con
fessoris distulit. hm statuta concilij supiori
ter si accessit ad sm sacrm. cui q sciat aliqz peccm
mortale. sīz contrite et confesse. et confes
sorem ēre potuit l' in ti zl de sacrīmento
eucharistie ul nō q l xiij et seqnti. huc est si
ieiunij ieiuno mē et cū debita reuerencia suscipit
pmissa debita ppatōe. ul si aliqua negligencia
circa sm altaris de mō eccē manducandi vel su
mendi sm sacrm ipm exptos et indiscretos in
struas. ut nō devoluant ad dentes peccatores
ne forte aliq ptcla i' remaneat. sz cū lingua
et anteriorib dentib circumducendo frangat
nō pmendo vidant. et alias cautelas instruas
eos simplices indicendo indigē de extrema unc
tione q laycis nō est opus hic. n' tm si aliqs
fuerint infirmi an deuote perierit et suscē
perint si usū habuerint rōis. ul si aliqua
negligencia circa sm fuit de sm sacrm hēb
et ti q c zl et seqntib. De ordinib hēb
aliqua in rubrica ad epos et presbitos et dia
bus seqntib rubrica de matrimonio hēb in
rubrica spāli ad quartos. De Invidia qui

Quest sm circa invidiā et quendā si fuit
invidus. et si thesaurus fuit inventus aliq

vel gaudij in aduersitate Inuidia ſ damasceni l'ij
Est tristicia ij alicuius bonis et ḡo intelligē
mentis ista bona aliena estimant Inutilia
ppē gle vij ḡoies plerique uident de illis
bonis ij quibꝫ ē gla et i quibꝫ ḡoies amat
honorāt et in optimoꝝ cc ut pligd ē ceca at
cet si doleret de bonis altiꝫ inḡ ij ex ḡo
imminet sibi periculū ut sius qz ḡo possit esse
sij pcō Inuidia gō ex suo gne ē petim mōrle
qz gerat cartiē ꝫ tm ḡz mpsam voluj ut qꝫ
consistat in motu sensualitis nō in vois deliberā
cione sic ē venale de ḡijs l'ij ti z ſ depe
et pze q c ſ n et duabꝫ sequentibꝫ De
Ira
Ira ꝑā qre si vnḡ appetit
vndictā quia ira est appetitus vin
dicte Si quis iuste appetit vndictā ex
ppōito et deliberatōe pcat mortlit Si aut
hoc fit subito ꝓueniendo iudiciū vois ut appe
tit se in aliquo modico vndicare vt qꝫ velit
paulo pauꝫ itge p capillos vel ḡg et nō est
petim mōrle de ḡijs l'ij de pe et ve q c
xciij Ithi si quis nimis ardenter iratus fuit
vel minis signa ire manifestat ad tm nō est
mōrle n quibus ex vehemēa ire excidat a
dilōe dei et pximi de ḡo cad q Ith ex vin
dictatōe qui sit licita ut nō vel qui malorꝫ iu
rie sunt sustinende ut nō Ithi si quis odiat aliq
aliqꝫ ḡoz nō odiens culpā dig qz ḡo possit nō
licite fij Ithi si aliqꝫ ex ira percussit aliū in
pſona lesit mortie si sup eū nō ḡiuit potate
na tales cā correctiois obtinēdē nō possut vt

pr filiū dns suū vl si aliq̄ mercenāū aut
detinut violent̄ sol̄ ordīē nīst̄ de hijs l̄
iij ti x de elect̄ pruss q j et 2 Item si aliq̄ vul
nerauit uel mutilauit mēbr̄ aut ocid̄t aut vo
lūt̄e fuit hoī impetrandi et sol̄ ordīē nīst̄
vl ho facien bg coopatus fiut vl coopād vo
luit l̄ ij ti j de hom̄i p totū Item si discors
fiut aut discordiā seīa discordia q̄d est
q̄n aliquis scient et ex intentōe dissentit
a bono dīno et a bono ꝓxi i q̄o dz q̄cordāe et
hoc ē mōrle pcm̄ q̄n sit ex elatōe luc̄ pmi
motus ad hoī sint venalia pacūs sit ḡf dis
cordia q̄n mīms pīnaciē adhēret ei qđ putat
bonū alij ḡtia opmone tenet et vera de
pe et re q t Item si contentiosꝰ fiut a litigios
impugnio q̄pe vitat̄ et mō mordmato pcm̄
ē mōrle Verus si impugt̄ fr̄i tē n̄ sorte tanta
i mō contendi ēt mordmacio q̄ scandalū
oriret et q ē l̄ij Item si vxatꝰ fiut vixe sūt
q̄n ex ira semuicē percuūt de pe et veq
ē l̄ij Item si seditiosꝰ aliq̄ fecit studendo sīz
aliq̄ q̄mte p aliq̄ pīalite ho mōrle et
valde grue ē pcm̄ vl si studens secutꝰ e
p consensū sūū e ti q t l̄ij Item si grumelia
a tru recepta seu q̄cūq̄ dict̄ dehonestando
eū p vba sū facta et si aīo detestandi talia
dixt̄ vl fēt pz q̄ mort̄ pcāt Verꝰ si cū cor
rectiōe sīl honorē a si grucias illatas patient̄
no sustinut q̄n tū ho expedīens iudicat et
dīcit quod Verꝰ si stultꝰ ex ho audacia supāsit
Item si a tru maledixt̄ qđ si fit ex deliberatōe i pūdo

alicui malū pctm mōrle est Sctus si fit ex
leui motu vl ex surrepcōe vl si puū malū
& qd ꝓpat3 e ti q c l xxx Ilt si creaturis ut
rōbq maledixt e ti q c l xxx Ilt blasphema
aliq dixit q deū attribuendo sīz ei qd no gt
aut remouendo ab eo qd queū et hō qd mōrle
est et graue valde Sctq tn si aliquis ex
surrepcōe no aduertens aliqua vba blasphe
me dt e ti q c zl Ilt si dubia in meliōz
ptē no mtpretq ul si suspiciosq sint nāq
de aliquo alio mdubio malā opīone hz
iuriat3 ei et ꝓtepmt eū Ilt si malū consiliū
scienꝫ dedit mōtu tū. Sdctq vl dolosa de
q iudicandꝫ e sm id qd nocuit aut nocere
mtendt sīnt nocere potuit De gula a
Quarta gulā q̄re di nordinatū appe
titū hmōi ad dctiones in cibo et
potu et quid tā frequens appetitus cat om
dctā com q est patus cat q preptū dei
age ut eos assequat3 pctm mōrle e dz et si
mmis grupt hōi dctationes cibor et potuū
no tn ꝓpt hoc volunt aliqs facē q legē
dei pctm venialle e l iij ti x de sobrte
ordmandor q iij Ilt q̄re potiꝰ de quib
spēbq gule sm gregm que hmōi in hō versu
pre ꝓpē laute mmis ardent studiose ꝓpē
r an tempq hō scis fit ꝓpt nātē utmeus
vl mssim hs et hōi no e pctm Sed si fit
ex voluptate pctm ē lauta est pcura
cio si fit ex nātē mssim vl postme gsue
tudinis no e pctm di at fit ꝓpt ex essd

voluptatis aut qz tib illicitis vesci3 pctm est
nis · ꝑm ad excessu mensure huius ꝓportionis
et sic pctm ē Ardent mia audite sic esau
appetiuit lenticulā Studiose dt mihi3 dili
gentia de hijs ꝑsebq et qui sunt mōrle pctm
vl venale hēs e ti q ſ Ite si mīb agreste
et incultq fuit i sumendo tibi ibid q vj et
vij Ite si i ebrius fuit et si qs scient ebria
te incid mōrle peccat Secq si ignorans
Ite si tibi vl potui m tanta qtite supposit q
retinere nō potuit Ite quere si ieunia ab
ecclia instituta fregit absq cā rōnli puta
infirmitis vl hūi quia hō ē pctm mōrle Secq
si fit ex cā rōnli puta infirmite vl paupte
et hūi Ite si in diebq ieuniorū mīb delicatq fuit
in cibo vl an prandiū vnū bibit a electua
ria supposit in scrautde ieunij absq cā rōnli mē
anticipat vl cibis mossuetis et nō licitis vsq
fuit de hoc l ſ ti 52 de feriis et ieunijs q ſ

Post hō quere potis de pctis ligue ē
De quibusdā pctis ligue et pō in gne
de vbis otiosis de multiloquio de tacitrnite mūs et tur-
creta et hūi pcea in speli qrab de menda piloquio
cio su fiat vbo vl signo alio qd si pmittis ē
et si alitur nocet qnitutiz ꝓdest alti ē pctm
mōrle ꝛ si nulli nocet venale ē mūg tm fit
sm ꝓtō ut dt dugq Ite mendaciū qd fit in
iudicio mōrle est de hō l ſ t x de mendacio
q l Ite si alicui promisit et nō soluit de hō ē
ti q vbi Ite si secretū alicui reuelat nisi
forte fuisset tle q cedet in nocumētū multis

de hoc l'z ti 4 de rapto q ℓ ℓ ℓ ℓ si induxit
aliq ad mendacium De Juramento cap

Deinde circa Juramentum q̄re an vane et
sine causa vel utilit aliq̄ mō defacili
iurat ℓ ℓ si quis aliquid promisit violat ℓ ℓ ℓ
stient aliq̄s illicitum juraut vel obmissiōz alicui
boni q̄z sit statim puniq̄ fiat ℓ ℓ si aliq̄s sci
ent ℓ fālm vel mendacium jurando firmaut q̄z
ho ē mōrle petim ℓ ℓ si iocose fiat dū nō ad
uertat se juraze ita q̄ fiat ex proposito ℓ ℓ si ire
pit juraū aliq vel exegit que stimut putatiu
q̄z sit honesta ē vt dr Augo de hijs habes
l'zo ti 4 de Juāmento et punicio p totū

Postea circa quos De murmuratione

Si murmurat pecat vn minuit ē obloqu
cio ideo mō facta ō deū vel fām alicui sūt
detrctōz quere an alicui detrxit dicendo sz
eo absente que fuerit nocumentū ipsi fame
vel fūne ei imponēdo vel petm eius vbis sub
augendo aut occultū parū ruckando a bō
ipsi simstre intpretando vel ecc bō eius negā
seu malicose vitando hijs vbi modi detrctor
diuit famā alicui et hoc qz ℓ ℓ se ē mōrle
petm Secus tn si fiet bona intencōe vz
idemnitatis vel si fiet ex āi lenit n forte fiet
vbi occasiō ecc iocose dictū eet adeo q̄ue
q̄ nōbile famā ei lādet q̄z tūc eet mōrle
ex ipso q̄ne vbor ℓ ℓ tē homo ad restituōz
fame sic ei bz rei subtrcte de hijs l'ij ti 4
de rapto q 4 ℓ ℓ si audit detractōz vel m
duxit aliq ad detrctōz vel ad delectand vel

a placuit alicui detractio vel si detrahenti applausus fuit vel detrahenti non repulit marie si horas ex officio ad eas pertinebat puta qz detrahens eis subditus erat de his et ti q 6z
Item si fuerunt inter nichos seminat ho quod pertinet ad detractio vel z° ti z & q r 6y Item si aliqui derisit volens sz alicui erubescentiz inducere p ho q aliqui defectus suos assumpsit in ludibrium et ho ede pone que deridet poz fy valde grue pertinet ut cui deridenti sancti viri et religiosi vel pontes e ti q r 6 A et sequenti zde sortilegijs

Deinde circa finem q[uaes]t et incantationibus potius si aliqua talia fecit vel fy pertinet multa valde a pleriscz fiunt in allegatis vobis vanis inspectibus in multis ac variis observationibus Item speculi si p astra vel p somnia vel p auguria voluit postea ea ad que se homo non extendit puta ad actus humanos subiacentes libero arbitrio Item si usus et aliquibus libris in quibus fuit aliqua additio vel notatio decimo vel in quibus petebantur vba ignota et karacteres pro signis erunt homo eam illicita sunt de his plura l iij ti xj de sortilegijs et in summa e ti suas cui etiam speciem sortilegia q fecit expresse et mod dicere et cui quibus rebus fecit vel q intentione homo eam fecerit fuit cui rebus mundissis et cui potius aliquibus et quibus ecclesiasticis et aliis rebus sanctis qd grauissimum pertinet est Item quere si aliqui talia docuit vel aliqui ad talia inducit faciat pro eo reuocare zde malo exemplo

Quere etiã ꝓ alia ꝑticalia ꝓ̃ utrũ aliq̃ suo
malo exẽplo scandalisauit ẽ eñ scandalũ dem
ꝑ sciã mmꝫ rem alti ꝓbens ocoz nunc et si
qñ aliq̃s malo suo exẽplo intendat ad ꝓcm̃ mduce
ens ꝑticale ꝓcm̃ Si aũ ꝓ intencoz suã
alt̃ suo exẽplo ruit ens circũstancia aggrians ꝓcm̃
Ihc nõ solũ mala sz ens q̃ hñt spẽz mali di
mittenda sũt ne alt̃ scandalisẽt3 poz hoc l'm̃
ti zo de scandalo et ꝑplexite q̃ Ihc nõ scan
dalũ est ꝓcm̃ mõle ul uemale sꝫ q̃ aliũ
fiat i mõle ul uemale ruẽ ꝓcm̃ Sic plemꝫ
e ti q 4

De Voto

n fine ut magt̃ q̃mendet2 meõrie q̃ras de uott
Si umq̃ aliq̃ uouit deo ul sanctis eiꝫ qđ nõ
ꝓplenit ad uotũ req̃rit2 tñ de mitte sz deli
beatio ꝓpoiti uoluntas et ꝓmissio sũ obligatio
ia mꝫ qua ꝑsistit2 rõ uoti sũ ia obligatio seu
ꝓmissio fiat corde sũ ore Solũ qđ ꝓpositum
aliq̃ faciendi nõ obligat de hoc l' ti 5
de uoto q 1 et 2 Ihc quere si aliq̃ stulta uota
fecit et mstip hñare uoluit qđ nõ debent ꝓ
e ti q 3 Ihc si aliqua uota ꝑse sñt mitte et
supioꝛ auctẽte obmsit mple ul mutauit
Sz quib̃ mutãe ul dispensare ꝓssit e ti q 4
Si uota ꝑse sñt mitte uiolauit qcauit ꝓcm̃
et dicas ei qꝫ ad ea reuertat2 si rõlia et ꝓpꝫ
sunt Si aũ difficultẽ mplendi uenerꝫ
ul pia utilitẽ mmuta mꝫ ad opa deo mgl.
accepta Si hoc3 sup hoc auctẽte epi in hꝫ
sz uott qñb et peginacibꝫ et abstinentijs
et siluꝫ Si nõ habes ẽmitte ad pnarcũ

epi vel ad alia qui sup his hz aucte fraudi
cautela hebat temeritas quatt ut dicas ofitenti
vt p se no veniat mgrui n' uexassi aliqs ma
nifeste malit ul obmissionem alicui boni ad qd
te ul aliqs qd cet aorq boni impeditu po
eo tu qr m hoi male juuant sp primaz utpe
dz hz qn dubiu e an expediat obstiuad inte
mentu ul no epo dispensare pt hz i maite
bonis solus po dispensare pt de his l' s
ti ye de quato et puncio q vi Rubrica prima
de pbis De mtrogatoribo spetalibo
Post mstructom de mtrogatoribo eorq
procq que ut plimu tuemri ponit in
hoibo cuigcuiq status qmt ut ve udicau uliq
trade de mgstratibo faciendis de aliqbo pti
spalibo q a quibodam psonis duplicp dignitatu
statuu et officioq sreglig qmittunt de his
go que in sint rubte ponunt et silibo regulas
a talibo sp polo et mlo pt upos ofiten indi
candis indigere De epis et prelatis
Ab epo ergo vel alio plato quocuiq quabt
po quere si sua dispte legittie ofecuto
sit stz an hint aliqs uregulat ht defm ponta vel
ppter bigama de ho l' iij ti z de bigamis et
m summa e ti vel qz coopato i ca stagnus ofcuiq
mo de hoc m summa l' ij ti j de homicidio vel
qz defm natalid hz et no sint cu eo dispen
satu de ho m summa l' iij ti xvj de fil' pbr
p totu illecte nato ad dispte vel bu m cuatu
amoued no pt sp dispensacoe ppe utz ubid
vel si eqmcato aod eqmcacoe a suspensis

sina ꝑsupsit celebrare mistia ul alt in ordine
suo etiaz ordinat in suma l' viij ti zo de lapsis
¶ l videnda ⁊ ult si receptr ordines ⁊ exigentia
maioi utz ibid in glo sup vbo tutu ult quere
si rite et absqz symonie vicio electo confirmato et
ordinato sit ⁊ si ⁊ symoniaco ⁊ one recepto suspen
sus ⁊ quo ad se et quo ad alios ⁊ si in bene
ficio qd det ul qd receptor ibi ⁊ du sit maiu
sceus si occultu in suma l' 1° ti 5° de symonia
¶ ex cta pena ult de plubo irregulai: ⁊ qdo
in l' gom casualiu l' z ti zo de lapsis ij
ult quere si p laycu ptate violent intrusus fiut
ult si electo an confirmatoz intromisit se de
admone ante recipit a iure suo s in gstitucom
grecis ex de elec ⁊ una ab epo et supioibo
spatiu ⁊ introgandi qualit se ⁊ epitu ejus
in vita si deceat in uictu et vestitu se no
tenuit si hospitale no fuit et pauplbo sin
mod facultis sue ul redditui esse sue li
bealiter no dedit ult si quis gsuetis bona ec
clesiastica det ut eos ditaret et sic ea ro
ult si tuenacoibo a fastu secular et cu hisdo
mbo et hoi supflue expendit ult si in pona
ppria in armis pugnut qd prohibet zz q ⁊ vlt
cruciatuz ult si cu sacris psonalit intrant
ult si ppres mambo alioz vulnerant qd no
licet ult si detentos no pascunt qd te ult
si suffragiis audit ult si vindicatu sint pecia
quo etiaz si commissa recipit si ordines suo tpe
no celebrat ⁊ si ordinandos pdo diligenter exa
minat no fecit sz in etate in scia in moribo

et defectibq corpis Si aīt ordines pīnā tonsu
rā nō gtulit qz ē dyspō ad ordines ꝟ si im
ordinatoē clericoꝝ diligens nō fuit vl aḡ
de gtingentibq obmisit ꝟ si plebs sil gtulit
ordines q̄ debuit ꝟ si exīneū sīt licentia
siu superioꝝ scient ordinat qz tal epūs ia sus
pensus est p annū a collatoē ordinū vlz
i statutis gregl x exī de tempo ord c eos
qui ꝟ quere si m pcto mōr-li exīs ordi
nes vl missā celebrat ad officiū epale ex
tuit ꝟ si indignū scient ordinat vl ad be
neficiū ecīe promout qz m hō mōr-lit pec
cat vlz l' iij ti zz De eta et quali ord q
lz ꝟ si pbendas et dignitates ac alia be
neficia ad suā collatoīm sil ecīaz spectan
pīsonis melioribq sī suā gsciaz nō gtulit
l' iij ti zl De pe et re q c lxi et segti
ꝟ si pntatos ab aliis scient instituit prīpue
eos qui de iure tulia bnficia hre nō
potuerut vt illi qui sut infra zl annos ad
bn̄ hīnda cura aīaz ꝟ si ecīis de iure
vacanb nō pfuit sīc de iure vacāt ecīe
parochiales q̄ offerunt pueri vlz illi q̄ nō
attigerut zm annū vlz i mīsh gregl qui
habes l' iij ti lz Circa ordinandos sit domu
sue bn̄ ꝓpositus q & ꝟ si receptā zl vsuat
zl ꝟpo iure ꝟ si bn̄m gtulit zi q alīs bn̄m
hz e ti q & ꝟ si clicos pegrinos admisit
sī formatā vl gras si epatū suū nō visitat
vt debuit Si malos nō corrigit & scient
m officijs suis sustinuit ꝟ si in admīstroē

minis ſuptuoſ erat et cū minia familia vsit
vlt pſcptū nm vel ſi ipe aut familia eiꝰ
munera acceptt ſiue q̄ ē ſpalis pena posita
e ti q xi Ith ſi ecclias epatus ſiu no dedicat
vt opꝫ fuit aut dedicatā pdidit Ith ſi aliq̄
ſymoniā puta ul magnā ḡmſit in collatoribꝫ
ordinū vl byorū aut i uestitura pntatorū
ſeu ḡfectionibꝫ oblatū aut p formatā dandꝫ
et hoꝰ Ith ſi byus ḡtulit ſuis ḡgnatis vt p hoc
ecclē potentior aut alia intentōe puisa ipo ibi
citū ē et qualit hoc ecclē fit ſymoniace pz
l. ſ. ti. ſ. de ſymonia q. i. Ith ḡtias ſi ecclias
aliḡs ſibi ſubiectas vl psonas laycos clicos
vl religioſos iniurioſe offendit vl aliq̄ eis
abſtulit ſiue eoꝝ pmilegia violat Ith ſi debita
ſiu pdeceſſoꝛi q̄ ḡtexerat minutu ecclie no
ſoluit qz ad hoc tē Ith ſi ſimaz exactaꝝ et
alias ſimas ponta interdicti aut ſuſpenſionis
no vro zelo vl fme debita moderatōe aut
abſqꝫ iuſta cā ḡtulit Ith ſi officiales mag̃ri
tos et deū no timens et ad faciendū ſuos mi
tia negligens inſtituit Ith ſi plus de in
dulgencia in ḡfectione ecclie q̄ debuit de
dit ſiz vlt anno in die ḡfectois vl vlt
xl dies in anniſario dedicatois ex de pe
et re ſiue ex eo Ith ſi ḡfectos no inquiſit
vl inquiſitū fecit et expugt vt debuit a pſecu
toribꝫ ecclie vt bonꝰ paſtor ſe no oppoſuit
Ith ſi in tribulatōe ecclie ſue vl alb absqꝫ
cā ſufficienti a gregē ſuo ſil. ḡmiſſo ſe ab
ſentat Iuuere ecclē ſi queſtores mendaces

p̄miſit de cripo hoies vl̄ gr̄eſſit eis ndulgen
cias ſiv cā vōli vl̄ ſi aliq̄s ab eis p̄ tali litē
vl̄ ndulgencia recepit Itē ſi p̄miſit bigama
gaude ſimulegio clicali aut defec̄e tonſura
ꝯ p̄hibitū e nouo gure inſtat gregē
Itē ſi malas ꝯſuetes in ſua dyoteſi tollerat
Itē ſi clicos q̄ vnuit cū ſcandalo hoīm et in
correctibles nō admonuit ter ut debuit et ſimu
legio clicali exuit Itē ſi teſtamenta et vltias
volūtes decedentiū impedit nō coegit q̄
h̄or ad epm̄ p̄tm̄ Itē ſi ſe intromiſit i abſolu
cōibꝫ et diſpenſacōibꝫ in caſibꝫ q̄ ad ſolum
papā p̄tinet Itē ſi abſolut excōmicatos a ſuis
inferioribꝫ ſiv cā vōli et abſq̄ ordine iur
Itē ſi aūcte abſoluendi ab excōmicacōe vl̄ ecc
penas iūgendi amiſit p̄ſonis nīq̄ put et
expt et diſcrete Caue ecc ab archiepo
ſi abſoluit de facto aliquos excōicatos ab epo
ſuo ſuffraganeo in caſu nō gr̄eſſo a gure
Cauere ecc ſi epo ſuo ſuperiori humilit nō obe
dit Si p̄ ipſo ſibi amiſſo fidelit nō orat
vt debuit et p̄dicacōi nō intendit Si malo
ſuo exē ſubditos ſuos ſcandaliſat nō ecc q̄ 10
epi et alij p̄lati clos et diſcretos dut eligē
confeſſores de quo l. iij. de pe et re q. ſi
et ꝛbꝫ ſeq̄bꝫ De aliis Clericis an

Circa alios clicos canonicos ſeu bene
ficiatos ſilr in p̄mo q̄rend̄ e ſi p
aliq̄s p̄cūtate ſymoniace ordines aut byā
habuerūt q̄ ſymoniaci in ordine ſuſpenſi
e ipō gure ſymoniaci in byō ecc epi byō

tē renūciare ¶ In ſūma l'j° ti j° de ſymonia ſſ
ꝙ ēta pena ¶ Hᵗ quere de irregularibꝫ id ſupᵒ
in ꝓcedenti rubꝛa ad ꝓpos a clico quocūꝫ qlit
qrend' ē Si corona uel tonſura nō ꝓtᵗ ¶ Hᵗ
de honeſtate in uictu et veſtitu de hoſpitalitᵉ
de familiaritᵉ cū mlieribꝫ et qual ſit familia
ris ut nō ſit ſuſpecta ¶ Hᵗ ſi ē notorijs fornica
tor ſuſpenſus ē ipſo ꝙre ¶ Hᵗ ſi ſit negotia
tor Si tabᵉnas habuit uel ſtrepitᵘ Si ad alea
luſit uel taxillos qd̄ ſpeculat' dict' ē ꝓhibitꝫ
¶ Hᵗ ſi ordines in ꝑcō mort̄li recepit ¶ Hᵗ ſi ex
cōmunicatus ſuſpenſus aut interdictus aliqd̄ diuinū
officiū exercuit officiando etiāꝫ qz ſi ſtet uel
edat ¶ Hᵗ quere ſi ꝓpter ad ſacros ordines ꝓmotꝫ
fuit uel ꝓpter bn̄ in habuit Si die dominicis
nouerit nō dixᵗ qz ex ꝓcepto ad hᵒ tē ¶ Hᵗ
ſi epō et ſubꝫ ſuperioribꝫ obediens fuit ¶ Be
neficiato quēd̄ ē Si p aliqua ſtatō vel ypo
theſim bn̄ in obtinuit ¶ Hᵗ ſi ordine quē ſuꝰ offi
cium requirebat recipere diſtulit ¶ Hᵗ ſi pluꝛa
bn̄a recepit ſine diſpenſatōe et cū cō ¶ Hᵗ
ſi infra 24 annos ꝙpletos recepit etiāꝫ pacifi
ualem et infra annū nō fuit ꝓmotꝫ ad ſa
cerdociū quia in utrōqz caſu etiā vacat ipſo
ꝙre et qlibꝫ in recepit tē restituē ¶ Hᵗ ſi re
ſidenciā nō fecit in bn̄o qd̄ reſidencia req
rebat ¶ Hᵗ ſi bona eccl̄ie male expendit et nō
diuiſit pauperibꝫ quia tenet expenſas tē re
ſtituē ¶ Hᵗ quere ſi aliqꝫ ꝓmiſitꝫ fecit dando
unū bn̄m ꝓ altero qz ſymonia ē n' tāl ꝓmiſ
ſio fiat ſ ꝙdecē ad qᵒ requiſitꝫ de ḡis

l'ſ° tſ° de ſymonia ⁊ſi r̄mūrat bñ° ſuo ex
mtenc̄oē et ꝯdic̄oē ut cognato ſuo ut cognato
vl alt̄i cui volebat assignaret z̄ qz ſymoma ē
⁊ſi cognato ſuo p̄cūrat ꝯferri bñm no p̄a
mtenc̄oē ſz carnali ꝺ canonico q̄ē ſi in calo
lites ſuſtinēt ut nō elegit in ſtrumīb⁹ q̄ pu
tabat melioz ⁊ſi impedīt q° mō ꝓcedet̄ur
alicui de q̄ re cui ꝓcedend⁹ erat qz ip̄e emen
dare tē z̄ tenē ē ſi canonici int̄ ſe fecerut
ꝓmiſſiones ſymoniacas de nepotibꝫ ſiue ꝓmo
uendis aliqua ē ꝯmūit̄ p̄tmēa ad ēlicos
q̄ēs mſēa īt̄ eos p̄ria De ſacerdotibꝫ

Ad ſacerdotes p̄ochianos m̄ p̄ſo cautē p̄it
fm̄ q̄ēs que p̄mīſſe ſunt ꝯmūit̄ de ēlīſ
et bñficiatis m̄ rubꝝ p̄ma ſtz de ſyndico in
troitu ad bñm vl ad ordines et de irregulaꝝ
et ſilr alie q̄ones ⁊ſi q̄re a tli ſi zl anos ꝯple
te nō ſunt q̄n cur̄a recep̄t et mſēa annū
ad ſacdocīū ꝓmoti nō ſunt et ſi p̄ſonalit̄
nō reſedit m̄ſi ſup q° ad tp̄s epūs cū eo qr ea
diſpenſāt ſic̄ q̄ oīa ꝓtent in ꝯſtitut⁹ gregōr
x ex̄ de elēc̄oē luz canon ⁊ſi ecclīa p̄ocēpa
lem ꝯmēdatoꝝ ſunt vlt̄ z̄ m̄ meſē q̄ dr
cūtū ē ī q̄re nouo vtz in ꝯſtitut⁹ gregōr
ex̄ de elec̄ Nemo de q° ecc̄l'ē tī ſz qui
ordīnādꝫ ſit domui ſue q qr cur̄ē ē quoſ
ſunt p̄p̄ ꝯmiſſū ſ' ēp̄i eccl̄ie Si altare cū tūc
veſtīmenta et vaſa m̄ſtēr⁹ munda nō ſunt
Si ſ̄n altāi ꝯſēcto vl tabula ꝯſēcrata vel
veſtibꝫ ſacris ēibꝫ ad q° p̄tinēbꝫ miſſā cele
brat vl ſi ꝯſēc̄t hoſtias ex̄ tabulā iacentes

Ihesi cū hostia corrupta a vino ꝯrupto missā
celebrat Ihesi silanus se ogēcre et nō consecrat
qđ grauissim ē qz fecit hoiēs ydolatrare qm
in eo sunt Ihesi hostiā ogēctā nō supposit qđ
si smās plātorē suoꝝ nō seruat et mandata et
executōes mandatorꝝ et smārꝝ et hoi di ex
gmcatu aut suspensu sū mđictu celebrant
aut sacrā mīstrāt qz irregulē ē vel si cota ex
gmcatu mđictu ve celebrat Ihesi in aggua
cione mđicti seu cessatois a dīuīs ymagiez
crucifixi vel bte vginis aut aliorū sōrū
stūt mīstrā vestib aut spīlīs et hoi suppo
sunt ho em spāl phibitū ē iure nouo p
ostiū gregis iz vbi l' iij ti zz de sen excep
dicit ex gl ca q vi Ihesi missā p laude hom
cantat vel p denarijs bi missā in pcō mōli
celebrat vel sacrā mīstrāt sū oratione et
confessōe mīstrāte aliqua instante qđ fes
tū hre nō potuit Ihesi duas missas in
eod die celebrat pt cās in iure grossis
quos hēs in sūma l' z ti zl de sacris
utera vel non ¶ iz Ihesi nō dz cantare nōn
sacerdoti meretur eod die duas missas can
tare in pa missa no dz sumē abluto p
corpo et sāg nec dīm alb ieiunū nō est
ex de cele mis Excepte tñc ecclesi pmi
sit sū mliez mīstrare ad altare qđ phi
bitū ē ex de cohā cleri et mu inhibend
Ihesi nō diligent seruat corpo xpi ut statutū
ē ex de cele mis Sane cū olim Ihesi
nō apte et cū lūe ꝓcedenti ad nīsinos

ptaut eukaristiā vlz ibid ℔ si no by⁹ cus
todiut corpꝰ xpi ita vt mus vl aliud al
id ꝯmedt vl si ꝓdt corpꝰ dñi aut in tra
cidit pemte dz ℔ si effud aliq̃ stilla
seu ꝑte sug mb pemteat vlz in ſtima de
pe et re ℔ si ꝑ vomitꝫ vl ebetē euomit
eukaristiā pemteat ꝫ forma ibid ponat
℔ que si nimis raro celebrat ℔ eukā
ristiā mē dui ſuat et no renouat vt statuit
nō e nō ꝙ ꝑbr no dz celebrāe in altari in
quo epꝰ eod die celebrat ℔ si ſuffragia
dēta ꝓdefuncti no erohut aut ꝑ ſtus by
ſtoribꝰ et eccie siue fidelit no orat ℔ si ꝑ
mentor que an cogn̄ouit filiā ſuā ſpuale
in gfessōe vl qua baptizat vl de sacro
fonte leuat aut in confirmacōe tenuit ℔
si genbmā exꝯmicata cognit eid ſtia ligat
et de sen exꝯm ℔ si genbme ℔ si sit ligatꝰ
celebrat est irregularis et quere si fem
ma eccie no ſuat et in chor et in alijs ꝑplm
scandalizat videlicz ſtus ꝑcib ℔ sacdos
aut clicꝰ qui no benedixt cibū cū orōe
vl no egit gras poꝰ cibū ℔ statuto q̄ ſpect
d ll in fi. nō licz ℔ dem no que qualit
se habuit in regime subditorꝫ ℔ gregi sibi
missō no intendit vt debuit ꝑdicando mo
nendo corrigendo ꝑdicacōes ſollicite audi
endo sac̃ta debito mō ministrando et in fimos
visitando ℔ stiam no studuit qua ndigut
ꝑ suo officio de ℔ l'ñi ti y de prudēa
q̄ y de audiēa gfessionū q̄rab si no fuit

diligens vt debuit ꝙ q̄ milta in ẽ tr̃atu q̄
tinent vel si audiendo ofessiones mīs accla
uit Si impleueris et diffia bq casibq pcdres
no cōsulunt vt debuit ex̄ de pe et re ꝙ si
alienos prochianos audiat msi in casibq a iure
concess ꝙ si mte miscuit se de casibq in quibq no
habent auc̄te vt ligām̄ de voto de dispensa
cōibq et iuramentis et hḡi aut in casibq alr
qui de iure ad epos pt̄inet sū quos sibi in
synodis suis reseruat hḡ casq ꝙ plēs in suma
l' iij ti xl de pe et re q̄ 18 ꝙ nūq et
notat ibid in l' iij ti de lapsis q i hēs mg
t quibq est ipis epis pohibenda e dispensa
cio ꝙ illi cui remittendi sunt ad papā Cau
lit in hḡi casibq remitte dz ad supiozē hēs
l' z ti xl de pe et re Et de ẽ tuemes
mfra in ẽ tractatu in rubēa de ab cōe
et pme tuctoe ꝙ si se assumpsit aliq
aliq p̄bz qui no habent auc̄te legendi alr
vel ab epō 16 q pcenit ꝙ re si confessiōis se
creta mcaute e locuto ꝙ si vnq manifestē
pcdribq dedit corpoq xpi et no pnitenbq
qz ẽ no dz face vel si alr occulta pcta que
solus scinut p confessione negat alicui ofes
sione in mārio ꝙ que si in pme tuctoe in
trcato et inq ctuspecto stut ꝙ si sq̄ cō
ta obmisit p enormi et poubo pcta pubca
pmaz tuige vel eū qui solēnie pmaz agere
debuit ad epm no remisit ꝙ si laborīte
in exēmis et pnitente no absolut ab oibq
exqmcumoibq quibqcūq tenebat qz ẽ face

debunt Item que spealit si vnq̃ q̃miserit aliq̃
negligencia ī mstrando sacra vt eukaristia
baptismū crisma unctoz puruloslī e in aqua
nimis frigida baptisare Item que si aliq̃ symo
nia q̃misit pecuniā exigendo p bapmo p
unctoe inf̃moze p sepulturs a exceptis mor
tuoze vl bñdcoibq mibenciū et hoḡ a ecl ali
qd aliud q̃ pecuniā Item que si ī cimiterio ali
q̃ sepeliunt qu sepeliri nō debunt vt eū
qui seipm̃ mterit vl q̃ in torneamento e mo
tuus vl excmicatū a alb q̃ in cimiterio phibet
sepeliri Item si sacdos excmicat iuris ordine nō
seruato suspensa e ꝑ forma decreti Innocl pti
cii mediocriat Item si rogatq ut excmicez fures
in gne vl hoḡ nolit hoc facere mst dato sibi
pcio ustraz vendidit Item quere si zab mpcaab
benedixt Item si pmisit malas gsuetudines in procchia
sua quas phibe potuit vl ad superioꝛe nō de
tulit Item si pmisit mulieres xpianas iudeis huare
in domo de hoc in sūma l. i ti z de iudeis Item
si phitonissas et sortilegas mlieres in procchia
sua sustinuit Item si aliqua mendacia ofmxt ad
decipiend ppm in signis mendaciis et hoḡ
Item si astronaos mendacia dice pmisit i ecclia
sua vl si pactū fecit cū eis de aliq̃ lucro Item
si pmisit ludos aliquos mhonestos vl nego
ciatões vl placita secularia in ecclia vl cimi
terio fieri Item que si indulgencias p se dedit
cui nō possit vl si plebs indulgencias pmit
tit q̃ heret in ecclia sua Item si reliquias ali
quas novas exhibuit ppter vencendas ipso nō

liz ¶ Itē si oblacões extorsit a ſbdit ad quas
no tenebant vl si ingendo aliquas oblacões
in pma ſubditu scandalisat ¶ Itē si cu ſubdit
ſuis in laboribz diebz festiuis et ieuniis et
ẽgi defectu minꝰ dispensat et sh cū rō li
¶ Itē quere si res ecie male expendt et pau
pibz no dumsit ¶ Itē si res aliquas imobles emit
de structuris ecie ſ̄ pueniunt ecie remanere
ecia si alicno nocte qrant ¶ Nō sacerdos no debz
facere officiū p̄ pria volūtē ſ̄ de tempe vl de
sanctis de quibz ꝯmr agit in tra ia ſū ꝑcessi
¶ Anteq̄ de religios ſbdit aliq̄ dicā
pz videndū e de platis eoꝝ in quibz
qrat ꝯ primo q̄liter platueas ſpuerint si sp̄acce
di sint de beno tpore et aliis defectibz vt sup̄
in tr̄is de epis et platis p̄dcm a plato que
ſpectat si magis velit posse q̄ p̄desse ¶ Si in
platāte delectat ¶ Si ſubditos no gubnat vt
debent verbo et explo ¶ Si vbo et explo eos
no edificat et ordinis ſui obſuator no ſunt ¶ Si
aliq̄ manifestū pcm in ſubdit dissimulant
et no corrigat aut si no mīra q̄ cū ad eoꝝ
noticia aliqualit̄ p̄uenerint vltrꝫ no ingſſt
vt debent ¶ Si in cālo equꝰ iudex no ſunt ¶ Si
religionē ſubse labi p̄mittit ¶ Si rex mōstꝝ
dilapidator ſunt ¶ Si supiorib vt ip̄e epi et
alii no obediunt vt debent ¶ Si cās a p̄dcta
curia vl ab aliis supioribz si q̄ omissas ſ̄ in
consilio potoꝝ no trahat vl aliq̄ iniqte
ꝯmittit de quo plenius ḡ̄ in tr̄is ad iudi
cēs ¶ Itē quere si in ꝯfirmando aliq̄ peccatū

onus aliqd imposuit qd phibitū l'o ti de
voto q zz Ite si plibꝫ monastꝫ sōfuit sil
et ītrete qd nō liz ut exī de reli domꝫ
r vlte Ite si idignos et idoneos ī officijs
posuit et maxīe ad curā aiarū vl ītē in
officijs sustinuit Ite si cura et pdicacio
sue erē diligent nō fuat et tenebat Ite
si debilibꝫ et infirmis ōpassꝫ nō fuit Ite
si in correctiōe aliq enorme disciplīa
dando in silibꝫ excessit Ite si malas con
suetudines ī monastio sustinuit vl induxit
Ite si verō et nimis defacili cū subdit
sibi dispensauit aut in hō nimis durꝫ fuit

De Abbatissis

Multa de hijs etiā īre potis ab
abbatissis Ite spēr si se intromisēt
de pdicatiōe exhortatiōe vl ab cōe a officio
aliquoꝫ ordinis qz hī facē nō pt vlz in
suma l'o iij ti zz de impedimeto sexꝫ vz
an possit ab officio suspendē que ibid
m glo sup vbo exigitare a subdit quēd
est qualit ad religionē sit receptꝫ vlz
aliqua symonia ītpt pactū vl ecīm mentāl
intuent symoniā qz mentāl symonia sola
pmā tollit sed si pactū intuent tam
recipientes q̄ recepti a meritis sūt ex
pellendi nisi sup hoc dispensēt vlz in
suma l'o ti de symonia Ite qd fiat Ite
si aliquos redditus annuos vl aliqd pe
culiare sibi occulte receptꝫ sit anammi et
sup hijs acta vi Ite si nō ītpt deid intuit
qz ut victū habeat ī multis ītpositio sū mteoz

Si monastiū sua pūcia oner^{t} dūmo habilit
vñ q̄uare et sublevare potuit et monastiū
indigut Si dēta sua ⁊ mtlātiū no solut ul
se impotentē ad solvend fecit Si p mtrouū
siū alioū facta ē ⁊ñuēcia ut si hūg mtiut
sñ licē^{a} dm ul si mtiut sñ licē^{a} q̄uesf
pg mēmo^{m} ⁊sumptū ⁊ltf vxores ul si pūs
emiseāt votū ad strictioz religionē ul
pse sñ dyspensatōe et cū mtiut laxiorē
ltf si decepit ⁊ripien^{s} eū q̄z occultā hiut
usq̄mte notalē q̄uā obtenut stient in sua
recepōe maxie si de hoc fuit ⁊quisitū ltf
si statuta siu ordinis no fiua^{t} Si ⁊ppetūg
fuit ul mgr mens ⁊ mobedieus pcta mor^{t}
q̄z ad ḡ ta pēa q̄ alia ordinat^{z} In alioꝝ
trūsgressione no ē pūm mortle n ⁊ppt grep
tū ul precepti sū ipsig rē sā polati ltf
si dedit ul recep^{t} aliqua sñ licē^{a} ul m
ntulit exposlut a expend^{t} ul si gmissa
pure p̄mīsit ltf si mlieribg cū scandalo fa
mliar fuit ul octos impudicos hiut ul
dissolutōes aut gestulatōes no decentes
religiosū maxie cū mlieribg ltf si ⁊pter
opus tarmis alig dedit ul recep^{t} q̄ dē
faciend sit pz in summa l^{a}z ti q de capto
Cūie etc si aliq̄ apostotauit ul mapos
tosia sacē ordīe recep^{t} q̄z irr^{t}ē ē solig
papa dyspensabit ltf si mendacit ul ficte
excusa^{t} se ab obedia alicui tuēti ul iudge
di officij ltf si tuētu officū neglex^{t} aut
mplere no cura^{t} Si horas canonicas cotte

nō dxit ℣i frēs aut plātos suos ifamat aut
falsē vl ex sola suspicōe ad supiores detult
trāe cū fama tē restituē et excusare eos inḡm
ē pōle ℣i aliq̄s proclamat in culo nō zelo
caritē vl si mendaciū i dxt i udicio accu
sando vl excusando mōr pcūt l. 1° ti x°
de mendacio q z ℣i nimis delicatq̄ fuit
in cibo aut vestitu vl poq̄ indiget dis
pensatoibq̄ usus ē aut absq̄ dispensatōe
cib aut vestibus pohibit usus ē seu ꝑcuā
suū ordinis violaut ℣i p cibo aut vestitu
minuerat ihc si habitū suū mōchale absq̄
nāī te mutat ihc que si unq̄ obedut ad
faciend malū ad qđ facē nō debut ℣i plat
sub excōiaz nō exhibut ihc si symoniace
ex pacto vl intencōe corpāli comodo aliq̄
recepit vl in eo consensit ad a ad intero
ut ad allexit ihc si elegit aliq̄ platū vl
alū qui eligēs erat p̄secutor mīd sy oiace
vl alia simīt intencōe an nō melioz sīm suū
udicū ad id officiū ihc si hypocrita fuit ihc
sīsua dissolucōe vl facēt mal aliq̄s scan
dalisant ihc si otio vacat ad multa mala
docet ihc si ex reḡ mendat a plato et
bñficiis nō orat a suffragia debita p̄mis
et decimē nō exolut ihc si sect vl coopatq̄
fuit ad aliq̄s conspiracōm vl ad aliqđ scelus
i monastō ihc si legit libros pīoz a figmē
ta poetaz seu q̄rūq̄z vana et pohibita vl ex
ordine suo aut pohibicōe ecclie sū i mgīa
vl hīj artibus ꝑhibit ihc si in p̄dicacōe vadēs

nimis ſuptuoſ ſiunt vl ſi ꝓdict' mtencoē aḡ
gmodi tꝑalis ꝓn'r. qđ nō liꝯ ſ'm aplm ī corꝑ
Ite quē ſi femina occulte corrupta ꝓmſit
ſe mt' vḡmes ꝙſecuꝯ. qđ ḡue patm ē l'ti
viij de apoſtat' q'z ad Judices et Aduocatos
Quero Judice ſū q'cuꝯ auctē ſyntem
ordmariā vl delegatā ꝓ quocūq;
qualit' ſuā Jurisdcom ſeu ptātē accepit. ſiꝯ
an ſymoniace vl vſurpatiē et nō vē. quia
vſurpata ptās nō dat auctē l'iij ti zz de
ꝓcep dſc Ite ſi udex vl q'cuꝯ alig. ꝛeas
dm' pape ſſlificauit. excōmcatꝰ ē ipō facto
et gure Ite quē ſi udex fines mandati ſeu
ptātis ſue excessit Ite ſi fauore odio vl ꝛore
ad vnā ꝑtē plḡ q; ad alia. determādo equḡ
udex nō ſunt Ite ſi dilatōes aliquas q̄ jus
ſcat Si ordme udiciarū nō ſuat Si ꝑtem
altaz q̄ ustricad gꝫauit Si reo ſcat qoēs
ad quas rndere nō tenebit z l'zti q de
rapto Ite ſi appellatōes ꝛetiat nō admisit
vl dolose locū appellandi nō dedit Ite ꝓḡ
appellatom ꝛetiaz i lo. mḡ in cā ꝓcessit
Oz ſmaz diffimtiaz aut mt' locutoriā mḡuā
ſcient tulit vl ſmaz exḡitatē mtdicti aut
ſuſpensiōs nimis deſaticli. cria ſ'm momcōe
ꝓmiſſa. ul ſ'm ſcripturas a' alē contrq Jureb
ordme fulmauit Si mḡ ꝓtus ē insufficies
de Judicijs ſe mt' misit cui ſubtfluge potuit
Si in dubijs magſ ꝓtos nō consuluit Si
pauperiḃ vidue et orphanis nō ſuccurit
et ī aduocatē nō ꝓuidit Si allegatōes ſuas

admisit

admisit Si ppte allegacões sñaz tulit gr̃
vite qua ipe nouit l'c ti yx de qua to q13
Ith si miſt vmq̃ sñam exectu ē c ti q l
Ith si ferit udicū ferri candentſ a aque
bullientſ aut hoi aut duelli l' ti yx de
sortilegſ Ith si pena mordnate et sñ cū
sufficienti remisit vl auxit Dimut a mutt
Nō q vbiciq̃ udex pte altera vl abas
scient lēdt aut q̃uat nō solū pcūt mōlut
ꝫ ecc restitue tē ea q̃ pp ipiq̃ dolū a cīssa
ignorancia pdiderut

De Aduocatis ar

Ab aduocato et pcuratore que si vmq̃
se intromisit ſe de cā ad qua insuffi
ciens erit Ith si scient vmq̃ cāz assupsit nq̃
vl poſq̃ cā mjqua repit no stati desint
aut aduōtus i vna cā i sallario accep vlt
yx lib thuconensiu vl pcurator vlt x lib
Et si gz vlt accepit no restituit q oia pcent
m qstitu de gregſ x ēx de postulando ipe
vmq̃ vl si aliqua q̃ m in qst de ponit no
huaut l' z tit q de capto Ith si secretu cōe
clerici sui aduſatio suo pdidit de ho ibid
Ith si paupibq in cāis no assint seu pcōti
natus ē qn bono mō potuit c ti q l l no
q in quocūq̃ p auxiliū aduōti adiſatiq
q̃uat vl dapnificat ipe tē restitue c ti q
Et de aduocatſ in sua c ti q̃ zq cīa aduōtos

A medico que si fiat trāsgresſor cō
stituct sedis aplice m qua petit
q cū medici vocant ad mſmos an oia mo
neat et mducat eos ut medicos aduocent

aliqz. qz no nulli ex pto corpales aduenut
mſmtes ex de pe et re Cui mſmitas fauet
si p salute corpis aliq consulunt fy. isd ver
gebat in pctm aie. qd m cath dctali mtima
cde anathēt fy phibet Ite si clici in sacris
ordinibz constituti ul sufficient bnficiati a clauſ
trales mte miserut se opal de medicina n
gte p misca bz ꝑsonis ul sius ospicheis ty
fy piculo Ite si itaute ul negligent fy arte
aliq opatus e. ul obmisit aliq de ptingen
tibz etq mſmos. qbz i tuti sua assupsēat
magro seu doctore au
que. si msufficiens assupsit si officiu
docendi Ite si receptq e canonicu ea mten
cione ut scolas teneat. l. ti. z d magris qz
Ite si aliq exegit vl ꝓmisit p licenā docendi
eti q z. ul si negat alti ydoneo licencia do
cendi ibid q l Ite si scas phitas didicit
vl docuit. ut sup dcs scis magnane. de ar
te notoria. et hoc Ite si scolares neglext ex
nimia itula. iadutencia. ul sua negligencia
qd magnd pctm e ul eos m distina mor
no erudit ut debuit Ite si nimiu de sal
lario recepit. maxie si no defuerut qui de
pastu ul m ꝓmocde Ite si exegit collecta
seu sallariu ab hijs. a quibz no debuit ut
a pauperibz et cetis qs phibitu e l. ti. z
de magistris q j
Quinta pcepe ul aliu qcuq in sblimte
constitutu pō inquire si equu opus
iudicarit vl p aliq mig te ul dolo a bias

malas ꝗstiꝝ. a mtēcōe puersa dig̃te sua
su statu obtmuit ¶ Itē si sup̃bꝰ vl ambicoꝰ
fiut ad digi̇tes nimis aspuans Si nimis
sup̃tuoꝰ et tuoꝰ fiut in vestitu appatu
eqꝝ et riboꝝ familie cū cambꝰ aubꝰ venatoꝝ
bus et hꝭ De aubꝰ supꝰ i tuꝰ De sup̃bia
satis dcm est ¶ Itē si in venacōe. ꝓxmoꝝ se
gentes ꝑturbat. a eis alīs nocuit Si hꝭsto
mbꝰ sua sup̃flue dedit Si ad alcas lusit
Si instituit tornamenta. vl in eis fuit
seu ad hꝭ noles quōt ex ḋucto. qz sit omꝝ
maloꝝ que i facta fuerit reus erit. a si
cū hasta lusit Si aliꝰ cū hꝭ lucꝰ ē
ad exoget su impios vsus quiet vl cab qz
illicite acq̃siuit ¶ Itē si quos. aurillas.
vl alios sibi subiectos iuitos i mātimonio
copulat. a ḋtmnent vnc nō ꝓmisit. vl vo
uentes castitē i uicijs ḋtinuit ¶ Itē si plus
et maioꝝ suis obedient nō fiut Si admo
nicoes et correctoes ab eis ftas si nō
sustinuit vl impatient accep̃t Tenaliꝰ aut
corrigendo sit p̃ceps vl alia ꝑsona maꝝ
vl cū multi ē in ꝯsele l'z ti zo de stan
dalo q ∧ ¶ Itē si que specialit. si exgios. vl mt
duti suas nō tuet. aut sic ligatus. dnis
se ingessit vl si ꝑpt eū ctas vl tra mt
ducto suppōitu fiut in quo ctū multa mala
sup̃ se cumulat ¶ Itē si ꝑpt exigentiaꝝ sup̃
se lata iudex vl actores vl mistros ḋuat
qz ex ipō facto excōicatus est ¶ Itē si ꝑce
si de facto ecclie ꝑsonaꝝ ad eū nō ꝑtmeant

¶ se intromisit

vt si aliq̃ eccl̃m malicõse impedit. uel p vio
lentiã aliq̃ intrusit. uel si q̃uant aliq̃d mo
nastiũ uel collegiũ. eo q̃ nolebant eligere
eũ p quo rogabat. qz si sic negligat̃ ipso
iure ut z ti q zz ¶ Et plebes cũg ad ẽ pt̃mes
que ibid ¶ Ite si ad eccl̃ias in quib⁹ patr̃ũ
sunt idoneos nõ pntat. Si bona eccl̃a sibi
usurpauit Si intendẽte carnali bisiecta
contulit. uel si p symoniã idoneũ ad dignit̃
aliq̃ promouit ¶ Ite si hospitalit̃e minim. aut
spoliacõe. seu extorsione. ecc̃lm. equor. et
hoĩ. q̃uant eccl̃ias. uel monasteria. uel clicos.
aut uel sub aduocatie sue accepit. aut no
uas aduocatias sũ usurpat Si i munit̃e eccl̃ie
in priuilegio eor̃ uiolat Si decimas q̃
ipsa tenuit aut tenet Si spoliat eccl̃as seu
eccl̃as psonas sacrilegiũ commisit ¶ Ite si pub
licos usuarios in tra sua sustinuit ℔ z ti
vj de usuris ¶ Nec est si iudiciũ et iusti
cia nõ fecit in hijs que iurisdi ad suũ eccl̃e
de hijs ẽ sup de iudicibus si pupillos
et uiduas nõ defendit Si iustiã uendidit
uel munera iniqua accepit Si fide promissa
uiolat Si treugas nõ seruat Si obsides suos
liberat ¶ Ite si in tra sua permisit latrones in
ualeste. cũ p̃hibere posset. qz tẽ restituẽ
dapna illata ℔ ij ti vj de furtis q z ¶ Ite
si alios insolentes nõ restrinxit ¶ Ite si fautor
fuit hereticor. aut pdoni. seu alior̃ male
factor̃ ¶ Ite si in tra sua iuste decõs instituit
iniquas mensuras. iniusta ponderã. a iniusto

prīū rege venalīū ¶ Itē si aliquis nobiliū legē
statuit. cū nō possīt de hō hēt̄ l' z ti y de
rapto ¶ Itē si statuit leges iniquas et q̄sī
¶ Ista hābes c ti q 6 ℓ ¶ Itē si induxt̄ vel seruāt
malas consuetūd̄ in tra sua ¶ Itē si nimis dure
fuit ad dispensandū vel p̄cedēd in quibꝫ
potuit vel ecḡ ad ḡ nimis facil seu pig
fuit. t̄ pudīm iustīe et ḡmb utilit̄ c ti q
6 ¶ Itē si penas sū emendas ꝑpt̄ cupidīte
. vel ōdū. et nō ꝑpt̄ correctiōm delīq̄ntiū.
acept̄. vel acept̄ plegiū debuit ¶ Itē si dedt
licenāz. ut vnꝰ p alio impignoret. q̄d nō
licz. et c ꝓhibitū sub pena exigentiꝰ sue
late. vtz p ḡstōz gregē ¶ Itē si pignꝰ alicui
ḡtur. ex fructꝫ nō ꝯputāt in sorte vt iuste
tam. alicui sibi ḡmissā nō fidelit̄ egit. ꝫ
postq illud ex erat ḡsumpsit ¶ Itē si feuda vasalli
sua absq̄ iusta denegāt vel lucrū ab
eis indebitū exegit. aut fidē nō ḡuauit
vel si ōmb sua ut debuit fidel nō fuit
ſm̄ q p iuramento fidelit̄ expōnt̄ de
quo l' p ti y de decimis q 19 vel obsequio
debito nō ꝓstitit de quo ibid q 13 ¶ Itē
si aliꝗ iniuria fuit dn̄o. alienādo sz feuda
vel nō reprimendo. aut diminuendo. vel hoīes que
ecc̄ si nimis vindicatiꝫ fuit vt si homicidia.
mutilationes. incarcerationes. vulnera. aut hoī
sua sn̄ iusta nil ꝓpt̄ vindictā fec̄t. a ꝓpria.
de quibꝫ et silibꝫ aliqua ponta sūt i cruc
de ira ¶ Itē si bellū iniquū ḡtur fuerit
aut guerras. vel scismata suscitāt seu nū

sibi subiectos nō sedat ¶ Itē si sñs nāte bel
lū mouet diebꝫ festiuis ¶ Itē si aduocator sit
alicui in bello. q̄ statuit ḡcē cāmi iusticiā
hō nulli licet ¶ In cā ecclē dubiū iurare nō
dz. nī ad quā dā sui inuendi teneat. puta si
mlēs ig̃ aut vasallū ¶ Itē si ministeriales
et tyrannos p̄fectos de sue possunt et pau
peres oppressores Di in officio pubco Iudeo
possunt. qđ nō licet de quo in sūma l. j. ti. de
Iudeis Di iustas exactiones fecit Di ea que
fuerunt gñlt si' appāuit. ut campos. agros
siluas. et hui. que teutonice dicūt almende
vel aliquā communia Di the coloniā nouā. nō hns
auctē instituit. q̄ sñs ea necessaria et utili vel
the colonie antiq̄ augmentat vel ecclē antiq̄
the colonie accipiens. viā et strata nō defendit
ut debuit. q̄z in hns dibꝫ tēre restituē ¶ Itē si
a clicis vel religiosis the colonie accepit. qđ nō
licet ¶ Itē si naufragantes spoliat vel aliās im
pmas facit ¶ Itē si mercimonia fecit. vel fieri iussit
Di ablata diu distulit restituē ¶ Item ecclē adueñas
si hospites liberos. vel alienos dominio sibi subiecit. vel qui huos sub successoribus

A conuugatis De Coniugibus Queritur

que. si nō pubce sz clandestine contrahe
runt. qđ prohibitū est in sūma l. j. ti. de
matrimonio q̄ maledictū etiā ce consuet̄ grecis
p totū ¶ Itē si sint impedimenta matrimonii vel
horē de eodē mlē et mulie. puta q̄ sacerdos vel
affinis. cognatus spūalis. et hui. nec oz ei
singula impedimenta dicere. q̄ in hō ce possunt

Sed si forte confessor aliq̃ ꝑsupcom̃ vl tm̃oz
hꝫ de aliquib̃ q̃ tle vl tle impedmẽtũ ect
mt̃ cob de hoc mt̃ alia pox̃ que ¶ tl si mrio⁹
q̃tũt nõ hns etatẽ letiaz vl si filios vl filias
mẽiomo nũrit an dcta etate qđ ꝓhibitũ est
fieꝫ et milta sequnt̃ ꝑticula sꝫ dz ee sz an
nox̃ masclꝫ vero ¶ In ſuma l' ¶ ti ¶ de
ſpo ¶ tl si q̃tũt vl filios suos nuptui tradid̃t
et nuptias ſolẽmt̃ celebrat̃ tpe feriaz ¶ In
ſuma l' ¶ ti zl de impedmẽtl feriaz ꝑ
totũ ¶ tl si tpe ieunior et dieby festiuis de
bitũ petiuit qz q̃tmenaz tut̃ fuidz cattia
¶ tl si negat debitũ comugi uta q̃ forte ꝓpt
hoc adulterat̃ vl dio q̃ volũtẽ ſua ꝺ illi
citid ē qz vir nõ hꝫ potẽtẽ ſui corpis ſꝫ
mlr et ego dco q̃ actus q̃ugil pt̃ fi'm
duobz casibz ſꝫ pred sꝫ cũ fit ut reddat dcto
q̃ugi petenti vl cũ fit cũ plib ¶ vl at pcm̃
venale est msi ect libido immis effrenata
¶ntm̃ q̃ si nõ ect vxor ſua tñ id facẽt tuc
ē pcm̃ mortle ¶ tl si petiuit debitũ tpe
menstruor⁹ vl tpe puerpij vl an ẽgritudinẽz
ortũ vl si h̃uit modꝫ aliq̃ moꝺnatũ de
quib̃ et milt⁹ alijs pũitũ ē ſup̃ de liqu
ria ¶ tl si vir temut scient mlierẽz adulteraz
icorrigibilẽ qđ nõ licet l' ¶ ti zl de diuor
cio ꝓpt fornicatiom̃ ¶ tl si vir immis ſeuꝫ fiut
vxor vl si mlr obediens fiut et pterua cõ
virũ ¶ te si mlr ex adulterio ſuscept filiũ
vl alienũ ſuppoſiut p tuo ¶ tl si vxor ded̃ de
rebꝫ viri ſeu q̃mbꝫ plus q̃ debuit ¶ tl si

vir dist̃rit dotē vxor ¶ Itē si vxor noluit
sequi virū ¶ Itē si vng fuit alt̃ occasio seu
cā peccandi ¶ Itē si filios nō nutriut aut nduc
ad cultū dei ¶ Itē si mlr aliqd impedimentū
fecit ne ingrediat ¶ de vino vel si abortū
pcuat qz in vtroq casu ut homicida iudicat
m summa l' 2 ti ff de homicidio ¶ vi dd strags
Mercatore et burgensi quēd est
de pctis q̃ solent omitti i negoc
ciacōibꝫ ut de fraude et dolo ¶ si minꝰ ca
re vendit a p minꝰ pcio emit ¶ si vendens
vicia rei tacuit aut rei bonitē p modi
cum addito decepit vendentē ¶ Itē de falsis men
suris de theolonio iusto ꝑtio ¶ si pcia recep
tap̃ tpe statuto nō soluit ¶ si mercanꝫ
sub mercede vendē distulit ¶ Itē de usuris in
re vel m spe sz si minuit spe lucri ¶ Itē de
pignoracōibꝫ ¶ Itē si res furatas aut rap
tas emit sciens vl vendit aut i solucōe
recep̃t de quibꝫ ōibꝫ et singlis sibꝫ ḡlr
sup̃ de quatuor ¶ Itē si mercatores inter se
statutū fecerūt ut vno pcio vendant vl
ut vng solꝫ tales merces vendat ꝙd em
peccat ¶ Itē que de mendaciis de iuramentis
dolosis et ꝓiuriis et aliis pctis lingue ꝑ
videt̃ oportunū ꝛc ¶ Itē si pecunias minꝰ
cumulat̃ et in hoc ꝑ superbia nimis elatꝫ fuit
¶ si monasteria aut alia collegia dolose crumpit
emendo possessiones vl pcarias aut hmōi in
ḡuas ecclie ¶ Itē si coloni sub aut debitꝫ
sub minꝰ duris fiunt ¶ si fructuarii a prelatis

ī ḡnitatibꝫ ſuſtitꝛ aut fouit Si attmentibꝫ
aut fauentibꝫ cont iuſtiaꝫ aſtitit Si ꝓxim
vl ſocio ſuo fidē nō ſuaſit aut in aḡ conſi
lio ſū verb ſinſ leſit maīte aut occulte
Itē ſi flōs denarios ſcient dedꝛ ꝑ bonis
qua reſtituē teᷣ Et ſi neſcit quis ex hō
dapn̄ ſuſtinuerit det pauperibꝫ ſic in alijs
vbꝰ reſtituendis ſit Itē ſi mūtat vlig
meliꝰ ut ſimonā antiq ꝑ nouā et hō ca
ḡmodꝰ reſtituat ḡtū nouā plꝫ valz ꝑ tuc
antiqua. ſēcus ſi fuerint eque bona

Q uerca artifice uel mechanicū ꝓfeſſ
pō conſidēa Si artē ſuā ſn̄ pcō exte
nō pt qz opata ſunt ſīz ad malū uſū et tūc
oz dimittē alīs nō agit puna q̄ eccl ſuſt que
vre ſn̄ pcō ſn̄ pnt ut mlicia mercatio pcūdo
adūſtratio et ſilia Oz ꝙ faciet in ſijs oz
intencōm dirigē ad bonū finē et ſollicite
a pcō cauere Oz ſi aliqua opa pnt eē ad
bonū uſum et ad malū utī in factura ſta
diorꝫ cultellorꝫ et hūi que qua intencōe fiāt
hūi qua ſi abuſiū vl ſi ſcient talibꝫ vendit
quos credidit eis abuſuros reꝛ et oīm malorꝫ
que ex hō ſequunt preſtigē ḡ a factura
uel quoꝫ uſus ut in ꝓximo et ad malū ut
tarillorꝫ ſtentorꝫ ſextorꝫ ẽcl ſunt cet quere
ſi uſus eſt in ludo verb turpibꝫ vl ſcis
vituperatibꝫ detrhombꝫ et hūi de ſijs l
z ti ꝙ de capto q vij a monetario quere ſi
minus apposuit de cupro ad nūmiſma Si leuio
rem fecit moneta ꝙ ſit ſtatuta Si flōs

ad nota Lio

nūmos scient dedt p bonis Si ḡnores denarios sepaut a lemosis et hḡi ꝑ pistore que si panē minus ponsti fecit ita q̄ ementes decepti sunt Si tabnaꝛs querē si vinū vnq̄ tēe ul fundi vendidt p vino alio q̄ pcē ul fundi Si pōḡ homes bonū in suo vino audiuerit submisit vnū inq̄ bonū vidbat ul de alio vase inq̄ bono dedt ul aḡ impo, sunt Si si ꝓmisit in domo sua ludos fr̄ ad tyrillos et dissolutos puerā et hḡ que ꝓhibere potuit Si mētes fueꝛ latones et hḡi recepit ab oi artifice ḡnaliꝫ querē si dolo aliq̄ fecit et q̄tū ex dolo suo alicui lesus est tm restituat ei Si que ab eo si tuosite aliq̄. ul tamte in sua arte aduenit ul dilatat q̄ ad tamte pcio q̄ ad ntēte ꝓtinet

Apustro et quoꝫ simpliti hoie q̄red est po de fide si credat tia q̄ ecc̄a tredē tenet Et spaliꝫ si explicite et distincte credat articulos de tinte et de misteꝛs saluatoꝛ que solemnsant q̄ in ecc̄a Si fiat pt̄ ne aue maria ꝫ bolid apostoꝛ Si si confirmatꝰ sit et si plḡ semel et si filius ꝑpid ad cōfirmacōm teneat qte ecc̄ si sacdoti suo aliq̄ inobediens fuit et ptiq̄ q̄ eū ul de eo male locutꝰ est Si decimas subtrāit a q̄d vilio erat dedt Si oblaciones et alia q̄ sacdoḡ debent ſm bona ḡsuetne nō exoluit Si festa ꝺpando violauit plḡ tm corisando et pḡp violauit

satisfacte nolunt Si remma ecclie absq; merito
et licena violat Item si excicacões p̄ctuma q
vl alios de cruc̄ mercd et eos nō curarunt
vl si ligatus dimb se mgessit et spēaliter si
aliq̄ a sacdote p̄ manifesto ligatus vl alios
dāpnos excicatos fuit Item quere si testis aliquis
fuit Si vicio tudit a aput dnm detulit
ppt q̄d dāpnificatos fuit Item quere de furto
et alios iuriis vitmoꝝ suoꝝ Si notuit p
se vl p filios suos vl p alia sua et precipue
si mutat nos agroꝝ suoꝝ qui dicit² vulgari
vt margsteyn ex quo odia vixe et multa
mala secuta sunt Item si in arando aliq̄ de
tra vicina suo agro addat q̄ ora et silia
restituē faciās Item est si dolo aliq̄ com
mist in agricultura Si tempe debito tra
cultura nō adhibuit ut debuit seminando
et alia cultura debita et consueta l'z ti
& de nego secta q̄ fo Item si censū tributū
et alia jura dnō suo nō reddidit Item
est si ppt timore humanū et mutandi fecit
aliq̄ contra deū Item si votū fecit et nō im
plenit Item si in flagell dei et in fortu
nijs impatiens fuit vl aliq̄ q̄ deū inor
dinate locutus fuit Item que de iactancijs
corcis vanis otiosis postcoibq; superfluis
et ebetatibq; de maledicoibq; inutil et men
dacijs p̄ruijs sortilegijs et vanis fabulis opi
nionibq; quas multiplices habet rusticitas et vetule
laborioze p̄ patrio gra et de silibq;
si fraudulenter a laboribq; dd q̄b cū

ductus fuit se subtrahit ita q̄ potuit p quo q̄duc
tus fuit nō meruit ꝙ ocio vacat et si alij
magis voluit mendicare q̄ laborare et ꝙ
ex pigricia et torpore istis si in labore mpacabs
fuit et multa silia ꝯ ꝙ et in alijs specialiꝰ
psonarū materijs ꝑ recte ad māz et mstre
cionē ḡnale q̄ posita est ꝙ opuscula pn̄o

Completa confessōe cū sīz confitens
de multo pcto ampliꝰ meor est tu
eū monuisti fm̄ q̄ ipm̄ mdigē indicabas di
cas ei q̄ si aliq̄d petīm eq̄ obliuiom̄ t̄ditū
ad memoriā revocauit ad te recurrat si te
hre potuit et ꝙ q̄d cito faciet et plies
si opus fuit q̄ dū meor est potuit q̄ sit
confessus vl nō ꝙ at te hre nō potuit
et nl̄ ipportori confessōe ex ꝑposito tela t̄ confi
teat alt̄ q̄ hre pt vtz l̄ mj ti z l
de pe et re q d ſ Dicas ei vt iterato flet
tat ḡmas sit in pn̄o confessōis confessionēq̄z
ḡtudat dō sic in isti pcauu et in milti
alijs locucōe cogitacōe ope obmissōe ꝙpo
deo pcor te ora p me Tu vero aūq̄ ab
soluas eū q̄as si doleat de pītis et si habz
ꝑpositū cauendi ab ombꝰ mōrbꝰ pcatis
insup si aliquibꝰ debitis teneat q̄as si
patus e satisfacē absq̄z dilacōe ꝙ sua pōt
tate n̄ dilacōm a creditoribꝰ possit impetre
ꝙ rēz sit. absoluas ad p̄mittens ordi
nem subintrando ap̄serat tui ordīs
et pcea mōges absolucōm dns ihc xp̄c
te absoluat ego aut te eq̄ q̄ fungor absolu

Dicendo

te ab ist pctis et ab ōibg aliis pctis tuis
in nōie p· et f· et s·s· amen huic mō et
forme absoluendi concordat id qd pō et i q
xt i ⁊ ⁊ et oz manū capiti absoluendi imponē
si fera ē ꝛ magr q petit crucis signacio vt
ibid q· scripti si aut confitens hz alios
pctā a quibg eū absoluere nō potes in hec
dicas sic ego te absoluat et ego auc te
qua fungor absoluo te ab ōibg pctis tuis
a quibg te possū absoluere in nōie p/ ⁊c
et tuā expmas ei pctā a quibg eid nō
potes absoluere et p illā remittas eū p hec
ad superiorē q· absoluere pt ab illis pctis· s· ad
epm vel papā si tā enorme ē crimen sic
ad primarios eccl pctā vero p quibg epm
remitti ad superiorē si manifesta sit in hac
scripta quā penitens deferat secū et si
prior oīdat si aut occulta sint dicas pe
nitenti q ea ore confiteat ppio superiori
in secreto oz si credis q forte ad q· locū
se nō offerat ppt penitenciā iniūctā
qui remittunt vt plerisq; contingit in terra
qui multi recipiendi et absoluendi ad quos
mittunt vel qz mlti discretos penitēs
et simplā pctā ppt que mittit forte nescirent
exprime vel distincte tuā pctā id in la
scripta et sub sigillo clausa penitenti da
monendo sollicite et diligentissime ut caueat
ne literā pdat aut alicui legendā tradat
nisi ei ad q mittit pdicom et scandalū
ppter inte ē sp studiosissime cauens ne

ecia expedire caueas vt in lris illi pcia pemiten
cii scribant2 nō expssh nōibo eoz q ea gmisse
runt hō nō latoz ul latentem pncia p hoicidio
mctestu aut pcto q̄ naz ul tli seu tli pcto
gmisso absolued ul absoluenda vre pen̄i
tiāsmitto ul bi3 ab eōd impendendo ac salu
tare ponam iungendo ipm ul ipam scē mri
ecclie eḡtiand Talia ul ḡsilia vba cōsue
uerut pom in hḡ2 cartul de q̄ mā hḡes e ti
q 99 et segti Cup hḡ2 ecl tiāsmissoibo
pemtencia consueuerut sacdotes in synodꝭ
ab epis mformari Si sic missꝰ ad supioz ad
te trāmissꝰ fuit p pena iungenda si leaz
supiorꝭ secū deferat sm̄ forma iḡ te hḡas
Si at sh lris trāmissus fuit ad te sū2 ruerꝭ
Consulo q ad cautela ut cāto cū gnāliter ab
oibo pcis absoluas et penaz iungas si a
supioꝝ nō e iuncta ul si iuncta e ea faciab
diligent obsuad Si aut confitens ab aḡbꝰ
pcis mor̄bꝰ nō vult abstinere vl nō dol
de aliquibꝰ pr̄is pcis aut nō curat re
stituē inque ablata sū qtidz aliena di
cab ei q nō potes eū absoluē et q con
fessio facta nō libat eū ab mfio si sic de
cedat Et si dn̄s pg hō cor eiꝰ illuminauit
cognitōm vera trāmittendo ex q̄ mō nō pt
absolui vt cāto confitear ei q̄ tue cōfessioz
hre gtingit vt absolutōm consequat illq
cui absolui dz msi que confessore repit ve
pemitente Et ne pauet se qui absolucōe
careat si aliqua vtilit̄ bēficia cōfessꝭ

subiisse sutuma ei q̄ pt̄ mltas alias vtili
tates confessiõ mortue q̄ stiõz ecclie m̄ hõ
huiusmt q̄ prep̄ salte in anno sel confitd
ei de pe et re ois vtriusq; sexus et si hõ
nõ faceret moriens caret ecclia sepultura
vtz ibid hortand ecl debes illud q̄ntũ potes
vt pcta deseat q̄z pq confessione pcor fre
q̄t hoi admonicões valde sunt efficaces
hortetr ecl eũ vt intim sedul pcibq dei
implozet mũz q̄b cor eiq ad se q̄tat et q̄dq
pt̄ boni faciat oroibq eliois et opibq mẽ
et̄ pcipue vt audiat ibũ dei vñ et expe
diens vi2 ut ecia hi si e nõbilit negligens
aliq ecliã mñ audiendor̄ simonid ex mteq
illi imponas sic videis optimũ tamẽ suffi
cient 1o admonto et mforto q̄ solũ p eo orare
valeab ne elit̄ ptãte clamid potes ei impen
de dictis oze iuscat2 tu ope deq zẽ si eũ
nõ absoluas ut e pmissio aliq tñ ei bona
opa spealit mdicẽ potes nõ pmodũ satis
facio si ut deq coz eiq cicq illuũnet et si
ei ill spealit mdicẽs faciendo forte mq vl
nl facet hõ tñ sp ei exp̄mas q̄ hõ nõ pt
ee satisfactio p pcis q̄ vẽ penitente a pcis
absoluis si confessione eiq grãle audesh ecl
absoluas a pcis ablis et ecl pmis iunct
et ablis ecl ab alijs confessiombq et si ali
quaz pmaz iunctaz memor ẽ quas tñ nõ
implent si expedire iudicauis q̄mittas ei
nisi eãt pmã iuncta a supiori et p talibq
pcis p quibq tu nõ hẽs ptãte absoluendi

h dico msi urgens cet nitas Nota et q si i pcto
mōrli satisfiom iuncta q̄pleat nō valut sa
tisfio vide tñ de hoc plenio in l'ti de pe
et re q sz et zbq seq̄bq Considato g̃o statu
consitentis q̄tid ad pta confessa et q̄o ad iuuen
tutē et senectutē paup̄te dicas valitudīe
societ̄e aī pompti'ne vl valitu'ne pmaz iud
gus q̄ pbabilit eū tredī impletur et nō
alia hoc tñ sp illi msmando q̄ tanta al
tanta pmam p pcīs confessis suscipe debet
sic iuxta dictam sz q tu nō iudex ei illa
iudge qz times q nō implet et pmaz
iuncta obmittendo gnīg et speale q̄mittet
pcam ytp motali quob̄z reglarit impo
dz septemb pma licet ex causis possit minu
et augeri p formā de sacdot̄ x anni si
filia sua espualis cū qua formā depōit
spōs in hoc reg 14 annis peniteat ad tri
da x annis peniteat exercitida plg p̄ jurg
lo dieb̄ in pane et aqua p septē annos
qui mfecit pr̄bz 12 annis peniteat et
multe alie speles pme p diuss pcīs pone
ibid sed in isto textu sacris pfrig put im
plei dnt exprimunt sz q̄ penitenti vtile
iudicandi exprimas ad treze q̄n̄te culpe
et pene et ill penitentijs q̄tid penitente
pati credī aut expediens videri pmaz i
udgenda consōnes na q̄ ex integro possit
iudgi vazo locū hz insup dictas penitenti
et iudgas q̄ gtq̄ bomi sciat a diuss sustī
net sit ei in remissione pcōr suor qz aut

bona que p se ex hac ⁊ductoe gñali facit
illi valeant p partes hec e ti q zo ihc credas
ei p remissiones seu ndulgenc platoz quas
hm forz ndulgenc merei pt si pnt ꝺesse
et moneas q illas diligent q rat marie
gn mltaz penaz e debitor ihc si tmes
pbabilit q liz mo patus sit pmaz tale
vl tez sustipe et ꝓponat mplere tm te
pestente hac deuotoe vl ꝓt societ eor
quibz quunt vl a quibz supuenenbz ea
no mpleat alia pmam sub qdcoe ꝺuplis
vbi gracia vt si ill diebz vl ill no iejunauit
pascat vnu vl duos paupes ill diebz aut
det tm m elioa vl p ill faciat qd ei ⁊ncta
faciend. De pma ⁊ncta e vtile aliqd me
motriale face qua septurca vt si forte de
ea no opleta ꝺubitaze qtingat ꝺd vere
possit confitens ul confessor et no optet
ꝓt hoc confessione p̄z facta iterate No
ecl q p occulto pcio nllateng pma mani
festa et imponenda vl ⁊ndgenda de quo
aliqua pte omissi suspitio aut scandalu
oriri possit ihc caueas q nulla pmaz ⁊nd
gab p qua fiat alt prudicid sic i hus
filijs familijs et hgi et marie eta qu
gatos de hoi sua e ti q hz ihc q ema
caueas ecl gnti bono mo potes vt ꝓpe
mtencia ⁊ndgab p grm culpe vt luxu
rioso ieunij ꝺuato elmosmas supbo
oroes ihc no q solemne pmaz solz epo
mpone pt vl sacerdos de eo mandato

ſz pubcā puta q̄ cū baculo cubiclāū vl ſtapu
lāū aut veſte aliqua ad hō conſueta pegſhet
p̄ mundū vl q̄ ſtet añ foreſ eccie et hōi
mpone pt q̄ bz ſacerdos ſubdito ſuo jnſtā
e ti q̄ vij ſerpens nō ecl q̄ nō c nocte
ſt p̄ quo bz ptō maīto pubcā pmaz ptare
dūmō p̄ bonū exm̄ pententē ſcandalo
ſatisfiat l'c q̄ ꝯ

Quarta pmaz in exīmis ſeu mſmorp nō
q̄ cū ad mſm̄ūd gēia confeſſiōl vōtq
fuīs in pūo q̄tas de ſententijs exīcatōl
ſic ſupō dictū eſt de ſāmis et ſi aliq̄s ūmcu
lum aoris exīmatōl incurſ et periculū mōtſ
p̄babilit timet añ alia eū abſoluas excepto
pūs juramento q̄ ſtet ſeu face velit man
datis eccie et ſi c exīmato p̄ notoīa offen
ſa nō abſoluat mſi ecl ſufficiēt emenda
vq̄ faciat ſi pt aut cautōm de emenda p̄ſtan
da q̄nēūz et q̄n pt et q̄ntū pt et tūc ab
ſoluas eū cē de ſepul prochiaī et cē
de ſen exīmatōl q̄ tenore et c eū deſidēs ſi
ſang abſoluendq̄ eat a papa puta p̄ vio
lenta manuū iectōe in clicos vl religio
ſos īcurſas ei in vtute pēnti quamenti
vt ſi comaliūt ſedi aplice vl ei⁹ legato
ſe pōtet et dicas mſtp ei q̄ ſi ſanctus
ſuus ad te veniat et mandata iuſta et ꝛ
nabilia vl a te ſuſcipiat vl ad ea ſuſcipienda
ad ſupioz ducat pmaz q̄ recipiat et in
alijs q̄ face debeat mſormet apandata
q̄ſ dūt abte p̄ violenta iectōe manuū

m̄ ꝑsonas cū eas sint, p̄mo p̄cipit ei m̄ ytute
ꝑsti quat ne decreto m̄ dicū mōcḥū vl alq
religiot quersū mang ūciat violentas mſe
se defendendo a de mādato fiet suoꝝ suppiorꝝ
sū̄ platoꝝ vl mſi sup eū placet mīstriū
habeat nut tū ipo m̄ cōia cad socio cē nosca
cauē tm̄ ne alīq sub dēto juamenti iungē
q illud ꝓbabilit nō credat absoluatur si at
de morte nō timeat faciab eū ꝓ obtinere
abcōz ab excōicatōe q̄ absoluas eū ꝑtis hijs
p̄missis q̄tū opꝫ fuit vl pgle mſm̄i con
fessionē audias ul diffusꝫ ul breuꝫ ſ q̄ vrees
habit et ad vera contcōm ipm hortetis de
ꝑfect q̄tū potes et q̄ firmē ꝓponat de cē
tero a ꝑtis cauē et ꝑpue a mōrtibꝫ
et q̄ sch̄ dilatōe satisfiat creditoribꝫ si te
alīq restituē vel de corp volūtē deferat et
q̄ cōia h̄o absq̄ fictione fiat q̄ſ pt et tue
eū absoluas ab oibꝫ sententijs et ꝑtis
cōnō q̄ p̄missū e et ste mtri eccie eū reg
aliab et ad sacra ipiꝫ eccie ste ipm restī
tuas pg absolutōm aut nō e tñ si e in
piculo mortis p̄ma iungenda ſ̄ mot
terida h̄m̄ juca et ꝑ h̄ ꝑ mod̄ q̄ solatoꝝ
et ut plus de ꝑtis doleat qz ortoꝝ
p̄mam in fē nō pt et pt confessor dicē
sit si tu sanꝫ esses h̄m̄ juca tñ p̄mam
debes agē et usq̄ tē tempꝫ h̄ qz ifirmꝫ
es nō timgo faciab tm̄ p elimosmas orōēs
et alia amicoꝝ tuoꝝ suffragia ꝓ ꝑtis
tuis redeptōēs et subsidia sch̄ sic potes

Si aut qualiterib vemas ad me et pmam
qua ti tuere faciab qu si se pmpto aio
ad pdicta exhibz sacrm ei cubiae dab aut
dai facias zc ipm msup monens ut sacrm
exme vntol si pg no recepit si petat dad
qi videbit optuu a expedire a ipi ad tau
telam exhibed Esto em diligens et fidel
dei vitalq eta morieb qz mudq qd suu e
se tue solu diligeot et eos q de mudo
recedut no tuere Si coualiut anp mudi
fallacia bonu suu mfmte qceptu imutz
ppositu ipm si bono mo potes ecc si no pse
venit ad te boca et pmaz p pcis mponas
sm mod pmissis de sanis penitenbq et si
ab aliquibq excmicacoem sigis absolusti sm
mod pmissis mandata iusta et cõlia illi
facias ut ad supiora ut sup dim est p illi
sustipiendi trnsmittas et alia que facienda
sunt iudicias p qdicones smaz quibq fuit
iuoluto Si aut mortuq fuit qua q ti gmsit
diligent et fidelit admpleb hedes qz
et attmen si qua p eo fiere pmiserut
bl ipo iuxe teneant ut in restitucoibq seu
aliozp debitozp et testamentozp solucoibq
et aliis ut dsumeto fide sucut et pmissa
admpleant debita qz et testamenta celer
expediant sceptibq admoncoibq no cessan
do quoquo mo impulsabis

Explicat tractatu de Instructione
confessoz

Decem precepta

Oculi mei semp ad dñm qm ipe
euellet de laqueo pedes meos
ps xxiiij° omia dua ptepta
m duobo mandat dependent
sez m dilectioe dei et primi
pa naz fuezut quonda scpta m duabo ta
bulis lapideis digito dei et data mons
m monte synai ut ipe ea pplm israheli
tici docet m deito ut habet. credi. xpo
In pa quida tabula otinebant hec spectana
ad dilectione dei In za vero alia septem
ad dilectioz proximi spectantia Sed quo
mo ms protenderet si munu coclusent
deo ppter tediu ppli vitand duodena sc
luxe maz eis subiectu sic m processu ptebt
simoio hinc go si octos cozdis mis ad deu
exige uolumo ut nodu etne mozte euade
tur opus nob est ut ptepta dni bonis
opibus implendo fuemq ita sit. hys nullis
ad vita poterit ptingere sempiterna vita matth
xxo Si vis ad vita ingredi serua mandata
Et licz primu ptepto sit finis q diat
xxo: xxo Non habebis deos alienos coza
me hic nob vida salutifere regnationis
venati nouu testamentu sectando dicta
saluatoris pez oza expssa nob se
pda patio sit. q antiqua vita luxe dictu
est cui primi ptepti e Diliges dnm deu
tuu ex toto corde tuo ex tota alia tua et
ex oim mente tua et ex ombo viris tuis
ptepto ptinz sc. ad prez q tamq sonta
le pmu tocius dilectis pit est diliges deu
p ing articlis hui ptepti est diliges dnm

deū tuū ex toto corde tuo tuo aut illa
dilectio exerceat ondit Crysostmg sup
ayt. ℣. ℣ Homo deū toto corde diligis si
coz tuū no sit inclinatū ad ullig rei delec
tacone amplius q̄ dei nc delectezis
spē mundi amplius q̄ dei no in hominib
no in auro nl argento no in possessionib
aut vineis no in aialibg a' mantrippis
no in ozname'ts aut uestibg no in filiis
aut putibg a' amic ℣ h ofa existimes
ti esse in deo ut plus omnibg deū ames
℣ Si aut in aliquo horū amoz cordis tui fuit
occupatus ita ex toto corde tuo no amas deū
℣ Iniuria em̄ pte coz tuū facit maius ad
aliquā rem q̄ tanta pte img ℣ ad deū ℣
in tota aia tua ℣ Quid deū diligere sit to
ta aia ont Crysostig sup matth. ℣. Deū dili
gere tota aia nichil aliud ℣ q̄ amicissimū
habere in veritate et firmū in fide Quis
aut putat aliq̄ p incantationes posse fie
ri aut p auguria aliq̄ intelligere a p diuina
tiones aliq̄ mutare ic no tota aia diligit
deū hec Ambr: Caueam⁹ ab hoi superstitionib
et ponam⁹ totā spem nrā in deo Iuxta doc
trinā salomonis quez: iiia Diuinā habe fi
duciā in dnō ex toto corde tuo Ma qui tā
libus fidem adhibent mortalissime peccant
qd patz Ergo qz fides katholica q est
fundamentū totius spiritalis edificii habe
nā superstitiosis dnō prohibuit leuitici xix°
et xx°. ℣. No auguremini nec obseruabitis
somnia nec declinetis ad magos nec ad aruol
aliq̄ scisitatores et Deut°: xviii° ℣ maleficos

nō pacier ſ vnue ḋe ex totḡ mente tua
Glosa Deū tota mente diligę ē tuctā eiḡ
beneficiā iugi recole mentoia et ſp dēs
put pt ḡtię refere actiones et obtiuone
primo fugę iugi Nichil coz hoib i amoze
ſui conditoris ita ardē fiant sic gust
bn ficioz eiḡ recordatio huic arto grant
mitti qui beneficia Dei pmpendit de
quibḡ congrue dng ysaie ſ dices filios
enutriui et exaltaui ipſi aut ſpreuerūt me
ḋe ex tota virtute tua glosa Deū tota
vtute diligę nl aliud ē nisi corpi dur
afflictionibḡ ſtz ieiunijs vigilijs pēcia
tionibḡ et cetris hoi ꝓpter Deū affligę
et in causa Dei si opus fuerit morte non
refugę Vñ iugi Si cupis vitā hre ad
xpo noli timere morte ꝓ xpō huic arto
grant omes delicati plentes corpi illas
uolentes pati afflictiones putentes se esse
debiles ꝛ ad hastiludia thoreas etrēt hoi
uamtates foztes sunt q tm̄ equoza sub
bozibus pfut Vñ ethnici Trui deliciē
nutrit suū filiū pōt sentire eū contriare
et sic pt̄ p̄m̄ p̄ceptū et primū primo ꝑdo
tremus q̄b dnm

Non assumas nō dn̄m dei tui i vanū
Exodi xxo In pōi ſnione distruſſi
est p̄m̄ p̄ceptū ab ptinz ad prez nūc
vero misto distuctiue est ſm̄ p̄ceptum
ꝑ specialit ptinz ad filiū q nō ē patri
et huic adiectendo ē in pnti ſnione p̄cep
tum ſm̄ qd ptinz ad ſpm̄ stin̄ stz de
obſuatione sabati sic pōa plebis i ſnionis

ꝓcessu aliquum ſmo nꝰ ſiet bus vaꝫ ſupiꝰ
poſita videaꝫ vbi dra ℔ aſſumas nō dei
tui ſuam Vbi nouꝰ hoc ꝓceptū multiplicꝫ
violatꝫ ꝓmo cū quib ſꝝ nati ſe ꝛ mala con
ſuetudine ſcepiſſe i hmoibꝰ nomat ꝰ ul
iurat p deū p bta ꝛginē ul p noīa ſcoꝝ
hoc ꝓhibet ⁊ dra xxiij°. 9. Volatus dei nō
ſit aſſidua in ore tuo et noibꝰ ſcoꝝ nō ad
miſceat qm nō erīa ſmunꝰ ab eis ⁊ cū
quib tamē et ira ꝰ iurat p vulnera xpi et
mebra eiꝰ ul cū nō dei blaſphemauerit ſic
luſores faciūt cū in ludo taxillorꝫ nō ꝓſpantꝫ
ſua malicia in ꝑuma retorqueret inbecillꝰ
qđ valde malū eſt hꝝ iuetꝰ teſtamento mor
te puniebant ⁊ in ꝛ leuitici xxiij° homo
qui maledixerit deo ſuo et blaſphemauerit
nō dm̄ morte moriet lapidibꝰ obruat eū
oīs plꝰ clꝰ ſic illos ꝓcordia necabant
morte corpali ſic nos ſpi a illis blaſphe
mijs penitendo reſurgat morte ꝑpetua
eterna ⁊ o cū quib noīa ſcoꝝ tñ ſꝝ credit qđ
valde petin eſt ⁊ Deut° xxiij° Cū vouerīs
votū dño deo tuo nō tardabis reddere qz
requiret dns illud dns deꝰ tuꝰ et ſi mora
tus fueris reputabit ti in peccm̄ ⁊ ſi noluerīs
polliceri abſq; ꝓto erīs Sed aut ſcē egſſus
e de labijs tuis obſeruab et facies ſic ꝓ
miſiſti dño deo tuo qz ꝓpria uolūtate et ore
tuo locutꝰ es ⁊ Certo cū iurat quis ſuꝰ
le male facē ut puta luxuriā ⁊ iniuſ
nō indulgere eleemoſinas nō dare ꝛc h
tūs et ſi ſuat iuratiō ē puua et nomen
dm̄ mhonorant qz iuramenta q̄ petinꝰ indu
cūt tenenda nō ſunt Vñ iſtī deꝰ ꝓ malis

restrinde

ꝓmissie restituere fidem et my tpi uotꝝ
multi decretū cruntꝝ cū quib ꝑ deū ul
noīa storꝝ iurat fraudulent. ꝙcūz mo
do decipiend ꝓximꝝ qđ mox ꝙ facturꝰ
ntratoꝝ inter res suas qđ uenduit melio
res esse q̄ sut hꝰ ꝓhibet dns leuitice
xixº. ℣. No mentiem nº decipiet vnusq̄sq
ꝓximꝝ suū et infra. Thesso iij. Nullꝰ tr
uadat in negocio fratrē suū deꝰ ul
sacerdotē et religiosi cteꝝ horas ordi
nes desidiose ac negligem et indeuote
ꝑficiūt qđ ꝓhibz dns cū dr xvmº.
Filli an oroꝝ ppara animā tuā et noli es
se homo qui tentat deū valde cū pe
tatu ℔ laudes suas mdcte ꝑficē vbi
dns tribꝰ comat ℔ ꝓ ieremiā. ℣. Maledict
hō q̄ fac opus dei fraudulent et de si
diose decipio cuiꝰ iurat p creatrā suā
p falsū terrā nr̄ā hꝰ ꝓhibz saluator cū
vo Dicens ego dico vob no iurare omo
neq̄ p celum nec p terā nec p capt tuū ꝙ
mo vr sit e nil no Ut hoc mlto ꝑfec
ti cā et io exponēs ē cautā et dr habet
ꝓceptū cm̄ dē mut cm̄ sīz ayemeto
ut die sabati sanctificēs studeā ꝓceptū spe
ptz ad spm̄ stm̄ my quo regēs vera et con
solacō ꝑfecta habetur vbi scīendū q̄ tr
habetur sabatū p̄m̄ ē tpis sīz septia
dies ebdde sm̄ q̄ antiq̄ habuerūt q̄
dns sanctificauit et hydrut in meoria ꝙcia
i sex diebꝰ fecit ē aut et die septima
requiēt unde Gemꝰ ij. ꝙ quo nob dmta
celebrāq̄ ꝓt dm̄ resurrexiōz hāc die
sanctificare debem bonis operib⁹ spualibꝰ et

Diligres pximꝰ tuꝰ sic tepm ꝯ
xpꝰ ihu predenbꝰ ꝑmonbꝰ dilectus
mꝰ tria pcepta pme tribuit
ad dilectioꝝ dei ꝑtinia in isto vero et
septibꝰ distinctꝫ sit religio septe ad
dilectione ꝓximi nr̄i indicta et diuidit
ꝑm nullꝰ eis subiecta qz ꝓpt tedio pluriū
vitandꝫ ꝑ plex sit diuersa ꝑmones ꝑmit
ur̄ pcepti est ad dilectioꝝ ꝓximi ꝑtinet
ad hoīa pxi tuꝰ et mrez tua vbi no
tandꝫ q̄ ꝑ tria duos hoīes pxos et duas mres
ꝑmg utriqz pr̄ et ab factos et ꝑcialit
ab tu gimissa et cura aiaꝝ cum io dr̄a
pr̄ me quid sit ꝓ filiꝰ suꝰ carnalem
nutrit alimentꝫ et nrazys corpibꝰ sic
sacrdos nutrire dz ꝓximꝰ sibi subiectꝰ eis
cu ꝑtualibꝰ sic oribꝰ pdicationibꝰ et ceteris
ee sacramentis hunc ꝑtim triplicē deꝰ exhi
bere honore ꝑmouit sibi decimas oblationes
et cet̄ procuralia fideliꝫ dare decreng Vn
deut. xviiij. hoc erit iudiciū sacrdotum
a ꝓlo ut dent eis primicias frumenti vini
et olei ipm̄ em elegit dnꝰ deus tuꝰ de cunctis
tribuꝰ tuis ut stet et ministret nomi
ni eius ꝯdictū qui plebano sua procuran
tia iura no reddit et hij crudelissime ꝑcipiunt
Cuia sic sacrdotes ministrant ꝓlo nr̄a sic
ita ego ꝓlꝰ sacrdotibꝰ dare tenr̄ nr̄a corpis
vij aplis ꝙ chorꝫ. xo. Si nos nob ꝑtualia
seminamꝰ magnū no est si carnalia nra
metamꝰ Ro. ut obediamꝰ salutaribꝰ monitis eoꝝ
ꝑm carnem cete sanctione ad hoc mutat
nos apls hebr. dic: Deo obedite ꝓpositis

nestris et subiacete eis ipi em purgilat
si aliqb rozrgiabq vris redditis huic
articulo nichi dicit qui exquisitionoz et
impia sacerdotis mgrie plebanoz suoz
pupendit et ecie sacriambq pmp pring
le et temne dicit hij quos punichant
morte torpali z mo qs ipius d mst pe
ntendo respiciat morte spuali cruciabu
tz i. etnd hui id deut xvii o q' sup
bucit nolens obedire sacdoti impio qui co
tpe mistrat dno deo tuo morte morat
homo ille zo ut nobis ab eoz detrione
lpc nos doc dns exo: xxuo d. dns
ne detiges eos sacerdotes dicut zy no
na z sigmtut officio qz illu compiut q'
tuct ex nichilo fuit huic arbo dicut
qui eis detrhut et vis et facti rhomozat
hij iuste peccat et sic regt mala morte
morut qz iniuria q sacdobq irrogatur
deus sibi ham illata reput huic xo
nos spmt me spmt et si cotmnet nos
videre mala a b eis opa sy no illico ad
detrione essz prupens z pong ad melio
rem ptē mtptand qz detrio magis noc
q fur tio fur em subtrahit res tpales
q mlts defacile recupabunt z q tollit
fama altig sibi detrhendo vix a multis re
cupare pt hij trist: ipiratuq bi homo
ad pitā etiā ventre no pt ut res indebite
ablatas restituat multo mig saluabit detrioz
nisi fama restituat demigti et pt pr
spualis libet mlt videre imez spualem hr
est una qq ecia et mgrie vbi moztuoz est

sepultura et tm ure prochiali astructi sug
hur io dr mr qz sic tm taznalib pelec
gestat m utezo usqz ad tempg quo ch es
fundat m mud hoy latitudine sic mr spi
ritualis i ecia cozpa nra m utezo cmitei
su custodit usqz ad tepg illud qo omes
fidei filio seculo ad vita regnabmt sepitna
hac honorare debemg dnmmentf distruc
turis et cetris nrazns et m pa dno
creatoi nro deuotf ozoibg p bisicris
gressb et gredendf debitas efiap refle
ctones qz qp deuote m ea petiezmg
ptul dubio impetrag qui io dr xxvij
huc xjo dnig domi mea domg ozo
vobis m ea oib qui petit accpit et qu
grit iuent pulsanti apiet huc arlo
hriant qui res emazp furando rapiendo
ul iuste usurpando ul m ea vana va et
leuitates exercent decio honorare debet
pntes tarles hoc doc nos dng exodi xxo
Sitens honoza prez tui et mrez tua
ut sis longeuus sup tra ab hyb naz
recepig tria pmo vita et io dcy eis
magna reuerentia Scdastici honoza prez
tuo et genitos mris tue ne obliuiscat
memeto quo n p nos nati no fuisses et eo
habuig ab eis nutrimento et io debemg
eis magna diligentia ut sic nos nutrit
i juuentute nra ita et eis si opg fuit fa
ciamg i senectute Scdm viio Retbuerill
qui et illi tri zo habuig ab eis documenta
et disciplina et io debeg eis magna
obediencia Quer xxiiio Audi prez tui

qui genuit te et ne gtempnes tu genitri
ris tue huius precepto dicit omnes q
putribq suis no obediut et eos vit et facti
gtbant et tles infelices fuit qz p hoc
maledictioz diuina tenuit vn deut xxvii°
maledictus homo q no honorat patrez suu et
matrez sua respondeq cet

Non audes deus xxi° in symone pte
denti digressuq pn preceptu ad
dilectioz primu ptinet ia nut in
seqti restat ultiq de precepti dilectioz
primi quantitatibq pcedit Sic em no occi
des in quibq male phibet oib lesio corpal
violat ty multiplit primo cu qs despera
cione ducto sepiu corpar occidit Sic iudas
tles mortz in corpe et aia huic tepta
tioni valde resistendu Et hoc ee relinq
nobis xpus qn primo vbi diabolo sibi pri
cipia suadet repulit ea d. inde retro
sathanas cepit e no tentabis dnm deu
tuu Zo cui quis pniat lienenti secdi
sa voluntate ut libeat luxurie possint
quoriqz no sup radices sup mozdicata
semis emissioz et ret qs minus malig
e vi cupang tenui malicose operatioz nec
impedit recreatoz nec impenitencia retinq
no videbunt Zo cui abortiui procurat ut
pueri ca octauo die post pcepti sui baptis
mi occidant qd pessimu est qz tles puer pri
cor pe et aia Nisi quis renatus
fuit ex aqua et spu sco no pt intre
in regnu dei Tertiazo cui mulier post pcep
pueri sui alienis sit nec te alendi edit
vberibq qd valde periculosum est qz cui puer

ad huc uiberilius cogit sume nāz aliena
dit p detimentu mutacione sua et si no
sp tñ aliq et rō e inhis vñ cypriā si
dez i consuetu viro pfecto sce mīz pstat
mozti multo mai nā aliena puerō de
bili et adhuc sñ virtute grisante dispodiū
mistrat vite Cuito cū qb prmū erua
ul i odia corpalit nerat sñ nrīe hic
rex e mozti Tredi xpo Cigus de mdi
tria occidit prmū suū et pmisdias mor
te insidiat Hero cū quib sepm spualit
stridit qd sit cū inspiracoz dūte sibi fac
tum ad effectū bom opīb no pduerit apls
po Thes ult: Opm violite extīguite
vñ ire: Opm extīguit q dūta mspi
racoz ad effectū bom opīb no pducit
Ceptio cū quib pōtra suū prmū admoz
tem mducit nñ aia ipm occidens Ad
phibz dns lenitiā rue Coza cēo nō
bonis offendiculū sed timeb dmn deū
tuū Octauo cū quib prmū suū dit
Ochib iiij° oīb q dit frēz suū homicida
e etc ptz zīn pcepta de dilectoe
prmi Ge nūc zīn illo mechabezis
in ho pcepto phibet aīe grubito illicita
violat tñ mīt po cū quib ppria uxore
abuti tanq adultera nō ppter plēs fe
cunditate nr mīnonū sanctione sed
solū ppter formacoz imb effrenatū
ad quid se mittat p ostia tactu zct h
mobilit pcrat et adulterat in aliena
uxore Octonq Nichil fedius ep alīoze

luxuria tāq̄ adultera Ubi nōnd q̄ con
cubitq̄ mrīmonial aliq̄ ē sȳ pcto q̄ sit
tā plus et dēto tempe i. q̄ nō est sēs
tu ill ieiunu aliq̄ ē uelale pctm q̄
sit cū tēptatoīe dugo cocubitq̄ mri
monali tr̄ndi tr̄a nō hēt pctm seu
culpam Concupiscencie uero sanande
tȳ cū cōuuge ppt thozi fid uemalen
hnt culpa Thugo cū aūt sit pez
libidīe mē effrenata ut dezoy supiq̄po
sunt tūc sp ē morle zō cū q̄bus accedit ad
uxoē pximi sui de quo nulla pcmūt pmo
ē uiolacio sām̄enti q̄d deo mstitut in
padiso mt uirg et mlierē zm q̄ fidei
i sacie ecc̄e gr̄a ueritā seruat zm q̄
hoīb̄ magn scandalū fm̄t Tūd ȳ
alienos facit Hēdes u tū q̄ hoicidiū se
mde pcmt et magna dāpna rei et
cozpi Certū q̄ post obitū mt fidē et
sozoē possent sȳ cōmubia Ceptum q̄m
pcmt mlōz et ma puez vi cū adultez
est ppt cozdis mopia pdet aiaz sua vñ
Ihs Videns ex adultezio tot pcmre mala
phibuit sub pena moztis leuitici xx.o d
Si mechat̄ fuit quis cū uxore alt̄ius et
adultezū pcmt cū quoq̄ pri sui morte
moziat̄ et mech et adultera zō tūd quis
q̄nosc̄it uelata q̄d dr̄ sacrificiū et ē ex
cōmunicatio ipso facto et eo q̄ templū dei et
sponsa xpi violat Vñ i. p̄. ad Cor iij
Templū dei sanctū ē q̄d estis uos sīgl
aūt templū dei uiolauerit Disp̄det illū deus
Deus zs Certo cū quis cognouit sagittā mea

q̄ dr̄ mr̄estus hoc p̄hibz dn̄s leuitici xviii°
9 oīb homo ad p̄ximā sāguīs sui no
accedat ut reuelet turpitudinē eius Crudo
cid quib deflozat ūgine et hoc dicat
stupru et ē pen̄a mōde q̄ thezaur
auffert pgenitat̄ mr̄etricib̄z et no pt
satisfacē n̄ ducat defloratā i vroze exo
xxii° Si seduxerit quib ūgine nr̄a dd de
sponsato ioīmeritq; tid ea et habebit
vrozem ca Deu° cid quib vi oppuerit
vīginem q̄ dr̄ rapto ie sīm leges or
dali morte necandq; ē Deut° xxii° Si
marīo quib reperierit puellā et applen
dens cōtrubuerit cū ea ipē moziet solo
puella nil mali pāciet̄ Excepto cū quib cōmittit
vicid q̄ nāz q° cuiq; modo de quo nō ē
dicend quia pen̄a iuissim̄ ē q̄d deū itur
dat q̄ fece desup desint Tricesimā vn
n nocte dnīce nātiuitat̄ omēs hores
qui huic subiacebāt vīgo i toto mudo
extincti sūt ne deū de vgine nascens
i humana nā tm̄ nephas cōmēdet Vi pb
in matutino mr̄ficeba dēs p̄tores tre
mit dispdere de cruce dn̄i oēs opates
ng̃tatē octauo tid quib coegit cū Junc
to thō ūgine emendq ē Leuitici xx° de
tid Iumento et pecore coeuit morte
moziat̄ pecus q̄z occidite Rogemq
on faciet furtid leuitici xx° In
sinoība p̄habit̄ ser p̄stremiq
p̄cepta libet nūc q̄r ordīs seriem
lor reliqua p̄sequ que adhuc restant
i vib i p̄mis p̄hibet̄ nobis om̄ tpe

tempalm illicita acquisitio violat3 th
miltiplr 2mo cui quis proximo suo res fu
rat occulte et hic peccat triplr po
ex pte dei cque mandati qui ptempnt 2o
ex pte proximi que offenditur 3o ex pte
rei quia de ayb pctis ho tenet restituat3
de furto aut usur2 salt facit Tenua dicit
Iustus Ho remittit panis mihi restituat2
ablatio 2o cui quis res inventas non re
dit cui possit iniqe Si qs inuenisti et no
reddidisti rapuisti 3o cui quis putat me
cenazio mihi debere sicut qd dns prohibet le
uiti xxv Dixit non morabit opus mercen
apud te usq mane Certo cui sacdotes res
ctuary et primonid vi libidinose exer
cuit et p ipsos sibi oblato ad deum non
mirabit de quibus ogrit dns p ezech
D. De pastoribus q pascit semetipos ipse
qui inter non pascebant Cruda cui qui
lidus carillos ill aliis querit illicitis
spe lucri ad primi detractoz exit unde
Ypaig Cruda p lud illicitis acquisitis
mihi restituere furti stelet3 rapine3 de
cui quis usurpat dimittit qz deo valde
displicet3 Ezech xvi Si2 usuram
et sup habundantia accepisti et quare
primos tuos calumniabar mei qz oblita
es et esse complosi manu meas sup quas
tibi tua Complosa manu palma sit sed
pugnis et sate plena qz dno usurarius
mpligit Septimo cui quis rapina dimit
tit qz deo valde displicet de qo dr Ezech
iiio Vexti me adalia que sub sole geruit
et vidi calumpnias et lacrimas innocentu et

q̄solatorē nemēz nr posse resistē cor
violencie cuttore auxilio destitutos otta
uo cū quib strendū staat et spetialit cū
hoc exura ill̄ iudicia pcessezit hic tlib
ad totale tenet restitutionē qz si hōs
qui igne succendit nō sponte ad dapn
restitutiōz te qto magis ib q malitose
pcio potuit Exodi xxii Si egress ignis
inuenerit spinas et ꝓhendit acernos seu
frumēta sūt stantes segetes in agris red
dit dapnū qui igne succedit ꝑ segetes
cīa alia mtēri uolens Mono cū quib
falsos ponder̄ ill̄ mensura deripit prem
iud Cū dns phibet leuitic xix Dices
iusta et equa ponderā sint ponderā
tila Dicit cū q̄s negat se ꝑ sibi
creditam qd dns phibet leuitici v°
Dices aliq̄ quē petrauerit et ꝑcepto
sibi negauerit depositū ꝑ suo qd
fidei alq̄ creditū fuit teneat out que
p fraudē uolunt obtinere Vndecīo cū
vir adultez de rebq̄ uroz sue ill̄ mlr
adultezq̄ de rebq̄ viri sui dr ut aplis
luxurias possint furtis committut et
Dantes et dripientes Cū paulo phi
bet Thor v° Nolite fraudare uicē
ꝓ alius ꝑceptū sīz no dices falsū
testimoniū In hoc ꝑcepto phibetur
onie pcm luxurie sīz mendacia de
tractiones pditiōia falsa testimonia punit
ptē sententie et cet hoc Et cū aīad
uersarius violat multiplicē poz cū quib sa
cerdotes q̄ prem suū ꝑfezt sīm testimo
nium qd ualde nocuit Cū una falsa test

tribg & obnoxiꝰ ꝑ deo zo iudici zo pr
mo / vn iuꝰ / fidici testi tribg ꝑso
ns & obnoxius ꝑmo deo tꝫ ꝓceptum
gtepmit zo iudici que mentiendo fal
lit postremo innocenti que falso testi
mo ledit hoc ꝓcm dns ꝓhibuit deo
di xxo d no logris gt ꝓcm tuu fim
testimom zo cui quib scient fim ꝓcm
iuramentu ꝑ petuꝫ ꝓrio negauit ut
ꝓcm ca hoc dns ꝓhibz zachi d lo
qm veritate vnꝰ giusꝫ cui ꝓrio suo et
iuramentu mendax ne dilig ut zo
cui quib ab altezo scient fim erigit
iuramentu ꝑ que ꝓcm ho fuit ondit
iuꝰ i quod ꝑuione i hoc ꝑ fraudꝫ
negauit petuam creditori suo hic ad
iudicio exegit iuramentu ab ipo ille
aut in ipa nocte ad iudicu dnm rapty
aduxit iudicē sibi dicente qre p quo crim
hoiez ad iuramentu que scieba fim
iuratum ꝓfidit gz negauit ni petuam
mea ad que iudex dcha erat ut per
tuam ꝑdes ꝑ ut aiaz eiꝰ sla liberaꝫ
pmies ꝓsto gz et tu ꝑfulg voluerat
& in dozso eius ad se rediens plagaꝝ
uestigia appareret certo cui quib et
mala consuetudine sceptꝝ uitat qs
ꝓcm mutu & christi xxi iuramen
no assuescat ob tuu multꝫ eni casꝫ
& in illa gz vir multu utras replebit
fignutate et delictu ipius sup ipm eut
cruto cui quib libenter mentit. et mre
mendacia nocua de quibꝫ dt ꝑ ꝑdes
omes qui logaut. mendaciu certo cui
quib maliose detigit ꝓrio suo de quo

ipplo pro pmo scriptores deo dubiles
ceptio tñ quib vã vituposa maledictiva
na et otiosa pfert qđ valde cauend & qz
qui custodit os suu a pcio et i utili eloqo
multos euadit nodos peccat pnez: xvi° Qui
custodit ab angustijs os suu et lingua
sua custodit ab angustijs aiaz sua octa
uo tñ quib hz ñã de cisatoziã hoc tñ dz mo
sup pcta cõmissa qđ valde turpe est quã
pctis in spiñ scti & a quo vicio petunt
pe custodiri Sub No declines coz meu ad
vã malicie ad excusandas excusationes in
pctis No tñ quib mendaciã pua facit que
phibet scriã vro Dices Nõli velle mentiri
ome mendaciu assiduitas em eiq no est
bona pogenie ¶

Non concupiscas rem primi tui nec
desiderabis uroze eiq Exodi xx° In
hoc pcepto duplici sñ in hyb duo
bus pceptis retinet nos spiñ Dñs a duc
corruptscencia siz actuali et mentali pm
notat tñ dicit No concupiscas re ꝛc in
ibi nec desiderabis uroze ꝛc põ i2 phibet
cupiditas actualis et hoc ppt tria primo
qz i radice et fundamento & tonq rightur
vsq Applo po Chi vsq pcidur omis malor
& cupiditas qi dicat Sit ex radice oia
pcedut que in arboze sunt sic ex cupdi
tate mala pcedut oia que defectuosa
i hoie sunt 2o qz turbat quietẽ ai Et io
Dñus axpõ spinis ypam2 qz sic spine
soris aculeus sub mag latenzat tang sic
sic Dñus solicitudibq suis mentes pleraq
quazi duriq Dñus ruelsi rege pdicti
tñ vigilat de hyb cogitat tñ dozmit

latrones sopmas in die sollicity nocte
pandus semp mendicq qz multi dr be
nedicit sp mendicq qz multi sic q sma
tenacia pauper vita ducit de quibq dr
stra stes vt aliud malit vidi sub sole
ys sceps et apud holes vir cui deq de
dit diuicias et sbaz et honore et nl deest
anie sue ex omnibq q desiderat nr tribuit
ei plate deq concedendi ex eo pomo et
neq vorbit i ho vanitas et miseria mi
seria et ho qz cupiditas diuicias inutiles
facit qz p eas homo multr dyabolo inda
laqueis vn apply thy vp cum voluit
diuitias sp metuit ne tptatione et i la
queu dyali et in desidia multa et nubia
et nocua q mezgit horez i mtezuto et
pdatione de hoc habemq figura ij reg
xviij in absolon qui corrupuit rectum
ifit et cu adepto esse cerdit ny bolle
ipe et xx unlia uxor electoy ipe vce
i utne rapto ab arbore suspensus et ut
hec id ij typa thy vib et creatis no
phibet nuitas et sba competit ss superflu
tas et mala grupa cupiditas nagz tri
aliene et q caritate ex ihu deu ny sua ipla
videre no valebit ideo ipla i vitat nos
ad dilectioz sui ps xiij d. nemi qp
debeat ne ut i vice dilig ut si dicat
cet sol no soluta no soluent secundario
sola cu dilectio eque sp reddit et sp
debet ne amittit reddita ss magis auget
ut dr augt oz sic reddi no pt ne habea
ita ne ho pt msi reddat de ner dsh
dezab uxore illug qp gne pctm ho sic ppedi

et q caute primi nolz

er vir Job xxxi Si deceptu ē cor
meū sup mulierē amici mei ſcortū sit
alter uxor mea ⁊c em nephas ē et
iniq̄tas maxīa ⁊rēmis ē usq̄ ad cōsumationē
deuorans et exterminans oīa genimina
p̄ debite vir ſtō ponderauit pctm ad
ultrez cogitatiōe tm̄ compauit em̄ desi
derio fornicandi et adulterandi igm̄ qz
sic igne oīa q̄ uret q̄sumit sic iniquitas
adulter et desiderio illic oīa bona ppo
sita m̄ hoīe dissoluit qz heu multi hoc
sunt qui no solū desiderio adulterandi sed
hūt vere et op̄e absq̄ oī timore p̄sumut vi
ro nolenti nos retrahe a tali enormi
pcto ny hoc p̄cepto p̄hibet nos cazmis
ocupiscētia q̄ d̄r ocupia mētis qz pua
flamma libidinis nisi statī resistendo extin
guat ut dr Augustin tota mente ocupat
habz at h cupiditas ze ergo p̄mo ē pul
sa m̄ corde male ogitie ſcz libidinose de si
derare uxorē alterius ut alia mulierē illecebro
sā mulierē desiderat aliud vide hic ill hec
tius et si op̄e no p̄ficit tm̄ si ei ad votū de
liberatiōis hoīi cogitatiōibz cōsensit cōn
tra deū reg habet et mortalit pctat mat: ꝺ
Cui videt mulierē ad ocupiscēdū ea
ꝺ mechatus ē ea m̄ corde sile zo ergo
pul ē m̄ ore va lubrica lasciua et v
ana p̄ferens hoc p̄hibet apls ad eph
iiij dicens vir p̄mo malo ex ore vestro
no p̄cedat zo ē pul ē m̄ ope mala cu
piscētia p̄ficiens ad utrez p̄hibet apls
ad ro: vi dicēs no regnet pctm̄ i vestro
mortali corpe ut obediatis ocupiscētijs eius
Istius sensū huius p̄cepti no ocupiscat uxor

ppi tm ſtz my tozde cogitationibꝫ mal nr
my oze vib mal ea ſollicitando ut myope
ocipistema tua gplendo ꝛt eꝯ nlr vno
poteng gꝯ dnm

Incipit ſmo de occultis peccatis

Ab occultis meis munda me dne et
ab aliens pce ſuo tuo pb xviiꝯ
prig ſmoibꝫ pcedentibꝫ exꝓſſimꝰ dna
pcepta nobis indicta fuiſſe gꝯ nullꝰ qui
bodie ſeziem nouit poſſit ꝑ alienaꝝ
tuꝫ ho gnte pctis ippe diſcat homo
eſſe gnoſce aliena pcta ut ſic cautoz
efficiat et ad eniꝫ vita etie btitudie
aſpectet ꝛ in vib qꝫ ꝑmiſſa pb dno poſſit pcht
ſuo dno nobtat ꝓtinus e emundacio baul
tozꝫ petoꝝ zm indulgentia aliuoꝝ ꝑmi
notat ibi ab occultis meis munda me zm
ibi ab aliens pce ſuo tuo ꝛecta pm no
tanda e qꝫ occulta pcta plꝰ hoi ignozat qꝫ
manifeſta ſui gnitu et aliena qꝫ ꝓpria
primo dno qꝫ occulta et ignota pcta ualde
nociua ſunt malicia naꝫ qꝺ no videt
nemo reprehendit et etie v. no e reprehen
ſoz ſcriꝫ gredit temptatoz ut dr ꝛec
et pone libeziꝫ et facilꝫ ſigtab ꝓpe
tratur ꝛt qꝫ dnm quis delicta ꝛ ſe
no cognoſcit ab eis ſe mundare no pt
qz periculꝰ qꝺ ſibi et pctis imineꝰ no
ſcit et io a pctis ꝑ pmaz ſurgꝫ non
ualet ꝛzo conſiderans pb ait Dauid
e nob an luce ſurgꝫ i. dn gnitioꝝ mi
ti eꝯ heu cottidie cōmittiꝫ pcta iequo
ranter que nꝝ cognoſcimꝰ et ꝓ quibꝫ
lamentis pne mine aſſupſimꝰ ꝛt miſe

deus de sua largiflua clemencia nob pcta
prul dubio dapnabilia no sentiremus nu
tacione pilor qui cognouit ut mgrut
et ty nob nescientib ista fiunt sic nfa mta
pcta ppetuo que nobis ignota et p
gnib nrime emendemq et si ita pfecti
essemq q ostia una nullig remorsu ha ret
pcti adhuc ty sp trucze debezem q
nesciq utre acceptabilis mq deo ill no ha
bioze apli fuit cu ducebat i chor iiij milia
m ostiq sum si no in hoc iustificatus sit q.
lic tuq sta michi q pcti ostiq ty ppi ho
iustq vidi no debeo qz forte deus cognouit
aliqua pcta in me q ego uestio oc et nob
facte tenem luz no sinq nob ostij alicq cul
pe ty ppter hoc tioze dubiu relinquit
no debemq vy pb Imens distructio dei
indicio orghut dnm ut supiq exposuim e
dicit ab occultis meis munda me dne et a
piculosa sit ignorat peccare oidat abiu
fiat i hac ia q di et ignoraa pcta
uisse peccat maxie si e ignoza affec
tata q ignoraa heu in multis hodie nul
ti nigz sint q sapientes et gnazisti ad
tpalia et mundi negocia sit ea q ad salu
tem coq ualent no cognoscit et ea e
qz festis diebq cid audire debezet vm
dnm vide instruu possent et mtq od
hoc illicitaq audiut libenter fabulas
et rec va fama et cid cog ostiq gti
qrit pcta sua sacdoti dice nescit et
p hoc se excusare uolit q ignorat et
ut sepe ista ignoratia q ex accidia ac
cessit cog tota deo magis detestat qz cid
posset cta considerando mala sua pemtdo

ablue et nolut ipi sibipi mozte etiā m
tentit sup id ysue puez ctra dñm
mozier Jeremie pfectione i pfect
et stat homne i pfecta hz etate et
industrie ad quas mundialia tractanda ne
gocia hz ad ca i salutē aie sut nlli sufficit
sagacitate de quibz hi2 hzemie sapien
tes sunt ut faciat mala bñ aut facere nes
cuit Tales enī n' a2 deo duris flagellis
adhuc tacti coz2 mme corrigunt2 hz
habemz Danielis iij° Nabuchodonosoz
buchodonosoz p ē ad de regno expellendū
dom ppt superbiā et ad ptate celestem q ad ei
ppt ignorantiā et cordis cecitate pmpedet
pmisit deū i fama sup eū et fuit cū fe
ris montibz et fenū ut bos comedit et
ungues eius facti sunt ut capilli aquilarū
et unguis eius i modū auripelis p septē
menses qd tū tempus septē menses debue
rūt duraſſe anos hz ad preces Danielis mu
tati sunt in vij menses vñ dicat glosa
sup tolle supius expōnem ut habet2 in
hystoria ecclesiastica p eū nabuchodonosoz
fuisse ab hominibz eiectū cucurrit cū feris
et bestijs et vescebat2 sicut p esse bestia
hz ppter tractū cordis seu qua deū ignorabat
et peccata sua timē noluit sunt ei sensus
humani ablati et milti de ciuitate erubes
cant et videbant eū cū bestijs ciuitate
hz Danielis no erubescat sed dom i corde ei
ad deū p ipso manebat vñ ppter cordis du
ritiē septē anni mutati fuerunt in septē
menses et post hos sursū restitutus e si
et ad regnū suū reductus e et postq cog
nouit deū et peccata sua soluit facta est

ultrma eiꝰ rflozia maior qꝫ pma dicit qt
ombꝰ q̄ ptia sua noluit agnoscē pña sic
nabuthodonosor potuit regnū tpale sic illi
ctiū et sic postꝫ deū timuit et ptia
sua agnouit regnū ei restitutū fuit
hic dat omnꝰ deū timentibꝰ et ptia sua
dolentibꝰ regnū celeste qđ prꝰ pctis
pdiderant pꝰ penitentiā meruit vi
dere p ezechiē dicēs nolo mortē pctoris
sed magis ut viuat et ht quo
ad pmm dicta sufficiat. Secūdo dicit ab alie
nis pce tuo tuo hic ita in hac simone p
legim⁹ nō possumꝰ ppter plurita vitanda
vbi i scripti sunt dicendi ea et declanda
postponimꝰ qđ dmm

Ab alienis pce tuo pbꝫ xviiiº In
supioꝝ nō ꝑt distinctiōnē seu distinc
mꝰ aliqualit̄ pcta occulta restat nūc
quē dictū phibetur pscꝰ pcta alienaꝝ
vꝫ cō priorato designat vbi dicit ab alie
nis pce tuo Vbi sciendū e.q aliena pcta ut
i precedenti simone expssimꝰ mtꝰ magis
nocent qꝫ propria qz p alienis raro aut
nuꝫ satisfactiō et factiōnē et possemꝰ
tñ qđ dare occasiōnē peccandi q ipsi
pctis sorte nuꝫ agnoscēt et p quib⁹ et cō nuꝫ expiāt
sit mihi posse et essemꝰ rei cōtra dō
de morte aīe primꝰ et cui credezemꝰ
nos et absolutos ꝑ emendationē
ppriaꝝ dapnarent. Iterꝫ ꝑ ppetuꝫ
alienos ita ꝑ pctis ꝓximꝰ homo dicꝫ
qꝫ de alienis agriaꝝ hꝫ et cō facilīgab
ēs mirabit̄ deue aut sint ista pcta aliena

que ita n̄ qui hoiez i mitezitid et q̄t
sint m̄ nō ōriendz e q̄ nouit p̄mid
hubeze aliū malū utputz occide hoiez
furāt luxurīat zc̄ hī tm̄ iubentes ita
culpabiles sunt ac si manu ip̄a ip̄e
trassent hō ex habem̄ ī ꝟo: xi ī
dauid qui sz̄at vēta ornādi deū e ma
lū consiliū consule q̄d potissime sit in
carne p̄cipid v̄ malū consules ḡsiliū
dīne de generatiōe ex aduīb̄ plurim
oppressionib̄ et tēb̄ laqueis vōe suor
capient̄ ꝓuisti: xxviij sapienti necessm
consiliū sup id̄ reuoluet̄ sm̄ habem̄
nu xxij in balaam qui dedit consiliū
regi moab in malū ꝓlo ista q̄a ip̄e
p̄dō ostitit e utz ibi hīstoriā aduerte
m̄ e ḡsentire malo sz̄ eid q̄ malū
sit male agē et p̄mittit eū ḡsentire
et luz ope nō suaat tm̄ ip̄e ḡsensum
reg e ꝟo Signi sit illozū nō solū
qui faciūt sz̄ et qui ḡsentiūt facientib̄
eos habēt ec̄ ad philipp̄: xviij° de iobre
te iuda ad q̄d post obitū iozade pōt
fuer̄ q̄uenerūt p̄cipes et adozauerūt eū
vt ne deinceps obsequijs eoz ḡsensit eis et
deliq̄runt deū patrū suoz ip̄e q̄ vnū
dīm tradit eū in manib̄ hostiū suoz ip̄oz et
sub e ab eis zc̄

Quarto e laudare malū q̄d valde ī quit
e q̄z p hoc deceptū male sentiens laudib̄
adulantiū et credit se ee homīd eid malo
sit de quo ystuab ip̄e mei q̄ te beatū di
cut ipse te decipiūt et viā gressuū tuoz
dissipant ex hoc p̄o p̄ceptū m̄ de hypocri
tis q̄ applauserūt sauli ip̄sequenti dauid zc̄ vtz

ibid in hystoria

ibid ꝯ hystoria ⁊ mittu ⁊ defende malu
quotiēz modo ⁊ hoc pcto mittunt omes
ꝯmpediut pte pbo ul vi ne malefac
tores puniāt ⁊ cuta ſiut aut deus hoc
pctm puniat pz p hoc qđ tyet Judeas
2o vbi le2 q ſili benamyn uoluerunt
defende ſceleratores et filios belial vn
dnj ira tradidit eos ꝯ mang iſrl et
ceciderut ex eis xxv milia virop ad bel
la ꝑmtiſſop utz in hiſtoia ibid ⁊ cū
⁊ mal ꝯmittere ſic factum hij qui lu ſo
bus hiſtrionibꝫ mĕtriabꝫ et cet hos
hoſpicia ꝓbent et eis ḡtant de quibꝫ
dicit2 pb ⁊ ſi videbas furē trebas cū eo
et cū adulterꝭ portione tua ponebas
hij tres q ꝑt ſt raro dite ſtrue qui ſec
ḡmiant tribus mĕtriabꝫ et ſi ad tempꝰ
ditati fuerint hij tñ diuitie no pma
nebut ex habemꝰ hic paliipo rege de
Joſophat rege Juda qui ḡmitauit achab
rege iſrl q cū malꝰ et io fracte
ſut naues quas inſerut ꝯ ophir ꝑ
aurozes ꝓcubit ibid ⁊ ceptum ⁊ malo
no cruciare qđ facit mali plati aut ple
bani qui ſubditos no cruciut ſ pcta eop
allenuant et ſalute aiaꝝ pupendunt
et eos vib et fact ſcandalizat de quibꝫ
dicit dns ⁊ ezech iiij ⁊ fili hoīs ſpectila
torem dedi te domui iſrl et audies de
ore meo vm et amoniabis eis ex me ⁊ si
dicente me ad impiū morte moriers et nō
anūciaueris ei neqꝫ locuto fueris ut auer
tat2 a via ſua impia et uiuat ipe impius
iniqte ſua moriet2 ſanguine aut eius de manu tua

toria p̄duxit ē ſuꝑbia ꝺeo qꝺ ſtrep mei
fugite eā q̄ tū volat ypm q̄ cuncte ſce
tribus ꝯfazior eunte otia caligine
obtenebrat lucifer q̄ no ſolū angelum
ſ angelor p̄matū in dyalo gnutrulit
nichil ille optatus fuit nꝫ ſecū tm cogi
tauit ſuꝑbia et in momento ictu oculi
irrepabilit ſnpitatꝫ ē Qrti eſote eiꝺ
q̄ ſuꝑbis no pepcit angel nr homib⁹
patruꝫ ꝑpt hoc vicū mlti pierut vñ
ꝑm Ecclemo iiij⁰ pegl xuo vbi angl⁹
ꝺm ſup ſuꝑbia ꝺemonioꝝ regl aſſi
rioꝫ p̄truſſit vna ꝺie ꝯtritu ſuꝺ centu
et ꝺecē gnta quꝺq mlia vnoꝝ ulz ibiꝺ
ꝓgemo ꝙ ꝺmꝫ

Q uaſi a facie colubri fuge peta etiam
xri In ſmone plrabito ꝑſtruimꝰ
petm ſuꝑbie tu filiabꝰ ſuis reſtat mit
ꝑſternige alia q̄ ꝺdqut nitacta reina
ſeruit vtia q̄ tuꝰ hoīb⁹ tutela ꝺnbeat
ac ꝑ ogitoꝝ pudoꝝ a mal actib⁹ facib⁹
ſe ualeant elongaꝺ Ꝺm i² vitio pꝰ
ſuꝑbia ē mundia q̄ yue ꝺctm ſapient
in vis ꝓpoſit ſupiꝰ colubro q̄at ſic
colubeꝝ ſñ hoīes veneno hoīez ſmtcꝰ
in aia ꝺcrdit Qui em bona ſ in hoīe
mueneit conſult et ypm peyoze q̄ alia
vtia reddit quia q̄libz aliꝺ vicio vñ
oppomt² vututi ut cuncte gula luxuria
caſtitati gula ſobietati tristis iuꝺia
omib⁹ oppomt² icturib⁹ qꝺ plz ex hoc
q Diuerſe oppomt² cautati q̄ ē mit omn
vututib⁹ et quia cautus ē mit omn vtutib⁹

mundia hoiez

52

et pgnis ē ut cui opposito sit mydia
q̄ē inē omn vicioz. De hoc vicio sic
dicit Cipianus sup id qđ vſ no effiadm
iams q̄le cupidi zelo ic mod no hz ma
nens fugit sp sine et cū alia scleza
simantur hic ic cū invidet meliori
successu pferezit tanto invidq i magm
crudū ruinoz igmbq adest. Quendo
nudia sm q̄ſſ quis hz filias pa
odiū qđ ē valde pnicio alicui et nulli
bonū za est exultacio in aduſ pmi
za ē afflictio in pperis cuſq pta ē
suſurracio z latens detrio ita ō apta
detrio intendens meliozē illo cui de
trahit. De hoc vicio dr Eccli xxxvij
zffera pessima devorant filiū meū
Joseph q mi ptat accrescens et p̄ dat q
libz xplanid qui creste dz in vitabq huc
fera pessima .i. invidia devorant quia
oia bona in hoie necat. Et ꝑ piculosa
sit mydia in hoi ptz ex eo q ome hu
manū q̄q vincit ethne morte et ipsa
fugienda fuit. Unde id sapie ꝙ Invidia
diabli intrauit mors in orbē terraz q
sequit homo ad pctm no credidiſſ si
nudia diabli q̄ no preuaſſ dic ptz
zm victū Gz nud zm sz ira q̄le
valde fugienda ē qz claudit via patē
celestē et signū huq phibuit Joseph
fres suos ne irascent in via dicens
Genes xxxvij Ne irascimini i via q̄ā
nos ſamq in via ad prez et inditem
mrm tendentes via tot die faciuq una
dietā et io no debemq inuicē irasci in
malis ſ magis pacifice viue qz vt par

ibi dei vn̄ p̄b̄m in pace factu ē loꝛ eiꝰ p
alia nagz vicia homo aliq̄ tulit tioze dei
fuat ita vero intm̄ exteꝛat hoiēz q nr
deū timet blasphemare nr hoies male
tractare vñ job xvo Extendit aduersus
deū manū suā et q omipotente roborat
ē vñ stiendo q ira hm̄ stultū ser hat
filias ꝓua ē rura .i. audax uoluntas vm
dicandi i iniuria facta pcedens za ē
tmoz mozte .i. uoluntas vindicandi fugi
ens aduersitē ppt estiatas i iniuriab za
ē ytumelia .i. uoluntas se vindicandi p
exprobratione malop za ē clamoz .i. uo
luntas se vindicans i exultando voce pez
uituperiū ad alioꝛ aures pueniens dzud
ta ē indignatio q ē voluntas se vindicañ
p signū molestie exteꝛ declaratū ser
ē blasphemia .i. voluntas se vindicans
p obprobriū deo uel suis illatū et qz tot
mala q ira pueniūt io merito dz se ho
tpare ab ea qz nō hō fecit hoibq colabi
tantibq i tollezabit cit vñ puez: xxvñ
graue ē sabd et onezosa harem ꝑ ira
stulti vtiq i tollezabilioz vñ stiendo q
homo iracundq ē ved homo lignea hns
domū cui quiz arrdit q in vespe ē
duct et in mane nl hz qz ignis absumit
sibi totū ita homo iracundq ad sibilum
vnq vi grauz quid hz ydit dñs p ira
al deū cadit et ira bñ q patiḡm qz
sic ignis destruit et consumit edificia
sic ira oēs i alia aduersiocs vtutū an
nulat iohel ijo Ad te dne clamabo quia
ignis comedit speciosa deserti et speciosa deserti

sut hores m hoc mundo quos igns tractu
die de virtub trahit ad vita ꝛ̃q
ut deꝰ pumat hoc ptm ptz p dꝫ
drat nuꝫ xvo vbi dathan et abiron
ipiez tram et trumbid suu ꝯ moysen
et aaron tid sub complicibꝫ vimi absorp
ti sunt gñ tezra sup eos clausit sub pedibꝫ
eoꝝ ꝛ̃ utz ibid et pierut septi die
ipiez ptm tracundie xiiij milia hom
mendio progreng dum

Declina a malo et fac bonꝫ et habita
in secla scli pb xxxvio In hmoi
ptedenti distuissimꝫ vidia et ira ad
filiabꝫ eaꝝ pestat mut uir odnꝫ sanc
duo sequid ꝑsequn vitia scz accidia et
anazicia ipiez caz i pheibeto hmone
posita In vib iꝰ ꝓmiss dozꝫ nob pb fuge
ptia et bonꝫ opib inhezere ut cꝫ deo
in celesti glozia valeaꝫ stnaꝫ vnde cid
dicat Declina a malo scz pcto et fac
bonꝫ scz opꝫ et habita in secla secli
scz cid deo Declina ista ayalid a quo
nob cauezc debemꝫ cappendiꝰ in vitijs
in ho hmoi exponendꝫ scz d accidia et
anazicia quibꝫ paucꝫ exceptis totus
mundꝫ scz in accidia et d auaricia li
tatꝫ ꝛ̃ ptꝫ in vicio hꝫ hmoi ꝛ̃ actꝰ
dia q̃ impedimeto ait dꝫ bꝫ
totaꝫ bontat et religiosꝫ de quoꝝ
puez iiijo p agꝫ homib pigeritinsau
et p vnusq̃ homiꝫ stulti et cate totu
repleuerat vtice operuerat superfic
eiꝫ spme et macrezia lapidꝫ destruct
erat qꝫ dicat dic ager multꝫ inutilꝫ

nl ꝓferens n tribulos et ꝑpinas et sic
vinea fructu no fiat nisi diligenti
plantet et sic malezia destruct ser
hoztu ingressu ꝓbet sic homo accidios
in bonis opibq fructificaze no pt ni
prius aggr ctzpis sui p dum afflictio
et unctia gsne sue ꝓfectus meditacionis
excolet et adornet et oztu cozis sui
[illegible] malezia timoris dni ne sze
s malign in spus sius mal sugestionib
ingredi valeat acrdia naiq horiz dete
core reddit creatus urbq qd ptz
p tle exiij sng posset precepto soli
ut veniat singul sibq ab ozide i occi
dente et singul noctibq redeat ab occi
dente in ozente et mlp ꝓfuit sol ad
mandatu ei no expectat tlez remu
nezacione labor sui ut tlez peng mag
ligentie sue quasi ho ad qd videt ipi
huisse respectu dubij sic dicebat inde
cent e ipsum sl vadij solis cu in lecto
veniat no st pe terrenu vbi czab cu
me laudabant astra matutino et sil
iubilarent omes filij dei qi dicat cu
me laudarent elementa uerbola pisbq
nl passus sum et omes filij dei i
angeli tu homo q te ꝓprio sagruine
redemi et de morte eteꝛna liberaui do
minus et redemptoꝛ meus hystorie vn q
cuq hoc meritudo pecta miserat sudt
[illegible] pemptozia res est
i gtitudo hostis ihe i mica salutis eri
mundo meritoꝛ virtutu dispsio hystoꝛ
pdicio penitij virens sicuti sibi fontem
pietatis voce mee fluenta grie sed filie

54

attidie hm Ore: sit qnqz pa e dispa
cio qz diffidena mezitor e inf dem
dentie primor za pusillanimitas q
nascit ex diffidencia puemente er ton
sidezatione spere insirmitat ul opis
admitt za est tozpor cia plept i q
instabilitas spt qud homo no pt mdu
ad exercicz mandator dei sth e cum
gracio mentr cta ullicta cid em homo nz
se non zhz q dm sint in gubg delectet
cuagnt ad exercicza q rendo delectacões
ita e reridugcio ad pcta qz attidia rddit
hoiez mgrntu de bissicze sibi a deo col
lat et io no metur q deo arripe exercz
psequendi in bonis q q qui deu exercz
ultidie pumat ptz p hoc qd habet mu
xri obi pplo cepit tedere sup laboze
itumezib qnde uerbo dns immsit cib ug mtos
spentes zit utz ibid dedy uicu hoi mo
ues e quazina q zte e pma e spudis
q dia synoma h regnat in dezuf et
religios qui dom spualia et exte sa
pientia pecunia uendut qd magn pe
catu e Io dns exhibuit in ep Si
erat arte pri erat date zit za ama
rina e scular et regnat in hunc
de qua dr Exhin dudzo ni scelestu
t ubi zt ylo quazgis scelestissio dr
qua oia fere scelera p auritzia ppe
trat uiz furta homicidia puriu strys
et quanto plo augzo diuicijs habundat
tanto magis cupit et ex fructu ea
ex no capiet qua sit sepe cid libentis
sime uidet mozit et ex alicui relin
quit ut id extraz y quazo no imple
bit pecunia et q amat dunodas sfructu
fructu

nō capiet et eis qz sic egressus ē nudꝰ
de utero matris sue sic reuerteret et nichil
ꝙffert secū de labore suo qz sm̄ Tullium
sm̄ magnū laborē acquirit cū
magno timore custodit et cū magno
dolore pdit ffilie auaritie sm̄ Gregoriū
sic septē ꝑma ē obduratio cordis ad
malum et sit obmittendo opa mē quia
ydeo ē humanitate nocat 2a ē uiolenta
que fit nocendo alicui ꝓpter quā uocat
ydeo rupacitate 3d ē negligentia mentis
et corpis q̄ sit spe lucri ꝓpter puerū qđ
sepe mittit in ꝓfundū et uendicione 4a
ē fallacia q̄ fit p̄ua decipiendi ꝙ oculis
dicit Straus i decepcio ꝓprie in pncia
illius qui decipit 5a septima ē ꝓditio i t
ditio que fit in absencia decepti ut tenti
dicit Turio quem toto mundo occupatū qz
multi deuoti casti et humiles et retrahūt mul
tutes grecientes timent 6a qz munera
no diligit pauperes sed dicit deus ysaie
9 omnes diligit munera sequit retribu
tiones prosequit 7o dicit

Quasi rubea bibit arita ois inimicus
xri In sermone phabit ꝓstrigis
quinq; uicia capitalia restat qđ nisi in
hoc sermone reliqua duo q̄ adhuc intacta
manserunt ꝓstringē scz gula et luxu
riam Scie quidē quod uicia uis uiri sapientis
comphee bibi acute ꝙpant sic supius ex
positum est quia sic rōmphea sic gladius
acutus ꝓpe scindit sic gula et luxuria
hoiez in aiā et corpe necat alia namq;
uicia supius exposita tm̄ necant aiaz sz hec

ordut utrq; sz corpo et aiaz pm̃ ꝙ hꝰ
smoꝺ vicio ⁊ gula ꝙ sm̃ obest gnaz
moꝺis nob mpiguat pmo tm̃ quis hora
gmedendi pueit et ppt mp̃ariaz et
pectandi tempo ꝺe tm̃ no huat 2o tm̃ ꝙ
ꝺeit cibaid ꝺelicata et pciosa 3o tm̃
hus ꝺtrahit mensura mb tm̃ edendo
4o tm̃ quis mb azdent et festine gmed
5o tm̃ quis mb studiose cibaid sua ppa
rat In hys ꝺo omnib sumendi no sit
q̃ uoluptas ꝺesideat ⁊ h̃ mitas mptat
h ꝺeꝰ Refert ꝙ gula m̃ hoiẽ tra
mala opat obnubit mltꝭ alijs po nduc
obliuioz ꝺei ꝺsecꝭ m̃ Oatuati sũt et le
uauerunt coꝛ suu et obluti sut mei Sulo
sus em̃ homo expellit ꝺe hospicio suo coꝛ
su ꝺei et intꝺuat ꝺyabꝰ ymat rj tm̃
mundꝫ spus exuret ab hoiẽ abluunt
p loca arida q̃rens requiẽ et no ivent
Dlo loca arida sut hoiẽ tpate vnentes
m̃ quib̃ ꝺyabꝰ no mvent requiẽ ꝺcꝰ
m̃ hys que ꝙule uacant io se reuertit
m̃ domꝰ mea vñ exui⁊ habito m̃ coꝛdib̃
homĩ guloꝛ 2o. morte mdurat eum ri
xxxvi ppt crapula multi obiezut gulos
nam homo ꝑpriꝰ vita abbreuiat et se
mala sibi pcurat Exm habemꝰ Nidutꝫ
vi i sodome ꝙ scat quuiid grande ac
vno cibozꝫ repletꝫ m̃ ipa norte ꝑpetꝫ
emptꝫ ⁊ que totꝫ modus vincẽ no po
tuit solu gulositas strangulat eꝰ utꝫ
ibid 2o mduat hoiez ad multꝫ pcta etꝫ
habemꝰ m̃ vitus patre vbi dri ꝙ quida
temptat quenda hermita tria filia pctoꝝ
sibi ꝓponens pmo si mrez sua uellet ꝙsde

zo hoiez sl uellet audz zo si ebrietatem
uelez mitre ic vult m hyc tribu pctis
gttbo ebrietate nō esse unq petm
dicit aut ipm quod tpe mebali qd ca
fctm esb gt aut mrez et hoiez obtidit
et sic ptz gt piculosū sit petm gulosū
vid tegl Nullo palma spualis etamnd
apphendit si m semetipo prig p affluta
vetf bet tl gripidz cazuis ventrina non deuicet
qua ttassim q ertiozes inmicos i campo
bellum gerit si mt ozbis mena insi
dians hoste bet sz gula filie gule h m
gressū sut qnqz pma e seuerilitas que
gula mouet adhsa seuerilia zo e milti
logium sz detrho bitupia et alia vanissima
za e meptu letricia i. gestu corpis iordinata
sa e immundicia ut e uomitos eructuabet
fetide ac luxuid ysti e ebitudo mentis
i. sibuezsio romb gt gravat hoc petm
dnus dit ptz p hoc qd hsat Exodi xxxij°
vbi dit sedit ppls manducare et bibere
et surrexit ludere et recedzit vna die xxiij.a
milia homm utz ibid de nut vltim vitiū
sz luxuid g multa e hoi fugienda qz oia bo
que in hoie sunt g sumt et imo ei resistē
possimo qua nat ea in nob habemo vid
stiendo qd homo hoc bona pdit q in se
hz primu e corpo qd rito et luxuid se
hesit et mozt et chors et ctu sozmat
in corpo sūd petit i. in corpis sui con
stitutiōe et diminuacoz in e tūd in q
oia bona uroita et desideid destruit
et annihilat Nō chors ho dialis homo
no recipit ea que sūt spus dei zm Bona
sptia qua homo pdit pluralitas xpi

Inclinasti femora tua mulieribus et dedisti
magnificentiam gloriam tuam tyrannis hoib est
q ad dei ymaginem factus est sed e
treng ssba quid luxuriosis pestilentia libeat
puat Iuuenis Dissipauit substanciam suam viuendo
luxuriose Iuuenis vero q dns inuide hoibus
dat luxuriandi ei habendi in vitis primis
ubi lex q quidam bonus homo ibat ad amicos
et ad ventissent ad quoddam flumen inuenerut
quendam hominem ibi in platea iacere in
pulatum qui videns pereginus cepit ma
res obstruere ne a sectore calcaret hoibus
ociosi ledet Iuuenis vero ad grossa res
perit et calcauer teneuerent mulieres
ultro processissent quendam inuenes pulcherri
mum obuia habuerunt que angelo ituens
uires obstruxit et de via longius deiecit
uerunt Ad peregrinum ipsum cazitatis salu
tauit et pro admiratione ipsi angelum
interrogauit Dicens Quidquid hoibus mortu
diligent videsti et inuene pulcherrimo de
spexisti quare hoc fecisti Cui angelo ho
ne bono fuit et increpatus ostensus est et
cora deo ait ei ppt bona opa que hic fe
cit redolet Ad iuuenem nob obuium pulcra
quid erat corpe sz cora deo et angelis ei
fetet ppter immundicia luxurie filie
luxurie sue Erecti sunt octo pmi et re
gitab mentis qz Eternum totis roz absco
bet za et insidiozum mozti et infernu
z ostinencia ad cazitand et desidera
mus ro mit istud ytm amoz sui ut eis qb
desiderat longa vita ut expleat sua volupta
tem Peripitatio qua quib Peripitant erit
ad petend exponens se pricio mozti ppter
luxuriam faciendam Ait ad eu deus

abstinit se a tribo q̄ ratiōs sequit delectationes aquas luxurie pbrissime ītimat septia affectq ho sectl siz appetitq honor diuiciar amplates et fortitudines et hoi p que luxuioso fine suū q̄ctuā est despēcio sutui sectl que diffidēcia glozie et ueme ssepde ceteā dapna zr hor uicio pueniat patz p ho qđ habet mut rr bo vbi ppl⁹ ist fozmitq e tu mdiamtl et ctrdezit una die rriiij milia hoim utz ibid ho gemq q̄ dim

Reges aglōms uenēt et ponet uno quisq solū suū i ītroitu pozt⁹ ihrlm Hēmie .l. Qy smoibo supiq constpt delucidauit septē capitalia uitia pestat mūd ut rei ozdie psequ tnfessioz quiz sensuū ertezioze qz qđ mali tacq p ppōt facimq In vit i missis ou dic qualit ad oīa que aqmq mala nob m pellit tu dic reges aglōms zr singulo diat qi lucrans aquas et quanto studio et sum et zpm dyalid qu tēptandobq sus mtit in nob ertiphe su erbau tnre aquas tnare vult p reges aquilonis duezsa ītelligim dyali tepta menta quibo nos impugnant her pomit sedes suas i ītroitu pozt⁹ ihrlm Ihrlm dic⁹ uisio pacis et sptt q stiaz tq bz xpiani qui p beza fidem et delectioz opam tem pace det hrē tu deo Odo dnq pacis aduezsaiq mtit sede suū pone i ītroitu pozt⁹ ihrlm .i. nos trahe ad pacē p sensū erteziozes q̄ptas ītelligim qz sic

p̄ porta īntrat z exitur sic p̄ sensū exte-
riores dyabolꝰ ad nos intrādi impugnando
et egredit z ad vicia nos trahendo Ideo
huic nequissimo hosti ptas aperiēdo debemꝰ
sensus ꝑ maxīe claudere et cauere ne p̄ visū
auditū gustū odoratū tactū ad vicia
delectemꝰ Cū ī nos eos subplantauerit a
malis actibꝰ retrahendo virtutē cōe pacē
possidere nō ualemꝰ Et q̄ regere regēs vo
tant z q̄ p eos vnūq̄sq̄ regit z ad bonū
et ad malū per quē libet eoꝝ septem
vicia capitalia ēmittit z sic mō p̄ssu
p̄ebit ī mos ad nichilū q̄ rector vite cū
todiendo z rursus q̄ multiplicibꝰ peccatoꝝ la
queis nos nodauit Ꝑmo p̄ superbia q̄ quis ī me
bra sua opa nequissima et hoc vidz ut ī
speculo se ꝙtemplat z et sibi superbia placent
et humilia ī se et ī alijs despiciāt Ꝛo p̄
inuidia qñ quis se ipm̄ videt et diligē alios
et cū primꝰ plꝰ habundat diuitijs et bo
cū magis videt fieri q̄ ipse Ꝑmo
primo Ꝛo ira cū quis videt aliq̄ grau
sibi aut operibꝰ suis fortiente ꝑpt q̄ ei vult
nō Ꝛo p̄ accidia cū quis delectabilia hu
mundi videre desideat et ad mandata
dei et hoc pigre fit et bonos at religio
sos despicit Ꝑmo p̄ auaritiā cū quis
pciosa utilia ut res pulchras videt
quas et hoc furari ut ipse desideat Ꝛo
p̄ gulam cū quis videt lauta cibaria
vidz et ꝑparare et de diuersis coloribꝰ ut
cū videt claretū vinū et ex hijs delectat
Ꝛo p̄ luxuriā si quis videat fastidiositate
mulieris aut virorū ut mebra sua ut alienā

sū acto ociosas ill curiosos vij mensigerus
et m corde suo mltid et qz tot mala et
tanta ex visu puenit io dauid petit
a duo dar sibi custodia oculor i po. d.
audite oculos meos ne videant vanitates
et tuendo i tanto visus hoc infligat
ptz p ho qd hēt audito xxv° de sap
sone videns mulieze mente pulcra nole
dalida ipe ssg e adeo ar p̄ blandimēt
eig decepto inducunt ei ut quo esset eig
maxia fortitudo ac no longe post mt
sxtetu e et ib q no longe an mille vi
ros meudibila asim mtfecerat a debili
mlieze mtfectq e ac supatq e et ple
nq ptz ibid. Ideo custodiendu e au
ditq tua et ipe silr ut visus nros ad
pfata nduat petit primo cum p̄ducit
hoiez ad superbia cui quis audz sibi laud
impendē de ppis ul alienis factis et
gr delectat et cui sunt eos q m veritate
cōgrue et cui aures pauper subtrahit
eos audiendo cto ad audiendū cui aliqua
le sibi audz loqui ul consiliu sup se
ul sup pntes suos dare ul si subtile
et inde eis videt cto ad ira cui quis
gr̄ia si ul amic suis audit et et hor
ad ira q inouet ho ad audia cui ym
dei multq audit aut correctione ustrie
et pmptq e audire sturrilitate et
leuitate vto ad quaziā cui qs pro
detrahē audit desiderantes aut consi
liu ad iuste acquista stz bonor tpalia
aut alienū honore sibi mfezre ho
ad gulam cui quis libenē audit q tibi
et potus exponit habundancia primo

ad luxuriā cū vā ill cantilenas de cali
bentes audit ill ecc sacra audire delec
tat ꝑse ill ꝑ aliud Et qz tot mala ex
auditu verbi mēto custodiendo ē
qui ꝺ Cap xxviij° Cepi aures meas
ponere ī tuore et noli audire lingua
nequā Ve qui dapnd audito nō cessat
ptz ꝑ hoc qd habet ī iij° Regū xij°
roboam filio salomonis qui cū audis
set vā quidē qui senes multi erat mi
noris relicto consilio seniorū regnū ferē
amisit salomon multiplicat ꝑdicioē et
stat deū q̄ pace etiā nōs daze dispo
sui roboam ꝑcō dicit fortitudo et
desiderū nos explanos q̄ sortit aqd ꝺ
ut pace possideamus etiā et ꝑ regū
xiij° ī. eterna prius possidē ultima mea
et ut consilio seniorū ī doctiā nobis
veteris testamenti et doctoꝝ noui testa
menti fluemus et respiremus vā quidē
ī. pctoꝝ q̄ corpa sua mittunt ī deliciis
et ezech hereditabo vei salomonis proph
ꝑ ꝺ

Pomte pedes vros sup collū regis istoꝝ
Josaphe xº ꝙn simone phabito
Distrusstimo visum et auditū restat
mihi ī simone isto exponē et iusto et
odozato et tactu corporali aut boba
malis actibꝫ restringat cui supius porta
attendamus ꝺ dī pomte pedes vros etc
Vbi streuus ꝙ cū Josaphe ꝓlium iſtl in
tra pumsionē duxisset et multas ci
uitates suo subiugasset impio quoꝫ reges
sc rex ebron rex debron rex hezimoth
rex lachis et rex aglon qui exierūt se
et pugnauerūt ꝙ Josaphe et ꝓlium iſtl

cū nūmta multitudīe uolentes ego in
fmibꝫ suis ꝓpulsare ꝙz dñs tradidit
eos in manꝰ iosaphe quo facto diuit
filijs iſrl vā ꝓpositꝰ ſt̄ pōnte pedes ꝛc
Iosaphe intꝝ ſalutēz et ſt̄ ꝓ mg
lꝫ desideat maz ſalute iſrl Si videris
et ſt̄ nos xpianos q̄ deū ꝓ veza fide
uideze debemꝰ Iudaz vero reges sut
quāz cozpis (mri sensus erteziozes Io
sophe cū ꝓcepit filijs iſrl ut ponāt
pedes suos sup̄ colla regū istoꝝ qz
ſ eos subplantauerūt a mal actibꝰ
retrahendo mꝝssim tra pmissiois ī celest
patrie nob obstruunt qz q̄ illi reges iſrl
uolebant facere cozpaliter ho nob sensꝰ
nri fingunt spualit pmo ī custodiendꝰ
et iusta qz ad oīa rōnē my phito simone
dñi dixit nob tñt pmo ad superbiā cū qui
delicata gmedit ill bibit ut fozmoſ appa
ret et in superbire possit et ex hoc sibi
laudē et arrogantiā imponit ꝛo ad iudaz
cū qui cibum et potū delicatū non
habz et alij ſnt ill qui ipe ītra iusta
q̄ alijs retrahit ill consiliū malū sup
eos dat qđ sepe cotingit ꝛo ad ira q̄
no hz delectamēta sic libent hiet aut
q̄ mlt ex eis iusta q̄ debeāt et ex
hoc alijs vitiū et ira indebite imponit
ꝛo ad aridā cū qui tm iusta q̄ gme
dendo et bibendo q̄ ad dei fructū et
uirtutes pueniz sit ydo ad auaziā qui
cotingit multitudīe vini et tre ha
bundantiā ut inde delectamenta cibi et
potus habeat superflua ꝛo ad gulā cū
qui laute mlt azdenter et studiose cibaꝝ
poculaq̄ sunt pmo ad luxuriā cū mltꝰ

et delectabilia ip̄a sumt ut plg possit luxu
riad et ecl ostia et ples cōfitiaoēs
et tentma carnis habeat Et qz iusto
ad tam magna pcta nos nduct pigra
cohibendo Est qz cōsolaciōes carpales pri
uant nos spiritualibg vn̄ dn̄g Delicata
e dna consolacio nec dng dat̄ ad
mittentibg aliena Ze tue dapnd tuis
mozdnatib⁹ mfezat Vtz p hoc qd ipse
tpe iiij⁰ vbi ptiopiasti q̄ p̄ceptid
dnicd verid dnedezut et ex hoc dap̄
nacione torib⁹ huiam tpib⁹ pcumuezut
vtz ibid Ecdo custodiendo e delectus
su dozato qz cunctis pfatib⁹ nob mpli
tat tpib⁹ p̄ad superbia qn ex superbia
pauper vel mfirmios ppter saporem
et tibid quib⁹ despicit dnit potio aut
moztuos ppter fetore z⁹. ad invidia q̄
fetid spūa primi quib⁹ sapit et ideo
eid dolt et ea videt z⁹. ad ira cui acri
potus a tibg mali saporis affect⁹ ut cui
quib⁹ turpe sapore monet ut qn sibi
bonū subtracta e ad ira pmoto e ho
mi ad arcdia cui alicui carnalia corpalia ac
tpalia plus sapiut et diligenc ea atte
dit q̄ spualia a celestia q⁹ ad auaricia
cui quib⁹ odozat nobilid uestimenta va
sa et aromata et plandicia illicite
concupiscit ho ad gula cui quib⁹ ppter
delectacioz odore magis gnedit et bibit
q̄ nate e sibi deptio ad luxuria cui
quib⁹ odore mundicie luxurie ut uestimet
tol ex ore delectat⁹ Et qz ex dozatu nob
tot mala puenit medo resonare de
resonaze qz dng delibut ciut gnat⁹
ysaie xxij Ecut p̄ suam dozem sctor

grauiter hoiez whneat ptz p hor gd hz
Semp xx viijo in ysaac q cio gmedit
et bibit bomo vino et sensit fragra
cia uestimentoz ei q quib dolose in
dutus erat Iacob ppt caligies otio z pom
pmogenitu suu ee putauit et p bene
dixit eu ysaac dm eius et ft illos q
gaudent et delectat i delibut dozu
mentis pez hñ cio benedicet dicit pmo
genitus suus esau q mtptat sacrumcq
et sigt aiaz xpi sagvie redepta bis
dicit Iacob qui dic supplat tnb et ft
tazne que dim vicijs et petris nos sup
plantat et hoc fit er caligacoe oculoz
qz mollib uoluptib hoiez i tm excecat q
de salute aie sue nl curat Tazio cuius
dendo e tacto qz ad oia crima pstipla
sit et cet fstus nos pducit pp ad supbia
cio quib caput suu ill corpi ornat scapel
pelys mitre zc hñ ul vestib pciosis
celeb cnes tazquet ut tristi sut et alig
mlta z admulcea cu quib caput ill sub
trahit primo suo no ppt quazuad fstu
ppt rubid et pmptu d eu lede ul alia
mala tactu mspe z ad ued cio quib
prm suu vezbeat mpillat pcit trudit
hut mtendit manu ppria ill sagittat
aut mat tzmb p ad auidia cio quib
delectat opad mamb q vana sut et
tpalia et ph se a dilio spe subtrhit
Tendo ad auaricia cio quib sequidilet
subtrhit siue rapiendo furando ludendo
cu dnisto pondo su tnsta mensura
etc siue dat sto ad gula cio quib ppter
guldm delectabia mamb pparat aut
mi ad pos sezt de cibo et potu ppt delet
tacioz Reptio ad luxuria cio quib delectabi

sua ut alios membra palpat et alios q
dz ut ad luxuriā id ei ut semē assedat
et sic sorte sibi ut alijs tangendo semen
effundit Et ē notandū q̄ p tactū no solū
viam agripimꝰ vnde et dedes q̄z sepe
timꝰ ad malum et celmsimꝰ homo
a quo petō sē petimꝰ libēzad̄ p̄ dñe
deus mēbꝝ dirige sm̄ eloquiū tuū
ut no dnet̄ mei dñe iniquitas tactu
illicito multi ceciderunt Sicut dem̄ xpō
de sodomis q̄ tactu q̄z se mutuo iq
nauerunt et io ignē et sulphur pecut
sorgemꝰ dñm

Sapiencia edificauit sibi domū excidit
columnas septē puer xpō in. suis
supiq̄ posit̄ declarandū cū ihesu et pmp
titudinē petimꝰ et tnsgressores mādi
mādatꝝ quibꝰ ad tēpꝰ tribulacionē ipleā
tantꝝ restat q̄ nūc i suis septē
paude meditēmur et apotem spualem q̄
eoꝝ vulnera ex petis q̄rta curentꝝ se
m̄ vñ supiq̄ posit̄ patebit vbi dīa sa
pia sc̄z dei pris .i. xpō ihūs edificat
sibi domū .i. sanctā ecclām Na sc̄z pr̄ fa
milias domū sua i habitantes retinet
et possidet sc̄z dñs ihūs fideles suos
in domo ecclē p̄ fidē inhabitates possidet
et gubnat Hic excidit columnas sep
tem .i. septē eius ecclē sacrm̄ta sal
menta ad munimen fidelium nā sic
domus mūdialis columnis mēalibꝰ fulcitur
ne corruat sic domus spualis corruit .i.
ecclā columnis spualibꝰ .i. sacrmentis munit
ne diabolꝰ fideles in ea habitantes petis
obruat et exturpet p̄m i sacrmentū e

baptissmq et dat² mtrātibq ablutioz ori
ginalis pcti zm ē confirmatio et dat²
pugnabq ad pfitendā fidei zm ē cu
riazistia et dat² utneta bq ad sustenta
nōē eruli ē tio ē pma et dat² ssur
tenbq ad recuperandoz meriti ꝯcludit ō
extrema unctio et dat² creatibq ad tute
lam' utneris ē ertid ē ordo sac² dotal
q'no ē ī prepto ḥ voluntatiq ppt² dig
nitat² statubsue ē septm ē mrimoiq
ꝑ eccl'a no ē ī prepto ḥ voluntatiq ppt²
impfectioz edificiob sue ḥe sut septem
colūpne sup quab domus sapie domo
sid ī eccl'az militante edificauit sc
supiq ē tactū hec em p ordinē sat
ꝓsequda et sm maz eius subiectā sti
tuenda dīg si in mundo cōcludent² sa
mone tedio tradet ne ad audiendū ꝑ
plurimate et nāe vberiate ymo ī sac²
mentis ē baptismq ne quo dat² remissio
pcti et uiarie originalis tue mul
titudbq et celi eis resedat² in q reci
pnd baptizato ḥo celi apti sūt ut ḥe²
tur ij° nec baptizato puero aperiet² ei
janua celestis regni q et clausa fuerat ppt
originale pctm hoc em puuli a xpianis
nascent² a pcto originali p̄gati spūi tuis
cit² eid pcto originali ḥnt et ī eo puro
sue palea unsit² tritū tm palea et ni
ab illis paleis puriscent² p baptismū
visione dei ꝓspicue pueniet² qm ī regnū
ihū nisi quis renatus fuit ex aqua et
spū sco no pt intrare regnū celoz
forma aut hui sacramenti ē huiusmodi
tinctus ḥnt em ego te baptizo te ī noīe
patris et filij et spūs sci et si hunc sor
dem addit² ut demitur bapt'mq no ē ut ḥt
zacharias papa et magr sententiaꝝ li ē dist ij°

¶ Sacmentu violamꝰ cu postꝰ ad
etatem adulta puenerit, postꝙ dyalꝫ qꝫ
p fidem patrinꝫ i baptismo renuntia
bamꝰ renuntiꝰ et nobis mortaliꝫ petro
nob̄ implicuꝰ fuissꝫ dyalo collat sub
mittimꝰ et gugō tpi suauꝫ abiciꝰ
qđ qdꝫ dns dicit: nō d n secundo
p̄fessi ugū meū rupisti pacta mea
et dixisti nō fiāt ꝯsecundo sacmentū
cōfirmatiō p qua cera m baptisme col
lati confirmat virtus vero tpe sacmēti
cōfirmatiō spūs scī ad robur gra m bap
tismo datus et ad remissionē petroꝝ con
fortat cm̄ pugnatꝝ q cruce munit et
dyalꝫ dat aūt in fronte a solo epo et
nō ab alio hec aūt olim nisi ꝙ impositio
dicta cōfirmatiō et dabat ab aplis tm et corp
sue ꝯsecratiōis ꝙ nā gra quā baptizatꝫ recep
in baptismo in dat roborat p sacmentū
confirmatiōis qz representat spm scm qui
in hoc p hoc sacmentū subintrat nia
sionē vnde prabam a summo sacerdote pius
posticꝫ manꝰ pacitꝫ tradit baptisatis ut
roborent p spm scm ad pugnandū id qđ
in baptismo cōsecutꝫ et vn sed hoc
ut dr inqr Hugo li i di vr primꝫ
impositiōꝫ epoꝝ dnt accipe spm scm
ut plen luctent̄ et pugnā nam qui hoc
sacmentū recipe ꝟtemnit dapnatꝫ
abissū procul dubio incidit vn Hugo in
li de sacmentis dr timendꝫ et ipse
qui p negligentiā nō recipit manꝰ
impositionē epi nec forte dapnet qz
festinare debuerit dū potuerit et
qui sic effecte etatis dnt contri accede
et ꝟcuti ereptis infirmis et q pntat

cū patrīno ut baptizans & huīc deuote
go ad hoc sacramentū accedēs. est quia
spūs sc̄us p̄ septiformē domū gr̄e sue cō
di sumit. & ulteriōr habitū habi
tare dignat. hoc sacramento deuote sus
cepto. Quod sacramentū violat. qui recipi
ens ipm. uel qui indeuote suscipit. sic. qui
in ca dei. ppter hoc humilitate ba
ptismi. & ecclie pticip̄ fit. ptz p hoc ipm
saluator matth. xxi. Cum me ezubuerit
et meos hmones huic filio hoīs ezubescet
cū ueneit in maiestate sua patris et sco
rum angelorum. Rogemus.

Salua domine hanc familiam tuam. quam
in hmone p̄habito p̄strauimus. ut
post sacramenta sc̄a baptismi. & confirmatiōis
et nunc in hoc hmone sacrata. hec sacramenta
sc̄a eukaristie. penitentie. & extrema unctionis
in uia ingressa. omnia. & extrema uictione
in hys consistit sacramentū. cuius gr̄a. saluā
p dominū intelligit. eccliam tuam. q̄ dominā
dei. & hanc domum tuā fundata. & q̄ q̄q̄
mea p̄ peccata ruinosa. & tota p̄ penitentie
sacramentorum repara. & restaura. Qui
unctorem cum. xii. discipulis. excludit a gre
gia sue plebe. dicit matth. xxi. Venite ad
me oēs q̄ laboratis. & onerati estis. et
ego reficiam uos. Hoc sacramentū hu
manis cultui. & ecclie tue bona gr̄a
tia. corpq̄ sacratius. ppter ihm saluatorem
hoc dat. nobis ad sustentaciōz. qz homo
q̄ soluitur in terra. alia gradiendo. tibi malis
in corpe uiuit saluator. ait. xxi. Erunt de
ruinis suis. ruiniosiora. sup turba q̄ erat ia

triduo susc̄z me et si dimisero eos ieiunos
in domū suā deficient in via p turbā
q̄ xp̄m in deserto ē secuta p̄ triduum
hōs xp̄iam designam q̄ in me tentat
ēm ieiunū p̄ deserta hui⁹ mundi ne ḡ in
via mandator⁹ suor⁹ castetissem ex sua
magna mā p̄curat nob duplicia corpis
sui et potū corpis sui q̄ sit corpꝰ tu
bestie n̄ alat⁹ cibo mali sit aīa etna vi
ta p̄ue no vz n̄ pascat⁹ cibo spūali .i.
eukaristia Iohis vso amen dico vob nisi
manducaueritis carnē filij hoīs et biberit
eius sāguinē no habebitis vitā in vobis
q̄m. cm manducat meā carnē et bibit
meū sāguinē habz vitā etnā hoc sā
mentū multiplicat violat⁹ p̄mo ad quos
dubitat ut no credat sub spē panis
vel ee corpꝰ xp̄i z⁹ ad benevole et
reuerent⁹ suscipit⁹ z⁹ ad post grādeue
quib cito recedunt ad peiora ē tu dño
spe no susciput⁹ q̄ dñi sicut scpt⁹ fuerit
q̄ ē valde malū de p̄o ysaie dicit
nisi credideritis et p̄manseritis subtus mea
tu salutis de z⁹ dat aplis ad dom̄ cum
manducat et bibit medicine iudicium sī
manducat et bibit de z⁹ dñi in 2ª
pet⁹ in⁹ dñe tu⁹ ab uomitū et sub
lota in uolutabro luti de ps⁹ dr⁹ lucerunt⁹
dico vobis q̄ nemo vir⁹ ioz q̄ vōti sint
cristabit tenā mea subtus q̄ no potū
peruenit sācmentū corpis et sāguis mei
tēdm sācmentū ē pēntencia hec
illoz q̄ in purgā q̄ vicia tenuerūt illq
em qui ē purgā lapsus resurgē pt si

penitenā et nulli ꝙtritionē pctor dapnabi-
ꝙ ad cā ꝙfugeit ḡer consistit in tribo
po in cord ꝙtrioe ꝙ e hmoia ꝑs pmi
tencie cū em homo mtē semet ipm et
cogitat ꝙ p pcta et vicia tot meodit ma
la sz ꝙ deū creatorē suū offendit
dyabolo se subdit vitā et mod amisit i
sezmo p̄meznit et de alijs et dum
cūit ꝓmeditando dolore cord corrupit
et lacrimas fundit huic deo iūrolsit
et via ḡre quā pcando ꝑdidit ꝓcando
recupat hoc fecit ezechias qn qui
se ad paziēte et flendo ad dnm dixit
recogitabo tibi oēs anos meos in amaro
tudine aie mee ysaie xxxviij° p ezechiā
ēpretante intelligim pctorem penitē
tem hic dz quere ad paziēte que
pcando mēte et dnm ofitut et
big mala acta fugi cord in dolore de
plorare ecc Qdo pt mz ad pmaz ore
confessio que dz tria mte ḡre primo
ꝙ homo ofiteat mde put potn gesserit
in palatione 2° integra sn diminu
cone 3° ut no vnd potn dicat et alter
taceat qz hoc no ē confessio sillusio 3°
spente sn coactione qz hilarē datorē
diligit deus deo et qz ita ofitet a pcīs
p mdulgenā dei et mīsterud sac
dotis mundabit ysaie xlij Narra si ꝙ
tu ut ꝙstificer submitte sacerdoti mi
raculo creme nimis nbi sacerdos deest
tut etiā loco posset fieri confessio ut de
dugi 2° ad pmaz ptinz satisfactio si
tpo affuit horte ut homo se affligat

et ab illicitis tm̄ abstineat q̄tū se memi
nerit illicita p̄petrasse hāc satisfactiō
se demonstrat. p̄b. ꝯ. Ecce ego infirmi
tatē patr̄ sum et dolor meus in conspectu
meo sp̄ hoc sacramento violat̄ cū homo
sīm̄ trinoze peccat confessiōz nō curat
satisfactiōz nō adhibuit vñ dolori pecto
ris pullulet. Profundū ḡtempnit. ad terrā
ē gravis vulnus hēt ē illoz de hoc
sacro recedentiū hō sacramentū ut dicat
nugē sunt. Ad li. ꝯ. p̄mū. dō applicē
institutiō. ad deū. pō. ppter remissionē
pctoz. 2m̄. ppter corpal̄ infirmitatē alle
uiationē. Vñ. ja. vlt. infirmat̄ aliquis
ex vob̄ inducat p̄sbiteros ecc̄ie et orent
sup̄ eū ungentes eū oleo i nōe dñi
et alleuiabit eū dñs et si in p̄cūl̄ sit
dimittent̄ ei. Ecce i hijs vbis indicat̄ q̄
hoc sacramentū vī ad remissionē pctoz
et ad corpal̄ infirmitatis alleuiatiōz vñ
constat q̄m hanc vnctiōz fidelib⁹ deus
tecū p̄cepit et i corpe et aiā alleuiari
si tñ expedit ut i vtroq; alleuiet. q̄ si
forte corpis salutidme illi hīe nō ex
pedit illam tm̄ que ē aie sanitatē p̄
hoc sacramento gerit hoc sacramentū pri
vatur q̄m nō suscipit. vel eū suscipit
indeuote. p̄ vl q̄m nō credit. hēc effectū
scz̄ sanctē corpis et aie confezre vñ multi
timentes se tricq; mozi vnctiōz negligunt
de q̄bus dicit ysaie 5o. vbi q̄ liuoz et pla
gā timens nō ē circūligata nec curata
medicamine nec̄ fota oleo nec̄ rogemq; nec
ego autem dū venio luce rubea in se
nomine phabi pscribitur quod

sic baptismi confirmatioz eukaristia
pnīāz et unctioz ecclīe restat nūc
uir rei sēcie psequi dispnte et ordi
ne sacerdotalem in vis ihū pmissi vi
tat dīm operatoz suoz sic sacerdotes et
religiosos ad lucra animaz diuersa negotia
ntēm dum venio ostendens eis ad plenā
sponsa sua ecclīa et cariſmata spūa
lia sacerdotibz cōmisit ut negotiū eius
redditio mihi lucra colligerent animaz dom
ipe veniret ad iudiciū et io sciendū ea
dē sacerdotal distinctio p septē ordīes
primo itaq; gradus e ordo hostiariorū
iamtoz qui i petri testamento electi ad
custodia templi ne introiret i mundū dic
et i nouo testamento claues eis ut ab epō
ordinant̄ tradunt̄ et dr eis sic age
tuncp deo rone reddituri p rebz que
clausis ipi recludunt̄ ipi ponunt̄ ad
custodiendas res ecclīaz et ecl ut excubat
ad hostia eius ne forniatores adulteri et
cetri mali ingrediant̄ p tm boni omēz
intrent ut dr ingre ſmāz li iiij°. d. xxiiij°
tertius e ordo lectoz ad hoc primz i ecclīa
tonet distincte ad intellectū pnūtia
re ét ea que ipse voluminezut ipsis p
dicaze ut ia m ecclīa ex officio legat
ppheias et lectiones vt et qn ordinat̄
ab epō traditur ei codex dominicus
et dr ei ingre libz et esto vō dei
relator habiturus si fideliter impleueris
officiū pte cui hinc bn vm dei ministra
uerit ¶ tertius gradus e ordo exorcistaz
q dicit̄ adiuratoz quoniam eum nō dei
sup cathecumenos et spm i mundū haben
tes adiuratos p eū ut egrediat̄ ab eis

ad exorcistā ptz exorcismos mēozutez tenere
manq; sup eneztumēos et catheciuos
in exorcizando impone hij cui ordinat
accipiut De manu epi libz exorcismoz
et dicit eis accipite et habete ptate im
ponendi manq sup energumenos et cathe
cumenos certo tpe dicdo z ordo acoliton
i rezoszazion ad hoc ptz ptare rezeos qn
legend e euuglm hoc facturo osse
rend tuc em accendut lūazia et dcp
tant ab eis nō ad effugadas aer tene
bras cui sol eo tpe ruttet sed ad signifi
candā dei nostri ut sub typo lūis cor
palis illa luc ostendat De aqua lect. Jo:
Jo erat luc vera q illuiat oez hoiez
venientē in hūc mundū ad otoletu ptz
exorcizato hūmō ipe rezeo ptat ipe cerno
fontem cui vnio et aqua p̄ susceptu cubq
vistia subdiacono porrigat et candelabz
tat hij tredo z ordo subdiaconoz qui
subiacent propter leuitaz obiationes em
in tepla a fidelibz suscipiut et leuit
imponed altaribz deferut ad subdiaco
nū ptz calicē et patenā ad altare si
deferre et leuit trade eisdē in sacrario
et de oblationib tm pone in altari q̄tū
sufficē possit ipso ecl cozpalia pallas
substozia etiā hūgoi latiare hyb ler
mon ytmee qz altari ppīquior vasa
cozpis et sanguis dm porrigat hij implere
ad dnī ordinē ysaie hij mundamini q
sextū nasti dm hij certo tredo z dya
conoz hij ordo a tribu leui exordio
suppsit ad huc ordinē ptz assiste sacer
dotib et ministrare in hymbo q agit in

sacrmentis p̄i sc̄z baptismo crismate q̄ cōfir
mone et cet̄ q̄ cētia i patena et talice
oblationes q̄ offerre et disponere altar̄ appo
ne' mysteria quod mensa dñi et uestim̄
tuas facere et cibaria p̄dicare et officia
tulum et cetera sp̄tal̄ tanomias vite
tue ordinat̄ ab epo accipiunt tertio ordi
ut sciant se ee ministros ordinis xpi in
ip̄o ysaye clama ne cesses quasi tuba
exalta voce tua et annuntia ppl̄o meo scelera
eorum et domui iacob peccata eorum septuagies
ordo sacerdotalis et dicit̄ sacerdotes qui
sac̄ dantes q̄z auctoritate sibi omissa sac̄
menta ecclie fidelibus dant hore officium
tuere sacramenta corporis et sanguinis xpi in
altari confite exorcizate et ut deo pla
cabiles hostias offerre et munda tuere
vite ut puras mentes ad deum p ppl̄o va
leat extendere ut dicere possent exo pr̄ exau
di dne voce deprecationis mee dñs oro ad
te dñs extollo manus meas ad templum sanc
tum tuum ihs ch̄s septem ordines ecclie mitis tuis
ppt septiformem spūs sancti gratiam ad alia
nova ecclastica ad dicit̄ ordines siquidem
tates ordinis utputa papatus cardinalatus
episcopatus abbatia et cet̄ q̄q̄ hoc sacrmen
to violat̄ qui sacerdotes irreligiose vi
uunt ut q̄ dicunt deum offendunt ut nego
nostat ex magistro petro et quod dns sibi
factis reputat̄ iuxta illud lucę 10 qui vos
spnit me spnit rogerius q̄ dum

De sacramentis hoc magnum et in sex
monibus precedentibus pertractamus sex sa
cramenta restat nunc nunc rei ordine ultimum

trandi grā no hz culpā grupiste vero
sacrande hz trā cū iuuge ppter thori fide
venale hz culpā hz gn̄ diminut iuga
ti ad libidine sn̄ mrīe nīs effrenate
p tactus at ostula etiā hoc mgīt mor
tif̄ peccat ut ppr mlier adult̄ et
nīs viri metr et no vxor vn̄ q̄ quit
deg puniat ptz p id qđ hēt thobie
vjo vbi dr q̄ raguel filiā suā filia noīe
sarā cui septem viros tribuerat quos de
mon noīe asmodeg occidit et cū eorū
cōsortiū fuit q nīs impetrari fuerunt cuilz
vero tribꝰ soluend̄ sit debitū ondit mgr
sm̄ p totū doctor li iiij° dis xxxvij°
Q. luīz debitū petenti sit ꝑ soluend̄ no
luīz tn̄ q̄bz die poste vn̄ iuuge cū sua
no cid vxore sua aliqn luīz queire
aliqn no ppt pressiones em̄ dies et ieiu
nor aliqn̄ no luīz queire qz ea ꝑ ill̄ ab
stinēd Q ut facilīg impetrād possit
q̄ postulat ambrosiꝰ ideo et mgr sm̄ā
et plēs alij doctores dicut q̄ sibꝰ debeāt
uxor et festiuitatū a coytu cessari
abstinēd Q qz tales festiuitates ducente sūt
et mstitute ppter opa spiritualia ut ex
facilīg se ad precatorē suū exhibend̄ eiq
possit luīz em̄ sacrmētū matrimonij bonū
sit qz operib̄ carnīe requit no q̄ celebrād
vn̄ mgr sm̄ p li iiij° dis xxxvij° dicit
no opt̄ a septuagesima usq̄ in octauā
pasche et trib̄ abdomed̄ an̄ nati te ꝓ
baptiste et ab aduentu dn̄i usq̄ ad epiph̄
nuptias celebrare q̄ ritū ecclē deo sit
et accepti thori mēmonij debitū et
inmaculatū ptz p thor qđ hēt ij° vbi dr

ihana galilee cui discipuli sui dignatus
venire ad nuptias ne negli fieri si nuptie
offensa deo daret vn beda dns nr esse
voluit nuptijs ut statu matrimoniale sa
ctificia cor daret approbaret eum pius sta
tum virginale eo q de virgine nr nasci
voluit approbaret statu vidualem eo
q ab ana vidua benedici dignatus fuit
no restabat nisi ut statu quintum scili
approbaret ut p hoc daret intelligi q in
quolibz istoz statuu ho pt salvari hec
beda hoc sacramentu vitat q nec vir il
lic adultet vel q i nimia se gramatr
libidine illi q conut tpe menstruali ut
i pgnacionibz ieiunij et festum bz io
gem q do dns

Beati misericordes q ipi miaz qsequt
ur hat in pozibz primoz posuit me
dicina esse quibz sz septe sacramenta
quibz curant ur nisi ea aliqs prauis
tat nut inde medicina spiritale qua
bo p septm dz age q e ima q ta efficax
e q deu de solio regni sui descendit et
ipm in hanc erumnosam calamitate ire ut
homez ad celu reuocaret coegit vn sic de
ex sua magna ma dignatus e ad nos re
mee i hanc mundi ita homo sectando ves
tigia saluatoris sui p via me descendet
in celu secura dicit q q dns exhortatio
ma e instructio in via i primis salua
toz me nos ducat ad maz dns
misericordes qz maz in iudicio qsequtus est
na sic ipi in pnti vita p opa me sub
leuauerit miseria aliena sic i iudicio vita

p omnipotentē dei mūz mereant̄ sibleuai
i mſeria ꝓpria ſuꝫ ꝙ luce rhenſura
qua mens̄ fuerit remeriet vobis vñ ſied
ꝙ ſut̄ ſepte opt̄ me tozpalia ſex h̄ſ
ht xxv° ſtz ſſtiente paſce ſiente
potare mihi veſtire egem hoſpitare mſe
mū viſitare tribulatū ſū captiuatū con
ſolar ſeptim vero ſtz moztuos ſepelire
habemꝰ tho ij° ſtuꝫ ſe in hys opib
exitauerit diuitias celeſt ptle poſſidebit
pin gō opus ⁊ eſuriente paſce ht xxij°
eſurui et dediſt̄ m manducare ⁊c mag
miſta deꝰ hoꝛ opꝰ remunet ptz p ioh
vlt. que dñs ꝓpter ſuſtentatoꝛ pauꝑ
ſanauit et poſtrezira eiꝰ dnoꝛa ſcat
pozibꝰ utz ibꝫ ꝙ dñs hodie ſpudiet
m nob opazi no deſiſtit ſedm opus
⁊ ſitientem potare ht xxv° ſitiui et
dediſt̄ m̄ bibere ⁊c placitū hoꝛ ſit
deo ptz p hoꝛ ex ꝙ hꝫ ſeinſ xxiiij°
vbi tid ihꝰ abrahe aquā petet q rebecca
ad bibendū illa hilariter ſibi dedit dicens
bibe dñe mi et p ſꝰ accepit ſeqtia futoꝝ
ſcriptura ita ꝙ xꝑs de eiꝰ ſemine naſci
dignat̄ ⁊ ꝛc textus opꝰ ⁊ nud
veſtire de quo vſuꝫ ſū videri mihi
opꝰ ⁊ ſaluatū deo hoꝛ placeat ptz in
vita ſcī matrimi qui tid pauꝑ ora
clamoſe ſue veſtiſſet eadē nocte ꝙ pus
ſibi appuit et ad cruciandū angelos legꝫ
dicit matrimoniū hoc cathecuminꝰ ſpat
me veſte tegerit hoꝛ dñs m nob ſpat
ſpudiet ⁊ſ ſaluatū opꝰ ⁊ pcepti mū
hoſpitare hoꝛ doꝛ nob dñs ꝙ vſuꝫ dicens
ſeruos vadios ꝙ induc i domū tuā ar ſi

dicit ihūpe pegrinos in domū tuā tuesere
et ego suscepia te in regnū eternū magna
tm gratz q° ad alaz et magnū tm
gratz quib ad alaz primū quib ad corpo
rpe deus ill dat qui libent hospitali
tate fruunt et hoc in loth q' ptez hos
pitalitate sua meruit angelos suscipe
Crudū opz e infirmos visitare a patre
infirmo fui et visitasti me qi dicat hic
homo ppr me infirmos visitat corpalit
sic ego eund visitabo cū infirmāt sū
in corpe sic in alia dicū cū hi aguntur
Su possunt dng illos visitat et sanat
cū no pnt dicm habeo i ysa: xxxviii°
de ezechia rege juda qui ptez bona sua
opa dno i infirmitate potu p ysaia visitat
et sanat zc dicm optē captiuū consolat
de quo dr dns mitt ihū in carcere
fui et venisti ad me dicit cū captiuos
et tribulatos cōsolant et deū eos q° in
tribulatione ut possunt meduit cōsolant
dr habem hester iiij° de maduchēo
qui dolens de nece judeoz cuilibet mu
tuis sacco ad sozes pallacij usqz deuenit
et mediante hestez judeos libeauit et
cū eū aman suspendē vellet nichil tm so
ucam/ quā ipe maduchēo paut zc ut
ibid septim et mozuos sepelire hoc cū
deo valde placz quia ipi sibimet nō juuare
pnt dr dicit defunctis no subue
nias gratz debitā gratz ut pripiat adeo
q' defunctis in hijs que ad alaz spectant
et mīte inserat plz p ho q habet
tho v° et ibi penultio vbi dns eius
opa pietatis illuminat. zc aduige hystoza

Ite hec opa sut stala pitoz p quia as
tendit ad regnu celoz tlibet enim opa
facienbo dicturo e dns m iudicio ho
mat xxv. Venite benedicti pris mei p
cipite regnu qd vobis patit e ab oritme
mundi Esurui enim et dedist mi manducare
hec pietatis opa violant qui a mal
tpiamis no extent vnd in iudicio audi
tid fiet id mat xxv. Ite maledicti in
ignem etnu. zc Esurui enim et no de
distis zc aqua nob rustobiat q sh fi
vuit et regnat Amen

Exerce te ad pietate | thy iiij. Expe
ditis m pozi simone opibo mee
corpabo Aut dicendu e de opibo me
spualibo ad q hortat nos apls i vb
ipositis Sz Exerce te zc Ne ego religiose
q pudice pfessois sue a trena sba semu
dauerit putent se mee opibo defrauda
tos ergo magne stitat sue iactura tribuit
dicte pata sit nob spualia opa mee que
tanto illis corpalib pferuntur quito spus
corpi anteit vn greg plus e victuta
appetitu aiaz refici q ventre mozitus
animis terreno pabulo saciare Sic go stla
res sua fiunt mee opa corpalia quibo sibi
congrunt cumulu meritoz Sic et spualeb
sile fiunt opa sua mee spualia quibo se
pnt qa pfectos erecte Et sit ista instrue
erratos corripe peccantes remitte offen
sas p peccatib orare peccantes no teme
inducere hesitantes offerre et ad oes afflic
tos compassione hre Et sic habem sep
tem opa mee spualia sic hy septe corpalia

spluent et deꝰ videns ciuitē tuā dabit ti
tyrāz m̄ ꝑnte et a pcis custodiet te Su
tui opus ꝫ ꝑstantes nō temne iudicare et
ꝫ ꝫ hīc augm̄ qui hoc malo ꝫ trās
bono pōtit fīt et qui hodie ē malo bono
trās fīt potest nullo ꝺo dicit apls ij
thor iiij nolite am̄ tempꝰ iudicare quo
usq; veniat dns qui et illuminabit abscō
dita tenebraꝝ et manifestabit consilia
cordiū aīaꝝ tunc laus erit uniq; deberi ne illi
pertinuerit errantes ꝑt errorē suū ignora
uim̄ gratiam̄ qz si m̄ aliquibꝰ fortassis
nob̄ pigroꝝ sit ꝑnt forte nob̄ m̄ alijs
nitꝰ ꝫ melioꝝ et ro fīt bezuā
Si videmꝰ aliq̄ de fribꝰ nrīs m̄ aligo
viro liberare cogitemꝰ apud nos met
ipos q̄ fortē gradū pertransemꝰ si deꝰ hīc
tptationē nobis euenire ꝑmittat et ro
pertinet nō iudicemꝰ ꝫ mors eis appa
ream̄ Quē id apli ad galat vi° ait si
occupatꝰ fuit homo m̄ aliquo delicto
vos qui spūales est hīc instruite i spū
lenitat̄ cōsiderans teipm̄ ne et tu tēptet
Bertul ē hesitantes affirmare cui em̄ ali
quis inter ꝑmnos nros i fide ill homs
bribꝰ fluctuat et hoc ex impulsu tēptaō
nis tuę hīc qui solidioꝝ et rectoꝝ vite
fuit Suit ipm̄ vbi exhortatoꝝ roborare et
nō ꝑne et dixit esse suspecti de ppria
fragilitate de hoc habemꝰ ex luce xxij
vbi m̄ figura debilius dixit dns petro
Ego ꝓrō te rogaui petre ut nō deficiat
fides tua et tu aliq̄ quōq; confirma fres
tuos Septim ē ad omēs afflictos cōpassioꝝ

hre ꝙma si cōpassione pris nō exhibem
in tris ei ipis hēdis nē ezmq i relig
qrte apto ei nō ꝙpatrui nē gregnabi
haur cōpassione tue vexata exēcrem
si oim hoim miserias in pstillo cord sto
trazmq cat ibi ta fidelit meozates q' usq
pias eligiaq lacrimis cōpassiōis quat gregs
me opib pfert spis exteiora lazgiens de
ex semetipm pbuit et aut cōpassione pro
ex tribuit et de semetipo aliq dedit sz
trazmq qd dnm

Refulsit sol i clippeos aureos qat ꝙ
in vis ffosit fides lumi spis si qs
intelligimq que cerda fidelium replet et
ab oi frigiditē vicios expiget in hmōe
igit pfabito ptructuriq qd nūc q' simul
hoiez mōdē deuote si isto vero aged
e de donis spūs si q' fecerit hoiez mōde
deuote mīste vero agend e de donis spūs
si que fecerit hoiez opad frequent et
to dicē pfulsit sol zel fides magz spūs si
cognit soli qz sit sol tenebras fugat et
terra calefacit sic dona spūs sc fugant
nr nob tenebras ignozantie et calefaciūt
tra cordis nri ignize dnice p clippeos
vero aureos designatur cordis bonis ipm
qz sic aur pstantiq e alijs metallis sic
mudi ora excellit et sic clippeo protegit
corpus sic bona opa de bono cordis pcedu
defendut aiaz i impugnatiōe inimici spūs
spiritui vir pro sitate mundi cordis hmōi
dat dns nr lucra dicēs bonus hoīs de bono
thesauro cordis sui pfert bona et io scd
e ꝙ septe sūt dona spūs si siz timor pie
tas fortitudo consilium intellect et sapia
et hi tam efficaces sūt ꝙ fecerit hoiez

opai fezuent ſñ tepore coſozit ſñ labore
et q̄ bñdicit refulſit ſcl i clippeos aureos
et reſplenduezut motes ab eis i matth vio
lum hodie em bton ñ calmo ſeſtinut
qm cazins vnctm absoluti ꝑ ſtiū dn̄m
felicit mgredi mezuezut ſñ q̄ ꝑ honore
va ꝑmiſſa aſſupſim explicare tripletes
qui ſcl i. qra ſpus ſñ refulſit in clipe
ob aureos i. in aplos q̄ clippei dicunt ex
eo qz ſic clippeq̄ laced ipedit et recta ſuſ
cipit ſic bti apli recta ꝑſeuerando et lan
ceas tribulacoīb ſuſtinuezut et ꝑ iuſtā
et fide catholica uſq; ad morte certaūezut
ſt ip benedictu q̄ clippei aurei qz ſic
aur ſdo valoze cet excellit metulla ſic
cazins ſſup aur designat cetꝰ ſupat vir
tutib et hec aplos ſpa in ꝑfecte replet
q̄ ꝑ eo gloſa morte ornauezut ab alijs
clippeis reſplenduezut motes. i. magni
reges et pncipes q̄ ꝑ doctrinā eoꝝ ad
fidem qui ſunt qz ꝑ suis ab mudi ptes
tucrezut et fide xpi omib; gentib; ꝑ
nuezut vñ ꝑb in oēz tra exiuit ſono
eoꝝ et i fines orbis terre ſcdm q̄ ſpa
ſta in cordib aplor aurū ornauit ornat
ſepte radijs ſpualib radiant q̄ alionat
dicit dom̄ ihc xp̄c ſtz tnore pcte ſcia ſorti
tudine cōſilio intellectu et ſapia ꝑmu
uatq; dom̄ e ſpus tnoꝝ que hut ihs ſe
turabitur a pitul corpis et arc iur ꝺ
ſtrictꝰ exercitijo timenti deū nō occurrent
mala ſñ in tptacoīe deꝰ illū cōſeruabit et
liberabit eū a malo homo em timens deū
ſp cogitat que dei ſunt et io illis ꝑfi
implicabit qz ꝑpt ſui boni i ꝑcepti dei
ſollicitudine ab oi pcto dmia custodit

ptemone ne tep tnoibq; ſuctubes ttubq; dm
bolus mdet. Nllq; nqz homo ctcuq; di
cit ſalt in bona pollt ſpte vltr mſi
tiozi dei pſeuerant mlpzeat dn Sm
xxvijo Si no in tmoze dei tenuerit te
mſtantez cito ſubuertet domꝰ tua vide
em ad ſenſum q̄ ꝯ qui edifiant domo
mālem primo ponit fundamentū tandē ſup
ponit edificiū qz domꝰ ſi fundameto edi
ficata ſtabilis no pmanebit Sic homo
qui bona opa ſi fundameto tmoꝛ dn
ſanct domꝰ ſtie ſue no firmat ſ mag
ruine expoit qz ſi tiore dm oia mala
opa vitescit et pcia q̄ in nob p mala
conſuetudine pullulant extirpare neq;
valemꝰ Sꝛetꝛ pua mala ſi no pri
p tiozem euellitur ab aſſuet vitijs
no emendatur Sꝛt aut te tioꝛ malis cū
quib timet mala coꝛpalia ſibi inflige
eſt et tioꝛ huius cū quib timet ſa
ploꝛe ſc̄ ſā pilatꝰ cepit Sꝛt et tioꝛ
tpal cū quib timet bona tpalia ſibi
auferenda et nllꝰ ioꝛ dilect ad bo
tudinē p̄ſūd nisi dom ſpus ſit e tmoꝛ
dm q̄ e dictū totꝰ ſalt Sꝛt io ſcd
e q̄ tmoꝛ dm dſtinctꝰ e p̄ 3b gradus
p̄mꝰ e tioꝛ huī hoc cauere pcto no amore
iuſtic̄ ſ tiore gehenne nl alteꝛ pene
de hoc tiore dr̄ Sꝛt Tmoꝛ no
e in caritate q̄ui vbi e caritas ibi tioꝛ
excludit et io caue a pcto et fuge bo
nū tmoꝛe pene attribuit mal et liz
ille tmoꝛ no ſit malꝰ in ſe qz cauere a
pcto ppt tiore pene no e pctm ſ tꝛ
ſp e tiū pcto Dr̄ Augꝰ ſup io 120 ſi
ge tiore tuo cruciet meas Sꝛt de tꝛi tiore

vnut' my tpie petrandi voluntas et se
quetur 3plus si ꝑpezaret' ipius et ꝯ
tonstat ꝙ petrandi voluntas petrus
vn multi sut qui tredut sp ttem
tioze saluau et deripuit' ꝯ habem
de duobꝫ cliss de quibꝫ legit ꝙ se
multꝝ dilectꝝ dixerut admuct ꝙ
qui pꝫ mozet' redueret ad alta si poss
ffactu e aut ut alt' mocetur fidei con
fessione et accepto viatico tuꝫ fletu
post aliqꝫ tpꝫ eu reduret ad sctu
et appzet ei qsunt ille quo hꝫ et se
et tndit ꝙ nichil gz dapilatꝫ essꝫ et so
tig nit Mody no ꝓfut ti confessio
viatici et latine quas fudisti i ore
mꝰ et ie no qua an illa scia tioze mbis
ꝑt io dui' pubioꝛ ꝓ iustina libea
bit a moꝛte ti amoꝛ iustitie deꝺ ꝺy
e timoꝛ dicit quo quis timet no solu
peud ꝑ etiꝺ sꝑaciene a deo et ie ꝑ
e bonꝫ io em timet quis a deo sꝑad
qua diligit eu ꝙ eno homo diligit
ꝺ eiꝺ libem sctu hꝫ hic tioꝛ duob
dctos hꝫ sꝫ dctꝛ et sctꝛ respicient
deoꝛsum timet mtre penas hec sunt
duc ale ꝙ nliezi ꝛ aic petat trici
date sunt ad uolandꝫ mdcꝑtiꝺ pemtenie
ut habetur ꝺpoc ꝛeꝛ ꝙnia hꝫ tio
reb mltos holes dixerut de mala via
ad pnaꝫ Cum hꝫ de ttiast mtrice
gile pulchra dt mꝰ ꝓt ꝙ a mlꝰ
amabat' et mlti ad domuꝫ eiꝫ ctruba
tꝛs mꝰsuebant' unde nutu dei abbas
suffuung ad tuute de hemo ꝑpzans
venit ad ea ꝓtu sozti sꝫ soliꝺoꝝ dena
rioꝝ sctu hꝰ cuꝫ illi eu dixisset mty

mpella fregij ozoi mistebat portu
sse puer blanditer cepit eu allige et
ab eo exegit ut q̄q sibi puer dicet eu
renelaret ꝙ puer se fuctum ꝓmisit
Cuudi vero de tu portu monachi ꝙsta
ret coꝫ ipsue vxr ip eu sancta e dicit
mandat tibi puer que tm diligis ut pgre
ad eig nuptias no mozeris sed mgcholy
rut se no posse ire sn abbate siu licteria
et id gnotiq̄ ꝙ potuit abbati oia hec
renelauit q̄ cogitans tpy mecū respicere
p laboziby ee ydoneū et cōiugē i ozatiby
dñi et paudet sibi cord siu desideriu
qđ habebat eundi ad suū cōpatrē mādat
mgcholo ne dilo mo cōsentiret ire ad nup
cias puer sn ipo dilo volo ite q̄ seuenie
no posse sn abbate dicet ipsum e ei
q̄ ny die pentecostes eu mitet ypoly
m thezo vem creator spūs p̄ et abbas
simul ad imperiū puenirent tu i dicta
dies aduenisset nl subitaū de dnio oracio
ad puer facto posuit et tenuit iur se
m thezo et q̄ cito mgchi ypoly interpezuit
ad zaz vem creator spūs etc ambo spiritu
emplezuit et sactio e q̄ puer ihu xp̄i
pueri voluit pane corpali paste no pas
cit ab ipo pane etne bite eu suo abbate
sonū fuit tioze factuꝫ q̄ obstinate posset
iur id ꝙ no est tmouēdi an sclos cor
Rogemus ꝙ Sim

Colligite que supauezut fragmenta
ne pereant ioh vi In sermone p
cedenti distrussimo domū thoe pestat mi
ur rei speciem domū pictam et sic
exponere ut a via salutis no recedam vbi
dicit Colligite q̄ supauezut etc fragmenta

ptmz ad eccl̃as rectores nō ad omes s̃ tm
diligentes quibꝫ cum quid pastorat̃ ē
amissa vñ m̃ signū huj⁹ dr̃ solūt
dr̃ tz dictū ē petro a vō petre amas
me pasce oues meas vbi dr̃ glosa pasce
exēplo ste q̃ sarios vos ste pōtificib⁹ et
auxilio deuote ord̃ dcm̃ gradꝫ pietat̃
ē honor p̃mi q̃ s̃ honor ē debue pmꝫ
ut iumozes semozibꝫ sub tuj⁹ pntib⁹ sub
vbiꝫ reuerentiā impendat q̃ ē appd
tessalo vō ẓ ffilij obedite pntibꝫ vris
m̃ dno hō enī iustū ē decuit ē ut sē
mozes iumozibꝫ officiū cazitat̃ impēdat
et eoꝝ pene et benigne nō gl̃ando i od
disciplina studat̃ exhibat vñ apls ephe
vō pcēs nolite ad iracundiā puocare
filios vros s̄ educite illos in disciplina
et cozrepcōe dñi ips dcm̃ honoꝝ pri
ē ut eis nob⁹ pibꝫ benigne et cautelose
viuam⁹ iux̃ illd dñi xiij ome ad diligit
ille sibi sit et alꝫ homo p̃mi sibi ꝯ
ē ut mseriores nob⁹ su' mseriorib⁹ subpona
tā m̃ moribꝫ q̃ m̃ cozpib⁹ mstm̃ bꝫ q̃tū
possum⁹ et eis benefic̃ exhibeam⁹ mpe
dalꝫ hoc dcm̃ nob⁹ apls exhibēt̃
vō altez altꝫ honeā ptate et sic ad
mplebit̃ legē xi q̃ dicat dñs expub
ptaut̃ insup̃ mtet sic et nob⁹ iuste intē
dere debem⁹ huic dono gnat̃ q̃ nec
diligentes et dapti sut̃ in dmo cultu
dī q̃ sacrā stipēdiaꝝ opib⁹ impleāc gr̃a
mur̃ et qui pueros suos dñozat̃ deū
dicat̃ pb̃ dcm̃ declinauerūt sūt inutiles facti
sunt nō ē qui faciat bonū ps̄ dicm̃ frus
mentū sic dono hō simoīs ē scia

ger doret hoiez vepbare malio et dige bonu
facit em hoiez circuspectu m oi suo agione
qz qp du m tyat vita sumg milt mal mipul
sam pmo q malio patrm erpte aie
et hoc ex tenebr ignozancie qz sepe pray
et ignozamg vm cu se circuspicit milta
malia se comisisse meiat et qto magis
cognoscit tanto magis iteriori hoie cupungit
dur ic etc | tzu addit striaz addit et do
lozem zm malia patrm erpte cozpis qd
multiplicit p diuisa nos impellit et th
ala mtit alis sti desiderij p cotemplatione
subuolare stati cozpus adiuuabit ei et ve
hius sazcina za deprimt et a sezuoze seu
tione dissoluit vn Capie vo cozpg qd
cozrigit terrena inhabitacio sensu agi
uat aiaz deprimit terena inhitacio sensu mit
cogitante zm malia patrm er pte pricp
que nos aligm lduit m rebg aligm d corpe
et q no mg e quin p vnius detractione
m honore pzo detractores deo dubiles
etio malia patrm er pte ded no q m.
execrabili dio exarsezit q nos hos vm
re no potezimg nisi oze et abstinencia
et circuspectione | pe p fres sobrij este
te et vigilate qz aduersazg vester diabolg
tamq leo rugiens circuit querens que
deuozet Cxiudio malia patrm er pte rep
nos subiectaz cu eis abutm z q sutura vo
luntate et io res tpales nos date aligm
lia quezentz nos m dapnacio iudicium
vn Capie si creature dei modo facte
sut et m replicaz aie homi et i mu
tipulam pdibg nisi penitenti Cire ista oia
pstpta sunt que nos impedit ab i troitu regie

etnie et qualit nob mfert dapna aiam ste
no valem nisi p dom sce huc dom
grat q acceptum ingem trem negoc
mplicant et lucr spuale no grut et
pns pculu aie pupendit Sequibs
demib Sapienter sut ut faciam mala
bona aut nestru fact sc offenu dn
utrm et lat posut terra eis Genes
xviij° de hystoria uor ystor ictli
stenda triend e tu dns sodoma sub
uerte vellet tres angeli appauerunt abra
he sedenti p hostio tabnacli sin quob
ut vidit obtulit eis pbndictione cucurrit
int et appolita butir et lac p q mlge
possimo illa spus sc dona que i hoc
hmone sum pserutie siz soztitudine
et consilio et cofortatiõe spacio censen
da e ma sic butir et pinguedine lact
cofert domo soztitudie sic pinguie vtutu
et mudicia cozd grat et sic lac dul
ce e et nutrit cozp sic domo cosilij p
dunt horez ad dulcedine mie et nutrit
horez mtis m aliq pmio go dom hoc sunt
e soztitudo q hoi nata e ita postq aliqs
abiert ingiu dyali p timoze et maiestate
ptut ih seu ingiu tpi p pietate et p
bonu sce agnubit mala hoc eruli lilete
grudio peterpit ie nate hz ut in bonis
partis et patiendo cliipeo soztitudis mu
nit ut dic vicijs et pctis vilit re
sistat et bonis opib fulcit thezeat et
eos pseueranter usq ad mozte no delin
quat et io scienda e q spus soztitudis
hr tribs gradibs constitit p e resistea
mali hoc e ut homo omnib pctis et
vicijs resistat et ea tanq vecnie veneno

facrūt et pḡnb virḡs no resistūt et in
bomb que opati sūt no pseuerāt de
hijs dicit dñe: maledictꝰ homo q̄ fit
opꝰ dei negligēter et homi dolo hꝫ.
hmōdi ꝛ sput consilij et hic cōsistat in
tribꝰ q̄dā p̄mo ꝛ deliberatio rōis du
bie vtr ea facē velit an no aut si
faciende sūt qualit sint ad debitū finē ut
puenīt et sepe aliq̄ artū factꝰ que nob
tedīa esse vtilia q̄ tñ in bonū no
cedūt iux ꝛ sapientē sūt vie que videnꝫ
hominꝫ rēte et finē eaꝝ deducūt ut fuꝝ
infelīi et io mīte dñm vti dono cō
silij quia opa nrā dirigit ut debite fiant
hꝫ sūt equū p frenū a peccatis i. ab exactu
inde vite trudit vnū ēt aliquis meditꝫ
aliqua opa sūt finē dei sū finē seclīm ꝙ
aliq̄ in finē cogitet prīa quis sit finis
et p dono consilij cōuertet omēs sensus
suos interiores et exteriores et q̄ vtilius fi
nendi vitio inuenīt et adipet et faciat
ne post facta pentreat alīq̄ supuenīente
misericordia iux ꝛ dñi xpi filij cō
silio michi faciat et post facta no peniteꝫ
secūdū cōsilij spūs ē opa exercere mīe
et misīe spūalia q̄ si opa mīe corpalia
coꝝ deo laudabilia sūt q̄ tpalia trinitāt
q̄nto magis spūalia q̄ hec enigmate mi
nuit et in celo etnalit psecuturi sūt
sunt ḡr peccanti dimittēdo peccante cor
rigēdo peccante no tamē nocendo p peccte
exercere ignoratē instruēdo ḡre sitiente con
firmando de hijs mīe oribꝰ et bñficijs
pr̄ tñ dñs optime sibi consulit q̄ alia
tuabꝰ inscrutabilē dñs q̄ndoq̄ ē res aduas

ad quas nō tenem̄ ppt̄ opis difficultē ad
plete ut sit ex tm̄ obedientia castitas
et voluntaria paupt̄as &c hꝫ virtutes
q̄ dicit consilia q̄ nō precipit sed
complant ppt̄ maiorē vite pfectioz ad
ad obsuantia dei mandator omes ligati
sunt ad cōsilia aut nullꝰ ut dicit̄ n
q̄ volunt de hijs consilijs Dic̄ ihc xpo
si vis pfectꝰ ee vende oia q̄ habes &c
sire phiptas et veni sequē me sic per
obedientia castitate et relīas v̄tutes quas
dono gratie q̄ augmentabit̄ locupletes et
spatiosos suas sine cruciatiue faciūt
ner se p opa sine exercit̄ nec virtutis
vite viaꝫ aggredi volut et hꝫ uxōr dim
ihc̄ ihabitare in suis pcis no formidat
iocos q̄ dim

Amice ascende superius huc xiiij⁰ in omni
bus plabit̄ pstrenuꝰ quidꝫ dona
spus scī que hoiez trahit vnde ordinate
certū ne forte scandalisēt pestat mul
tꝫ hinc̄ precium illa dona q̄ addit sp
mine ordinate quo ad deū vnde et ꝓ
cordis attritione et sic deus sic intellectū
et sapiā hec em dona trahit hoiez ihū
ad deū q̄ oīa mudi huius delectamenta pu
pendit et nulla ostentor sin ostentatiōe
delectat ad hanc delectationē et speci
lationē salutatoz nos inuitat ihc̄ sicut
potuit vbi dicit amice ascende &c q̄ dicat
multis et plano dicit sic p fidem et virtute
ascende superius ihc̄ dimittē negotia terrena et
ascende p cordis ostentatiōz sin eleuatoz
ad superius ad sanctā iustitiā dim speculatoꝝ

Sed qua hor fy ng pt sine mtrio
pmo dono hy timore e spus mtrio hui
tripue dmssus consistit n consideatoe
vere nichil hoc e nr i eatur cognoscy
creatore nrm p o inuisibilia dei a creatu
mundi p ea que facta sut mtecta co
spiciunt sempiterna eius virtus et diuinitas
ita signa nichil sint omes eatue que
nob loquunt laude dei et nraz eruditioz
ob xpo Interroga iumenta et docebunt
te volatilia celi et indicabut ti loque
tre et respondebit et narrabit ea pis
ces maris quasi dicat Iumenta tre auct
celi pisces maris etret q in tra sunt q
aliud nob demostrant nisi laude dei vt
videlicz illiu laudemy q ea opera virtutz
eius potent creauit In hys nazr signis
fidelis mitterio det deu qre quia ei mo
p consideazione eatue ptingit ad eutoz
illa in magnitudine eatuaz intelligia
potentia pris In pulchritudine creaturae
eaz sapiencia filij In utilitate vero et
fructu bonitate et clementia spus sci vn
cap xiij° In magnitudine speciei et eate
ostendit pt creator eoz videa Mundo
q domu mittetq facit hoiez silez pisci q
diu mezgazq hui em ut dicit nales de
nocte exq aquis vadit ad litq et cu roze
mfectq fuit cepit agazenita hui ho
qui in nocte hoc mundi p domu mtectq
ad vm litus i ad xpm de aquis voluptatu
confugit roze mfuit i gra spus sci sectu
dant et sic mazgazita cepit i pfectu
dilectiu possidebit quez vlt Bona es
negociando eis no extinguet i nocte pnte

8 my
no

quidam suauissimos melodiarum de arbore
ad arborem volantes sequebatur strepitus
bilis raptus mirabilis et reflabilis dilectione
replebat tandem auricula disputat et mecum
ad se redies signum trie vix pulsatum esset
et fratres primus quos no prius post se
reliquerat noverunt strepitus ad claustrum veneno
via edificia mutata et renouata cognouit
stabat igit et vehementer admirans quid
sibi accidisset si forte in via erraisset si
ipsa domus illa alia aut cognitione repit
intrin duo fratres per pectin egressi ip
viderunt et vide uoluisset quit quis esset
et quo tenderet strictatis sunt quibus ille
rndit vos qui estis inquirere ego dixit sum
frater desiderius huius cenobii monachus si em
hoc a patre audietes
delirare sibi reputantes videre cupierunt
et ipm ad abbatem et cgregationem primum
deduxerunt cui cum predicti monachi huius
illius ex contigisset et mox abbatem nec
quentes agnouisset ipsum dixit vbi est ab
bas venerabilis dominus meus cui de senioribus
quidam respondit multa annorum curriculis transierat
postquam abbas et fratres illi in loco isto fuerunt
ait ille ego sum qui hodie post primam una
cum abbate meo et fratribus precibus ad la
borem surgebam audiuimus in primo nemore
auditu cuiusdam ineffabilis uoce dulcedine suo
seruitus ait ibi tria ut videtis sta veteris
tum i analibus predicti monasterii quesitis et
computis a viris studiosis quingentis et
octuaginta septem annis fluxerunt a temporibus
abbatis mcclxxxvii usque ad tempora illa inuentio
et etiam quidam per manus fratribus
ille ad laborem cum ceteris iuit et ultra non potuit

lyet mgz vrtutes sit scale qua scendi
ad celū de quo dr dñs xxviij°
vidit Job stata stante sup terrā et
tamē illig tangēs celum pzmis
itagz scalaris ho scala e voluntaria paup
tas et lyet in tribꝰ cōsistat primo in pfim
da humilitate q deo valde placet. Sin
in alto no altū sapē fr humilibꝰ cōsentire
nil deo cariꝰ et nil vtiꝰ e aput ho
mines quā humilitate Quid tunc fa
cerent ad michal filiā saul vxorē sua
que despexit eū ludēs ait Dñm qui
elegit me et vilissimū pdoq; facto simu
et ego humilis in oculis meis et cū hu
mo regē lyet cū dauid luxerit et magn
rex et potens in fiducia sua no in
iniurijs no i voluptate no i honoribꝰ
fr in dñm posuit vnde iurit in pe
ulthi aut adhere deo bonū e ponē
in dño deo spem meā et i tali cū ipsum
da humilitate dixit deꝰ optimū q in hac
vita daze pt sz grāz vnde ja. iiij°
deꝰ superbis resistit humilibꝰ aut dat gra
ze consistit in despectu oblatibilitate lyet
ut homo sp cōcupiscentia cōpescat et
lyet doceat nos saluator luc xiiij°
Recumbe in nouissimo loco veniēt que
lyet p ipm oblatibil erit amplectitur
ipm est voluntaria paupertas sed secun
dū nō solū hij pauperes dicunt ipte
rpm abiecerunt respectu hij voluntarie pau
peres sunt et rpi amici qui voluntate p
fecta habuerūt diuitias relinquēdi si
habuissent quib nō habuerūt dicun
deo ut dixit Grecy Non sbaz sz toz pen
sat vnde secuīg omia relinq; q volun
tatem habendi despiunt p tali cōceptu

consensum delicti et ne mt flagella opi
sic priuat ad excessum minuritos zh.
z ledentibz bysticē et eos benigne tang
benefactores amare ac tritare hoc hortt
nos saluator m matth Diligite bene
facite his qui oderunt vos et orate pro
persequentibz et calumpniantibz uos zc nullu
iniuriae sua colubino ocio assuefacit
liter et pie tu quibz quisque nulli malu
facere sibi vero ullatu per mansuetudine
vitae honestu extiq tolerantiae hoc in
tuitu quisq similē coz et pu hoc ad hoc
mutat nos saluator exo suo vt dr
Discite a me qz mitis sum et humilis corde
et inuenietis zc Nonne ip homo mitis con
patur burro ita sic bubus sp uiret in
estate et in hyeme sic homo mitis flo
ret in estate exputatis p humilitate et in
hyeme adversitatis p patiaz huic vir
tuti contraziant qui impatientes sunt
iniurias et qui maledictis bz scandale
faciūt et qui inmites et duro sut corde
de quibz dr Job Foramen eius induruit in
lapidib qi dicat sic lapis foris aqua
madefactus intus autē siccus manebit sic
duro corde tu aqua exterius foris madet
et intus siccū manet Humiliebit zacheo
Veni auster pfla ortu meu et flu
ant aromata illi Cant iiij° In hac
ne pfabito pstringit primas duas vir
tutes etiae hebetudinis scz pauptate
et mititate restat mit ultr rei ordo
alias psequi adhuc restantes scz luctu
et esurie iustitie ba ugit zc the mitis
supio posita sit nec dedecore petenti ei
a deo sibi dari charitatu ideo dr veni

vid Crysang. Ut compatim prio nro i tribulacõe sue/ in petra cõstituto ex ho dõo nob nra dimittit petã et ab oi tribulaõe mentis corpis et aie defendit Secũdo lucty p tribulatu hũ miserie et dilatacõe/ vite etne Iste est lucty deuotois et desideñ et quelibt tuis qui nlẽ xpo sibi cazmsex ystmat hui lucty et istud desiderii pau lus habuit cũ dixit Cupio dissolui et es cũ xpo Se hoc lucty erat pũ heu in qz mutatu mei prolongatus e habitaũ cũ habitatibus zcr Secũda utus hũ fmo e esuries iustic ajat vo abi qui esurit et sitit iustica ubi nond q no st bti q sitiũt iustica sz qui esurit i desiderat est aut esuries vehemens desiderii opandi iustica vehemẽs aut desiderii ut plũ esurie ota q possumq satiar et adhuc pũ mino desiderio ampliꝰ opandi ota q facty p filo reputemq iux id saluator qndo dicit xpc Cũ ota fecerit que preptu sunt vobis dicite q inutiles sumus bez qz sm augm iustica e virtꝰ q̃ntũ cõplectens omes virtutes et omez rectũ hoiẽ rectificas deo e sciendũ q iustia efficta cõsistit in tribꝰ effectis primꝰ e q usti sumq quo ad nos hoc e q fugiam petã et vicia et faciam bona opa ad hoc tuitat nos pũ Sitiẽt deinma a malo et fac bonũ et habita in sculo seculi Secũdo e ut usti sumq ad prim ne eu scandalizemq ul malo aliquo faciam e magꝰ salu e eũ tũ corpis q aie cõplemq qz tũ modo certi habemq signũ q sumq filij dei Iux id Ioh In hoc cognoscet omes qz mei estis discipuli si dilexis inuicẽ ad inuicẽ Tertio e ut usti sumq quo ad deũ p obediaz hoc e ut voluntate nraz sic

voluntati p oia q̄ fec mecū et mandata ei⁹ ar
uigilo humilit⁹ et deuote bauleme ad hoc
ipe nos p mat dulcit docet dicēs tollite iugū
meū sup vos et discite a me quia mit⁹ sum
meū sdaue ē et onꝰ meū leue ḡ̄
vbiq; grassant⁹ mali exp̄iami via luctu gem⁹
q̄ p̄ p̄cā sub ut alienꝰ et malitu
dō nīsezie no sola no lugent sz magis
exclam⁹ q̄ magnū malū est vñ salomo
q̄ri cū letant⁹ cū male fecerint
et exultāt in rebꝰ pessīs ustice gratu
qui no solum cupiūt iusticia sz et mag
toto conamine desiderāt malicia ꝑ
mquite meditatꝰ ē i tribulac suā ast
tit cū me no bone malicia aut ad
duxit progenꝰ dum

Induere cultioribꝰ uestimēt⁹ multi in
ismodꝰ habit⁹ p̄sentis q̄ ad
tuēz uirtutes hoiez ad etna p̄ducēt
bēt tridui⁹ dupē mē ut adh̄ tractus
p̄sequam⁹ in nb⁹ ut⁹ p̄missū sp⁹ sc̄
habitat vnū q̄ ḡ̄ inem ad vita p̄fectōe
cū et ihūs xp̄s q̄ducat Decq̄tuor
es xp̄iane induē uestimēt⁹ cultioribꝰ
i.e. extende ad virtutes maiores q̄ sic ves
timentū facit hoiez deuotū i p̄nti vita
sic virtutes quem hac gtiet⁹ sanctā sz
ma et cordis mūdicia facit hoiez tandē
bilem cōtra deo Et ad sciendū q̄ ma mīs
de causis hoi nata est quarū potissima
ē clemencia diuina Via p̄ hoc q̄ homo
primo misert⁹ attingit deū ut etna sibi
misert⁹ ut ad vsum vbi misericordē
qm ipi ma⁹ cōsequunt vbi nondū ē q̄
ma put ē iuxta in tribꝰ cōsistit ēdē
p̄mꝰ ē quo ad nos hoc ē ut misereamꝰ nob

metrpis cōsideratēs q ad ymaginē Dei sctissimo ne pctis et virīs hāc delecay ut ne aīaz ueñz sigmacula deitatis sigmata pctis ornarent ad hanc mnāz i uoltam² ecclie xxx° ubi dñs noster ihūs xpc aie tue placens deo et corp tegm m sctitate coz tuū edat e quo ad pcm hoc et ut scribz meis ipsius nūcijs nre uree mtis ostendam q z pgz uris meis homi sarmo deus sibi sctio reputat iuxta ē q dat lumen duo bus q uni ex minimis meis fecist m sctis hanc mnāz erexerunt sequent quida mo nachi noie mazarius de quo dicit greg i libo dyallogoz m hyspa in terra tyrome sunt quida monachi nazarius noie uir valde uenerabil qui ex suo claustro ui sitandi gra ad mostez adtendebat cui pr spualis ppositus pgens itaq lepsum q8 quē sensit infirmitatis molestijs mebra fedauerat uenit m via uolente ad domū suā reuti et plasitudine no potēat qui i itinere se hospitiū hre pbuit quo de monachis sciscitant uir aut dei eos lepsi hasitudine imstus pallū q uestiebat² in terra mox pstrauit et desup lepsum posuit posuit eiq pallio undiq ostrictis sup humeros lectulū sterni qz reuolens detulit eiq in monastez suos ubi q iam ppinquabat spualis pr cum8 monasterij uocibz magis clamare cepit currite fres mostez ad nras aptte quia se nazarius uenit dum ptans strictius nazarius ad mostez aditū pcussit ibi qui lepsus ex uidebat² ut pu tabat² ia de collo eius exiliens et m ea specie apparuit qui recognosti ab hoibz

solet redeptor et ad celu vidente aazti
rie rediit ei qz ascendens dixit azzturie
tuus me exhibuisti superbiam te no exhi
bestis sup celos Cui ille vir mox ut nos
trum est mystrium Dixit ei per mosem
zffe mazturie pbi et aque ptasti Cui ille
dixit Ego si scissem esse deus
ego temuissem Tue id mazturie nazraut
q eu ad ptasse ignorate eius mme sen
sissem Ideo mlt qz sepe ptante portabat
dezio trecdy mie et quo adem spor et
ut sp hyperiam et eg passione ptuli
timi timlem et pax tecdi nro ihpm
sine obliuone q pa et pactu id quo deo
reconciliati sumg deo vetis testamenti le
gislator sz moyses obliuone huius cauen
da docet nos dans iiij Ditus Caue ne
qz obliuiscar pacti dni dei tui qd pepi
git tecu huic vtiq qriant qui nullatenus
tacendo pcta supplicib flectit nec prior
unqz salutat et ipi passionib no cogi
cultur Et qz dixi et timsciudes sunt
deo a deo mazq ossequu no mereat Jux
ta illud Medica sine mia sunt illi qui
no sunt mazq Deda vtus hui hmbi
et mundicia totius que templet et pma
et innocentie corp vtz qui se ab misceria
a cunbq custodierat mozlui peccop de
qua mundicia dicit Job Donec deficiat
mi recedat ab innocentia mea iustitia
qua cepi nec deseram nec reprehendit me
cor meu in oi vita mea Deda et pme
cor sz qui permanet et p sortissima
pmaz amissa pcta abstergendat sic pz
p figaz q habet in libro de filio prodigo
qui recuss ad prez mdutu fuit stola pma

Tercia est attestatio ostie hoc videlicet
qui sup remissione prior spūs sc̄i testimonia
mihi in ostia attestat Sequitur
nūc fiat applicatio qui licet dicat se
peccatore tamen mihi in ostia apparere
hoc scripturis docuit Nunc in ostia simi-
de hijs dicat vobis nūc tamen quem
ipse deus videbit fiant ututi gratiam q
innocentia baptismale poposcit et primas
age iubent ut remigrii ostie ieri mihi
attendit vitā pro obtentu et misereri
eorum progenitorum dñi

Et lac sub lingua tua cant. iiij°
In similibus habuit pristinum sex
bitudinem sex beatitudines restant quo nūc
alias duas adhuc intactas pacem
et persecutione propter iustitiam qui
bus igit promissis hec premia sortiuntur
sint via per mel intelligit palatum qz
sic mel in ore dulce et sic pax et gaudia
facit hoi tranquillitate dulcedinis ac
et corporis quia ubi pax ibi deus pro fructu
et in patre loca eius per lac vera mitigata
persecutione duce ad ysa: In undatione
maris qui lac sugent Glosa Illi i unda
tione maris i. persecutionis qui lac sugent
qui in tribulatione existentes sunt et ea
propter vita eterna dulcedinem reputant prima
pro vitus hij similes est pax pnd Sic
nat vobis beati pacifici quia filij dei vocabi-
buntur ubi nomen et propter in tribus consistit
gradibus prima pace debemus hic nobis
cum i. tulit unde ut corpus non recalcitret
ipsum si hoc sibi non potest misericordia castigati
deo applicando hoc nobis dicit Gal vo
bis qui confortate membra vim q sunt

sup tra · i · nuentute no durit q sunt ꝺ
terra ꝙ que sunt sup tra sub tra ꝙ
corpa mbtubꝫ hec no mbiget casti
gatione qz no rebellat adiuq spm in
tra vero sunt hij qui sit pfecte
etatis hij tra no multu indigent ca
stigatoe qz ny hys taloz concupiscie
deficit et io ny hoc tmo corp no multu
pugnat adnersus spm Sup tra aut sit
hij qui adhuc indigeli ethte sit ny
hys magꝫ ꝙzuck taloz concupiscie ipi
indiget castigatoe corpis ut tmo no
recalcitret q spm Secuda pars de
hre tu primo hoc e bene esse et in
uitatiue sij tractare sctu viue et hoc
ny bono qz sepe fit q tra primi itrum
qz sibi ny malu ꝙsentire nolumꝰ et hic
tra no e curuida deo dicit Applo ad
hoztando no pripiendo sco riso ꝺi sij
pfq q ex vob e tu oibꝰ hominꝰ pace
habentes Tercia pace debemꝰ habere
ad deu videlicz hij vuicdo et mandat
eiꝰ obediendo Ita p tres gradꝰ movet
deꝰ nobistu et nos sctu et si int bula
none mediꝰ ipt mhumane eiꝰ gnz
ny nobis pmperidmꝰ et p patientiꝫ
sp pacati cu deo tranquilli exmꝰ
no hant pace iuxta nos Applo ij° dꝰ
riij pace habete sp cu deo et deꝰ di
lectoꝝ et pax erit vobistu hat pace
habuit quida nole simulꝰ de quo Greg
in libo dialogoꝝ ny ꝙ ita dicit fuit
quida rome simulꝰ nole ab infancia mores
paternꝰ palpa regis sꝫ diues mlt mꝰ
surgit ut interze potent mꝰ manu sua

ad os ꝓuꝺe ner se ꝯ alnd latꝰ refli
nare ꝓtuit hꝰ ad huꝫd mr et
ſe ꝯtrezuit. et ꝙꝫ de bonis ele
moſnarꝫ vlt̃ mitrate hre potuit
rozpis ꝑ mong zorꝫ pauꝑib zrogabat
mitꝫ ſcat nouit et hꝫ rꝺuctꝰ emit et
eis quoſꝙ religioſos hoſpitabat ſuſti
piens ꝺ ſe ſtuꝺioſe legẽ rogabat et
factũ ẽ ut ille ꝯtꝺicta ſua ſcat ple
ne ꝺiſſezet eis hꝫ ſcat ſtuꝺiꝰ ꝯmo
uret hꝰ ſtuꝺebat ꝯ ꝺoloze ꝺeo ſcat
ꝺe et ꝺ huiuſ ꝺei ꝺie noctuꝙ vn
tize ꝺed cꝫ iã inſtruxet tꝑtꝰ rehmne
tacionꝭ pegrinos quoſꝺ qui ſecũ hoſpi
talitat̃ ht̃ manebant ſurge iubet et
ſi eo ꝑſalmos ꝑ expectatiõe ꝺecãta
bant tuꝫ et ꝓt cũ eis ꝯtinuo ꝑſallet
ꝺixit tacete ꝯꝫ no auꝺit ꝙnte reſo
nat laꝺes ꝯ celo et ſum ſi ꝺicet ſta
ulla aũa ꝯ tozpe ſoluta ẽ et tanta illic
ſragrãtia ſuauſſimi ꝺoꝛ uſpia ẽ ut
ꝯtes qui ꝺeſunt meſtabile ſuauitate
repleꝛent hunc vtuti ꝙant qui ꝯ
teſti ſunt tozꝺ ꝯ ſe ipſis qui ꝓꝛib bella
et lites ꝯgezut et pace ꝺei ꝓtꝛis et
ꝯtꝛis ꝯ ſe repellat vnꝺ Job ꝺicꝰ re
ſtitit ei et pace huic quaſi ꝺicat illi
ſo tribꝰ ipſe ꝙmat ꝑ yſa: ꝺicit Ho
pax ꝯtꝛis ſtꝺa ibꝰ hꝫ ſnioꝛ et tri
bulatio ſꝺeo ſint ꝺng ihat vo ſtꝰ
qui ꝑſecutoꝛ ꝑſequꝺ pacꝰ ꝓt iuſti
tiaꝫ ſm ꝓꝛ ẽ regulꝫ celoꝛ ſtuꝺ
bꝫtudine ſi ꝯſequi voluꝫ nre eſt
ut ner ſtracti ab ylatione ꝓmoꝛ amoꝛe
ructoꝛ ꝯmoꝛe mutꝰ ꝓdeſſionẽ uſtre
nre vꝫ alicne uſq ad moꝛte ꝺecertẽ ꝯtꝛꝙ

et aiaz si nre fuit exponetes vñ scies
e q̃ triplices dem̃ sufferre pſecuc
nob̃ p̃ñs e a deo q̃ dñs ihc p̃mitt
di pter nra iniqtt nob̃ tribulacõe
sic adustate quoz modo her pſecuc
nõ magno cozdis affectu amplectenda
e quia dñs flagellat nos ad subuersione
z ad correctione sic m futuro ipenitrem
m nob̃ q̃ pumat vnd gregoi dmps
dns electos h̃ flagellat ut m futuro
mq̃ m eis inveniat q̃s puniat sedat
a primo et illa e patient sufferenda
et usq̃z ad mozte tu deq̃ e hat
martires omes habuerut qui cozpoꝛes
et aiaz p defensiõe veitꝫ exposuerut
Dic et nos pbi nre e fidei tenem q̃
m tli tribulacõe deq̃ adiutoz nr̃ eit sic
fuit stop martiriũ vñ pb Sathq̃ aut
ustoꝛ a dño et pterib̃ coꝛ m tpe
tribulacõis Sezela e a dyalo mũne et
mundo dyalq̃ em̃ pſequat nos tepta
cõibq̃ Sazo dilecte tymdq̃ duplis ni
nitatibq̃ gtia p̃ma munire nos deq̃
vñ dece Clama ad me et exaudiã te
Cont̃ secunda castigatiõibq̃ m qua dat
nob̃ serpm i ex diuersis Ihor Castiga
coꝛpꝰ meu et m futuꝝ redigo ꝛ
Cont̃ zaz debemq̃ nos munire fugã
vñ pb Fuge dilectissimu fugiens et mansi
q̃ solitudinẽ Fuge h̃ e sedula qua stendit
ad vita etna fuit vtili q̃runtq̃ pro
pter hec tribulacões nolunt suffe
a deo nec iustitia defendit ipe pse
cutione p̃mouꝝ qui dyalo no resistut
cazis nõ matzal nr̃ mundo fugiut h̃
magis diligit et curit magis placere

hominibus qui deo vivi pñt Deus dissipat
ossa eorū qui hominib⁹ placent confusi
sunt qm̃ Deus spreuit eos q̃ ꝛ̃

In nomine Dñi amen

Tractatus de altricacione inter prelatū q̄dam et lullardum de moribus vita et conuersacione amborum aa aa ::

Reuerendo m xp̄o p̄r̄ et dn̄o dn̄o henrico dei et aplice sedis gr̄a epō gstancien dn̄o metuendissimo ꝛffelix cantor thuritien cū r̄gmendacōe suu vtiusq; hoīs sospitate et cū debita reg mendacōe pspicalit speculad ac salubr̄ p̄nte attende eplam ex quo suscepti re gimīs curā pastorē sollicitat vt p vtili tatibq subiectoꝝ m ill peripue p q̄ aiar̄ saluti q̄sulit̄ sollicite prouidere procuret Et errantes m via vitē mducat dēte aplo oibq oia ferq ut oēs lucrifaciā et nō gmuen tibq ocul̄ gplacē lupis et gregibq omn̄ ac mente tremis obligare carceribq hinc ē ut mtegit vra · p · q̄ nup v vic cat m tra nō te nr̄ noīe Job nr̄ erat vir ille simplex et rect̄ ac timens deū nr̄ recē deus a malo Dic le Job m principio put m fr̄tibq suis cogitet eū ayt vir hūs floꝛū sū circuillā sūbus cappā et stapulae ut legit m cle de sta mo Et tunicā tala rem ut gen̄ xl et hō erat vestimentū quo opit et zona qua sp̄ p̄cingit p̄b et vir erat em̄ ruffus et pulch decora q̄ facie 1 ſſ 16 et tumq potens crapulatq a vino p̄b xl Incrassq impinguatus et dilatatq deuo zz hūs tumēs buccas rubentia q̄ora

3 & D erat princeps et fortis ut gigas adᶜ
rend via suam ꝑb 18 Et paucos canos ge
rens in barba ut leᶜ de sto bartholomeo
et rogabat ut eliozᶜ acciperet cantᶜ 3 duos
em asnū plenū pambq et lagenā vini ꝑz
19 Et ex quo qui bz illis ꝑsumtᶜ qual hitu
ꝓcedit de sen ex audienᵃ Et e ti e si li
vi e Judex laycus mox ipm ꝑsupsi su beg
hardū fore et io eid mˢ sic ostenti in hec
verba dixi alloqꝰ dicendo Tu inceate dieꝰ
antiquoꝰ malozᶜ ut dam 3 vere tu es ex
illi Et 3 videlicz de statu abhorabili
quoz homm malignoz qui begardi vulga
rit nūcupantᶜ in regno nre alimanie peu
rante satoe malozᶜ dapinaᵗ insurgem in
ut in ecclie ad nrm de hᵉᶜ Et insup la
borem manuū tuarᶜ no manducas et io
b⁹ no es et by ti no cit iux ꝑb 12 Λ
Et insup no ꝓpendis qd scribitᶜ in l xi° S
De vali medi vtz q pauperibq danda e eli
mosina qui sius mambq laborare no pnt
paup at qui laborare pt si se elmosis
inisceat captuandq et insuetute e redigendy
hi ibi et i canone qm 3 q 1 decᶜ illi aut
tm accipiant panem cibos qui laborare
no pnt vestert go pane tuo insidere vultq
tui put deū est pri nro nobilissimo de
que dub mambq sius sōmanecat ut gz 3
et q di in capite Et tu rusticoꝰ gne tu
dissimo thugunoꝰ vilissimo qparte no gmt
tas q mandata dm dei nri deuo ꝓ vbidē

Dño indigens et mendicq̄ nō cit mt vob ſt
mendicq̄ excludit vt nō ſit ſemen iuſti pb
z b ſt in ſac ſcptura mendicare t vidē
tam maloz pb ioo nutantes tiſſent filij
eiq̄ et mendicent eiciant de hitaciōibq̄ ſuis
ſt exo zo nr ꝯpiſtas rē ꝑri tui ymo
accipe id qđ ꝓ pauperibq̄ ē erogand biz
debilibq̄ oim ꝑdonū crudelē ſiquat iz qll
amico et c ſō illi in q et cliōs ſz qz
tu ſponte mendicas nō coactus qz laborare
poſſes nō vicio latamen vncē et ſacrilegio
equiparet ibiđ et ꝑſſp in l ij de vitri gtep
latiā dt q ſe ꝑt ſuis laboribq̄ triſtigē nō dz
qđ mſmōi debetur accipē et in collacōi
bus prēm dr Nouis ex hiſ tñ q̄ue detimen
tū gſtēre q̄ cū ſis ſam corpis ſi tu ſuſtenta
ris cliōd̄ que ſolis debilibq̄ ē attributa ſt
adq̄ue q̄ te nō et ꝓ teſtaſ ad oz qz ſtoz
prēm et phoz et vtiliꝰ Iuris autēs ad
ducē poſſe quas ea bñſt obmittā ſt in
ſup mala mal accumulando deferb cucu
lam et ſcapulare que ſūt ſigna et hitus
vere et ꝓbate religiōis vt in cle ne
m agere de ſta mo · et ecc ſi ecēs de z
regla ſem mdoz ti ꝓpterea nō licet cū tlēs
ecc nō ſint religioſi nr de religione ꝓbā
ergo mdm q̄ſtiōe pnt nt de vo c vnico l
vi nr ꝓpē religio dr ūl ēd ſz mdq vnuen
di vl fēmlē et laici ſūt ut le et notat
m cle pe de ſen ex ſt io Iuriſdcōi laicoz
ſūt ſubiecti nr ſcīctq̄ ffrancīſcꝰ inſtituendo

illū mod vuendi de zᵃ rā ut ipi dicut ipos
mōchos ee volut nr mcolaq ꝑ ꝓmacde
ze ee nr flotū nr stapulare gcessit nr m
quix nr validō corpe ipos mendicare vo
luit sz ubz eos laborare utz p bullam
ipiq mcolai et ꝓstitucōes ipiq fr̄m sq̄
ꝑtea vidi ꝫz quia noue religios hītū ausu
temerario assūpsisti ꝑ sto exercitaꝰ sīnaz
medisti ut de reli do c j l' vj que ē aor
pcā mundi magne ꝑ vilipendenbq ea ut
tu fuisq z l q ij corripeat et ꝑtea pnatq
eb ymone fidelīū de sen ex c ij Lullyardus
Extastim et nolite pcare respondebat
tu tribulis eb et qui resistet tī ꝑb
ꝫ Tange montes et fumigabut id ꝑb ꝫ ꝫz
Et scias q cū hijs qui oderut pace mq
ezā pacificus q ꝑphām ꝑb ‖ q nōne sptio
est ꝫemoz ne merepaudb sz absterea utpez
thy ꝫ turbestat lex filios castigatos pn
ubi aut de mupsq si v om Et gla senio est
cameles ꝫ di poco Et cora capite cano
consurge et honora psōnā eiq leuitq q
et clamabat voce magna q̄ nō sū mq
lulyardq nr habitū nouē religios assūpsi
ꝫz vnq de amathoūsq segdo helia de q
yss vij ethio c vj Et quib constituit tere
gem sup nos exo z ꝫz q validq elios
vtor et by quia deq docuit me a iuuen
tute mea et usq; nūc pnūciabo mirabi
lia sua et io usq; in senectā et semid deq
nō delinquet me ꝑb ꝫ Et si dapnab

me ex hoc dicā negz tu tmes deū q̄ mecū
dapnacōe es luct zz patet ḡo lege quā
ipe tuleris de gsti tū oēs q̄z turpe est
dortoū tū tulpa rēdarguit ipm̄ dt sapiens
aūb Judicz gō ie de altīg errore q̄ nō hz
qđ mſemetipo dapnet z q vīj pene i ſñ
nr lege dz alys mpone quā ipe negligt
obſuare de pbeñ p illoz dt ie qui tra,
bem geſtat in oculo ꝑbat nō posse festuca
educe de oculo frīs ſui nſi vīj q̄z inquo
alīū Judicis teipm̄ q̄dēnas zz q ſ cī et
noli impugnare qđ teneris defende de na
ex l' ven t vinco dt ſtpīū t nolite judica,
re vt nō judicabim̄ z ſ q ſ q̄ ſ ij q ſ de q
Sed q tu ſis fortis et labozes manuū nō
manducas ſz dulc ab oneīb dorſū tuū qđd,
mod ego utz dz q utaris eloq̄ ꝑ juca et
voces tibi ꝑbabo ſufficiens nōne ſtribuit zz
q ſ q nūt q bona ecclīaz ſūt pauꝑm ſilit
bona eccloz ſint pauꝑm ut zz q ſ con,
uenioz et pauꝑibg ſimt dt ex alio nōne
quib̄z in traditōe ſua pt pone legem quā
vult et cū tradz rē ipſi eccle vt de qđi
appo vīj ſ q z clementy ymo in traditione
rei pt pone pactū legibg nō inpbatū
ut dt lex in traditoīb̄g ff de pactis e tt
de q̄ſen emp l ij mſi et ſic donator et
fundator ſtem vīj volunt dare i eccloz
et q eſſent eccle et ſ nō c q̄ leges
et rēs defuncti reuertūt ad nāz ſuam
ff de pac l ſi vnq et vōb remunerat

nō opꝰ et vōb fat opus remuneabile de
pe dicꝰ vōb et sola vōb forꝑ variat opus
ymo vōb spectanda ē et nō exitus ff de
hoī m l et l dyug Nome tyet ect mūdo
dext excelsi pēs ⁊ ō q ex scribꝫ tuis ad
q̄ clios facē psumes n bn my fundatū
sit sup vsuris vt ti mſi dicā Et io ggſ in
collecta deꝰ co mne ze et ꝯ quoꝝ vtm
clioīb quā te ubz legē p defunctſ elmo,
smaruā te ostendſ ve nō ē dica mt te et
me n q ti plat ſacꝫ ad domū ego vero
ero cū sacto p cuncte ve altha cū psaltrio
male gtordat de cle qui duſ fullacijs
Et strust legſ auxiliū nocat q̄ mittit
my legē de vsuris quia strust ꝫ qđ quib nō
dilt defucili gtepmit z q z pnb Pere
mensurales posuisti dies meos et ſbaz
mea q̄ nichiliū aput te pēs zſ vade et
decetō noli pcatre ne detelq ti gtingat
Joh ſ q ſi mendicando delinquez tue nob
fiunt par comq̄narz et equal vtſqz sil
pcā gcomitaret ꝯ q z ſde Joqz d ꝑſ
bn loqui et male tunc nt aliud ē q̄ se
sua voce dapnare ꝯ dca considera legem
mpiale que dt huāmſ nre ē ꝑſpice
egenis et dare opaz ut pauperib de qb
vero ego sum alimenta nō desint ut Et
de sacrosāc ecclſ silua Et ideo dxt Joh
zbeatus qui mſc fit sup egenū et paupē
in die mala libeabt eū dns Et mſ
dxt xpus Inquacūqz aut ci te intrauerit

ilut castellū mtrogate qus my eo digug sit
r bong hospes et ibi manete donec exeatis
my quatinꝰ domū mtueat Durite pax huic
domui et gmedete de hijs que apponit
vob et q tidꝫ nō ctepit vos et audiet
smones vros exeūtes de domo foris et
de ciuitte exeute pulueꝛ de pedibg vrīs
in testi Et ideo desme abiea et delmq
furoꝛe noli emulari ut malignerī pōs
z6 quia tu ex sola cupdite pcedis que
omn malozꝝ est radix Et gtmuo gnat
nouos lites ut in gehenno deꝛe vnd
fifulq edit figulid ppt quē lucrū nā vi
nū canonicos ecciaꝝ q ꝑ to int pauco
res didunt puenty pbendaꝝ tanto ocēs
fiy pnt sim loꝝ ptiapantiū portiones vt
de gsi et de gresi pbe Et ita eliā que
in denegauet ti attrectet et locupletaꝝ
uelles tu munia mea q eaz queris locu
pletaꝝ l' vi Este oia dicta tua rōe caret
et io extirpanda sunt Si di cor epi dicta
at mea sut nālis rō Et io legē facit ff
de bo dap cū vbo et expecta dnm et custo
di uia et exaltabit te ut hedite capias
terrā et cū pierint pdōres videb ut pōs
z6 felix cantor thurotēj ann

Responde stulto iuxta stultitia sua ne si
sapiens videat apud zᵃ et q no
plueꝛa sapias ꝑ optreat de eem e l' q
qua strui q dueq eb et pmis fōtib cux
tua et fontis tua encēnijs Et qua no

ad oīa ꝫ aliquīb⁹ ꝓtimiſſi ad aliqua vndiſti
et ꝓnīb⁹ gteſti vt in c nōne de ꝓſtp nt
oīmō tñ dico q⁹ in pñō vnſioīb⁹ tue ꝓtend⁹
meffectū te nō ee begarden ꝫ anathoica
ſeqdo ꝓphaz ihelyī vbſe nō hndo ut
locuſte de tq g⁹ mīte liquet qꝛ hor
narrare nō apellor ⁊ ꝫ ſi ſalte poſſz al
legare iḡīb⁹ ꝓ ſoloc ad excuſand excu
ſacoēs m ꝑīb⁹ ut ꝑb⁹ ꝓ o de gſue qto
16 q⁹ ꝓdicator de gteſſ ꝓben cū mt
dilcoīb⁹ q excuſatio nlla eſt vt ꝓtebt ...
gloriad de malicia nō ꝓponeb⁹ ꝫ qua
ꝓtend⁹ q⁹ emiēt quatḡ nō poſſit aliq
corrige vl docere attende o begarde
neſth q⁹ ſtptū eſt ſup cathedā moyſi
ſederūt ſcribe et phariſei oīa qcūq
vob dixerint ſruate et facite q⁹ ꝫ et
i de dudū de ſepul et dt canon ꝫ di
q. vlth q̄ūb⁹ ſacerdoīb⁹ tā a ſlub cmbḡ
q⁹ aliēnīb⁹ opteat ee mūnes tñ ſi alior
ſum ſe habuerūt nō g⁹ ꝓdicacoēs ſue
dnt gtepūi ⁊ ideo tñ g⁹at q⁹ ſi tñ dñs
daret vbum euangelizanḡ vtute mt
ta ut ꝑb⁹ ℔ hīīs qui re ſtḡ corde quos
nem ſme pcto ſuo mittet lapide vt
io ℓ nimo tue ſmo dm ꝓtoſtḡ ect ut
in diebḡ ſamuel et heli ſacdotḡ ꝫ rtḡ
de quo ſi ſmtcḡ ſtuce voluīb⁹ vide omel
bede ſup euuan⁹ ⁊ rote miſeriordeb⁹
luce vi ꝫ qualitatiḡ nl omō reſidno
vborp ad mſama mt medios cleroīb⁹ tederud

Diligent attende ℣ q bona clicor et ecclie
pauper sint p jura p te allegata credo sed
cū modificacōe subscripta ℣ Dico ti begarde
q ō pauper dnē qz ipe nāt ipis ymaḡ
sunt sz nō adoranda vt de pben c z ℣ bō
ecclie ita dnē ecclie sic q ecclia habeat eorz
dnm ut zq q z sint vl put dr Jo an possit
et po mo m c de rebz eccl nō ali li vj
q ecclia r congregacōis fideliū Cuj exp
caput est hz dnm sz pauperu sic q ad
sustentacōz et clicorz q ad mistrionē hz
tn bona ecclie nō adeo pauper sint q ipis
ip̄terea oppetat actio q clerū ecl habundan
tem ut ac l Si sic et ibid in glo vult
et ita fuat alē oia ossiosa uditiorz plena
et mue tnt pauperibz q p singlos dies agen
q clez de victu ℣ sed nō hoc q dicl q
m tdicōe rei sue pt ponē lege et pactu
zē Dico ti lulgarde p glo xi qj c ij q vbi
q hoj lex et pacta nō sint q jus et hoc sta
tem nā si donator dicet clico dono tibi
illam possessionē et eiq fectū i bn m ut
celebres missa p singulos dies i maledom
ppli pactū et lex nō valent ex q missa
p salute ppli est instituta Sile si dicet
dono ti possessionē et fectū eiq ut sint
clioē et p singulos dies celebres missas
et vigilias mortuorz vl legus psaltiū
p salute pgenitorz meorz defunctorz q
e cōi cōm distrctos et clioē mstituēm
et donatōz qz clioē dnt dari pue indigeti

ppt deū nā utiqz labor est celebrare et tan
ta lege ut pdcm est p singlos dies qua
sacerdos nō te tlia face grat nr sus
stipendijs militare ad clos ꝛ de pstp
ex officij Sed q pseqcia tibi plemq pbare
et declarare intendo nā tu begarde nosch
ꝫ milti dice solent q puento ecīa sth
eliōe attende begarde q̄nus res ecīe
ut decme et oblacoēs sint redditus et
puentus ecīa et pdia seu pbende deghq
clici et religiosi ordinū nō mendicancīū
sustentant sint vota fidelīū pria pcōz
pcionia paupm et tributa egenciū aliaz
nō tn ppe dicti pnt eliōe ul q sint eliōe
ul q tles psone de mendicte vuiāt ut
no dugq m l de qpe mo dut em stipen
dia merces labiorz et onerz ad quos et
que ibi religiosi ecīa aūte eligunt
et deputant ut dt aplq qui em sutal
tāt vnē dz de altād et qui ad ong reli
gitue repellit nō dz a mcede de pben
tiis m z ꝫc ij de sepul c j et clerq
nō deputatq ad labore manuale ꝫ ad
cultū dmū Petrus de te lulharde deh
p stm tho q gen l' ij c j ij et ij et l'c
seqbq Ih begarde attende ex dicto nā eli
mosina nō est danda abutentibq de re p
mu tustū l q q si res cū qcor sed de
cime et oblacoēs dande sunt abutenbq
put dant ex debito ut p mue vi de mlis
clicis ut ij c tua de deci sgit decme

decime et oblaciones nō sūt clioē ꝙt ex alio
nā bñs tñ ꝓdictus l' c° di 14. z. qi clioa
c opus m quē dat' aliq' mdigenti ex qpas
sione ꝑpt deū ꝯz fecq bñficioz neoz nō
sūt hoi' go clioē nō sūt aoz pz si boz sz
q fructq mei nō sūt hoi' ꝓbo sūt qz fecq
bn' oz stipendia sūt go nō clioē qz stipedia
et clioē sūt ḡria vt ptebt | ꝯz quia fecq
bn' oz ecciaz stipendia sūt et nō elmosi
ne pz p quā ī̄ mīa ut de cle nō recī
quia nonulli | q ñ clicos et c ult et de eo
di ult ī oib' | q m̄ qđ de ꝓben dilcē de
postulando c | vñ q1 qz sē q9 di ꝯz offia
de re iudi olī ī glo. r de hiis q sūt a pla
pastoalis m pn° et hoi' stipendia p qub'
nacōe et ī officiacōe ecciaz et bn' oz dat'
ut hēt' m̄ iuribꝫ ia allegatꝫ et io dic'
ī c ult de repth l' vi bn' m dat' ꝑpt offi' m
ac si dicēt fecq bn' ñ dant' p officiacōe
bn' ñ et ꝑpt stipendia et rōe stipendioz clici
m ecciā mīstrat vt de ꝓben sup et c et
extirpande et bñ ecciaz ꝑpt offia dma
distributa sūt | z q ñ expiang et c ult et
io tñ clicꝰ ab officio suspendit' regulariter a
bño et fecibꝫ bn' ñ e suspensꝰ ut di 8 |
cos et c si quis sacdos zz di pt' et p
offia dict' clia desinere fecq hoi' oz vt
de cle nō recī q9rente et dict' militare
m ecciā dei ut de cle egro c | ymo dnē
ꝑtea milites militie celestis de pe dei
dacio l' vi et ad illā miliciā nō sumunt'

apti ad mendicacoñ ut cleoam ut ceci vl
claudi sz tñ sãi et corpe nõ uiciati vt de
cor vi p totũ dr̃ cm mendicq a mene qđ
est defectq et ꝑ ysꝑ x ethio ꝯendicq qu
nnq hz vñ vita degat cũ qua nos eat
apud antiquos os claude et genua ac
manq extende qĩ manu dice hz ota phi
bent ꝓuca fiẽ in clero vñ ullo ord mai
ꝓmittit̃ ad ordines sacros et ad mlicã
hoc nõ heat q nõ egeat ne mendicet nt
cleoaz petit ut ꝯ melig videb fate nõ
begarde q̃ longe dent mlitare et
mendicare tamq̃ habundare et deficẽ
q̃ q̃a sut ul q̃ longe dent uti cleois ut
mendicanb ul uti stipendijs ut mlites
hꝫ dent stipendio uti et militare mnstrdo
et mnstrẽ militando p stipendio in ecta
dei qđ stipendiũ ecc ex debito dat̃ et
exigit̃ abũnto ꝓut doz pctica cottidiana
et appet ff de vbo sig l debitũ et vidẽ
pñẽ mdecens ut deci tua ij de q° ecc
archi ple e ti c ꝯ l vi sed uti cleois q
reglar ex debito nõ dant̃ a ex officio
vl ꝓpr officiũ sz mdigenti ex gpassiõe ꝓpr
deũ et voluntate sunt ut ex dice ele
vi et a nllo exigunt̃ Insup vi q fructus
bnoz dant̃ epis et alys dumtxat plat
qui tñ mdigenb nõ sunt exquo vi q cleoaz
nõ accipiũt ex dice pdcta adue tñ et ipo
in loco quo sũ q luz tlcs plati cleois
nõ mdigeãt tñ cleoa ipis dat̃ ut mnstrẽ

paupm et dispensatoribq elioāz ꝯ io q
ypis in elioāz datꝫ p eos pauꝑibq tñsmit
tꝫ hꝫ ie ꝯ eadē tēe elioā datꝫ gmendatoi
bq et pcuatoibq hospitaliū et zenodoch
roze cū de silibq tq sit iudiciū de tñs mt
corpalia ꝯ tles plati quibq tlis elmo
sina qmittꝫ distnenda nō dne elmosi
nay nr dne vti elioſib ſz stipendio suo
ſz istud nō ē mirꝫ ꝯ tte nōe vnq et idde
naiq i manu vnio hoīs positus pt ee eli
mosina et mox poitus ad manū altiq nō
ē elmosina ꝯ de familia et mcenays
hospital nōe i manū pcuratorꝫ hospital
dantꝫ elmosine et mox tradite i manq
familie vl mcenay laborantiū i hospitali
ē solariū eiq et nō elmosina ꝯ tlr possiq
dice de vsuraio tq pecunia tō ē vsuraia
ſz pntata ad manq laborantꝫ si i vnea
sua nō est vsurea nr teꝫ ad restitucoēm
qz liz aliquis fundz bn̄m in sne vt dicti
vl mtuallatim missā celebret et ea mten
cione tradat bona sua vt tle tdicio sit elioa
et ita cuvoꝯplim et mstia gstribat tñ
mox tradicōe fta et dū puenit ad maq
dicī ertuc est stipendiū suū p laboze
ex quo nemo teꝫ militare suis stipendijs
vt pdem est attn̄ begarde audi vua
vite sm doctores et mgros meos q qlis
cuiqz sit mtencio donantꝫ aut fundantꝫ
bn̄m tñ tle dominiū nr i manu donantꝫ
nr in manu recipientꝫ ē elmosina vt

supiq dr̃m est de donatore ex q̃ intencio nō
ꝑ iudicat opus esse put opans intendit
vt i q j nō est vbi dicit textus q̃ luz ali
quis de male acq̃sitis puta de rapina et fur
to intendat facē opus eliōe tm̃ i vltē inten
cō 19 tm̃ opare nō pt̃ qm̃ ꝑ sit rapina
et nō eliōa quo ad donantē ad q̃ j & q
forte Et sit sibi mō si bona sint tdita in
bn̄ m̃ sit intencio donantis q̃lit̃cūq̃ nō est
elmosina ꝫ stipendiū pnt̃ assignad alie
roēb ꝑ dēa eorpō nā q̃t aucti zz di Si
quis nō elmosina dr̄z opq̃ mē verissim̃
de qua mā dr̄z miserere die tue placens
deo etiā z d̄ pe di z q̃ vult Bz stipendiū
dr̄z tributū ꝯd mlitibq̃ dat̄z ita q̃t l ager
ꝯ stipendiū ff q̃ u̇ sicq̃ Ecce q̃ m̃ dr̄nt
stipendiū et elmosina Ecce q̃ m̃ nobilit̄
canones et leges appellant sicq̃ bn̄ oꝝ
meōꝝ nā dicūt solaciū nr̄ mītes vl pcio
qz sūb dat̄z ul̇ famul vl elmosina que
pauperibq̃ dat̄ Bz appellant stipendiū
militare et tributū vt i iuribq̃ patte
gall dixt ecia xp̄s aq̃t q Si q̃ offerēs mūq̃
tuū sū altare zē ꝯd tm̃ ptmz sacerdotibq̃
ut constat longe q̃ dr̄nt munq̃ et elmo
sina Et mē z vbi silr oblata ad altare
q̃t ee dom̄ Ecce begarde nō obmitto qđ
dixisti de collēa q̃ legit̄z ꝑ defunctis ad q̃
dico q̃ solū illi qui vtunt̄z eliōib tenent̄z
ad illā dicendi ut sint freꝛ mendicātes
vl alē sacdōs infelix qz iuēte dr̄z infelix

q̄ mendicat vt dr canon qz di dyatom
vlt mendicat mfelix mplateis clerq et
fmuli ope manupatus pubc̄a a quolibz
posit elimosinā q̄ ex eo magl despicit
a cultl quo mser ac desolatus iste pu
tatur ad hanc ignominā puemsse et hꝫ
sunt vba sc̄i Jeronimi ad valiornen epm
et illi et silēs qui vtunt elimosinis di
cant collectam in noīe dm Decretus an

A d hec begardꝫ e locutꝫ cū fuoze
sspencū utz thencū sup tēra dns
huane aures tlia vba udicant qlia foris
sonant zz q q huane Sed deꝫ solꝫ no
uit corda hom̄ actl et vba vtqz ista
sunt ut p ea quisqz m altꝫ notiaz suas
pfeat cogitacoēs non ut se homes fallat
ut zz q z Justin̄ Si cm hoibz placez fuq
xpi nō eez ad gull et io dico q testimo
ma tuq ardibilia facta nō sunt qz vidi
tiquitē in eis et q̄dcoēs et maxīe io
quia solā umbrā ymagnacionū omnīgen
effrnū vacuā in eis potero reperre vt zl
di oio de q̄ sue q̄to de quo ptestor et
io ti displicē nō curo n̄ homq tn̄ m di
cas quae ut vbis tuis vtar stipendia sint
dicē sunt tā impia vt puta vt vnq dicaꝫ
magn̄ bn̄m qz alicꝫ puni vnq multa magna
et alicꝫ p ussim vnū tm̄ ul n̄m et tn̄ pit
vl vnsonnt laborat dicendo vl legendo
officia sua dna qualit̄ hec ditus dna di
usa est cū fiumēto distributos nōne stipēd

est ita deus | q dei iustū ē iudicare Et
sē nulla est distinctio psonaꝝ ita audias
magnū ut quid ne accipias quēq psonā
dei em̄ iudiū et deꝰ nō ē acceptor psō
naꝝ actū 10° Et vicarij xpi uiz plati eccl
ministrēte dispensant ymo ter et qlo or
10 dicūt qꝫ de iure gñi nō pt̄ quib; hec
plēb ecclīas vl duas pbendas in eod; epa
tu vl duos mich ītquo ē deus ut nob
equalit̄ nō tribuat vite subsidia ut quid
sēb affluens et habundans alīs uēo deesse
et egēnt ut ḡl di sit hyn Felix ann
O beate de laqueo ego felix nōme
sunt q ꝛpbant ea que ponunt extūq
et que ad rem ptinent veluti arma uirūq
cano ff de v obli l qui extūq Et hī ma
dens mā pte cā pmo di errores intreducta
fuit ne correspondeat ultima primis quo ne
dicas laqus contigē et nos liberati sumꝰ
ps lxxiij ad hī rndere nō propona Et dicoꝫ
q nō obstantib; iuribꝫ p te allegatis ullīq
tū sublimes et nobiles ac beate psone
q maioribꝫ bnīs stāt honorande Cū ro
postulauit ut liceat pla byssina p sedem
aplicā poss dispensād ut de pben et in
letā Et mslup dt Innocē monarcha iurē
t de dolo de elect q cū cuiata et dignitēs
pt quib; hec pla byna in duob; ecclīs dū
nō sit minima multitudo et hō de iure gñi
tūd ecclē opinātur Io an t grande reputāt
ē vī Et hoc si nō inuenīant residentiā de

statuto vl consuetudine et dr̃ jmmo nō ē patēs
tia pla hr̃ē bn̄a De mā si plenius hr̃ē vo
luūs et mfōmad vide jo de lig in suo
tr̃tatulo de plitate bn̄ oz̄ q̄ posset in
cle gr̃ē de r̄pt̄e et clāic quo ad fundatū
p nullū q̄ pisces in tr̃lo gsili ꝛz obmiss
milt̄ subtilib⁹ et disputōib⁹ et abstr̄
casib⁹ i jure sp̄tē et p̄sumistas enūatē
mundi p̄cta et cā mgta vidz cottidiana
expien̄a ont vite de cler q̄ sit l' vi na
si nō de jure nō possemꝰ compellit tn̄
nos mptuna ncitas q̄ legē nō hz d' con
di z fue de gstue q̄to nā pz euident
q̄ pluca st̄ bn̄a jmmo in de capulo q̄
sūt abiles clici ad bn̄a ꝛz bn̄a p̄nue fld
data tamq̄ sēl dedicata nō sūt ad hūa
nos usus tnsfenda de r̄ juris sēl li vi q̄
restat n' q̄ oz̄ nād q̄ vnq̄ clicꝰ hēat plā
bn̄a ar op zl q̄ clerici i fi st qua
mlt⁹ vnq̄ ē nobiliōz aut doctior alio hēat
go hn̄ plite hḡi ꝛz qui q̄rit̄ de jnueā
qui hz n'm vl modiū bn̄ m mputz ipe
si' quare fiunt clicꝰ factus p tā vili bn̄o
quae nō sn̄ bn̄ficio mansit ad opꝰ pūs
rediens ull mutuū vl adhuc se nutat p
labores si bn̄ m nō sufficit rḡ x c j di
ij de cele mis c ij Sed ad q̄ begarde
q̄d tu dixisti de equali labore et eḡli
stipendio et allegasti mdp̄ liqui ē dehr̃ē
pz̄nz ti' vitas ayt xp̄e dmine nō facio
ti jnuria nōne ex denario conuenio queisti

mecū Tolle qđ tuū est et vade Ri go quonq
es p bn̄m vnig marce argenti tu teneris
ad horas canonicas sic̄ alig p mille vt lez
et no2 de cole mss pbr Ri go culpa qus
cet egz ndignū est ei subuenire de gsti
qu earaz et m glo Et dap̄m q qus
sua culpa sentit si2 dz et no alti2 imputad
de e' quib l' vi cū concor. Lullardus
Oger dns dixit lullardg et frende
bat sup medetibg sub Cencio o
ndin m l' de vetula vn̄ dixisse quid
ve q nuemut nsi raro sola simistra et
confmat vulgaribus aū6 Eyn vngelücke
krōmet selden an dag ander Cene alle
gad pt ut ff de fun mstruc l' 1 et i cle
Et cortina cortina tralat de sa vnc
vnico q ad exhibend Et ex vno i quib
sequnt2 plura ut not2 de vepo statuted
l' vi Et phs jo phs q sdcto ad dyalid
pauper no obstante canoe tuo q' dt q
pauptas no sit de gne malorz z q illa i si
Sed attende exquo bn̄m dat2 ppt offm
vt p te pdem est et si quis recepit bn̄m
r fructus h te stipendia magna et no sat
offm cantando ill legendo put mstituid
est nūq recept stipendiū sn̄ labore et frem
et rapinā q mittit vt ie qui assert se p
diem in vinea laborasse et orose ambulat
et hora completon recipit mrede Et in
star illorz qui ptenerūt pondg diei et
estus nūq tenent2 ad restitutoz nūq

tales sūt puandi bȳficijs sus ut de cle n
resi cij zz di pt̄ hec & de epi et cle
gualit sic̄ mlēs qui nō sunt puat̄ stipen
dijs ut ff. de e mli l desistoz q mliciē
et l qui excubias et msup approuit nqte
qz scrūt bȳ hoi clici aliud ee et aliud vi
dei volunt nempe habitu mlitē q stu
clici actu neutr̄ exerent nā negz pugnat
ut mlites negz ut clici euangelizant Cuq
sūt vnoquoq; one suo resuergz isti i quo
vioz nō alit ordmandos q; ibi v nullo ordo
ꝫ sepatim horroz mlitat hic mīc pmulc̄m
met̄ re amittē qui concessa sibi abutūt̄
ptate de regu lz de sūu tuoz de sen ex
gtmgit nōne qui pt̄ facē et nō fac̄ nolle
vi̇t̄ ff de edi edit l qui q̄ rit̄ ymo q; nō fit
qđ dz mīc facē qđ nō dz ff de edi vtiq;
dnē ne pitries hmones meos etroxsid et
celte sculpant in silice ffelix. amen

Hd que utm rndebā ego felix frate
lulfarde constat q; plibo attentꝰ
mōr est ad singula sensus ut nō de hijs
actusatus q̄ibo l vjo et que ad vtiq;
festmat neutr̄ pagit zo qi pbeos et nō
impedit am̄ ne possit enē vm pōg te asse
trusti paupē glādo et mīc maledicesq;
vituperādo Insup me plibo attende vel
leb ut me a ꝑpōito dultes ut pōg fecisti
n̄ homo tn̄ sciab q; greges y mors dt̄ hnt
quippe hēnci hō ꝑpriū ut mala bonis
punisteant q̄tmq; fictile sensu auditor

illudant Si cm̄ pm̄o sp dicent aliq ꝛ sua p̄,
ute cognti q̄ vellent mte ꝓsuadent ꝛsur,
sum si sp vra ꝓsuadent ꝓfrō hē ci nō fiuss
hī ie Et sit vicia sub specie vtutis sbm,
trant ut de hē sit in vno io tu nūt enar,
ras ustias meas et assumis testimū meū
p̄ os tuū Et pōtim ex eo quia dic̄ qui nō
scit offm̄ suū cantando uł legendo put
mstituty est ꝛc quia clerici hrathedlud col,
legiataꝛ aut quentualiū etiaꝛ in quib⁹
hore canomce de iure vł ossuete cantant⁹
nō satisfaciūt orando horas canonicas suas
qz cantare et lege tenent⁹ cū choro ꝙz
ss bū ds Inūctū est deo q̄q̄ ei obtuleris
eo omisso ad qđ tenerꝛ nr̄ vnū p alio dad
pt mutuo Inuito creditore nro qui e⁹
ff de re li ij Et io gregl dt nō mediocr
ꝓfrō deū offendit si debita de celestī cgn̄
et dm̄ sua pstpōe resolut zz q l bi ie
qui sed nō pn̄m vbozꝛ tuozꝛ vitas Et io
hīs obmiss et ecl̄ qz statū gressisti q̄ valid
mendicare nō liꝛ Vadam⁹ ad man̄ pn̄le
m̄ qua tlem̄ pono gclusione clerici benefi,
ciati regulares et ecl̄ religiosi ordm̄ nō
mendicanciū cuiusq̄ status fuerint nō pnt
dici elioaꝛ aut q̄ vtant⁹ elimosis ꝙz dicunt⁹
stipendiaꝛ et vtunt⁹ stipendijs suis utꝛ ex p̄,
miss Ith p⁹ gcto a⁹a via supta p̄ locū a suffi,
cienti distone qđ e ar valid ꝛ iure vt de
ff de acti ut sit dicendo nullo iure nr̄ dmo
nr̄ papa nec⁹ de⁹ ul asserit⁹ q̄ scruety

bñ ozt ſmt aut nōient⁹ elmoſine q⁹ zc dicit⁹
cū ſtipendia vt in ſuribꝫ ꝑallegatſ Et ia
ſtipendia clicꝫ dant⁹ de ꝓmonio xpi de q⁹
etiā vnuit ut de ꝓben cū ſ q ꝓmo m dīgꝫ
eſt ſup oīa ꝓmonia layco⁹ ex q⁹ ſpialia
dīg moā ſunt tpa bꝫ vt de pe et re ſum
mſimitas lauci em nō hnt ſuole de hꝫ pri
monio n distrīte a clicꝫ ad h vocent⁹ ſ dī
nō ſatſ qz ē ſacſi m et offtoꝝ dei ſz q ſ
hīs ita lauci em pocig dnē vnē de bonis
etie et clico⁹ qp em mīstrāt clicꝫ ꝑ etie
ē ut decime et oblacoēs ſ q ſ statuig et
hꝫ ꝓpēte hnt clici in tra vt de deci tua
ſ q ſ q ſ Et illa et oīa alia de clicꝫ et boīs
etie ꝓpriu hnt et ortū nā aſſumo ſacdo
te viz papa ipe rex rōnoꝝ acceꝑt corō
nā mpiale et ptate udiciaria Et papa
ſuccedit i ſuriſdōe impij vacante mpio
vt in c luz de ſo ape ymo deponit mpa
torē ꝓpt crīma et nō eg ut de re ſudi c i
Et ecl cū imutil ē ut ſ q vij alig et ꝓpt
negligenciā ſuriſdōm ipig aſſūt ut d dō
c luz et opellit eid face uſtriz Et ſub
canonicō ecl m debitꝫ caſibꝫ obſtuare vt
de ſo ape c ij Attn ex recepcōe hꝫi corō
ne mpial eſt ſup omēs regēs Et oēs natio
nes ſub eo ſunt Et ex tuc ꝓncꝑs mundi
et dīg ff ad l Et ecl Judei ſub eo ſunt
Et de Jude Juda et oīb ꝓnicie ſz di uda
ng ij et oīa ex tuc ſtit in ptate mpatoꝝ
ſ di quo Juce Fate lullgarde h oīa gtulit

tibi sum̃g sac̃dos r. papa ut m t vẽ̃le et
impr̃ exp9 confert alys pn̄bꝫ seculaꝫbꝫ
pn̄ceps vẽ̃ baronꝫbꝫ et rys donet ad pua
tas psonas p̄cedendo et sit seq̃z correlaie
laicos opꝫte grauz actiones exhi-e diposeti
p honoribꝫ bn̄ys et pdijs eis collatis a sũo
sac̃dote et vicario xi caputc clei et totius
ecc̃ie magnã reuẽcia ecc̃ exhibendo nõ solũ
ꝑ̃ hoi sz potissime p̄ spualibꝫ bn̄ys ab
eodꝫ clero ipis impensis attendat ꝙ ipi laici
istud ꝙꝙ m omẽ sua sic dñs ꝑbacio dilcõe
exhibicio est opis huic ꝙ m pn̄ sue canõs
et c ij dr̃ qui nõ sinit mendax est hi ꝙ
diligant xpm̃ istud ꝙ p se q̃ honorificat
prem̃ honorificat et filiũ tanꝫ vicarios suos
et ꝙ de pc̃o ad vltim̃ arc̃do honorumpensis
clero ill detr̃ctio ipis aplis facta redundat
in xpm̃ et dnm̃ crucifigit q̃ eũ in sac̃dotꝫ
suis p̄sentiz z q̃ nulli et honor ipor̃ dẽ
honor xpi vñ dicit ie e vẽ̃lis doctor li
de gẽ quida eũ nõ legat alꝫ octoz conflu
dendi clerꝫ dicit ipm̃ vnc̃ et sustentad
de elimosina et ee elimosinarios qd flm̃
est quis temerarie et suppticiose psumit
errore tlia dicẽ q̃ ie scire ꝙ m tu begarde
et alij detẽgut nos et pons q̃ dicit nos de
elimosinis vnc̃ Lutharduo

Erubesce valde velociꝫ et tibi vicio
grande dicit et ex ꝙ te obmutesce
facta dic̃ eam in effectu by m tanꝫ dedica
to ad humanos vsus vertit sanctas azz nã

pduri q nō ꝑpendis fructus bn̄oꝝ ꝛc elimo
sina n bn̄a sup vsuris sint fundata vt
plezeq videt m ḡlys dick qui hnt census
florl vbi ex pacto cū sorte pn̄li rdimut
census ut pū zo ul zy florl vng dat2 qui
census ut utar vbis tuis p mgrm ql de
glassia p te allegatū m suo tctatu de gtu
est vsura nr vidi sꝓturas salte autenticas
m ḡrū et ḡgi cinen vsuras tā i veti q̄
i nouo testatl sut ꝛ ep̄tid ut de vsurl sup
eo et exo zz ꝛt msup pagani detestatur
vlz i ethn̄l ꝛ ll z ꝛtre vl sint fundamta
tua m montibꝫ sanctis cū p mllo bono malid
sit faciend ut in dcto ꝛ sup eo cū gror et
plēs gfrēs tui ḡgi recipiūt vsuras ut re
lebrent dma et mezent2 taq̄ de rapina
facent chriaz qd nō litz ut zl q z forte
ꝛt sit cū scribꝫ puregant cubistra sz q ḡgi
bn̄a non sunt ꝑpetua pz qua dando sorte
cessant fructus et pgns cessat bn̄ m et ē
ꝛquitas sup inḡnitate zffelix cantor

Obegarde q ad nos de ḡlys que florl
sint de diuor gaudeq ex q tles
sint vsuraij bn̄ m ecctid gsire nō vident
ymo nō tm̄ clici sz et layci tles census ꝛ
ꝛpientes vsuraij sint nō tm̄ exponent i sorte
q̄ m qm̄ ctu tles census emittur ꝑpetuo qb
est ql et laudabiq cū ecctia zi qui tulit
emat et ita dicut famosiores doctores mudi
nr audio voce autentica mgrid ꝛt tles
vsuraij nō dicunt2 ecctia binficiati sic nr

nec falsa iustia et iusta zz q ℓ et iniusta nr
flg denaig e denaig nr flg tutor e tutor ff
d' b sig paulus sz h nl' ad ppositu sz q'
fact fac ticiq so iz et vñ me erubesce vo
lus ppone no poponas Lullardus
Ad hᵹ begardus rndebat et dix' ad qur
pmanes in simplite tua bndr dno
et more Job z Nam dr ppha dctgente secte
primo suo huic psequar pb e z zz q ℓ nimis
cuantu nit delinquez in lingua mea sde
ctem primo s pri meo exquio me dict dc
ge xpo cu dicd te cliab vti et mendicu stpcd
e em Int opa carit no nm my e errante
ab erdor su semita dctge despon mi
et velle potius oia mala pati q tanto
malo consentire ut zz q q ita Tu nimid
emunge et vis elice sagne attende et
obstupeste et suppone digitu ori tuo Job
zz ob meu logut' sapiaz et medita' cord
mei prudenaz pb ℓ s apia m pabol ob
meu et loq bar ppob abicio pb AA Seq'
tridel est qui negligt fama sua iz q i nolo
abiciamq go opa tenebraq et nduam' ar
ma luc-i· vtam' opibq et vbis xpi ad pro
iz quia stpotu est accipite alma coza deo
vt possit resiste in die mala et i otibus
pfecte staze ad epli vi dix' em Jhq pet'
sequc me Jo vlit et ita qui sz me no
ambulat in tenebr sz hebit lu' vite so
s et utm Amen dico vob qui cred' i me
opa que ego facio ipe faciet sil diligt
me

me mandat mea ſuate ihſ et q dt celū
et tra pibunt uba mea no pibunt mt z let
luc zi fac tu ſic ap plus e ap in ūte
agit z p ap pilate ſcripſ et io de vobis tus
cios habeb redde rōm et ego ſi vīte or
cultare peccare mōrīt et io auſulta nōne
dixit xp̄s rem dedi vob qdmod ego feci
vob et vos faciatis p iz ſzelig em nob
exm vt ſequam vestigia eig xp̄i em mcpt
fice et docere actꝰ et io xp̄i actio e
nra mſtructio q q i dei omps ipa em
ſancta eig adet xt vt dt grecſ pcepta
ſint qua du aliq tacitus fecit q age
debeaq inotescit et ita docuit paupate
ſeu mendicte qua ꝑſe voluntarie mendi
cat et mtſd na natus in paupte tanta
vt gtmuo ponet z in pſepio qua no erat
locus ei miſi in diuſorio luc y et ideo
dixit ꝑpha in forma xp̄i ego aut men
dicus ſum et paup ꝓb zq ihs ꝑſecutus
eſt homine mopem et mendicū ꝓb io l
et xp̄s vt mplet ſcriptura a ſamaritana
mliere mendicando potū postulabat cui dxt
da mi bibe ihs mendicabat a zacheo cui
dixit zachee feſtinans deſcende qua hoe
in domo tua oz me mane ihs luc 19 nue
metꝰ pullū aſine ſoluta et adducite nd
nōne mendicabat ihs in templo exiſtens
circūſpectꝰ omnq cū ia veſpa eet hora
exeunt in bethania cū iz diſcꝰ ſus ſic le
ait xi ihs ait xp̄s luc vim ſi dicenti mgr

sequar te quocūz veris et vulpes foueas hñt
et volucres celi mdos hñt filiq aut hoīs
nō hz vbi caput suū reclinet Ihc dxt ihēsq
ait mj Nolite possidere aurū neq argentū
neq pecuniā in zonis vrīb neq pezam i via
neq duas tunicas neq calciamenta Ihc dxt
xpōq lucē 1 ℓ oīb ex vob qui nō renūciat oībq
que possidz nō pt meus ee discipulq Ihc dx
xpūs Iuuenem ait 18 Si vis pfectus ee vade
et vende ea que habes et da pauperibq et
veni et sequere me vñ dxt paulq Absit em
gloriari nisi in cruce dñi nri ihu xpi qm ppt nos egenus
factus est cū eet dives ut nr inopia vos di
vites esset Ne sit go dolq super ingrem sanū
neq huq super dnm sufficit discipulo ut sit sic
magr eiq ait Io Et nō miretur tu clitē si nō
potuit directe mendicare sufficit ut permit
tar q docendo ipe precepit exhortat et ita
mandatoris ope famulis ut ff de hñb qui
no infamia ff ab hoc vero et ipe xpōq pn
ceps e et fuit ysr ut Et io legibq mundi
solutus Et principi ofd placuit hanc legis
vigorē Iusti de Iure Et ego sibi quis pd
dei ducor sub lege humana nō sū ut de
venit c n ff vbo Et io dixit ie melli sūq
doc Bñq m ome super eua Sū sco luce 2
pq multa qz dicā deus meus an ut tu te pāa
mee consolatores pauperi et omes isq vite
calamitates susceptes qi vnq ex paupm tba
stipe p hostia mendicabas sq ie Ecce et
xpi mendicite spontanea et paupte vbiq

pbare cēt supuacuū vt si solem scribq vel
les adjuuare et hēb m cāu tuo ℣ q i ℣i oīa
℟ed vir mspiens nō cognoscz et stultus non
mtlīgz hᵒ pē cxi hᵍ i ᵈm nrī vestigia seq
nō obmittā ꝑpt vanā tuā garrulitē q m
ſt garrulitē vanaz q̄bq ꝓtrussa ē egypto
vt exo ℟ hᵉ habes in tuo cāu ℣ℓ di legiq
q ſ xpm tulit ſcrutq ē stus allexandhq
et ē optim artid ab ℟ q pictate nō gtz
Considerabo iᶻ lilia agᵗ quō crescant et nō
laborāt neqz nent mt℔ ℣° prospicia volati
lia celi qnia nō serunt neqz metent neqz
congregant in horrea sua et pr̄ vr̄ celestis
pascit ea q̄ dicā go illi q̄ dat escā esurien
tibq et q̄ rndebit m̄ aperi ob tuū et im
plebo id pē ℟o qnia iusti epulentᶻ et exul
tent in conspectu dei et delectentᶻ in letia
pē ℣ℓ ℟t manducauerūt et saturati sunt ni
mis et desiderio eoz attulit eis nō sunt
fraudati a desidio suo ℟t xpo p̄cepᵗ lucℓ 18
q̄ oz sp orare et nūq̄ desiste et apolg hᵒ
mtmissione orate et oībq gram agite q̄
labor manual impediret nā dᵗ dnᵍ si vo
lucℓs et audiclis me bona tre gnedclis
ysa 1 quiesce igitᶻ et disce bñ age ubiq
et nō g̃dicas verbo vilis ullo mō ecclā
iuj ℟t alcroq te ne ꝙsiers et fortiora
te ne scrutatq sius ubiq et ita tue simpli
et mplicie et rusticitᵗ ndūc pce volo qz
humana nā habil est ad delicta vt dᵗ l. m
uiē de mōch ℟t stultax nō reputarᵉ

sl adhuc ad vltc reuertert et sm̃ est illi,
cite pt licite reuocau z q q ve qb quib qm̃
sit ymo sapiens iudat consiliu cu prudencia
meditatur ad hec d colla illi l nuq
na tquam e pectare dya cu in pcto pse
uerare q̃ quo et qn̄ qd l consentanea
qesti peccasti eiu z ho Cantor au
begarde ex tuc loqbar et dici sptia
est ihs q ve qui sapientes est in
oculis vris et coram pob metipis prudentes
ihc scribit2 ne imitar prudens tuc prudes
sue imitit2 ea que sibi agenda vl dicenda
vidit prius decretc anponit de qsi ne
mutar vñ dt augg in phemio el q l
laudabilior e alq cu no e infinitas pia
q̃ qui ea no inspectat2 media mundi vias
sidera et vestigia celeri scrutat2 et ideo
vt sme mtes errez tuu intelde ti
ciu qredo q xpi actio e nra instructio
ez q sequ vestigia eiq pmaxie negotia
q nudis pedibq le2 medisse si tu calcaste
pedes tuos et no in ppatacde euangli
parat put tu sp mandat apls ad epos vi
ymo tu possides aurq et argentu petu
ma in zonis tuis pera in via viz mas
nos sanctos et duas tunicas q id qd dicit
xp̃s mt 10 p que xpi paupte q̃ qredo et
xpi mendicte astrue conar qua toto cor
de et alo constantissime nego tiq bus
sme endebo liz ad singula tua puncta p
sinceras ensiones quas fec quonda armalcad

hebme p quas lucidissime apparet te p quas
allegationes xi mendicate mihi probasse quas
cū breuitate obmittā dicā cū ppf quas
sanementf job petasse in labijs suis judi
cat ex q̄o dīna sua grauī dictando dementat
quis x̄m p̄d tua dubia deū mendicasse de
clat ex q̄o petro auctē xp̄i validos nō de
bere mendicare nō plonascat nā dū mecz
clementf mendicante vidit et cā validam
ad laborandū estimans cā ipse dñs dic
mihi q̄d mebra tibi desint ut stipendia pe
tas et nō porro tuis manibus opans victū
quere ut dīs clemens in tumulario suo et
luz homo ho sit apocryphus ut i dī p̄bus ty
pica sua clarissime q̄fimat ecclā p̄facta
pet⁹ et alior dñs loqr qui de ipis sc̄z dicf
jo necz eni quisq̄ egens erat mr eor
q̄ tyr poss̄ oēs agros et domor erant
vendens offerebant pcia corā q̄ vende
bant et ponebant ad pedes apl̄or dide
bant⁊ aut sim̄ put cuiq̄ opus erat vt appz
p quos ad xp̄i sequelā nō dubi p xi discī
pulos informati vendiderut dīa quē p
fortid xi consiliū et pcia totā apl̄is q
tulerut nullateng ipos efficiendo mendi
cos qm nec quisq̄ egens erat inf eos ut
sup dictū xi consiliū sto apl̄or recenti
pedibus expoitū mendicate excludens
⁊ q̄ dicf de bn qui sic exercitatis et o
pmatuc nō assuetuc locutq̄ ee vī cui q̄
dubitans mirabit⁊ ut p te dicā cui

et bñ mō vt ibid ī euāngō qz xp̄s p triduū
m medio mgrōz miſicos fecit actus et
ſi hodie tante etatis iuuencul⁹ tā gloſa ſiuet
cta mīa credend⁹ vt a plib⁹ laegit mutа
ret et reficeret ſ dco hō dubiū m melioz
ptem ut m ſilē pſumt mtpotem hñ ſthō
q hō articlo et glo ſup id po ſo q non
manducat et r iuxt eſtote q cor oz ad
glo mgram p te ſilē allegata dico q pon
dcanti tertiō ibid ptz q oblatas elmoſias
p fideles xp̄o tanq̄ ſuga dſpenſatoz diſt
buit p ſuoz et alioz nīa bō quas p alijs
ſcire poterus eſt et ita tanq̄ procuratoz
hoſpital nō eſt vſus elemoſina hō officio
dſpenſandi put ſuit epi et plati put pdm
eſt et ead res bñs donat p dſpenſatoi
zo ab eod pauperib⁹ eſt ita de elemoſina
et hō vult glo et abſit q aliq⁹ doctor
ſaltem famoſ⁹ ī mundo ſtſtſit xp̄m men
dicaſſe qu p opinione ſua ſtptaz etiam et
autentic allegauit hoi mendicatem q
bante pt ſufficientiſſime ī gr̄iū allegaſ
potuit nam conſtat neq̄ neſtas q xp̄s mdq̄
mendicaueāt coactus ex quo oblatā eſt
qz voluit nſs yz et oīa q̄cūq̄ voluit fe
pb̄ yz lo de eſſe di z oīa et maxīe p
eo utz ſi ex nūc put extat ī mundo tm
ſiceret ſe ac ſuos opib⁹ manuū ſuaꝝ hā
bundaūt nutret ſi vellet et mutatione
vnīq̄ legis ſupta miſtoꝝ dieꝝ reſtauret
et ita ſi mendicaſſ xp̄s ſponte mendicaſſ

qđ restat ꝓbare nõne ſptũ ꝑ ꝓphaz pũ 3 6
non vidi iuſtũ delictũ nr ſemen eiꝰ q̃rens
panẽ et ſi xp̃o q̃ſiuiſſẽ panẽ mendicando
put hꝰ exponũt ſtti doctores ſeqret 2 q̃ xp̃o
nõ fuiſſẽ de ſẽine iuſti ꝛ filiꝰ iuſtoꝝ Ihc
ſi xp̃o ſitimꝰ ſardos q̃ꝛ ſpontanee mendi
caſſẽ etiã ſua ſcã ſcient errauſſẽ q̃ ſtatuũt
nullꝰ in ſacerdote vl vicario vl locũ te
nentẽ x̃i ordinarie inſi ſufficiẽti titulo ꝛ bñ
vl patrimonio fuit munitꝰ vt ſ di ſtoꝝ
de ꝓben t 2 cũ xp̃o ſuo exẽ nõ docuit
q̃q̃ mendicare Ihc ſi xp̃o ſpontanee mendi
caſſẽ tuũ mendicare ad ꝓſtom vite ꝓmiſſẽ
Iuepte eñ dr deꝰ legẽ antiq̃ ſtatuens
vt ſacerdos in quibꝰ dz ee ꝓcinctꝰ ꝓſtio
vite poſſẽ oẽs hꝝent eleemoſinas ſuſp et pa
mitas fructꝰ ne mendicaret ꝑ ſi mendi
care ꝓſtiꝰ fuiſſẽ mendicare ꝓhib tuxiſſẽ
Ihc ſi xp̃o voluntarie mendicat tuũ men
dicitas ad ꝓſtom eccliaꝰ ꝓtinet et ſic
etiã dei errauit ſcient dotationes etiaꝫ
inſtituendo ymo ſtatuit nullꝰ q̃ſeruari
ſñ dotatione ſufficienti ut dr q̃ſe di ſi neme
ꝺ vult li ꝛ aũ Ihc ut nq̃ ſa ora do ſi coll
ꝰ et ꝑ hꝰ ſtatuta put hodie fiuat ꝓſtom
ſuoꝝ ꝓlatoꝝ ecc dimiſſ qđ eſt nep hab
dicẽ Ihc ſi xp̃o ſpontanee mendicaſſẽ q̃
diuini mandati ꝓſe fatiſſẽ qđ dr nõ con
tupiſcẽs domꝰ ꝓmittit nõ deſiderabꝭ uxo
rẽ eius nõ ſeruũ nõ ancillã nõ bouẽ nõ aſinũ
nr oĩa que illiꝰ ſunt exo 20 qñ q̃ſponta

nec mendicat fat qt̃ hḡi ꝓpt̃u q̄ petit
et ꝓnus rem ꝓxim̃i q̄rupiscit qđ de xp̃o
nemo audz assere qui nō venit ut lege
soluet ſz adimplet mat v de con di iij
hi quib aut ihc si xp̃s ſponte mendi
cauſſz lege dei de dilēc̃one soluuſſz qz qui
nec diligit ꝓxim̃ suū sepiꝰ nō nocat eū
indēte nā qđ ꝙ ſſz nō vis z̃t ayt vij pcte
aut a ꝓximo qđ suū est nō egendo et ſſz
mēdte et ipm̃ nocare indēte xp̃m aut indē
de nocasse aliq̄ indēte ihc si xp̃s ſponte nec
mendicauſſz nec fuuſſz hypocrita et apparens
mendicus et nō egenus qz magnꝰ et omnꝰ
nullq̄ vero de nocatus mendicans mſi e q̄ſi nō
ꝑ ſufficē ut ꝑdem e in exp̃a mendi
cꝫ qui mendicat ſponte et ſſz mēdte nō
q̄ pulſus ont qđ nō e et ſto mendax ꝗſ
rusticus qui defert tonſuram et habitū cle
calem et tñ clicꝰ nō est ſz thia dicē de
xp̃o nephas est ihc si xp̃s uolūtarie
mendicauſſz hꝰ ſilet apli qui ſecuti ſut
aḡm q̄ cudz retrahit ecc̃ſ fecerunt et mare
paulq̄ tm xq̄ nunc ſunt et mō lucꝛ
ad philp̄ i qui dixit ad thy z hi quib
nō uult laborare nec mandūcz et ihc
z argentū et aurū et veſte greciam
qui ſtihc qz mēdq̄ meis et hijs q̄ mecū
fuerant hec magr ministrauit ihc si xq̄
mendicauſſz apli eū ſecuti fuiſſent p̄ oia
veſtigia ſua ſz nō le aliq̄ aplōꝝ mon
dicasse umq̄ ihc si xp̃s ſponte mendicauſſz

sue emulatōe offendiculū posuisse qđ xpc p mi
racla confirmat s. pascendo v milia hoīm et
septē pasce nō posse put judei illudebant ei
dicēs alios salvos fecit se mat 27 Iz q̄ leges
antiquas alios quassē et dicē possemq̄ hodie
q̄ xpc pascendo hoībz illustrē p̄t sicut gol
hardi et joculatores q̄ alijs ostentatoēz faciūt
multi auri et argenti et oī° sūt pauprimi
qđ de xpo nullq̄ asserē p̄t ipsi xpc mendicasse
et ꝓtea mendicare cēt felicitas tā expedi
ēt lullardē et oībz alijs lullardis ecē multe
subtilitēt ut magis eligeni magis felices
eē q̄n esset Et si ec tuc ita mendici esset
q̄ fame moriem tuc esset felicissē et
forte illa felicitas tā nō aperet nr̄ ꝓpositō
nomia tua hoī felicē declarat put pdem
est multa qđ̄ argumenta cent̄ inducenda q̄
m effectū armatarū posūt sz ea breuitat
obmitta. Lullardus ara

Tacth dicit lullardū q̄n destruebat op
timū et in bracchias totū negociū
allegando amathanū hereticū que ecclē
siti ꝓ opimoībz sub miscuerit q̄dā q̄
ut ea admittant q̄s repellūt autores
de testi liz et leues sūt q̄ de facili credu
ea q̄ probari nō pūt ei q̄ z i cuctis nā vt
et tutiꝰ q̄dunt de ecclē nō esse tuc et
malo melioratō pōdus vir bono exitu pagit
ol di mittant et nr̄ ꝑfat impedimentū
qđ de jure nō sorti effectū de q̄ nō
ꝓfat l vi Felix. i alio latere proseq̄t

O begarde non ob qđ hussite et ā
herenti p suis opinionibq alle
gauerit ar matthanū q ppter sit mior
fides adhibenđ in pmiss Dico ti q
hussite ecc allegauerūt eruana apl'm
et sor doctores et nos equalit' origi
ne q' in mlt' bndr' vt vi' in omelijs
suis et in mlt' hystoriq reptq est et io
pq morte anathemāsatq ē zđ q' qđ
v origeniani nia nō est qsiderand qđ dicat
sz quare dicat attende ut đ di ego et t glo
trubestant q' sic Judeq mfelix errauc
rut et ab vtero loquti sunt fla q' xpm dure
runt maledicasse opant' nigitate pro qz dm
e trā et plenitudo eiq orb trarq et vni
uersi qui habitant in eo zē pđ et ipse
in pp'ria venit et sui eū nō receperūt
q't quot aut receperūt eid et si q' sibi ob
tulerunt tm sua sc' mnstrabant vñ
dicit pphā tua scs oia et q' de manu tua
cepim' dedim' ti pal zo lit tui scs
celi et tua e trā orbē trē et plen
eiq tu fundasti pđ ss tu es sup principes
tue dicie et tua gla est tu dnat' om
nia que in celo sunt et in trā tua scs
Palip' q' trā q' longe distant habu
dans plen de a vnet' mendacio et fic
De allegatio ti' dico begarde q' multū erra
mendicando sz spūs sc' illustrāt redit ad
pria ut nulli sit onerosū nia et huq'
sepe errauerit sz in l' retractionū exp's q'

emendat ut tñ stoz exa no sit ad quāz sp
trahenda vt videmꝰ de marco q̄ postidie
pollicē zē lu di si quis absistit ymo que
q̄ que q̄m exorbitant neq; ad quāz sit
tñenda de re q̄ a que si vi ẽz tu
begarde q̄ consideasti lilia agri et volatilia
celi et mte te et ipa q̄paciōne facē possip
sisti sz non p oīa vtz in pticā nr̄ dns in
hys vbis dissuadz solli ne tpaliū bonoz
et tū quadā modestiē p singlos dies audi
pdicte preceptū dñi sz et alia dei mte
et ipa ymo mltiū magna nā lilia nuda sit
et dyaloide et mltiplici vestitu munita
vt pdem est aues celi sm la ūna colligut
sz tu sin̄t p singulos sactos plene fidētes
mlta q̄na ciō solli ne tiuz acumulās
ẽz q̄ dicī de oratē sin̄ mt missione sic le
m cōl prem̄ q̄ lucas abbas tū scribꝫ sub
sin̄ mt missione fecit sportas quas vendit
et und plē m vsus ppōs et suoz et alia
m vsus paupm exponebat m sme cuipiā
ciō sub dormiret et quedā alioz ciuēs
qui laborare nō poterant ho tempꝰ
adimplerent et re sin̄ mt missione ou
qd tu face nō sōles sz ora tua cū ti i pam
vt pb ios Lullardus anus
Rme lullardꝰ mutato colore loquens
m amāitu ne aie sue dicebat labā
ni clamans vane fē sunt fauces mee
pb hs et q̄ulcat cor meū mt me et i
meditatōe mea exardescit ignis pb zs

qua os pdoris et os doloſi ſup me aptu eſt
ps 10 & ppositu tu mſtrinxe no videt
qui id in melio ꝙmutat de nu iuris
puenit et io q̄ vbosum noli gtende vbis
nup ſme hnt vba ventosa Job octrit m
vbum greg mor in but nonulli q̄ tm de
logu mdoant ſ ſcl mdoanb hec mod
locutois ignozant Canstat m q̄ vitab a
manſuet et pacifie et no gtencioſ tue
mt ut dt aug et hec ſmarp di vltt
et dt ancl po de celo et mundo nte
eſt mquſitores vltt no ee inimicos et in
bohemi et teutonici de fide diſputantes
in studio pragensi nup potuerut contor
dad qz fuerut inimici et ſic mt te et me
diſputando nup fiet concordia honor eſt
honoi qui ſepat ſe a gtencionb qui z et
dt aug in filiis actib demoud q̄ con
tende et illis ſimilib no litiges cu hoie
liguato et mſtrues i igne in lingua et dt
apls noli vbis gtende ad mitigatio utile
eſt n ad ſubuſtoz audiencia vltt et ſmia
dei no oz litigare ſ ad omes manſuetu ee
z ad thy z illis em dia tuleruit lapides
iudei ut iacerit eu abſtondt ſe et exiuit
de templo joh & melio em a iux ſſ
in omes puto ſalua fide aliena mtt
cede q̄ gtencionb deſiuce et id in
alia ſup vbo ingt qd e mandatu mag
nu in lege ꝺuenerut uiz iudei ut mt
tine uincent que vde ſupare no poterut

et veīte se nudos ꝓfessi sunt q̄ multi ne
se armauerūt ꝯa tu ꝛdice tumltu et nō
vnce rōe conarꝛ sequor q̄ xpm q̄ dicit
Estote prudentes sic hyden⁹ et ſimplices
sic columbe Cauete ab hoīb⁹ tradent em
vos in cōciliis ut ait Io Et io dt Ihēs
Tale padres intenderut arcū paueruṫ
sagittas suas in pharetꝝ ut sagittent in
obſcuro rectos corde pſs Io Et si fīs pt fīm
aplm ad ꝓo ꝛ Cū oīb⁹ hoīb⁹ pace hn⁹ tē
mcnon defendam vlt ꝛ dabo locū re
et tn̄ſmigbo in montes sic passer et sic
olīua fructifera in domū dei ſpauīt mā
dei et metū et in ſeclm̄ ſeculi pſs Ii Et
gtinuo abiit et recessit cū asino suo et
ecce nō erat et ꝙsiuit eū vt loqr̄er sibi et
nō ē tuenty loty eius ut pſs ꝛ bo Cōclusio
Ex quo aūt nouit .v.ꝛ. p.q̄ ſ̄ begh
dus factus est sic homo nō audiens
et nō hns in ore suo redargutiones ta
cendo deus meis ꝙsentire vi vt dt regula
Cum tacz de ꝓuerb Ii vi more dimicam
cū qui dum ꝓdesse vt obesse nō pnt
p̄ctos appatus tamq̄ victores recede so
lent cū suo errore dsparmt et deꝫ de
ligi eos ꝓsequī et ꝙhendite eos eccl̄ſ
adhenteꝫ beatꝰ hilarꝰ beatus et be
atꝰ ait qz nō est qui ī nostra eripiat eos ut
pena eoꝝ sit iucta aliozꝝ ſſ de pe l capi
talid ſſ ſcīnosos quia constat q̄ error su
nō resistit ꝛ ꝙpbatur et vitas dū mo

offensat̄ oppmt̄ negligę quippe cū potit̄
pturbare puersos n̄ sit qui foue & di
strror cū homo maledcm gnq̄ hom̄ sit
de illo de quibq̄ scribit galon quondā
epūs qstantien̄ pdecessor p̄ vnsa l' suo
vō lorp de monachis et ipos noīat cruce
liones q̄ sub habitu mōachorp crūq̄ va
gant̄ cīa cellas hīc illicq̄ distrentes
et ipm̄ ut dic̄ est gnq̄ hom̄ detri'm et
neglectū qđ p̄ anamā et zaphirū i exor
dio ecclie pullula' et p̄ petrp aplm̄ succes
et tres neqq̄ vlt̄ monachi sunt qz deo
sola pfessione iungunt̄ hīc de quibq̄ cir
cūcelliombq̄ hetur zz q ze / et vel
phariset sut et hypocte quos xp̄s ssp̄ pse
rutus est in vita sua pctis q̄nbq̄ hom̄
vtz sancta euāg intuenti / insup mobedan
tes et vanilogu seductores que vnd
sas domos subintrāt docen q̄ no oz tpis
luct gīt ssp̄ mendaces male bestie ventr
pigr ad ty rj / ppentes in vestimentis
ouiū intrinc q̄ aut sut lupi rapaces ait
vij iniqtū em̄ pficiunt ad impietē z hmo
ipoz ut cane ?pit et ad ti z De petitio

Petitio ac ultima pte epistole

Ideo humilis peto qtn̄ validoz hui'
mendicantiū lulhardoz et beg
nar̄ errorib̄q̄ resistat̄ vite defensert
hui' pturbet̄ et nulla negligentia mi
nuente fouere eos p̄mittat̄ p eā q̄
deuoto pris enarrabilit̄ potest̄ ex vtro
bgis specios soma posilips hom̄ ut dissert

gram ꝑ sub siu ꝓsortibꝫ vris ꝺ ꝓsul me
tuū uicture mtendeᷓ ꝑsse et regna m eo
qui regnat ꝑ mfinita ſecla ſeculoꝝ ā

Incipit recapitulatio am
Qua begardi lullgardi begime et
begutte ex consueta et a longa in
troducta malicia nolebant hactenꝫ nutꝛꝛe
ut bn agent obturanꝭ aures suas ut aspi
des surde itm q; euuangelisanꝭ no audiunt
neqꝫ ꝑ ꝓdicanꝭ qꝺ qꝺ no moueꝺ pnt ut ualidi
no mendicent et elimosis que debilibꝫ pau
pribꝫ debentᷓ no utuntᷓ exꝑedᵗ igitᷓ ut q;
rōnabꝫ iudei qᵗ tam mdigni sunt q; diuin uin
tulū carie sᷣz exgm᷑ oꝑ ligati no pnt ꝗz ꝑ
mdirectū exgmentᷓ r fideliū gione pouatᷓ
utpote xi fidelibꝫ dissᷣte ꝓsumꝺo mandatᷓ
ne iudeis gmittent q̄uꝫ gnione ut de
usu ꝓmissa le de iudeis et c sᷣ m si
et c postulasti et ita sufficᵗ sᷣ exgmati
et maledicti diu a xpianis ullaz sentiat
sustentacoꝫ et ita uiᷓ fore ntrū ut xpi
fideles iudicantᷓ ut suas elemosinas ꝓdict
begardꝺ ꝛc salte ualidꝺ ad laborand
no gmittent ex qᵒ ipi a ꝓpꝓcde elmosinaꝝ
abduci no pnt ꝗ hᵒ fortasse ꝑtez mod
ut sᷓ aut meliꝰ ut sagax ꝓdicanꝭ rōnabi
liᵗ uoᷓ uoi potit applicare qz utiqꝫ qᵗ
begardos ꝛc q; begardꝫ ſmonby tadꝫ q;
iudeos obstratos ꝑsice no possiꝫ Consiliu
ex quo aut ꝑ mdirectū q; eosꝫ begar
dos extitit ꝓcedend; i effectu

dicat^{z} qua saluari no possumus ecc si sñ pcto
simus mstri opa nre ferim⁹ put vox dna
in extremo udicio p horrenda sua^{z} illos
deputabit ad quos dr discedite a me
in ignē etnū ze ecclesiam et no dedistis m^{i}
manducare ast zy cū at mr opa mie ipa
elimosina teneat pontipatū et ē illa pie
tas de qua dic^{z} elimosina ab oi pcto et
a morte liberat et no patit^{z} aias ire ad te
nebras ymagna erit cora dno deo sūmo oibꝫ
facientbꝫ ecd Tob iiij et extinguit pctm
sic aqua ignē ecclām iij Et sic in medicina
una pdnat^{z} herba ita in pma elemosina
ut de pe dic j medicamentū Et elemosina
multa bona pfert que diligens lector colligē
potit Et nouit^{s} dr pōbrib⁹ q' miserit sup
egenū et pauperē in die mala ze Et pfē
ūb pōbꝫ faciam⁹ go elimosinā cū magna
cautela ne laboremus et expensas pdam⁹
et sup hoc videam⁹ ne nob et alijs fiat in
pctm unde ut no dem⁹ hijs quibꝫ danda
no est p^{t} sint validi mendicant^{s} i. fortes
et abiles ad laborand et inuen^{s} in pcto
cū oppōito no desistendi ut sunt begardi et
begine quibꝫ zri cū no est danda elimo
sina primo mꝫ et si sunt ad laborand fortes
et no laborant zo qz teme et fuge pec
cant petendo et recipiendo elemosinā
cū oppōito no desistendi Nec hoc quē pctm
morte qd pena p pcto reputant nec pe
nitentia nec gritione de hoc pcto sunt et

ita moruñt z pcoz morte pessima et no
videbunt lumen ternū se excusanb pxm
allexiū mencientes qz nr xp nr apli ner
vmq; alicq bonq aut honestq le z aut p
veō dicit z validō corpe mendicasse seu
elemosinā recepisse exceptis hijs q' sñt
de ōne approbato mendicantiū et pcm
mōrle et gue nimis e sano et abili cor
pe ad laborandū recipe elemosinā pz
qz sñptis e illi tm recipiant paupm cibos
qui ia laborare nō pnt zi q i quo i q z
viduas tm at de bonis pntū vl opi
bus sustentari pnt si ad pauprm e recipiut
videlicz elemosinas sacrilegiū ppō cōmit
tunt et p abusionē talium iudicium si' man
ducant et bibunt i q y illicos qui accre
pisse pauperibq erogandq zel omm pdonū
trudelit te supat iz q z amico et ita corpis
validoz mendicantiū pcm pluitas ve et
no test ac utriusq; juris et aliorz sanctorz
pcm autoritatibq pbat pt put pz i pmissis
et q' ca biutatis obmittit absq; eo q; illes
begardi et begine ut in plurimū sñt a ord
exq'osissima juxe sacroz canonū statuta
modati ppō habitū et nouē religiōis
assumptū ex parte cert si iste desperate dnre
psone vitz begardi et begutte q' alis
sunt filij belial forent dapnati t sua
studia qua gerut q' clez et religiosos ex
restat detegiq nā exq' sñptū est facientb
et consentientb eadē pena puniunt ut d' syō

uon satf et consensg ferr alienū patm ꝑpriū
ꝫ di ꝑ totū fortiq pumendi stf illi q' no
tm' ꝙsentiūr ill ꝫ ipos mslup begardos
et beguttas m sua malia et crudeli fac
lego patī tibant potant fouent et nutiunt
ꝙsilia et auxilia ꝓstant et ꝑ hꝰ sili pena
videliz crudelitd pena et sacregorꝫ pcorꝫ
pumendi uemūt et sic alieno pcd guarr
cū ꝓpiā sufficent et sile cū illis fidelibq
crudelibq et sacregf patīb ꝑ pcd aput
eos no reputatf methd sn puia et cond
cione morum quarꝫ rectores aiarꝫ et ecclarꝫ
subditos suos p uisceru mie dei uici exhꝰ
tad amouere et solz tr' induce ꝑ ḡias et
alias aiū tes efficaces uoes no ponant ut
suas elemosinas no ill begardf et begutf
validf et ecf alijs fortibq et abilibus
ꝑsonis q̄ sus laboribq nutre se pnt tbuat
ꝫ pauperibq debilibq quorꝫ mfinitq e mūb
largiri et donare ꝓeurent ut tam magn
mitid adipisti ꝓut ꝑdem est libedliu
ualeant et uon ꝑdant eid q' e largitor
omn bonorꝫ p mfinita secla seculorꝫ a7

Prima ḡtio de mendicate tenebrio

Licet de ꝓcessu crucifixi uine sit
altad ꝙuenb debitid nr no alie
na stipite sustentad ordinib mendicanb
sic a iure ꝓcessid mendicate tn se tn sige
est tam clicf q' laicf validf ubr illicita
tid ista ꝓhibitio hz treb ꝓtes sit ptz intuen
ti ꝓma ꝑb dr deo debitos et in dnb
nistrb ꝙuenb posse et debere nutriri

a vulgad ꝓlo q̃ ꝑma ꝑs q̃nus ecclaza
sit vetus et nouū testamenta decretī
ꝓ tñ breuit m̃ speculi pd ad cozp ux
aplus hanc coz disputans dt quis mi
litat suis stipendijs umq̃ quis plantat
uineā et de fructu eius nō edit quis pascit
gregē et de lacte gregis nō manducat et
ꝙsimilis ex veteri testamento dt scriptū est
em in lege moysi nō alligabis os bouī tri
turanti deut xxv ꝓcitū pgea ꝯcludit
dicens q̃ altaꝝ deꝫmunt cū altarib̃ ptic̃pāt
nr reputant talia bona clero aut ꝓlo
de tra elemosinaꝝ ꝙ opis seu laboris sti
pendiū et pcia ꝛ rō ꝛ ꝑ ista ꝓba ex̃
de pben et dignis q̃m ꝙ aplus v dt
imo xp̃o cui ꝙ aplus q̃ aliud ꝙmunt et q̃
ad ordinē eligitur repelli nō debeat a
mitrede potz a sibi ut clici uiue deāt a
patrimonio xpi eo obsequio deputant xp̃o
ꝑs ꝯclusionis que dt q̃ alienis stipite sus
tentad ordinibus mendicamenū sit quere con
cessum ꝓ ex̃ de reli xp̃a ꝑs ꝯclois que
dt de mendicante uiue ꝓ multiplicid pce
dit aut ꝓcedes iste ꝛ ꝓba q̃ sit laborand
manibus seu alijs corpalibus laboribus ꝛo
q̃ nō sit utrūq̃ elig ex ꝑs ꝙ ꝛ q̃ma
via aggrediendi de labore corpali ꝓ nre
ꝯclusionis xp̃ ꝑs dic em autor nature
deus prudit cuilꝫ animalibus victū et a
mictū sic ecclē prudeāt ꝙ i statu
nocentie ut̃ amictu exteriori nō indiget

et victu plenarie habundaret postq̃ homo
p̃ciderat innocentiã p̃didit ecc̃ et istã sufficientiã et ꝑ culpa penã ita ut homem ad
sollicitudo opteat et laborare p̃ his p̃ditꝰ
q̃ ꝑ a suo creatore sit sollicitꝰ ne habueat
ꝯ et ideo dicit tibi peccatori insudore vultus tui vesteris panis tuo donec reuertaris et quia
ꝑ pagacoꝝ ꝑmo homo finitꝰ est homo qui
q̃ sit mediꝰ de oibꝫ hoibꝫ mitt̃ exceptus ne
qui a pcto ei⁹ eet immunis q̃ quo filii ade
peccantis no est manducꝫ et no laboret ꝯ
ꝑ to q̃a q̃a si labor e validꝫ indictꝰ ꝯ
se q̃ elemosine eius sint illicite mitt̃ q̃a
q̃ labor no tm manual sꝫ vlr corpal
ꝯ dicit quo no odetis laboriosa opa et
rusticacoꝝ ab altissio creatꝝ vbi dicit glosa
peccanti hoi data e ista ut labore manuu
acq̃rat si victꝫ allegans id vbi dicit in
sudore vultus tui vesteris panis tuo
et glo mitt̃ncat q̃ laborare et ociꝫ
fuge laudale e ꝯ dicit ꝯ ꝑb 13 A labores
manuu tuaꝝ q̃ manducab⁹ btus es et bñ
ti erit quo vsq̃ exponens nicolaꝫ de lira
q̃ labo: ma: tu q̃ manducab⁹ ita q̃ no
optebit te de alieno vnde ꝯ dicit q̃
vendite q̃ possidetis et date elemosinã
vꝫ glo ordinarie et e originalit ven̄
bede no tm tibos vros q̃mente pauꝑib⁹
sꝫ ecc̃ vendite vras possessiones vt oibꝫ
vris sit ꝑ dns ꝑ reddit ꝑcia labore
manuu opm bñ vnuat vt elemosinas

fratrib⁹ ihc ait vj Nolite solliciti ee ꝛc
glo qua in sudore vultꝰ ꝑ̄ami⁹ nob pane
nr̄m labor extendy est sollicitudo tollēda
beda i om̄e sup eu⁹ n̄eo pt i² ꝛc ihc pād
ad epos & ꝑ̄sem mandy vtrib⁹ sic ꝓcipy
vob ut honeste ābulet ad eos qui foris
vt nullio aliq̄ desidet glo no dū rogetꝰ
vl colet aliqua ꝫ̄ nec desidet ihc zn ad
tes z ⁊ quib⁹ no vult laborare no man
duz vl glo et est supta ex l' Iuuenal de
ope monachoꝝ dicit quid de opib⁹ spūa
lib⁹ h apli ꝓcepisse alioq̄ si de ope
corpali hoc dicet m q⁹ agricole vl opifi
ces laborant vident² consentire adiutus dm̄
q̄ in euāg⁹ ait nolite sollicti ee q̄ man
ducet ꝫ̄ supflue cogant² sibi et cet⁹ ca
ligatoꝝ abducere vt q̄ vtilit⁹ cūctos manz
no solum no solum no face voluit ꝫ̄ nec
mlt⁹ cū alys mlt⁹ locis epla⁹ suaꝝ
q̄ hinc sentiat apli⁹ aptissime docebat
vult em̄ hūi dei corpalit⁹ opād vn̄ vnusq̄
vt no appellat² egestate q̄ri⁹ petens nc
e q̄ id qd est ꝑdem Nolite sollicti ee
q̄ man no em̄ h⁹ io dem̄ est ut ista no
ꝓfuerent q̄ in nāti salt est vn̄ honeste
vixe potuerūt ꝫ̄ ut ista no intueant² et
no ꝓpt ista faciant q̄ q̄ in euāg⁹ ꝓmo
face iubet⁹ ihc ibi⁹ in eod epla ꝓz
z c Quidm⁹ em̄ nr̄ vos quos⁹ ambu
lare ingete vl opantes ꝫ̄ curiose agen⁹
hys aut qui hmōi sūt denūciamꝰ ut cum

silencio opantes sum pane manducant p̄z
clicos ad labore tenere Ite clici qm sunt
mdubitant alaor⁹ gr̄ud⁹ et status q̄ laici
mdicit labor i⁹ a forciod laicl nā mdecret⁹
scribitur d x c j Cleico victu et vesti
mentū artificio si⁹ ul agcultura absq;
officij sui dūtaxat decremēto ꝑparz Ite
ūm clico qui bz ubo dei erudito artificio
victu q̄rat Ite omes clici q⁹ ad opandū ba
lidi sunt et artificio la et lras addiscut
hi ibid Ite dct⁹ zz sup id beatꝰ e magr
dare q̄ acrpe dr ylo illos maxie gr̄ifi
cat qui tricti que possident sil rendriamb
ñl ouj laborant mambo opando ut hēat
uñ tribuat nr̄i te patienti Ite ceō ad
trustrū mochū egyptior⁹ monastia hnt
more tenent ut u'm absq; ope et labore
suscipiant nō tam ꝑpl victu nr̄ā q̄ ꝑpl
aie salute ne vagetz ꝓmcos cogitatoibo
Ite b tho de aqno zª zę q ꝯ ª ad 2 lo ny dr
sit labor manual ꝙ ordmatz ad victū
q̄rend cadr sub nr̄i te pcepti et io q⁹ no
hz alūnde vi possz vite tz mambo opad
cgruaz sit condicionib et hꝰ signat uba
apli dicentꝭ q⁹ no vult opari nc manducz
q d si nr̄i te teneat⁹ qui ad mambo opand
qui tz ad manducand uñ si qui absq;
manducatōe possz vitā tinsigē no tz ma
mbo opari et ego ro e de ill q⁹ hnt⁹ alias
uñ licite vite possint nō em int⁹ agēs
posse facē q⁹ no licite facē pt et ibid

m̄ solucione ℓ̄ti argumenti dr̄ q̄ illi q̄ ora
ꝓt̄ deū spnūt tenēt mambꝫ opāt q̄ nō hūt
alias vñ vuē pnt vl vñ elemosinas faciat
m̄ cāu m̄ quo facē elemosinā ād at sub p̄cep
to ¶ ℓ̄t m̄ scḷo p̄mi ārgumenti dicit q̄ id
p̄cept̄ apli p̄t̄ ad tēp̄ ℓ̄ opēm̄ mambꝫ
uris sic p̄cepim̄ vob̄ ē de iure nāli et
ꝓbat hoc p̄ glo sup̄ z̄a ad tēp̄ iij ut sb
trahāt nobis ab ōi fide mordmate am
bulante glo alit q̄ ordo nē exigit lōz
aut de hijs qui ab ope manuali cessabat
vñ et nā manꝫ hom̄ loco armoz et tegi
mentoz q̄ alijs animalibꝫ tribuit ut sz p̄
manꝫ hēt ora ūtā q̄ stant cū aūt q̄
pus nāle nulla admittat dispensacio ut
hēt ℓ̄ & sz m̄ pncipio sē ꝓpōit sz q̄ sit
mambꝫ laborand ¶ iob v · e homo ad
labōz gnāt et auis ad volandū ¶ mal
cuj m̄ copḷm̄o fuerūt et mīl de pri
archa ioseph m̄ egypto p̄b ꝑo ¶ m̄ la
bore hom̄ nō sūt et cū hoīb̄ flagel
labunt p̄b ∧ z ¶ scribit hom̄o ad op̄
suū et ad oracionē suā usq̄ ad vesp̄az
p̄b ꝑz fide dei dispensacio ad labōz
¶ mīl alijs mod̄ posſ ꝓbāt q̄dō ḹ q̄
z p̄b quo ad p̄mā cuj ꝓbacioz sz q̄ sit
mambꝫ laborand sz ista sufficiant Aud
aut restat ꝓbare q̄ nō sit vtend elemo
sinis q̄ ē z̄a via ad ꝓbandū cand̄ ꝑte
sapiens mendicē ꝓhibz et rep̄bat
dicens q̄ nō sit pocita manꝫ ad arripiēd

et ad dand collā cū ℔ vō glo quarciū ve
tat mūz ꝯmendat vt nō capiamꝰ aliena
ꝛ largiam⁹ et nūā beatꝰ em̄ dare q̄
ampe hec glo Ihū in eod l' t zq vita
neq; hospitandi de domo in domū et
modicū mea tūsi hospes sup tūsi ꝛz ad
ppā glo mtt git vbi glo ꝛ tu if alieno
delectēris hospitio redi ad ppria et de la
boze tuo te et alios pasce Ihū pces fatu
facile in domū pxmi in eod l' t z Ihū
in eod vbi respiciens in mensā aliena
nō t vita eius in cogitacōe victus em̄ alit
aiam suā de cibis xl t glo stultū em̄ est
ociari et de alieno labore mercede q̄rē
Ihū vnq quisq; ſm̄ opa sua Ihū pīd in̄ me
dietate ne dēdis ne forte egestate com
pulsus furet⁹ et pjuce nom̄ dei mei
Ihū em̄ ℔ ffilij in tpe vite tue ne indi
geris ageius est em̄ mod q̄ indigere
Ihū in pō t ℔ nutantes tūssent filij eius
et mendicent fate quō ppha reputat
mendicū te q̄da maledictoz Ihū pō ꝛz in
labore hom̄ nō sūt et cū hoibꝰ nō fla
gellabunt⁹ ex quo pō sū fuit argumen
tū q̄ opari volen⁹ h⁹ aut pphām dd
ex eos pō ar⁹ q̄ mendicant⁹ validos ꝛz
hīj de quibꝰ ppha lo⁹ nō sunt in labore
hom̄ cū tri laborare et opari hom̄ in
statu nāe lapse sit indictū et inflictū
ſt qui nō q̄ opat⁹ nō manducꝫ ut ex
sū argūt pz alij in campis alij i vill

quiſz officijs et artificijs et laboribq̃ victū
ſibi q̃runt ⁊z mendicaūb ꝑſtimi validi ſeu
ſpontanei volunt hꝛe pane ſz nolūt colere
agros habē vinū ſz nolūt colē vineas volūt
hꝛe caſeū butiꝛ mel et lac ſz nolūt nutrire
vaccas apes et oues et q̃z my labore
homy nō ſunt et cū hoīb⁹ nō flagella
bunt ⁊ō tz eos ſuperbia ſicte ſtūtatſ et ociādi
cupiditas ꝙ opti ſunt iniq̃te et impie
ſua aſſentes eoꝝ vitā ee ꝑſtaūy cy oppo
tūd poꝛ ex ſcꝑturis mtuenti ⁊ ihc ioh̄y zo
dyrit vado priſcā dicūt ei alij ꝺ̄ⁱ veny
et nob tecū vt hꝛent vīm vincūt ne mendi
cārent ihc tū venit ⁊e ſpūs vīſ doceb⁹ vos
omēz vitē ioh̄is ſz nō docuit de mendica
nuſq̃ enī my tota ſcꝑtura ſāc validos debe
mendicare ſpūs ihc apls actſ ⁊c oꝛ me
miſſe vbi dñs vri ihūxpi qm̄ ipe dix⁹
beatiꝰ eſt magꝭ dare q̄ accipe glo bede
illos mꝛcie glificat qui cuctſ q̃ poſſident
ſed renuntiaūb vbiq̃ laborant opando ma
nibq̃ ut hꝛeat vīm tribuat necē pacienti
ihc dugꝰ my l̄ de ope mōchoꝛ q̃ validos
mendicaūb ſcribens ꝙꝑ totū libꝝ ſcit
d⁹ omēs petūt oēs exigunt a ſuperbis lucro
ſz egeſtatſ aut ſilate pcio ſcdatſ ihc
l̄ moꝛib⁹ mendicā te ſpontanea nā ꝺ
ignomia ihc ieroniꝰ my epla ad negocia
nād nūq̃ petentes caro accipiāq̃ vocati et
ſi hꝛ ꝺ⁹ my ꝑa ꝑſona deſcipo pbro et p
quib⁹ de alijs pbris ꝙ a ſorcidi de laicſ

et alijs hoibz ihc̄ ꝺ̄ro mo sup mat xi sup
illo vbo vos aũt scriſtis eã sic domꝰ dei spe
lunca latronũ dicꝫ latro em̄ et est templũ
dei in lotmd quit speciꝰ q̄ luc̄ de religiõe
sectat. ihc̄ benedicto in via sua dꝫ sit tue ve
monachi sic si de ope manuũ suarꝫ vmant
sic plebs nri et apli ꝙ nõ est mendicand
Sancta em̄ eccia sol religiosꝰ vsꝰ fuit ordi
nibz scẽmtarꝫ sti dum̄ ꝓdicatorꝫ cur
melitarꝫ et nndꝫ ꝓpt vtilitꝫ ipiꝫ eccie
ex illꝰ puemente ꝙcessit vt victꝰ et amic
tꝰ mẽdicando pnt accipẽ a ꝓplo ꝓ q̄ in
ſpualibz laborant ꝓdicando ꝙfessiones au
diendo ceteꝫ ad eorꝫ statꝰ ꝑtinẽa faciendo
ceteraꝫ mendicanꝫ religiones vt habitꝰ
religiõi ꝙfõme defendꝫ ꝑpetue ꝓhibi
tiõi subiecit ex̄ de religiosꝰ do c li vi
Ex quo arc alijs religiosꝰ ia ab isth
doꝫ ordmꝰ pauꝑtẽ tñ ponenbz cui q̄bz
sed religio requirat ta vota sic castꝰ
pauꝑtẽ et obedientiã mendicare e illici
tũ nec a ꝓce ꝙcessit ymotã in clicꝰ q̄
in lauꝭ est illicitꝰ cũ ullo talꝰ pauꝑ
tate voue ꝓcat vt status eiꝰ requirit
ihc̄ mendicat mſelix in plateis clicꝰ et
ꝓuli ope manꝰpatꝰ pubcã a quo bz pos
cat elemosinã q̄ eo magꝭ despicit ab oibz
quo miſs et dissolutꝰ iuste deputat ad
hanc ignominiaꝫ deuenisse dis xt ꝙ dñs
comꝰ vltio In quibz vbis exposse ꝙbat
mendicitas clicoꝝ et ꝓpos alioꝝ ꝙ ꝓz

p go an de religio do l'vj c vnco ibi dr
vlr reprbat² mendicitas pbans p iam dr̃m
documentū et subdr dicens licz pauptas
nō sit de gne malop iy qi iq i fi ḟ ill
pauprib⁹ danda e elemosina qui sub ma
mb⁹ laborare nō pnt di ꝫ gnāliť vbi
dr glo paup em qui laborare pt si se
i mſerit elemosine mpatorp redigitur
m̃ sustinere et est cū de mendicanb⁹ valid⁹
l pd l'vj et qui pt laborare nō dz etiā
pude ut y q y nō dis et dr glo sup mat
justi fecib⁹ si iuste petenti correxis q̃
si ei dedis h glo cuj⁹ decti sc̃z ꝫ dignā
lid ḟ integritas mebrop et robur in
operdo elemosina sit attendenda l i cui
ibid vbi sup ḟ illi qui alit q̃re pnt
g̃nit petant si mendicat qz vn paup vir
tuos cat accipit j qz posta ḟ zz q t
mi m̃ vtilio esurienti panis tolit si de cibo
seruos nr̃z negligat q̃ esurienti panis
frangat² ut iuste seducto acqescat ḟ illa
clico absq; cto iusto titulo et ordinando ex de
pben e epp et m eod h aplm i glo ne
nobpbium clici mendicare cogant² gcor
Joh de lig sup ecclā e ḟ beatio e dare
q accipe ibi q j pdicatio et de cele mſa
mathe ḟ j q i nō clici qui bonis puta
et opib⁹ sustentad pnt si ofd paupm e
accipit sacrā ꝑsēo committit et p abusio
nem talium judicia sr̃ manducat et bibit
ḟ papa Joh zz i extravagante sta vona

et papa bonfacio ix° in exūicante bonfa
cius epō suo suor dei zēp begardas et
begmas reprobās et corr statū et secta poti
pue in eis reprbat pubīa mendicīte z ypocr
re z pb p abatib eop ptibo ved dño ab
bto dugo tuc nō solum pcepta dei otmēt
ꝫ et vitam et mozes mstor ut si forte octu
tū est et qdmodo actū est qd ptigit
in scīs mstor mittat io q cand mendi
cite ut exempl mstor est prodend qz ad
ex vitꝰ prīm q ex legend stor multiplicit
tuem sanctos corpalit laboasse t virtu
et vestitu ut a nullo indigeāt et pauprib
subueniret reprbat mendicitas p vtriusꝫ
testamenti pceb et stos oēb verbis et no
testamenti de negocijs licitis ꝓpīs bonis et
vicib si debuit sua vita trāsigebant pri
ncipe pecora pauerūt mang Joseph in
coplimo fuerūt annos pastor fuit Joseph
vue marie carpentarij apli si stipendia
recipiebant dicente dño dignꝰ e mercenarij
mercedē sua agricia me ihū cōlo et acu
ꝫ bis si et filio nrā acquirunt bto petro
mercz clemētis mendicante tuent qui
reprehendit dicens quare te lquut m̄ quce sb
retristi ut stipē pietas et nō pocij tuo
manibo opanb tibi q̄rab l de miracul
stor aploz t li Et m̄ le da scī clemētis
pape magnareta mulꝰ sue oues pascebat
agata agnes lucia rc de ꝓpīs et si debuit
vuebat Theobaldꝰ gne nobil ꝓgsepda

pstoē oīa dēliquit et erulando victū sūm
laboīb⁹ quesiuit lapides pīando stabula
mundando carbones pando verona ī sacdotl
officio sūcio deo gplacebat ītl de elyza
beth modna lē q̄ apphendens fustē victū
ssūmit vsū et egens egenis largiens
nl sī retinuit Crispīn⁹ et crispīniana
ate sartoria nata sibi q̄rebant Cosmo et
damiano medici erant nuo lucrata et
aduōtus seuero textor clinus faber
rep̄ mendicitas p vitas prīm sī prēb
hēmite in artissīmā paup̄te dīm segu⁹
relictl oīb⁹ sub se mamb⁹ tnsigebant
sic em in vitl prīm legit⁹ anthonī⁹
adhuc vuens tū in sēcto auduet euāg⁹
si vis pfectus ee vende oīa q̄ habes et da
pauperib⁹ stati obtpans hēmū ingressl ibiq
mamb⁹ sub opabat⁹ sciens ee sptīd q̄
nō laborant nō manducent aggrede
ope suo ptio panis excepto egentib⁹
largiebat⁹ tibū et vestitū palma sī sēbat
hilarl elemosīnas et bīa declinabat cuīd
petuntā sibi offēnti dicebat q̄ ypis ee
nudtau aliena quo recipia caste fund
fodiens silq̄ fistellas mento gtexens e
mulabat⁹ monachoz egiptā q̄dā et
apli sīnam q̄ntl qm nō laborat nō man
ducet et quadr vite dū in pegrinacione
suptus deesl faste lignoz aptauit et
p̄ suīd distiplīm vendend ne mendicarē
trīmisit Hilitq̄ lē de laboribus macarij

scriptoris pauli et alioz prm quos ea
breuitatis obmitto ytē penitꝰ nō inuenierꝫ in
scripturis sacris sanctū aliqꝫ mendicū fuisse
et in eis pscuerasse excepto de religio
nibꝫ pdictis pretense allegacōes et pdca
argumenta mendicātē defendendū eis
veris solucōibꝫ eandē mendicātē repbauerūt
ytē validi mendicauꝭ ꝙ sibi licere prendut
xi exemplo qⁱ mendicabat ꝙ bñ qd est
alibi alioz audierim licet ꝙ ut te dñs p
oīa nrē paupt̄is gformes qⁱ vnq ī tba pau
perū stipē p hostia mendicabat ꝺmisso
illo adhuc tñ inpetuens ē ia eoꝝ defen
sio ex eo qꝫ rō in illo tēpo pntū pfidu
tarum et puer et ī validꝫ ad laborandū
fuit et nūcātē zē ytē nr defendit eos ex
qd assumāt de illerio q̄ xx annos ī exilio
mendicabat ꝑo ex eo qz q̄ qm iuxe ex
orbitant ad quaz nō sit tralienda de
iuxt̄ l̄ vj zo 10 qz ī mendicātē nō ꝑse
uerandū ꝙ di na inspiracōe plenꝫ edoc
tus maluit et elegit vitā suā de bonis
pntū et si debuit porigꝫ q̄ de alienis
tūsiger ꝺoꝝ dixit in domo pris mei ego
notus mancebo onerosꝫ exo ore religiōs
duodecim annos in domo pntū feliciꝫ con
clusit cetasꝫ vtutes ꝑficiendo suā men
dicātē vero tamꝫ inꝑfectū ut vicio
declinat zo excusat dici ꝑt familiad
ssꝫ sti instinctu sic ab abraha ꝺ adultio
et sapson de simplicꝫ homicidio zē ꝑuata

em lex publice pduceat ex de v̄ ℓ tñ
licz em ipi opiniant q ad ossecuda pfom
et vtutes seu bti nes euangelicas quarl pma
e pauptas spūs nra sit voluntaria pauptas
tpaliū rezl sui abdicatio ppt earl ad mo
ueri videnz ex vbis dm q allegant diues
qui nō renūciauit oibz que possidz ntl si
vis pfectus ee ze cū silibz ex quibz ecclā
inferunt q homi talis aspectu nō expe
dit vel liceat p tpalibz sollicitad nec
de corpali labore vel artificio sz de victa
mendicate victū q̄rē spabz vōe ptense scīl
ad quos ḡdā errores venissent si sanū et
catholicū sensum habuissent corl auto
sz glo stōrl doctorl quos allegant et tñ
sm glosas capitl sui loqz ad abolendū er
rores tles ex posicōes q̄zdā doctorl ecclē
a quorl sīna nō e plias declinare sup ḡ
aūbz hic assignant ntl pō de phibicōe
sollicitudinib dē dno Nolite sollicite ee ait
vj pr̄o eis q hic nō labor sz sollicitudo sup
flua et nociua phibet nō eis sollicitudo
a duo mīdicit nrē e eis hoiem aliqlit
sollicitad de acquirendis et obtinendis tpa
libz rebz q̄tū sufficit ad simplicite victū
vel sm statum hoīs exigentz nr hoc pfectō
repugnat hō sine assertor et stus thō pa
ze q̄ t. sñ. ar. lo. ∧ ad id. canon hēbat
duo loculos sz q̄ ntl qui nō ecclē dibz zē
grecos qui p vitam vetez alienā gregos
tuli p nouo gestā ol studiū et vtrū laudanda

Ihc bñ pauper spū ꝛc ait. & augh pauper
spū sut hūles et deū timen. Ihc dns in
euāo ny ḡrūgz domū mīerit ibi mane
te edentes et bibēs q aput illos sunt dig
nū em opāq mēcede sua et nolite trāsire
de domo in domū luc x Et qcor ait ei
Ex quibq colaze pz error dicentiū apl̄os
vuisse de elemosina et q mendicare sit
actus alicui pfectis et q voluntarijmen
dici sunt imitatores apl̄oꝝ ymo pz op
ce verp nā vocat eos opacios et victū
eis ꝓputat in mēcede laborꝝ et mhibet
eis mendicitē cū dr ne de domo i domū
trāsiat Et qua vt dr̄m est vocat eos opa
rios vult ut pane suū grat nō ḡmedant
Ihc nolite portare sacculū negz peram
qd ibid sic luc x glo. qui sacculum
et pera mhibuit supflua ex pdicacōe con
cessit nō i. ex mendicitē Ihc considerate
lilia agri ait & glo ia era nō phi
bent prudentia et labōz sz sollicitū ne
vt tō fiducia sit ny deo cū et aues sīc
cura vuiat ferus. go mendicans p̄missa
allegant Ihc ꝓtea dicit se opari nō
debē qz volucres celi nō seminant negz
metent de quibq dns silicet dr̄ cur
go nr attendant negz ḡgregant i hor
rea horrea aut repositoria dici pnt cur
go yn mang otiosus et plena repositoria
volunt hre cur ea q sumat ex laboribq
recondunt et siuant vñ cottidie pascant

ḣec cū voluerēs nō facerē qua ꝓpt᷑ ista
q᷑ ex euiang᷑ puersē mīstrō tam mīa
aplica ꝓcepta puerto᷑ molian᷑ alīj am nō
cogitant m tñsitū sīc volatilia celi aut ob
tpent aplo sīc filij dilecti ymo vtrlqz fa
cit qz vtrlqz qcordat qtl ꝓlēs ponit fy
solucōēs et trīsiones ex dup᷑ m de ope
mōchoꝝ et alibi ꝑ ā᷑ sīpta doctoꝝ alios
ad aliorꝝ ꝓtensas acīōēs et vbosas cua
siones qui qmittunt᷑ mendicāte defende᷑ et
sectā sub sequacibꝫ m variorꝝ errorꝝ tice
ſ. cū breuīt᷑ et cauillacōēs eoꝝ ꝑdca suffi
ciant et ꝓnotatꝫ i᷑ sūmarie ꝑz q᷑ nū tes
mlte ve et no tes lex dīna et ius nāle
dicta sīoꝝ vitaqz et explar eoꝝ statuta
canōica lex cunctis vita prem᷑da qz mpōte
et expresse reꝓbant dapnant ꝓhibent men
dicāte sola augustīnd ꝑdicatoꝝ carme
litaꝝ et mīoꝝ nr᷑oꝝ ad laboꝝ īualidoꝝ
mendicāte excepta qtl ex ia qclusione se
quūt᷑ corelaid ꝑmīd mendicare seu mendi
cāte vti nō actus alicui vtutꝫ regsitre vl
mfuse loqdo cen᷑ et ꝓpe ꝑ᷑ cōm dīs acti
vtuosꝫ est bonꝫ et ꝓgnꝫ licitꝫ ſ. mendi
care est actus illicitus i᷑ totū vere totū
tz ona ex forma tīoꝝ sylo᷑ ām᷑ ꝑ prīa
ꝑte qz vtus est ḣūtem ꝑfectū et opus eiꝫ
bonū reddit ꝛo ethicoꝝ ꝛa pb᷑ assūpti sēu
mōr ꝑtz ꝑ qcoꝝ de᷑ essentialit᷑ et ꝓprie
qz ꝗnis ordinibꝫ mendicā᷑ mendicāte vt
supdcm est sit actus concessꝫ et licitꝫ et

et bonq ℔o trñ nō est ex ꝑcie et nā actq
nec silr obstat ꝙualidos ad laborandq posse
se trñsige elmosis et mendicte qz ℔o ē
pactūs et nō exu bomtatꝭ ipiq sz exnātꝭ
corpalib cō m zm pauptas et mendici
tas deꝑate semucē respicūt in lon
qz misi sibi opponūt ꝺpric nr sese esse
quūt m ſomali gnā ptz cō m p̄ 10 an
de reli do l' vi dicente in glo reꝓbat
mendicitas et xp̄q di z diacom ultima
licet pauptas nō sit de gnē malorꝝ
q̄ꝑ 1a m si ut sup̄ allegatū est ign
cō m vere cō m zm hrē dictas tpales
m hoc seculo nō repugnat pauptī spq
nr eiq ꝓmio m futm pz cō m ex pdict
et silr p b. augq qui exponens id mt
y ℣ti pauꝑes spū d pauꝑes spū sti
humiles et deū timentes stat go diui
tijs habundante ee pauꝑes spūd et eq
mendicū et nl in mundo possidente stat
ee dimite spū et habundante go cō m
verū Conclusio za nō dū begardorꝝ
et begmarꝝ secta ritus habitq vl modq
vuendi p eccīaz e reꝓbatus z tam illi
q̄ ille sunt exmicati et eorꝝ secte ritq
habitus vl vuendi modi late sm̄ conseat
ab eccīa sut penito ꝓcipitati ista ꝯclusio
exꝓmit duo ꝓo begardorꝝ et begmarꝝ
rōe status cū sit nocq gnāle ritū secte
habitū et modq vuendi zo exꝓmit be
gardorꝝ et begmarꝝ rōe eiqd status exercz

ꝑnū ꝓz mltiplicat ex de re do ne nrū ſtt
ex de religioſ do religiom dubitate m
mā l' & ſpecialit de begimis ſtt hoſtſ de
pe et re cū ex eo et ꝙ ſtuestores clar
nō hoſpitant m loch magrus ſup ꝙnubꝫt
m glo pat q nō dt ꝓſtibul ſz tauend eſt
qz ꝓſtibul ſic ſunt hoſpicia begmarꝝ qđ
eſt ꝓmiſcuo ſexꝰ mlierꝝ nr de facili alios
q religioſos admittit ꝙbꝰ albꝰ modꝰ
tauend eſt hoſtſ m ꝓdcā glo q̄ io an m
ſonā allegat ſup cle m appatu ſuo de
reli do cū de q̄buſd et add ꝓ eaꝝd
begmarꝝ repbacoz volens tū oſtſ q albꝰ
modꝰ ab eis ſit abſtinend et allegans de
creta 18 qz diffinit et c ꝓmiſcuos et ſub
dit ibid io an alibi ſcſ de begimis cauēd
de vi et hō cū mōſtra ſtt ex de iure turꝰ
et ſi xp̄ō oſtſ m glo ſectarꝝ qđ dux q exquo
ꝑſtia cepit ee patrī et deꝰ ſit iuamentū
et begmatꝰ religio nō ſiunt bonū tpꝰ et
ſubdit ꝓpauca oſtſ ypocriſi mutut et vela
menta pcoꝝ vtz 18 qz ꝓmiſcuū ecl c
diffinit oſtſ et ocor io an m cle de reli
do cū de quibꝰd ut ſup ſtt m cle de hēticſ
ad nrm io an in lectura appatus ſiu hec
dapnat ſp clemens pp̄ homi ſectā begar
doꝝ et begmarꝝ et octo ſpiāl ſecte errō
reb dans mtt de q nō ſolū errores eoꝝ
et hereſes repbant qđ et ꝓ antiq̄m ius ſit
ſed ecl ſecte et ritꝰ eoꝝ mtt ſeqt reꝓbati
ꝙ vera ꝛa ꝓb ecclioſ q dt ſtatio begardoꝝ

et begmarp nr nō et ypōs rōe status ee exqi
citos p̄z m cle de reli do Sū de qbus ibi
dr papa hoi statū eaz̄d ſpecie begmarp
ſacro approbante ꝯſilio ꝑpetue duxm̄ ꝓhi
bend et a dei eccia pemitg abolend Ihc
Joh zzy m exuaganti ſcā romana eccia
begardorp ſectā et ritū et statū erudelit
p̄censuā eccl̄a nō ſcīdā ꝛ lata dapmat
et exqmcat epōs et mſup et alios ꝓdorp be
gardorp ꝓlatos qui eis vl alijs ritū vmedi
et hitū ſupdcōs pl ſpeciale ſedl aplice
aū te demeteps qrcent eod gladio exqi
cāl ſeu ſma ſcit Ihc begmas ee exqmta
tas pz expſſe p mgrm bātholomeū de piſis
q̄ m ſuma ſua p̄ma tētaus de caſibq exqrit
clementinarp dextū cm pomit begmis
qnb h̄ oba dexto cay e qui de q̄bq da
mlieribq que dicūt qme begme ſile et
ſunt q̄ eas m tli statu fouent vt de re li
do Sū de quibuſd Ihc id m eadē ſuma
exo religio ſo e ſimali ritū eaz exqi
catoz p̄testaus dicens et rant quit q̄dā
alie que dicebant bemigne aſſumentes
ctū habitū nulli obedien et p̄mittentes
nr remdiaū ypōs nr hītes regula lic
religiosi quibus adhrent iſte begme et oēs
aſſumentes statū eaz et religioſi q̄ fouent
eas m statu begmatu ſūt exqmcati ꝛc
Sōm p̄m begardorp et begmarp ſectā
m expi fidelitū qmone ullateng e ſuſtme
da potz ex gclusione et eiꝰ ꝓbacōibq cm

zm begardi et begme assentes rōe mendi
citatis spontanee sic cōmonitis fictis se
cē ofōmes vite xpi et alijs laicis pfitiōes
arguendi sunt tamq̄ nugantes erronei et
temerarij mlieres et viri pz facilit quia
xpi mq̄m tales sunt reprobati et exēcrati
Cōm zm begardi et begme vlr nr cibo
spuali i. sacr nr corpali i. alimentis cū
nīi nr ar̄lio sint ofortandi aliqlit pz
ex dictis Et confirmat rōe et au̇te aliend
potm̄ ḡhitur ḡū occasio delmq̄di pstat
sz qui tales cibat aut potat vl q̄ diu eis
auxiliū pstat eos in sua ptinacia plongat
i zelum Ih mendicitas est eis vt probat est
illicita ō elemosinas nullq̄ de eis iuste
subtrahend Concto z q̄nus rō firm nīoz
za penitentiū vocata admittat vt approbatis
degens trī ex vtroq̄ sexu sub ea nō religio
si sz laici nūcupandi sunt quē cathas pro
illa secta pprian rāz in qua ḡtmet q̄ debeant
fregitare prochiales cathas silr cant
rā de sorōibq̄ pgnantibq̄ et m̄ pluribus silibq̄
cadē rā probat sibi subditos non religiosos
fore sz laycos i zelum Ih Jo an mcle de re
li Cū de gubdā vocat rāz istū quēda
mod vuendi m̄q nō pmittunt trī vota
sōlia et pōns sunt laici illi ecclie in
q̄ne nō gaudent priuilegio clericali Cōm
ze rē sub l. nec puenq̄ cathi nr ammidsans
nr elemosinas dnt vti trī nō sunt religiosi
sz laici pz ex pdictis Ad cōm viri et mlieb

sub z[a] vā degen[b] statū et habitū et vncōdi
mod begardor beguttar et begnar no
obstante vā eād sūt reputati et p tensura
late sūe astā ecclia ffr repulsi pbatur
p aḡūta et media de exēptōe begar
dor et begnar pbanā qz ut dēm est
sunt laici nec ī hac pte suffragat ois
vā ī aliquo eid illis status hūy et vi
uendi modo ī vā ipsis nō sit

Incipit quedam tractatus de statu clericali: anno ....

Ratho egregius poeta morum puerilium[que] potens informator in quodam libro nouo suo nuncupato tale scribit documentum ad consilium ne accesseris antequam vocaris in quo quidem documento totum implicant[ur] quod statum tangit clericalem Ideo etiam primum diligenter est notandum quod status clericalis potest dici quoddam consilium quia in isto statu sunt persone que per noua vocant[ur] ad consilia scz ad dei secreta cognoscenda sic per quod ad seipsos debent sancte vivere et alios salubriter instruere et informare Sunt enim et debent esse sicut sidera celi Sunt enim sidera, iuxta veritatem lucem in se apparet in oriente sic in clericis et bonis Unde dicunt[ur] consiliarii Quia inter deum et homines tenent medium et dispensant diuinum ministerium Et quia roba regis nudum[que] de bonis regis sustentant[ur] Item roba regis et xpi ea certe sunt insignita et decorata Unde isti consiliarii pollent ut sancte pollere debent mentis sanctitate cordis pietate corporis castitate oris veritate operis strenuitate virtus sobrietate gestus maturitate vestis humilitate et totius vite honestate Licet enim ista clare possint colligi ex canonibus d xxxiij huius[que] et d xxxv Gratie et d xli Epis et d xlv clerici et xliij per totum de con d v in oribus et ex de vi et honest cleri et clericor et ne[que] pocula Isti ergo consiliarii qui per noua vocant[ur] et assumunt[ur] ad attribuendum consilium

Sed ex quibus assumunt ꝛc etc Apls dr qꝫ assu=
munt ex hoibꝫ ad helie v omnis pontifex
ex hoibꝫ assumptus ꝓ hoibꝫ constituit in hijs
que sunt ad deum vt offerat dona et sacri
ficia ꝓ ptis In quo verbo istoꝝ consiliorꝝ
implicat officiū mā et forma modo finis
corꝝ status officiū Cuius sint pontifices
r pontem facientes qui celum attingat
ꝑ quē grex dnicꝰ ex hoc mundo ad pmi
tissent Unde gregis mis moribꝰ In moribꝰ
debet ee conspicuus qui alijs ꝓponit uel
ꝓponet imitandꝰ Sed timendꝰ est hodie val
de qꝫ multi ex consiliarijs nō faciunt pontem
qui ducat in celum ꝫ magis naufragiū com=
mittunt et catibdm abducunt Cuius opibꝰ
malis pontē admittiū facūt quo ut timendꝰ
est se gregemqꝫ sibi commissū quantū ex eis
est sepe ꝓcipitant et abducunt Cuius er
roꝝ in consiliarijs r in clericis facilit a laicis
trahitur in exemplū ꝛo in cadē ꝗctate
Apls tangit nam assumptoꝝ ad consiliū
Cuius dr consiliarios assumendos esse ex ho
minibus Cuius hec ē mā debita et rōnal
homo cū est aial nālit ciuile et sociale
distretū et rōnale corruptibile et mōrle
mansuetū et disciplinabile Sic ipi consilia=
rij debent esse ciuiles et sociales ꝑ dnīe
caritatis dilectionē ꝓnales ꝑ ste conuer
sationis distrectōm mortales ꝑ carnis vi
ctoꝝ extinctionē Disciplinabiles ꝑ ihūm
imitationem Nam eius locū in tra tenent

cuq̃ pr̃monū ñ tra possident vt dicē
possint id pōte Dñs est assūptio nra i. dño
nō solum p̃mittente sz etiā p̃cipiente Ex
hoīnbq̃ ḡo debent esse nō ex lapidibus
ne ad mod̃ lapidū sint ḡues et frigidi Grā
ues p̃ aūdiam frigidi p̃ ñmiserīcordiā sz
ex hoīnbq̃ et respectu subditorū sint prompti
laboriosi et compassiui Itē nō ex reptilibq̃
que pectore et ventre sup̃ terrā reptāt
ne ad modū reptiliū sint cupidi et auari
sz ex hoībus vt sint largi et liberales Con
templatiui et celestia meditantes Itē non
ex iumentis ppt̃ carnalitatē et luxuriā
Sed ex hoīnbq̃ ppt̃ castitatē et mundiciā
Itē nō ex canibq̃ ppt̃ crudelitatē et p̃cām
diam Sed ex hoīnbq̃ ppt̃ benignitatem
et pacīam Itē nō ex piscibq̃ ppt̃ vorācitē
et castimargiam qui semp cibum ḡnt ad
os Sz ex hoīnbq̃ vt sint sobrij et modesti
Itē nō ex volatilibq̃ ppt̃ tm̃ditatē et sup̃
biam sz ex hoīnbq̃ vt sint humiles et socia
les Item non ex demonibq̃ ppt̃ cor̃p im
uidiam et impietatē Sed ex hoībq̃ vt
sint benuoli et caritatiui Itē nō ex an
gelis ne sīt angeli ex̃pti sint miseriar̃
Sed ex hoīnbq̃ vt sciant compati subditor̃
infirmitatibq̃ homo em̃ particeps miseriar̃
misericors est et compatiens Cum em̃
istis modis nō possint dici dominī est
assūptio nra De quolibz talium dicī illud
ap̃t nñ assūpsit cum symbolo in stam̃ crē

ſz ſpiritm et ſtatuit eū ſup̄ pynnaculum
templi v ſup̄ apicē ecclesiastici gradus et
ostoz assumpcio ē mala tua coz actio non
correspondet pfessioni quoz pfessio ē dei
fica actio vero denominet honoz ē sublimis
et vita pclinis Con̄ quos dr̄ D. xl.
Non est facile vbi dicit̄ Non oēs sunt sanctoz
filij qui sanctoz tenent loca ſz qui
coz exemplificant opa Tales nō sunt
consiliarij m consilio ecclē xpi ſz magſ mundi
et dyabli qua nō sunt mali veri spūales
ſz magſ aiales nō regulares ſz mundiales
qm̄ duſs mundanis corpibq sunt siles et
conformes m sus actibq Nam ardent vt
ignis p auaricia mouent̄ vt aer p inconstan
tia̅ ffluit ut aque p luxuria̅ dirent vt
tica p inuidia̅ assimilat̄ insup lapidibq
p impietatis duricia̅ arboribus p elatio
nis superbiam ffloribq p viriditatis apparen
tiam bubq pistribq reptilibq et ceteris ani
libq vt dr̄m est Et bene ypt hoc et silia
pt verificari et de eis dici illud pbi homo
cū m honore esset nō intellexit vñ ecclis sup
ht omiūj Neqz em̄ patoz homo es manifes
te dicē possum cū eo calcitres vt asinq sal
tes vt tranq freines vt equq castigatoria
mupigries carnē tuā sic mulq rapias vt lupq
irruatis vt hyene feriat ut scorpio dolosis
sis vt vulpes venenū malicie obfuces vt
tyrus et vipera crudelit̄ te poteris cum
hominibq miāre non videns m te caracterē hois

ſz bestie q. d. Non possz vide tales ī memo
res sunt sue salutis et status n memoria q̄n
memores dico clerical p̄missionis qua mi
rabilit multi ad maḡm statū sunt p̄moti
clical dotacois qua mirabilit p̄moio
xp̄i sunt ditati q̄n memores clerical adoptio
nis qua mirabilit sup omes hoīes specia
lit n filios dei spuales sunt adoptati et
ī memores clericalis educacois qua mirabilit
sup omes hoies educant. Tua luz deus totū
mundū foueat specialit tū istos consiliarios
nutrit et eis p̄uidet de labore et sudore alio
rum absz corp labore corpali Et tales nō
sunt de curia et consilio xp̄i ſz magi mundi
vbi consiliarij sunt auari et cupidi et consilio
armis cuiq consiliarij sunt corpales et impu
dici ql demonis cuiq consiliarij sunt oēs elati
et superbi ſz n auctate tangit formā p̄mo
cionis et assumpcois ad d consiliū et hoc e
ad p̄positū dicere Tua consiliarij debent
sumi ex hoīb⁹ p̄ vocacoem puram electionem institutionē
vl p̄fessionē Nullo em dz auctē ppria ac
cede nec sepiꝰ ingerē nr motu ppio
vpm assume ſz magi ad hoc se idignum re
putare Nemo sumit honorem istiq consilij
assumat sic facit ambicioſi ſz q vocat a
deo sic ad consiliū nō accedat aaron vo
catur Et debz ad consiliū vocari tanq̄
aaron ad hebr vbi nom adpositum
q̄ aaron fuit vocatus dei verbo Exo xxiij
vide dr dns ad moysen applicā ad te ſz

tuū Aaron vt sacerdocio mihi fungat. Et vocatus
fuit virge iudicio que subito germinauit fron-
dut florcut et amygdala protulit nucem
Sic ꝑditi consiliary ad consiliū r ad sacerdo
cīū curā ꝓlatiuā vl dignitatē quātūcūq; eāt
vocauit a deo qui digne et canonice eligit
vl constituit Ita q; in talib ꝓmotione vl
assūptione nō ht locū maiꝝ ꝑualentis
potentie Sic fit i intrusis qui ꝑ violenciā
introducunt vl ꝑ ptes armatas ꝓmouent
Aet vastus ambigentis superbie sic fit in am
bitiosis et nobilibꝫ neminꝫ timentis re
cumie sic fit in simoniacis et gezuticis nō
dolus occultantis astucie et affectiois simi
tre Sic est in illis qui mouent ex affec
tione inordinata vbi consiliario apparet q
ꝓmouendus sit in duplo melior q est vbi
nota q exptum est in ꝑspectiua scientia q
si quis in oculo supponat digitū videat
sibi duo Sic in ꝓposito affectio inordi
nata indicat quēq; amicū et familiarem
in duplo meliorē et inimicū in duplo peio
rem q sit Sic in dignitatibꝫ ecclesiasticis qui
vni conferūt duo vl plura beneficia qui
non est dignus vno beneficio Et si aliqs
de hmōdi ꝓmotione fuerit redarguitus
statim affectio inordinata erubescit erit
dicendo q ille vl ille tot possidet bene
ficia quoꝝ ipse non. Et ad hoc q assūptio
ad consiliū sit legittima requiritur q con
siliatꝫ sit assumptꝰ ꝑ virgā vocationis

bit vga p̄mo rigida et hoc quo ad delinq̄tem
2 rectionē 2o virga florida quo ad stām con
uersacionē 3o virga frondosa quo ad vbi
dei p̄dicatorem 4o vga fructibꝫ plena vl
fructifera quo ad mitiꝫ cumulacionē abre
dit 5o oīb ambitio et nemo ad consiliū acce
dat anteqū sit vōtus tm ad consiliū non
vōti veniunt et accedunt illis in exīmo
dicio fient tres questiones p̄a quō huc
nitsti 2o quō rexisti 3o quō vsisti duriꝰ
secularibꝫ et laicis duriꝰ clicis non vocatis
durissim̄ plat̄ dura cuda pauperibꝫ extor
siones fecerunt durior quō bona paupm
consupserunt durissima quare xp̄o et ecc̄e
de p̄ceptis demosim̄ nō seruerunt clicis durissimo
quare oues xp̄i nō pauerunt 2d bone vite
durior quare malos non increpauerunt durissima
quare ipsimet nō bene vixerunt et ad consi
liū nō vōti venerunt 2d qui vocant a deo
tamē isti non vocant p̄ noīa et nō p̄ p̄
noīa seu dubia et hꝫi si em̄ queāt 2 nom̄
quot accidunt de 2 sex s. qualitas comparatiuꝰ
tales em̄ sunt qualitates appellatiue appellat
em̄ xp̄i mīstri lux id ad thorū iij ut vos
existimet homo vt mīstros xp̄i 2o lux mundi
lux id vos estis lux mundi ast. v 3o sal terre
mat v sal terre ꝯra 4o amici xp̄i Joh xv
vos amici mei estis si nō vocati sunt quales
ptrie fuerunt em̄ que sua sunt nō que
ihu xp̄i 2o tales sunt comparat supplatuc
vt dicant 2 bonꝫ melior optimꝫ et sunt

compatcis regulars qz a Beati imaculati
mripuit et ad defecat puenit 2o vocati sic
gnis dignors qz dns Genus elem regale
sacerdoti sz aly degenerat 1o nu singu
laris vt sup dm est Tnua singularit ex
milis electi Sed aly nu plis Tnua vt sup
pluribs aialibus compant 3o sige simplicio
ris Tnua simplices sit columbe Sed alij
figure composite et dyabolice qz in capite
clerici p tonsura sz in corpe quo ad vestime
ta et alia sit milites et garcones Et 4o
casus multiplicior primo nti qz p noia vocati
vt dm est 2o gti qz a deo gemti ut filij 3o
dti qz misericordes et liberales et benefici 4o
acti qz malos corripiendo arguisant 5o vti
vt dm est 6o ablati qua ome malu detes
tando auferunt Istis 6o p noia vocatis accidit
ser laudabiles condiciones pdce Et 7o noia corp
scripta sunt in l' vite qz noia eoz sunt com
posita ex duobs integris Tneit em donato
Truot modis noia componunt Et tndet qz
eoz vl quilz modi primo ex duobs integris vt
suburbanus 2o ex duobs corruptis vt efficax
municeps 3o ex integro et corrupto vt mer
trix insultus 4o ex corrupto et integro vt
nugigerulus aliqn ex plurib vt mer
pugnabil imperitus ad ppositid noia ad consi
lium pdicto mo vocatoris compone ex duobs
integris s. amore dei et primi Tnu amoris
legem totam integrant vel ex duobs pribs
istrie que legem pficiunt que sunt declinate

a malo et facē bonū vel ex vita bona et fama
honesta et talibꝫ integris solū componūt sub
urbano clero s. simplex et innocens ab urbe
sup̄bie et malorū societate et vita mala remo
tus qui ignorat earūm delicias hoīm malorū
astucias et mundi negocias et qui totus est
integer et in ore et in facto Sed 2o maiora
nōia quā ad consiliū nō vōn accedunt vt dem
e componē duo simbole et primo ex duobꝫ cōpo
salsitatē s. tam corpis q̄ sīmonis v q̄ verbis
colorate obnubilant negocia siu opis sit efficax
Tales namq; sunt in logica magis efficaces
facta sua et aliorū quātucūq; sint iniusta effica
cit defendentes Qui est talis municeps
munera capiens causas iniustas probans et
iniuria defendens et innocentes Tales sic
compositi ex duobꝫ cōpositis sunt pueri iudices
falsi placitatores et aduocati efficaces vitate
espicientes ac munera libenter capientes que
execrant prudentes et subuertunt vba cor et
xx iij. 2o aliquoꝫ nōia componunt ex integro
et corrupto sic illorū qui tantū agunt lucra
temporale et laudē humanā fine sibi statuūt
vt ineptus et insulsus Talis enī ineptus est
ad consequēdū etnū p̄mū et insulsus qua
nō delectat diuinū beneplacitū vnde qucit
Iob vi Numquid potest comedi insulsum qd
nō e sale conditū Et nō ip omne opꝰ e insul
sum qd debito fine salis nō est conditū et ꝓulatu
ideo diuini beneplaciti nō delectat ꝓulatum
Cruciatuꝫ go laudem vel humanā fauorem

m ope suo habuit bonū qđ fecit sale non vidit
Quarto aliorū noīa componunt ex integro
et corrupto sicut illorū qui facit vt corū dictū
maior adhibeat fides quōd vera cū falsis
puniscent et fregit dolum et fraudem sub
specie amicicie occultant et sic corruptū
cū integro componūt Et tal scripue ē dis
nugigerulq q mugas et mendacia fraudes
et dolos in mundo seminant et tanto pcu
losius quāto mentiunt ad decipiend pnicio
sius Unde nō q mīt omnes clerici religiosi
et hūi psone magis solemnit mentiunt
et hor m missq qñ sacerdos cantat Surs
corda et ipi rndent habem ad dnm Ita
fregit corda eor cta alia sunt intenta et
occupata Quinto addit donato q aliquādo
noīa componunt ex plurib; corrupt et integr
Talia sunt noīa quorunda ppotentū et no
bilū quorunda sapientum et subtilū qui
multa hent tamq integ s. bona nē et for
tune et multa corrupta vitia s. et peta ex
quibq tam fimt eor noīa componunt q ali
qua corrupcōi dissolui nō possunt et tal
est inextricabil et impetribus Sexta sta
preditus dulcifl et animos stupatus sic
malā vitā suā munit et defendit q sēpe
inexpugnabile vt aliquē timet audere ex
reuera talium nomū compositio cito est et
dissolubilis et cora deo et angel pdet
et putrescit qz memoia iusti cū laudibq
et nomen impioz putrescet Judex Nec

legimꝰ ꝙ stor̄ ꝙrit ꝙ ipi ad consiliū ſ.
sacros ordines vl ecclesiasticas dignitates an
helabant ſi q̄dāmō inuiti et coacti nr̄ede
bant qui tm̄ in sanctitate et meritis aput
deū maxime ꝓficere studuerūt Unde legimꝰ
ꝙ Guanta strēnitate nr̄areꝰ pollicē absterrebat sibi
vt ꝓsbiteriū regnis habetur vt dr̄ glosa
Nero: ꝙ plogo supō marcello dicit de bto
Hugone legitur ꝙ bto Valerio eū pri
mū venitentē et lacrimantē ꝓsbrīum ordinat
Dicit vir mirabilis et eloquentissimꝰ Gregꝰ
Nusquam reperi quēdāmō quēmq; ꝓsbr̄ ordinatꝰ
fugit et quantū ꝓsbiteriū timuerit ñ scire
velim legat eius appellogeticū Dicit beatꝰ
Martinꝰ gēma sacerdotū recusauit dyocesi
vl acolitatꝰ impante bto hilario ordinā
ri se vociferat indignū dicit strēnuꝰ pr̄ nr̄ūat
eū ab oīb; pribꝰ ñ sibi fuerat electus vt
ordinaret ꝓsbr̄ fugit Dicit alius quidā
sanctꝰ pr̄ dū mutꝰ esset ordinatꝰ ꝓsbr̄ et
volens construere construxit ꝙrid eius indigē
ti eū multū vrgeret a scribꝰ vt saltē dya
conꝰ constitueret presbitero et legeret Quam ꝙ
orauit dñm vt sibi ut̄maret ꝙd factū et
ecce columba de celo tota ignea et dixit dñs
Si potes si eā fac̄ columba ista potes celebrare
et nō nisi celebrauit Dicit btus pr̄ Anthonius
refugit ꝓsbriū et abstondit se ne ordina
retur a beato Athanasio ymo ecclā vt exclu
deret affectū ꝓsbiteri a scribꝰ liceret sī omnes
honorandi Cruua sic dixit hic affectus sed

admissus nō defatigabi vmq; potz g̃ ex ōibꝫ
ꝑtib; quō ad consiliū v. ad strictū clericalis
re. placꝫ. et hoḡ nemo dz accēdere audēt vocet
et hor a deo vt Aaron sit dñm est
Incipit tractat⁹ beati Bernhardi dz dis
putione clericorum ca⁹ primū
Quantū in clero passim ab oī etate et
ordine a doctꝫ patrē et indoctꝫ ad
clesiasticas curas qī sine curis natꝫ quisq;
uirtuosꝫ sit cū ad curas pueniūt nr animꝰ
de hijs qui nr dum in senectutis expti sunt
videntes quippe illos q̄ia ꝑ os humeros
cupite sarcine subiserūt nō solū non
gemere tamē sub onere sꝫ insup appete
plus oneris non detrent puriliꝫ cupidi
tate correpti nō vident sꝫ feudis ampliꝫ
quos illis inuident puocant⁹ infinita sp
ambitio et insatiabilis auaritia cū p̄mos
honoꝝ gradꝰ meruerūt in etia meruerūt
at in vite merito vl petunie sine ecclie
et sagine regnū dei non possidebūt pro
gratia nō io corda tua quesierūt supplici
semp estuātia desiderio quo vnꝰ magꝭ at
magꝭ et dilatentur in plura et ad celsio
ra sublimant⁹ vbi ḡtia cū factus fuit gḡ
in etia quatuꝫ dectus ꝓpositus archidya
conꝰ vl aliq; hoḡ nō contentꝰ vno in vna
plures vnio sibi quot quot valent congre
honores satagit tū in vna q̄n in pluribꝰ quibꝰ
tū ōibꝰ si loca cucint libent vnꝰ epi pfert
dignitate dz indꝰ sic sacriabit⁹ sacrꝰ epūs at-

thiep̄s esse desiderat Cuo forte adepto rursū
nescio q̄ alcus sop̄mans laboriosū utmeribq
et sumptuosū familiaritatibq ꝓmā statut
fregitare palatiū questuosas sibi quasdam
exinde comparans amicicias si lucri spūal
gracia hec fuerūt laudandq̄ e zelus sed
p̄sumptio ērigenda ¶ De promotione ad eccle
siasticas dignitates i eadē epla capm̄ 2m

Meditantibq honores blandunt̄ sz one
ra pensantibq tedio sunt atz formidini
Non at omes capiūt hoc vbum Multi em
tanta fiducia et alacritate nō curreuent ad
honores si esse sentirent et onera q̄uā p̄ser
to metuerent Nec cū tanto labore et picto
quatulibz affectarent insulas dignitatū nec
vero qz sola attendit̄ gloria et nō pena
putarī esse cleric erubesceret m etiā segz vile
estimant et mglioſi q̄ quocūqz emmenado
loco non fuit sublimatq scolares pueri
impubes adolescentuli ob sagme dignitē
p̄mouent̄ ad ecclasticas dignitates et de
sub ferula trāsferunt̄ ad pūcipandū p̄sbiter
lectores interim q̄ vigas euaserint q̄ q̄
meruerint pūcipatū Nec tam illi blandit̄
adeptio q̄ adeptio magisteriū et hoc qz
t̄ initio ꝓcessu vero tpis paulati insoles
centes docti sunt m breui mucidicare
altaria subdutoꝝ marsupia vacuare ajagis
tris nimiꝝ m hac doctrina vtentes ydo
neis ambitione et auaricia vt dicim̄ qua
cūqz etate dei gracia p̄minatur sic nec

ſeram tñ mltos videamꝰ juniores ſup ſenes
ntelligẽ moribꝰ antiquare dies tempa priꝰ
nive meritꝫ qꝺ etati deeſt compensare vtuꝫ
Boni pueri quiquide ẽtate vident esse studen
et malicia iniqua ſi nõ ſenſu quoꝫ neino
contempnat adolescentia Vtelucẽs bonꝰ indo
lis adolescentes tuetur ſi ꝺicꝫ malorꝫ puer
tantũ amorꝫ maledꝰ ẽſt et ẽ e regione
ſenectus venlis nõ ꝺubia negꝫ amorꝫ nũo
computta Bonꝰ puer gẽs q̃ an ſtipẽtꝰ q̃ natꝰ
cũ ſe extuſaret de pueritia intiloꝝ conſti
tutus eſt ſup gentes et regna Bonꝰ quoꝫ
puer ꝺanel tuꝰ ſpm ſuſtitat deus ut con
uuncẽt iniqua uidicia et ſagume inoꝛud libe
raet ꝺenꝫ tã ſunt ſenſus ḧois et etas ſenec
tuſ vita ꝛmaculata ſit vero nſi hꝰ puer ſe
nex ꝓmotꝰ mueꝛt opus ꝺi eſt hinc qui tales
non ſunt mitandus nõ nmitandus De clericis
q̃ puſo ordine q̃ runt ecleſiaſtica benefitia
n quibꝰ iam dictꝰ ſi quis ea mtencone ꝺus
ecſtos et mimſtia ſanctuaꝝ querit querí nem
pe et queꝛe debuerat ut ſine ſcelꝝ macula ſti
noma corde et corpis illuiando accedat ad
ꝺnm et ſua et ꝓmoꝛ pitoꝛet ſalutem
ordis ſtudio ꝺeditus et vbo ꝑdicoꝛ Nam
ſi ea querit aut tenet ẽmo eoꝝ mtuitu vt
ſint vite ḧeat nãria euangelizat ut mandu
cet et puſo nib ordine celeſtibꝰ trena mer
cetur Crua certe ꝺigniꝰ ampliuſqꝫ conſen
taneũ rõi ut pro carnali victu carnalia nñ
opa exerceret et negocia nec ſiet inuaſoꝛ

rerū nec mhonorarent mīsterīū ſpūale ꝙd
modico eſt natura contenta nec multi ſola
m hīs mūdia querūt Truppe minori ſatꝫ
optmenda pīculo honorati mercē volunt
placere ſtudent hoibꝫ delectāi et ſupbire et
huic ſeculo conformari audi quezelas Im qꝫ
ſup hec tanta temeritate hoim loquat Ipſi
mquit regnauerūt et nō ex me pīcipes exti
terunt et ego nō vocaui eos vmisos ſequēde
m ordinibꝫ cāſtris cetiſꝫ ad ſanctuariū pti
nentibꝫ honorē quezentes ꝓpīa ā dmurias
ſeu corpis voluptate postremo que sua sunt
nō que ihū xpi manifeste prorſus et mdubi
tanter nō ea que deus est caritas Sꝫ alienam
a deo et oīm malorꝫ radix cupiditas intꝰ
ducit Quid iſtud temeritatꝫ quid vesanie ē
vbi timor dei vbi mortis memoria vbi eccleme
netus et tribulis illa expectacio udiciꝫ spe
ciosa nr cubiculū nr cellariū ingredi inſi
rege introducente Tu irreuerent irruis nō
vocatus nr introductꝫ trahe me inquit te
Et illa Tu odore vngentorꝫ tuorꝫ currimꝫ nue
at tralxit sua quezꝫ voluptas et odorem
turpis lucri sectantes questo estuantes in
pietate quorꝫ dapnacio iusta est De clicis
qui male deseruiunt q hīs de ecclīs. c. ꝑtū
In quibus dicit ve tibi clerice mors in olla
carnīū mors in hac delicijs est nō modo qz
in introitu delectacio posita ē cognoscit
sed ob id maxime qz ꝓpli constat esse pcm
que cōmedis simptis ecclīs ꝑtīs habere

te reputas cantado ut ayunt tibi bona puenire
vident ꝙ bonū erat tibi sodere magꝭ aut ers
mendicare pm̄ eū ꝓli cōmedꝭ ac si ꝓpria
mīq tibi suffice videnꝫ sollicitus esto tāq
eddituꝰ) roem̄ dignos ꝓ eis gemitq fiūde
dignos age pmic fructus aliogīn tibi nouis
imputanda que modo mt̄ delicias cōmedꝭ
et pupendꝭ et dissilas tamq̄ ñ attmēcia
tibi o iudicioꝝ dei abyssus multa et tribuꝭ
deus ñ consiliꝫ sup filios hoīm ferusꝭ incipi
ent msēdere montes adite sup nos et col
les operite nos Veient am̄ tribunal xi audiet
ꝓlorꝝ querela ḡnus accusacio dura cōm eos
q̄ꝝ vixere stipendijs nr̄ diluere pm̄ quibq
fr̄is ꝭꝭ duces cęci fraudulenti mediatores Quid
tibi insipiens delicie sapiūt quid diuicie oblectat
oculos quibq mercaris tam grave udicriū tam
dure temetipm̄ obligas roi vmisa quidem
usq ad nouissimi quadrante exigeris esto 6z
surgis ad vigilias vgdis ad missas horum
horis diuinis et nocturnis frequentē beneplac
sic etiā pbenda nō grauꝭ accipis digne de
vt qui altare defiuꝭ de altare viuāt viuat
mq̄ de altari ne supbiat nō luxuriet nō cle
ricatu duces fiat ex pauꝑe ex ignobili gd
sus Non sibi de bonis etiē ampla palacia
fabricet Non lectulos inde congreget Non
in vanitate ꝙ superfluitate dispēgat nō certet
lat de facultatibq etiē consanguineos suos
aut nepotes ne filios dixerim inuitu tradat
Concedit tibi vt si bene desiuꝭ deliciari

vinas Non ait de altari luxuriaris nec inde
comparas tibi frena aurea sellas depictas
calcaria argentea varia griseaq; pellicia
a collo a manibq ornati purpureo diuisi
cta demq; q̄q; p̄t nām vtiq; a simplice
vestitu de altaris retinet Quod nō est rapina
et sacrilegiū est ¶ De clericis q̄ male expē
dunt reditus ecclesie/capitulum q̄ntum

In quibus dictis res pauperū pauperibq; nō dare
et sacrilegij crimine esse demostrat Sane primo
ma pauperū sunt facultates ecclie et sacrilega eis crudelitate subripit Quutq; sibi
ministri et dispensatores nō vtiq; dñi vel pos
sessores vlt vtiq; arripuit vl vestimen
tū Nec quis ordinauit hijs deq; qui cuiusq;
querele diuicias destruit de cuius vl ortū
q; vuē ex eo vt videlicet sint contenti alimen
to corporis non gule irritamenta aut mentis
na libidinis et quibq; tegant nō quibq; ornent
atrupe Tunc qui nō fidelit mīstrat nec pōt
quid nisi delet agit et cōtra xpm manifestū
me dubio facit arborē fructq; trahere pal
mites opus intentum manifestū faciet ad
quod venit nec matet vtiq; et dispendet
Quando ait fiuat qui cuiusmodi est fiuet at
n spūs et veritate Aliquando natiuis potit
ē contento qui eo nō mitrouit vt stipen
dia cleri n vsus voluptatis curiositatis et va
nitatis congreget fiuet expendet triplex
q̄ funiculq; qui difficile rumpit hoiem in
ferno n primo trahit qui impune mitrat

qui indigne mīstr̄ sz in ipo fructu ab vtr̄
temporali ¶ Q clerici milit̄ tenent ordinem
i libro tertio de consideratione · c· sextum

Quid sibi vult q clerici aliud esse aliud
videri volunt Nempe habitu se mlt̄
tes questu cultos actu neutr̄ se exhibent na
neq pugnāt ut mlites neq ut clerici euan
gelizant Duo ordinis sunt cui vtriusq ee
cupiūt utrūq desiuūt vtrūq confundunt
Vnusquisq mquit i suo ordine resurget ista
in quo an qui sine ordine pecauerūt sine
ordine pibunt aut sic sume deū vacat ei dr̄
Asumo usq deorsū nichil mordinatū dete
rimq̄ vereor non alibi ordinandos q ubi
nullo ordo sz sempit̄nus horror inhabitat O
miseranda sponsam talibus credita paranymphos
qui assignata cultui cuius ppio ret̄nere
questu nō verent̄ Non amici pfecto sponsi
sz emuli sunt heu data t̄ pudet corp̄ in or
nationē carnis et qui sibi pie et alios in
celo tabnacla etna paze debuerat comdigut
domū ad domū et copulant agrū ad agrū
Cuius caput ab oze aplor̄ tempibus huius
verbū grē fiducie verbū erat Nos relinq̄mus
ona et secuti sumus te dare eam ut aplis sic
sacerdotes sibi volunt diuites fieri Sibi
ymo habundantius ipam ¶ et pripuit co
solationē humilit̄ amice agent et ipi ut
aliena tabnacla eripiant̄ ut pace ppria
non habentes

De impudentia clericor̄ capl̄m septimum

In quibusdam dictis cū impudentia et frontositas
cor hoīs obdurauit ut nō paueat nō horreat
nō contremescat et ita demū desperacio quod
cum hoīe sibi construat homo tamq̄ victoria di
uino se se vultui sistere nō verec̄t tamq̄ do
mesticus intrat et exit ingerit salutat gemma
flectit ostulat̄ ore sacrilego dolose agit si in
conspectu dei ut lucrum inquitas eiq̄ addidit
odibil plane deo frontosa temeritas et impu
dēs exercranda ppt q̄ eum ut reputauit impio
deum exacerbat̄ unū petit ut sm̄ multitudinē
ire sue nō querat nō ppt fornicatoē interfe
cit sacrilegia michil horū memorat ppha si
quod in corde suo dixerit nō requiret deus
nro cordis assertio est et dicet nō requiret e
nō exp̄auescet cōsilium tuū si impietas tua sm̄
multitudinē ire sue misereat dei nec arguit
nec flagellat nr̄ vlciscit̄ in admonicionē
eor̄ sic de horse et datan et samuele le
gimus quibus minus ppriis

De insolentia capitulum octauum :

Insolencia clericor̄ vbiq̄ turbat terram et molestat
ecclesiam alienis minus laboribus locupleta
nt̄ clerici cōmedunt fructus terre absq̄ pe
nuria et p̄cedit q̄ ex adipe inquitas eor̄ mēs
quippe consueta delicijs nec exculta disciplī
ne succulo multas contrahit sordes ve ve in do
mū dei videnti horrenda Quid in idola
tras meliores Si nō idolor̄ fuit auaricia
est si nō quibusda est ventr̄ suus factus e
deus suus Quid enī q̄dā p̄ceptor̄ obtulit d

sibi deū constituisse ꝑ quos sane videq̄ q̄ re
deo nō sunt ꝛ suo ventri quos q̄ diligunt
munera sequūt retributiones vendut sacrēt
ustricia ꝓdunt q̄ q guttum ner dū tyrat ad
laqueū ner dū puocat fructes ybū blasphe
mie vox sacrilegij simo negō qd vultis mi
dare ut vob eū tradā ego ffornicatio im
mūdi cluſ multiplicit regnat q̄ pudatis
auctī impuro corde et corpe ministrā
non verent stare angelū dm qui seret medios
et dispgat ōmo volentiq̄ regni imaculati
sactos tangē carnes et intinge in sagne fil
uatōis manū nephalias quibq̄ paulo ante prof
doloz mezetrias attractūcit sic altaria cir
cuerūt sic frequentant psalmos cū et cuiusmodi
laus exercitabilis et ōmo sit in patrī mani
festa loquūt et que vox aliqui erubescant

Quō de singul generibq̄ hom̄ qd declāt et quibus dēis usurpant clitic. c. 9

Rabient singuli quiq̄ hom̄ laboris
aliqd. aliqd voluptatis ꝛ aduerte ē
prudentia aliquor et mirāt quēadmodū nouo
mō fict artificio detenēs et abmouēt segs
trantes ea totū qd delect eligūt et ample
tant qd molestū est fugiūt et declinat sic
multitudo nempe superbie fastus ampla fa
milia noles apparatus equor sulleras acci
pitres aleas et silia queq̄ frequentant aliq
forte dispendēs a collo rubētatas murid pelles
ornatos thalamos balthica atq̄ omem mollicie
et glam vestiū a mulierciul mutuant caute

ōmo loricē pondus et mōpnes ni cāstris
nortes mētaq; distīnt plīmoq; mulicbrem
quoq; verecundiā et disciplīnā aut si q̄ sero
ille laboris spē credit2 declīnāt studiant ag
cole putant et fōdiūt vīnitores qui mt2 sper
tor pit oriā acridente fructuū tempe diuīt2
sibi horrea iubent et pmptuaria corp plena
vtīnā vero nō pilli vtīnā ill cib ill vuit
tritico bibunt vue sagēz mezatissīm parce
ut impigriant2 et dilatant2 adipe frumenti ser
barū suarq; pegnū mutuant saporē et additur
oleū cū vīno sed cōsidēa negociatōes curriunt
māre et aridā mē labore corpis et pricio vite
et paturas sibi diuicias congregant2 durīt
sper caueant sapientēs nri duites capiunt
sompnos ne dicam īstratq; lastruant suis
dēbit tñ tuēmre in die festo graues aureis
et argenteis mīstrorq; dextras refertas cāis
opibus mantcas partitas vestibq; ornatas in
strmeis mltplicēs torulos vt si mensas ha
buerīt nmmulatos putes aliud fabros ipse
mentarios tectōs cuiusmōi operies nate est
nūāre victū sibi mlto labore querunt illi ma
dent delitiis copiis affluūt otiosi cū re
surgē reperīt hōmes vmisissq; mē suo ordine
vbi putas gnā2 ista locabit2 si ad milites for
te diuerterīt crusabunt eos q; mīme sē
cīd labore aut pcla tollerarūt sic agcole
sic negociatores et singuli quibq; ordines
hoīm asub eos sibi arrebunt simbq; utpote
qui mē labore hoīm nō fiunt aliud q̄ restat

nisi q̄ ois ordo repellit pit² et tūr sortiant²
locum v̄ nullo ordo sz tempus horror ingerat
De abhominatione duē ecclie i ꝑbenda dict̄ c. Jo
Dilatatu videt² etia ipē et sactissimū ordo
sup nūm multiplicata ē vere et si multi
plicati gentē dnē nō magnificasti letitia deū
mihi nimiū appareat decessisse meriti q̄ nūm
accepisse Currit² passim ad sactos ordines
et reuerenda ipis quoq; spiritibus angelice
ministria choros applaudit sine reuerentia
sine consideratōe Negz eis signū regni occu
pare celestis aut illis tenent imperiū ges
tare coronā in quibus auaricia regnat ambitio
dñatur superbia sedet in sigtas luxuria et
principatur In quibus et pessima sorte appa
reat nūs parietes abhominatio si uxē et ecclie
ipsecta parietē sedeamus vt in domo dei
videamus sacrum horrendū siquidē fornī
cationes post adulteria post incestus ne ipē
quid aput aliquos ignominie passiones
et turpitudinis opa desinunt vtinā non
fecerint usq; a deo couenit vtinā nō nos
dicē oporteret vtinā nec dicentibus credet²
q̄ quando aliqs otrupauit aut tam ab
hominanda turpido heu quando gens electa
regale sacerdotiū gens sancta ipolo atq;
sictionis crus nūs tua illa primordia tam
diuina et spualibus affluentē charismatibus
xpiane religionis crede posse ortū posse
talia aliqs in te cpuri ingredunt² cui
sint matula templi sti dei pollucis

Judiciū mlr atripi q̄ tā grauissimas cōscias gerunt
et nl̄oiq̄ sese mgerunt mystiarū dei ꝛ et mgl
irritat. irritant plane et msensū reddut vecors
ne et hijs q̄bq̄ cū ꝑpiciare debuerint vtmā quo
continere nō valent ꝑfrom tenerare ꝑfitei
an celibatu dare nōia vacant. ⁊ siquide du
bio meliꝰ mbere q̄ vri et saluari hi sibi ꝑdu
fidelis ꝑpli q̄ my eteri sublimꝫ te. ⁊ dctiq̄ vitē
et disertiq̄ iudicari multi cū libtatē my qui
vocati sunt my ocrasiene carnis dedisse videt
abstinēꝰ remedio nupciali et my de demcps
flagicij effluēꝰ

Admonitio ad ipos ut se colligāt c. ij

Parrite obsecro frēs parrite cuabq̄ vrīs
parrite sagne qui q̄ vob fusus est
horrendq̄ cauete piculū. gne qui patus est
declinate. inuenat tñ nō irrisoia ꝑfessio
ꝑfois exhibeat. ⁊ sit virtus my specie pietatis
nō sit manib celebis vite forma et vitatis
virtua. Quid em picitat. mstitas my delicijs
vitas my multiloquio caritas my hor nequ sero
fugite de medio babiloīs fugite et salua
te aīas vrās. Consulate ad vrbes refugij
vbi possitis et de plitis agē pnam et my
pniti optinere gram et futam gloriā fidu
cialit prestulati. Non vos retinēdat conscia
pctoꝝ et v̄ habundanter in supabudē et gra
non pmē mustitas ipā detexerat. neq; eīd
cōdigne sint passiocs ad plitū culpa hȳ
tempis que remittit. nō ad pnā consola
cionis gram q̄ umittit. nō ad futurā gram

que ꝓmittit nob si vbi nō credit opibꝫ ꝛc
dite exempl atq; querite plimoꝝ Currant
vndiq; patres ad pmiam et nat pit et con
suetudine delicati extorꝝ sino asputate nō
reputant vt ex asputate tonsure teneant ml
credentibꝫ impossibile nil ayantibꝫ difficile
ml aspere mitibꝫ ml humilibꝫ arduū
reputur quibꝫ et grē suppsint auxiliudstat

Cap̃m ultimū de periculo ar

Quendū valde ꝯd my ꝓphn legimꝰ
loquens ad angelos suos deus sic ait mi
seram impio cruda pauentibꝫ atq; querenꝫ
ner gō discedit face iusticia Non mq; dub
dens Intra mq; stoꝝ miqua gessit et nō
videbit gla dñi Emeant dicit truncant
mistri ecie q my tribꝰ sanctoꝝ quas possident
tam miqua gerunt vt stipendijs que sufficē
debeant mime contenti superflua quibꝫ ege
ni sustentandi forent impie sat legeꝫ sr
retinent et my usꝫ sue superbie atq; luxurie
victū pauꝑm cōsume nō ueant Duplicit p
facto iniquitate petentes et my alieno di
ripiūt et sacē my sine vanitatibꝫ et tpatu
dmnꝫ abutunt In labore mquit hoīm nosm
et cū hoīb nō flagellabunt Deoꝝ tenui
cos superbia ne humiliet ad pmiam sz dap
nentur ꝓt superbiam cū supbo et dnibolo
et angelis eius Nā qui my labore hoīm
non sunt my labore ꝓfecto demoīm erunt pd
uertat a nob ihc nra salus ¶ Amen

Quoniã fundamentũ et ianua vtutũ
oĩsq3 gracie aspuãlis consolacois
pnm est ysticẽ puritas et cordis
mundicia ad quã pn̄r et pcipua p puram ve
ram et pfectam ac integrã confessõez petoz
accedit̃ nob q3 voti sumꝰ ad statutũ ꝙre ad
acq3rendas vtutes ac vitanda vicia de suffi
cienti confessõe ac mõ confitendi vt decet
vuos ad statutũ pfoms electos cũ suma
diligena et sollicitudine ꝯmissa pceteris
morlibꝫ pn̄r est timend

Est igit̃ po videnꝺ q confessio debz
ee pura q3 pcta debent simplicit
dici abq3 duplicite et excusacõe sic homo
credit ea manifesta ee n̄r dn̄ vñ dici pal
leancia aut coopana vl minuen pctm sic
faciũt multi magnas polixitates et hystorias
longas explicent anꝰ pctm explicent
vt sic p illos oĩdat mꝰ culpales de pcto
sp q3 pctm n̄ fine ytoz vboz superfluoz
ꝯcludit dmittenda i sut superflua et ex
cusatoria vba et pure dic pcta tua et
sm̄r est te accusa humilit nõ dz dici q
cadat i infamiã alicq aut q possit pbe
re confessõd occasione tractois q alicq aut
maz ꝯtinuendi vñ si expediret ndiare
pcta alicq confitendo ppria tuc talit explī
cent q nullo confessoz posit mfre pso
nã cui qua peccasti nec posset venire
n̄ noticiã applicet n̄ pcta sic si dedisti

petro occasionē petendi cū petant nō deb
nōiare ꝫ sufficit ti dicē sm̄ cā q̄mittendi
tale patrē cuidā psone ⁊ sit vēa

Confessio debz ee vera ita vt nulla
falsitas dicat z sciens nr aligd dubiū
affinet z sz cta ut cta dubia ⁊ ut dubia sic
dā et io confiterf nō dicas dico culpā
meā si feci tale q̄d aut si dedi mām
z bacūis tali aut fecisse tle patrē si potuis
sem ꝫ sic sm̄r feci sic et sic habui vo
lūte deliberatā faciendi tle patrē et nō
dimisi msi qz nō potui vl qz nescīui vl
qz timui verecundiā aut penā tpalē Aut
tri quidā qui nesciens aut verecundiā aut
non curans specificare pcā apte mencīnt z
in confessōe q̄a faciūt dicendo gnalia ad
q̄dā cautelā quibz compleūdū pcā oīa
que nō fecerūt dicūt em culpā meā de
q̄bz sensibz meis male custodiui sz visu
auditu ⁊ tri si mtrognet z de quolibz p
se mmemrent z nō offendisse in aliqb p̄dictor
marie pagy confessi fuerint et dicūt
de septē vicijs capitalibz cū tri nō offen
derūt in oibz sic ponant vba eoz Tal
q̄ modo marie ab hijs qui sepe confitent z
vitandō ꝫ dicūt ved ⁊ mandā et di
mittant falsa et superflua ⁊ mmlt aīe con
fessione diligent scipos examinent ut
dicunt pō oīa vicia et q̄uia q̄ pcto nouc
runt se fecisse ita q̄ sub q̄libet specie
aut causa quacūq; nullatenꝰ mentiant

ꝫ ꝓ ea possunt dici gnāliā et leuia q̄dā nō
possūt ſpecialit explicare ſīc ſūt cogitacoēs
ociose vba ociosa negligenā pigritia curīoz
et omissio tempis distractio cordis dīdo hoīs
vt ſhozando & migrādo bñficioꝝ ſuperflua
cura de corpe et rebꝫ tpalibꝫ turbacoēs
leues cōmissi iudicīū leue aliem cordis de
ſpectio primi quo ad psonā aut vitā ſme
moreꝫ nō contentā de oībꝫ que deꝫ fet
aut facit aut fīr ꝓmittit a hīs ſiliā que
licz tūc ſint i cautēla ab aīa mſima nō ꝓnt
ꝫ nūo declarā ꝫ poīq expedt ea cotti
die delere cū lacrimis a ꝓ ipāz mſimte
ac recognoſcē et ꝫ humilit debita ꝓma
nere

Debz ee integra

Confessio dz ee integra vt oīa pcā
que habes i memoia a q̄ oblito
ficas confitei et nō recordarī et integr
confitearī nr dicas pcā vni confessōi
et ꝓm alti qz nullo deb diuide hō facit
ulti qui timent despici a confessore vltre
putare nīq bonī plꝫ timenꝫ humānā ve
cundiā q̄ dīnam offensā et plꝫ amanꝫ
laude extrinsecā q̄ mnīsteī pace mentis et
puritatē cordis Simulat si oblitus es qd
confitearī aliq pcā et ꝓ ea die segyti
vt alia recordarī si pt deb recīre ad eūd
sacdotē vt confitearī si pt hīre copiā
ad aliū aliogn ſuffit hī bona voluntas
qz si nō ex oblīone ſ ex malia ac vere
cundia oblitus es ac omissi confitei

aliquot pñm̃ teneꝛ ꝛtorre ad pmū sacdotē
et si vis rec̃re ad alīū teneꝛ confitei
oīa pcā̃ pō confessa et id qđ oblitus fuisti
et oīa̅ que pō ea ōmisisti a pīma confessōe
facta et teneꝛ confitei de mendacio aut
simulacōe qua̅ cōmisisti qz dedisti mtꝛe
confessōi tuo q̄ pīmo fuisti integre cōfessꝰ
vel dz cē plena

Confessio dz cē plena qz debz tenere
circūstanās assignans pcā̃ q̄ sūt
locus in quo peccās qz grauꝫ si peccaꝛ in
loco sacro q̄ in domo et grauꝫ e cogi
taze aliqđ honestū q̄n dicē missam vl
officiū vl q̄n oraꝭ vl q̄n scribis et ḡuge
respice vl tange alīo impudico corpꝰ ḡpe
sub pannis q̄ pannū vl pede qz magꝭ
libidinosa delectacio et sacrās differencia mb
loci et loci

Tempus in quo peccās qz grauꝫ e
cauei a nupsa vl oriad in die dnico
in festo solemni vl in alio die simplici
et grauꝫ e qđcūq; pcm̃ in magna so
lemnitē q̄ in alio tpe et grauꝫ no
vacāde orōi vl ee dissoluti in ligua vl
relaxati in gula q̄n homo dz ieiūaze et
in die in quo homo ieiūat q̄ in alia die
vel tempe

Grauꝫ e dicē et facē aliqꝫ coꝝ
eo. qui pt ex hoc sume occasione pec
candi q̄ id dicē et facē occulte et grauꝫ
est simulaze se ee patiente hūdo vīa

m corde q̄ ostendē se ee turbatū sic ē nō
dando tū alīq̄ p̄ ch̄o turbacōis vl mali ex
empli occasioēz vt dr̄ greḡ et ro nō suffit
solū dicē fm̄ grām̄ de verbo vl dicto sz
dz dicē vl addē et silam me ee patiente
m vbis et signis exteriorib⁹ vt reputaret hu
milis q̄ erā superb⁹ Ita q̄ cū ia similacōe addi
di mendacū ad ira quā occultaui addūc
ē grauiq̄ tangē ostulando q̄ ipsā tangē
m eod̄ loco cū pede qz ie mog tangendi
ē magr̄ impudicq̄ vñ nō suffit dicē tetigi
impudice sz oz te dicē loco corpis que
tetigisti sz manū vl pectq̄ sup̄ pannos
vl ad nudū et dicas cū oze manu vl pede

uoīā nō maiq̄ est pcm̄ i maiorē
mora ḡhit̄ siue sit delectacio corpis
siue mentis siue ira vl odiū teneas p̄ men
sam. vl p̄ amū et diligent ē moza exa
minanda m pcō cogitacōis qz vidende
si m ipā moza ro occubat sensualit̄ consen
ciendo m opq̄ voluntate deliberata si possz
et tue nō ē mor culpa si pcm̄ ope cōm
plensset qz sit voluntas pstā ē putat di
aut sugrebat ro consentien° m delectōe sen
sualit̄ tm̄ Ita q̄ nō vult in opq̄ procedē
sz vult tm̄ mtiq̄ m delectōe voluptat
tū licet nō sit plenq̄ consensq̄ tū ē pcm̄
mortle hic dr̄ dupq̄ sz ē m mg̃ gue ip̄ pm̄
nsi ē consensq̄ in delectōe et m opq̄ si
vero m mente ossensit et i fat moīā iuste
qz sibi nocet vl nō pt̄ expelle ut hic dicit

ocasionē datam ꝯtingit hec ſma ſalt dura
locū habet in peccatis cōmalibꝫ ꝑt̄ eſt no
tificēd in homicidio et in mlīb aliis pcīb
ſtudꝫ aut ſit expedit conſcie mūde
facē ſdicta examinacoēz q̄ḡcuꝫ exa
minacoibꝫ cogitacoibꝫ vitioſis moroſe mul
tū ꝑtractē

Nam grauiꝫ e facē ſdcidꝫ patrī cū
corde aut cū aliquo ſenſu corpib
bis ꝙ ſemel Et ro ſi potes recordari deb
ſpecificare vitos cogitacōm malarū amoꝝ
lubidinoſoꝝ in cōmre et volūte faciendi
aliqd patri vl quocīes ureaſti reſpicē in
facie alicui ꝑt delectacoēz vīs aut ꝙ cient
turbaſti aliqꝫ a minuraſti ꝛcijs Et ſi
nō es memor de nuō dic bona fide ſm
ꝙ vltimis iteraſſe patrī et attende ꝙ
cogitacoēs leues vl lenia vba nō ſūt nuō
explicando miſi eſſent occaſioēs alicui grāue
patri vl vicī aut eſſent de ſe in aliquo
grāi ſcpto vitioꝝ capitaliū Si tm ꝑt
aliqꝫ cogitacōe leue licet nimis lōga
diſtractione mentis in orōe vl pſal
modia credo ꝙ bonū eſt explicare ſi eſt
memor ꝑt magnū diſpendiū ꝓfecit Et
ſi aliqd delectoſū vl leue aliqꝫ turbat
vl orīet mala ſuſpicio aut ideo malū
tūc ſpecifica ꝑt malū ipſiꝫ effectꝫ ſic
ꝙ talia otioſa et lenia ſūt ſpecificanda ꝙ
ꝑt ea meritū aliqd grue delictū aliqꝫ
ma petendi ſuffit ꝙ dicē de diſtractoēb

mentis habitantis in orde et officio ppter leues
cogitacões Sic dicendo dico meā culpā de
minuta distinctione et mentis vagacõe qualis
bui in audiendo missā et dicendo horas ppter
cogitacões aut vitiose peruate et cū delec
tacõe recepte omnes sint explicande quātū
potes hic quātū ad quātitatē morā et vitios
vt sup̄ dictū est Cogitacões vēo quātū male
et vitiose si no sint studiose peruerse nec cū
delectacõe recepte nec tm̄ stuate in corde nec
dedisti occasionē veniendi ppter tibi a potus
intemperantiā aut ppter occasionē si subito ve
nerint et recesserint et displicentiā habu
isti in illis et statim qui sensisti ut po
tuisti expulisti aut expelle peruenisti
occupando te in ludo in lectione aī in
meditacõe sanctis dico no sint consi
tende qz no solū in ista homo no offend
it sz militio mētis tāq̄ pugil pugnator et
victor vñ Hiero ꝓdicator ille beatus
qui statim ut cepit cogitare cogitatū
infecit et allidit ad petrā xpm sed
hodie quidā tales cogitacões confitent
potiꝰ ad laudē et vanā gloriam vt con
fessor reputat ipm̄ spuale Sic tm̄ talia
essent occultanda et in confessõe tacen
da qua solū confitentes dnt se onde
simplicit̄ peccēs vñ tales sunt
latrones qui vane gule appetitum et
io de pena latentū sunt confitendi et io
de pena latentū confitendi vñ de illis

cogitacōibꝫ quibꝫ ſit reſiſtēd dr dplo qm
deus cū tēptacōe puenīt ſd dr qz homo
talibꝫ reſiſtendo mer et io mtēgo ſd
dign ſit ſuſpendio qz ſub ſpecie cari
aut petendi conſilij a dño ē colorate
q ſoli deo ſūt apta manifestat et apīt
malitioſe et ſub dolo

Qua gīuꝫ ē habere vanā glām de
ſpūali grā adeo recepta q̄ de hoc
ope manuali vñ confitēd hūb de vana
glā ſpūali aut corpali Et gīuꝫ ē
doloze de bono ſpūali altꝫ q̄ de bono tpali
ipſiꝫ Prima pmꝫ doloz eſt de īudia ſupne
gīe q ē pcm in ſpm ſtm et irremiſſile
Scd doloz ex ſimei pred īudia et io nō
ſuffit dice doluī de bono altꝫ ppt
īudia Debes ſpificare ſi de bono ſpūali
vl tpali et caō rōe gīuꝫ ē gaudere de
ſpūali dapno primi ſic de pcō q̄ ſecit
aut de eiꝫ infamia a q̄ miſit dei grā
qua habebat q̄ gaudere de tempali dapno
ipſiꝫ Tercio eſt vñ quālt confitear p
dictū pcm vane glie de grā ſpūali ne
forte mētat in maioz vanā glām in con
fitendo ei pcm confeſſōi qz habuiſti va
nā glām qua fruſti viſus ozare vl in
miſſa plorare vl laudare qz by p dicta
uezat qz ex hoc potes mere vanā glaz
vl pcm vane glorie q̄ confeſſor ex hoc te re
putet ſpūale dei i tāute explicare con
feſſōi ſcm vi a deo datā in ordē et gradū

et hō mōi pt̄n dice sic dū ducem vl audi
rem missa vl p̄dicatoz feci actū aliq̄ ꝓt
que ꝑsone alique me videns cogitau qz
credent me habe aliq̄ spuāle gram ibid
et q̄a i cogitacōe hō mōi ꝙplacentia
et ꝙsensu nec dolu no me arguo vl sic
appetiui q̄ aliqu sit credent me hre
ti no hrez ⁊ ad hō credend feci alios
actus simulāde et ib mtpgas de alijs
p̄cis humilit caute confitear vanā gl̄am
qua hūsti m extendo aliquos actꝰ vtuosos
suffit li no explicando dic feci aliq̄ actū
ꝓp quē no appetiui totā laud̄ sz pocius
hom̄ qz no solū volui reputāi abiꝰ cui
feci vl dixi q̄dā bonū sz ecc appetiui ut
alijs supplicarēt Et no q̄ cogitacoēs de
vana gl̄oria no sūt confitende nisi q̄n ibi
e ꝙplacentia et consensꝰ et delectacio moro
sa Si aut statim q̄n venit ꝙpositꝰ ea
no debes venire et ex hō statim displi
cet ti q̄ venant et ex hō statī recurrerꝰ
ad dēū ut eas expellat aut saltē te con
sentire no sinat Dic etiā q̄ in eis no per
cas sz pocius p ea coronā acq̄ris Dic hō
statim in corde tuo q̄n sentis ea deū m
adiutoriū meū intende Dne ad vuādū
rnde ꝙ me Et caueas ne ꝓp hōmōi de
spectuosas cogitacoēs dimittas aliq̄d
bonū merpe vl meritū ꝙmuare Exquo
p̄ōle motiuū e bonū sīc hodie multi fa
ciūt credent spm diffident e q̄ fat eos trade

ſp ꝓdunt qua in bonis actibꝰ ſuis cogita
tiones vanꝫ ꝯsentiant ꝙ talis ſpiri
tus nec te facio nr volo facē id bonū nec
ꝑ te dimittā ꝙm qualitūcūq; habeat i ſſ
cogitacoibꝰ aliqū ꝯplacentiaz et consensū
dē eas et pure ꝯfitear nec ꝑ hꝰ ceſſas
a bono ꝑ deū pn̄r meceptū ꝺz pugna
viriliꝫ et ꝯstanꝫ orando deū ut custodiat
suū opꝰ ſi aut eꝫ passionatꝰ aut stimula
tus de vana ꝯsta sic ſſ quidā michi bo
ni quasi faciat vt dicit ſme ipsa sit va
na ꝯsta tue consulo ti ut nō delecteris
logdo mihi de deo aut de vita spuali dō
alicui sub specie tarꝫ qz sub hꝰ velo latet
dulce venenū ꝺz puto eē ſecurꝰ et
magis expedies humiliare se et simplir
de bonis ne curando mſmeꝝ qz mens
tua adhuc eget custodia et freno ne
ceſſariū lingue tue donet illa pesſ in
verbo fluctuare nō ceſſat alioqi sic duri
sanando aut saluando alios tua destruas
ſam̄te ſcripto crede nā docere et curare
e cibus ꝓfois ſi vero nrītas in cunctis
vl magna vl rabiē conflictus logdi or
turat tue logdi e talis ꝙ ita te sic
et alios videat ꝑ arguē et docere et
qz ecc ubi nō est descript spus vane gle
putans ꝙ p hoc mod logdi reputar
humilis et discretꝰ ſi ecc obrit ti log
qñ tacebis nl qñ de locutione humilit
excusabis nescio aliud remediū nī confessoz

pura et lacrimas adhibere q̄ haut maledicz
pestilencia est aut valde timend ne tort
despectois huiusmodi totiens hor virū ofitei
negligas quotiens te ab ipo nouerit supari
ner ill imo vendar ✠ Sepiq confes
sione ymo ut plo confundar strideas eid
sepiq claiq solito confitei fit em vtute
humilis confessois spus tuis expellit et
si tue confessoi se integrat ut de humili et
pura confessoe appetas emendaq certe site
senseris vulneratū nō timeas m fine confessio
nis detege ipm vulnus est em scriend q
graue e ee inobediente aut irreuerēte
pri ul mri spe q̄ illi cui nō sic tenet obe
dientia vl reuerēz exhibere et q̄uis est
turbare vnū stm hominē aut deride ipm
q̄ vnū hoiem vitiosū et q̄uis e pulcre vna
psona religiosa ad alios patim qd e cont
fessione eius q̄ vna psona secularis mdre
ad id patim et grauis est mspice vna re
ligiosa mpudice q̄ mulez secularē sm
bem egress nō licet mtuer qd nō licet
cupiscē et io dico q̄uis ee id vitiose
mspice qd e q̄uis concupiscē vitiose ḡ
mitto de tactu et q̄cuiz actu et vbo im
pudico de condicōe psone eid qua peccat
sufficit ex m ia dem non q̄ sit contēpty dicē
nō by custodui visū aut dice quecūq
ples aspectū eo dd psone cū complacencia
et cuiagmāde mpudica ex qualitē et
condicione psone et si de visu sit expedt

dicē mlto magis de vbo mpudico puocatoz
ad petm et detractu aut ymoncōe carnis
libidmosa habita ex allocutōe vl aspmg
cione ad corpa alterius

Grauius ē facē petm cū intencōe puo
candi alīq ad sitē aut ad aliqd
petm q̄ ad faciendū sibūpi tm̄ vl si noueris
defectū alicui aut facias ipm̄ despici aut
mīq reputari p̄ tuā aī alia malicz
aut si feristi aliq arctū cū ocul aut eidem
mbq vsus aliq p̄sonā vt pūores eā ad
malū et ipse petrat factū studiose nontm
in dapnū faciens sed m̄ proximi detrimentū
q̄q̄s pata nō sufficit confiteri nisi explicent
intencones maliciose Tales recte assimu
lant demonibq et sūt inimici xp̄i qz stu
dent aias p̄dere p quaz salute xp̄s effu
dit suū sanguinē Nō dū De pcō
m petm ē diligentiq̄ pscrutandū nō
ē vnū petm grauius alio sicē id eq
ocasōe pta alia sunt ōmissa vn si stu
diose feristi aliq defectū tū mō q̄ aliq
fuit culpatus de hoc et nō excusasti im
mo si p̄misisti cū tuiste pati vl si p de
fensione vnīq mendacij vana iuuiosa ad
mētristi pluca alia mendacia a p̄ ex
cusatōe vnīq pati omisisti puerū et ob
hoc sunt suspitio de alio vl facta iusta
pumicio sup aliq a ocul ē odiū vl
aliqua turbacio int aliquos q̄a h̄ et silia
q̄ ex pcō p̄ōt cōsecuta dz eid p̄mo pcō

pn̄li pleniꝰ explicādū

Quidā nō solū circūstancias p̄dictas
vl̄ ſimiles ſz eſ ocāsiones et cās
p̄dictoꝝ ꝑ quas meruiſti ꝺ̄ pēam viz qꝺ
neglexiſti ea vitare ſic̄ potuiſti et ſcīuiſti
hꝯoi aut tāc ſuſt talit̄ dicende q te cū ipīs
actuſes et nō actuſes ſic̄ quida fecerūt impo
nens culpā dyalo ſic̄ eua qꝺ dix̄t serpes
decep̄t me Dicit̄ em̄ tm̄ me tēptauit
de tali pcō q optuit me ꝙsentire nec
potui me defendē nllo⁹ ſz ista nō ē con
fessio nec expssio cause pcī ymo ē ex
cusacio tui et actusacio dyali q̄ forte
nō est culpab̄ ꝛ nō em̄ oē pēm fit ꝑ ex
ſuggestiōe dyali nt oīs temptacio ē a
dēmone ſz ſm̄ b̄tū iacobū vnꝰ q̄ſq̄
temptat̄ a ſua cupiſcēcia abstrāctus et
electus pliti gō mentit̄ dicēs dēmon
me ſedux̄t ad tāle pcēm q̄ ſibi consensi
qz ſola ſua cupiſcēcia cecidit Et ideo
dz dicē cū ſentirē me ſtmulāt ad tāle
pcēm ꝑpetrādū fui negligens m cautādo
actusacōes me meritaꝝ ad hꝯ ſz locum
tempꝰ et ꝑſonā et fui negligens ī aduer
tendo me m oīōe et ieunio et alijs neces
ſarijs ſic̄ ſcīui et potui vñ ꝑ negli
gēcia et malicia mea cōmiſi ipm pcēm
potiꝰ eligens fugere dyalo ſuꝑbie et
carni mee hoc ſuggerēti q̄ ſpūs ſc̄ⁱ inſpi
rante in qꝺ nō facem aliq̄ vēo impo
nit culpā ꝓximo ſic̄ fec̄t adam q̄ dix̄t

deo ayulier quā dedisti m̄ socia decept me
dedit m̄ de ligno et ōmedi Dicit em qda
tm̄ ministrit m̄ rogando blandiendo
et aliqua dona dando qđ nulla de mūdo
potuiss̄ se defende et tm̄ finaliter op
tuit me ꝯsentire alia Dicit quda dixt
tantū malū de quod qđ fct me mimura
re de ꝛo et illa despice ꝫ hec viciosa
confessio de ꝫ ꝛo primo cū videm expresse q
locucio et gestacio cū quada psona ess̄
m̄ mutil et puiciosa et sentire affectu
cordis mei ad ipam psonā aut ipia ad
me nō ess̄ pueril nec ſm deū ꝫ pocij
ſm carne et m̄ aspectu et psenā eius
habem mimā ꝯplacentā ꝫ sensuale et
ex hoc sp habem ymaginacōes mpudi
cas de illa cū libidinosis motibus carnis
ita q ꝑ hoc debeba fugē ipm n̄ dum
fui securus voluptē carnē intrā q ad
illam actū deuem cū ea vn̄ me et ipam
illa gau de ꝛo sic audiens dici aliqua
mala de quada psona facilius ea credidi
ꝙ credidissem bona si audisse ꝑ leuitē
cordis mei et defectū cautē et qn̄ debui
compatiu mimuranti et excusare in corde
meo ea de quo ille mimurabat ec stulti
mimuraui cū ꝛo affirmando malū qđ dice
bat ac ꝙ hoc dedi ei occasionē magis mi
murandi et nō q̄ ei nō ꝫ quib mimu
rante nocere nec stultū de quo mimurat
nec psonā de qua immundū qn̄ ſz illis

nōiacio esset mextusale tnu vl mfamā
pximi ⁊ si te accusas de turbacōe pximi
aut de turbacōe habita q̄ aliq̄ sit destrm
cuus pīr nō debes expīme illū destrm
ne ꝓpt hoc ostendas te habuisse rōabiles
causas turbacōis et vtdeary mihi potuisse
a motu zelo iustie but em q̄ dicit in
confessōe vidi siei ītem destrm vl audi
ui dice tle vbū de quo mihi fuu tur
batus qz erat q̄ honoz dei et bonos mores
et nō malū exēm aliorū ostulte ypocta q̄
dicī nā te sīm laudas et nl penitꝰ confitis
patrī tuū q̄d fecisti videndo aliq̄ destrm
qui fuit q̄uoz q̄ iste destrm altiꝰ qz de
sperasti peccantē tnu debeas compati et
mentiris dicendo te fuisse turbatū ꝓpt
amoz dei et pximi cū tñ facias turbatus
ꝓpt superbiā tuā et quia nō habes caritate
pximi que nō ꝑmittit aliq̄ q̄ pximū tur
bari sic q̄ dicas vl audiens fīz illi dici
aliqd q̄d iudicium ee malū et forte ee
peccm q̄ fuit ꝓpt maliciā meā q̄ nō pmi
sit me excusare ītem intentione dicentis
vl facientis sic pctā et debeba nō fuu
motus ad q̄pacieūdū illi vl orando pro
sic debui et tñ q̄ magis fuu ꝑmotꝰ
ad iram q̄ ipm q̄epinando et uituperando ipm
et appetendo statim punitionē eius vl ha
bere ptate puniendi eū et hoc attendit un
ꝓpt duriciā cordis et qz nō cognouisti pa
tientiā dei que supportat mi q̄uoibus

pcis absq; ulla pumicõe & eys ℣ut alij q̃
se ckaiq; laudant in confessõe dicen⁹ p̃ gr̃ã
dei sat⁹ bñ custodiui me a tli tempe vl
cũ a tli al tali pcto nã bñ q̃tmudu offi⁹
missas p̃dicacões et oracões meas facit q̃
volunt male qua intendo bñ facẽ et
me custodire a pcis melius q̃ sat⁹ malo
p̃ pacẽp ℣t qua me p̃mittem occidi q̃
facẽ tle pctm et in me no sencio aliũ de
fectu msi q̃z sũ ingtus de bñficijs dei
n⁹ sum sufficiens ad regr̃acand⁹ deo q̃ meli
beadut de hijs pcis q̃ facit multi alij
o deq; isti sut filij pharisei qui ascend⁹
in templũ ut oraret ecq; ideo fuit tota sua
exaltacio sup alios ℣ed et isti qui dut se
simr attisare in confessione sup alios
laudabunt narrando bona q̃ fecit
de superbia ac psumpcõe que latz intiq; ñ
dicit sut alij qui confitendo sua pcta
totã culpã deo imponit ℣ic em dicit
deq; dedit in̄ nãz ita pugnam & pompã
ad tle pctm q̃ no possit̄ me cauere Isti
dicit cũ adam / mulier quã in̄ dedisti mec⁹
q̃ diceꝫ ℣i no dedisses in̄ no peccassẽ
℣z isti apte mentit⁹ nã h⁹ in bñm p̃cepta
no pt̃ vincẽ msi volente ℣ic tñ de ipso
dicit⁹ q̃ no ẽ ptãs sup tiã q̃ illiq; potati
valeat q̃ad ℣ego mittor in⁹ pt̃ quib⁹ vo
lentat aut concupiã nãli sẽ alij q̃ dicit
fui decept⁹ a tli ꝯemptacõe qz deq; no
luit me adiuuãe ℣z isti excusant peccãta

sua et negligencia qz noluerut vitare
occasione peccandi et psequare my ozde
asserut em deu ipm qui cu dr my pob cla
mabunt ad me et eo exaudia eos et
alibi venite ad me qui laboastis et alibi
petite et accipietis et apli dr fidel
deu qui no pmittet vos tptari sup id qd
potestis sz faciet cu tptacoe puentu
etiam et ideo admonet a deo qz mispi
de et sine fide cauat nr volut peccare
q seipos nr psequare patiend postulans
auxiliu dei sic deu qz volut hre gcia
statim sine labore petentib et illa a deo
no hmilit sz psumptuosi tuq indigni ac
si ecz deu obligatu eis drant em cu
securitate quada ut exaudiant statim
ut ipi volut et no sic ipe vult sic pu
tauit ipm duce ad merliand porcos p
uocant ad delingdu qz supbe et psup
tuose accedut ad ipm causa go lapsq
eoz est superflua et negligena qua dut
simr accusare

Q
unt ecia my confessoe explicande
occasoes date aliis ad peccand
qz omne peccor e homo ptiens quibz oc
casione sbunt maliciose ul no malicio
se vu confitei debes si maliciose vl
ignoranr dedisti eam nr nociare debes
directe nr indirecte psonae cui dedisti occa
sione sed sola occasio e dicenda peccm
vero qd est ftm ab alio occasione tui

pt dixi explicite qñ ē notū nō illud q̄ sc̄t
aliqñ st̄ solā qualit̄ dilecti sic dicendo
feci fm̄ q̄dā pcm̄ mort̄le vl graue ꝑpt
talia vba que dixi aut ꝑpt ille malū ex
q̄d dedi ītt si habuisti turbacoem tu socio
m̄ ītme m̄ aliquo ope aut ꝑpt socium dix
isti male offm̄ qz male ꝓsebat nō deb
dicē dicendo socio meo turbat me in tli
facto aut dixi male officiū meū ꝑpt
defectū socij mei qua sic accusab socium qu
cuq̄ noticiā confessor possit vemere dtq̄
habuu turbacione cū aliq̄ ꝑpt mea superbia
qz ipi dixi vba iniuriosa et ipm̄ provocau
ad dicendū m̄ Et si q̄ culpāt dicit habui
turbacione cū quoda ꝑpt impaciaz mea
qz nolui sustinere eū in cait̄e ꝑpt aq
vba abeo dicta vl dixi male officiū eo
aliq̄ in tli hora et dicente q̄ssa ut re
dicere ꝑpt pigricia mea nō redixi

Si habuisti pollucione carnis vigilan
di dic tm̄ expresse tibi dōmendo dr
cam̄ qua dedisse te credas cause put ce
tibus et potus intpanā dici precedent aut
alio aut si dicendo ipm̄ nō ꝑptea dab mitt
confessōi vim diez potiorē cogitacoēs mlas
neste hñte añ dormicione quas explicare
debes potentissime qñ sopnias q̄ cogitasti
nec recitanda sue sopnia viciosa vl mlonq̄
ta nisi añ cogitasses ea aut post somnū
cū delectacōe et mora et motu carnis co
gitasses et hec sunt dicenda cogitata mag

q̄ femminata ti vero sopniasti aliq̄ actū im
pudicū cū psona ad quā habes sensuale affec
tū aut ad quē applexisti oculo impudico
hoc debes expīmē ut cum illiq̄ femīj q̄z
homo ut plus in talibq̄ delectatur et multi
sopnū gaudent se talia sopniasse ū vero
nō sint aliqua de pdictis causis et similibus
ut sopno ē dicend q̄z nulla eā est ibi qua
sufficit ibi delecte ny corde et ad q̄etand
ostiam dicte habuit sopnū mlionestū eue
si dedisse cum qua nescio dico mea culpa

ecund sanctos pres tpler e cū
pollutionib noctne p̄ny puenit
ex voracitē gule et suphabundanā tibi
et potus que ē diligent examinada ab ill
qui vomiti sunt ad spuale exticiū nā q̄nq̄
accidit q̄z relaxād ny gula nimis aliq̄ tpe
et pcea q̄n abstinent pollunt ny sopnis
credūt q̄ hō nō accidit ex culpa ny mode
rante ſ̄z pociq̄ ex debilitē ut nāl ſ̄z errant
q̄z dnt caue et vigilare ne veneit ex ni
mitate saturitatis pūte cōs eā p voracitē
congregatū fiūt ny medull nate ē q̄ aliq̄
p pruritū vl p insensibilitē corpis afflicti
egeant ita tpt q̄d nō solū abstinend est
a delicatis tibis vūmet a vilibq̄ et tū cāli
ginem tempand ymo panis et aque
sacietas ē timend ut posset in nob acqsi
ta pudas pmanere ysti q̄ nō ad equal
ginentie et modestie gram sūt adepti
nō minus p̄ctam pollutionē considerant q

m ipis abstmenbq sit actidit zª causa ē
q̄ metuā vt īmundicia mentē claibit
nā spūalibq exercitijs vana et disciplinis
mtioribq nō attenta ssīu corpis p vanas
et īmundas cogitacões euagat ex quibq
mito culpe elicīūt humores et io polluen
tibq obuiare nitē et pugare et hanc tam
eradicare vicq mentē exercu et ssīq
refrenare ne mens ad vana noxia distrat
et ill assuefacta excessibq ad īmundissima
mentamenta luxurie sopīnis pturbat
sedā dō negligenā acquirendi mudicia
ē custodi m mudicia m confessõe pūdē
explicet zª cū pt ee q̄n illudentē immi
ci tudia pollucio preuat dū em videt
stm vnq p solicita victq modeacõem et
mtegra et frequēte patrū confessionē
ppetua mundicie pudate atq̄re conat
eiq constanā pturbare marie in diebus ill
in quibq̄ considerat dño tonspectu con
platare fluxq illiq emissõe pollue ut sic
a sancta q̄one trahat ztubasda vero
contingē dt ex debilitate nāe q̄ nō ē ita
fortis et valida sīc dīz extitisse hanc
tam pt quib in scripo adiute q̄n in io
turpi modeamine victq frequeniq solito
polluit absq turpib sopno mtuentu sic
eo quosda ognou ac peste cetis tpibq
ter et qualit in ebdomada sordidad q̄
nus nō mig pdicte illusiõi possit de q̄m
cacione

Secundꝫ prm̄ sanctorꝫ sententiā vigi
lanti circūspectōe cauendꝫ ē ad
mone salutarꝫ quinꝫ accede quo sentiꝫ
nos sopm̄i illusione pollutos sed si hostꝫ
tudꝫ talis menti nr̄e illuserit vt nobis
lestꝫ remedij subtrahat medicinā dūmo
dꝫ nullꝫ irrepehensil mtiemat pruritꝫ a
oblectatōib assensus si fluxus ille fuit
nalis nr̄e aut impugnatōe hostꝫ mtiꝫ
prudus et absq; sensu voluptat adductꝫ
demꝫ ad gram salutarꝫ tibꝫ nl diꝫ accede
confidenꝫ qđ sit credit cuemsē ocasōe
viciosa dic a dz se humilit subtrahe abal
tari in nob visitet sua apli Cum man
ducat et bibit indigne iudiciū si man
ducat et bibit nō discernens corpꝫ dm̄i
nō faciens dr̄z mtiꝫ preceptione tibi celestꝫ
et carnal nr̄ iudicans ipm̄ corpꝫ dm̄ ce
lle q; nō nisi panca et carne lucrat man
ducare et ib subsistere id aplꝫ deo mtiꝫ
vob multi mlati et mbecilles et dorm̄i
unt multi qz ducet multi ex hac psumptōe
et manducatōe et assumptōe meruit pbz qđ
et examinet seipm̄ homo anꝫ sacmenti
percipiat et diligent se iudicat utrꝫ sit imdꝫ
vl imundꝫ utrꝫ deuotꝫ vl indeuotꝫ utrꝫ
timens vl presumens accedat et si ctꝫ
sit vl ctm̄ se putet q; nō sit viciosꝫ pol
lutus vl aliquo tali peccō infectus nō
em̄ dz volens istū celeste panē sumē
de qtentꝫ se nō hre patiꝫ morte neqz

negz p̄cedenti nocte vitiosa oc̄asō fuisse
pollutū qz licz h̄ duo reddant ipo tibo m
dignū alia tm pluria sint quibꝫ se homo
dz ab hoc subtrahe p̄ceuentꝫ explicare nō
audeo qz a scīa et doctoribꝫ ipa expssa nō
repi atz illustrēde ḡtie dei ea securiꝫ sim
plicit relinqda detrectu sde tm q̄ pme
ipo rtmeo ē ubū ig qu h̄ mstrnt sac
mentū q nō credo fr̄ust̄ ꝓtulisse dut
e in sit Cnuocienstidz fecit i mei memo
riā fecit faciet Ex quo quid ubo ar
guo mipsi q quocienb id volo agere qd ie
mstrnt t nō pdicto relinquat neq̄
sine remorsu ḡscie ac pudicio dicetmeo
ad id posse accede n̄ pmeditata ipaꝫ mstri
tuent caritate ac eiꝫ passōe ac morte
in cꝫ memoriā ꝑpetue celebrāda id sacmen
tū debere gfici et pripi ipe clare asserut
et tuxit Considerāb mscīp etn hmodi sacmen
ti pmordiū lotione pedū fieri nō absqz mo
naytō et sacmento ubiqz deū fuisse a dño
Si nō lauero te nō habeb ꝑtem mecū ag
nosco p hoc et udico q̄ nō sit p̄sumendū
et grauis offensi picio alicꝫ velle habere
ptē secū ipm sacmentū sumendo nō ꝓpa
bita alicꝫ spualis gre lotione qua quid
lotione nō solū p̄ q̄uictoēb et lacrimab puto
fiꝫ vm et p̄ mtiozꝫ mentis deuotionē et
fidē in qua ipe dns uocat t minutat aliaz
et trahit et q̄ animo cogit ad ipm cibū
angelicū et celestē vn et ipe dixit ille

quos lauerat ia mundi est ihc p̄ symone q̄
locutus sum vob no dixit ihc aqua qua
loti est sz ihc symone hoc at e vbi fidei
purificatis corda eoz ligat at deuocoz et fide
celebrantis seu sacramentis credo ee illa qua
celebrat et que fat ipm sacramentu propitio
effectu sic vba xpi sunt illa quibus consecrat
et trāsmutat panis et vinu in corpus xpi
et sanguine qua quidē deuotioz voco dei gra
q̄ potuit et disposit subsequi et infundit
ad hoc sacramentu cū instantia fluentis et assi
due orosbus peragi modo pdicto vocem
a dno videlicz phica ipius memoria atz com
punctois ac deuocois et fidei locioe ad
que ihc nos oz p mentis et corpis munditie
et p lingue ac sensuu refrenatione ac p
uram passionu q̄tumcūq̄ modestioz de humo
re egreditur

Preterm̄itteudo quo nō est q̄ in q̄busda
origit mtis ossis dubietas et pturbatio magna vñ ipsis vigilanbus absq̄ vlla
ymone carnis et cogitatoe immunda humoz
quidā p membra secretio egredit sīl delectatoe
et quasi insensibilit uta ut multi de hoc non
ppendut nisi cū pannos seuserint maculatos
eos tuq̄ cum aliqui ignoranb turbant et er
rant se putanb ee pollutos et io stude q̄ p
illius humoris effusio nō e pollutio q̄z ut dicut
medici sine libidinosa delectatoe carnis mo
tione multi pt pollui vigilando ad illius
tm effusione humoris vi naturalis condicio cum

exhibere pmaria Sed id ꝙ nā dispo
sitū tā viciosa et cuitabil ꝑsit et ꝙsumit
q̄dā hoc ꝓuenire aq̄bus ꝑsol̄ pon
cia et allocucoz ꝑsone aliq̄ in eq̄ consp̄tu
habuit complacen az sensuale ad quā in
ordmato amore affect a ꝑ tactū impudi
cū aut ymaginādo aliq̄os actus impu
dicos fortit it mozose in hijs cū casibus
et alijs similibq̄ multi incidut habē tale
factiones et cōmocones carnis libidinosas
ductiq̄z humoz emitte nolūt Qz eas tā
et sīmules assunt cuitales de quibq̄ fu
ge et cuitare ꝓposse marie ꝙsentit de
hoc se patiatio seu ad hoc nālit inclina
tū siue ex vicio mentis sīd ex debilitate
nāe siue et qui occasiones huiq̄ no cui
tauit nec posse retinēdo amicicia et
familiaritate ꝑsonaꝝ ad quos inordmate
affect fugiendo allocucones et aspectū
ꝑsonaꝝ licet no credā ipm ꝑ ductū essu
sione mortalit nisi forte alit ocurrit
ret aut impudice ꝑsonā q̄ e causa istiq̄
defectus tū credo eū graue peccare et
magis pcī mōrlib pcō Et io consilio
do tibi vt tali q̄ absq̄z dilacōe mozosa
ipe sibi violencia fac ne hoc ꝓte fugiendo
ꝑsonas huiusmōi aliz eū eis omez optu
nitē loci tempis cuitet hic utiq̄z ꝑdcq̄
fluxus qui quibusdā vot libido si ꝓt
cuitad ipso occasio et studiose no cuitat
e dit cauitendū eū sub occasionibus et

negligena

et negligenā habita circa ipōs si nō contin
git ꝑ cām̃ que vitari nō pt̄ siē qñ audi
unt ỹba impudica a cām̃ vl loquut cū pso
na vl sedz uxē eam de cuius pūa hz appla
cenciā vanā et ab ea sepāri nō valz ny hys
et similibꝫ credo sufficiēte q tam de occa
sione habita et impotenā vitandi quā de
fluxu ipius libidinis doloz ē simplicit̄ ha
bendꝫ hz dubitare ny talibꝫ q̄ spectant
ad ostē pūdē ē qnqz valde ꝓficuū potest
hoc confitēdo ꝓpt̄ quietudinē mentis et pace
quā insi expedire nō credā de undicta
Sciendū ē q qñ cogitas de iniurijs
receptis et ny memoria tbarē mtē
cid aliqua mora et appetis vindictā fiy
aut factā esse et doleas q nō fuut facta
p te aut p aliū aut ymaginaris ad hoc
facē aut aliquē mod̄ tenere nō vindicta
hec oia sūt confitenda et alia q̄z similia
si sentis ny mentis tue rōe
Si at
rememorando mala ꝑpetrata que fecisti non
habes doloꝛē hz potiꝫ detractionē et fuit
mora ibid̄ nō credo expedire q̄ specifi
ces ipā petā rinemorata si alīs integre
ꝓfessꝰ es ea et si habuisti aliud q̄ detra
ctionē ny mente sufficit si venerit ad memo
riā queda vindicte vl iniurie quas feci
vl queda petā grua q̄ omisi de quibꝫ nō
solū habui doloz ny illi cogitacōe hz de ipis
cid multi complacenā cogitaui et si aliud
tibi occurrit ny carne vl ny mente ꝓpt̄ dam̃

gplacencia qd ti videat aggrauare ptm ipm
debes ecc confiti vbi gracia si de pto
luxurie p te facta habuisti memoria et
de hoc habuisti motu carnis et plem^ne
qz ipm ptm no feristi pluries vl eid
plibq dnf em debes sic dice ex yma
gnacoe q habu de quoda pto luxurie
habui motu carnis et gplacena z in
mente et appetitu id fecisse et tu milf
modf ecc no oz te uidicare confessod io
fecisse id ptm misi forte alb uidicasses
eidem et no p maod humilitate et mito
velis ipm ei simlit explicare si aut
recordarf te habuisse optum^te faciendi
alusd ptm qd no feristi et in ia recor
dacoe no gaudes te id ptm euasisse
nc regratiis deo qz custodiuit te ab ipo
et abstulit optumtate et volum^te faci
endi ipm et oia ista sunt plem^q consida
da vi em hac magna mgnitudo et pta
q missio voluntaia oz si in pdca recor
dacoe ptor et maxie carnaliu no posses
vitare gplacencia et motus carnis did
velis ea studiose ipm exci
tandi ad compunctione et dolore consulotd
q no ea spualit recolas nc ecc alia pta
quor no pt sh complacen^a recole sic
e vindicta facta p te vl p aliu de
tuo aut dapnd aut mors qua occidisti de
bes go oia pta tua si vis confiti gnaliz
sub duobq sit supbia et delectacoe qfitei

dicendo sic corde meditando et ore pfendo
deo meā culpā de sup̄bia quā habui q̄ dei
et pxīm irascendo inuidendo alios puōndo
mundi gl̄am appetendo pxīmos udicando
meipm̄ bonū reputando alios uilificando
de dei opib⁹ ac uidtijs et eiq̄ pmissoribꝫ
mūmurando bonas eiq̄ mspiracoēs et oīa be
nefitia negligendo impetos uiciosos sectan⁹
blasphemando nom̄ dei tuam̄ pfendo et
lingua mea q̄ uite p mendacia et silacoēs
p duplicitates et adulacoēs p iuamenta
et multa alia uerba uiciosa laxando ocio
se ac acidiose uiuendo de nūmis confiten⁹
de fide dubitando de occultis dei opibus
roe assuptuose q̄rendo plq̄s oz sape de
deo et pxīmo et de hoc seculo scie cu
piendo gram̄ dei no hūlit affectando
bona dei occultando temerarie ppalando
no m̄ uitate sz in ypocsi et falsit̄ coza
deo et hom̄bꝫ ambulando et multa alia
p sup̄bia mentalit̄ et corpalit̄ excendo
pq̄s ofessus es dic aīo tuo marie qm̄
uideo te morti pxīm q aīa mea expressi
tuus appniquat ppe e tq̄ tue sup̄bie et
finis delectacoib⁹ huius mundi et miserie car
nis tue quas delectacoibꝫ carnis potuisti
plus ipis amando q̄ deū plq̄s sibi compla
cendo q̄ ti plq̄s laboando p ipā q̄ p te
plus obediens eis ocupare q̄ dīno mspira
cionib⁹ et consilijs sz du consensisti sat
face delectacionib⁹ gule et luxurie multi

que dns̄ modꝰ ope et voluntate ac facta
re eius visu auditu gustu et odoratu qntu
et qualit̄ potuisti ꝙsensisti amodꝰ ipiꝰ car
nis amitte ptem marcma tue tempis fugacie
dormendo et aggestendo et mlis opibꝰ vitio
sis te occupando i mimia cura et sollici
tudine rez corpaliū et tpaliū te excedo
plꝰ ꝑpt auaricia et delectacone q̄ mea te
consensisti cuiꝰ pigruei qua huit ꝑp ad
optandꝰ bonū et cui sollicitudini qua huit
ad pagendū malū ꝙ potuit In ipo fuit
vita mea m hijs expendi tempꝰ meuꝰ
ꝙ eis o vanitas mea et superbia q̄
delectaciones mee carnis studiū attulisti
q̄ me reliquisti ꝑ subiectioē et obedien
qua vob tot animis deseruii ꝑ vos ꝙmutau
vitā etnā amisi deū et acquisiui vitā etna
mfinū pdidi mfinita gaudia et luctus si
lamenta etna ꝑuatus sū societate etna
sū sanctoꝝ et angloꝝ et merui fis socius
mfinoꝝ Considera o aia mea quale te
fecit deus qz ad ymagine et similitudine
sua et me sic eis demonstrata patris nr aliq̄
vtute m te agnosti Considera m te pocius
ymagine temptatoris qui te pduxit colore
superbie gule luxurie auaricie vane gle
tudie et accidie et mgnitudis et negligē
et odij et vndicte ti suasit gtemptū dei et
apposuit amoꝝ seculi te induxit ꝙ prim
ad murmurandū iudicandū despiciendū con
tepnendū detrahendū et alios defectus tollendū

et tua ḡtia ḡtua vicia nō videnḍ nō video
rgit & aiā mea msi ut ꝓuocerꝫ ad gemi
tū fletū et planctū et tristiā et lamen
to et clames humilit et fluent ad dominū
Dne ne furore tuo arguas me neq; in ira
tua corripias me aiserere mei deus qm
infirmꝰ sū ꝛc Cogitacōes ihoesteſit explicande
Plerīq; dubitant si cogitacōes mhō
neste sint extrinsece explicande Credo
q̄ hoc facere sit prudatis et pfōis et magi
nāti sz non credo ee vtilis sp nisi qn
ex nimia mora facta in cogitacōe ia homo
sentiens se meliꝰ ad faciendū et pficiēd
cogitatū si hꝛet optunitē qua velit aut
si polluent ex ira vehementi cogitacōe mo
rosa aut si inordinate afficeꝫ ad aliq̄ psō
nam et de ipa multū molestaꝫ in cogita
cione hūdo motus p̄uos carnis et ymagi
nando hꝛe aliquos actus impudicos cū
ipa psona hnt em affectū inordinatū deb
exprimē cū cogitacōibꝫ et motibꝫ carnis
p̄cedentibꝫ ex ipō affectu inō sit habitu
affectū sensuale et inordinatū ad q̄da
mulierē ut q̄da juvenē illis conditōis et
huic affectū concepi ex complacentia habita
in aspectu et collocutōe ac p̄tica corpali
ipius de ipa ul de ipo habitu tot vitibꝫ
et multotiens ymaginacōes turpes respi
ciendo cū oculis corpis eius et ymaginando
cū ipa psona amplexꝰ ul ostula virtuale
actū impudicū et in his feci moꝝ per

magnū spaciū hndo ī motus carnis libidi
nosos et spēaliť audit mī in oroē existendo
aut missā dicendo et sp sīu negligens la
borare ꝑ posse ad expellend talia ꝑpter mma
delectacoem quā habebā ibid nc curam
q̄tū potui refrenare oculos ab aspectu
alīus ꝑsone quā ꝑcipiā cruciatz ī tlēb
et tli mō cogitacoēs et aspectus expīmet
viciosas ab eis cito liberaz dūmō a tali
confessoe obtinuaet oroz et custodia sen
suū qz demon nō pt sustinere humilitē puce
ssionis cū sit superbus et īmundus et oīs
humilitē et mundicie inimicus ideo nō
est melior via et facilior ad quadendū tēp
tacoēs superbie et luxurie q̄ omes cogi
tacoēs viciosas cū sub christianis geni
tentibus in carne vl in mente sepe et
clare detegē confessori tenens exprīme
quoties ī[n]uant

De motu carnis

Scienda est q̄ motus in carne q̄ non
ꝓuenit ex cogitacōe impudica absq;
volūte aut sine causa sz visus audit⁹
sū ex aliqua cā intrinseca inhoneste subdu
bio ꝓuenit ex nimia repletōe ꝑ cibū facta
in cibo et in potu quidā tñ putant q̄
ꝓuenat ex nimia vigilia q̄ pt ee maxie
q̄n constat eis q̄d nō ꝓuenit ex aliqua
causa ꝑdicta ideo oz hoiem ee ꝑtro
nū dīc quo ad qualitē q̄n de illis nō
lestat cōn volūte et displicentiaz sua
liam int corpa oīt causa qz s̄m hieronym

vent et gentalia ꝓxima sunt et ꝛc mtꝛ ꝯ
qñ nō a causa exteriori ¶ ꝑm
ab aspectibꝫ et a colliccōe et approximacōe
ꝑsonaꝝ m quaꝝ ꝑ̄a sentit se sensualit
delectari aliqñ ic qu vī motus nalis fiet
viciosꝰ et qñus sic sectatis consitet ilꝫ
motib ꝓcedenꝫ sme cā viciosa quor mtpa
videt cā dū tñ ꝓpos nō turbet amoz et
desideriū puritatꝭ m corde tpal castitas
et nō maculat Si vō ꝓcedit a cā viciosa
consitende sīt cāe locus moza tpa qtita
t eis et vires motuū ctu ꝫ de cristanꝫ
pacoꝝ dem est nō em sufficit gnalit dice
culpā de motibꝫ sz debes dice sic dum
esse m ecclīa vl m ozōe vl dū audiem miſ
sam aut ꝓdicacōem cogitatiu tꝫ actiu
culpā at habui memoriā alicuꝰ ꝑsone t cū
aspectu iā habui vana ꝙplacentiā aut
mordmatiu amoz aut aspexi m ecclīa tꝫ
ꝑsona cū complacentia impudica cuiꝰ cā
habui motus carnis totiens et p tanto
moza et si dixisti illi ꝑsone ti grōse aliꝗd
vbi ꝓlixe aut fecisti aliqd huiusmō ina
liciose ut sz hꝫ ꝙplacentiā libidinosā
et motus carnales p maioz moza totū con
fitet debes et maxie si vba nō dixisses
a huiusmō nō fecisses a ꝓlixe nisi de istꝰ
ꝓpria delectacoz nō habuisz de affone.

Quoīa multi videntur carnali
negligē et aquiescunt affectionib
suos viciosos et ꝓpns curant consiti cum

tñ diligent sp̃ pserutande sint et tñ sub
vicijs orientibg ex ipis expmende ro pt
mitte no niteido qz mlti nimis affitu
ad se ipos quda ad aliquas psonas quda
ad honores quda ad dicias tpales et qz
hec sic mucq sunt mt deu et aiam ro nllq
homi hns aliqd de pdict sit i via dei p
fice nc habere pua oroez et marie qi
est carnal affectio ad psona et de hac in
teudo no loqu Na talis affectio sm̃ multos
spuales sub specie amicicie spualis et statu
oroiis impediat et impedit q̃ nigetudo
mentis pestifera oroz mentis et ors mficies
et dispgens et affectus grios oroni in
mente guat et excet Na sic ao pura
mente pficiat et illuiat letificat et
mpiguat si carnal affectus et imunda
mente mficit et obscurat contristat debili
tat et desiccat et corpg eisde male
dispombg implicat et qm̃ spualibg loqr
ppt quos ista scribo nouerit ipi qz hui
carnal affectio sit oibg piculosa et dapo
nosa eis tñ pniciosa e magis maxie qi
quersant eid psona q spualis hz Na qnus
hoc vidcat pniciosid ee pua precipe tñ
familiaritas e domestricd pcipiu delecta
dedumentid et malid occultid bono coloze
depictid que quid familiaritas tanto plus
cecstit q̃nto plus infimat ponte motuid
et vtriusq; pudicie maculat Na tñ de hac
stratim ppendit qz sagittauit a pio noy

mittit sagittas ℣ solet aliquat
vulnerantes et amoz augmentanb ad tantu vo
mbreu deuenit ut ia no velit anglos
sic meceperat seimuce alloquant et videat
se tanq carne vestitas se mutuo itueant
et seneiant menb quibda emendacoibq
ac vbis blanditoys et adulatoys qz videant
ex pma deuocoe procede exinde vng meipit
altiq appete pncia corpale qua unsit
eis pncia mentale ℣ itaq spualis deuocio
paulatim coeuerit in corpale et carnale
et sic ipop mentes q solebant mg orde ad
deo absq medio loqui nut mt se et deu
alt altiq poit corpale effigie qua velant
obtenebrant ponenb sibi ipis facie dei ad
facie creature et no mg horeid ad hij
ipiq errez prepe et emendare debent
q ipiq potius mutmentid errorf totid
uidicunt et maxia caritate prede cuq
nito et sibi duce mentienb referut q da
mg orde vng alt pntat magf eis delita
ac si p muce cogunt ozare greu et vtute
dna de p hoc consolacoe sunt sensualem
qua lint mca repntacoe de seruce facta
mg ozde pdcta de se estimat et affmant
et asserut ee spiuale gram et dnm ee
les aut illusiones trepiat et sagittuo dcto
spalit milieres q citiq fide adhibent illu
sioni mentali ee horle et q mpg
declare seneiut nag in orde pfata et
repsentacoe mg tli ecloz quod ignitid a

sagittaq ꝛo iactū que ꝛredūt et dicunt ignē
carit a ſpū ſancto tm̄ miſſio volente qū
ge ſpm̄ vnq ſpū altiq vncto careſt
cū tñ ſit ignis libidinoſi amoꝛ ꝓut ſeqa
manifeſtant et vnde deliberant tamq
ſpualit vnitos poſſe ſeriuſq ſepuꝰ ac ꝓlix
ius ſimul loqui alz m hoc tempe non
ꝓdeſſe lucraꝝ ꝓnde mos mſcritos et
cautelas mirabiles adinuenerūt quibꝰ
curant ſil ſez loqui et ſreqꝝ allegant
vnq alti cauſas neceſſitate ac vtilitate
deputas cū tñ m vite nil aliud ſit cū
onq tm̄ cō iam ſuccubit hic itaq carnali
ſtupia ſeu complacꝫa exercuit ꝓq ꝓd
olim ꝙſueuerant m orde expende ac ſpi
tualit occupai nūt m huiq famulaꝝ
pactibq et colloqijs ꝓdunt et ſit q doleꝝ
ꝛ allocucoēs dmas pro carnalibq ꝙcomitaꝝ
immo igit mſi mora ſezotina rogente ā
alia ꝛelicta cauſa ꝓnt ab mſice diſcende
et tuc tiute ac triſtis diſcedit hec aut
ſtricta ꝛctiſſim iudicū q caremꝰ vmculo
ſit alligati et ꝓ hꝰ vnuſicones et conſo
lacoēs dme et carnalibq et diabolus diſ
cimuꝰ demq quib ſe milit exponant pi
culis et milta mala mꝛtant qū corꝓ ob
tenebꝛis coſtijs mdurant tamq ſpualibq
ꝓdā ꝛe illicita q ſiꝫ ſi nequnt abſq pi
culo et ꝓcō putaui tñ melio nō multa
de hꝰ tñ tacꝛe nō valeo qñ aliqualit
referam maxime q nō longe a tpibq

ist filia gtingerūt Tanq̄ spūales pdurti q̄z
mittūt se deduci ut semi familiarit tan
gant sub specie caritatis reserans simulet
i mensū cordis amorē q̄ impudent carnē
appellant sz in hac turre reseatōe amoris
e sūmū pclm qz ex hoc fabricant sagitte
q̄ mentes corp vulnerant mortalit ac vene
nalib Et q̄ sup cta vī in hoīend deo
angel et hoīb et demonib fuerūt ad
alique spūales nōie spūs luxurie se mbuto q̄
exclusacōem sue libidinis pposuerūt dice ha
buisse in illi actib impudic magna senti
menta de deo q̄ mihil aliud udico ee
nisi qdā ctamentū et inductiū ad filia
scruq̄ intūd et pcyora ppetūd dic in
talib credit et adherer hi isti sūt vespi
rituales ut asseres q̄ aliud logui a face
debeūt nisi qd a spūd sto pot ut predix nox
ui sz solū qd e utile et honestū Quid
em ad spm stū de talib ostrit a quale ho
noz inde consequut deū et que utilitas et
que nitas ad salute vl alt ut hoc tacto
facias aut patiar q̄ que ctencio spūs ad
libidinē carnis que i tua pposicio ut hoc
gtumelia inferas spū sancto sz attendendo
si tue impudicie fetoz que vix demones
pacūt Tue mq̄ temitas tua mulier ypo
cta a facie dei pjecta ut dicas delicatoz
carnis libidinosū ee q̄ciā et consolatoz
dīnd credē qo sera pessima de fimbus
meis qz demones nequit tua pudicia sustine

ḡer ita frēs tarissimi nō mōngrue ḡiuit opi
sunt mḡste ut sciat vnḡquisq; q; h venenosa
affectio sub colore spḡ acquisita sūme impedt
pōitate confessōis et mūdicia cordis ut si
haec fugiat ut viciosa rubigine q; vix pt
oboled a mente Si alitru fuit applicata
sēpque qr tles psone q; diu fuit hac sagit
ta pcussē quasi indies puce et integre con
fitent2 eo q; ipm morbū desperabile in
psona spūali vēcundant2 tocio detege pole
ne et in tege confessōe qz ut venit2 exponē
aliquas circūstancias tali affectioni annexas
quas nl tacent nl exponūt mḡste vtentes
vbis q;ēnḡ deūt morbid sic delectacio
nēs q; ḡtinua cta psōa dilectam et o
ōe et in cūctis actibz suis et ymagina
cōes turpes de ipa vana contēplacēa cōis
et memoria et aspectu mentali ipiq; et nec
ligena meditando eiq; pūcia et colloqio
et alia q; sic expuit2 ipsa se mutant con
fessione aut vellent mutare si possent hiis
tristes sunt et attidiosi fr eḡ ta cōe affec
tionis fluctuantē in mente q; cōe confessōis
mḡste de qua ipi met ḡtentant2 sz qd peiq
e ipi debent2 qrē medicos spūales cautos
et pitos ac exptos qui strent illa eḡtudez
et cās eiq; agnoscē et congruū remediū
adhibere nō solū nō faciūt qm pociq; si so
ld aliq; tlem ḡuenerint ipm extūt fugiūt
nec ēuertunt2 ad ipm Euertūt q; confesso
res vdcotas et simplices q; nr morbum

ntelligunt nec tam eis cognoscit nr io sciut
ogruā adhibere medelam tm de hac mā
duxisse sufficit ut p hō animent pmāz pu
tam et imaculatā mcedē et fugē pcto
sam pestem familiāe vulnerē spualiuz
nō nclub quā fugiendo vitat sat cū poss
quis hac sagitta pressis se remmis et vigi
lys ac disciplinis affligē et orare quia
si nō fugiat psona et omēz occasione de
spiceat nūq curabit 1o morbo sz magis au
gebit id vulnq pp qd sequant auxilium
siū consiliū bti Jeronimi dicens ffemina
quā vidis bñ constante mente dilige nō
corpali fr egrēia qz ii cū libidinis in vsi
tatione et mundq cū mulieribq nō melig vin
cit qz fugiendo qz cū ceteris viciis
et moribq quis possit resistē hiut tamen
nō pt nsi p fugā et alibi si mulier petrut
vincē que ia erat inparadiso nō e ia mirp
si eos impediat qz nodū ad padisū puene
rut Et utm solus cū sola ne sedeas in
secreto arbitē et teste Et ide ne sub
eode tecto solus cū mulere manser nr
in sotita castitate confidas qz nr tu sampso
ne fortior nr salomone sapientior di
forte dicas corpa mortuū e dico tibi
qm drabolq vincit crucifixus penas
extinctas / arde sat idem dt omes vgi
nes xi et puellas aut equalit dilige
aut equalit ignoza ut bti augq dt
Sino breuis et exigua cū mulieribus

habendo nr tm qz sanctiores fuerint deo
minus caruerde Tantoem sanctiores fuerit
eo mgis dicuit et sub ptexta blandi hmo
nis mnistz se vicijs mpijssie libidnis dic
de m epis sit my xp loquor no mentior
Cedias libam .i. contemplacias altissime ho
mines et gregge animaliez, magis pla
tos ecie sub hac sperie tiruisse vpi de
quo tasi no magis psuma q̄ Jheroy et
Ambrosij dic ait Zhi dq cottidie gustat
et qmens vis putdi/esto q sis maculam
tis suspicio statim scandalū m ei tolle
maz et tam scandali qz ve hoi illi p
quē scandalū venit De ypocrisi de trac
tatibq adulatoibq mosesh

Retiendo q vba otiosa et ifrua districte
sit confitenda fm Brictas sugē et
circustantijs et ortssionibq corā de minuta de
que sit qm narrat de facti psone absentis
si confiti habes dic utrū vere ul fle et ipt
qua tam sit odiū ul vindictā si mduxisti ul
mducē cogitasti aliquē ad hoc si alicui
ex hoc nocuisti ul alicui audienti quasi
odiū de eo de quo dixisti ul aliq̄ male at
tidit aut velle attende desiderasti No q sufft
dicē nisi cū minuam de nisi nisi ista
expimes no tm dicas defim de quo minu
rasti si est vere et cui noīi psone et dicat
qualitas psone aggrauans pcin sit de
pre tuo de sancto viro ul plato ul ipt
qua tam et si defectu e fle q sit e defim

et ꝑsonā tuā ſlm̄ impoſuiſti et debes reuōze
comm illis quibꝫ ꝑtulaſti maxīe ſi defēto eſſ
ḡius tuū tn̄ quidā qui nō mō dꝫſplicēant
ꝫfeſſōd exp̄mūt ꝑsonā qz fēterūt iuuenē
cū fēterūt vl de qua mm̄urant qn̄ ipa ꝑſo
na reputat malā qī ab quibꝫ vl oibꝫ odio
ſe et ꝑ hoc indirect minꝰ peccaſſe ſz hoc
e vicioſe dcm̄ qz dz m̄ cordibꝫ ſuis repu
taze et ꝑ confeſſionē oīde ſeipos ee patres
q̄ illa ꝑſona qua in ſiu excuſacōem nōiare
ꝑſumūt Cꝫuidā adhuc peiꝰ qz ut pla
ceant confeſſōd ꝑſonā exp̄mūt de qua mmu
tauerūt aut oſtenderūt auſendo vē aut
impediendo eiꝰ bonū qz ſtūt illā ꝑſonā
dꝫſplicē confeſſōd ſſti q̄uꝫ peccant ſic
confitendo q̄ ſit peccatū cꝫfeſſiō qua con
tra caritate ꝓximi dū peccāt qz facūt confeſ
ſōze de ꝑcto ~~dolere~~ ꝗd confitent nō dolere
de ꝑcto gaudere ꝗd confitent ~~peccā~~ et ꝗ
dcm̄ putam̄ ꝑ hoc captare benuolenciā ꝓximi
detrō eſt quaſi ꝗdam homicidiū ſpiale
occultū ſic q̄ aliquis audit aliquē lau
dari de aliqua vtute et ſufficiēa conat
auferre de corde laudantiſ audientiſ illā
bonā opmionē que habet de ꝓximo negando
id ꝑcuꝫ deſtruꝫ iſtiꝰ declando ac ꝫpocta
appellando qua dr q̄ qui ꝑ fa ꝑ hūana lau
de fa hoc aut vicīū q̄mittit ꝫ ſtūt inutilia
aut vanā glām Ita detrōr q̄ tit laudā
ſup alios et potiſſime ſup illo tm̄ deti
aut timet mꝰ reputāt et nō q̄ laudat

p° 1° de detrahendo

et m̄ orit² ḡ̃ue petiñ qz affectant morte ꝙ
expulsionē aut tbulacoem et casti cḡ de cuꝰ
laude tyrant² et statim sit dispoīti ad audiend
hoꝝ de pte tu gaudio ad vicin nonulli spūa
les pulsant qui no du pacitu recepetut
tuida aut oze no mimurant nc detīgunt
de alijs ne et ipi despiciant² a² mmurēt de
ipis appetut ty id ab aliq° fiꝰ et aut lia
tiñ motiuis et causis sīt consitende mtegre
de duplicte que dicit² mendacio q̄ est
qñ lingua et intencio no concordant qz fiñt
mtendi et credi qđ no est Tales qñ sunt
duplices ꝑditorie sic fuit i tuda qñ dix
aue rabi qsti mel m̄ oze gerit et tetigim
ge grut hamꝝ osculit fa^t capi x^m m̄ de
silacie que est in vbis et signis et opib
exteioribꝰ cuꝰ qrit e in mente hꝰ est
ypm ypocrisi e aut silacio falsi cmmla°
e m̄ vbis qñ te dicī mipiente et vicioso
ut ꝑ hoc humilis reputet et ad hꝰ peligt
vt sic no credat nc reputet qz appet
vtuosꝰ et sufficiens reputad et egrio tur
bat est aut humilitas m̄ vbo superbia i mente
emulacio m̄ ope et qñ fit actus vtuosꝰ ut
acq̄rat² fama sola cmmla° m̄ signo e qñ
pretendit² honestas m̄ sensibꝰ qz quida reli
giosi dic qñ videt² ut sancti et
honestissensus suos valde apponit et mane
m̄ officio et m̄ choro melimacedes ꝑfundas
et simulia faciendo qz de nocte milla sig
deuocois audut dicendo no senerūt se vider

appare

Tesmed

hic se quida macerant abstinendo ut sancti
appareant et iudicent aliq ex tis apparet
pacien subridendo qn tñ plen ira et tpa
dolent de iuria eis facta et dis ypocrita
ẽmulator ex est et pgnis imici et pditor
vitatis Et io huic vicio nulla sunt anexa
cũ diligenti examinatõe dz in cfessõe emo
ue vel aliud agendaria sut ffm quas spes
confitenda sueda sut alijs noxia et hec
uoza nõ noxijs sueda deliberãte plata
gñuoza illi que pferunt a casu q da sunt
iocosa ad gaudiũ puocancia cũ tñ a viris p
fectis sunt vitanda que nõ dicut mendacia
p quida maldentia sic narrant hystorias
aut militi pluce logices dic confitẽd que
nosc fassa Sz nũ vero in pdicatoribz nar
rat malia nõ ved aut hystorias derisorias
seu fabulas aut textũ scripture sancte
trahant indebite ut coptent uba male
facit et confitẽd dic qz tot valetates
sut in sac scriptura q pnt diri qm mendacio
nõ egret deus adulatorie ut sunt uba blan
ditoria ad complacendi vl ut emendet
vt benivolo fiat vl ut huiusmõi respiciat
sut confitenda iamqz mendacia exponen
da intentione qua habuerit in pdicto
Et et potissime qui adulant gestibus
corpis et actibz manuũ et oculoz ut
ondant affectionẽ et compunctioz q passioz
ad aliqd qz tales omes sut mendaces
et falsi se ad actualit qbus dz seipm
examinare

Ut aut scias melig consiti studeas
saltē semel examinare in die quo
tempo expendisti et discurre p singlas
horas cogitando loca in quibg fuisti
tit quibg psonis gq cogitasti gq dixisti gq
audiusti gq fecisti ut cognoscas relatio
ones lingue cordis et sensuū in quib
et quoties offendisti aut dedisti alijs
maz offendendi Et sic ordina i mente
tua quasi ea fuisti memor cōmisse qz
melius explicab dia q fuerit meōr et
i plicis ptracta et ordinate repete in
mente exterre qz pax et letitia mentis
quā inde consequī sup excedit de imun
dand gaudiū q si absq difficultate maḡ
et cū multa tranquillitate ad ipsū modo
voluerit obtinere studeas in paucis delinquē
ut pauca possis recole et confitend con
fessorē eligas compassiuū pbatū in tep
tatoribg ut in via sue continentie excitan
te cui sepe confitearis et a quib omeḡ
defectus clare et lucide et stimulos q̄bg
molestar bz ie caritas humilis discretus
et intelligens sic q possis ad ipm confi
dent recurrere et strat tī remediū adhibe
dū aut si cecus ceco ducatū pbeat ambo
in foueam cadūt Ad ista melig obtinenda
necaria est ei sollicitudo q̄e via primaū
ad cordis munditiam et tutela custo
dia vnsi ees religiosas si pace q̄rit ipsum
nq egredierit ubi cella sit celi ti sit

qua celica tuas hic legas hic oras mediocr
timā plangas pax t̄ m̄ cella forſ aut pli
ma vella Si pace quer hinc mihi egredier
Si aut cū ſcolaris fugia consortia quātūpo
tes nisi p̄ cuidenti vtilitate aut necē te
Expedit er ut portes in corde ꝓpositū
cauendi ꝓposse ab oī offensa dei et ꝓxīmi
et debes armare cū oīone dicendo Deus
in adiutoriū meū intende qz ſine auxilio
dei impoſſe t̄ te quātūcūqz mūno pcō libeād
et q̄ius deus p̄mittit quātūcūqz ipm̄ rogā
ueris in orde labi in aliqua pcā nō te
ꝓpt hoc desistas a bono ꝓposito bn̄ opandi
qz hoc deus p̄mittit ut agnoscas tēpm̄
et ōtinue de deo auxilio indigere n̄ qz
boni p̄ tēpus posse ꝓficē quātūcūqz cupias
et ꝓponas ꝓpt qđ oz ſp orare et nūq̄ de
ficere Ille aut ſp orat qui nō cessat bene
facere et mala vitare desiderat Si at ab
incepto bono desisteris cogz in orde nō ex
audiens Aut e ſigm̄ q̄ ſpualis edificij qđ
e ostie puidas e careas puincipio cui e
amexo cognicio ꝓpe vtilis ad qđ consequē
dba humilitatis que mente confirmant i bono
et fac̄ hoiem ostentāt de oīb⁹ iudicijs et
p̄missionib⁹ dīnis cta omēs execrātās et
se dū cū m̄ vitate tēpus agnosti oīb⁹
opateris nulli odī nulli inimicari plus gau
deb de compassionib⁹ et penis corpal q̄ de
consolacionib⁹ carnalib⁹ qz te videbis ista me
ruisse et ee utilia hec aut ee periculosa

Sic go oīa ꝑt pat̄ tm̄ cab vl te ꝓt deꝰ affi
ciat mchil te n culpa ⁊ quō ogmcio et
accusatio siuspio q acqrit̄ p mentis mundi
cia m̄ sollici ne et mentali orōe acquirun
tte est ut qsqs ad hanc puritat̄ puenire
affectat sollicitudm̄e velit̄ meꝝ orōib et
mundicie amplectet̄ et io in leone et suo
cord̄ secretacōe sit se exceat q di oīs te
vitiata omn̄z humana verecundia ꝓpposita
et despecta ad ver̄ puer̄ et admtegram
confessioz mt̄ se ꝓparat et disponat

Postremo qm vult ad su ꝓfectū
ogmcoz cito et facilit̄ puenire ut
ꝓfecte pare ⁊ste possidere ꝑmo cor suū
spoliet di amore et affectione sensuali u
quarūdz ꝑsona et tpali re q mt̄ deū et
cor suū ullū sit medium impediens ⁊ ad
muans et coaptans ꝛo exuat cor suū ab
amore ad seipm̄ uiz ut nō scit sue et lato
honorē et laudē appetende aliq de his
que debent̄ et sm̄e soli deo mchil ecs
tremū appetat n p dei huio vl utilite
ac sue et ꝓxmi et abneget ꝓpriaz volim̄te
putet aliem̄ velle potiq q sua ꝓficere
nc a volim̄te dei ar eiq ꝑmissoe aliq discor
det ꝛo ad sue constic stimulū ffrequēt
se exceat memoranda ꝑdita delicta seipm
arguendo de negligencia grauia et neqcia
de negligen quib se arguat si cor suū
nō bñ custodiuit di tempoz mutilū expen
dit di opa sua m̄ fine debito nō reduc

et si fuit negligens in ozōe et lectione bo
ni opis execucione quoz unū nō sufficit
sine alteo adhuc si fuit negligens ad
agend pniam de amiss ad resistend tēp
tacōibz a deo p̄missis ad p̄fitiend i bonis
si ostens de cupia aut se rephendat
cogitando si in se unut aut vixit contu
pistena voluptas appetendo sapida ciba
ria et mollia vestimenta deliciosa et
oblectamenta luxuriosa cū oia in pmo motu
sint fugienda Ite si unut in se vl vixit con
cupistena curiositat appetendo structe et
cultu dei et creaturaz videre pulchra
habere pciosa et silia que oia p̄cedut
ex auaricia Ite si in se unut aut vixit
cupia vanitat appetendo humanū fauoz
vl honoz laude vl ypocrisim gloriā &c oia
que faciūt vanū sunt fugiende a quocūz
et maxime religioso qui debt ambulare i
vite tota deo et hoibz in cuctis bonis opi
bus suis et ordinate cor vba et opa in laud
dei edificacione proximi et utilitate sua nl
ex dei dei mullatenus appetendo De negcia
arguat cogitando si in se viuit aut
vixit iracundia in vbo in nuo in exteriori sigo
et si aliqs ad iracundiā p̄cūnt consideret q
meruit p̄ peccm morte ac p̄ hoz bontate
dei attendat et paciam qua ipe sustinuit
usqz nunc nec adhuc cū dapnare voluit ced
iuste potit ac possit quotiens motalit
dereliquit Cui go vitas ingredit iniam et

penitencia ome tor impatiens et furiosu
efficit hñle mansuetu et ome tor duzl
et impiu efficit piu et ppassiuu hjec at
vbus ingredit solu tor mundatu ysh cogi
tet si in se viuit aut vixit negcia tudie
que de bono alio contristat et de malo
sorsidat ad viru directe gdicit spiu sto
et id de tudia ft orit petu in spm sm
q dici tudena non qd dici tudencia
sptu t m matheo an oculo tuo negut
ego aut su bono patm aut ho no tmittit
m hoc seculo nc m futo ysh cogitet si in
eo e negcia acridie q consuegit ex tedio
boni r ex otiositate minia aut ex timore
aut ex dolore alio mali et ex ho orit
pessime suspitoes maligne cogitatoes blas
phemie diffidena de deo et final desperato
ad hanc fregit venerit msericordia dedici
qui se negit m bonis exercere et tpo in
utilit expende nc qui nimis e ambi
ciosus appetendo excessiue honoz ylis
qui appetit vlt mutuu sue sufficiene mdi
hz qd appetit hz qd pemis e iusto e iusto
dei iudicio tanto magis thunt quitu mgis
seipos decauerit et peiuerit p alios
tralii siursu cum qo hoc vetu vitare
desiderat studeat otiu vitare ac mentis
et corpis supare pigriu corpq; occasiones
pstendo que sit amor quietis et imode
rancia vetus ysh has duas trausas et
peccata pessima sint ypocrita ex hijs ora

sionalit vemit ira dei sup zodoma et gomor
tam dctō sancti patres fugiens de seculo
ad dēsertū cōi d vitiū accidie qz mficit
et dissipat oīe bonū statum ar mib tēpane
et occupacōib ōtmen ne otiosite omēs in
trent se pi pcipue penitebant

Omniū vitiorū capitaliū vnū e vitiū
scz ingratitudo dux eni vadit e timor
male hūilitans et amor male mfra manib
fomentū e concupiā carnis oculoz et superbia
vite septiforme e caput superbia ira inui
dia accidia auaricia gula luxuria nūtiq sup
et pcā spualia et duo carnalia Sic ty
pcm mortle no sit aliud q recessy a dño
ex mio contemptu mse ut ny pcepto suo con
temptus aut dei fit superbia nat e ut oīs
pcā mortal culpa habeat ticiū a superbia
qz ulla q repent deū vl suū pceptū nisi
qz ad ab ipō timet pdē aut vell et acquē
ro oz q oīe pcm actuale that originem
ab hac duplici vadice aut amoris a timoris
omīs aut timor hz ortū ab amore qz
nulla timet pdē nisi ipō amat et io amor
et timor ab eod fouent Et qz amor ordi
natus e respectu boni tpalis et id e mlti
excellentia exti q pecunia nsi q carnis lasc
tuia ideo ta sūt fomenta pcoz actualiū
et radicalia ad que dī alia ordinate
seruntz oia pcā actualia ordinant et hō
fit hūy septiforme Io sunt septē pcā
capitalia ex quibz gnant diuersitas pcoz

Quāuis ome pctm sit ex deū trinū
et vnū appāteat tm deo aliqd pec
catū ee m prem aliqd m filiū aliqd
m spm stm pctm in spm stm e irremis
sibile m hoc seclo et in futuro nō qua
m hoc seculo nō posset dimitti sz qua
nō dimittit mst raro aut vix in ho seclo
qntū ad culpā et modicū m futo quātū
ad penā huius aut pctati sex sūt differe
inuidia supne gre impugnacio vitatis ag
nte desparacio psumptio obstinacio ffinal
mpmā pm e cont caritate dei mqntū
docet qui deū deus e bonus qz ex bonte
sua dat gram et e q cāte primi z m
q vitate fidei que e fundamentū nre
salutis z m e cont iuāz dei qz credit se
plus pccasse qā deus possit pce et m e
cont iustitiā dei qua tm psumit de ma
dei q credit se nō debere punirī de pctis
ut p hoc relaxat ad pctandū et penitere
nō curat Quantū e cont gram pmale
que facit resilire a pte commissi bextū
e cont gram pmale que fat petere a
quittendis sibi q ipis mfinal impmā dz
ppositū nō confitendi s. z m spes s.

Z m aut q finalis impenā
dicit obstinatione pctati vsqz in finem
sic e sequela oim mortaliū pctorū que
m hac vita nō dimittent et inanie oim
specz pctati m spm stm Et sic ome pctm
ideo sumit a superbia et fine usz ad finali

nrpmā nullq peccans mortuꝰ pt liberari nisi
mtuerit gra mediatorꝭ xpi

Quum oē pcm dicat recessū volūtꝭ
a primo pn̄o nqūtū ipa voluntas
nata ē agi ab ipo et hm ipm et ppr ipm
deo oē pcm ā mordinādo mentꝭ siue
voluntatꝭ circa quā nā sūt cē vtus et
vicīi pcm vgit actuale ē actual mordna
cio voluntꝭ vl hm dugq pcm actuale
ē dcm vl fmctio qcupitio ē legꝭ dei mor
dinacio aut ista ēst tanta qđ ordīe exti
meat usqꝫ ē etꝭ dicī pcm mortale qđ
natū ē inferre morte vite sepando a deo
p quā vificat aiā usqꝫ aut ē tam modica
qđ ordīe illi nō pmittit sz aliqđ nō pbat
et tūc dr venale pcm qz de ipo cito pos
sim venā obtinere eo q ipm nō tollit
gratiā nec incurrit inimicitia dei ordo aut
usqꝫ ē ut bonū etnū pferat bono tpali
et bonū honestū pferat vtili et dei volun
tas voluntati ppe ēst udictū reis pūit
sensualitati humane et qz lex precepit hoc
et vetat oppositū ēst io qñ etnū tpali ho
nesto vtili pferat sensualitas rōi et volun
tas ppria voluntate dei omittit pcm mortē
de quo dicit ambrosius etnū ē pnaricio
legꝭ dei et celestiū mi obedīa mandatorꝭ
hoc aut omittit siū obmittit precepit siū
fiat qđ lex vetat ex quo oritur duplex
genus peccati sz delictū et omissū dictū
vero bonū tpale plus debito nō diligi

et nō ꝓfert z etno et honesto vtile et vo
luntas nāliꝫ plus debito amat z sic tm
q nō ꝓfert z iudicio dne et caro gemiscat
nō tm ꝓfert z iudicio rte vōis tm e pccm
tm venale qz licz hoc sit pt legē dne
nō tm e directe cōtra eam sensual aut
appetitus nō ꝓfert z vōi recte nisi qn vo
ci ꝙsentit et io pccm mōrle nō ꝙmittit
sine consensu vi aut sensualitas ordi
nate moneat z cui ista ordinacio ad malū
declinet et hō vo nō ꝙsentiat Ideo pccm
e q aliquo nō ledit ordinē iustitie et
qz in statu innocentie nō mouebat z sensua
litas nisi ex motu vōis Ideo stante
hac nō poterat esse venale pccm nul
lum qz vōi repugnat sensualitas volig
nolimq io intre habemq ꝙmittē venale
pccm a deo p primos motus et licet pti
cularit ac sigillatim prius detiare dia
tm nullo prius tamen qz sic ꝓducta sunt et
pena pcti original vl actual et io mlta
dnt venialia qz vo hijs consentire non
compellit z et si pq consensio delectatois
ossua in opus tui e plenq assensus
at p hoc ꝙsumacio pcti que puenit usq
ad supmā portionē vōis ex qua pendz
plenitudo consensus qua nō solid in opq
vnū est in delectatoez consensq e in quo
nisi pb sequit z sensualitē et si de
lectatione sensuale vo sensualitati con
senserat et succubat ffotea fit pcipio ordis

recti et sit subuersio fit ministrie ppt. qđ
omittit parū mōrle q̄ub minus grue
qz nō solū imputat mfiori pti rōnis sz ecs
supiōi que debuit oppesse et cohibere mfiō
rem ne ogeneriat

Ecce descripsi cor mundū et ogiam
puram vbi ego mundū et maculatū
mihi me ostendē stiens et meipm nestiēs
alienos defectū iudicians et meos nō de
mspiciens vicia et occasiones viciorū nob
apiens in ipa vicia in me ipo erigē negl
igens festucā in oculo alieno pspiciens
et in medio trabē nō videns alienę vite
dux ee psumens moderamā vite ppe nō
tenens ōm mozes distinens et meos de
serens erga meipm ceus pmanens et cir
ca oculatus exīb affatim tū caritate coar
tus qz oīm frām aīas sincē amplector eo
magis quo eas sencio pfectiz cordi affec
tare mundiciā imundi qz solicite et studiose
pcurē quo ipam attingē valeam de qua
sup spūs est vera caritatis dilectio ḡna
lis et benigne suscipiat vbiūq sint i specto
et exē veriſſimā via et ianūa p quā mgr
dit aīa in domū dni qđ e constrie pudat
diligentissīe speculet finit attendens q
ad dem actum nllo vnq in hac vita p
uenit nisi mō pdicto serpm agnoscē stu
deat zno notitiā si data a duo suaq ostiaz
munda et imaculata huare et p confessio
nē puram verū et integrū supiq memorato

ipē nāq; modo confitendi sup humilitate pfē
fundat predens ex fmali timore qui no
patit2 in corda habitare pfm nē tēd
stanes pēi quibo deū offendim9 dumo
statim cuemant po confessione fm sui
possibilitatē et notitiā habitā de offensa
et hui9 sollicitudo assumandi cor mund
et constiam pura et signū congruū
et cudens et quis mt dei electos filios
computat2 vñ talis oīa secure pt dicē
dne dilexi decorē domꝰ tue .i. mundiciā
aie mee et locū habitacōis glie tue .i.
puitatē constie et pō quia i iustitia
apparebo puro et mundo i conspectu tuo
et satiabor cū apparuerit gla tua adiuuā
nos pducat ipe deus q̄ vivit et regnat
in secula seculoꝝ Amen •

Explicit libellꝰ bonꝰ de puitate et
ostia cordis mundi editus a reuendo ma
gistro thom de aqno sacre theologie
professorꝝ

Religio mūda et īmaculata apūt
deū hec ē visitare pupillos et vi
duas ī tribulacōe eoz et īmaculatū
se custodire ab hoc seculo Jacobi 1. di
stitione. Volens religionē mtre et eā obstā aliquā
re tria debet cōsidāre pō que et ql sit religio
illa ī se 2o quas difficultates ptimeat et qles
opationes req̄rat 3o quis et qualis fructꝰ siue
finis inde consequi possit Status aūt religionis
xpiane ē excellentissimꝰ et quē unusquisq; ser
uare tenet2 et ꝯ finis ē utilis et fructuosꝰ Deo
Jacobus ī ūbis ꝓposit nob ꝓpt p̄o qlis sit ī se re
ligio xpiana q2 mūda et īmaculata 2o q̄ sūt ope
rationes eiꝰ et difficultates q2 visitare pupil
los et viduas et īmaculatū se custodire ab hoc
seculo 3o ad quē fructū ꝙ finē ꝓducit q2 ad deū
Quelibet ergo religiō ē bona 3z religio xpia
na ē optima q2 finē ea ē īpossile aliquē salua
ri sic dt Jūs ī euāgēo Nisi quis renatꝰ fuit ex
aqua et spū sto nō īrbit ī regn celoz Quelz
aūt religio habet suū ptronū seu fundatoz
sic religio monachoz 1z btm Benedictū Reli
gio ꝓdicatoz 1z btm Dominicū Fratz mnoz
btm Franciscū et sic de alijs Religio aūt xpiana
1z fundatoz xpm vn xpianꝰ siue xpianitas
a xpo dr Impossibile ē aūt aliquā religioz
bene seruari n̄ seruet2 eiꝰ regule ꝙ ḡstitutiones
mandata et ꝓhibitiones Videmꝰ enī ī ꝑtis
religionibꝰ q̄ illi q̄ bene intrant ꝓ informat2
ī regul at mandatis et ꝓhibitionibꝰ illiꝰ re
ligionis ut religionē illā melius possit obser

unze ꝓ hūc modū si volum⁹ religionē nr̄am
bene seruare opt̄z nos aq̄lā noticiā habere de
regulis nr̄e religionis quas debem⁹ ꝑ funda
mēto supponē de eius mādat⁹ q̄ debem⁹ diligēt
obs̄uare et de eis ꝓhibitionibꝫ quas debem⁹
euitare Regule aūt nr̄e religionis quas de
bem⁹ firmit̄ tenē et nō de eis disputare sūt ar
ticuli fidei nr̄e Videm⁹ em̄ i alijs religionibꝫ
q̄ nullus mtrans religionē aliquā p̄t nec debz
disp̄ure n⁹ tōz q̄rē de t̄a i⁹ ordiē sz oz ea suppo
nē et firmit̄ tenē. Mādata à nr̄e religionis q̄ de
bem⁹ obs̄uare sūt decē mādata decalogi sine isz
obs̄uaū n⁹ p̄t saluari ꝓhibitōs vo nr̄e religiōs
a q̄bꝫ debe⁹ diligēt tenē sūt septē ꝑtā mōrtia
a q̄bꝫ q̄bz tenet⁹ abstinē Isti sūt tres p̄ncti essen̄tiales
nr̄e religiōis sūt i alia q̄bz religione sūt ta vota
essen̄tialia sz cōtinē⁹ obia et pauptas voluntaria
ad q̄ q̄bz religios⁹ tenet⁹ Et melig essz ista volue
et audire q̄ꝑ multos sermones curiosos fabr̄e
q̄z sine istis ū ē sal⁹ et ista sine oibꝫ alijs suffi
cūt ad salutē ꝑmo iz p̄ncto nr̄e religionis est
tenē articulos fidei qui sūt xiiij et ꝑtinētes
i symbolo apl̄oz i.s. Credo i deū z̄c quod tōpo
sucerūt xij apli Ista q̄ q̄bz posūt i bolū suū id ẽ
morsellū su ꝑtē suā Omēs em̄ articuli sūt de
dño nr̄o ihū x⁰ q̄ fuit fūdator nr̄e religionis
Ipē aūt fuit uerꝫ homo et ver⁹ deus ideo sūt
septē ārti li de eo vōc humanit̄ et alij septē vōc
dīnitat̄ Articulos ꝑtinēs ad ꝯ humanit̄ tenet⁹ q̄bz scire
explicite et cēt pcq̄ uenit ad adultā etatē ꝑmo
arti lo ē q⁹ dns nr̄ ihesus x̄p̄s fuit ꝯceptus et for

matꝰ qñtū ad corpus a spū sco ī utero ūgīs glose
et hoc dr ī ī symbolo Natꝰ de spū sco. Zꝫ
artlꝰ ē q; fuit matꝰ ex maria ūgīe q; fuit ūgo ñ
partū ante partū et pꝫ partū et hoc dr ī Natus ex
maria ūgine et istos duos dr los qposuit Jacobus
zebedei Zꝫ artlꝰ ē q; fuit p nob ī ꝛce passꝰ et mor
tuus et hoc dr ī passus sub pontio pilato crucifixꝰ
mortuꝰ et sepultꝰ et hūc qposuit Andreas. Ctus
artlꝰ ē q; corpe eꝰ exīte ī sepulcro nūa xt descēdit
ad lymbū ubi erāt scī prēs Abzaham ysaac et
Jacob et alij q; credidерūt eū uēturū ips ob libauit
et hoc dr ī descēdit ad ínferna. Ytꝫ artlꝰ ē q; Zꝫ
die resurexit cū eodē corpe et hoc dr ī tercia die resz
rexit a mortuis et hūc qposuit Thomas. Ctꝫ artlꝰ
ē q; ī die ascensionis corā oibꝰ aplis cū eodē corpe
ī celū ascēdit et hoc dr ī ascēdit ad celos 4 hūc qpo
suit bartholomeꝰ. Xmꝫ artlꝰ ē q; ī fine mūdi
uenet cū eodē corpe iudicare obs homes q; cūqz ha
buerit ul hēbit aiam rōnale data q; ī utb matrs fu
issent mortui et obs ī corpe topebit et unusquisqz
ī illa etate ī qua xpc fuit mortuꝰ citra xxxtj an
nos et ī statura ad quā eū mā sme ꝛpedimēto
pducēt et hoc dr ī Inde uenturꝰ ē iudicare vi
uos et mortuos et hūc qposuit matheus Et istos
septem artlos tenet q; bz scire et explite credē
et nullꝰ excusari pt de ignozāj q; de istis ēt a
quob; āno solemnisat De pō arlo ē Annunciatio
dñica De 2o Nitus dñi De 3o Dies pascues De
4to Vigilia pasce Cois em cōpulsatio ōm campa
naꝝ ī die sabbathi sīgt tripudiū et gaudiū stoz
patrū ī lybo q; habuerūt de descensu xpi ad ī=

feros de 4to dies passe de 5to dies ascensionis
de 6mo Adventus dñi Alij sut artli ptinēs ad
xpm tōe sue diuinitatis in qua tā sut q̄ sīdnda
sīz essentia psona et opa Deo vnus artlis tōpet
et tōe essentie tres tōe tū p̄as et tres tōe opez
Vnus ignt ē ptinēs ad suā essentiā et hoc dr in
Credo in unū deū Alius ad patrē et hoc dr in pa
trē ōīpotentē et istos duos q̄posuit Petrus
Sc ad filiū et hoc dr in Et in ihesū xpm filiū eius
et hūc q̄posuit Johannes Qrtus ptz ad spiritū stm
et hoc dr in Credo in spiritū stm et hūc q̄posuit Ja
tobus alphei Alij sut artli de deo tōe treū ōpa=
tionū p̄ncipaliū sīz creationis iustificationis et
glorificationis Ita q̄ unus ptz ad deū tōe sue po
tētie · s. creare celū et tram et dr in Creatorē celi
et tre et hūc q̄posuit petrus Tres ēt artículos
q̄posuit sīz essentie unitatē patris ōīpotētis et
rep̄sentationē Alius q̄ ptinet ad deū tōe sue gre
sīz iustificare p̄tores et iste por in sanctoz gnionē
remissionē p̄tor et hūc q̄posuit symon Unus
articulo ptz ad deū tōe sue gle · s. vitā eternā et
por in Et vitā etnā amen et hūc q̄posuit matthias
De sūt nō oportuit facē spāle artlm q̄ sub ar
de ōīpotētī cōtinet sīc et oīa miracula alia que
ōīpotēs attribuūt Istos ēt artlos nō tenēt simpli
ces ḡies sine n in gnali · s. credē oīa q̄ sta mater
ecclīa credit et tenet et quicūq; sup hijs fuerint
requisiti cōsentire tenēt et in nullo cōtradicē Doc
tores et alij q̄ hūt curā aīaz tenēt istos et omēs
articulos scire et explicite credē Isti ergo xpm
artli fidei nre q̄tenti in symbolo apl̄oz sut q̄s

ꝯlibet xp̃iano et xp̃iana dz credẽ et ꝯtidie di-
ce ſymbolũ i fide xp̃iane religionis Et ideo pa
rentes dñt paulos ſuos inſtruẽ ut ſciãt pr̃ nr̃i
Aue maria et Credo Et ꝓpt̃ hoc patris qñ puer
tenet i baptiſmo tangit2 ut i illis puer inſtruat
ſeu inſtrui faciat Et io i recog3 et confeſſione fi
dei x̃me ſti pres inſtituerũt q̃ i principio diei et no-
ctis ſi i pma et i completorio iſtud ſymbolũ recitet2
i ecclia ad deſignãdũ q̃ qlz x̃ian9 maĩe dz fidẽ pro
fiteri et de die et de nocte Sũt em̃ tria ſymbola
ſcor apl̃or vlicem conſilij et dmaſcen alexãdrini
Omũ erat editũ q̃n fides nondũ erat ꝓpalata ſed
pulate dz i ecclia ſcã i pn̄o diei et i pn̄o noctis ad de
ſignãdũ q̃ i ortu paſſionis q̃ i occaſu aduerſitat9
dz ſe hõ firmit̃ tenẽ i fide ſcã q2 pg9 multi erro-
res emerſerũt ꝓpt̃ q̃da difficilia q̃ erãt i pmo ſymbolo
apl̃or ad cor explanationẽ editũ ẽ ſymbolũ nice
ni cõſilij a cc xviij patrũ q̃s bn̄ pſignare potuit
cc xviij vnaculi abzalhe q̃s expeditos nũauit ad
pſtrũd illos reges gẽtiles xp̃o et cũtat2 i miſſa
alta uoce ſcã pg euang̃m Credo i unũ deũ q2 tũc fi
de ꝓpalata hora ẽ pdicationis et expois euangelij
Quia vo ipã iplere q̃ tenebã2 i illis ſymbolis que
oportebat ꝓpt̃ inſurgẽs hereſes explicare deo addit̃
ẽ ſymbolũ Anaſtaſij patriarche alexandrini q̃ ſpe
cialit̃ cõtra hereticos ſe oppoñt et ẽ ſymbolũ tang̃
ab ecclia ogirtũ et io q̃ ia expulſis hereticor tenebr̃
illuc̃ete ia fide ueritate cũtat2 i pma ſcã Quãq̃
nult ſaluꝰ eſſe xp̃ian Gloria i excelſis deo dz ymnus
angelor̃ quẽ pferit bt̃s hylariꝰ et apoſuit ea
q̃ ſequũt2 q̃ ecclia ogpoſuit libz de ſynodis et libũ

primoz Et sm̄ quosd̄ q posuit Te deū laudamus ⁊c̄ Alia nūt dicūt tantum de diuīs locis
scriptē sic ī nouo testamēto Canticū bēe ūginis
marie Magnificat aīa mea dn̄m et Canticū Zacharie pris Johānis bapte Benedict dns deus israhel
et canticū Symeonis Nūc dimittis q̄ ponū Lūc
Sūt ā alia tātum de ueteri testato sic de ysaia Confitebor t dne ysa xij Ego dixi t dimidio ⁊c̄
ysa. et Canticū Anne meis damel Exultauit cor meū ⁊ xij et canticū filioz israel sub
moyse egiptijs Canton⁹ dno gloriose ⁊c̄ exodi xv
et canticū Abacuck dne audiui ⁊c̄ et canticū
Moysi Audite celi ⁊c̄ deut. xxxij Iste xiiij articli
signāt nob apoc ⁊ ubi bēs Johannes vidit vij
candelabra aurea et vij stellas luminosas et
ī medio illoz filem filio hoīs x ihm xpm qui
dixit bto Johanni Ego fui mortuus et ecce sū vi
uens ī secula seculoz Q vij stellas luminosas
que sūt de nā celesti quas habuit ad dextrā
itelligūt vij ar̄li pmitēs ad dinitē p vij aūt candelabra aurea q̄ sūt de trena nā veritij optime depurata itelligūt vij ar̄li pmitēs ad humanitē ei Ponēs nūt xij ar̄los tm̄ tres ar̄los
treū p̄ma q̄ phēdit sub vno ar̄lo q̄z cadit ē cogitatio
tū pfoz fides ā pte ad itellm sū cognoē Iste
i ē p̄ q̄ puct⁹ nre religionis Secūdus puctus
nrē religionis ē obseruare x mādata decalogi
exo xx sme q̄z obseruātia n⁹ pt ee salu⁹ ⁊c̄
pmū ē de cultū vnig dei vij pcipit no habebis
deos alienos x no adorabis se soli deo honorē debitū exhibeas ⁊lli aūt deos alienos adorant

qui sortilegijs ⁊ tractatibꝫ auguriis sopinis et illusionibꝫ demonū credūt Tales cū sint m fideles nr bñ credunt Et ideo ꝙ ꝑ mandatū ꝑcant vñ hꝫ phibent Deuto xviij Non sit malefic⁹ nr vob nr incantator nr ꝙ phito nes consulat nec diuinato nr qui vitatem a mortuis ꝙrat Secm mandatū est Non assumes nom dei tui i vanū Ille enī nr nom dei quando sumit qui mendaciꝫ vl fraudulent⁹ vl jnu tilit⁹ iurat qui in opprobrium eiꝰ et despm receuerent iurat sū ꝑ caput sū ꝑ pedes sū ꝑ alia mēbra ipiꝰ vl trepit sine ntia vel vtilitate ꝑ sanctos iurat Deū istud man datū est peccant qui fidem data nō seruat qui votū nō implet Tertiū mandatū est ajemento ut die sabbathi sanctifices .i. dies dnicos et alios dies festos obseruet sic in etna ꝑcipit Unde dns ꝑcepit Exo xxxi Sex dies operabꝝ septima aūt die cessabis ut requiescat asinꝰ tuꝰ et refrigerꝫ filius ancille tue ⁊ aduena nūꝫ xp̃o ꝙ colligente ligna in die sabbathi dns ꝑcepit lapidari Non solū aūt dz homo in illis diebꝰ abstinere ab ope seruli sed ab oi ope pria Illi enī dies ad hoc sunt ordinati ut in eis horis diuino seruicio debeant vacare et etnis speculare Non enī dnt in illis diebꝰ tribunas visitare nr coreas ꝙz sint augꝰ melioꝝ est illis diebꝰ tram scinde ꝙ coreas ducere In magnis est festis et vigilijs eoꝝ viri dnt a suis vxoribꝰ abstinere Isto sic tñ ꝑcepta ꝑme tabule que ordinant horiem ad deum Alia vñ ꝑcepta

sunt secunde tabule que ordinant hominem ad
prem ¶ Quarti preceptu est honoza pentum
tuu et matrem tuam ut sis longeuus sup terram
Et hoc est bene rationabile quia nisi fuissent
patres homo non remisset sup terra Et ideo nisi pa-
tres honorauit iustu est ut vita eius abbreuiet
ut in eo puniat in quo deliquit Nam qui gra
est beneficio accepto metuit sm quandoq
ingratitudinem metuit quis beneficiu pde
beneficiu aut vite temporalis pro deu hominu a
patribus Ideo ie qui honorat patres tanq bene-
ficio gratus metuit vite cassationem qui
aut non honorat tanq ingratus metuit vita
priuari qz tm patria bona aut mala non cadunt
sub merito ut demerito nisi ingratitudo ordinantur
ad futuram remunerationem iudicio dei que
magnifice futuram remunerationem respicit
aliqui sit impius in patres ducit vnde si vita
longior sit etna promittit Debz ait vnus ipsos
patres honorare duplici honore reuerentie eis
exhibendo et munera si indigerent ministrando
pro reuerentia exhibendo ut non dicere non ingra-
tus quo eos loquat et precepto corpis honestet
humilit obediat ut dicit ibi glosa Et patribus
honore non defert quibus pareat potest gratus de
tempo steri eis manu ministrando iustu omnes
ut sicut pnts filios nutrierunt et sustentauerit
qui non poterant se iuuare sic filii patres vita
nutant et sustentent cum indigerint Narrat
plinius de Cicomys qui cui patres corpis senio

Ideo quia secundum occultam remuneracionem

deficiūt nec ad tibos querendos ydonei pnt iuc
nri plumis sub gentor ẏemebra calefaciūt
eis corpa lassa reficiūt in pstimd vigorem
ala grandeua redeūt pia vicissitudine iuuēes
reddunt qd a pntibz puuli susceperūt Nam
q̄ntid tpoz impenderūt ferūbz educandi tm
et ipi a pull uicem alumpz sed ẏgit pntibus
filij facē dnt q̄n hanc pietatē nesse cognos
cunt aubz tūc aūt vnqq̄usqz honorare dz
pntes suos corpales sic dz honorare pntes
spuales s. platos et mrēz sua etiaz debent
eā honorare platos et sacdotes sic pres
eis humiliū obediendo corp pcepta tribuendo
non eis detrahendo nec deuis male loqndo de
bet esse honorare sua ecclām prochialem sic
diebz dnicis et festiuis ad eam veniendo diuia
offeriū pcifice et deuote mssa audiendo sua
esse iura s. decimas et oblationes ei fideliū reddē
decima eā est capitalis census que dz homo
solue deo p sua hereditate etiaz decima eā ps
angelor cedit p pria Ista ait ruina dz re
floribz restauraū ideo dns pcepit ut ipd
decimā ptem bonoz suoz deo offerant si
velint venire ad ordines vid decima ps an
gelor cedit vñ dns pcepit leuit vt
omēs fruges tre sue de frugibz sue de po
mis arboz dni sc oues et boues et capre
que sub pastoris vigia trisemt q̄p deinde
veniāt sanctificabit dns vñ beg aug h
est iustissima consuetudo ut si tu illi decima
non dederis tu ad decimā v decimepti angelor

que cecidit associaberis dabis mgr impio militi
qd no vis dare sacerdoti decima em e de quoc
nali dino et positio sacmentid sic em cent
xij tribg deus precepit ut tribg leui sacer
dotum hret decima ptem aliarp vi tribuid
qd erat plusq; hret equale portione cid dyc
sic xij Dns igit precepit decima dad ihsm
impolecdis dece mandatorp decalogi sh q2p
obsuancia ruina angelorp no pt obseruad
Quintu mandatu e non occides s. manu vel men
te ul mandato vl consilio vl auxilio ad
ytid mandatid ptmz q no deb alterp vberare
vl publicare qz ista ptment ad mortem adisd
mandatu ptmet q non sis homicida spualis
siz ne morte alteri desides vl hodiu in corde
tuo meab quia sic dicit Johannes m cap
1 c iij Quu odit fratem suu homicida e
ad ytid mandatid ecl ptmet ne homo alios
ad morte spualem i. ptem mducat vl corp
pcis consentiat vl eos a pcis no impediat
si possit dibg hys niosf homo e homicida
spualis Sextu mandatu est Non mechabaris
i. no deb alicui q miscet absq; fede matrimj
In matrimonio ipo debz vnq; iusq; vti actu
ipo ul cu plus gnande vl formicatois euitan
de vl reddendi debitu cuiq; aut homo ex
matrimu illu exeret pcm e mortle et grue
est cu vna psona q cu alia sic ptebit
m siq cu agetur de luxuria Septm mandatum
tum est Non furtu facies m quo dat intelligi
q homo no dz hre de alieno Cont istud

ipo

mandatū pmū qui rē alterius iuuto vl ignorante
detinet qui rē furtiuā scient emit vl in
custodia recepit qui micnay mercedē detinz
qui furto vl rapine vl erandi iuste consi
liū consensū vl auxiliū vl fauorē plz octa
uū mandatū est Non loquer ḡ pxim tuū
falsū testimoniū cōtra istud mandatū peccat
qui mendaciū pernicios dicit qui falsus testis
ḡ aliq̄ grā vl amore odio vl prio fuit
qui aliq̄ in cāsa vl in litē iuste vl aliqp
mose trascit Tertiu falsū crimen alicui im
ponit qui falsos aduōtus qui iudex iniqus
vl psonaꝝ acceptor fuit Nonū mandatū ē
Non concupisces domū primi tui nec ecclē
eiq̄ sīm augq̄ hinc plibz ocupiāt rei alie
ne imobilis Decimū mandatū ē Non desidera
bis uxorē pximi tui nō bouē nō seruū nec
asinū nec aliqua que illius sūt et sīm augq̄
hinc plibz ocupiāt rei alicne mobil et sīm
alios in 6o mandato plibuit opa hī aut plī
bet voluntatē fornicandi vl adulterandi Ista
ecclē mandata sūt que ptinet ad cultū obsua
re si velit ad societate angelorū puenire sm
dcrīna pb angelorū credit et credidisse lic
sit psalteriū dicē credat in quo quilibet
xpianꝰ dr psallē xo sīm id pb In psalterio
dicē cordaꝝ psallam tī Ista sūt dicē manda
ta que otinent in hīs versibz Pone deꝰ
fugito pnicia sabbatha sua Sit tī pr̄is honor
sit tī mr̄ib amor Non sis ociosꝰ fur mechꝰ
testis iniquꝰ Alieni ḡ thesꝰ res ḡ caueto suas

multa aut plena et grauia ny vetꝛi lege erant
mandata qz ſm rabby moyſen precepta affirma,
tiua erant i. trecenta xlix qz tot oſſa hois et
ny corpe humano ad deſignid q de oibꝫ mbꝛis
dz homo fruere deo et biꝫ operari precepta at
negatiua ſiꝛ prohibitoꝛia ſm eund fuerut ccc
lxv qua tot ſunt dies ny anno ad deſignid q
nullo die dz homo tꝛaſgredi legē ſtitꝫ preꝫ
veteris legis in vniſo erant ſexcenta et xiiij
vñ milia magis grauia ſiut iſta oia ſtatuze q tm
decē precepta Tria om̃ quia preceptoꝛ erant d
vetꝛi lege ſ. Cerimonialia iudicialia et mꝛalia
Cerimonialia dicꝫ ſunt a dea cerꝛ que dicebat
dea frugid ny cꝫ honoze fuerut pꝛo inſtituta
Ꝫ aut ceſſant qz vemente luce dz cedꝛe
vmbra et vemente vitꝛe dz cedꝛe figura
Talia erant mlta ny lege ſ. ymolatio agni
paſchal emiſſio hyrci in deſtꝛm portantꝫ pcta
ppli cinis vitule cuſſe aſperſus aqua coꝛpꝫ mundabat et mundatos oſtendebat Iſta aut
mō nō ſolū ſtꝫ mortua Ꝫ guſtanꝫ ecꝫ mor,
tifera Iudicialia ecꝫſtꝫ mtrigata ſic oculꝫ
p oculo dentē p dente et lapidaō adultꝛē
extra caſtra Iſta em̃ cerimonialia et iudicialia
vim habebant tm̃ ex inſtitutione nō ex dicta
mine legis nec deo vacuā potuerut ajoa,
lia at ſtꝫ precepta Decalogi que ex ipo dic,
tamine nālib roīb virtutē et efficaciā hnt
ſtꝫ ſi mitꝫ ny lege ſtatuerent fundamꝫ em
ſup duo pōnt legis nec que ſunt bonū facꝛe
et malū declinare ſm id declina a malo

et fac bonū et ex hoc sūt duo gr̄a p̄ceptor̄
decalogi Nam quedā sūt āua et quedā nega
tiua Affirmatiā mducūt ad faciend bonū ne
gatiā mducūt ad dmittend malū Et qua
m p̄cept̄ ne nō cadit dispensatio Ideo p̄cepta
decalogi sunt mdispensabilia In p̄cept̄ em
legis cadit dispensatio/ qñ ocurit aliquis dispen
satio/ qñ ocurit aliquis dispensabilis casus
ptic̄ularis m quo si verbum legis observet
gr̄iat mtenciom legislatoris Intencio em
cuiuslibz legislatoz ordinat p̄n̄ ad bonū
q̄ne et ordinē ustic̄ie et vtutis talia sūt
mdispensabilia p̄cepta aut decalogi q̄ti
nent mtencionē legislator̄ s. dei p̄cepta
p̄me tabule que ordinant hoiem ad deū
gr̄uent ipsum ordinē ad bonū q̄ne et finale
ipi⁹ deus p̄cepta aut ze tabule gr̄uent
ordinē ustic̄ie m hoiem obseruande ut sz
nulli fiat indebitū et cuilz reddat debit
Et nō p̄cepta decalogi omno sūt mdispensa
bilia In alijs aut ordinatis ad ista silius
ūst pt dispensare qm hz ptātē Iste est z
puncty nr̄e religionis Tercio puncto nr̄e
religionis ē cauēdū sēptē p̄ncipalia mor̄alia
Sed non contingit cauēre malū nisi cognitū
Ideo expedit cuilz cognoscē mor̄alia vi
p̄ncipalia et radices eor̄ si velit ea vitare
q̄z vix ē aliquis qui nō incidat m aliqd
p̄ncipalium istor̄ q̄uāmd em ē petrāre fōmi
bolitū m̄ p̄cto ē p̄seuerāre Ideo si con
tingit hoiem m aliqd istor̄ incidē q̄z

rito remedia q̄rē s. ad contrionē et confessiōz
rectrē p̄mū igit² p̄tm̄ est supbia que ē regi
na om̄ vitiorū ex qua oriunt² inobediētia
Jactantia p̄sumptio ypocr̄is discordia vana gla
p̄t aut̄ homo cognoscē si aliq̄d habeat de
supbia hūoi si aliqñ corde ore et opere se sup
alios extulerit vl ꝓpt̄ potentia vl ꝓpt̄
diuitias vl ꝓpt̄ pulchritudinē vl gl nobilitē
vl sapientia vl laudem ꝓlatē eo q̄ ꝑsonā
laudat² vl honorat² m̄ ꝑsonā vl glando de
suis bonis operibus ꝛcurrñtibus ordinibus vl eleemo
sinis m̄ appetens laudari vl q̄n̄ peiq̄ ē ꝯsideran
do de p̄tis ꝓpriis ꝛcru igit² aliq̄d istorū
mouent̄ m̄ se dz confitēri et dicē dne
peccauī ꝓ supbia sic et sic Secūm̄ p̄tm̄ ē
tudia que est p̄ma filia que nascit² ex supbia
Nam q̄n̄ homo est supbus nō vult hrē pacem
ymo si aliquis cēt inferior eo in aliquibus
bonis vl grā tudet ei et odit eū Exista
tudia oritur odiū m̄murratio detractio litigia
m̄ altis dapno letitia in altis quodo tristia
p̄t go cognoscē an peccat² p̄ mudia si habet
gaudiū de p̄ximi aduersitate vl tristitia de eius
ꝓsperitate Si ei occulte detrahit vl falsomō
accusauit si crimen ei opposuit vñ alius dapnā
infamatus fuit vl in rebus vl in ꝑsona vl
infama Et si aliq̄s istorū mouent̄ in se dz
confitēri et dicē dne peccauī ꝓ tudia m̄
sic et sic Tertiū p̄tm̄ est ira ex qua orit
gratitio ꝓsecutio indignatio murmurū vl
litigia et pugna p̄t aut̄ homo cognoscē

an peccauit isto⁹ sic ꝯ ira ꝑmo si ira sit latens
ꝯ corde tuꝰ dz cōsiderare ꝑ qm̄ tempꝰ duran
uit qđ si sit ꝓnuetzata tuꝰ est odiū qđ est
grauc patī 2o si sit ꝓrumpens extra ꝯ ore
s. ꝑ obtrectatiōes clamores uel obiurgationes uel
blasphemias uel ꝑ quecūq; alia turpia uba et
tunc est otumelia uel rixa 2o si sit exercita in
ope s. ꝑ lesiones corpales sui⁹ ꝙ sui⁹ ꝑsonaꝝ
sui⁹ ꝑse sui⁹ ꝑ suā ꝓcuraōz et tuꝰ ē ꝓnuicia
et ꝑtractio qđ ē grauiꝰ Quartū patī est ar
tidia siu⁹ pigtia ex qua oriūt⁹ tedij pusillanimꝫ
torpoz indeuotio et desperatio ꝑt homo cognos
cē si isto⁹ peccauit s. si tedio ꝯ ope bono
habuit si bonū opꝰ cū ꝯmore fecit si pigtia
uel sopnolentia ꝯ dmo officio aliqn̄ habuit
s. cū curare uel ad eam ire debuit ꝙ bona
que facē debuit et potuit distulit qđ est
ꝙ multos qui ad confessionē differūt ueni
re usq; ad finē quadragesime ultrō uolat
facē qđ dnꝰ ꝑo uult si⁹ na dnꝰ uult quilli
qui ei fiunt a confessione incipiant sic ꝑt
dt ꝓcrupenꝫ finem eiꝰ in confessione ꝙ
aliquonō uitioz istoz peccauit homo dz
dicē dnē peccauī ꝑ accidiā istomo 2cꝰ Quintū
patī est auaricia ex qua oriūt⁹ rapina fu
rtum fraus siu⁹ decepcio usura siu⁹ simo
nia ꝑt qđ homo cognoscē si aliqđ de ꝛo
pcō fecit s. si minꝰ arcte custodiendo
peccuniā suam uel aliā rem mutando aliqꝫ
ult⁹ sortem recipe ꝙ studio uel quaritaꝫ
aliam rem cariꝰ ad timmꝰ ꝑt expectaꝝ

vendit si aliq̃ in negocio vel in mensura
sui in ponde sui in nũo sui ẽ mensura sui in
quocũq; alio mõ circumvenit sui decepit si
emendas mib̃ fuges vel iustus a suis thoibz
leuauerit si rem tuenti vel alii debitã
non reddiderit si elemosinas sũ omisisse
non distribuerit vel distribuẽ tardauerit si
aliq̃s spiale vel annexũ spuali emit vel
vendiderit ista oia sũt confitenda et dz dare
in hijs et in hijs peccauj Sextu pcm̃
est gula hẽ aut sũt multi modi s si homo
nimis in cibo vel in potu p̃ gule gritatẽ
excesserit si ieunia sine causa vel cuidenti
necessitate fregit si debitam horã preuenit
si mib̃ frequẽs vel mib̃ aude quandoq; vel
bibendi si mib̃ delicatis vel voluptuosis cibaria
q̃parari vel p̃parari fecit si alius ad ebrietatem
prouocauit et qua multa pcm̃ sequũt
Ista oia sunt confitenda Septimũ pcm̃ e
luxuria Et hẽ multe sunt species s. simplex
formicatio que est soluti cũ soluta adulterium
q̃ est coniugati vel iugate cũ quacũq; psona
In incestus cũ affine vel consanguinea Stupr
e cũ virgine Sacrilegiũ e cũ monali Et
sodomia q̃ e q̃ nam in multi sunt modi vi
deat igit quilibz si formicatoz omisit qz
in primo septm̃ regno dei possidebunt Et si
apoc formicatores regnũ dei nõ possidebunt
Et si adulterium omisit in quo nõ unus
solũ pcm̃ omisit s multa imo q̃ mandatu dei fecit q̃ dicit nõ concupiscas uxoz

proximi tui Si patrē mōrle est cognisce
uxorē proximi tui q̄to gnūs est cognoscere
Secundo p̄uariū quisit qz fidē quā mulier
promisit uiro ul uir mulieri fregit ul occa
sionē frangendi dedit 3o sacrilegiū quisit
qz sacramentū esse uoluerūt Sacrilego et
hereticis dicentes q̄ sacramentū ul rem esse
sub pedibus conculcauerunt Sacramentū al
terius magnū ē sm̄ apōs dicte ligor sac̄
mentū magnū in xpō et in ecclīa sac̄m
cui mrionij quictione xpi et ecclē desigt
Ex isto pcto accidit alij unū patrē in
quo oēs sapientes confessores mundi uxē pau
care bonū consilium Nam possibile est q̄
natus in adultio ueniret ad hēditatē et
uti uerq; filius qui forte debezet ee rex
ul comes exhēditarez et p quē tota posteri
tas uler mr̄ possz dare bonū consilium qz
si diceret filius ei non credet nec ipa possz
pbare et ita omēs posteri hēditate male
tenerent et 3o patrē istud ē valde periculosū
Item si incestū quisit qd dz patrē caninū
ul caneū Canes em̄ cū mrē et sorore absq;
dispensatione coeunt sic cū alijs et deo
homo in 1o pcto efficit canib qz nō q̄nit
consanguinitē ut p̄xīnitē Item si virginē
corrumpit qd ē graue pctm̄ qz destruit
qd deus reparare non pt qz h̄m Aug̃ū
cui deo oīa pt facere nō pt facere de corrupta
uirginē occasionē peccandi dedit ei cui ans
et forte publice se exponendi rēdū regulē

vēcundiā amisit et quotiens illiq ocnsione
peccauit totiens illi ad penā imputabit
et qm occasionē dāpnidat dāpnū dedisse
vi2 rapt9 ut sup stupro addit violentiā
qz raptus ē violenta vīginū defloratio
Alt cū monali ul cū psona religiosa sac
legiū ḡmisit qz rem sacrā violat apposta
siam mīrit nam si ia ul ic qui habitum
religionis dimittit apostata iudicatur
mlto forcius qui votū frangt cū castitas
nūgl ē cēncialis religiosi q̄ habitus cū
ecc violat2 sponsa xpi turq ē q̄ adultid
Alt si q̄ nam peccauit qd ē grauissim
et vilissim oim vitioz ymo ipse eiq tpi
tidme hoies non audent loqui de ipso
vñ dr haymo in glosa sup epīa ad q̄ros
passiones ignominee sedissima scelera
non sūt digna relatu et q2 q̄mittunt ea
impenitentes morunt2 et i mō sepe
liunt2 et sic dr2 a loquelis de ipo angeli
se elongant q̄tū sono vocis potendit vnde
in canonica in dr2 sodomia et gomorra
et ciuitates vicine abeuntes post carnem
alteram facte sunt exēp ignis eterni et
sm btm augm filiq dei fere dimisit vl
desint humana nam assume ipse turpitudine
illiq potī qd in na vidit humana et ideo
nam assumpsit de vīgine purissima ul
mundissima huius aut potī sunt zb species
prīa e libidinis explecio in se q̄uocata
et vot2 patīa mollitiei sm apli ad rōnos

l. et est grave pctm 2a species ē explecio
libidinis cū alio m eodē sexu s. masculi cū
masculo femine cū femina de 1o loquit2 ibi
ad pro s. ppt qđ deus tradidit eos in passio
nes ignominie et i mundicia et grume
lijs afficerent corpa sua mscmetipis nam
femine corp3 imūtauerūt nālem usum in eū q̄ ē
contra nām similit masculi relicto nāli usu
femine exarserunt in se ibiē masculi in
masculos turpitudinē operantes 3a species
ē cū bestijs ymo dr2 bestialitas qz t̄ hoc
homo efficit bestia et ē gnūs q̄ ppria cog
noscē nrem quocūq; aut mō excedit2 iste ut
tus pcēp m vir et femina m vase debito
et ordinato ad sodomitam vñ leut
xviij° dicit2 Cum uxore proximi tui non
misceberis Cum masculo nō commiscearis
coitu femo qz ab hoiatio est cū pecore nō
coybis qz zelus ē qz oīb quē fecit de ab
hoiatiombg hys quippiā pibit de medio
populi sui breuit oīb pollutio que fit
volando ex mēbrorū copula pctm est
Pollutio aut nocturna que fit m sopno nō
ē ipse pctm Cuius rō est qz ad pctm
regnit2 libe indicium cois cū consensu vo
luntatis qđ quidē iudiciū nō pt ee in
dormiente eo q̄ tale iudiciū dependet
ab oprib3 studio siē potentijs nīe que
tūc ligant2 et quiescunt pt aut in pollu
ee signū ut effluat ee pctm pcedentis
Pollutio aut nocturna pt contingere mlte

aliqñ ꝓuenit ex illusione dęmoꝝ mouetꝭ
fantasmata et ymagines dormientꝭ ad
talē effectū vñ petrꝰ in vno i ꝑ̄ nocteꝭ
hostemq; nrm̄ qm̄ ne polluant̄ corpa
aliqñ ꝓuenit ex superfluitate nē seu ex debi
litate vtriꝰ non potentꝭ semen retinere
vl fortitudine vtriꝰ expellentꝭ superfluū
et istꝭ modis non est pctm̄ nec effectus pcti
ꝓcedentꝭ et in istꝭ casibꝰ non tē̄ quis ab
stinere a celebratione seu a suꝑcione enia
ristie nisi ex quadā honestate aliqñ ꝓuenit
ex cogitacoibꝰ seu collusionibꝰ vl colloquio
nibꝰ in vigilia quaꝝ species remanserūt
i memoria que i dormiente mouent̄ ad locū
iudicij et tuē sensus quib⁹ iudicat de hijs
ac si ab ex̄ꝑ sensus ꝓpriis capaces euenirent
et hęc ē cā septimoꝝ aliqñ aut pollucio
ꝓuenit ex nimia tiboꝝ suꝑcione sū cōpula
et ebēitate ꝓcedente et in istꝭ et in oībꝰ
casibꝰ licz non sit pctm̄ est tñ effectus su
signū pcti ꝓcedentꝭ ideo dz homo absti
nere a celebratōe nē necessitas meabat p
diem nalem s. xxiiij horas qz ex dicta de
pollucōis ordinate quedā ebetudo mentꝭ
sequit̄ que non nisi in tanto tempe resti
tuit̄ dz qualit̄ cognosci potit q̄ istoꝝ
moꝝ pollucio accidat quidā magꝰ doctoꝝ
sic dt pollucio aut si ꝓuenit ex ymā
ginatione alicuiꝰ turpis rei tuē signū ē
ꝙ cū eiꝰ fuit puer corpal⁹ s. debilitas
vtriꝰ retentiue aut fortitudo vtriꝰ expulsiue

Aut audit cū ymaginac turpis rei et tuc
aliqs homo dissentit in ipo actu et tuc sig'n
est q fit sine pcto aut consentit et tuc liz
nō sp̄ eueniat ex pcto abstinendi tri est
ppt' mentis ebetudinē que sē donec na' resti
tuitur Si aut pollutio frequ' audit et
precipue in diebus illis in quibus homo debz
celebrare signū est q diabolus hoi fructū
eucharistie ptripande conat' aufēre unde
in tali casu consultū faciat cuidā monacho
in collatoribus prim qui in diebus festis pollui
nocturnā patiebat' q celebraret et tuc
diabolo videns se nō posse consequi inten
ab eius illusione cessauit vn̄ sicut usus stri
nien liz nocte pollutio si uacuasti ebrius a
pmo meditato turpe fuisti crimen abest
sua si nā supflua tolluit aut cū debilior
uacuo se ventre resolut cruciū cor ignis
illusio demonis addit Sed nūqd sacerdos
celebrans siue ministrans alicui sacramentū in
pcto mortali peccat mortaliter sp̄ et in quibus
casibus excusat' a pcto dicendū est q aliud est
de sacrō altaris q̄ de sacris aliis namque
celebrat oz ut ungat nullus at̄ pt et oz
ungere in pcto mortali quis peccet mortal'
et ppt̄ dignitatē sacramenti peccat eni pcto
omissionis qz nō se ppetuat et omissionis qz
q̄tū in se ē grauissima facit uncidendo se
ei p sacramentū caritatis sine caritate prodi
cum fidelis liz nō prohibeat' a uisione corpis
xp̄i prohibetur tri a gustatione infidel aut

phibetur a visione et supone Quia eo est qz
p fidem fit visio et fidei succedit cultus p
caritate aut fit vnio et caritē sc̄z cōtactio
et qz pat̄z fidelis hz fidem sed eo pt videre
sac̄tū carz at caritē p quā fit gnūtactio
z no dz gnūtare Infidel aut carez vtq3
s. fide et caritē Io dz carere visione et
vnione seu gnione Distingut̄z aut de sac̄
dote aut celebrat ex meza volunte aut
ex necessitate Si ex meza volunte celebrat
n pat̄ mōli peccat mortlit qz irreuerent̄
hz se erga sac̄mentū extiq3 ps̄ et sm̄ et
erga rem signatā tm̄ que e sūtus cui
obicem ponit Si aut incumbit ei celebrare
ex necitate vt puta qz e sacerdos curatus
et instat dies solemnis ut fiunt ut benedictio
nuptial et imminet hora celebrandi et sem
dalum faceret n ppō msā celebraret nec
hz aliū qui celebret nec cui gfitearet
tuc pt celebrare cū gtione et ppōito con
fitendi q̄le cicq3 potit alō celebrando
peccat mortalit Si incubit necitas mistran
di alia sac̄menta cū baptisandq3 ut absol
uendq3 ut iungendq3 habeat i exmis tuc no
peccat qz non mouet̄z contemptu aliquo
erga sac̄mentū Sed sola pietate ad subue
niendū primo Si aut sit necitate mīstrandi
alicui istoz sic mīstez eare et cū solemn
tate peccat mortlit Et si dicat̄z si no mīst
rauerit peccat qz tenet̄z mīstrare et si
mīstrauerit peccat i e ppō q̄ dm̄ e quid

erit ꝑsbr̃us quia licz ex officio teneat baptizare solemnit nō tñ tenet in ptō baptizare ꝙ prius penitere et confitēi si facultas se offert Si aut non ht confessorem tñ cum contritione et ꝓpōito confitendi pt ministrare alios aut actus exercendo in ptō mōrtali sic pdicte corrigē psalle hozas dicē eplam vl euāgm̃ legē nl hꝭ nō peccat mōrtl nouo ptō mōrtali qz ista de gñe suo ꝛ in faciente nr̃ m̃ eis q̄ quos vl cura quos fuit regiunt aliquā gratiā gratū faciente ht septem vicia capitalia cū suis rādicibꝫ et ramis que continent in hoc vsu luxus una sup ac iuidꝫ ira gula Cū pauci sint qui aliqn̄ nō incidant i aliqd istoꝝ ideo sic expedit ista cognoscē ut euitent qz nō contingit euitare malū nisi cognitū ita si homo incidit expedit scire remedia ꝑ que curē et ideo deus instituit remedia ꝑ que homo ꝓ casum pt deo reconciliari et a deo veniā consequi s. contritionē et confessionē Sic cū homo mortl peccat sepat a deo et obligat ad penā eternā sic cū homo voluntarie ꝛ cessit a deo ita oz vt voluntarie redeat ad eum hoc aut fit p attritionē cū voluntarie conuertit et dolz de ptō amisso tm̃ statim reconciliat deo et pena eterna ad quā erat obligat tm̃ mutatur in penā tpalem a deo taxatā vsq̄ pcī gñitē quā penā oz hominē solue in hac vita vl in alia s. in purgatorio ꝑ se vl ꝑ aliū magnitudinē aut et longitudinem

illius pene nullo pt̄ fieri nisi solus deꝰ qui
solus scit ḡnitatē pt̄i et ista pena ē loco emen
de quā homo dz facere Quid fiet tuꝰ sacerdos aut̄
pt̄m vl pena dicendū ē huiꝰi taxatoz emende
deꝰ cōmisit sacerdotibꝰ quibꝰ ptōres ḡfiteri
ptepit (ipē at̄ discrete illā emendā diſ taxare
ſ. p maiori pt̄o maiorē pena p bruꝰ hic
ne iungē cetis paribꝰ pare cōsideatſ tm
circūstanciis cuiꝰ q̄lite q̄tite tpis et relego
nis cōsuetudine psone dignite paupertate ꝯ
ſimitate aplexione societate lacrimis et deuo
cione et ſm hoc pene dicit arbitrarie q̄libꝰ
ſm q̄ucra p quolibz pt̄o mortli pt̄m septen
nis ē iungenda vt ſit homo p pt̄m septiſſe
nis ſpꝰ ſancti gr̄az amiſit ita p septeme
nium recuperare possit debz ei discretus
sacerdos iungē pniaz pt̄o gr̄ia q̄ gr̄ia
q̄ryꝰ curant q̄ luxurie iungat castitatem
q̄ auaricie largitate q̄ accidiam fortitudine
q̄ inuidie caritate q̄ ira patiam q̄ gula mode
stiis q̄ ſic huiuſ largo tractus patiens mode
ratus congaudens forte ſic septem crimina
vincit Sed quia pena non tm̄ iungit ſ. satiſ
factionem pt̄i pctī ſz ei ꝯ misericordia futuꝝ
ideo aliqñ p maiori pt̄o minoz penitentia et p minori
maioz impoñt Sit p formatione i iuuene
impoñt maioz pena q̄ in sene Et vxoricidē
q̄ meretricē licz pt̄m tm̄ sit in sene q̄ in
iuuene et tm̄ meretricium q̄ vxoricidiū ſz
hoc fit ut retrahant a pt̄o qz propiores
sint ad hoc vl qz pena ē ad q̄ multitudo

mcinatur vt p pena vnig trcant alij Sacerdos
aut non pt ssire qtitate pene debite qz no pt
ssire fuoze libidinis nj ptrindo nr fuoze cautis
nj gterendo Deo sacerdos vtute clauiu vna
ptem illig pene tpalis remittit et p resi
dua iungit ponam faciendam m hac vita
que si fuit sufficiens et completa liberabit
a penis purgatorij si aut no fuit sufficiens
vl no completa optebit residuu solue in pga
torio nisi homo p aliqua bona opa ul indul
gencias redmat Na ad liberand hoiem ab
ipa pena pti debita valent pg contrione et
confessione indulgene Na sic dr qm lo dns
indulgentie tm valent sic xl dies pne hs
t dic qz xl dies indulgene tm diminuit
de pena debita hic ul in purgatorio qtum
diminuit xl dies pne pacte et sic xl dies
pne plus valent qz alti ex eo q ex maio
deuotione et caritate fiut sic xl dies indul
gentie sed xl dies indulgene no tm valent
ad merend ul ad augmentu gre vl glie sic
xl dies pne quod ee t qz opa indulgentie
p se ordinat ad relaxacoz penaz debitaz qz
opus pnale ordinat ad augmentu gre et
vtutu sic assumptio crucis tnsmarine p se
ordinat ad solutione penaz debitaz ingressus
aut religionis aut religionem p se ordinat
ad augmentu gre et vtutu possibile t aut
et ponat qz sint duo hoies equales in oib
pcis et in meritis et vn assumat crucem
tnsmarinam et alius intret religione t cad

hora et simul moriat̃ recipiens cruce cuolabit statim ad celum alig aut potit dm̃ i purgatorio cruciari et tm̃ liberatq; maiore glaz hebit in celo q̃ qui statim cuolabit et hꝰ vo dicta est vnde aut̃ indulgenc̃ pue miunt q̃ q̃tu̇ et quibꝫ valeze pnt̃ q̃ multꝰ dubitat̃ ppt̃ qđ intelligendꝫ q̃ multi fuerut in curia dei qui multas penas sustinuerut quas eoꝝ pcta non exigebant imo qui nullu̇ pctm̃ habuerut̃ a multas penas et martiria sustinuerut̃ Sed hec oia parū erant respectu passionis ihū qui erat esse solum sufficiens ad satisfaciend̃ pro ibꝫ pctis et penis totiꝫ mundi imo si mille mundi essent ipse at illi penis non indigebat esse vel ad satisfaciend̃ qz parū non fecit nec ad merend̃ sibi qua ab instanti cepit ois fuit plena gloria et gratia Nec sibi poterā accresce aliq̃ sū acquiri potit Deo merita ihū et sanctoꝝ reposita sunt in thesauro ecc̃ q̃ claues xpc contulit petro Tibi dabo claues regni celoꝝ et q̃cuq; solueris etc Deo ubiq; btus petꝰ depingit claues in manibꝫ eiꝰ depingunt̃ ad ondꝫ q̃ ipse hz ptatem tradendi de io thesauro pro utilitate q̃tu̇ voluit et sibi dns papa qui e eiꝰ successor unde solus pt̃ dare indulgenciā grālem ab oibꝫ penis alij ap̃ plati qui sup̃ voti in pte sollicitudis tm̃ pnt dare q̃ in eis e concessu̇ Nullus ait successor eandē ptatem hz qua habuit Deo considerata

fidei vtilit et ecc̃ pt̃ dare ndulgenciã gn̄a
lem vl pticularem ca ad ndulgencias
in nr̄is non ē q̄ritas nr̄ sc̄itas gr̄ecedent nr̄
deuocio recipientis sz applicacio meriti ih̄u
dn̄i xp̄i et sanctor̄ p̄ alios habentē aut̄
ad aliquē ndigentē qui tñ ē membr̄ xp̄i
mūo et unito-r fide et c̄itate et hoc ad solued
p eo pena ad quā ipe tenebat̄ dic̄ minis
alicui soluet p eo exercitatas in quib⁹ tenebat̄
ipe ē absolut⁹ dic̄ papa tm̄ incipit de tpe
sancto ecc̃ et soluit p eo ac si ipe de suo sol
uat nō g̃o plus requir̄ n̄ auctas ex pte dn̄i
et q̄ nō sit impedmentū ex pte recipientis
s. q̄ non sit in pcto mōli et q̄ faciat id p
quo dat̄ ndulgencia Nullo aut debz dimit
tē pnām sibi iuctam p̄p̄t ndulgenciā q̄z
ndulgencia nō valz alit̄r n̄ sit vere peni
tens Contit⁹ aut̄ nō vidēt̄ ee vere pentes
qui nō vult facē pnām sibi iuctam cū p̄t
Sed si homo moretur nisi pnām debitam
impleret sine ꝓpōito complendi tūc ndul
gen̄c cōputabunt̄ sibi loco pn̄e Cum aut
homo nesciat an pna sibi iucta cū illis n
dulgenc̄ijs sibi sufficiat ad liberand cū de
pena que sibi debetur s̄m̄ ndictū dei deo
dz facē pnāz iuctā et cū h̄o acq̄rē sibi
ndulgenciā et facē q̄tuz alia opa bona
que p̄t ut n pena sibi debita totalit̄ libet̄
Sed nisi quilibz sacerdos p̄t solue nbita
pena tpali taxata a deo intelligendū q
ad hoc requir̄ potiꝰ tñ quod que vna est

i radice et zr in effectu dic̃ po liquefactiendi et
indurandi in sole ē una in radice et zr in
effectu et io ad designand effectuum plitē dicunt
claues i poli dic̃ at due claues s. claus scie
et claus potē Claus aut scie hz nō dicit
aliqua scientia sz aliquis habitg scientificus
sic̃ g. ta ul loyca hz qda ponit̃ po a deot̃
dita in ordine sacerdotali q ē auctoritas disp
nendi mt lepr̃ et lepram i. pam et pam
et indicandi de idoneitate admittendor seu
absoluendor hec aut auctas pt tradi alicui
non hnti sciam qui melig utetur ista auctē
si scientia haret hō ē q aliquos qui dicer
ip simplices sacerdos non pnt absolue i
patib in foro confessionis quor ro erat qz aut
dicut ipi non hnt clauem scientie que re
quirit ad soluend sacramentalit qd ē erro
neū dicē qz claus scie non accipit hic
p habitu cognitois hec p auctē discernendi
dic̃ doctina aliq accipit p habitu doctine
aliq p auctē docendi Ista aut auctas pt tdi
non habēti sciam hic melig utetur si haret
habitū scientie Et pt pom ex my dns papa
pt dare alicui nō hnti iuris noticia aut
cognoscendi et indicandi de aliqua cā Nec ali
quis dicet ip nō posset cognoscē de cā illa
cuius sciam nō haret inmo hic melig posset
cognoscē si scientia haret dic̃ ē in pposito
Ihs si inx mensura scientie tribuitur pta
absoluendi tm̃ qui plus hz de scia plus pt
absolue ista nō est dicend Claus aut potē

est auctoritas taxandi absoluendi et pnam̃ salu
tarē iniungendi qua nō possz hrē minor pōs to
tus mundi nisi hꝛet ordinē sacerdotalē so
non sapientibꝫ ꝫ piscatoribꝫ etiā ē gnnssa hꝛe
sunt due clauis ex quibꝫ constituit ptās clau
uiū que tradit m caractare sacerdotali velle
eadē cū ipso qz ſm doctores una et eadē rebē
caractez ordinis sacerdotal ptās clauiū ꝫ ptās
confitiendi corpꝫ xpi dentes roē Vnū caract
dr ſm q ē pncipiū distinguendi sacerdotem
a nō sacerdote ptās conficiendi dr mq̃tū or
dinat ad corpꝫ xpi conficiend et consecrand
Sed ptās clauiū dr mq̃ m ordinat ad absō
lutionē sacerdotalē et alia sacramenta dispen
sanda et luz sunt duasi artus precedit tm ab
eadē pōna Sic m sole ē potentia illumina
di liquefaciendi et inducendi dentes ſm actū
hꝛe igit sut clauis quas xpꝫ tradidit pe
ro et m petro ōibꝫ aliis dicendo tibi dabo claues
regni celoꝝ etc ut xvi c. Clauis cit ista ſz
potentia ē triplex q̃da mere ordinis queda
mere iurisdcois et quedā mixta seu q̃posita
utriusq potentia q̃mentis ſz ordinis et iuris
dcois potentia mere ordinis attendit res pi
veri corpis p quā consecratur corpꝫ xpi m substā
et hꝛet esse equalis m ōibꝫ sacerdotibꝫ nec tdi
pt alicui nisi sacerdoti et traducta nō pt au
ferri ul q̃tūcūq sit aliquis excommunicatꝫ vel
suspensus si consecrauerit consecrat est licet pec
cet consecrando Alia ē potentia mere iurisdcois
que ē respectu corpis xpi mistici sic exercere

tradit̃ ꝑt nũferri
vel mt̃dice mdulgenas dare ꝯ nõ est eq̃l
in ordibus et ꝑt dari alijs q̃ sacerdotibꝫ et //
sed tria s. potencia mixta que continet
vtraz. s. ordinis et iurisdcois e ptas clauiũ que
requirit ad absolucoz sacramentale Nam in foro
confessionis nõ ꝑt absolue nisi sacerdos hns
iurisdcoem vl ordinariã vl delegatã que
iurisdco si fiat subtracta nichil potit agere
q̃n ad sacr in pme gher i 2 duo requirunt
ad ptatem clauiũ s. ordo et iurisdco ordo
dat ecenciã et vtutem et iurisdco dat ei
mam et exercicionẽ po in e ei e generale q̃n
e ei actitale et ideo luce ꝑ ptatem iuris
dcois possit quis absolue alium in foro erioi
sũ q̃tenioso ab excois mõe nõ tñ in foro itioi
sũ confessione a pene cui e mflicta illa
pena exõ qz excatio pena est que
debetur culpe s. inobie nulli cui excati
nisi ꝓpt inobedienciã que e pcm mõle
a quo nõ ꝑt aliquis absolui nisi hret or
dinẽ et iurisdcoem et audiret eũ in foro
confessionis ꝓpt qd sacerdotes dnt monere
subditos suos ut in quadragesia confiteant
pcta sua ꝓpt que fuerunt excati sic q̃fiten
alii pcta ꝓpt aut quilibz sacerdos nõ possit
absolui q̃libz a quolibz pcto ꝯor nõ e ide
ordinis s. iurisdcois que limitata e ꝑ eccle
statutũ et hoc ꝓpter ordinẽ debitũ eccie siuandi
et confusionẽ euitandum sed qz nemias nõ
hz legẽ ideo ista limitacio nõ tz in nemie
casu qz hoc ꝑ carite mstitutũ e q̃ carite

militare non dz ꝺo in morte arbo quilibz
sacerdos pt absolue qlibz de qolibz pcto
sed qđm hoēs sunt de foro ecie dz huare
ordīe ecclastice hierarchie nā sm augm
ip̄m diu mudo ducat dz nouē ordines angel et
archas archis et demones demonib⁹ preesse
ordinatos ut sicut placidis gradib⁹ dz ee sup
mos medios et infimos qđmodo in angel
ica hierarchia sic supimi medij et infimi
In quib⁹ btus dionisi dat istā regulam
in pn̄o ecclastice hierarchie lex sacratissima
deitatis e ultima p media reduci in suprema
qz infimi illuminant⁹ perficiant⁹ et perficiunt⁹ per
medios medij aut p supimos id mō et
similitudīe angelice hierarchie instituta
e ecclastica hierarchia sm id Job xxxviij nūq
nosti ordīe celi et ponens rōem i⁹ similitudīe
eius in tra etimens sic e gradib⁹ supimū medioꝝ
et infimoꝝ in quib⁹ caꝺ tā dionisi quā
supimi gradib⁹ in ecclastica hierarchia tene
bat xp̄s homo sic em erat caput ecie et yz
caput et membra dz ee omogenia i⁹ vnā
nē membra aut ecie sunt humana deo opt
ee caput humanū vñ ad ephes 1° dr ipm
dedit caput sup oem eccl̄z glosa sm hoc te
nebāt gradus tenebant apli infimū aut te
nebant lxxij discipuli et in his consistebat
totus ordo ecclesiasticus similiter ecie s in
ypo et in aplis in ecclā et in locū xp̄i in
terris tz sūmo pontifice xij discipuli et in
eoꝝ successoribus debet consiste ordo eccl̄ast

mobie ecte. locū cui xpi in tris sūmꝰ ponti
fex tenet. locū aut aplorꝝ cardinales tenet
archiepi. epi. nec facit diuersitatē m ꝯ gdu
maioris uicissitudis vel potatꝰ vl diuicias
quas nō reputant mst locū vnū s. aplorꝝ vnū
btus ierosolimꝰ m epla ad euandꝝ ꝑbitꝰ vbi
eidꝝ fuit epūs sine religione cuiꝰ meriti
est eade sacerdotij ē potenᵗ diuicias et
pauptas humilitatꝰ sublimiorē vl mſiorē epm
nō facit xpi oēs aplorꝝ successores sunt. lo
cū at lxxij discipulorꝝ reputant sacdotes
cuncti et m ista locū ista sūmᵘˢ regula beati
dyonisij lex sactissima ē zel qz mſimi hnt
illuiari purgari et pfici ꝑ mediꝰ. mediꝰ ꝑ
supmos vñ sꝑ dicit de hys id Job xxv ij ecce
hec operatur deus bis viciꝰ ꝑ singulos vt re
uocet aias a corruptōe et illuiet in luce
viuentiū Institutio aut aplorꝝ po luce ꝛ
gnoscit ihs xij aplis Institutio lxxij disci
pulorꝝ pomᵗ statim in principio. c. post
hec designauit alios lxxij discipulos et mſit
eos qn fame sue dicens ecce ego mitto vos
sic oues in medio luporꝝ Sedm aut btm dyonisiū
in angelica et in ecclastica hierarchia qto ordo
aqui potatis descendit tanto ordo diuidit et
diminuit et ꝑgit ad sui mīsterij executiō
plebs mīstros regit a gre qto magis ascen
dit tanto magis unit et fortificat qz dei dō
unita ꝑ fortiorē scipā dispsa et ꝑgit ad sui
mīstery executiō pauciores mīstros exigit.
vñ plebs sunt sacerdotes curati ip episcopi

sūt archiepi et ꝓtes sunt epi ꝙ pape qz ꝑ
est vnꝰ vtute ꝺes mfiores ꝓtates ad smi
litudinē ꝑmi pncipij vt sic ꝫ toto vniuo
ē vnū ꝑmū pncipiū sīplissq quo oia ee ḡnt
et vtutē et ꝓtatē tribuens vnicuiq rei
ſm̄ sue nāe exigentiā Sic volunt deꝰ et de
cret vt in tota ecclīastica ierarchia ēē vnus
pncipal mfundens ꝺibꝰ mfioribꝰ virtutē
et ꝓtatem qui locū dei tenet ī tris tribuēs
vnicuiq ſm̄ ſuā capacitatē uxꝫ sua merita
Hic ad ꝑmꝰ post xpm̄ fuit petrꝰ cui xpꝰ
claues tradidit et duos discipulos q̄ misit
vt regnū totiꝰ ecclīe ei ꝯmitterēt ꝙ ꝫ ꝑ quibꝰ
q̄ ꝫ tpalibꝰ ad eum ꝓmere nostat Cui ꝺz
nullꝰ successor pet hz eandē ꝓtatē cū petro
Et quia ꝓtās superior mclusit mferiorē ꝺō
superior ꝑt ꝙ ꝑ ꝑ vicarij apli sc epi et
amplius et ꝙ ꝑ ꝑ vicarij lxtij discipulos
sic ꝑsbēri curati et amplius Et ex hoc sē
aliqn casus reſuati summo pontifici q quibꝰ
nō ꝑt epi et ꝑsbēri curati Casus reſuati pa
pe sunt vi nō ꝓ papā clerꝰ percutiens fil
sacriq urens Symon et in noīe si cuilibet
exḡmtato ꝓticipans hēe quis sit consociatꝰ
Solutꝫ et quisquis aliꝺz celebrare ligatus
ꝑmꝰ casus est percussio clerī ul ꝑsone religio
se zꝫ qui mendt ul fraudt ecclīas sīe de
nunciatꝰ zꝫ e si scienꝰ ḡcat in ꝺiuinis sū
mtest exḡmicatꝰ nōiatꝰ a papa ꝙ ꝫ qui
fulsant lras ꝺni pape ꝙ ꝫ qui scienꝰ ex
ḡmtatus ul suspensus celebrat Casꝰ qui si

monā qmisit ¶ ꝑmo casu erpuit ꝙ alig ad
m versibus contenti vbꝫ ¶ si morit clausit
mōchus si ul mīt sit ¶ si fuit metut neꝙ aut
si lesio pua ꝫ hys casibꝫ feriens clicum vl
clez non tenē adire papā ꝑmg cui ē m a lo
mortē m quo quilibz sacerdos ꝑt absolue
quēbz a quolibz ꝑbo ꝙ cui ē si sit ostiarg
alicꝫ potentē et non ex odio ul ꝓdito ꝑ
cussit ꝙ casus ē ¶ si percutiens sit mulier
ꝫ si sit fug et dub ledetur de eig absen
qui nō est m culpa ut si regulare ꝑcus
serit regulare nisi sit enormis excessus
¶ certus si non sit pauꝑ et non consuerit
menditare ¶ septmg si hz impubes octauꝫ
si hꝫet dimitos capitules de quibꝫ i via tmet
ꝫ hys casibꝫ feriens clez ꝑt absolui ab epo
¶ sunt etiā aligi casus m quibꝫ percutiens
clericū non indiget absolutōe ꝑmg ē si ea
disciplme ꝑcussit vt mgr ꝓlatus vl ꝑ
ꝙ cui ē iocositas cū leuitate ꝙ ¶ si mouet
cum tuerpib agentē cū uxore filia mrē
vl sozore ꝫ si vim vi repellit cū modea
mine i culpate tutele ut si ignorat eū
ee clericū ¶ certus si muenit eū ee i apos
tasia ꝑ trigm monitionē ¶ septmg si tuse
at ad artū pentz grū ut ad bigamiā
vl ad miliciā ubꝫ officiū zelus ꝫ ꝑ
dortozꝫ ꝺ̄ꝑmquꝫ affectus dūb uis et torrer
cio ludꝫ ¶ nisi ꝫ sit exceptꝫ si sit modea
mine rectus ¶ vl aligi sint casus reſuati
epo m quibꝫ sacerdotes curati nō ꝑnt

absolue vq cum fuit incestū deflorans aut
homicida Sacrilegq pris ꝓfessor vl sodomita
Trangressor voti ꝑiurq sortilegiaq Et menti
ta fides faciens incendia ꝓlis oppressor blas
phemq hetic⁹ dis adult pontifice sup hys
sp delictis addibit peccantes alij pnt a sim
plite solui ꝑm⁹ casus e Incestus q est ꝛz
maior et mior grauior e corp q fuit in ꝑmo
gradu q sanguis vl affimtatis corpal vl car
nalis vl spualis vel pris cū filia nō solū
carnali ꝛz etiā spuali filij cū mre. fris eid
sorore. filia aut spualis dic⁹ illiq q de fonte
leuauit vel baptizauit seu ad confirmatione
tenuit dic⁹ etiā filia sacdis spualis ulla eq
confessione audiuit horp eni gmixtio flagi
ciosa est et ad plectenda pena de hac dz
xo. qq. est et gnē ztē zq caq e defloratio
virginū violenta que dr raptus zq casus
e homicidū lq caq e sacrilegū qd gmittit
cū moniali siue cū ꝑsona religiosa uq casus
e violenta Tertio manuū in ꝑentes Sq e
Sodomia qd e vicū q naz ꝓpue fit de ma
iori sz de za et ba de quibq habet supo
Septimq e trasgressor voti cū deliberatione
animi octauq ꝑiurū maxime corp iudice
ad iugendū et dissungendū falsa matrimonia
et adsedendū aliq frent Nonq sacrilegū
vl sortilegū maxie fem de sacdis etate
Nentita fides ꝓtinet ad ꝑiurū Decimq incen
dia. r incendarij et vastatores domorp segetū
et vineaꝝ Undecimq ꝓlis oppssor sui ꝓximi

abortum et si sit fetus animatus e homicidium duo
decimo e blasphemia in deum vl in stos unde
alij scandalizant z decimo hesis sm errab
in fide sm pueros sacramentoz sm symoniacus
qui emit vl vendit sacramenta ecie quatuor
decimo adulterans qd pt ee ex pte uliis
vel uri vl etiaz de hijs committit platus
suis primarijs sm residentibq i mcie ecie
sm in decanatibq uxe suu beneplacitu vl
consuetudine ecie quittit sacerdotibq curatis
sed sacerdos curatq in di casu quo dubitat
dz remittere ad primarios in decanatibq et
illi si no sint ptatem dm remittere penitenb
ad primarios in mcie ecie residentes in
quibq dz ee maior discretio hijs sunt puncti
religiosis xane collecta p ingrem thomam yber
nicu anno dni m° cc xvi quos si quis vel
let extendere possit in tres lineas sm superfici
es constituere qz punctus fluens cit linea
et linea fluens cit superficie sm phm sed
collectoz volunt uti consilio cuda dicentis eoz
cetus pripies esto breuis ut cito dicta pri
piant animi docilis teneant qz fideles dime
supuacuu pleno dolore manet/ Doctrina em
quoq modo no fastidiu ingere solet vide
liz qualite si obstruxit fuerit et qntte si
plurior extiterit in quo utrobiq magno mode
ramine uti doz ne qd ad refectione queslibet
e sumat z ad suffectione deo hy collectoris
auctor volens mt sillam et curribm nauj
gare opusculu non minis obstruy n mb

prolixum copulare decreuit deo laus

Explicuit tres puncti essentiales religionis
xpiane et sunt libre quibz pbr̃ curatz in
regno bolzemie habere tenet̃ et est utilis

Sermo de Imploratione ad

Apostis frēs carissimi oēs hōmes sānitatē corpis quere. Sed q̄nus bona sit sānitas corpis mlto melioz ē sānitas cordis vnde oēs xp̄iani dnt spāliter op̄ orare vt illis deus dignetur sānitē aiē p̄ sua piete concede. Grand est p̄ sānitē corpis sz dupliciter p̄ salute aiē supplicand nr nimiū noctet si caro infirmatur in mundo ut aia i celum ascendat in celum vla quia sola corpis sānitē sollicitudinē geit aialibo et bestijs silis est/ sq. multi sunt qd peius est qui si infirmā ꝛperint in corpe dolent si aut in aia nō solū vulnerentur sz etiā moriant. nr sentiut omo vt dolent et vtinā qui in ipō corpe infirmant. ad ecclz currerent et medicinā de xp̄i mia postularent sed q̄ dolendū ē sunt aliqui qui in qua infirmitate sortilegos querut. aruspices et signos mtrogant p̄cantatores adhibent filacteria siue diabolica appendut aliquoties ligaturas ipas a clicis et religiosis arripiunt sed illi non sunt religiosi ul clerici sed aduocē diaboli videte frēs quia contestor vobis vt ista malicia si a clicis offerat nō acq̄escatis a tripe quia nō ē in eis venenū xp̄i sed venenū diaboli vnde et si corpus sanat infidelitate infelix aia gladio diaboli iugulatur etiā si vob dicat q̄ vos stabiles et leones dinas filacteria ipa contineant neo de illi sānitē ventura ē confidat qz est si p̄ ipas ligaturas aliq sānitē recoperint diu

ḡhor caliditas facit ꝯtra io aliq̃ens de carne
infirmitatē tollit q̃z ia aiam iugulat/ Dyabolꝰ
em̄ nō tm̄ corpꝰ q̃tū aiam rupit ocidē/ Deo
ad p̃bandos nos p̃mittit̄ ut aliq̄ infirmitas cadat
dumq; illi postea consentim⁹ ut p̃dicatores
vl filacteria ipōr̄ valeāt et p̃desse aliq̃ter
videāt̄ quia dyabolꝰ si offensꝰ fuisset̄ aūz
desinit p̃sequi carnē ꝯtra q̃ filacteria facit
et quicūq; consenserūt toti pugam efficiūtur
et insi digna egerint punam̄ nō ponit eande
pena etna vos vero fideles sāmte de xpo
rogate q̃ est vera lux Ad etnaz ꝯrite oleo
vos benedicto p̃ungite. eukaristia xi accipite
ḡhor si facit̄ non solum corpis sz et aie sanitē
recipiet̄ Ante oīa fideles stateras dolosas et
mensuras dures p̃ quas aut virum aut p̃xim
vel aliq̄ fraudulent̄ vendat̄ Non atq̃ est̄
hec̄ qua scriptū est In qua mensura mensi
fuerit̄ remetiet̄ vobis Et quotiens causas au
ditis iustū iudiciū iudicate et munera fuge
innocentes non accipite Nedū lucra tpalia q̃
vite p̃mia etna p̃dat̄ In etna stantes nolite
vos otiosis inuicem fabulis occupare Sunt em̄
q̃d penus est aliqui viri et p̃cipue mulieres
que tm̄ in etna dei verbo sanct̄ nr̄ verbū ma
iestat̄ dn̄ nr̄ ipe audeant nr̄ alios audire
p̃mittant ꝯtra tales sunt et p se et p illis
reddituri sunt rōem in die iudicij/ filios quos
in baptismate susceperit̄ stringite vos p ipos
fideiussores apud dn̄m exstitisse Et ideo ssp̃cos
castigare et corripe debet̄ ut q̃d ad iustū

castitate sobrietate vl ad maz ptmet fuaze
ostendant Ner solū eos vbis Sed ecc exrīs ad
bona opa puocate ut cū vob my eo qđ iustū
ē imitantur puemre vobiscū ad etna pma
mezeant steriū atz utiñ fres dilectissimi arguo
et prna plete ḡmoneo Et totis viribꝫ supplico
vt q̄ in vob boni sunt semp in bonis pseueran
cia teneat qz sptū est qui pseuerauit vsqz in
finē hic salu erit Eiu vero mala opa se
exēcre cognoscūt sine mora se corrigant et emen
dent vt cū dies udicij venit et pseuerantes
i bono et correcti a malo sil ad etna pmia p
uehant adiuuante dño q̄ vuit et ꝛegnat ꝛc

Bene nostis fres carissimi me vob fr-cepe
supplicasse et prna sollicitudine admoni
sse pit et contestatū esse ut ab sacrilegas
pagnoꝝ consuetudines obstinate minime debet
Sed ptū ad me multoꝝ relatōe puenit aput
aliquos puū pficit admonitio mea Et quasi vob
ego nō dicēs et p me et p vob mala sua red
dituꝝ in die udicij voem Et vobiscū mutue
ect etna supplicia sustinere Ego me aput deū
absoluo dum utiñ atz utiñ admoneo pit et
contestor vt nullo ex vob taricos et dimos aut
sortilegos requirat nec de qualibꝫ cā eos a
mfinite mtroget nullo sp ptantores adhibeat
qz q̄cūq; homo fecit malum statim pdet sac
mentū baptismi et otinuo sacrilegꝫ pagnuꝫ ef
ficitur Et nisi grandes elemosine et dura ac
prolixa pma subuenit metuū pibit Humilit et

augurria obſeruare nolite nr̄ m utmere pōtri aliqs
amicitias tātantes attende nr̄ ex illorp cantico
dyabolicas diuinaōes āmittere ꝑſumite Nullo
ex vob obſuet qua die de domo exiet vl qua
die itr̄ reuertat qz omes dies deꝰ fecit ſic
et ſcripta Et ſtrue ē dies ꝓmꝰ et dies 2ꝰ et
dies 3ꝰ 4mus et quartꝰ et q̄ntus et ſextus
et ſabbatū Et id fecit deꝰ oia bona valde Il
las vero non ſolū ſacrilegas ſz etiā ridiculoſas
ſternutaōes obſeruare et obſeruare nolite Cruciet
vob m quatiēs ꝓte fiūt nātitas ꝓperandi ſigna
te vob m nomī xp̄i et ſimbolū vl ozoem dn̄
tn̄ fidelit dicentes Secūd de dei adiutorio
itez agite Et qz q̄n ſuꝑdeā oia ſacrilegia deo
vobis mſpirante ꝙtepne vl deſpice repeiſ
ſcio ꝙ hoc moleſte acceptueꝝ ē dyabolꝰ
qua vos videt de amicicia vl de ſocietate
ſua diſtede et ſacrilegia ꝑ que vos decipiat
ꝙtepne aliquas negcias vobis ſtruerꝝ eſt nr̄
aliqua mſm̄itē timſſueꝝ aut aliqd al ꝑ mor
bum aut ꝑ enectaōne eſt ablatueꝝ qz ad
vos ꝓbandos hoc deus ꝑmittit fil ut agnoſ
cat vtrꝰ fidelit ad ipm̄ veniſ Et ſi tota
dyaboli machinamenta deſpic Et vtrꝰ plꝰ
valeat aput vos amor ſuꝰ ꝙ cruciꝰ aīal
amicicio Sed ſi ſcl aut 2ꝰ negcias quas
dyabolꝰ timiſcit tota aīa et tota fide ꝙpoſe
rit ſtm ipm̄ dyabolꝰ a vra mfeſtaōe re
pelle dignabit deꝰ ut mihi vos poſſit
ſua caliditate decipe hoies cū negligeūs
et facilis languida deſidia et fidem tepida

habent ꝙdeo etiã si meripiant nõ diu ꝓficerare
in opibꝫ dei possint Sed vbi se de ante dei
diaboli sacrilegijs abstinuerit et vl vnã dya
boli negtiã ꝓtulerint statim se penitent ad
deũ ginsos esse et machinamenta diaboli re
liquisse Et itez reuertunt ad obsuationes
augurioꝝ vclid cams ad vomitũ vos vero
quibꝫ deus et sapiam contulit et veza fide
dedit ita toto corde diaboli circũuencionẽs
despicite et fidelit vos ad deũ gũtite vt q̃
cũqz voluerit vob diabolꝫ imittẽ patiẽt
et fortiter tollet vt ad bto vob dicto pos
sitꝫ dns dedit dns abstulit sic dno placuit
ita fm̃ est ẽmlr et cũ apto sino et inte
gro corde dicatis Cruis nõ sepabit a cari
xpi Tribulacio an angustia an psecucio an
fames an nuditas an periculũ an gladiꝫ Do
mi aut xpiani ut tormentis sepant a xpo
Tepidi vero et negligentes interdũ otios
fabulis sepant Et si ad leue dapnũ ꝓtule
rint animo scandalisant et q̃ deum inue
nuerare ꝑsumunt Et ad nefanda ac detes
tanda augucia redeunt Sed forte dicit ali
quis q̃ sacrmꝫ q̃ augucia et catij vl dini
fregiter nob vera annũcient de hac re
scriptura diuina nob contestatur et admo
net Scia si veza mgi dixerint vob nolite
credẽ eis Temptat em̃ vos dns deꝫ noster
vtrũ timeatis eũ an non Sed itm̃ dicit q̃
terim aliquotiens si ꝓtanto ꝑd nõ fuerint
ꝓpt de morsu hydrꝝ aut de aliqua ĩ

infirmitate ppe usq; ad mortē multi pclitant
vmē frēs carissimi qz pmittit hoc deꝰ dyn
bolo sic sup̄ dri ad pbandā pplm xpianū
vt eū mīs p illa sacrilegia aliqua remedia
infirmīte recipe et a verū potuerint ag
noscē facilīq; postea dyabolo credant Sed q̄
toto corde xpianā religionē desiderat ꝯsydere
oz ut licet oīa tota nī vtute ꝗtepnat Timeō
ad ipd agit aplus increpans dies obsuarf
et tpa timeo ne sine cā laboauerī in vob
Cui aplus dicit q̄ qui augurīa obsuaret sine
cā doctrīā eius acciperent Et ideo q̄n̄ potest
circūuentoēs dyaboli fugite Et ad aīa oīa scito
te frēs q̄ ut vos ipos nec eos qui ad vos p
tinent ut animalia vrā nec reliqua substā vel
in pmis vebꝫ dyabolꝫ pt lede nisi q̄n̄ a
deo ptātē acepit Cui ut sī pob facultate
nullis fuit subuertē nisi dnō pmittente Et
sic in euangelio legimꝰ q̄n̄ ab hoīb⁹ expulsi
sunt demones rogauerūt ut in porcos ire
pmitterē Considerate g̃o frēs si in porcos an
si nō sūt demones mittere nisi a deo pmissioz
acciperent Cui ita erit infidelis vt eū bois
xpianis credat aliquis posse lede nisi deus
p sua dispensatiōe pmisert pmittit aut hoc
deus duabꝫ ex causis ut aut nos pobz si bom
sumꝰ aut castiget si peccōres Sed qui patient
dispensatiōne dnī tollerauerint et sic ia dri
q̄n̄ aliq; pdit dicit dns dedit dns abstulit
sic dno placuit ita factū est sit nom dni
benedictū p ista deo placita patientia aut

ozonā accipiet si iustus est aut mdulgentiā si
patr̄ ſt hoc attendite fres qz cū oem ſbam
dyabolus euertiſſ; nō dixit btus Job dns dedit
dyabolus abstulit ſed dixit dns dedit dns
abstulit vir em̄ ſtus noluit ysta gram dyalo
daze vt ie aliq; potuiſſet tolle' qđ deus nō
p̄miſiſſet auſ̄re ſū em̄ nr̄ filios nr̄ came
los nr̄ aſinos nr̄ oues bn̄ Job añ; dei p̄mittet
dymbolq ledēt ſuaze credamq; qz xpiams am
plius a ſſ faciat q; qđ iuſto ac ſecreto udi
cio ſuo potencia dina p̄miſit ſt ideo ctiſſi
credentes q; n̄l poſſimq; ꝑde' miſi q; m̄ nobis
deus p̄mittit auſ̄ri toto corde nos ad illiq
mām tendamq; et ſacl̄egas obſuacoēs fide
lit̄ relinq;tes de illiq; adultorio ſemp̄ p̄ſuma
mq; Nam̄ qm̄ ſup̄dict̄ mal̄ de carigys et
dīms et aucuſpicibq; uel filacteys et aliys q;
buſdibz augurijs credideit et ſi
et ſi ozet et iugit ad eccl̄iam ꝯrat ſi largas
elemoſinas faciat et ſi corpuſculū ſuū i oīm
afflictione ꝯtinueit nichil ei ꝑderit q; dm
illa ſacl̄egia nō relinq;rit qz impia illa obſua
cio uta oīa ysta bona ſubrunt et euertit ut ille
qui cū hijs malis ecc̄ aliqua bona opa exercere
voluit ei ꝑdeſſe nō̄ poſſint qz vm̄ est qđ dixit
Aplus non poteſtis calicē dn̄ bibe' et calicē
demoniorū non poteſtis mense dn̄ ꝑticipes ee
et mense demoniorū Et dns in euāg Nemo
pt̄ duobq; dnis ſeruire ſi qua re non dixit xpia
ni ad arbores vota vouē nr̄ ad fontes ozare
ſi ſe volunt ꝑ gram dei etno ſupplicio liberā

Et io q̃cũq̃ aut in agro aut in villa aut ꝙ̃
villam aliquas arbores aut aras vl quelibet
fana habuerit vbi inscĩ hoĩes solent aliqua
vota reddere si eas nõ destruxerint aut succen-
derint in hijs sacrilegijs q̃ ibi facta fuerint
sine dubio ptripes erunt nã id quale ẽ q̃
q̃ arbores illi vbi vota reddant̃ ceciderint
nemo sibi ex illis arboribꝫ lignũ vl fotũ auferat
et videte miseriã ul stulticiã q̃ñs hũãm ar-
boribꝫ mortuis honorẽ impendunt et dei vi-
uentis precepta q̃tẽnunt ꝓpter arbores non
sunt ausi mittere in fotũ et seipsos ptripitant
t̃ misit Et ideo q̃ñ hoc malũ hucusq̃ nõ
obstauit gaudeat et deo gratias agat et fide-
liũ in bonis opibꝫ ꝓficere ostendat Cui
vero in ipsũ diabolicis rebꝫ hucusq̃ captiuato
se diabolo tradidit toto corde penitere ꝙ̃at
Et ea supdicta sacrilegia cũ oi horrore fugiat
et ꝙtẽnat vt illi deus indulgẽciã dare et
ad celũ beatitudinẽ ob q̃dam noĩe suũ faciat
peruenire Et sic est finis hũ sermo

¶ Tractatus rationis et conscien de salutifera sumpti=
one pabuli corporis dñi mri ihesu xpi an ano

Multor tam clericor qm laicor grecla est
no modica occupatio quib et ptio dubiosa
quo quib se habere deceat in celebrando vel
communicando Crudo iudicio accedere Cruo accedentes
mota vel dispositi esse aut quibq motivis vel mdispo
sitis abstinere deceat et an melius sit otinue
sumere corpus xpi. frequiet. aut raro. De tam utili
et multis quodmodo necessaria matia sepe mirogatus
pluries mirogatus audivi maria et vidi Ner tm
adhuc sic quietus sum qui sepe discrepte et lutigem
timeo quo iam volo accedere iam nolo. hinc attra
hor. illinc retrahor. nue spe dine misericordie ai
mor ut facad me timore mserie ostacie. aut
distracti iudicij terreor ut dmittad et uta nescio
quid deo magis placeat. quid m magis expediat
Vereor me sepius accede dii abstinendii e, et dii accc
dendii e omitte. imo quia tandiu disputando mens
dubito qr quia disputande tempus trancit vel alias i
pdimetu offrit et negligo/ licet aute hmi dubijs
et tot ambiguitatibq ostacie satisfacie no valeam
et licet his no nuq valde bona sit. qr ex ea frequenti
discussio ostacie ut plet homo scrupm. qr tame
ostacia quia erronea vel minus scrupulosa e/ et ad
vna parte vel nichil imo movere debet. Deo iusu
e michi. iudicat qui voluerit an bn. qr no e imo
casu. aut supfluu. audita lecta et cogitata et que
ad hoc deus dare pt prut pe iuvare dignabit
in vnu quasi ducili caulu coportare et utriusq
partis motiva ssa quadam disputationis lucta colludere
si forte ex hac ocertatione magis affleat q pes fortiores
vacues habeat. et p quis cui homo magis debeat

a tali motivo movet quo vel ad oppositam partem

consentiē ¶ Et qz m duello ut plurimū dz eē ps uadēs
ps̄ona defendēs · et arbiter dissimēs ¶ Sit vacio q
semp deperat ad optima aggredies ¶ Sit costricta ul
remordēs ul timida se defendēs ¶ Illa ē em q̄ sit
a cōmunione ut̄ahit ul retrahit ¶ Sit voluntas super-
arbiter iudicatis que eam triumphet ¶ Et qz hec elegēs
quid sit agendū ¶ Aggrediat ergo vacio costricta
ut pote mingz iuste agēde ul nimis timida m hec
verba Vacio ¶ Cuare a tam nobili sancto · ac
salubri ope abstines · et sic fugis a facie dn̄i qui
se nobis appinquare voluit et per natiē mē assūp
tionē et hanc sacrā cōmunione p quā sic nobis tu
esse usq; ad cōsumacōz seculi repromisit · q̄ no ē
alia nacio q̄ habeat deos appinquantes sibi sic adest
nobis deus mē Consa ¶ Et quare debeē attēdē
Vac nulla ne causa habes que te attendendū
inducat Consa Habeo quide motiua que me
sepe multū inclinat · habeo et alia q̄ me retrahut
ul ētradat ¶ Et qz nodū uideo q̄ magis tōbilia
et sequēda sint · hinc ē q̄ in illo dubio tōstituta
dimitto Vacio ¶ Tuā in isto dubio abstines · et
no magis oppta ptē eligis et agendis Consa
Arduū res ē corpz dimittū suscipē · et nullatenus
attemptanda / nisi pua bona racione Ad dimissōz
uō uidet suffice si quis no habeat ponderatem
racionē que magis ad attendendū q̄ abstinendū
esse psuadeat · quāq; nodū habeo · abstinendū /
melius esse determino Vacio Dic vacabis ad at
tendendū inclinatis Consa Has a te audire ex
pecto ex quo metū certame vis ingredi · et me
no tacz recte agentē vpsendē q̄ abstineo Motiua

em dubia et ēsiones ptis mee q̄ uelut irrēbile
reputatis· adducā· et tuas ꝓpossā racionēs eidem
Racio placet quod dicis dummodo nō pteriuire
ꝑ id q̄d racionis ē sequi voluerus et magis cōbulis
motuis cōsentire Consciā putas me libenter
et sine graui pena vite huius ferre miseriam·
et q̄ nō magis quieta esse vellem et certa· q̄m
sic indubio fluctuare Certa igit sis et tu gau
dio et gratu animo rēspica de q̄uis cra ꝑte red
diderus me securā Racio Certitudine nō ꝑmitto
ꝑ hoc debet tibi sufficere si racionabiliuus ee q̄ ac
cedis q̄ q̄ abstineas potero ꝑsuadē Consciā.
optime tētabor Racio Dic ergo nūquid nō
monet te satis tanta utilitas et q̄solacio totius
ecclesie ꝑqua institutū ē missē officiū Consciā
Verū est illa Racio Cui hoc ignorat michil
mirū ē si mihi ad celebrādū affiat Consciā
Et si aliquid intelligo ut fide dignio· minus utiq̄
est q̄ scire velim ut debeā desidero aute ex colla
cione tua ampliuus erudiri Racio Sacmētū
corpis xpi est rēdemptoris mei et redēptoris mei
viale dulassimū· pignus hereditatis etne· futue
iocunditatis amabile pludiū arra sponse iocunde
diuine celutis ei donatū ecclesie in lutētis
cū triumphante suaue glutimiū et inmis fenalis
dū cande dulcedine qua illa frui sine velamto:
Ista habi sub mirabili sacmēto· cū veritas ibi
reuelata hi habet palliata Sed licet aut dubitet
habeat idem tamē indubitāt ē quod et de quo
gaudiū hic ē illic habet utrobiq̄ veracit pmb ē.

Sed illic sub tm̃sibili spē feliat' iudet. hic sub spe vi
sibili mirabilit' occultat' & p illa celestis ierusalē
habet deū suū iocūdius ista interius mīlitas hz
eū mrabilius illa hz ōmo seruē. ista mūltā pfiae
illa feliat'. ista salubrit' & p illa in hō pūlegiata
ē qz no pt sic ista deficere nec ultra sponsū amittē
habz et ista qđ illa no hz. qz pt mire pficē et
dilectū amplius possidē Tanus aut estimare suf
ficiat quāta utilitas et gsolacio ecclie sancte
ueniat dū tātū bonū quasi de celis ei mittit
et p fidelem mistz pmitat Putas eiā quāte
dulcedinis et iocunditatis ē tante rei sacramēt
vbo gficē. habē p̄cul grecta rememoratiōe. ore sumē
et alijs mīstrāē & in chor inter cēt sibi dilectos
sibi sponsū et sponsā pamphū amoris et me
diatorē existere. gratia ocō. nota spōse qđ dilecti
sui pmiā ut ehemēt affectat sponso deferre sīl
et referre et mox reportāē sponse plenā sponsi
gratiā qua pat̄ē et desiderīū cordis eius tribuē
exhibē pmiā. et premia. primo mīstro cōmittē ut
ipm sponsū spōse pnitet Cuius pt spōsa n amaē
tā utilem sibi mistz quin eū spōso cordialiter
recōmendāt Aut quō spōsa ipe no diliget eū
in tā grato et amabili sibi seruitis occupatu Multū
cens̄ dilig eui tam secreta. tā nobilia gmittat
Dat aut gratiosas quāta sit adtale mistz bē
uolentia utcūq̄ Este sponsi tribuit et sponsa
amīt ac uice sua cōmittit ut magnū illud bō
quod sponse trasmittit ipe sumat participet et
ipsa feliciat. qui tāto placet apliꝰ cito dilectā
faciet Est et aliud nō minꝰ allectiuū

qđ tñ ex cade radice tō surgit Tuus ē em̄ ꝙ nō
merito delectari debeat occasionē p̄bere devotis af-
fectibꝫ · suspiriis et cōpunctionibꝫ · et seruire fidelibꝫ
ad tot et tātas oblationes spuales quas hñt · misse ac-
tando · corp̄ xp̄i uidendo reuerent' adorando · et memoriā
agendo suē sanctissē passionis · maxīe cū minister ōnis
sperāe possit et debeat ꝙ fideles devotionē quā eo
mīstrante p̄cipiunt nō michil in cū saltē optando refundāt
ꝫ si nō sufficiat motiuū alluties attendat quasi cogens
Nam Nonne cunctis sacdotibꝫ cōmissū ē tanti mīsterii
officiū ut illud offerant p̄ uiuis et mortuis et in medio
dicte passionis dicente dño Hoc facite in meā cōme-
morationē Et si officiū eoꝝ necesse ē ul utile sancte
matri ecclie cui illud ei uolunt subtrahē et negligere
sine causa p̄t quod ipsa eos elegit et tāta ꝙtulit dig-
tate Et si nō reputat illud necessariū ut utile cui
assumē uoluerunt Nonne erūt quasi conductī indē
p xp̄i fideles qui ad hoc sacdotibꝫ iunte stipendia offert
et būficient · ut alijs magis liberi pijoꝝ saluti
hoc acceptabile sacrificiū offerat Alie em̄ oīes coīa
nō plus et aliqñ minꝰ ualent orationibꝫ devotoꝝ suppli-
cū nisi ingntiū gerunt officiū ecclie et ēntat p̄sona et
quo melius p̄bn factoribꝫ oratoribꝫ et amicis sacr
facē · aut quid gratius exhibē eis · aut quod pijoꝝ
ut ꝑ ipsis patris sacrificiū manus p̄nt offerre · Licet sit
ꝙ nō solū utilitate mdūē ꝫ necessitate quasi adsit
quete celebratiōis cōpellē eos uident p̄certi cū pi-
culū sit in mora · et defectū infirmitas regulariter
aut alius defectus ul impedimentū possit intervenire
utra ꝙ diu nō aut forte nullꝰ celebrāe contingat
Consilia Multū deuenient' p̄sbiteri quātū ē ex-
pte officij ut būficij celebrandi esse suasisse Ratio

Constat ergo q̄ ꝑsbit tota diligencia tenari dz ut te
lebret nr abstinere msi causam habeat absq; hac
Consia Non solū no uideo quo id nege ꝑ ultra
modū mirari incipio q̄ ꝑsbiter talia no adiuuit
ul si adiuuit quo multa ta facilit et ex minimis causis
missas omittit. attedit ta difficulter et leuissime
se retrahi ut impediri permittit Racio No retrahit
monetis contra te ipz si tm causa moueris contra te
ipz Nam tu te huic officij cura angat. quid cause
habes ut iudices abstinendū Consia Audito q̄ a
me causas habere nelles retrahentes cū ego magis
cupiā a te inducentes audire. uerutamē ne ꝓterui
et tot diuti uiolare aut no seruare uidear respondeo
q̄ sic ratio tua ad eū qui ꝑsbiter no est nulla ee uide3
sic ad eū ꝑsbiterū qui no ꝑsbitero ul laico cui dispo
sitq; est nulla efficaciā habere ꝓbat2 Celebrare enim
quatribus in se sanctū. ecclesie ꝓfectiū. et mi tāq̄
sacerdoti commissū sit. ego tamē talē indispositoēm
hns ꝓpter quā laico no expediret ministrare nec li
cite possit nr debeo eo q̄ sacdos sit attende Attendit
cū auctoritate celebrādi tribuit no sanctitate. sacdos ē
q̄ pitor, et ad celebrandū mihi digni et si cora hoīe
celebrare permittat2 cora deo tam id agere discrete pro
hibet2, et si fecerit. iudicatū sibi manducat et bibit
ndpt igit2 ut tu dapnatois mee ꝓcio alioq; saluti
prudeam. cū mil ꝓpt hoc si omnipotēs mundū luceret2
aliō uō fuc determinatū patat2 Nisi ergo ꝓbauerit
q̄ mi ut xpiano conuenire conuenit celebrādū esse hoc
officij no conuenientes Racio Satis auges mi labore
Consia Tu me inuocasti Racio placet t̄ q̄ respon
Consia Neq̄quid ꝑ magis ut vehementer audire
cupiā si ta magna ac dulcia habeat meritameta
no ꝑsbiter. qualia q̄ presbitero adhuc isti. que si

talia fuerint redargutia me fatebor et victu Racio
Non pt ee equale ep oia q̄ mouē pnt xpiānū q̄rig
cia pfpitero conuenit · ꝫ ultra hoc hz aliquid dignitas sacdtij Rone aut tibi dz sufficere ſ papua et
maxima motiua que hz pfpit hz et quilibz xpiāng
ul saltē sufficacia motiua et fortiora pista parte
q̄m alia Consciā Bn contentabor Racio Credis
m hoc sacmēto panē celeste dari · contmcte mſe
omē delectamcto et oez ſuauitate saporis Consciā
Cuius de hoc dubitabit · mſi mercedulus cū hoc diat
sacra ſptua Racio Desideras ne illa delectacoz
pape z gustare dulcedinē Consciā Nequaq̄ de
hoc q̄ris mſi ludendo Racio Minime ludo · no
eni ſum̄g in tali materia ꝫ q̄ ſtare possū ſm̄ ſi enſoes
tuas pōres An habeas motiua que te retrahant
a tante gustu dulcedinis Consciā Intelligo q̄ ot
cultē me ſubsemando redargius · ꝫ ne ꝫpposito meo
distrahā ad alia · quesō te de hoc no q̄ras Nam
q̄nus peccatis et vicijs meis abhac dulā q̄olacōe ſe
cludar ſ̄ppō tn c q̄ſ ſume desidero qua i oibz ſtu
dijs et exercitijs meis quero et optimere laboro r
Racio Juste moueris et bonū est desiderū Et ſic
mirandū essz ſi hoc desiderū no haberes · ſi no mi
nus mirabile uidet q̄ habens tale desiderū a
ſuſceptōe illius ſacmēti te remoueas in quo ſtis aut
credis illa ſuauitate qua q̄ris · verissie cōmeri
Cui em no mirū uideat ſi quis vinū appeteret et
vas nollet tangē in quo esset Consciā Imo vehe
deres ſi ſolū hic ut melius q̄ alibi hauriret illa
dulcedo Nunc aut aliquotes alijs exercitijs et per
alia media melius uidet posse hauriri illa dulcedo
ut pote · in ſecreta oroc q̄ſ in celebritate ſplenpn

Nam q̄nq̄ genu flectentes i angulo · plus deuo
cionis et ꝙpiacois ꝓpiunt q̄ ꝑsp̄iter celebrans i
alteri Ratio licet aliq̄ celebrans actione distrac
tionis habeat · tenetis tamē paribꝫ ee no potest
q̄ quib magis ꝓmotiuū ad deuotionē habeat ꝙ
alia media q̄ ꝑ studiū · pntia em corporis xp̄i sub
hoc sacmēto que adhibenda deuotionē ordinata e
Si no e ꝓmotiua adq̄ grē · neq̄ e impeditiua gr̄e
e expte sua Consia Si nostro cur magis alibi
q̄ hic · eque ignoro cur magis hic q̄ alibi sit
querenda Ratio Tua hic e fons totius dulce
dis et gratie hic gra magis in fonte suo bibit
imo fons pe pietatis et misericordie sumitur
ac totius bonitatis plenitudo Nichil aut eorum habz
riuuli q̄ce · et fonte differe du pt haberi Esto ig̃:
q̄ alibi tm bn possit haberi qd̄ queat · melius tm · io
tridiuus · et quotidianus sermus e arbore fit et fructu
q̄ solū fructū habere Consia O quid multi
hinc fonte susceperunt qui de eius dulcedine michil
sciunt fons ergo dia pt et i veritate e No tm qd̄
patens ꝑ signatq̄ Hic septus e Ortq̄ quelibz fons
signatus Ratio Ista ee e ut dicis de hijs qui
ad exteriora effusi ad intra no respiciunt Tuos
ples ei dixerī qui nucleū naturalit dulce sciūt
volentes · du no comminuit · ꝑ sit cū testa deglutiūt
michil pape pnt latentis intra dulcedinis Hic
venera et multo aplius ingressu spuali e · ubi ipa
q̄sedrato masticatoris locu hz ita q̄ sm ipa sapidu
michil e · de illius uo qui q̄sederat id q̄ trahunt et
sumut · no estimo q̄ loquacus Consia imo et
de eis qui valde conat adūte et libentissime degustaret

Ner dehor pegrina testioma qrē necesse ē Tu em
upa testis ⁊ cs · et melius me nosti quotiēs adhuc
sonte accessimus · mstabamq; et tu affluentie to
nabam² Nichil tn ēpertaiuimq; msi cor trepidū
dureū et triste In hns aut ego nulla ggno sto dul
cedinē Tu si aliud sapis edicito Racio No erat
intentionis mee placere dulcedinē ⁊ cordis tui ꝑ
sacmēti Ei ergo dulcis et rectus ē dns ymo upa
dulcedo · qua pt sumi sine dulcedine Confia
Aut quatuliꝯ in se dulcis ego si dulcedinē no ꝓpio
qua dulce ⁊ michi ut ad esse dulcedinē iudicabo
Racio Audes dicē te nuq; sacmēti hq ꝓcepisse;
dulcedinē Confia fatcor ut uerū dica et ne
ingrata iudicer no nuq; dulce affectui me hmisse
an ut post ut ea upa suptione ⁊ uale qe erā
alis dū nulla esꝫ sacmēti memoria · sensi Nestio
utq; illa fuerat samitas sacmēti / sic sptū ē / spus
ubi uult spirat et nescis unde ueniat aut quo
uadat Racio No dubites omeq; hmodi uerā
dulcedinē · omeq; utute · deuotioq; aut gratie · a xpo
capite mes fluere Ciuq; quidq; corpeq; no solu ept
ues hic sub specie gtenta ꝫ ea sacmēti Cui²
orōi · meditacōi · ut altera pietatis exercitio alteri
bui pt q; p upm hoi delectatio spualis proueniat
mitomagis et rectius dulcedo hoi cu hoc sacmēto
o caupato proueniens eius ututi pt astbi · cu hi² no
solu opus fiat q; qd' dns uoluit esse qrē ꝫ erā
motiuū p quod homo excitat² addeuotioē / cu pns sit
oib; gre fons et dator ⁊ quatu ad hoc · occupatei cu
hoc sacmēto · mistrādo · ul sumēdo · oib; exercitiis
prestantius ē in tantu qe erā s̄ualitu no indigno
daret² et nulla grā habitualis mfunderet² · adhuc

esset mire delectabile. ut patz in xpo. qui sic deside
vio desiderauit hoc pascha manducare cu discipul
Dic sine dubio dilectabilit corpg suu sacramentalit
suppsit. nulla tn mde gracia gsentq Quod on
locridius. dulcius aut delectabilius potest esse
quia habere psonaliter et tporalit dnm ihm
xpm. domu utiq excellentissmu et tocq spualis
delectacois obiectu seu materia causa efficiente
et fine Et hec e dulcedo que huic sacmento sin
gulariu e et ei nuq deest. In qua et trascendit
oia alia sacmenta Hec on e q sola. attendere
desideriu humilitate ingerere cotritioq mducere
pbere fiducia. spem erigere. ad amore nflama.
nfinde gaudiu. exultare ad uenerem. tota mete
liqfacte et oblectare deberet. et ad affectus dulas
simos puocare ppt hec em in nobis exultandi
tanti bonu pncia e mdulta. nec qtu adhoc obstat
indignitas cugeuq p qnto quis indignior e
tato maior sibi fit gracia et tato magis mouei
deberet Ob qua em alia causa tredendu e deu
horibq manifeste indignis tata exhibe pietate
corpale nudetz pnciaq ihu xpi. nisi ad qfunde du
et cotinendu piutate cor sua largiflua pie
tate. qua aditentes erubescat uerecant et reu
tantur Cossa Si ad tactione attedit michil
uerius dici pt qp tati bonu pncia esse dulassima
Ez s me ipq et expta qdero nescio quid loqr
mst qp supmirabile et mscrabile ee undet qp tate
dulcedinis pncia cordi meo ne du michil delectabilis
gferre sentio p nec amaritudine duritia et ihu
litate eius in aliq minui ut tolli papio Ratio
Et quod s aliq reddit magis amarq Consio

Confutabā hñ et hoc ē qđ' mgis me mouīt Tua em
nide amicitudiē repōto vnde alij polent et omēs
ḡeut haurire dilectōnē · nō solū nō habes attendēdi
ḡ magis ut uidetur abstinēdi motiuū Ratio Audeo
me nō penitꝰ laborasse īpectuū que mihi collatē
tota salte hanc a te nō celebrandi ratione extorsi
et hāc ratiē multos irrationabilit' moueri estimo existimo
qui nō nisi exhilarādē ut pigritia abstinentes · di
cit se nō hīe gram Tumbo cōuicientissīe vndē
pt ubo bti bernhardi dicentis mquoda simone
omnes causam nobis deesse gratiā ḡ iustius
forsitan ipa cōgerit sibi gratiā deesse nō Consa
deret quib sine gra ad tantū sacmētū accedē
Ratio Quid mtelligis p gram Inspi
ratiē dei et mētis affectū affectū · r habes ne
īspiratiōis diuine notiā ut mtelligas qn tibi dē
cōmūtandū esse īspiret Consa Non aliā mihi ip
sum sentio me ad cōmūnē dilatari ut ardentiē
affici · credo hoc opus esse diuine īspiratiōis Nō
em puto q diabolꝰ hoc īmittat Ratio · Quid si eto
signo ignōrares qn tibi dē īspirauit · nō tm debēs
expectare donec tibi dns daret hoc signū ubi em ḡ
scripturā et ratiē habet quid agendū sit · sibi signū
expectare · gratiōs piū est · et deū temptare Quato
mīnꝰ igit expectanda ē īspiratiō ubi signū tam
fallax habet et nulla penitꝰ certitudo · cū em ctū sit
diabolū īreuerentia dei delectari · quis dubitet qui
sepe quos scit indignos īstiget ad cōmūnē ēstēq
et deū īhonoret et iudiciū sibi māducet et bibat
An credis q iudas īspiratē deo receperit cōpg xpi
Consa Minime crediderim hec · ḡ uerbis tuis sic
me ponis īdubiū q penitꝰ ignoro quid dicā aut

clugam · hactenꝰ ẽm habui pro signo papie ut ac
cederẽ · qñ in me sensi aliquid desiderii ut feruoris
¶ qñ illud i me nõ repsi · abstinere · ¶ Tua uõ hꝰ
uideris in deseruẽ · ualde erudiri desidero qđ in hoc
uitatis sit · ut erroris lateat · Ranꝰ Aliud ẽ habẽ
desiderii aliud sensibilem desiderii preptẽ ¶ Equidẽ
sine desidio nemo debꝫ accedere ¶ Cui aut xpianꝰ
sic uiuẽ decreat ut semp mereat2 accipe · magꝝ debꝫ
ee sine desidio huic et toties sumedi · qñ et quotiẽs
quemet' potit et accedere expedire ¶ In hoc uõ milti
errat qui solet sibi pfigere i anõ nõ misi toties i anno
ut septimana celebraze ¶ Hoc ẽ obitꝰ ponẽ grẽ
et admoniacoi dei · et quasi tẽpꝫ miseracois dñi ·
i sua ptate gstituẽ · ita qꝫ etiã si deꝫ uellet remee p
graz · ipi sue detimiati in gtiarii · cũ magis dignꝰ
et iustꝰ esse · ut sic oculi nuez i malꝫ dnoz suoz
q sic esse oculi · mei ad dñm · hntes ad hoc dilige
tissimꝰ respectꝰ q qntuꝫ ẽt tẽpꝫ bñplacati diuiñ
q tuc qñtꝰ i nobis ẽ esseñ dispositi et pati ¶ Si qꝫ
aut illa dispoicꝫ mse iudicaze uoluerit ex sensibꝫ
cordis copunctõe · pfusioe lacrimaꝝ · feruoe mentis
et sibꝫ sentimentis · itaqꝫ tuc credit se dispositũ
qñ aliquid taliñ sentit · et qñ nõ pcipit · mdispo
tũ · mcaute ualde ambulat et sepissime decapit2
nitoties ẽm qui michil taliñ hnt fuit i magno
statu grẽ et qui hnt · imo extra graz gratiñ fac
ente ¶ Consõa uellem declaracõe huiꝰ habere
Ranꝰ pmiñ se accipe ¶ Sepe qmigrit hoiez abhinod
feruidis affectibꝫ impediri · sine dculpa sua · imo
ai magno merito · Non ẽm pnt hoies cotice co
sorti semis · languentes corpe grauati · magnis

ciuib⁹ et laboribꝫ ꝑdicando ꝯfessiones audiendo · cura
infirmoꝝ et aliox necessaria gerendo magnas i
oroc papé ut expectare dulcedines et quasi ipm
esset horis ꝑhis opibꝫ remouere a sacmēto pietatis
et illud ꝑuare cra sacmētali refectiōe Cui autē
expedietia uoluntaria cogit². aut ex caritate eligit
ꝑ salute proxi adulta oroib⁹ ut ꝯplacitis studio
se subtrahē · et laboriosas tediosas et amaras ac
tripaces ad dei gtiaz tollerat ut cui nō pt se
ad huiusmodi affectus exercere Consia Ego ipa
reddere tales ꝓhibendos cōmuniter · ꝑ mīng fecerit
esse admittendos Racio Et quia mīng requiet
Consia Cruia uident² utraz mīng esse dispositi
Racio Primo nō sit quib⁹ tantū laboribꝫ gtiaty et
ciuib⁹ · qui adhuc possit uacare huic officio et hīs
que ad hoc necessaria sut utpote discussioni ꝑprie
cōfactie · ꝯfessioni oroib⁹ · ac oroibꝫ ex debito diei
dis · quaꝝ uacone dei exterioꝝ ut mteioꝝ otia
pacis et laboris · mīng dedita affectui sentiat
nō uideo qua de ea debeat abstinē · cui illa cōpleat
ut pmissu e et ꝑsuppont². ad que de iure tenet²
et msup opibꝫ pīs intendat Cruc utraz eu magis
ad gratiaꝝ dei disponit qua reddat mdignu Consia
Ego mtelleri et hactenꝰ credidi ꝙ hō sacmētu
esset ei deuotiōe sumendu · Racio Ista e ex quid
putas ee deuotiōe Consia Nō aliud nisi
sic describi solet ꝑ mptitudinē animi et feruore
bene voluntatis ad deo ꝓuidu · qua mens cōsibe
nō ualens teritus manifestat indigis · Racio putas
ꝙ illa sola habeat² et ondat² in suspiriis et lac
mis · et nō etiā in ꝑdicando ꝯfessiōes audiendo

et alijs q̄ribꝫ mic̄ tā corpalibꝫ q̄ spūalibꝫ c
Bene credo q̄ cīa īm̄ istis habeat⁹. ꝫ ut q̄nt' magis
at dulcius m̄ abstractōe q̄ occupatōe Racio Licet
assistit m̄ gr̄a dei ꝫ licet ut cōiter ḡtēplatiui magis
deuoti sint et feruidi. nō ꝓpt' hoc artius homo
negāda ē cōmūnio Cui cīa unq̄ cōtēplatiuꝰ
magis deuotꝰ sit alio. nec tm̄ ꝓpt' hoc mīng de-
uotꝰ abstinē tenet⁹ maxīe cū bonitas hois multo
plus assistat i vtute animi q̄ feruore Cōssīa
Vō habeo q̄d opponā q̄ talibꝫ p̄ns q̄ribꝫ uacās
p̄suppositis eis q̄ p̄missa sut cīa secūd' possit
attendere licet cīa nō notabiliꝫ mse dulcoꝛem
sentiat ut feruorē Racio Et quid si quis nullis
alijs curis pgrauatꝰ solū ḡtēplatōi et orōi di-
ligent' uacet et cū pax a' mētib⁹ talium pcipiat
Cōssīa Certe ego nō ꝛputarē bonū signū Ra.
Non credis q̄ multis suauitas illa q̄ magna
dei gr̄a negat⁹. et ad magnū bonū ipōz Cōssīa
Sepe id scīptū vepi et audiui et iō negare non
audeo hoc tm̄ scio q̄ ōes. cīa uales pbati i
uita dolent de subtractōe huiusmoi gr̄e et cā
piculosā sibi ꝛputat ac penalē Racio Piculosa
solet esse temptatio carnis et penalis maxīe
hoi spūali mēsilomiq̄ tm̄ q̄ spāli gr̄atia et ad
magnū bonū sui imissa ut p̄missa fiut apto
Cōssīa Scīptura testat⁹ q̄d dicīs. vellem si pla-
ceret audire ad quid ualeat hoi cui de q̄ loq̄m⁹
gr̄e subtractio Racio valet quidē ad q̄seruandā
humilitatē ut aut bñ hēat de sup dicta. fmone. lv.
Argumentū superbie piculo gr̄e ē et ad q̄rendā

vana gtia cuq; ex talibq; greis magna sepe sunt
ercasio in trib; ado q; qui tali semp cosolatoe gau
deret. difficillime posset a uanitate spus et i am
gta pseuari nisi refrenaret ptaciones Sic de
paulo cuq; ia merui legit. q; datus e ei stimulus
carnis ne ei magtudo reuelacoi extolleret //
vel p tribulaciones exteriores quibq; nunc tacuit aliqs
sanctoq; qui hmoi dulcedinibq; foueb[antur]
hmo nc ungo beatissima Et ideo hoc fit q; quamus
no nisi iutute diuini auxilij et dono gre supne
nobis celestia sapiant & terrena uilescat Et
deus bn posset p gra sua omem difficultate amo
uere et facere q; terrena nichil sapent & sola
celestia. sic horibq; solet ingere hmoi dulcedie
mebriatis Non tn ut sic pure nobis tui supna r
agere. & era humano mo salute meam operari ne
torpeamq; otio & exercitem et qsi adiutores dei
sumq; ut aut aptius Si uo deus talibq; gracijs
semp horis usitaret. et cu hoc a superbia et uana
gloria pseruaret. diuino et no humano modo
secu agere uideret q; in nullo apperet horis i
firmitas Ut igit humano mo et no penitq; sup
naturalit' agat cu horis. Contigit aliq; dare
dulcedine. aliq; negare. ut homo ex illo gra
dei cognoscens fiducia arripiat q; stinc uo ins
curitate. defectu. et infirmitate sua. agnoscat. ut
si semp data fuerit. opportunu e ut temptacoe
ut tribulacoe tempet gaudiu et mens horis ne
castiuiat refrenet Valet quoq; huiusmodi

subtractio gre. ut hoi timor meream ne ta delectabili
bono. ta hic qa infinitis p̄uct. ac eo ardentius
tendat ad etna uita ubi semp habitandu e. atq;
ut p fidem abulates mereamr plerisq; em illa sem
suauitate dotati magis gustu et experientie studet
mmiti q̄ fidei. et q̄ alias ocupatoes et spa fugiut
ac orci ut etplacoi uacat plus desiderio illius
q̄placoib q̄ p gta dei. ut acq̄sitoe ututu. nr no
ut tam desiderabile donu fructaus despemus.
acceptemq; gratiis. et cauaus custodiamq; accep
tu. No em volt dns p̄pendi et ulcstere dona
sua. donu ut nos udetes q̄ p̄uati illa gra mox
graues ad bona sumq; et pigri. distamq; grati ce.
et no meis uiribq; sz gre dei assite. quocies nos p̄mptos
et hilares in eius seruitio exp̄mq. ac p hoc timea q
udicare alios exappente cor segnitie. sz magis
q̄ntam cis utpote a gra dei desertis. postremo.
sepe prouidet mlto diuina miseratio mdistrom
nre. ne udelicz illa dulcedme sectantes. uires mas
ultra modu et irrobiliter costimamq; Consia ppe
hendo eacde munitri qd diais. et grauiter uelle
atqe. nr aliqtenq; ppt hoc abstme. qn q̄ hijs causs
me no sentire affectam sz q̄ timeo id q̄ ira dei
et meis peccatis accide ideo sepius me abstinuisse
eccls. Ratio Tmore no replio si tame no minus
aut irrobilis no fuerit sz hoc habere gressu et per
suasu uidear. no ppt hoc abstmedu ee q̄ quis no
sensibilit sz hmoi dulces affectq; tu q̄ multas
causis boms q̄nq; hai no donet. Consia Non ha
beo quid opponā sz quid essz agendu si sorte a deere

hos affectus ex pcis meis subtrahi Raab Nō desa-
cali potes hoc scire · nec debes illi credulitate tibi
fingē nisi mota euidenti ratione si quis tm hoc
sciret a fremē recedēt · adhuc nō aparet ab hoc
comunione dimittē · magne si essent pcta diu ptita
p quibus contritio et confessio precessisset et satisfactio
ut completa ut salte realiter cēt incepta Nō c em
credibile qn alqs ppt pcta deleta · plene q ad
macula deus subtrahat gratiā deuotis · cui ingressu
terre promissionis negauit moysi ppt pcm longe
an ptita · Inquo negō constat nec ei similē
e fidelissimu dei famulu tanto tpe sme digno
fructu prie sordusse Sa nō recedēt de hoc facē
ppt pcā reuerentia ut uetera nō diu emendata · tuc
abstinendū esse nō tā ppt grē subtrahendē qp stelle
fraditate Consa Datis retro omnib eos qui hmōi
affectu nō habent ad ext nō ppt hoc exceptes grē esse
iudicandos Raab Videoms igit de seruido di
quis ergo sit qui tales affectu notabiliter sentiat
putas ne cū abhor magis seruet et ad suscepti
nē sacramēti dispositū Consa Credo qd quasi oēs
multiter omēs ita sentiāt et ego sepius ex hoc cō-
solatiōe retepi Raab Recolis te umq decepta ita
qd quotq expungebaris · flebas · estuabas · et pcā
tua plangebas · nec tam renūciabas nec etiā re-
nūciare uolebas pompis et uanitatibus mundi · nec
huiusmodi uolūtate dimittendi pcta salte mortalia a
occasiones dmediatas et media ad eande inducē-
tes · et ōino sic uiuebas qd si ita sic uiueres extra
statū grē te cē putares Consa Scio de me et de

plurib⁹ tredo uer⁹. q̄ no nūq̄ corde q̄ppugnā· lac̄
mas fundim⁹. dulat' affican⁹ ad orandū et tñ
retinētes aliena· odiates ꝓximū· ul admūdana
in ordinato amore aut cupiditate feruentes ex̄
gratiā dei sum⁹ & ō mirabile uidet⁹ si tales
hoīes et tā suaues affect⁹ ex grā dei sut· quo
sciū compaciat⁹ pia ⁊ in aut· unde uerāt
et qui ad eccl̄a deuotissimi cōs ꝓmagna gratia re
ciput et ad cōs optīnēdos uehemēter insistut
Ratio affect⁹ hūmoi aliq̄ ueiut oīno pt' gratiā
aliq̄ cui grā ꝑ no ex grā· q̄nq̄ uō ex grā et spāli
dono dei Nam cū fideles mentib⁹ suis iudei
sacrificijs· hereticī in erroribus suis no nūq̄ lac̄mas
fundat et cordialit' affricat⁹· quis dubitet talia
oīno pt' gratiā venire & q̄nq̄ cooperante dyabolo
dū quada denegationē ul decepcōi credit⁹ abnfide
libus r'surrectionē mortuī ut aliud factū qd' miraculo
fossi et dīnū reputat⁹ Cui grā uel ut no ꝑ
ex grā· dū quide hoīes maxīe simplices monet⁹
et ꝓmouet⁹ ad dulces affect⁹ exultatiōi suaui et de
uoto ut organis ex grā uō sut· lacrime sūt q̄
exceptis scripturis est plena Consta Unde ꝙ ī tantū
ī fide affectib⁹ et sentimētis hūmoi Ratio multū
mentē mouēt cū quida in hereseos natū q̄ postq̄
inducti ad fidem no reuerterent se tū affectu ī errore
nec sic habendos lacrimis ut antea dū adhuc esset
in errore cōsueuerat· Cepit temptari de fide q̄si
prius ⁊ melioui statu et magis gratus deo fuisset
q̄n maiorē ut sibi uidebat⁹ gratiā dei sensit Unde
legit⁹ in collatiōib⁹ patr⁹ de quoda sene decepto

errorç antropoformitatz · tenetur diuinã naturã
habere formã corpalem · ad cuius ymaginẽ et
similitudinẽ sit homo formatus et qr ad illã formã
se gsueuit mens eorũ quãtũ postq̃ fuit mformata
de errore · et ita nescit quo et ad quid se in eorũ
quãtũ exclamasse fertur · Ve me miserũ abstulerunt
mihi deũ meum · Sed adhuc de illis affectibus qui pue
ri dono et grã dei puenit nisi cautela qr plu
ribus sit erroris occasio non tradata q̃ accepta
Consã Hoc mihi abunde sonat · qsi grã dei sit de
ceptoris occasio · Racio Tua dixi tibi mi fili ve
dens psuasori mee forte non credes sed ecclesie
mee tibi bibli mystica ad fides de motu dei sic dicit
Ho nullus puer erroris affectus et bona illa affec
tionis suauitas non inuenit̃ set quasi inuenit eis non
preter non querente · non pulsante et qsi nescienti
grã puenit · et tãq̃ genus suos suscipit̃ filios
in mensa · tu vinum ad hunc et mapies animus ·
in eis scandi assumit̃ affectu qui pro premio sti
tatis reddi solz meritis profectus qd̃ in se agitur
ut nel iudicium suum non liceat nescire negligi qd̃
negligat · ut ppositio cautelis amore mei eo
gratiose ultra effectus attendat in quo prh dolor
plurimi fallunt̃ · qr eis pascit̃ panibz filios ita
se filios esse arbitrãt̃ · Et desinentes unde pficere
debebant · exquisitã grã euanescunt a cõstricta sua
arbitrates se aliquid esse cũ nichil sint et de bonis
non emendant̃ et sicut de quibz ps dicit primicia
dm̃ meritis sui ei et erit tempus eorũ in scula et

abauit eos ex adipe frumenti · et de petra melle
satiauit eos ℣ Posuit eum a prē deo aliqs de
prosiori grē substā sui ut affectat ē filius pri
mo grā dei abutentes efficiāt indigni ut eum abuti
ctia sptūs sanctus in pectus ul eo adupiscentes sub
rodentes ad eas pg oroz · dicit illud uxorus mamme
Si dns uoluisset nos occidē nō suscepisset sacrificiū de
manibus meis Consūa ot audio · nō tantū ter
titudinis et gloriatiōs prestat tibi affectus sicut
multi credunt qui p eis obtinendis toto conatu de
fudant Ratio Certitudo nō adestimationis efficiāt
quod ē gloria mea sicut ait apūs · tuc hoīs mod
affectus de tanto cōsolat̄ poterit · q̄ exiuisitatē
hoīs grē hoc signū et indē diuine bonitatis
p quod solus deus hoies ad amorē sui alliceret
et abstraheret a delectationibus hoīs sti et adhuc finē
pt et de homo quibus cria poterit p ea patibus et
deficeus toto laborāt Si quis uo uellet ex hijs
affectibus reputare se gratū deo et ad sacmēti sus
cepacē magis dignū · uel honeste erubescat ex magis
indigno fit · si iuxta amonitus et p̄monitus grē
donū se ppare neglexit Cū aut adest testiom
ostrictie et ea scrutatus que hic pt haberi · tuc
certior fit hō de talibus signis deuotionis et uerig
golat̄ ac pea adaugmētū grē p̄moueat · quapp
nullo melius esse mistē mtis cibus signis grē q̄
istis corporalibus sentimētis Cōsūa Cruciso ut ex
pūas que sut illa Ratio ffrequēs displicētia
et testatio pti tā ip̄i q̄ alicui · zelus alay odii

iustitie. huiusmodi cotinua et iulificatio sui ipius. de
siderii celestis. promptitudo animi. ad cuncta oia
que i mundo fiut quecuq; deus uoluit. et sustinedi
que supuenire permisit. cotempto et fuga uanitatu
et mundanar cosolationu. ut sc̃as adesse cotingeret
no ex delectatõe ut deliberata applaudia imorari. hec
et his similia nullo pñt habere cognit̃ sine di
uina dulcedine cf. s̃m aug̃ui. musice nullo
expugnaret amor aliu nisi alia suauitate et
noua. Nec ẽ reputanda pua dulcedo p quã debuit
amara et molestat hoi oia delectabilia hui mundi. et
oia penalia cuius dulcia fiunt. ut salte leuia et tol
lerabilia. Hec ẽ cõsolatio. hec ẽ dulcedo. quã
boni sp̃ hñt habitualiter. et quibz s̃m gradum
gre sibi date. luce aut hec dulcedo habitual' aliqn
ꝑ effudat sp̃ mente reddat feruentẽ et hylarẽ ad
spualia et diuina tediosa nõ et odiosa. adq; alia
et hoc ꝑ aliqle signu eius cotinua hui cotinentia
et refrenatio sui in prosperis paratia in aduersis et
constans equanimitas mẽ utriq; hec: pfectas sp
voluntas ad uniendu et placendu deo. et submittendu
se voluntati sue. et alia q supius pdicta ꝑ exercitia
et efficacia sut signa illius habitual' dulcedis
sp̃ illa notabilius et aliqz rara eius effusio ac per
ceptio sensibilis. Unde p hac dulcedine utpote
necessaria instant laborandu et petendu est sim
pliciter et sine aliq; addicte. p illa aut actuali et
actualiter preptibili. laborandu ẽ nõ tñ pro necessa
rio. s̃z pro queda amplo maiolo ad faciliius vincendu
aduersa. et delectabilia q tempnendu et sub q dicte

et quadã mdifferẽtia · cõmittendo hec uoluntati dine
dicendo qꝫ · nõ sic ego uolo ꝫ sic tu pr[illegible] et si quid
data fuerit · cu deuota gr[illegible] actione dr̃ea hõ susapẽ
et se in ea rationabilit[er] exerce[n]t · No tñ oculos extendo
pfectu · ut uires alias eneruando · aut de dono tali
minꝰ ẽ offendendo ut exultãdo ꝫ trahẽ dr̃ illud in spẽ
uite eẽne · Si uõ negata fuerit a deo ut quicq; ac
tione ꝑficiat hõ uõ deo merite deridat ut abpro
bat[ur] tristitia dumõ nr̃ actu nr̃ affectu nr̃ uolutate
nr̃ minima dissimulatõe et negligẽtia causus sit ab
illo desiderio spuali quod se alis habuisse ꝯfitet
ut si nõ desideret tã feruide sic uellet · saltẽ deside
rare cõcupiscat cu ꝑs qui aut · cõcupiuit aliq̃ mea
desiderare iustificatõꝫ tuaꝝ Sufficit em nõ neglec
tis illis opib; que fieri dñt habitualib; et radicata
dulcedo tãq̃ summa capital' que nõ tollit[ur] dom[in]o q
despiat et sapiat mundus Si quid aut supererogatõis
fuerit pluꝝ reputat[ur] · Tonsa · Quatu uis liberẽ
lucꝝ supererogatõis quod tã delabile ẽ habere
quod tñ sine negligẽtia mea negaret[ur] stare ẽ ea
qua capitale dicis gr̃a et dulcedine habituali gr̃a
Racio Cu ergo ctu ẽ animo sit mlt̃o fructẽto gr̃a
illa ofeerri si nõ sit defectꝰ ex parte suscipientis Nonc
sufficiẽte et mltu urgẽte cõmunicandi causa habẽs
cam si suscipe q illa dulcedo sensibil' nuq̃ hmãa
esse m hac uita Die deo ꝙ hmõi testante ifirmone
de cõuersione dñi Multi tota uita sua ad hoc tendut
et nuq̃ ꝑuenit Tonsa · Ita esse ut dicis apparẽdo
ꝙ nemo quo nõ grauetur[ur] spiritꝰ mst' sup erogẽt
alicui actuali dulcedine Racio Si ergo illa gr̃a
tuꝝ affectas quo putas te magis ad illã ꝓmoueꝝ

abstinētia ul' attēssi Consi' Non bñ dicis mr' ista nā pp abstinētiā iudi me ēnqz magis ēnqz mg affectā Item frequietando aliqñ tepedior aliqñ feruētior fiat si ñ nescio quid illoz ex qua causa accederit Ratio Quod bom pt abstinētia a tanto bono cōferre Consi' Non iudico quid bom afferat ri q̄ cōmunit reputāt rarius cōmunicantes mgis affecti et reuerētius accedē Puto tñ q̄ ob hoc multi q̄ rarius celebrent eciā graues et magne ꝓsone Ratio Licet no pt ee a sacmēto de se quātū ēst de esse sacmēti semp e effectꝰ Consi' Videtur sic Ratio Nec ex eo q̄ ceteris paribꝰ deus magis dilugat rarius q̄ frequētius accedentes Consiēcia Non videt tū magis eos aāret Ratio Quod go exptāli ītute sacmēti nec exptāli dei mune ul gra dei ē optet q̄ sit ul ex ipo sumēte ul cōsiētia accedentꝭ Consi' Ita optet ñ uelle stare quo Ratio Naturale ē q̄ rarius reby pciū fiat et plus tēpis affectū - hmōi hoiēs in locis adque deuotis uel ut multe deuotis ībe uidet - a qua tñ postea mora tpis ul frequietia uisitandi tepescūt Sic no multi q̄n solempnit' cantat ul in pulcris cenatibus aut in pncia multitudis putat se magis diuotos Aliqñ ño qui ī multitudie sūt affectuosius mo uebꝰ si uenerint in locū solitariū et abstractū Consiē Quod ē seruādū de hmōi affectibꝰ Ratio Non omo refutandi sūt maxie i mapicuis ut per hoc assuescat in dei seruicio delectari nec no i quata merite ul corpe - ut alleuiatis hmōi tēpis ad spūalem iocūditatē promouēt ul disponāt - que difficulter habēt grauata natūa Nam ꝓ hoc sancta mater

etiã organis et pulchris ornamẽtis pſertim in
ſeſtiuitatibꝫ uti ꝙſicunt ãtonꝫ plyre ẽpi aimꝫ
exaltãt. ¶ Nec etiã ut ait Augꝰ in plogo ſup pſal
terio dlectabilius modulis cantilene vim doctri
ne ꝓmiſcuit ut cũ ſuauitate dimittẽ hmoiꝭ pter
utilitas inſeratꝰ Nec dz obſtare reprobari ꝙ opꝙ
ẽ natiue nr̃e grẽ Gracia em utatꝰ et natura tãq̃
inſtrumẽto. et in bene diſpoſita. meliꝰ operatꝰ
ſi aũt liatiũ et ꝺeceſſiũ ſit ꝙ ẽo poſſit p talia
natiue ſuctũ ad exigendũ mẽte onẽ laboris
aut tedij depreſſam. uel ad ſuſtẽtanda ne dep
matꝰ. multũ tñ intendẽ uel imoratꝰ talibus. in
cautũ et ꝓtuloſũ ẽ. maxime hiſ qui ſpuales
ſiũt uel fieri cupiũt. ¶ Cui tamẽ interna dlec
tionẽ impedit ¶ Cui em foris ẽ neſcit quid
intus agatur ¶ Hinc ſimor filiis de agro
uenienꝭ adgrandiũ cum ſi fris reuenit ꝺuitie
tũ ꝙ ſepe mẽte obnubilat ut credatꝰ ee ꝺeuocio uel
ueritas ſpualis ubi plus ẽ mudana applacetia
carnalis dlectacio uel curioſitas metis ¶ Cum
tio et ſi qñꝫ ſurgat exhoc uera deuocio facile per
ditꝰ quod no intus habetꝰ ſi foris ꝓmendicata
ſuffragia queritꝰ ¶ Ad ꝓpoſitũ igitꝰ dicendo qꝫ
ſi quis tali nature uicio uel metis infirmitate
laboraret qđ ut comuniter exfrequentiate actuũ
ueniret intediũ. aut mlocis in conſuetis multũ
detraheretꝰ animo aut loca uel ornamenta ſpulia
minꝰ uulneraret ei et quaſi horrore induceret
no mgſulte ageret ſi talibꝫ cauſis occurentibus
aliquotiẽs abſtineret. nec ꝙ mḡ ẽo ſuſpectꝰ

se debet hre de curiositatis uicio q̄ uanitate
gaudet pulchris et nouis ut male q̄situdis que
sp̄ale in cōsuetis cōtempnit et horret Ideo indubi
tanter melius ē ut conetur ipse mortificare hoc
infirmitatē colligendo mētē eo diligentius ad
mira frequentando. et tractando abiecta et hu
milia Et tubq̄ q̄rticipis illa impedimenta re
moueat ut remittat. q̄ q̄ nutriat ipse uitiū
illud ut defectū. abstinendo et consentiendo illi
mortificationi naturali Ne forte plus q̄nq̄ diabo
lice maluae q̄ infirmitati nature consentiat
Diabolus em̄ me exercitiis ut natue uitia
libenter ad iadutoriū recepit tam ut nos ad
mala puocet q̄ ut bonos auertat Conscientia
Si bñ capio abstinē a tribulatione nichil pdest
ḡtū ē de se. ß si q̄nq̄ uidet posse. hoc est ualde
pauidet. et p occasione quasi imptinēte uelle
cruciare si aliquis noceat Ratio Nisi nos
ex abstinentia laxa a cibis homo pdit appetitū
edendi. ita ut oporteat alios ḡt appetitū et cū
horrore cibū sumē. quatenus possit appetitū
renouare. Cōscien Ita scio ē i corporalibus ratio
plus ē in spualibus q̄ in illis Nā utiq̄ grex
in mel corporales delitias no habent gra
ue ipse desiderium attendit. cū uō hmt primo
in fastidiū p exactate uitiū et cetera spuales
uo cū no hmt fastidio sunt. cū uō hmt desideriū
et hoc ē qd̄ p̄phete dicit Cum ederint
adhuc esurient. et qui me bibunt adhuc sitient
Quit sic hoc sacmēto ordinate sumenti nisi

obicē ponat augetq; desiderium spuale. Sic diu
vel multū abstinendo sapor eternus perditq;
Hinc est dicit beatus bñh' in de amore &c. q; cū
mediatorib; adiectū oīm sensū languebat ppt'
abstinentiā gustus spualis q; videlicet sapientia
nobis fiut incarnata. vel ut ita dicā pānificata
ut cibaret hoīes aperiret sensū sic fecit xp̄us p̄
resurrectionē & saporē redderet. Cum q̄dem
sapor postq; pditus fuit ppissime p hoc sacmētū
restauratq; cū sacmenta nove legis efficiāt
quod figurat quid est quod sic conueniebat xp̄i
reformare et cordis palato possit sapere. sic corp̄
et sanguis xp̄i que sola sub forma gustabili ppo
nuntur. Unde hui⁹ supplogū angelice ieratrice
Sapia increata que se p̄ visibilia manifestat vo
lens onde quo ipa sit audax cibus et refectio.
Ppterea carne assupta nobis in edulium ppposuit
ut p cibū carnis nos ad gustū invitaret deitatis
Conscia Juxta hec que pdicta sunt alicui q; sū
ppositione melius est cōmutare q; abstinere.
Ratio Multiplicat' melius est tm ex genere facti
q; melius est p̄se bonum q; p accidens. Hinc aut
cōmutare q̄tū est ~~p̄se bonū~~ de se. no pt
notere si sic pdixit s. si sua pies capit fuerit ab
stinere nō mehil boni hz. utpote q̄si p̄uacio.
nisi homo ex virtute eligat abstinere et tūc electio
abstinendi quod ipa abstinentia est laudabilis. tūc
etiā exprte effectus. q; duplex bonū pmanet
simplicis. maxime ubi vnū meliorit duobus

Nunc no ita ē q̄ attendēs no indigne recapit effectū
sacīmēti · et hz utilitate ex eo q̄ quātū videlicet
exhibeāt desiderio · studio · labore · deuotione · et reuerētia
quā exhibere tenet? Abstinēs aut no hz meritū
nisi de grato ex reuerētia vel alia bona causa di-
mittit? ¶ Item melius tamen attendē ex parte habitu
melimatis et causē mouētis Cuius cū dubitet
q̄n amor dei · fiducia de pietate ei? · desiderii p̄-
prie grauitē et dulcedinis hinde · memoria
passionis dñice · et cetera que ad celebrandū in-
timat et mouet meliora multo fiūt sit illis
que solent a cōione retrahere · ut sit timor con-
scientie · indignitatis · inuite · ignorātia · displacēti
dei · et pusillanimitatis · et alia hmōdi ¶ Postmo
attendē uolens hz tam · et motiuū disponēdi se p̄-
cedēs · et alia exercendi sēmbōis et cauendi a ma-
lis tā an̄ sūpta q̄ post Et ad ōia illa hz adiu-
torium ex virtute sacīmēti Abstinēs aut hz q̄n
possit se ad bona gūtere p̄ hoc tn̄ q̄ abstinet ad
mehl bōm · dispōnt? · hz ut cōmūiter magis
indisposita reddit? Juxta illud poetici Cras
no ē hodie cras nihil q̄ aptū erit · Consa? poīby
motiuis sentire me fatet tacio · hz studiū ultimū
experientia me docuit · Ratio Videas ne quid ex
his sequat? Consa? Expecto quid infertis · Ratio
Q̄ cautius hz attendē · et hmōi oportunitate loci
et tēporis melius ē sicut attendere q̄ tacēs · imo
q̄ nihil debet abstinē · nisi Apalon cū tacis habeat
habilit' retrahente Consa? Ista cōclusio mihi
uidet? ee grauis · Ratio Tacēs q̄ nihil rationalis
ē qui quotiēs minimo bono p̄sūt · ut utili cauē

vellet quod cõmode habe' posset · nisi iudet preato
tul salte illissimiliter iudicaret qd melius esset illud
no habe' tul dimittere Et quare no sint ide iu
dicau de tam salub' · necessariis · et sanctissis sacmeto ·
Consta Credo qd multi sic hãt vacoj adiuterent
et qñtu bonu e · qd' sume tul hec negligut · ea
rius abstineret Racio Ista e ps qr sub dissimu
lacõe trisent · no aduertentes ut inpnapio dixi
qd pue ymmo nulle cause sut ex quibus obmit
tut · quasi ex quada cõsuetudie p meritu repu
tat qd abstinet · et mlior pletuj iudet habere
mesura et pondꝰ · que sut abhominata apud
deu Nam qñ cõmutat · reputat et gaudent
se bonu fecisse ps qñ abstinet p merito duant ·
nec dolent se bonu omisisse Consta No habeo
de cõsuetudie tua plus dubij nisi hoc qd' cõmuit'
dr Cauendu esse ne quis celebret ex cõsuetudie
Racio Si quis qsueuisset se oi die disponere et
mete exarare ad desideriu cõmuõms et qdilla
qsuetudie cottidie affectu feruido celebraret Nõne
laudabilius cet si celebraret ex affectu tali habi
tualit radicato qd de nouo hodie exarato Consta
puto qd sic Racio Recte iudicas Hic en mala
qsueta pciora sut his que ex surrepcõe uel ut
die melioza sut ritibus opa cõsuetudine radicata
Consta Tuus ergo illud cõmune dictu retlugra
et Racio Ego accipio sub hoc sensu qd cauendu
e ne quis ex sola cõsuetudie exteriorib opis mo
ueat ad celebrandu No aduerto an indispositus
uel minus dispositus sit seu an ex celebracõne
pficiat uel tepestat siue an habeat cam cõbilem

absmedi hoc em ē reprobabile Consa Video
me p rones ad hoc deductū q bona opportunitate
habita absme nō debeo msi ex rōbili speciali
motiuo Racio Emeas deo q ad hoc deuenim
Nūc ergo dic quid ē quod te retrahit Consa
Indignā me iudico et horreo rea fieri corporis
et sanguis ihū xpi Racio Cuadiu stas i
hac sma nūq attendas q̄n em hoc diffimtue
iudicas q indigna sis cū sp̄ales indigna no
ces attendendo indigna efficereris q̄ faas cōtra
cōsciā et sic edificas ad gehennā Consa
Quid ergo posū ne aliq̄n iudicare me dignā
Racio Certe nō nā hoc iudicas eo q̄d cū
q̄ alias no ces indigna ex p̄sumpc̄ efficereris
si em diximus q̄ p̄tm no hem⁹ nos ipos se
ducim⁹ et ūitas i nob nō ē Consa Multus
me grauit nā scandū hac rōcinationem
nūq attendā. cū indigna no debeā attendere
Vel vmq̄ potero me dignā iudicare sed q̄so
ut me de hoc multū cures cuolue Racio
dignā te mihi uita iudicare nō debes qua
licet homo de hoc q̄ est in grā posset signa et
cōiecturas habere tam sine spāli dei reue-
lacōe nūq̄ uere scire pt an amore dignus
sit Indigna quoq̄ te ce timē quide debes
et potes si nullatenus diffimtiue iudicare
msi hoc scias Consa Quand pt homo hō
scire Racio Cui quis de prīs q̄ faūt sacrifi-
care uel cessare nō uult sen ē tuolutate peccādi

Cuiusq; uero uolt realiť emendare pcta ſpīta ꝙ
facia magis dr ſe ſperaē no mdignū q; mdignū
iudicaē. Conſra Multi uolut et michil faciūt
et in hoc meipam accuſo. Racio No uolt nec
hr uoluntate emendi quiſq; adhuc michil
facit. Cui libet em uſu uomis hns. Pe qm no
pt alīq; ad emendacoz petoz facē qz pt dolere
aut diſplicerē hec de eis. Nolle aplius peccē
deplorare grē. oraē. et hmōi cerā deo et ꝓxīa
Cui aū in hns facit quod pt ꝓpter uitate loci
tus et uirū Nec dignū nec mdignū iudicaē
ſe dr Cū em ꝓlg ille digne ſt hoc honore que
rer uoluerit honoraē erad hoc tacē digne ac
ceptaē quiſq; qdlib ſtatu de ſe ul alio iudi
cat. uoluntate et ſenſu dīm ſe ggroſtē oſtendat.
Sed quis ggrouit ſenſu dīm aut quis ꝓfi
ciazius eius ſtut Et luc uterq; ſt periculoſū
tali de quo ſupra dictū ē tam uidelicz qz ſe dig
nū iudicet qz indignū periculoſus tame ſtat
qui no facit aliquid pcm i ſe ipſe ꝙcit libenter
emendare ſ ſe indignū iudicet qz qui egrea
dei dignū ſe diffitet ſt ſpe em alīq; ſpon videt
hec de grā dei luc ꝓſumptuoſa Ille uero aditū
ſibi grē celeſtis obſtruit Et quodāmodo deſpe
rantem dat et precipit locū dei iudicat. dei non
eſſe ſibi ꝓpiū ac placatū O tu qui es qui nedū
iudicas ſeruū alienū ſ dīm tuū Modicū utiq;
ſtpi potes habere de dei mia quadiu ſcis ſixus
in hac ꝙa ſententia Conſra Creata et mlta
uocāda ē michi hec tua cōclusio qz no debeo

me mdignū iudicare ¶ Sed quid ē qp emeb se
mdignos asserit & illa vba centurionis pro
quibꝫ etiā a saluatore laudrī meruit deuotis
me dñt dne no sū dignꝫ ut mtres sb tectu
meū ¶ Racio ista vba et sntia no dicat2 tame
ritate iudicandi ꝫ reputacois humilitate Dic
etiā teste bto bnh' m epla ad fres demote de
btus paulꝰ dixit quia ſtz primꝰ ego p'mꝰ sū
no meritis papitatē ꝫ estimandi affectione
puto aut qp sic mtelligi ualeat et hoc cōmit'
mtendit dicētes aut mtendē debeat Dne
quatū ē qz me no sū dignꝫ qz petor magnꝫ
ner debita gratiaꝝ effectū et satisfactione
purgatꝫ Nisi mia tua dignet3 hoc modicū
quod ago, acceptare et me pgeaz tuā dignā
facere et hoc ē qd' subdit2 tantū dic vbo et
sanabit2 ¶ Consecra Cū igit2 ner dignū nec
indignū quis iudicare se debeat dic queso
Nomine mtali dubio nullus ē dimittē, absqꝫ
aute iudet2 ē humilitatis ꝫ attendē pstantiorib
ꝫ quis aut exhumilitate absqꝫ iudetur
ereaē ꝫ agē utiose ¶ Racio. Si bonū aut utile
sū ē exhumilitate dimittē - multo utilius et
melius cū humilitate attendē ¶ Cum ergo
ex humilitate vt absqꝫ - sequit celebrato hu
militate, et exclusa ē pstantia et duplex bonū
habet2 videlicz vitā humilitatis et premii gra
¶ Consecra Ego timeo attendē et timeo apius
esse valde timendū ¶ Racio. Ner valet s sn
timore attendē Si s ppt' timoꝛ ess abstinendū

tuit maxie deberet abstinē pre ceteris magis sacti
qua illi plus timet · cui ergo ho eis timor causam
abstinedi plēat dic quare times ut persata cū
timoris uideat q̄ rōnabilit̄ moueatis · Consia
Ideo timeo q̄ magis fragilosi ē attēde q̄ abstinē
Siquide m accessu pculosi ē q̄ ho indigne tractet
corpꝰ xpi quod fm apli sm̄am graue ē pabsti
nendo nullm aliud esse uidet · mp̄ q̄ homo caueat
augmcto gratie · quod cosequeret si no indigne
sumeret Ergo ante peligere deacb ut ceteris
care augmcto gratie · q̄ semel indigne tractare
et ideo seruiore ptē reputo abstinē · Racio
Anteqū semel indigne sciens attederes. meteruid
deberes abstinē Sed si m dubio semp abstinetia
tuq̄ seruiore ptē eligē uis cui illud dubiū m̄ hac
ulta semper tibi maneat · q̄m uinq̄ attendes ē
bn̄ moues. nescio aut fm hui modi q̄n deberē
attēdē. uerumptamē minus imputabile reputare
si homo attenderet m tali dubio q̄n aliud facet
cui ceteris extra studiē ecclesie statuto · Racio
et si esset mg imputabile sibi nichilominus
tamē esset ꝑculo Sed die an velit ꝑte mseru
Semp ritate illa et huiusmoi pculū q̄re corpꝰ communiōis
celeb̄ grā dei care Consilii Adipt dme tata deuotia
Racio ergo cuiꝰ habē xpm et ipm maducare
spualiter Consilium ꝑter hoc committer misse au
diui Consilium cui ergo magis uil salte ho mirū
Tum qz sit xpm habē spualit̄ q̄ sacrmentalit̄ tamē ꝑnt
sacrmentalit̄ celeb̄ mali spualit̄ aut no missi mi i bonis cui
qz sūpcio sacrmental' ad spuale tuq̄ ad sūm fme

ordinate ē. Quid ē hoc q̄ ppt̄ indignitate
miseriā timore uł humilitate uł q̄libz
alia causā uis carē p̄ sacmēto. et sacramēti
tamē habere effectū. Quid ēm vacamus ē.
quere finē et nolle uere p̄ medium fructū deſi
derare et arbores fugē. hoc sanz pōt̄ et nolle
ēd vna rē primo recipē. ingrio et ḡtus
suscipit et nec iuste custodit custodit. t
non uidet sīno esse ^rone si magis cupis
xp̄m habē spūaliter q̄ sacmētaliter illud ē
ēm simpliciter necessariū ad salutē istud no
sic ītē dū tenor ad hūdū ēd spūaliē accedo
tū alia uia sue consequar itentū sue non.
no ē maius q̄ ante uł nomē priculū Nam si
cōsequar plānū ē q̄ ipā grā uenies. cruciē
indigne digne facit. Si aut no. saltem ego
no facio irreuerētiā dēo et sacmēto. quā
ille exhibet qui sacmētalit̄ suscipit corp̄ xp̄i
et xp̄m spūaliē no hz. Ratio. Cui no libet
cōmittat facile i rem ocōne abstinēdi
sic scriptū ē Occasiones q̄rit qui velit recedere
ab amico Si ergo uis expectare donec
certa et ānō secuā cōmittes frustra tecū
hesitans disputādo laborem Nam i principio
nolui certitudinē p̄mittē sed subhoc pacto
querimus q̄ illud agendū esse ad quod rōnabi
liora motiua haberēt Nunc ergo ut videamus
adfinē appere possit q̄ rōnabile sit hoc mo
tiuū i tui sit inuitis plenaq̄ hōnes qui
adhibita diligētia p modulo posse et oportunitatis

sue. sic se ad communione dispont. q melius sit
sibi testare ex debito faciendo et si quid agendu
intelligat patq; esse. nec uellet negligere solu hor
obstet sibi. q indubio uelud tu dias periculo
q forte e indignq uti melius securius et
conabilius sit talem abstine q; accede ne hor
casu. Consilium hor e quod gro Racio Di
ctur e melius abstine male q; latu esset
omes qui frequet communicat ymo oes q; mu
cantes magis periculose pte eligent soli
illis exceptis qui se instatu gre ce gnoscent
ex reuelacoe diuina Quid tue dno pla
cosu cet fieri sacerdote marie qui sepe ad
celebrandu cet rone officii ut benefici obligatu
te cu hoc modo securitas haberi no
possit et p cq requesco nec hor sacrificiu et
cra statuendo preptione cottidiana q; missa
celebracio prepent ut copulent hostie quod
insecurius e et p cq requesco ad periculu ponet
quod dice e irrpiu et absurdu Preterea
s uiis quodlibz opq omitta nisi sib certus
q no peccet in eo. Pcepta crucis ut puto que
facile et mirabile iudet s illud dubiu et
insecuras ponderac int oibus motiuis
que ad attendendu pnt moueri Sed ut
di alicui alys tacedo hoc uolo q; rndeat an no
debeat homo psertim talis de quo casu posui
magis sperare de mia dei q; expectatis sub
dissidio ut time Consilium Debet dno et in
cpabilitu magis. Quia infinite maior

ē dei pietas aliqs em̄ grauat̄ peccat et magnā
diuine pietati facit iniuriā Racio · Et quō
ingerat materiā et casū de quibꝫ offerim̄ plus
sperat de mīa dei q̄ de peccatis timeat ul
diffidat ille que plus mouet ad abstinēdū
plus timor peccati q̄ cōsolet̄ et ad accedēdū
moueat tota miserationū dīm̄ multitudo ubi
em̄ de clemētia maior esset fiducia timor
de mihi indignatōe m̄ retrahēs ordo mētē ne q̄q̄
pualet Aliud siquidē inter duo me plus ten/
ret̄ trahē quod plus sequor q̄ Attende igr̄
ne cōd de qua dixi deo nr̄o geres iniuriā. dū
spēs tolli illū timorē a cōmunione te vemo
nens et grauiq peccatis dimittendo q̄ sumēdo
iuxta sanctū bernardū abstinentiā q̄dā ordē se di/
centis Graue ē q̄ ad mēsā tuā mundo cōde
et inmundis manibꝫ non veniamꝰ ꝫ grauiq ē
q̄ de peccatis metuimꝰ et sacrificiū no offerimꝰ
Consta Mirabilis agis mecū que inde
michi accedendi causam eligis vnde ego tibi
abstinēdi motiuū et ubi suadebaꝫ esse de
accessu periculū · tu michi de abstinēdo eēplus
ul maioris periculi et peccati terrorē inducis
Detestabile aut̄ ē sic vinci ubi excludit̄ timor
q̄ pena hꝫ et tam cōsolatoria fiducia misceat̄
Racio Sequo tibi placent psuasiones
huiusmodi accipe et istā Nonne magis pia
lepid ē cū abstinē q̄ accedere q̄ plura signa
hꝫ secundū deo placere q̄ primū Consta Esset
omo Racio Ille aut̄ de quo casū posui multa
signa hꝫ p celebratōē cōmunionē deo placā

p̃mū q̃ deus posuit i ꝓtate hois q̃ ꝑ ꝙ potest
suscipe deū suū q. d. Ecce tota te sp̃s i me
no defiat. tm̃ ero si me habe voluerit Secundo
q̃ dedit ei bonā voluntate no p̃cedi et ḡmissa
emendandi ¶ Tertio quia dedit ei desiderium
communionis et amabilis p̃nacie ihu xp̃i dulce
dinis q̃ sit et ḡre ¶ Quarto q̃ deuoc̃ ihu
xp̃s fuit esse cū filijs hoīm ut p̃salomone dr
et cui dubiū q̃n q̃ deliciis essendi cū filijs hoīm
deus instituerit hoc uenerabile sacrām̃tum
ut nedū spuale sed eād corpale sui p̃nciam
exhiberet Quanta aut ingratitudo quanta
puersitas diuinis deliciis no dare locū sed
miserabiliter denegare/ vide nūc si tot habeas
signa quibꝫ deo communicē displicē ḡmoliaris
Confessa Ego mltū stulte misi tuncte stu
pulū cōscientie de peccatis no dū emendatis
ut ne mimis dispositā accedā ut aliq̃s negligē
cad committā et se nouū peccatū incurram
Ratio Quod si certa p̃cā haberes nōne
magis dignū eēt ut dimittēs p̃cā ꝓpter
sacām̃tū quatenꝰ illud possēs absq̃ ꝙ q
ꝓpter p̃cā ꝙmunione omitteres Confessio
Sed ytiꝫ nūd et p̃cā sūt dimittenda eād
sacām̃tū no esset instructiū Ratio Optime
dicis quato magis ergo dimittenda sūt
p̃ssionē tanti bonī Si nō habes stu
pulū ut dubiū habes utrūq̃ quid facias ut vide
licet doleas de quato hoc ē culpa tua ḡfitea
ris pulse ad cautelā et ad satisfactionē sub
mittas te pure iudicio hoīm ḡfessoris si copia

cius habes ut patq ad hec q̄ p̄mu possis habe
tale q̄ te dirigere ualeat mlior casu Si
aut cedis aut times te mdisposita. uteru
habes quid facias ut udeliz te q̄ tocius dis
ponē studiose conferis Si times de negli
gencia cōmittendi. adhibe diligeā et cō
mitte te gre dei Vbi tu in oib⁹ que te pnt
retrahē habeas quid agendū sit Et siquis
illa fecerit ipsse tuo. suffrat. nec ē aliquod
periculū salutis Item qui credit se cōtritū
de peccatis et esse solū attritq. q̄uis sit in
digne et impeccatis. q. tame facit quod in se
est nec mdigne sumet nec de nouo peccat
mortalit. attendendo Sgit manifestū ē q̄ si
cuiq; huit officio ul opi cōmode et oportue
uacare potes Nec aliquod canonicū obstat
nulla poteris dimittendi causā habere
ul fingē nisi malicia aut negligeā aut
pigriciā tua. que sut cause reprobabiles et
damnose Consilia Tua dicis q̄ se tu in
disposita debeo me disponē Cruce ut cui
quo idagē debeā disponas Et p quid mea
se dispositā possit agnoscē Rano No est
enim vnus disponendi modus salus in
aspectu. alius pficiscū. alius pfectos. Inci
piens et nouiter q̄si ad deū. plet se cum
an peccasse se doleat et confessū sit pua salte
mortalia. ul saltē quatū ipse ē pati sit

ofitei · primo subire · et satisfacē · et utq; habe
at bona voluntate vitandi pcā et seruādi
deo Et an facit ad hoc diligetia sua pro oppor
tunitate loci tpis et virii Quadriu em
quib mistis deficet nūq; debet attēdē de
mde plet an de pximo fuerit in aliquo gnu
pctō · de quo luc in tacte delcat · adhuc in
affectib suis no sit bn purgat; sz adhuc
ta sit fantasia memoria delectabilib ac co
motionib pistmis erga plet voluntatem
grauat' inquinata Et tanto adhuc minus
uehemēt' impediat spm Et ei no soli
ad deuotionē ne fruat sz rebellet Quod
em ait bn'h' sup Cum simone in Recti
adhuc vesperasq; paulūc erat attingeb
heri tractq; de luto · hodie cultui gle pntabis
deinde plet si no habeat ex culpa ul ne
gligetia sua notabile deuotionis impe
dimētū utpote pollutos corpis ul magna
distractione ai q Destremo si no sit mimis
mdisposita ad omes deuotos erga pcā culpa
et negligetia sua · utpote si cet grauatis
capite · pressis sōpnolētia · aut nimis
tediosq; hec em sut p quibs a communione
et abstinedū quāq; no et alia necessitas
Illa i necessitatis articulo aut i pculo mo
tis sufficiat habē illa pmo descripta sc̄s
i mediate posita no pnt haberi ¶ Pcessi

recti vero quales debet ee eis qui sepe aut
frequenter communicare ppont no sufficiat hec
pdicta. si tota uita sua dz ee ppatio ad sus-
ceptu tante rei. preparue i mortificando uicia
fugiendo uanitates et occasiones peccandi
leuiu et uenialiu. occupationes q̄ no necessa-
rias inquibus hō pt auerti a seriosa custodia
cordis sui nectno querendo se i uirtutibus
et exercitando se p meditatiōm. i mesu timore.
pfunda humilitate amore ardete. feruenti
desiderio supnor. inserendo se uulneribus
xpi. coparando piorubus. comendando se et re-
dendo sancte mri ecclie. in nullo de se a
meritis suis sed de dei pietate confidendo. Nam
cu costet hoc sacmētu institutu ee i memo-
ria dnice passionis et mortis. in pignus
amoris. i medicinā animaz et i corpaz
et transformacois in xpm et ualidiz tanto
magis dispositi ē quanto pleniq̄ mudi
concupiscentiis et delectationibus carnis moriat
aut mori conat et communicando xpi passio
nibus. eidem cosepeliat i morte ut sine me
desideret unu ee cu xpo. sibiq̄ mori ut
xpus uiuat in eo quibus possit dicē cu apto
uiuo autē iā nō ego. uiuit uero i me xps
et quodcūq̄z ergo exercitiū homo ad istam
ampliuus promoueat. sit lectio. oratio meditatio
pdicta. aptus mihi spuale ut corpale pillud
ad communionē disponat. Et ex hoc patet
error plurimoz qui multū afflixit se. ut uiuat

orant · aut vigilant eād intantū q̄ sensus
obtund⁹ et ab omī devotione impedit⁹ pocius
q̄ promouet⁹ et hīnt aliq̄ vitia in se ut affectio
nes carnales ut mundanas que no curant
mortificare utpote aliq̄ malam ut scandalosā
q̄ suetudinē · amore ut rancore ad hoīes. q̄ pla
centia ad ludos · aut alias q̄ solacia ut con
tra p̄sentia ad diuitias · que s̄ dimittut ad
tēpus nullateng tamē renūciare p̄ponut ꝑ
p̄mptas sic redeut · et q̄nq̄ fortitudo q̄ antea
fuer aut q̄tēptus detestatio et mortificatio
plus valeret eis et eos magis disponet q̄
istas retentas de cōtractu mille ꝑsal mortuū
Non nulli eād cōmunicaturi tātū seu
lut abstrahē q̄ recusāt hoīes in arto positos
eād in necessarijs et salubrib⁹ expedire q̄d
eis utiq̄ q̄n sui iuris ē et nouit ac potest
p̄desse miser⁹ potius reddit mō disposito q̄
disponit Cum ūo ꝑfecti sint ita q̄ ad q̄p
hendendū ea adque tendit ꝑfectionis precie
hemēti desiderio q̄d hīnt ad xp̄m no p̄nt
sustinē eius absentiā ad ēt q̄ no p̄nt eū re
uelata facie q̄templari in gla · salte p q̄solacia
sua volut cōmō quo p̄nt · eius seu p̄nām
aspirāt ad aplexus · petūt osculū rudere
anhelāt et exp̄imētaliē gustare · q̄ suauis
ē dn̄s · ut in dulcore suauitatis et in fortitu
dine cui illius ambulent usq̄ ad montē
dn̄i beatitudinē sempiternā Ad quā cōse
quēdā · p̄uiatico datu ē nobis corp⁹ dn̄i nr̄i
ihu xp̄i Cui cū p̄re z spū sc̄o regnat i sēcula
sēculā amē

Tractꝰ vacuis et sacre de suptōe pabuli
salutiferi cōp⁹ dn̄i nr̄i ihu xp̄i et finit

corpis

¶ Formula sabbti seculariū ¶

Incipit formula vinēdi tumoꝝ sive victuoꝝ sc̄oꝝ aut cet̄oꝝ
deuotoꝝ presbiteroꝝ.

Sic psalmū dicā noī tuo in sc̄m sc̄i ut reddā vota mea
de die in die. ps̄ lxv. Guy hoc libo dicit gl̄o. Augg. ¶
Sic uiā meā psallē redde vota mea in isto die. i. q̄ pmis-
sista nō solue donec veiaꝝ ad illū dē in quo plsoluat ad
ombg sc̄is dēi laudeꝝ. de ōbg ei bonis q̄ in p̄nti faciūg. deū in
suis ꝓphēt laudabimus ¶ Quod ei illuc extrui sumg. hic intheaē
debeg. Certe venēabl' dne q̄ breue ubiq; sc̄ secūdū z ei sicaui-
tate plenū mihi desideriū aptissim. Scribitur nāq; z ꝓscribitur
p̄ aqua exhoꝛtōe z mſoꝛtōe uob' tū sm̄tēda sup qualitate scri-
ti mei. si nō habeatis ad manū stoꝛ regulaꝝ z formulaꝝ
unde q̄ sciē uos regulāe possitis. Si nō habuerit mea z uā
uita uos cōuincat deridēdi uos occasiōz ponq; q̄ exhoꝛtatōes
aut mſoꝛtōes expetere temptemus. Cocitu igr deq; sit finē cēp-
tum quod nesciuig. et ñ ipe calamū dirigat mutilū cūt labor
iste. sed utinā nō pnicios. Nōnūq; ei sermo exilis dctū q̄lubz
dat crassat. a impedit. Cr ei ego uīe ps̄e notiā nō habeā ñ tñ
illū q̄ sicut dīt ē in p̄bis estis z in q̄da cothedral' ecc̄ie cmo-
dato sciē sile nō vales. Dicit ei bū gr̄oig in pastō. Cinerug
inhi sic. Non una z eadē p̄ritus exhoꝛtatio agrit. q̄ ꝛ cūc-
tos par inor. qualitas abstrngit. Quod uni iudast. alteri non-
nūq; ꝓfuit obest. Dicit rem hec breuit sub q̄tuplici exēplo. que
uob in admtratōe z cautelā magnā adducē dz. Non longe cū
hos annos p̄sbr quida fuit ad mod' bone uite. q̄ hec ordiē dyalg
dcr̄it. Consiliuit nāq; sibi ut se mr̄ecte ut mactet fiēt. asse-
rēbat hoc dño pluīmū placē. Tandē miser arrepto pugione pē-
tum p̄fodit ventrē. sperans in hoc obsequiū ꝓstare dō. sed tñ
plagam sensisse illico exclamauit dicens. Ieu Ieu detrepti
sū. Ql matrēbg ait victimā z tēp sensitūbg cūctu narrauit mor
q; miscabilē vitā finiuit. ¶ Alig quida valde timorate vite cū
informāi nollet in erroneā sectāz lapsq; dicit se desperare de ve-
nia p̄ secretitē iudicioꝝ dei. qui sibi laqueo se suspēdēs
interiit. ¶ Alig quida p̄sbr castissīe vite fuit. ita ut nō ꝓbate
vite femine loqui auderē. Cum ei ad hūg maiaq; in hēmo pegri-
nāe disponēt. unde quida sci ꝓpōit eidē sociare. ut hec cōfa-
sāa dīm acceptā deuocēz sibi collapsēdo reuelaret. si ꝓcessūr pg
longa tāe collapsi in crimē vicii sit collapse. ¶ Illi cui ego
ꝓpā p̄ oīa ꝓbatissīa ñ nota. ei nō ponēt modū deuotōi suc-
cos q̄ ingrē orāe z stēplāe vellet. in sterilesim ꝓpetuā cecidit. ¶
Quedā cui ego ei maritū nollet ex magna deuocē. a se-
culāi ꝛusarē abstinē disposuit. hec timēs i tāta quarūe
fuit depulit ut de eig quoq; salute plūmū timēt. Iter ve-
nēabil dne binū dyacoꝝ ut crimē oīdere. ḡtiā cui pcul
cui in sacrīo exhoꝛtatōibg stingē p̄t. si nō debite applicent.
Certe ponamq; ad oculos mōs. hoc quoq; de ꝓfectu sumq; In ꝓ
dyacoꝝ q̄ fortē in via dei ambulāe debuēt. certe inde ora-

sionē ꝑpe nequ accepit. Gi 2° dicendū ut deū timeat. ecce inde
m desperāc̄ corrunt. Gi tiō dicendū proinde tuū amat sīc te
ipm. ecce ꝑp hoc in luxuriā trahit. Gi q̄rto dicendū stultaꝫ
insiste. ecce hic ostenditur in amentiā ducit. Gi q̄nto dicendū.
ut prudēt se gerat in oīb⁹. ecce fictia pene in audaciā ver-
mediabilē lapsa ē. Dīnū hec dicīne q̄ste ꝛ q̄ deuote sint. ꝛ
hijs ꝑsonis sit dispositus qui sint pnciose dat idem duob⁹ ggdb⁹
eōm de parte qui vitā fortiorē roborat. ꝛ pmulcet necat.
Gilit medicina q̄ nōnūq̄ uni morbū immittit. ꝛ alii vires
auferat. Huc sāc sēptia ē quibusdā odor vite ī vitā. quibusdā odor mortis
mortis in mortē. Recep hoc ī ueīt q̄ sāc ex hoc textu mala
sit. ꝛ ꝑp insufficiētia audiendū. que sīnt ex superbia pollulare
solet. Nā si pleriq; qui q̄ cito spūs sc̄i doctoris sententiā statim se
ꝑfectos arbitrant. nec ullig magistrij modicum se subdere no-
luit discretos. Ego sū bone voluntatis. totū q̄d dico ā facto cor- .nō.
dialit noto ēē. q̄ hoc sufficeret ī tot antiqm hostis ēsuetas.
Et q̄ nūq̄ discipli vitatis fuerūt. id facile a spū erroris sedu-
untur. Nulla ei ars habēi ꝑfectē. ni prius in mētem meditatione
discat. Dicit ei quidā venerabil' doctor. q bone voluntatis n' ē
ptinaciā. si nō rectā rē regulet. Hoc ē nobile ꝛ fortunatissimū
bū. ꝛ dat rōnē. q̄ de nā voluntatis ē q̄ sit recta. et de nā bonū
q̄ sit sine diffusiū. Cuncte igit̄ ste recte ē ubiq; discurrēdo volu-
cit. quid illi restat ni rusq; ad ultimū q̄ Cecilg d. Nil plg
nocet q̄ alioꝝ strictos cōsilio. ut ꝑpria ꝑpter voluntas ambulāt.
qui sue tm voluntati credit in multis que fallē. fallī facilē ad-
mittit. Ego de hoc ste mīnuta. Ignorat qui secure ambulat
desiderat nō sibi ꝛsidat. nec deū tēptare dr. qui ipē sibi desipit sāt
mīstē merito timeat. q̄ spūs amicos corde quatit. Hoc natus
at ipē dedit. si nec de hoc sibi blandiri quisq; potest q̄ hoc volu-
tatis ē q̄ hoc a se habeat. si solluntur pēsat dr. quid timendū sibi di-
uitij datis dignē expendat. quē dignē tractando. sicēs q̄ nō ois
cūsignata simil' dnāt in sua plenitudē. sic nec impetu vis
uentiū excisat in arbore robustā. si ois tpt sīnt habēt. et
p dīmātas moras regulariter unūquodq; tendit ad suū ꝛsu- suā.
macē. Est igit̄ ꝛsiliū omn⁹ stor. prīm qui de moribus scripse-
rūt q̄ ipō bone voluntatis q̄re dr uitū dap discipliatū ī mīsāt
pagīa bene dictū. cū tōtū cor sīm ꝛ ꝑpositū hīt plene ducat.
a quo mādata dei discat. q̄ cecā tī dm diligenter
obtinet. donec ipō luceāt. aut de spū sc̄o reuelate ad ala-
ora se tm sciat. Hic nāq; ne heresis sed spūal' ois dīndi-
cat. nā ꝛsidat. ꝑpositū explorat. ꝛ nos hoc q̄ dicit expedē
singula moderatur. Cuncta cecā ꝛsiliis tīs dimis ē obtrudi
q̄ in eo ste sc̄i intent. Cetera de hijs dubitat legat regulā bi
Benedicti ad cuncta. ꝛ eplas ad demetriadē ꝛ alia eg⁹ epus-
cula. Gilit augustī. bndī. bnar. ꝛc. et si aliū inuenerit q̄ nō

puto · mendacij me arguat · Vñ ut p cottidiana exẽpla id
plenum ad oculũ ista videq̃ m stol vtutis id ẽ a pbatis religio-
nibꝫ · ubi de hijs omnibꝫ diligẽter inquirẽs · nr̃ prisch in feruore
nouitio permittẽ ambulãs · utp motũ capitis sui & securi
sit de oibꝫ · eo q̃ habuit bonã voluntatẽ · sz stadij regla stẽt prim
mstrat in oibꝫ · Et qm sic predit scriẽ predit 2 ppiacti nõ
tñ sine gradi labõe 2 tẽptacõe cottidiana · Quia tẽptatio ẽ ut-
ta hoiũ sup tra · Oppalat at vtutes exercend ẽ nr̃ difficilia · pe
nicito requirit ad hoc ydoneq magstẽ sz qui strẽ 2 exercen- .nõ.
cia eq habuit · Quia teste ꝓphẽta Acs actuũ ẽ regimẽ aiaꝝ
Dicit notat ydoneq mgr̃ · q̃ multi reperiũt insultores fallaces
mflati spũ arrogãcie · dirr auãcie · 2 multos seducũt · Ideo quot
hoiũ simplices 2 bone voluntatis pcessit p tres simulatores
dirũ breuit trem q̃ in acadit · Cui dilexi m adiecstẽcia mea
visitasse q̃da solutarid laurid · qui nupt clausiã sedebat in
quodã retiaculo sed · 2 ab eo ubi edificatiõis mirogasse ẽ · inter
multa scripta q̃ in diuit · Hec a filia ubi adiuuit · Quã volt esse
pfid christiang dz venit ois q̃ habit hz 2 dat pauperib 2 ostiatꝫ
mediocriã sic copt stare · 2 nl̃ cumplig viare de septimis · q̃ septies
ofuse sẽ in multiplicatiõe glosarũ · 2 bonũ ẽ · q̃ vnius glose
obscurit · Hec et filia miser ille verbositatis dogmatizauit ·
Cuiꝰ diligentie de hijs cognitasse qui adhuc ignarꝰ cũ lyncẽ
astutie · quida pbr dixit m · ne crederis de fantasijs illis · Nup
quã fabrid silr dixit · q̃ oibꝫ distinctis cũ mediocriã cepisse · Vir
ũsi maledixerit et dixerit · Cui mediocriã volueris cũ forcia me-
bria hoiãs ad operandũ redi ad officiũ tuũ · Quod accidit · Tandẽ ad
sibi metipsũ a quoꝫ dãe nr̃ q̃dm ad mãducãdũ hoiẽ · desperans
et in tenuit se pripuerit subitusq̃ ẽ · Filia plura legit · Cui ve-
nerabil dñe q̃dm ẽ astutia antiquã hostis erã ꝫ hoiãs bone vo-
luntatis · Quidã siquidẽ nob̃ pcurrẽdũ ẽ ne in laqueid eq
incidamus · placet recurrere ubi hoc adiuũ q̃ auxiliũ dñi · pelagio
si pitt se fraglig iuuãe ot̃ tẽptatiõi ꝫmici ꝫ multa · Hec ẽ .nõ.
erã suma hui hoiãdi 2 ꝫcommitti · Pro ẽ · q̃ sp̃ alieno arbitrio
dumtãt nr̃ quidq̃ de voluntario habit · Primũ at ẽ adeo voluntariũ
q̃ si nõ cet voluntariũ nõ cet primũ · Hinc colligi q̃ vere obe-
diens vir pt peccare ex quo vltiꝰ ꝫ oppositũ colligi · q̃ qui non
volt obedire vir pt bñfacere · Jam queso reflectite hoc sup struẽ
ntiã · Quod ẽ q̃ quida rei vitare solent sic obeiãq̃ tñ vera lo-
quacitatẽ hoc ẽ cottidiana vox dñoꝝ · remotiõ · pauciꝰ co- .nõ.
ceptis · Nos libẽt sumq̃ · nolumꝰ ut papiat nob̃ q̃ libẽt nobis
pcipe hz · sz nos aliꝰ pcipe debeq̃ eo q̃ dñi sumq̃ · nichil nos ꝫ-
tra sumq̃ · Alicui male libeat ẽ · qui diaboli sugg ẽ · Sicne vol-
untati dñi Cristo stirpe nobilior · tristo tanto flexibilior · Quod de

ſua ꝓſtitate hñt gloziaꝫ. quado nr dño nr ihuano iudicio
lla i eis ingenuitas mdna repezeꝫ. Jam dicti e qđ no-
bilitas vera ſiue ſpialis ſiue ſeculaꝛis ſi ꝓmptitudine
obediedi ꝓleat agnoſcꝫ. te ulteꝛiꝰ ſeqꝫ qđ ſi necꝰ obe-
dieñs faciliꝰ pt pcm utaꝫ. ecõt q̃ nõ ſimlt obedie
difficiliꝰ pt pcm utaꝫ imo pemtꝰ nõ pt qꝫ dyalꝰ cu
ad oñe malũ ꝓpellit qꝫ nullo diſciplie fręno alligꝫ
tuꝝ ẽnit. Una e naꝫ oñiũ etas ad malũ ꝓꝑ veneꝛa
bilis dñe. Si multi ſcioſe vraꝫ ſalutẽ ꝓcuare cauete ab
hac mala libertate. cauete et a falſis et ꝓpzetis mſtris
qꝫ hi duo pene tm̃ mdi dyalꝰ poſt ſe ẽhut collatꝫ
remedio ista duo. ſtꝫ ꝓtinacia obediedi. et ſtillatia ex-
ecrandoꝝ mſtroꝝ. qđ ulteꝰ pndi remanebit. i orbe
tzaꝫ. Si cuncti mſtꝝ bñ docent. ſi cuncti diſcipli bñ ob-
diret. nõne reformatꝰ eet mdꝰ. Hic tñ difficultas
hic tamꝰ unte ꝓpiane ꝓfectꝰ latꝫ. Sed abſit hõ dñe li-
bertas mala ut ſit me altei ſubdam. qꝫ michil mihi
reſeruẽ vult deꝰ. ego puer roſiliabor. ẽo qꝫ placꝫ ſancta
alienũ nõ audiã. vi forte i̊m q̃ loquꝫ. ñ placenta d
pueꝛi pueꝛoꝝ miſit ſup omiſ filios adam effuſa. qđ utiq
ꝑ pauciſſimi effugiunt ſtꝫ electi ꝓfecti i tzaꝫ dei ut
ẽzeunt. Dilataꝫ via lata q̃ ad ruinã eñam eſt. mdialis iſta
libertas qꝫ q̃ pene oñiũ hõ ẽtat uſqꝫ ad mortem ſuã
multatim pueꝛoꝝ libertas pualet duro. Videaꝫ ꝑm
familiaꝛe ſi auiũ i mediis fluctibꝰ ſue ſubzꝛiatꝫ
hiquid nẽ libeã ẽ an nõ. Si nẽ libeã ẽ ad portũ ſe-
cure puenict. ſin aut ſubmergꝫ. Sic ẽ oñiũ hõ qui
dimiſſ dimiſſ legibꝰ nõ eſt inſtitutꝰ nũquã aquã talis
ẽ ſaluatꝰ qꝫ a dyalo poſſidẽ ad ꝛ uolutẽ. venit ꝓ-
ne q̃ſnetiũ mis tenet. ꝛzetꝰ. O utinã uideꝛit ſicꝫ
ꝓ uidet bt̃ martinꝰ. Cu ei aquã nemiſſet ad palladiũ
rũpida tyzanꝰ uidet queda maxiꝰ deone ſedẽ ſup
rollũ eiꝰ mſtatꝰ equitꝰ q̃ſdã duxit quoꝝ uoluiſſet
ſole bta bzigida uidet. Cu quida ſuꝑbi plati aſte
diſſet ſup equos ꝓpatꝰos ꝓ tonitꝰ ethiopes quida
aſtenderunt ſup rollo ipſoꝝ. ſic miſeꝛ hõ dampi̊ pu
tans qđ ſuã impleat uolutẽ et neſtit qꝫ dyalꝰ ſeruꝰ
i pulſibꝰ ad oñe malũ. Hec ſut ſtipedia male
libertatiſ. quã ſtꝫ vnuſquiſq̃ ſuã delectat. qđ ſibi
ꝓpzia uoluptas ſuadet quẽ q̃mq̃ter dyalꝰ quoda q̃ hẽ.
detatio iuze ſtabile ſibi ſeruꝰ roſtꝫ eſſe qꝫ hõ ſñ me
delꝫ et appetit. hõ ſume ſibi pernoſtꝝ ẽ ꝓpzias ſtꝫ
adiplẽ uolutẽ. ut neo ſibi dizeꝛe poſſit nõ ſic
facis. aut ab illis abſtineto ẽ qꝫ hac libtate omibꝰ
luciſſ exponi̊ vñ apls ait. Si ſedm̃ eaznẽ uiꝛcitꝰ
magiſtꝝ vbi ſic dñs bt̃ auſtinꝰ. Ille ſedm̃ eaznẽ
vivit q̃ ſecudꝰ ſcripm̃ ꝛe vivit. Sed eſt ꝓpt q̃ mult. dormit

// ipm

monietu ee potest at hꝭ e pncipal causa et pmaia
quaꝫ sali deo debeꝫ hor et gla. ꝫ. ipe est a nullo sꝰ oia
ab ipo sit. zhꝭ at qꝫ plano ioñida ꝫ lib2o creatuꝝ
i ī mesu extedi pt. nr doctoꝝ opꝫ hz. qꝫ qñ uolet se
i geit ymanib sc̄ib ita ut i exu sabulis sit amis ho
ui di2 i iob pfecta illustra fze et docebit te zhñ
sm aplm Crucifz sanq. sue comedaq sue bibaq sue
aliud qdz faciaq oia q̄de ad dei gla faciaq zho at
nob e litle nō sibi. qꝫ nullꝰ egeꝫ. Secundo est quilz
rationis a' ingazq dz diligere aduīte quibꝰ et qlibꝰ debitoz
sit usꝰ uōroꝝ sua et ho diligere opere ad pplere ad
qd tenet. qꝫ ut melꝰ potezit. qꝫ sibi nō sufficit ḡnalib
qda bō uoluntab sine operib creatiōe. sit dit dog
capa. sto omia qui dt michi dne dne i trabt i zefu
peloz. sed q̄ faci uolūte pzib mei. et itez. qui custodit
madata mea et fuat ea hic e q̄ diligit me. Est aut
dei mandatū ut reddaq omib debita. Est at qlꝫ rōnis
ut pplex debitor sit deo. sibi. et pxio. de qbꝰ multa
scripta i sūe libꝰ reperiūt. sed q̄ pro q̄sito ad pnꝫ
sufficiat habitū. qd omibꝰ legalit̄ pfut satisfaciat. si
diuinū officiū debite psoluit. Si at aliquid ultra
fact supērogationis est. et ho iam qꝫ dicꝫ nōt debitū
ecclesiasticū. Si si se aliude obligauit ad pte ad qd
ex certa nō astringit ho nōt debitū psonale. ad ho
est tenet si licitū fuerit et honestum. Qsi to ītendo
dz ad hor mitt ut officiū ecclesiasticū rite psoluat. et hor trāsit
in 2m ptīcula pdīt officiū. sc. redā votā mea de die in diē. que
vba multa includit. qꝫ valde multa requīt ad hor q̄ aīe rite dīmū
psoluat officiū. sic z ia volgit dz. qꝫ pluā nocua st pauꝑ aīe
dnes frat. cetā pluā nocua st vmanaz hoīa aīe digna habeat
dīmū mittesse misteriis cetā būssis anglis pauca. Ppe io sīm
tradit dicit. qꝫ e volē hoiez dīna tractare. ymo volē oēm tatum
et io dīmū officiū immittit ecclie mīstꝰ. et pīpue epūs z pb̄i
teris. qui ab hor incarnati dicit io e sac̄ pncipes dnoz mis-
tracz. Alii mīstri. qꝫ hyis soniat. et ad ea cetā pmeda sacmēta
subsumūt sedule ei stitate z pūtate studē dz ut d. augustꝰ
cōtemplatiui vit̄ id sit sto pūlo dei pesse. et z sidēre ecclie sue sacris
dīnis mīstē. Si mio placē dz qui de altaꝝ viuūt. Et epūs mīstru-
endo ordinādos dicit. qꝫ cū magno timoze e, sacros ordies prendē. ad. ll
atqz prudēdo. ut celestis sapia sibi moꝝ. et dīna mysteria ob-
scuado ad id eloīs īmedet. Cete verbū' dicē nc̄ glia st̄ votā
et glia cē dz que redē optz de die in diē qlibet ecclīastico
de hyis bta ḡst̄ pncipiū in libro sc̄ipsit qꝫ omo suades ut sepq
legatis sc̄ pastorale. in quo mirabilis ulē qꝫ dicē valeo tota
salutē nrē notia diuina nāq discretione singuli mīs qd expedit

salutares largitur doctrinas

Ne cottidiano ac exercitio nr̄ scribe possit aut a quo nr̄o laudabile mitte
catur exercitium nos regatis in horis noctis quiet et diurnis
Et si aqua de antiquis obruinis collapsa sit. potestis quid quod nos
adiuuet laborare q reformetur cognoscite. Hec audire noluerit te quis ad
virtutis psonā attinet. poteritis in domo ipsa illa supplere q alia exercitia
spualia nr̄o exilio dixerit viri. Habetur etiā in quibusdā collegiis
regula quedā canonicorum valde bona olim in gallia aquisgrani edita et
collecta ex doctis sanctis. sz nullus fere collegiū hodie in quo ita practicetur
sicut in ea statuit. Et ne hoc quidā dicant q abolita sit. forte hoc
vitio euenit quo ad aqua sz refectorium dormitorium a cella posita sunt.
Et quo ad alia que sic iuxta diuinū stabilire. et manet in suo

Nactus autem quale tā salubre regula abolita sit scripserim. et quanti
sit qui submittere noluerit cunctis suasu ingenio discipline. sz omnis libita
te affectui. Quod autem vestibul' dicte qui ex via illa intrare velit
q arcta est et ad vitā ducit ex qua hoc pauci ambulant. diligenter eius
regule mores uitos exquirite. et optima ex eligentissimis storum doctrinis
exquisita. et ita discite quidquid ut cuilibet bene volentis vio bene
sit ptabilis. Et ne forte nonnulli se nobiscum qui libros istos
aut no habet. aut ne paupertate sibi prouidere no pot. Igit hec illi
cultus mod desit. aliqua sint adnotata breuia ex eisdem et alijs deuotis
libris mutuando. ex que sua diligentia regulam possint ut quid
deo a hominibus ne statute proficiat. Et si studiose hoc obtinuerint
absq dubio eadem in seculo manentes. religiosam vitam ducere possunt.
Nor autem permittendum est q sicq diuersas tpm vitas diuersimode vnicedi
m cleo fuisse narrent. et quibus gradibus in ecclia quid collegerit. pa
pie in eod xij que prima. et alijs multis locis. In primitiua siquidem
ecclia nullus ad clericatus a sacros ordines admittebat nisi magistratus
cetus antecedat. Imo a diuersis laycalis officijs. summatis religiosis
pfulgebat. Nam tanta celebritate a sanctitate pagina tue fidei pcepabat.
ut pesse neo vellet a valde pauci. Cuius teste beo ysidoro Cuiusq
cat nor in dignitate. nor ordinabatur ad ministerium. Durauit autem hoc tpe ambo
nemie trecis usq ad siluestrum a constantinum magnum in quo pene
nullus hoc a veneranda fidelibus mutabat. qz tue cat apud vulgares scan
dalosum ee reputandum. Sed postq gratianus magnus a alij principes tem
pla passim subuertere et baptismum suscipere. ceperunt reputandum
nomen in gloria ee apud quos pauci. et plurimi fuerunt oriundi
fidelium. unde a te fides maxime crescit. Item autem imperator volens eccle
siasticos in hoc ee. maximas possessiones cathedrales statuit vt clerici et
pauperes sustentarent. quos omnipotens dominus mutasse posset. a pro qui
plo diligenter orarent. Statuit et alij principes in diuersis locis terrarum
totum ecclesiasticum ab hijs quibus parum reperunt. et sedule diuitie in
sistere nouerunt de eccl'smis fidelium. Videtis autem sti patres q grandis
confluat multitudo. et q simile vitium labe a occupatione cohibitam non

aquo

possent · ecclesiasticū officiū · regulas vitas 2 diuisos vite modos instituerūt. Nyniqui sp̄ put sp̄ sc̄i illi dabat. Nā big̃ greg̃ diuinū officiū ordinauit. Ambrog ymnos 2 cātū superaddidit. Pachomiꝰ. Basilig · 2 Augustin 2 alij regulas ediderūt. Ad hoc quoq; tp̄e scotia hibernia 2 mōtes multitudo egressa · 2 mutuo se inuitabāt ad diuinū inter religiosos 2 clericos. Qui nōdū erāt ista sollēpnia professio instituta que hodie in monasteriis frequētāt. Nam ingressu temporis 2 feruente fregs cōtra hoc grauāt̄ statuta valde crepuit detrahere. Singuli abeuntibus pro tenuitatibus suis. Inter quos crepuit dubitatio apparata inter ecclesiasticos. Dicebat quidā noiabat se canonicos · quidā mōachos p̄tendebat. Augustinus magn̄ superbia et ambitione in clerū irrepserit. De quibus grauis sepe mentio fuit in diuinis. Hinc autē pestifera abusio in scā ecclesiā nolentes 2 clerici ad p̄sentia statuta sanctorū recipiebāt. regulas quidā canonicorū in silio aquisgr̄ tpe ludouici imperatoris magno cū moderamine ex antiquis diuinis collegerat. Qui precepit ut qui in mōasterijs vitam monachi nō uellet hodie regulā instituta ei⁹ sc̄ūdū tenere posset. Sed ut sic ab hac sancta regula uita desperabiliter ecclesiastici nō deficerēt ut vita a nullo mō possibile sit p̄ omnia reduci possint. Implentur hodie id ipsum. Et cū sic ipsa sic 2 sacras leges qui bone voluntatis sūt illis malicia temporis obesse nō p̄ualeat. Quicquid melius p̄sumit 2 sollicite ambulet ad deū. 2 salua erūt. Qui ut sic citius possit. Sequūt sollicitudines cū q̄b⁹ nolūtas occupat se debet aduertere. ¶ De habitibus spūalis hominis. ¶ Sollicitudo prima

Prima igit̄ sollicitudo bone voluntatis ad hoc tendit ut exteriorē habitū debite exponat. tū in loquendo. q̄ in comedendo. bibendo. ambulando. 2 tenui q̄tq; quicunq; modo ipsis assidue conspectū et dicat. Ille e vir discipliatus 2 nobis in officio ecclesiastico. q̄ omnes status vitā in eo videt. Per at̄ apostolo nos mētes simplices 2 mūdane vite hominēs magnic̄ e nōia q̄ facilius scandalizant. quodo ul' pauca dicta ad libitū extorsere dicunt Deū at̄ qui videt cor hominis intendit. et ideo ante diuisāt in oī castitate et sobrietate. tū magnic̄ edificāt et venerāt eos. Ait igitur mēsa frugalis de cibis simplicibus. nō nimis delicatis. nec nimis grossis. sz medie tēperatis. q̄ hoc expedit ad sanitatē corpis. Lectionia sic tēperate studeat. ut nō lasciuiat nec cētā deficiat ad seruitiū dei. Hoc nāq; tēperatos omnino mitis q̄suadet. ut a mīb⁹ homo repleat ventre. a cētā mediocre abstineat q̄ medium 2 tenendū. Cultus ipsius habitus nō nimis vilis. nec nimis pciosus. sz mediocr honestus sine omni curiositate longus 2 amplus ne forma corporis male clarius appareat foris. Ipse at̄ indutus veste sic vestitus frug̃ esse habet unde melius q̄ diebus festiuis. Illud exteriorē q̄ diebus familiaribus. Color at̄ sit niger ul' griseus. ul' cētā blauus. sz nō sanguineus a subtilibus. ut nō dicat sibi. q̄d dyaq; crudā impetrauit dicit Ei plg promisse. plg secutus. facēs. Sint ibi pauca tractabilia et utilia. nō vana. nō otiosa. nō superflua. nō curiosa. nō detractoria nō scurrilia. nō maledica. nō murmurātia. nō luxuriosa. nō clamo-

sed suauia · religiosa · et gemacosa · ut dicat salom · Sapiēs mulier suos edificat amabilē sedē · stulta aūt stultor effodiet · Vnū nō hec sit sē intelligēda si nullū sit licitū uti ullis ioculis 2 solacijs · q̄ sedz omēs morales viri sapiēs 2 honorati p̄ loco 2 tpe p̄t uirtuose aligī trigoīe ēmittē · et hoc maxīe ad illa q̄ p̄tēr iocunda in quibꝫ debet hec omo uitū ut uiz nō sint inhonestū · nociua · à destructiua · Et hec remissio debz fieri q̄n oīa seiosa sūt p̄soluta · loco 2 tpe debito · et cū talibꝫ p̄sonis q̄e ex hoc nō scandalizantē · et tū intendone ut hac ēxercitatē sotiꝫ valeat ad seiosa grauiora opa tendie · Ex. n hoc legit de sco Iohe euāgelista et de sco anthomo quoz hec sūa · Ex. Expedit aligī recreacōi mēmittē q̄ misit mitatē nature · ut pōa melius ad spualia videnda aīmq̄ tendere valeat · Dic aīq̄ discretꝰ sociꝫ iaculū p̄mat · q̄ quis mēmissiōi tenetꝰ tenetꝰ · Vnū dicit sedz musice · Volo tāē ut tibi pateat · nā sapiēter deter mittit remittē metus actē rebꝫ agendis intendit · Et sic supdēm ē de iocunis · sic et hoc de hoc solacio · Vnosa dici p̄t · q̄ dyas mitē hoiez ducē ad duo extrēma · scz ut sic teneāt homo opibꝫ insistat q̄n tōlit mutuī fiat · ut q̄ sine intermissiōi ludis 2 solacijs vacet · et alia hō opa negligat · Sed medium ē teneādū · et ēgla oppiū ē · et ubiq̄ applicanda · q̄ vtq̄ in medio gressus · in hoc id · Ne q̄ nimis · ne q̄ nimꝫ · medium teniē bñ · Et hūg d. discretio ē auriga virtutū · sine qua virtutes sūt vicia ·

Sollicitudo secunda

Sollicitudo secūda bone voluntatis · ad hoc tendē dz · ut oīa intelligē hoiez reformatē studeat · ut scz velit que deꝫ vult cū velle · sciat que vult cū deꝫ sciē · et cogitet sue mētis · que vult cū deꝫ cogitatē · Et hec ē maior labor nedz omꝫ dicī · scz q̄n nullꝰ interpūp̄t nullꝰ p̄cidet · Igit̄ mortuo dño auriolo · tōluter nos p̄ tminētē tlez ētate · ad hoc opꝫ p̄mangamq̄ · tlagni nāq̄ mēti ē hmōi negotio insudare · q̄nus nō pro voto · idipm̄ acquirit · p̄ intedū Sicd ē igit̄ q̄ mtūq̄ nō hō tplici morbo ē infectꝰ · i · tā p̄ scripserat que p̄ debēt sperē · Et hic orat̄ oīb illa difficultas p̄sentiēdi m̄ virtutibꝫ quā homo vici sentit etiā usq̄ ad mortē · quida magꝫ · quida mingꝫ hoc ē · p̄ dicat big paulꝫ apl̄s · Video aliā legē in mēbris meis repugnātem legi mētis mee Ecce bellū mirabile in hoiē · Vnū dicit vnū · lex dei · lex dyaī · 2 lex dei dicat stephe ōe q̄ ē in mundo et adhuc sitephe dei · Cōi · lex dyaī dicat · nl̄ sit tibi deū de insibilibꝫ · scz studē delicias corpis tui hui et honestē huius mūdi · 2 diuitias ad oēm copiā · Ite lex dei dicat · Cane ne audeas ea · scz n̄ obtempa · q̄ ōe q̄ ē in mundo vanū ē · nr̄ mundꝫ te iuuat potēter nr̄ scripm · Cōi · lex dyaī dicat · Ne permittas te decipi · q̄ oīa gula sūt · Ego aūt habeo tā que tibi sūt valde vtilia et delectabilia · scz oīa scripturalia cum 2 oculoz tuoz · 2 pompam huius seculi · esse te ministrū et felix ēis · Ex hac explicit tradicē ōe malū · et nō q̄nq̄ labor hui debet laborē methodē · ut hec explex scripā cum 2 oculoz · et vanitatis q̄ ē superbia vite · nō quē tradictꝰ exsurgat · q̄ ē impgle · scz gradatē ne hostis p̄ua firmet · Dic videz q̄ via que strictē pedibꝫ tenet nō p̄ducit firma q̄nq̄ tendicē intq̄ habeat · scz si nō tenet tuū statū vitescit · Huc aūa que semp exit in via mādatoz dei · nō p̄ducit mala opa · quāmꝫ meliacē

nō

malā mtq habeat adhuc hēat. Et si tepescat ab opibq bonis. tūc gra-
uia mala que mtq deprimunt singulat. ā m opq prius solet erupt.
Igit studiose p̄uidēdū ē. si hō ad mtūā pacē rupit p̄cēre. q̄ elōgēt
se ab oīnibq occasionibq. que has turbare solēt p̄udēt. sic hō reli-
giosi faciūt. qui p̄ restitutē z ieiunia. z disciplinas z vigilias. ac
labores cottidianos mortificāt cupias enormē. et maxīe fugiēdo otiū
et fabulatates multas. et p̄ paupē uolūtariā mortificāt cupias
oculor. p obedīā z subiectionē mortificāt appetitū superbie cui⁹ p̄uid
ē occasio omīa p̄dca. que mlto dr̄ libtas seculāris. quē nullo iugo dis-
cipline uolt subdi. et insidias dicor. q̄ p̄uidētissim sic astute appa-
ret de mlte misēno et fauno. qui cū alīs pcul dubio nō pt insup nec
sibi ipi p̄uidē volt de armis se munire. et hostīū tela. Hinc michi
restat ut mors acba. z finis sine honōe. Et oīs hō qui in via dei
uolt ambulare sēdz p̄cepta uolūtatē. et nō p̄ualet sibi ab occasionibq
p̄dcis p̄cludere. Et dat exēm de david qui adultrīū et ho-
micidiū cōmisit. eo q̄ oculos nō custodiuit. et i mācipiū p̄pli filiū suū deliquit.
q̄ mīe nō uolūt. Et in hijs tātq p̄phō credēdū. q̄ nob̄ fuerit dictū
ē. si ut tō diligētia custodiamq corda z corpa nīa. Filia mlīer de
alijs legit. Dauid rex lōge tūc acquīt. q̄n mens ei⁹ fortificata
uacuā mcliacōēs p̄cepit. ne malū q̄ rupit possit p̄fici. Nō ait p̄t
hō. sz p̄ncipes vibq et de q̄n gēt mīnūd bellū p̄mtq sedāt. ut
nō p̄ malas mcliationes ā i missionē semetip̄ p̄cipit q̄
huius leuissīe ueniat. Et dat exēm de p̄ncipe aliquo mediocri. q̄
et si nō pt hostes suos expellē de p̄uīa sua. pt tn eos ingrē. ruptuāe
alīcuiāe. mthy. q̄ nūq̄ sine suo sensu aliquid dominīū aut
tyrānidem in ea exercēt. Hinc dicit bt⁹ paulus q̄ nō debeat p̄tz
regnāe in mōle corpi nīo. q̄ dicit. et si nō potestis facē ut
nā sit. tn facē potestis ut nō regnet. Fere duo remediū sūt
p̄tz vnū ut se elongēt hō bone uolūtatis ab occasionibq per-
tatoz. Illud ē ut strenue semet bōis opibq insistat. Sollicitudo 3.

Sollicitudo tua bone uolūtatis dz ee ut ex p̄dictis duobus
sz ex debita cōsideratē exitioz mozz. et mīnis exercitio spūal'
deuotois alīq sibi tēplū mundi eligat. uīs sine
natūe offensa. q̄ tēplū undiq̄ obsumb obtinet. et in ea usq̄ ad fīz
laudabiliter p̄seuēt. Hoc nāq̄ ē omīs bonū. Unū etiā exēm
in oīnibq pene que sub tēlo sūt videmq. Dia nāq̄ hūit nāq̄ et
modū et successū. et ordīē. sic pīs in sole luna z stell'. plantis.
bestijs z alijs que sine nāq̄ sūt unīs q̄ pulchre z ordīate. q̄ pse-
uerāt et uniformit cūcta p̄cedūt. et rēdūt. currūt z circuūt
crescūt z decrescūt. In sol' aūt humanis moībq irregularitas cernī
et q̄ etiā nr exo nā. nr ex industria hō homo ut suos actq tem-
lāe melioīe possit. sz exo dei gīa. Deo confidē sibi nullatenq dz. neq;
sibi ascribē si āquid bon fecēit. Debet tn facē q̄d in se ē. ut tō nā
et industīa gīe coopet. ne vana in se maneat. Igit nā p gīaz no-
bilitata in cū ē bone vite. Hāc sancte dicit sē. pīes bonā vo-
luntē. Voluntas nāq̄ dr̄ tātq hō p̄ imperiū q̄ hz sup tēlīs vi-

ut

sicubi mcliationis huius scli. cui⁹ pr.

vitus · et ꝯ in eo ꝓmꝫ tm̃ ꝓnd̃q meĩ et demeĩ · Et hꝰ ꝺ̃ſentit bono mẽ· ſi malo demẽ· Ego quidẽ ꝓz q̃ hꝰ bone uolũtatis ꝑt ingẽ meri q̃ deꝰ ẽ in ſtatu vie · Pacto ẽ · q̃ ꝑt aut actualit bono ꝺ̃ſentiã · aut in hꝺ̃ occupatõe ſẽ teneã · Hoc aũ ſit q̃ regulariter vnã do oĩa opa ſua ordiãt ad gl̃am dei ſic à aliꝫ dirẽdo · Jam uolo dꝛmẽ ul' ꝺ̃mẽdẽ · uel hoc ul' aliud fieri tãli mitẽtione ſic · hoc meũto very ꝑfectiang dz fieri dz · Et ꝛndeo m oĩbꝫ placẽ deo · Ego m hꝫ dat̃ de bonis religioſis de quibꝫ firma ſpes ẽ q̃ ſine mãmiſſõe meriti · q̃ ꝑſt in obedia aqua · q̃ nõ laboret ut oret ꝙtinue · q̃ nr hoc regla pre cepit · ſz q̃ ſe ꝺ̃formet mitẽdo regle · ita · ſine regle ꝓpriat · ſine cõ ſulat · aut laboradi à queſtdio · ꝑt ſi m obedia · Quãe tñ queſtdo q̃ laborãdo meriti · q̃ utrũq ad vtute ꝑtiẽ · ſm q̃ hoc ſpẽt ſtm fieri rndam̃t · Jnõ hãc formã quibꝫ eccleſiaſtici vri ſiue paſtor fuerit prochial' eccle · ſiue canonici · ſiꝺ vtiq eccle collegiate · à alt' qua liſtiq abſtrahe vite de ꝓpriõ vnicẽ ꝑt ſibi legẽ ſtatuẽ · ſtoꝛ regul' ꝺ̃formẽ · et ſtdz illã vm̃formiꝫ vnicẽ ſic vim̃t religioſi ſm regulas ſuas uiꝰ ꝺ̃ſilia diſcꝛti vi · in ſpialibꝫ exptis · Hoc mo multe religioſe nẽ inchoate fuerũt · Vñ dicit bẽ bũg · Qui uolt hñ vnicẽ ſtudeat vnã die hñ inſtituẽ · dem̃ adiũgit 2m · ꝓgeaz'm et ſic de ſingul' · donec paulatim ad bonã ꝺ̃ſuetudiẽ ꝛeãt · Bona aũ ꝺ̃ſuetudo ꝛtutidies ſibimiſtrabit qua acquiſita efficit hꝰ nãliter long 2 dulceſc · q̃ uix ẽ aliter nã · Jtm ſcit q̃ ꝑmo fiunt mollicabile · ꝑ ĩtinuatiẽ efficit ſuaue · 2 q̃ male · diuino a ꝛceptis nõ ꝺ̃ſiſtat · Quis aũ vanius exercitus nãq ſuã diſtemperat nec illud · nec aliud guſtando · nũq ẽit hꝰ ſolide ſtatuꝫ · ſz vagꝫ 2 prudꝫ ꝑfluꝫ ſuper tradẽ · ſibi 2 alijs onerosꝫ · et nulli uel' vñ dicit Helinandꝫ · Bene vnicẽ ẽ vm̃formiter vnicere ~ Sollicitudo quarta ~ ~

Sollicitudo q̃rta hoc uolũtatis ẽ dz · vt ꝓq̃ 2 diligẽt m̃ſor ta · q̃d ſibi expediat · et q̃d nõ · ſtatim id ꝓ̃ſequi nec et ſuo ſtatui quemcũq ẽ ad practicã ponat ſic ꝺ̃ſap · Quidq̃ ꝑt manꝫ tua m̃ſtrauit operare · illudq nãq ꝛcepti ſt hac tẽptatiõe dicẽtes · Quid habeo feſtinare · ſuffecat tibi vnicẽ ſic tibi vnicẽ ſpiritꝫ eſto tibi · Conſ hãc tepiditate optz fortiꝰ ꝺ̃mittere vnicẽ q̃z qui m via dei vult ꝑficere · Quod aũ tepidꝫ ẽ · ad cultũ augmẽtũ nõ ꝑuenit · ſed ſi hꝫ q̃d hoc q̃z ꝑder vñ dz · illicꝫ ꝑ mitẽtiaz id naſcẽtẽ · abſcidere ſpes amoꝛ 2 diſcrẽdi ſegnes · Vt aũ ãpd ecclẽaſticos vite hoc nouellum moꝛi habeat · Dicturꝰ quidã breue hic ãnotandũ q̃d nl' methilon in alijs dictis libꝰ 2 ãthenicꝰ regul' plenꝫ reputẽ · ptestatiõ q̃ quaz nullũ ꝓiudiciũ ꝑ hoc velle nos offerre · aliꝰ diuꝫ vnicẽ mod' ꝑfectoꝛibꝫ q̃ ſecundũ eãt aliquos vite inſtitutis iam regld ad hec nõma deſcẽdẽ · ſed qui adhuc inſtituẽdi ſtt · iſtã q̃ꝰ exigua obeſſe nõ putamꝰ · Jn ꝓmis igit̃ uiꝰ ꝺ̃ſilium bẽ dicꝫ · diligẽ dꝺ deꝰ ſine oĩa · et ꝓximꝫ ſicut ſeip̃m · Et ego iſta dicẽdo · et ꝑ ꝺ̃ſuadẽdo 2 dirigẽdo iſtd dilectoz · omã alia ꝑ tota fiãt tñ ſpualia q̃ temꝑalia · dem̃ inuocato dño ex animo dicat hec 2 ſilia ãba in ozõe · Vnicẽ qui me ꝙ michaelem arã aſti · et uſq in hãc horã ꝓtexiſti · tibi grãs ago · rogãs ut omnꝫ

ptūa pūa meaq̄ delea 2 emenda a pūis pfecuc̄. ut relig̃ iūd
ipe Vnte mee ti valeā plene dedicē. Et p teste augustino Im
ō boz ē cfessio malox. Deo quibz placē deo impiēd. studeat
diligent ad mmg sel' ptīed Vnā discutē. 2 oīa integre q̄ siēi de
quibz eū cscā reuolūdā. ātreng scīmitte adepta. aliēnoz existnt.
dz si ex toto Vna Vnce nō possit se plene recolligē. tē paula-
mm pīe hor supplē p tēpa subsecūs dnī. Sēmas oziaē m corde
Cepe igē ocepm pīe hāc pfessiōz suā stūdē m ordne sua stūsēi
redrssē dnē suscipe me ad glām tuā et a mal' vmūs pserua
ut bonū ppōitū q̄d ni dixi. usq̄ m fiēz meritoē valeā pducē
Propono nāq̄ hāc Vnēdi formā obsuāē q̄tū mseīmitēs me
ymittet. q̄tq̄ uīō scīlū stōz. prūm ni stenū. grē tue ingrē mue-
tuay sine dormā sid vigilē sid ameda. sid bibd. sine laborē sine
quiesēd. sine aliud quodūq̄ faciad. Ita tū si hmōi Vnēdi modid
m pte uīt m toto dimittd. nō volo ātrag ēmīs ē teq̄ apud te.
sz libē facē 2 libē dimittē. sīut placet. Si at volt se voto obligāe
tuē pīe sic dicē. promitto t dnē q̄ sic 2 sic nolo t sīuā p hmōi an-
nū nl' duos. nl' tīs nl' oībz diebz Vnte mee dnēt aliud melig m-
spires tē. Ez hor ego nō scīlo q̄ hmōi Vnēdi lenū emittat. ni cū
magē deliberatē et prema exprientia. cauta q̄ibz sit maxīē me-
ritoriū. tū m libitate ipm. q̄d sūt ecclīastici nē Vnūt excep-
tis religiosis. Vir ē regle q̄ ostnue Vng modq̄ Vnēdi a quoq̄
possit scīlāi sīē apud religiosos fieri solet. Vīm faciat Vng grūsq̄
uīs grēz sibi desup datā nā qui pce seīat. pce et metet. Con-
ūtat se etiā toto cōde ad btām Vgīem 2 ad sp̄iūd angelicū. 2 ad alios
sctos q̄d quos cū devocōe magē mcliat. p implorādo auxilio ctm
spūales requiras dēnd. Cauta q̄ antiquus hostis ptepat q̄ āq̄
volt sibi a pūis cruā 2 ad dēd se sūtē. tē fraudes inīplēre.
sed qui m dnō sperat. cūctis supat. Sollicitudo quīta
Sollicitudo q̄rta q̄ hīe dz qui hō bone voluīatis uīō ppōitū
mpīm. hor ē ut sēdz aplicū dēnd p singulos dies celebre-
at cor pq̄ sūd hostiā Vnētē. bū placētē. rationabile ob-
sequiū sūd. ut sīē pīcq̄ humut pūis ī mmūdicīd. sic iā studeat
seruē ustūe m cīsticōz. Sīd dei ergo gīaz se tulīē pīe mstra-
tiē. q̄ sīt dormitū cat de sero. ut cingulāe assūesāt dēmane
hō tria. et tūc surgēdo āq̄ bom meditet Vrz de sctō nudicīs quō
tūc oīēs cingulatū sumūq̄. Deīq̄ vestiēdo se pīe āq̄ bom legē. Et si
āq̄ illusiōe se mentē pollutū pūcat pcty sūd tū ppōito cfitēdi as-
pergēdo se aqua bndīa. et sic ad oratoriū vadat 2 debitū sūm solūat
sīē inclig pīe. Volēt aūt devoti ecclīastici ymittē hōs btē Vgīs
matē horis canōicis. singulas singul. psolutis q̄ matutīs de dīa
si āq̄ tpe hz aīe pulsū matutīaz. de tpe pīe se sp̄iāl' occupāē m
bonis meditacōibz. de passiōe dīn qualēty nocte agōia ille masūety
pro nob̄ pulūt. Cū at ad chorū pulsat' stātī excat. Vnbulāē ēq̄ or
gūtāe et alacītāe ne cū voluīs veīat. Intrādo ecclīaz se hmūliet
q̄tū pīe dicēs cū publicāis. Deq̄ q̄uq̄ esto ītīpīēdū. nō sū dignq̄ ar-

accedē ad te. et sic accedat reuelēt meliando se ad altrē 2 ꝓfectū. 2 mayꝰ
me ad vēnbile sacrm. tūc ad stallū suū venīt. rogitet quāe vene-
rit 2 sideāt ꝙ ad nl̄ aliud ꝙ ut ī oppū stent anglōꝝ psallat dnō.
Et ꝙ fabulatōēs omes cessent. et signa iudicta. tergat sit mitra. lyīs
que te tūtauit à legūe Et meā cā dz ꝙ nō solū debitor ē ad vbā dis-
cipe p̄nūciāda nl̄ audiēda. sz cel te sūt debita diligēcia ad mitel
ligēcia cor̄ que ꝓferūt. Cinsup 2 ꝓtinuē ne distendat. utī ꝙ totū
ꝓpositū suū sit velle tōtū se occupare cū dīno. et si tūc distractio
mēbrorū exercitatē et ꝙ sancto deꝑcendit se aliendū. statī ēxcutiat
tortices ꝙrtices simitas mānutimas grās agat deo. asserēdo sibi siqd
būfecīt. et de negligēcijs veniā petat. et si tūc patiē pēt ad domū
redē pro nōnullis sulis. sp̄ ad obseruādo ut silēcium fiat dū et mis-
sam celebrauerit nl̄ audierit. ī scripta legāt pauca alba ꝙ nōnulle
occurrēte nl̄ vtilit. Et dūm legunt p̄mū de dnā ꝓparādo se ad p̄mā
diem. ne cetera ꝓsequēdā sic sup̄ de manibus. Si nō te expiēm teneā
diligēt se obfuscet ne ml̄ libris exceedat. sp̄ mucrōne spām stim. ꝙ alias
ciāq ibi pendāt. ꝙ aqd' banū agnt. Si mī aq̄ apte gt̄ deū 2 mstrand
et fēnā cūtate ibi dicūt tūc bemgne ꝙ suo mēsse dicat sibi tlia
nō placē. Nec ē notādū q dyaq mayoīē mitrā in capitlō suo
tē suscipiē. ut missis subscriptis impedīe possit. Quāe vidē ꝙ
negotia otiosa alio tpe tractēt. ne deuocō celebrādi impedīat
Pq capiūm si pē hyē affectāt libēt ostiat. Dum ad missā se ꝓpa-
rat suā celebrādi sīd audiēdi aut sacīd disponēdi fuīt. Et si cele-
brāturq ē aut audiāturq tē nāturā ꝓ obliuiscēt omīa p̄cedēt. et
ad deuocōēm se sūmo studeo applicēt. ut dignū ē. ītq tāti sacīmenti
fructū deo sibi ꝓpicio efficaciē ꝓpe mēat. Cuīt ūtia diuīoꝝ p̄mīm scīpta
de vēnīt sacīo 2 missē celebrandē. qd̄ūq magē ouēt hoīe eligat.
Ad tertiā. sextā. 2 nonā. pgeā nō tūtū cellē sue. silēt se ꝓparet sic
tā dom ē de p̄ma. Nec opq ē hyē pluā detūpa ꝓponē ꝓ vnq bar-
baīs. que 2 q̄lia pūb in scol' ꝓmūlt. ne dīnis vēnibulūq mūdi
fuēt videam. Sufficiat memīsse illq ambrosianī. hoīe pulchritudiēs
vnēdi tenē memoriā tuq̄ scīpm 2 ꝓsāt tradē. hyē ordo gestoꝝ ep
timq. hyē ornatq ad oēm actionē accōmodq. et illq augustīm ī oīb
motibq mīb cū fiat qd̄ cuiq̄ offendat aspēm. sz qd̄ mūtū dēcat
sēcūtē. Demū finitis dīnis q̄ tēdi tpe aduenīt. cū oī sobe
tate et ꝓfundiē tibi sumat. sp̄ bēdicte ꝓmittēdo sleēpis grāiq
ul̄ recūēt studo. cleriq̄ aquā corpale si faculter adest faciat. silēt
et spūale sz p defectū tū collā. 2 fidelīū ꝙ audīq m pue gaudio
detētū. Silēt ꝙ afflictis et tribulatis aquid pē breuē mēte tue
tāe pueīt dog dedīt. et sodū in gmedēdo teneat. ꝙ bēn bīq describ
ut sz tractūm tibi 2 porro sumat. singulos mōzellos bī mastīā
do. ꝙ tūc dulcq sapīt. mitrit melq. 2 digerīt salubriq. Omīs me
moz sit scōꝝ anglōꝝ p̄tīā adesse. in q̄z aspēū se reuelīt ḥalere
debet. 2 faciat cetā sibi aquid legi de dīna scīptūa. ut solū fauere cor-

corpale tribū sumat · et mens suo scrculo nō fraudet. Si nō lectorē nō hz. tūc ponat librū ante se · et dū pūr legat p hōrā media spūalia. Comunia · 2 hospites · 2 mūdinas · 2 dedicationes · 2 quorūq; horū studeat cultūe · p teste bto Jēō me sūt quasi queda cathene voluptatis · et qm tuā diligit vitā displicet. Si in hospites pauperes ac religiosos habuerit ā vilos homines testimōij · qm cū a bono proposito nō deterrant laudabile ē. Ter in qualibz septiana celestie ieiunijs coreptus a carnibz pūr abstinetia · Quatuor feriis a lactticinijs 2 olus abstineat · ni infirmitatis ā alia cā rōabil' obsistat · q̄o prādio se grātis dicat. simul dilectō, si in modo · ā in mesura excessit · p sēm smaz bti Augustini Read pūr debita mēsura frugāl. Aut ea. Certo tottidie adusq; mādutādi surgat orandi · et biblendi · 2 quib ē · qui nō cupiē alicuius eō metris nūtrans · Dem pūr pro creatōe sp spaciādo tūsie · sine magno motu · q hor ē sanā. Stultiastice ei qui nolit sollicite offendi sum esse · ni hūit tpe p grossis epulis precedis · et go debēt se diligē tes regē in dictis cottidianis nīe in dīno officio mabiles fiāt. Deg hec si natūa sue queāt · pūr pax quesīe · 2 maxīe in estate ne caput grauet · Reliquū tpe usq; ad vesperas pūr libē expendē sic placet · Videlic scribendo · legēdo · carpentādo · ā in ortulo āqua plantādo · sid cū familia colloqdo de tua tra familiarijs 2 nātarijs domq; se illud obsēnādo · ne tbe nimid elongēt a deo · q alias difficult redibit in psnaz deuocōz. Hn ār sentit se grauatū · tē pūr honesta colloqua 2 solacia admittē · sic supi dcm ē. Cū ār vesperum tpe aduenerit · tūc ppatet se sic dcm ē de alijs horis. Bilem de repletorijs suis nō nūq; cruciat 2 morē cātis sue nā. Demaz si cruciādo ē predat sic dcm ē de prādio. Hn ūo ieiunijs exhibit tē sēm assuetudiz pūr āquā pax grustice · sine de sēbo sid de tota cū potu repetit. Semp tn obsēnādo ē · q tēa frugalis sit et sobria · alioqn multa inquietātia senciet. Caueāt ē dicē quō nonnulli de clēricis pauperes. Vetrem repletū ulc q dicē pūr Qz si egris hūig. delicie dātē fortē simplex malū cēt sibi corpis debilitatis. Sunt ār alie guāmē accresīe · p eo q vix alios pūr satisfacē p cleros · cruā si tm quotidianū victū 2 vestitū nō lim. mā suscipet · Quid go de tactūa hac tm grādi tot epulaz 2 deliciaz · de hor se horrende sine bti Jēō et bīdi. Vñ quilibet ong sud prubit. Completo demaz die quotidā mos ē q nō pq creaz loquāt · ni necia sz ad oratorium festinat p exercitijs spūalibz vadit · et hor sol satis pstō. nē omnibz datū ē · pon pūr fine finem. Hn ār honeste deficā nolucīt cū familia nī ē inquietēs. Tuo fro amico lem petat · diligēt se colligat quō dicē opedit · de negligētijs veniaz petēs · et si aq notabilia prīus lucrat pcialia nuciat se admisse diligēt ascribat ad dictū · ne obliuiscāt · ut in crastinū ea scribatur · De bn ār gestis · gratias agat · simul togitus dcm ut futurū nocte sibi salubrem et ī

pñtate · cñstitute · et sme oñi dñoñ mfestacõe pniculosa tñsitr
ꝛcedat · q̃tenꝰ itñ mane ꝛsurgẽs · dnõ ipm tñ oñibꝰ stñ lau-
dãt mẽãt · Intens etiã in lecto · aliq̃d bonꝰ studeat cogitãe · donec
simul cñ stã cogitacõe obdormiat · Sollicitudo sexta ~ ~

Sollicitudo sexꝰ tñtatꝰ Viri mꝰ formulã illã ẽ dz ꝑ pse-
uerãcia in bonꝰ qd̃ cepit sedz ad saluatõis ꝯsum ꝑsenera-
uerit usq; in fiz hꝝ salutꝰ ẽt · Vñ dicit btꝰ gre Incassũ bonꝰ
agit · si añ vite tminũ dẽserat · Cursus fruſtra velocit̃ curritꝰ ·
pnꝰ q̃ ad metã veneãt dẽficit · Curijs nãq; mod̃ nitr̃ antiqꝰ
hostis q̃libet impedire ne bonũ inchoet · sz mlto amplꝰ ne in-
choata cõsumet · Fracꝰ q̃ sola ꝑseuerãcia cõrã mẽt · Hinc apud
religiosos qui in scola vtutũ cottidie versant · pcipue mihi
venit oñs occasiõs tradiuãdi · sz q̃ nõ debet mlt̃ cũ ꝑsõis
sllaribꝰ cõsali · etiã sub ꝓtextu pietatis · q̃ nõ debet egẽdi sme
nõbilꝰ cũ sororꝰ mõsterij · Insup ꝛ voluntate sibi imponit · si her- magnus
et alia trãsgrediat · ꝓfessionẽ etiã sollẽpnẽ fecerit m ꝯspectu ecclie pnale ||
ꝑ q̃da ꝯfirmacõe oñm que in regla cor tñdit · q̃tenꝰ vmũsi sciat
cor debitõꝝ oñm que in ea scꝑta sũt · Cure q̃ suspectꝰ sit habendi q̃
grũ dicũ uolũt q̃ sz obstinate regulacõ sint mimꝰ pfect̃ · ꝓtea
q̃ nõis cognit̃ ad bonũ · nõ ei videt q̃ pna sit humana mstermi-
nis ad malũ etiã pq̃ votũ · Hñ nãq; pnꝰ mltiplex cognitio de-
ti · hmõi regꝝ ꝛ statutoꝝ pcalia ex mstructu spũ sci ediderũt ·
ne filij cor exemptꝰ omnino inuenirẽt redeundi ad vomitũ ·
Vñ dicit bẽs Jeõ q̃ ꝓcipue spuãl̃ agẽs si nõ sit matiã pnsio
solet subsequi quãdã tñtatio · de templa spũs sci vasa · ñ diligẽti
seruãt custodia · q̃stibula stant · Hinc q̃ ita sũt · sũmopere timẽdũ
sepe dñs canonicꝰ à vicarijs ne ab hostis decapitatur q̃ vite
libtatẽ · Tanto ei plꝰ occasiõs hz dyabolꝰ eos tẽptandi · q̃to sup
magis mdifferentes ad oia · si tanto proclo dimittit eos bonꝰ reli-
giosꝰ · qui summa custodia sũt pmuniti · q̃d putamꝰ labꝝ habebit
qui pene soli sũt cũ eo ofluctũ · Vñ nõ ista dicimꝰ q̃ soli religi-
osi sermõ sint · ꝛ alij nõ · cũ scptũ sit · fidel̃ deꝰ qui nõ pmittet su- ad ||
os tẽptari vltr̃ q̃ sufferre pnt · Sed ausus sũm de magnitudine pa-
tris · q̃ reuocã ut certa taceamꝰ · plurimos vidimꝰ directos astu-
cia splendẽt · quos bonũ minimũ spectu spectabiles reddebat · pr
mirũ · qui ei ut plerũq; accidit de via pdoꝝ silentio ad statũ
pnẽ · ut in scola vtutũ exercẽt · ut negocijs pdonesꝰ hz · à si habet
nõ omnino ꝑfect̃ eos audit · et cottidie tot scandala ꝛ exempla mala an
oculos ponit · totiꝰ ẽrũnolates spirituales negligẽs patẽt · Quod
inꝰ mirũ si ltis facilit̃ delabit̃ in id q̃d deserunt · Assiduꝰ igit̃ sollici-
tudo opꝰ ẽ q̃ ꝑseuerãnte dño laborãe · Tenuerũt igit̃ ꝑfecti
formulã · à alia tenẽ noluerũt · nõ puter id se suis villꝰ posse
q̃libꝰ etiã finaliter apparere · sz ad dñm ingrediẽs dicamꝰ ut ipe de
bono in meliꝰ · melius medium · ꝛ optimũ finẽ · et si grã arrise-
rit · ꝑfecti sit · pauidꝰ ne eã amittat · Quod teste euangelio assequi

est dñs qñ delectat bonū. Aliqñ ñ dīna mā ungñ alle-
uiauēt inptibile ēt. Vñ Origenes. Cūq; sms dr audiat
ñ 2 tēptacō ul' tribulacō. sz ubi signū belli pdicatōis tuba
odit. tribulationū pugna insurgit. Hoc ār quālē sit diat bt
augs. Cuna rō aīa incipit gfugē ad ihm statī ōt cā ursi 2
sentē incipit inimicū. Et ubi aīa que uigs fuebat ad tul-
nā ūtutū se otulēt pfectōis patrē uictoz. Hinc sēptū
ē. 2 filū accedēs ad fruitē dei stā in mūst 2 tūre et pūra sūg
tuā ad tēptacōēs. Nūqd ipe iste tuā ñ 2 sme grudio. et Jacobs.
Omē gaudiū existimate cū in tēptacōēs uarias incidēritis. Hic
sēcg ait. Nulla puto in hac uita sme tēptacōe uacē. cuius-
te si una tollat. mox alia sequ exspectēt. Hoc ār dr ee gsola-
tionū uacuis qui tēptacōibg exīstūt. Aliqñ. Nō ē maior tēp-
tatio. q nulla tēptacōe pulsat. Hic dicit sēg thomas. nobile ubū
apli. quod reciderūt in adūsi. sz multo pluēs 2 multo grauibus
ceciderūt in pspeis. eo q tēptatos. putāt sentīe in aduersitate. sz
tūo in pspeitate. Vbi grad. Cū aquis mēbr affligē in corpe
molestāt. in trbg ut armis. sentīe tēptatos sid motq impatiēcie
indigēdis ul' odiis. Cū uō diligē laudāt. ul' horāt. tūc sentī
expellēda 2 mordiata mētis dilēctio. nec attēdit miser homo
quid sibi placeat indebite qui alijs placē se credit. Et ēpto mig
et cruq sentīe tēptatio. tāto mg 2 tarq 2 tāto difficilq tēp-
tatōi resistīt. quāt cōā hō facilq uincīt. Sollicitudo septiā
Sollicitudo septiā boni uiri 2 papue illg qui in sacris ē
ordinibg sūtutq. ee dr q salute aliox. ut sz suo bono
exemplo 2 exhoztōe alios a prauis reuat. 2 ad bona uita dirīt
ducāt. et pprie illos qui sibi cmissi sūt. aut quibg quisq.
Hoc nāq ē maxīe meditandū simul 2 instād. Cuna q aliqñ
pauo exēplo. a forte negligētia sua. alijs fuit cā dāpnatō-
onis. cā studē unusq dr ut aliquos trahat de fauicibg inimici et
ad ouile xpi pducat. de hoc Aug sic d. nō tm cuēg hīe bona
operāt sz cā bonā famā q̄tū in nob ē. ut exēplū aliox. ste ogl
Deus in occulto bn uult. sz aliquo pfectu mīme pficit car-
ho ē. Cum uō ī imitatōe sūtatis positq lucīe tenebrositās in se
multis demonstrat lampas ē. q̄ et sibi ardet 2 alijs lucet.
Hoc ār emēdatos ñ secūe fit ñ pua oratōne 2 cū oīm q̄passiōe
et imansuetudīe uxōi ut pāt. Corripiet me iustg ī misa 2 incre-
pabit me. Oleum. Cum supuenīt mansuetudo 2 corripiemur
correctis tm placatos requīt aliud modū nonnūq; pp cruditatem
offendūtes. sz simplex cleric a presbē ul' dr ulē sacē. quā
apli dicit. Ut sz prēdat in spū lenitatis. scipm gsiderans ipse
fragilē ne in superbiā eleuet 2 cadat. pōt ār sic aut aliq dicē
aptos satis ee inceptō. q nō amplig studeo emēdāe uitā red

cottidie videos meaꝛ̄ ꝯpunctuꝫ. et tñ nescio qñ tresponsum
sit timēdo iudicii de singulis que fiēri debent cogitatum. Hec et
silia solent plerūq; nōnullos ad lacrimas. Et si nihil ꝯpunc-
tionis signū ondid. tūc si pie eos velit admonē sit sic aut silit
dicē. Bone amice si velletis libenter audire nos aqua que in corde
meo duxi ptam. Et tūc ꝯponat sibi in quibꝰ ē defectuosꝰ et benig-
ne. et aliter nō recipiet si inuitus et indignabundus emendatoꝝ ap-
paꝛeat. Vim et sit quida qui huiꝰ studia nō pōt sufferre. sz magis
totus mod nolit hilaꝝ. sz nescio si in spualibꝰ defluat scio et te-
let solet loqui. Ego sū simplex et plane nō possū me ita sapienter
hic ut. Bz ossidet vir sensatus et sunt pleni ad ira si defit cozrotus
nō ꝓferant dicūt quida libenter se recepissem in fōrtedz et idipm pe-
tiui. sz ut vos ad cessum veneit. inflammat. ut scit. et nōnulli pe-
oꝛes sunt et aliqui fuerūt agodestica ē ire in illis magis agenda. quis
alit quida putāt ꝓtendid. Vim quomodocuꝫ ꝓtendat dū se emendat
satis ē. Dicit quida Verbū pī in hēmo. Demon nō expellit demo
nē nisi vir passionatꝰ nō aliat passionatū. De hac aūt matia sē multa
dicta sūt pius in quibus hoc manifeste ꝯcludit. et si una correctio sepe
fiēs nō ꝓfit. hi multa dulcedine sit salita. Et sic nec leuit ꝓcipe de
multis laudē. sic nec in aliorꝫ correctionibꝰ. Tenua aliqꝫ recte mode-
rate et se digne laudāt difficillimū ē apud imperfectos.

¶ Explicit formula viuendi canonicoꝝ. ¶

Ioseph hec siquidē formula viuendi ē edita a quida religioso ordinis car-
thusiensis. utiq; magne sanctitatis et deuotionis vir. ut ex hoc eius
pro opusculo. Et qñ in plerisq; tñ cathedralibus et collegiatis eccle-
sijs traditū eis a maioribus suis salubriter canonicoꝝ scholariū regulam
ab ecclesijs receptū. et ad hoc obtinuerit. tot et tante dissolutiones. abusiones
et corruptele successu tpis successerit. qd ab ipsis eius regule observā-
tia fere penitus ē suffocata. ppter qd' moderni scholariū canonicoꝝ statꝰ
ē adeo pricul' pleng. et a statu pristino plurimū elongatus. Deo valde
consultū ēt videt' unicuiq; scholari canonico desiderāti in ea vocatione
qua vocatus ē. hoc ē in illa ecclia in q̄ prebendatus ē permanē. et animā
suā salubi facē. ut supdicta viuendi formula diligēter attendat. ac mō
possibiliter sua ad practica ponat et obseruet. Erga rectos seculares
clericos. presbiteros. alios presbiteros. et in sacris constitutos. eadē regula
uel formula diligenter attendenda. Nā et ipsi in ea modū viuendi sibi
congruū describere hñt.

Quum matte naturalis medicine ad cōpletā cui nōme corpis siue
custodia i medico artis prīa requirūt² et sit nīa multe forcie
in arte spialis medicine ubi alia² uite² periculū et ubi scā alia
requirit arguit seu salute spialis medici qui sanctitatis tantum
z alias z solicitā siue districtio requirendi ut accedat illud ppheticū
Interrogā sacerdotē legē et inde illud malachie ppe labia sacerdotis
custodiūt z custodire debet scām et legem requirūt z crēma diuine
legis requirē solent simplices subditi ex ore eius quia angelus dñi
exercituū z vir qui no habet scām competentiā no² dignū no duo
simul sacerdotis officio si net nōe sacerdotis honorari seu uocari
Audi quid dicat² caulis ydiote et mingydoneo sacerdoti p ofee p
pham Quia tu scām repulisti repellam te ne sacerdotio fungaris
mihi Impiū ēt et ydiote sacerdotes deo no famigerant² sacerdotis officio
nec dñi dei sūt sacerdotes Quis ergo sacerdotes sint Caueant ne
sint sacerdotes carnis ul mūdi siue sacerdotes dyaboli ul ydolor
Cū ergo dñs sacerdote p̄fert siue ne² sinistrat² sacerdotio tāq̄ inutile
repellat multū cemeretur z ar satius q̄ se dīns tractandis a
illis q̄ sacerdotis st̄ ppa ingerant q̄ferendis potissime si cui² cupiat
alia² nisi ea egere que sūt ad alia² salute nāa desiderant² adistat
Sacerdotis em eloquiola z q̄ debet sat docē dñm dicit² sacerdos
q̄ scām docet Sz proh dolor sacerdotes nescierūt legē sicut to
quebat² dñs pphām Et scia m sacerdote no requirit² expellet Sz suffi
cius z q̄ habeat sciā tā petere Competens autē scām et nām
m sacerdote arbitram² ut videlicet ipe sciat oīa para mortalia
cognoscē no solū m bli sed ēt m particulā siue inferma ut videlicet
ipe sciat dare deoi pro mortali Sciat em e tale parm et sciat tale
no em sufficit q̄ sacerdos m bli siue m sor cōmūi cognoscat para
ul hesitet defor cōmūi siue etā dubia Sz m practicali nāe z ut
cognoscat illaq Si ignorauit pōtifex simplices m scīe no re
debit Sz nōn eos apīs aliquomō absoluit sic qui ignorat Absit
em q̄ tam inconuenies et absurdū credam⁹ de deo q̄ voluit et
ignoratiā ligādi et soluēdi z introducēdi hoies m regnū celoꝝ
ul aliquos excludēdi accepto celos prius sit collata Nam si bruti
petri q̄ pīstatoꝝ erat no sciuit acquisitam sciam Sciat q̄ mag
sint dānta mfusam Ner sibi blandiat² quis sup illo priuilegio q̄d
dñs beato petro contulit dicēs Tu autem lignum sup cui erit ci
tatū et melius dī q̄ illudide priuilegiū sibi sit collatū qm sūm
doctores sic exponi² Tu autem lignum supple dispone agendo Et solue

clauē uidelicet nō erranter erit ligatus et solutus melius aut magis de
uerbis nec pr̄ phuleriū ubiq; exquirit equitate sicut̄ iudicia Alias
quisq; sacerdos absoluendo uel ligando contra equitate attemptauerit
erit irritū et tame Adhuc est q; aliquis sacerdos solue valeat pueros
uel ligare sue claues sc̄z sna et pena nō requirit̄ Quid m̄ potest
plati ordinaq; mstitutione ordinatam dico contra nitentes uiolent
et cōtra symoniacos qui oīa ee q; p pecuniā nō intrauerit sines sint
et latrones pena uō denotat ordinaq; mstitutū plati districtione Et
hoc e cōtra sacerdotes mstos et indiscretos Claues prelati q̄ sint aspe
rore m culpa quare ponit et ordinata et mstituti ordinate Et preterea
claues sce qua m̄ legend et legenda m̄ mortale et venale distrue
valeant mirum nisi em̄ m dicendū e q̄d licet multi sint sacer
dotes mstituti qui sunt claue prelatis tame pauci sint q̄ absolue ualeat
subditos et ligare ex pcipua parte ipi sint ignorantes et p quod
claue sue sine districtionis pendat Isti sunt solo nomine sacerdotes
et solam ymagine sine umbra sine etiā effigie representant
sacerdotes Denig̃ hoc sacerdotibus dicat dicendū Multi sacerdotes
et pauci sacerdotes Multi nomine et pauci re Illi ergo multi non
possint quod pauci possint supple absolue uel ligare Licet multos sacer
dotes accipiam; mstos et imperitos pauos uero rectam; discretos
Licet prelati ergo sine scia nec etiā sna sine plane alicui mirabilibus
operibus Ro em quisquis presit absolue uel ligare prelatos quantuq;
discretus fuit n̄ fuit prelatus ordinarie mstitutus nec pr̄ etiā alicui sine
absoluendo nec ligando licet sit prelatus mstituto n̄ sit prudens et discre
to de n̄ pena sequitur atq; consequitur Procedat si talia sint pena pro
quibus est prelatus ad superiore mittendo Et hoc probandū statim uel
quod exemplū possimus adducere m̄ medium Quid em̄ licet adesse aliq; cartha
sine aliquod sigillū duplū diuisa claue seruari Ille qui sola inde
claue licet solus aperire sigillū monstrare valeret Ita e ipsemet
qua oporteret confiteri et prelatū de ordinaq; mstituto punire et discreto
alias melius sicut Laudo ergo dicendo de istis multis sacerdotibus solo
nomine sacerdotibus si deputo quod ignorant ipi absolue prelatos dicetes
Absolue te profecto talis nō e absolutus qm̄ potius confitente ipe talis
confessor decipit et ipe magis deceptus cecus tu cecū ligatus et miserio
pariter ambo labunt̄ laborant̄ Vbi ambos peccatū pariter e nisi forsan
illud Hi cecus cecū ducunt simul duce cecū In fouea ruetur primo caditur
inde cecutire Et illud attendit eius eo q̄ sacerdos talis erit falsus pe
nitentias imponendo falsas Ideo erit sine pernicie dicendo expresse
indeterminatis de pena distincte quinta decimo falsas vbi dicat Fit

falsas penitencias dicimus quia non secundum auctoritatem patrum et iuxta quali
tatem criminum imponunt sed non consideratis circumstanciis peccatorum et qualitatibus
personarum vel tamen ita penam statuit si minorem imponit falsa iudicat si non
coniuncta causa temperet Et qui morbi radices id est causas peccatorum nescit
cognoscere quomodo veram et condignam penam poterit imponere vel ex causa
iusta temperare Nullatenus perfecto dicit enim medico corporis si tamen morbum
ignoraverit medicare quomodo curabit Et si curavit non est tamen ascribendum
sed fortune An forte putas quod minor sit diligentia morbis spiritualibus
quam corporalibus adhibenda erras si putas Studeat ergo simplices
sacerdotes et potissime curam animarum gerentes competentem scientiam addiscere
ut inde licet suum officium quod est animas sibi commissas curare et re
medium spiritualis medicine sanare dignum valeant exercere inter lepram
peccati discernendo et condignas penas secundum statum et condicionem
peccatorum singulorum imponendo Et si quis querant ubi talem scientiam poterit
invenire cum construere per tanta volumina non oportet quam imprimi co
line pro dei gratia sub compendio ut omnis excusacio talibus auferatur
super prolixitate et difficultate habendi ipsam scientiam satis competenter
continet Ne ergo de difficultate plurium et prolixitate operis excusacionem
pretendant ignari sacerdotes Ideo inquantum potui in presenti opere
brevitate studui ut de facili possit haberi et sciri Illa quam non omnis tracti
possunt addiscere quod scire deberent eo quod aliis negotiis variis sunt
occupati vel etiam negligunt addiscere nugis et ocio magis vacare
cupientes vel etiam dissolutionibus perditi Ideo ad honorem tocius in
dividue trinitatis simplex patris et filii et spiritus sancti et ad beate
marie virginis ac omnium sanctorum et ad utilitatem tocius ecclesie
militantis Et potissime informacione simplicium sacerdotum curatorum
et ad edificacionem animarum sibi commissarum et in posterum committendarum
iuxta mee parvitatis tarditatem quendam compendiosum tractatum
qui vere compendiosus est i. brevis et utilis videlicet qualiter
confessor habere se debet in peccatis cognoscendis et in confessionibus au
diendis et in peccatoribus absolvendis vel ligandis consulendis
admonendis et penitentiis imponendis divina opitulante gratia
dignum duxi compilare secundum divinarum scripturarum testimonia pro
cedendo In compositione parum et incipit sub unitate apponendo In
quo tractatu de capitulis agetur inferscriptis

Quomodo sacerdos debet considerare conditiones confitentis De forma
incipiende confessionis De cordis contricione interiorum De superbia

De speciebus superbie De filiabus superbie De mundia de filiabus mundie De ira De filiabus ire De auaricia de filiabus auaricie De auaricia De filiabus auaricie De gula de speciebus gule De filiabus gule De luxuria De speciebus luxurie De filiabus luxurie De decem mandatis legis De eisdem mandatis De articulis fidei De septem sacramentis ecclie tractatus De operibus misericordie corporalibus et spiritualibus De quinque sensibus corporis eorum officiis singulis De animarum pena et confitei ecclesiastica De obstinatis et duris corde et penis mortalibus De fine confessionis mortalis et deforma absolutionis De casibus papali ad suprema et reservandi De libello qui nuncupatur repertorium iuris contines Humana ordinacio potest hoc sacramentum confessionis contine subtrahendo dependentia

Primo Capitulum

Sacerdos vsui sedens ad confessiones audiendas primum considerare debet utrum confitei volens sit suus parrochianus an non Si non sit suus parrochianus ipm ad primam non admittat nisi mittat articulo nisi missi se dicat venisse ad eu de sua plata licentia spirituali In quo casu recedendu est sibi ut dicit decretu Ideoma ad primam venire ei mandato non recedendu Consideret nichilominus secundum sit utrum confitei sit masculus nisi femina Si masculus vtrum sit masculus homo nisi clericus Si laicus utrum sit secularis an religiosus Vtrum sit ligatus an solutus ligato dicimus illud q est aliquo vinculo detentus simplex nisi vinculo voti continencie nisi vinculo religionis nisi vinculo coniugii nisi huiusmodi Si autem sit clericus considerandu est utrum sit secularis an religiosus Vtrum platus an priuatus Vtrum missa sacros nisi modicis ordinibus constitutus Cuius artis sit homo et cuius etatis et utrum iuuenis an senex Cuius conditionis an nobilis aut ignobilis diues an pauper Alie circumstancie sine quibus confessio sexe omnis sui minima attendende et ista omnia quisquis debet diligenter confessor prudens et discretus medicus audire ac vbi oportet ut facilius possit prudenter inquirere quibus assistens possit prudenter Et sic apposita conquirendo facilius et congruentius remedia sue anime doloris primi salutaris eius simplex confitentis valeat apponere et aptare Eadem quippe circumstancia considerata meretur sine ulterius tam

Eadem caplm est deforma inquirende confessionis Videlicet quod confessor prudens medicus auide considerare ut dum est confitentis persone confitentis si opus fuerit primum volentem confitei debet misereri et deum precari primum misericordem confessionis auctor orthodoxus et prudentibus inquirendis ecclie tradita et approbata si forte persona illa usu

no habet confitendi. Est autem hec forma dne pat spualis. Ego
mfelip pbr ut pcator. Confiteor deo et beate marie et tibus sanctis
et vob qui hic estis mforo penitentie in loco dei quia peccauj contra no
lunate et legem dei mei multiplicit sic et sic. Et tuc confitens singa pcta
specialiter debet prout ea scit sdm q fuit retroactis mensib omittes
obseruando si sacer pt ut semp prius dicat et confitent pcta grauiora
et ter si tenet potuit et scit sdm ordinem et processu septem capitalium
vitioz prout ea ordinat btus gregf in quodam libro moralium ad
finem abinde procedentibus sicut mferius anotatur. De peccatore
sua pcta confitente caueat sacerdos omnibus modis ne ipm impe
diat aliquomo a suo processu siue aspectu tortuoso siue horribilem
aut terribile siue tussiendo siue dure loquendo ut increpando et ar
guendo si forte aliquod pctm grauius confessus fuit et enorme huius
modi cui pcta grauiora debet confessor mfme confessionis
vsitate in mente et tamen si opus fuit ipi patri admouere veluti me
et intimare siue demonstrare illi pmam p singulis pctis debita ut
ei admatiore contritione prouideat et ad vberiorem condignam pnie
sustinenda indicat. Si em quado contingit illic aliqs grauia pctm
confessor eu dure et aspere corriget posset talis ex quo impediret
et forte sine pudore ductus quando grauius pctm forte ut aliquod
m confessu retineret. Matie ergo et caute se habeat confessor pctis
audiendis ut confitens per eius defim no impediat nec magis adstatu
vite pfecte q oplamatem et dulce exhortationem eius ad pmam va
leat reuocari. Sdm quod dicit debono sacerdote pfessu allegorice
in libro Job obstetricate manu eius eductus ut egressus e tolus
tortuosus. Confessor em inconfessionibz audiendis ad pfectos se debz
habe p modu obstetricis que e ante parturiente obstetrix em pe
turiente dulcis verbis no prouocat quado clamat fortiter sed
mansuete se habet mubis dulcibus consolatorijs et exhortatiuis
et tractabilibz verbis. Nam si obstetrix eam molestaret afflictione
afflicte adderet contra utri et forte fetus ad ipa periculum pos
et si partu ut statim apparet obstetrix et manu et pede violenta
extraheret et matrem et fetu occideret. Admittit ergo obstetrix opus
naturam et inquibo potest grauiora d mo unitat eam sta e in
pposito sacerdos ad instar obstetricis debet tractare penitentem qui
e parturiens et editurus fetu pessimu id e pctm q tolubile tortuosu id
e horribile repat. Impera illud prouidice. Quasi astute colubri fuge
debz ergo confessor sacerdos eu dulciter et gratiose tractare ut

obstetricante manu eius aperto pectore pemto expurget. Dotest et
ipso ut dictu e confessor practa confessione confitenti sua grauiora pia
remenoria ut eid ad pniam libentius suscipienda moueat. Considerata
quippe sue enormitate et nimositate pctoz deuotius et libentius ad sa
tisfaciendu se deo submittet. deo ouius et obstinatis pectoribus sua
sut pia admemoria reuocanda et eis debita supplicia intimanda
dicut confitens pctu sua cum eid toedio contricie et dolore et ipse eid
circumstancias pctoz. ¶ Xm am Tertiu capitulu

Tertiu capim e de circustancijs pctoz et sut octo que continet
in hoc ipsicio. Quis quid ubi per quos quoties cur quomo
qd. Quis debet attendere cognitione et qualitate psone confitet. Nam
eodem igne pcti grauiu patet elicere quia secularis mlier sacros
ordines constitutos quia qui in monachu uel laycu iste coniugiu et
alie de quibus dictu e sup in primo capio qd incipit sacerdos go sedere et
sut attendende et considerande. Quid circustancia e. Quid debet
circumstancia pcti ut puta si pctm e stupru uel mudriu uel ince
stu uel adulteriu uel auaricie uel furti uel luxurie. Ecia circumstancia
q e ubi ostendit locu ubi commissu fuit pctm stupru uel pcatum
in loco publico uel in loco religioso ut puta in ecclia uel cimiterio
in quib pctm commissu ut magis e et grauius. Qui dicit. Quias in
ecia sanctu ymiqua egessit et no iudebit ecclesiam dni. Circa circu
stancia e p quos dicat utru pcipim homo pcatum an per alium. Deo
dicit. p quos. No tamen debz pctor nominare psonas in quibus uel pcm
pcatum potest em dicere sic ego pcatu quibusdam exortationibus ut
inducentib me ad pcandu. no tamen debz dicere determinate illas p
sonas in quibus uel per quas pcatum n forte est tale pctm quod pe
nitens plene no possit n prone nominare ne ut puta si pctor dormit cu
matre sua uel sorore sua uel debet nominare pctm. Prosit circustancia q est
honesta. Sicut certe ipse potest dicere quod aliquib sunt incitatiua
ad peccandu. Multo fortius ipse debz dicere et confitere si alios ipse
instigauit ad pcandu uel induxit. Tercia circumstancia q e quoties
ad uices referat. Utru semel pcatum tantu an plures cotidianas
uel continuauit. Quarta circustancia q e. Cur. Inducat eum quare
pctm illud commisit ut eis supple prece uel pecu uel timore alicuius
uel amore aut amicitie uel sme amicitie et sme utilitate sua uel
alterius aut pr suam ppiam et huius. Quinta circumstancia q est
quomo dicat modu pcti ut iudeat si quis confitet. pctm carnis debz
dicere si fecit illud modo no naturali et sic deadlys. Sexta circustancia

q̄ē quando denotat tempꝰ mꝭ̄ commissu fuit ꝑm ſt̄ quo die uterꝫ
festiuo uł dominicali an ſabbo uł tempore ꝓmissꝰ et ꝯuenientꝫ dignꝫ
tatē Iſte omiꝫ circūstantie ꝯſitende ſunt hoc modo Ergo tal ſupplē clicho
ſue uł ſecularis clericꝫ uł laycus uł hugꝰ, commi tale ꝑm ſt̄ ꝑ
verbꝫ tal m uidere uł ire uł hugꝰ itali loco ut puta in ecclia uł loco
ſancto uł publico aliquibꝰ nctitatibꝰ uł aliꝫ idoneꝫ adoptandū et
ſtigam tot uicibꝰ ſemel bis uł ter et hūgmodi tali causa timore
uł amore ꝓmie uł ꝓcio uł ſme utilitate aliqua ꝓpꝓa malicia
uł ꝓcm tem ꝓtacdm uł ꝓuentꝫ fui atemptatꝫ uł nitidne cogit
te uł ſme nitidate tali mō uł tali die uł tali ſesto uł uicilia Iſta
ergo oīa ſunt ꝯſitenda ad hoc ut ꝑm ꝑmꝫ decorde ꝑtmꝫ
Et ſtomo ꝯturpabit et dicebat vſalas exturpare uł dicebat ꝑam
babilomꝫ nomē et progenie et ſemē et reliquias ꝑ babilomem
q̄ ꝓpꝫ confuſio ſignificat ꝑm quod ad confuſione duxit etna
uī illud confuſi ſunt ſupple ꝓtores q̄m deus ſpreuit eos hūg babi
lomꝫ id ē ꝑm ad confuſione dictꝰ nome debemꝫ ꝑē Nome em ꝑti
refert ad illam circūſtantiā ad que ē quid ut ſt̄ ꝯſiteam dicende cis
ē illud ꝑm ſt̄ uterꝫ ſuꝑbia an m uidia Et hūgmodi progenies
ſtinꝫ babilomꝫ ſemē et reliquie referri ad alias circūſtantias q
omiꝫ pende ſunt et deſtruende mō ſſionē Cassetis capitibꝰ

Quartꝰ capitū ē de ſeptem capitalibꝰ uitiis et de ꝯtrarijs eoꝝ ꝑ
ſt̄ qualit̄ inuicem ſe contrariant et qualit̄ oīa a ſuperbia ꝓce
dit Sūt em ſeptem capitalia ꝑta que miſit deus Isaie ſeptē
uicia dī ſut ſeptem uicia deo ſalicia Inqua deus ſepte hec continent
que ꝓpter ſeptem uicia et ordinant hec mō in ipa deus hec ꝑta
ſta ter ſt̄. Dicit ſuperbiam q̄m inuidiam denotat alia lra ſignificat
ſtam a dirā alia lra a ducaciam importat q̄ ſubitam dicit l
deo denotat luxuriam et ſta oīa uicia ꝓcedunt a ſuperbia tamq̄
tam peſſim a tradite virulenta Vnde Isaie dr ecclīaſtico
Initiū oīs ꝑti ſuꝑbia Et quod ſuꝑbia ſint initiū oīs ꝑti patet
peſſime ex ꝑmplis in lucifero demōſtrate q̄m in celo ꝑcauit q̄m
tū eſſet pulcher m oīs creaturas ſicut ꝑ introducit ꝑ ez loquēs
m ſua dīa Incelū conſcendam ſup aſtra celi exaltabo ſōliū meū ſe
de in mōte teſtōnij in latere aquilonis ſmilis ero altiſſimo Sup
bia ergo ē initiū oīs ꝑti quia ꝑmū ſunt et a ſuꝑba ꝓcedit alia
mala modo mirabili ſuꝑbia auſert deo dī Ex ea ſuꝑbia homo ſua
det ut ſe adeo ꝓ magnifice in dīs auferat bona que actū ſibimet attribuēdo
dī bona quod habē adeo ſue ducta bona ꝓcedit a quo veſte beatꝰ Iaco
bꝰ ait Omne datū optimū et omne donū ꝑfectū ſurſū est

validu nutrit ſanctu du nquam xpm bonu extra datorem dei diligit quod aliud ſuperbia iſta facit niſi quod et deu ſubtraxit Exemplu cuius Dicit ſi aliquis radio ſolis conſuleꝫ ut ſe auferret xpm decideret et ei ſuu ſplendorem ſubtraheret ſic ē mpposito Na ſic radius ſolis ſplendidius a ſole auerſus eſſet tenebroſus et du aliqꝺ deſmit q no du habet etiā illud amittit quod habet Ita ē de ſuperbo qui qn ſup acceptis adeo ingratus ē mgratus ideo illa que nō dum habz aliqꝺ nō meret Cu em ome bonu a deo ſit liquet quod extra deu nullu bonu reperiat habere poſſit Auctuꝫ ergo nō nouit n bonu quod mſe ē diligē nitte ē ut du talem bonu quod mſe nō habet aſpexerit tanto acerbius accenſuꝫ ſua eum pſertim torquet quanto eu a quo et mquo conſtitit ome bonu ſupple deu unuꝫ amat auſert ergo ſuperbia hoc bonu Superbie concatenat ira inuidia et copulatur hoc modo et auſert hom proximu Cu em in eo mquo ē ome bonu ſupple in deo amorem nō fingit quanto de ſuo bono p ſuam ſuperbiam penitus extollit qua dealieno bono tanto p inuidiam grauius torquet Ira ergo eſt odium pena iuſte depta ta ē ep qua deſe ipſi mquit mhudra q qua ome bonu nō diligit de alieno bono nec alio bono miſera talis fit Quanto ergo apud ſe p ſuperbiam quis extollit tanto apud proximu p inuidiam re uerenter deprimit et ſubſternit Ex inuidie ſurgunt iurgia contentiones lites que auſert hom ſerpm Cu em homo p ſuperbiam amittit deu per inuidiam proximu tunc ira ex ſuperbia et inuidia procedes ipſum auſt ſerpm qui mſe animo ſibi ipſi de ſua mſtrue irascit eo q p ceritate de bono alterius nō letat Cu em p ceritate in deo ome bonu habē potuit etiā illud quod habē tenebrat extra deu p inuidiam et ira amittit Et ſic homo pacem ſerpm amittit quia homo irascibilis ē homo pditus homo mente captus quia impedit ira ne poſ ſit cerne rectu Ira em cum perturbat mente auſert homi maiore ſua parte ſc racionabilitate Homo em ē aial racionale mortale manſuetu Amiſſa ergo racionabilitate et manſuetudine quod ti mendū pacem homo ira nō ē homo ſi ira differt abortu Immo iam nō animal tantum mirabile ſi etiā feris que dentibus frendut talibus pungunt acerbius uenenatam et impedit ut impedit alios Ire em concatenat inuidia liue ſpialis triſtia que idem ē Cu em homo p ſuperbiam deu p inuidiam proximu pacem ſerpm amiſerit Iam omnibus amiſſis nichil ei ſup eſt unde gaudeat ideo iram ſeq triſtia ut indelicta dealieno bono letari noluit de ſuo propō malo iuſte deuitet Ipſo itaq tenente auaritia Na miſ animo amiſſis omnibus et mina conſolatione deſtituto foris p transitoria et temporalia mtu

consolacõē mbemē ¶ stam anaītiam sciat gula siue gulositas
q̄ hoīem adattessū voluptuosū siue voluptatis p̄ appetitū naturale
allunt ut quādo quod forte simple consolacõne querit ipo mouemt
aīa ceptus sui quod uilissimu ē mbemee possit ¶ Gule ocathe
natur luxuria naturaliter tamq̄ ḡtiario mutua ¶ postquā
em caro p̄ gulam et crapulam ē mflammata tūc āmo libidme
ferre nō potest ¶ Et sic patet concatenatio Queritur qualit̄ sit a superbia
procedit et qualit̄ se mbice contmeptū septē uitia capitalia ¶ Si
autem aīa careret ē aliquādo q̄ octo uitia ponat ab aliquo nō tm
deceret michi impedit aīem ḡpositu et processū quia illi qui octo ponut
cū septem p̄dictis octauū apponit pam q̄ē mamō ydolatrā nō
loco nō mēte post superbiam collocantes ea ¶ Sz nō ē aliud ḡtis mamō
nonū ꝑ idem ē ꝑtem mamō ydolatrā q̄ et superbia ¶ Sz talis ē decā
tantū quoniā superbia ē motus aīm inordinate latēs quo homo
tumide sentit de seipo reputans se maiorē ¶ Inanis uō gloria sectā
mūdanā ē studiū q̄ appetit em apparere et ab aliis extolli et magnifi
cari ¶ Et sic patet quod mamō ydolatrā et superbia nō sut idem realit̄
duo uitia sed tm̄ unū solū quia eodem motu quo homo contra septm
superbit et tumide sentit de se ultrius extensū quādoq̄ appetit solus
apparere et excellē et magnificarī ab aliis ¶ Et sic nō sut octo uitia
sed septem soluendo ¶ De tertio capitulum

¶ De tertio capitlō ē de superbia per se de qua tā considerandā occurrit
videlicet cuiusmodi pātem sit superbia ¶ Secūdo eius species ¶ et quot
eius filie reputantur ¶ Circa primū notandū quod superbia est origo
et principiū oīm uitiorū ut dictū ē supra mentionatis ¶ Primū omniū
pctm est superbia ¶ Superbia tam seruū ē pātis q̄ de pulcherrimo oīm
creatorū dei facta turpissimū angelū i cōmunitū m̄ diabolū ¶ De
superbia adeo est ponderosū primū quod etiam ipm̄ telū q̄ obsistit
firmitate diuine firmamenti ipm̄ lucifer et suos complices
sine consentanee iustme ad superbie pctm nō potuit ꝑ stare ꝑcipita
ti fuerunt de celsi mystici aetem caligmosū ¶ Unde dicitur ysaie
pcipi ecce lucifer post quā dixerat illud ysaie in celū conscendam
supra astra celi exaltabo solium meum &c ¶ Verumtamē ad infernū
detrahetus in profundū laci ¶ Merito superbus qui sup alios am
bulare cupit sub aliis sterni ut patet per ubū sapientie p quē
patet quis pctor et torqueat ¶ Ideo qui sup alios appetit honorari
in profundū laci colligi debent et subtus alios collocari ut dum

appetit palys excelle torq3 sub alis absorbere Hic ergo sup
bia fedat hoiem et ad locu fedu deduxit Unde quidm metrificator
egregius dixit Hi e copa si sapia foemaq3 det Destruit oma sola su
perbia si committ3 fugiendu e ergo prim superbie Septm capitulu
Exto loco de speciebus superbie videndu Dixit ante quattuor q
continet3 m isto ipsu Ipse promeritis falso plus omibz inflat
Exponamo eas si placet / Prima spes superbie e ase In ista et per
ista spem superbie patit ho quado mlta e superbus qd bona q agit
et habet adeo nd vereqno sint adeo q aquo cuncta bona predictu
ea ase habe Hz ingratus deo e et qi a scipo sm illa bona superbit
ner aliquado ad deu om bonoz largitore p quaz actiones
meritis oculos attollit Talis e similis porro qui glandes arbum de
fluentes subquetu tumedes ad ramos surgit oculos leuat Et ti
dixit aplus ad chorinthios Quid habes quod no accepisti quid glo
riaris qi no accepis Secda species superbie e promeritis In qua spe
patit homo quado bona quide adeo se credit accepisse Hz tm illa
bona suis meritis predebita se credit promeruisse et ideo sibi debri et
consecute Et sic gratia dei no erit gratia quia quod debit3 debitu ei
no e gratia sz debitu Et talis agit et sentit contra dnm scriptura
quoma sicut aut aplus ad romanos exponibus no iustificat ho
aliquid ex gratia no erit gratia sed eo idem dicat ad titu No ex operib
iustitie que fecimo nos sed secm suam mam salvos nos fecit
Tertia species superbie e falso mflat spetie peccant homines q pro
bonis nd habitis siue credant se illa bre siue stiant se illa no
habe volt honorari et magnificari / Tali dixit3 m apocalips Tu
dicis quia dives su et nullius egeo et nescis quia miser es et
miserabilis et pauper et nudus et cecus Quarta species superbie e plus aliq
inflat In hac specie peccat ille homo qui prebitis bonis que hz
ad alios comittere siue p se aliq siue etia p melioribz suis volt ho
norari extolliet magnificari Tales fuit tales symon magus qui
pro deo voluit honorari et ab hominibus adorari Hz beatus petr
et paulus ex omibz suis eis deputarent et ingnomiosa morte to
tiem omi populo decere videbat ad nolarer exprimit ut
dicit3 in actibus et passione beatoz pet et pauli aploz Septm ca
Septimus caplm e de filiabus superbie que sunt species inobedien
Inobedientia Jactantia Hypocrisis Contentio Pertinacia
Hypocrisis Jactantia Presumptio Arrogantia e ergo filia superbie e
obedientia Que sic diffinit Inobedientia e voluntas fugiens

mmo ocatone potestatis nolis subiti suis superioribus et debis hoc
contingit qñ homo adeo ē supbus q̄ sibi suis superioribus et debis hoc
contingit qñ homo adeo ē supbus q̄ sibi se estimat magne
potestatis in ultima sua ideo quandoq; ē inobediens superiori suo
ne minꝰ potes estimet Et quātū sit bonū obediēcia et quātū
malū inobediencia satis ostendit declarat in primo libro regum
vbi dicit Samuel propha regi Saul qui uocat dñi ē obediens
fuerit Melior ē inquit obediencia quā victima et auscultare
magis quā offerre adipē arietū q̄ qñ peccatū ariolandi ē nō obe
dire et qñ scelus ydolatrie nolle acquiescere Ecce inobediencia uocat
ydolatriam quod ē pctm maximū Considera ergo fidelis debz cōsiderare
utrū peccatū p superbiam et inanē gloriā supbie patrauit et inquā
filia Et confitebit totū Et si omnes fuit confessor debz adeo talia inquā
Rotundū q̄ in istis omnibz diffinitionibus in primissa simplē et sequēti
bus voluntas pro actu voluntat ponit ubi ventia inobediencia
ē voluntas id ē actus voluntat et sic dealibus Et ista filia superbie ē
Jactantia que sic diffinit Jactantia ē voluntas i actus voluntat
q̄ appetente excellentia propria siue prata ostentari cupiens hoc
facit quādo homo intantū ē superbus quod se imputanter iactat sup
suis actibus vl dictis et deptate siue scia siue nobilitate siue de diuinis siue
de causatis siue de humanis Immo fit aliqui qui tumidi et inflati
vento vanitatis quod sepes iactant no solū de illis que ipi habent
dicit vl facit Et etiā de illis que nec habet nec dicit nec facit
ꝛ nec possit dicē nec facē illa de quibus sepes iactat Et contra
tales dicit Salomon in proūbijs Qui se iactat et dilatat suscitat
semina Item Sanctus in proprio loco sic dicit Et etiā filia superbie
ē vpocrisis que sic diffinitur vpocrisis est voluntas p specie sanctitatis
apparere et no esse Hoc fit quando homo aliud vult esse et appare
re videlicet quando homo specialiter ostendit extra hominib sanctitatē
ut quando stat mestus vl ieiunat vl elemosinā dat ut videatur
ab hominibus que alias no faceret nisi se ab hominibus videri et
inde iustus estimari et reputari ecclesie sunt tales id ē appare
tes et no existentes nichil enim facit nisi propter deum Et ut
dicit dñs in euāgelio Omnia opa sua faciūt ut videant ab
hominibus coronam enim suas ut appareāt hominib ieiunā
tes Amen dico vobis receperunt mercedem suā Isti sunt filii
ysrael qui antiqua hereditatis fuit medriam dictam cepiendi
totam et consumpsit Ita et isti iustam partem no habuerunt
et totam mercedem consumpserunt Isti sunt filii falsi denarii

qu̇ licet habeat nomē et ymaginē p̄cipuis in p̄sam tamē nichil
valet quia pater m̄ mēdax que ē falsa ¶ Sta et ista vpocrite quadrus
opa agant dignē honorē ut sint femine ut gilsire brael ¶ Elemosinas
dare / tamē deo no placent / quia materia credis vnde procedit ē sta
et quod inden metis intuitu no diuersimt p̄tentione ¶ Nam ut dicat
m̄ primo libro tetri ¶ Deus aute intuet cor et cordis intentione no solū
m̄ manū respicit / m̄ operatione ¶ Licet minus si cor opa no approbet
adeo ul no videant ab hoīb⁹ ipa / ipa opa facta no ut adeo videant
ab hoīb⁹ videant ideo merito adeo merebunt no recipiet
et deinor dicat m̄ libro sapiēcie primo caplo ¶ Spūs sancti disciplīe
effugiet ficta ¶ Quarta filia superbie ē ꝓtumacia que sic dr
fiunt ¶ Pertmacia est voluntas p̄firmatam habilis qui malis
laudē appetens hic no accipit ꝓtumacia proco q sit contraria
supbie ¶ Proco quod homo nesciat modum habendi se et regendi
humiliter inter homines sed pre superbie magnitudine no sufficiat ei
quod alios honoret ꝙ amalis etiā vult honorari ¶ Et quia ho
norem et laudē amalis optime no posset in aliquo malo opē
illis se conformabat ideo illis se conformat maliquo malo opare
¶ Et ideo ponit hic in contumacia quasi p similitudine ut sicut homo ul
femina tui no sufficiat tempo suum si queat alienū dicat in contumax
¶ Sta et iste superbus si bonus esset et fidelis et honor et laus alios
pensius sufficeret et laudē amalis no quereret ¶ Et quia queat in contumax
potest dici ¶ Et tali dicat ¶ Benigna ¶ Sit ē tam turpe laudari a turpib⁹
quia si laudetur ab turpia hodie proch dolor laudat pater desiderius
anime sue et iniquus iudicat ¶ Et illis iniquis quod nūc facta se
queris ¶ In sancto sancto eis et in electo electus eis et in peruerso
peruertere ideo facto consiliū cathamus tuum bene ambula ¶ Nam
ut dicat sapiens improbius ¶ Cum in sapientibus sapiens eris animo
aute stultor stultus efficit ¶ Quinta filia superbie ē ꝓtumacia q
sic diffinit ¶ Pertmacia e voluntas fugiens mmorationē cōmunis
siue probitatis facta sua ul dicta ꝓtumacie diffendens ¶ Hoc sit qn
homo ita ē supbus quod licet facta sua ul dicta sint reprehensibi
lia tamē ea no patet ab aliquo reprehendi ¶ Sta sint ꝓtumaces et
rebelles contra correptionem ¶ Sic audent hic morbus illius q dicit
noli me tangere ¶ Sta sint sales equo stabroso m̄ dorso qui tangenti
et medenti siue meditanti vexaturus ¶ Et tales sint in magno pelo
Caueant ne dolor eorū fiat m̄ amabilis m̄ multus duxerat se
taliter dicat m̄ Psalmis Maledicto furor eorū quia ptinax ¶ Ideo dicit
paulus ad Romanos No nos metipos defendentes ¶ Date locum ire

finis

Hec filia ē superbie ē discordia que sic diffinit Discordia ē voluntas
fugiens mmonitione sapientie hoc sit quado homo ita ē superbus quod
smgulariter vult uideri sapiens et ideo dictis stabilire vlt alios ita
pretiatis refutat et dissentat aliis et no vult assentire eis licet ipe melius
sentiant Et hoc facit ne minus sapiens videat Talibus dicit Ysaias
Ve qui sapientes estis oculis vestris et coram nobis metipsis prudentes
Et apostolus ad Romanos Nolite esse prudentes Septima filia Inobe
die ē Nouitatis presumptio que sic diffinit Nouitas est assumptio ē
voluntas excedens qualitatem siu ordinis pcipientis scientie nouita
tem ostentatiue tripliciter Hoc contingit quando aliquis ita ē superbus
q no valens notia sciam unde ut mymerito aliena sibi attribuat
et appropriat ubi ut ordine mutando ut postponendo ut videat
nouia Et dicit dr Hieronymus Presumptuosa primus my commentibus
residet no interrogatus respondit refiat sta reordinat ordinata
et quitq ipe no sciret ut ordinauit siue iudicauit no bñ factu ut
pulchre ordinato nec iuste iudicat iudicatu No interrogatus miquit
respondet Et dicit dr Salomon my proubijs Filium pius respondet
qua audiat stultus se ee demonstrat et confusice dignus Et hec
de superbia cum suppetijs et filiabus eius dicta sufficiant Consequenda
ē ordo dextros omitto et singulis studio q breuitatis my ppter
ut aliquibus eos deliquit

Octauus capm de Inuidia

Octauus capitulum ē de Inuidia de qua duo consideranda st Videlicet
quid sit my nudia et quod eius filie Circa primum notandum
quod my nudia sic diffinit Inuidia ē odium felicitatis aliene Hoc con
tingit quado my nidus videt proximum mporalibus ut etiam myspiritualibus
proficere et prosperari dolet et afflictur ut eius bono et prospero statui
et quasi offendat usus eius et molestat hoc videndo Vnde dicit
Poeta Tabescunt nidendo fortes ho mum Expte enim videt my
nidus statum alienum felicius Vnd et my nidia dicit ab ista proprie
In que idem ē quod nideo et ab hoc nito nideo videt Vnd my nidus
dicit quasi no videns Et de hoc habemus sub typo et sicut my pe
libro regum ubi legit q Heli no poterat videre lucernam dei donec
extingueret Et hoc erat mirabile ad literam quia melius debet
videre lucernam accensam quam extinctam Et semi videtur ppter
videndum ē ppter q magnum lumen videre no possumus nec my illud ritu
sicut ad sinit tpatu lumen illud Ita ē my propter ad literam Ille Heli
senex erat et semi videns ideo lucernam accensa et plane videre
debuit unde no poterat Hoc ē mystice dicit my illam sicut si quado

cui cui mundet et noctē ei discordias seminat mē eid et amicos eius
latenē et clam ut ei dampnū eueniat / Venit em in mundus ad amicos
illius cui mundet et dicit vos credentis quod ille vl' illa vos diligat
sincere et uerax corde ſ̄ ſecus ē nam tanē vos decet et sicut uel
machinat malū tale / vl' tale et detali mſero dicit ꝫ mprouidus
Blasphemum et blasphemie maledicat' mpopulis multos em turbauit pace
habentes Et mto maledictionem meret' mpopulis qui turbat patrem
habetes et nō solū apopulis talis mīs maledicet' ſ̄ eciā adeo Vnde dicit
Salomō mproūbijs Xco sup que odit dns et septimū detestat' aia
eius Vbi omitit cumulatiuū pmi septimū q̄ dns detestat' dicēs Et eid q̄
seminat inter fratres discordias Q Tertia filia mundie ē detractio
sic diffinit' detractio est voluntas fama proximi denigrans et de
sternat' m aliox opinione bonā proximi contristans hoc contingit
dum mundus audens illud cui mundet bone fame ee dolet et studet ad
hoc ut denigret' ubi gratia Et ille sit tristis huius Sobrius mſcitos
pius et deuotus et humilis mor Cui mundus dolens sup hac fama se
minat contrariam fame dicto ubi pt et diffamat illud ut diminuat'
fama illa bona Et si hoc sit prout no queritē ame ſ̄ alicui paulo
ad Romanos dicens Detractores deo odibiles dicūn sunt mortē Et ex
quadritate et qualitate pene pt ppendi quātitas et qualitas culpe
Q Quarta filia mundie ē exultatio malignis proximi hoc contingit
quando mundus proximi aduersitatem illi cui mundet vl' quidet si
ei fuit ab alio procurata Vn et sic diffinit' Exultatio malignis proximi
ē voluntas prauata proximi aduersitate delectans Et detali ma
ledicto dicit ꝫ poeta Risus ad ē nisi quē nō sedet dolcēs / bene ē talis
maledicto / qui detorquetis alienis ꝫtratulat' Et Quinta filia mun
die ē mprosperus proximi afflictio Et sic diffinit' Afflictio mpro
speris proximi ē voluntas procurata p̄desiderium malū proximo
peruenūdi prosperitatis contrarie desiderata Et contingit quando
mundus affligit malū illi cui mundet / Et quando ille gaudet eiusd
eid prosperitati mundus meroris dolet et afflictē Et detali mſelice
dicit ꝫpheta Mundi alienus maroris sic rectis opimus Vn et alibi
Iustus mundia mihi ē quia proximi ipm / auctore tribue et ex
cruciatus sum Licet de mundia et defectu filialis dicta sufficiant
Restat em considerari debz qualibz proxis aliqualis pilla debeat
Decimū capitulū ē dicendū Circa quā filias duo considerare debemus
Primo quid sit ira Et ad quot et que sunt filie eius Circa
primū notandū q̄ ira sic diffinit' Ira ē motus primus appetitus gratis
dolorē ꝫ appetitus inferendi dolorē pene adiuncti Hic nō quod

no omis motꝰ ire est primꝰ mortale Imo nec venale Imo etiã motꝰ
adirum qui ē mutualis/et ē etiã motꝰ ire qui efficat mortalis Motꝰ
ire mutualis ē quo homo iustus contra iniquitates illicitas et tont
pena sua vel aliena mouet et tonat Motꝰ ire venalis ē quo humana
fragilitas demonstrat Motꝰ ire mortalis ē quando homo iesus
contra ledentē malū machinat ad primū motū prouocat nos aplus
et psalmista dicens Irascimini et nolite peccare qꝫ dicit Irascimini tont
pctm/adhoc ut pcta respuamꝰ/et ut tont pctō indignemur Insita ē
autē aie quedam pcepta sine actus naturalis q̃ instibilis dicit
Motus ire venalis ē qñ homo subito sine ꝯsilio sine ratione aliquos iesus
subito sine deliberatione dolorꝰ vi impellente vehit ledentē et ipetit
et statim post factū penitet eū fecisse Et talis etiã si pruce tendit
nō meretur in canone nec ē excommunicatus/dum timet nō sit enormis
lesio/videlicet mutilatio membri vel ocisio Et de tali dicit aplus Ira
viri iustitiam dei non operatur/et sol nō occidat sup iracundiam vram
Motus ire mortalis ē quando homo irat contra aliquē ad deliberatione
quem modū et tempꝰ vindicandi se et ad iniuriam procedit Et de isto
dicit dns in euangelio Omnis qui irascitur fratri suo reus erit iudicio
qui autē dixerit fatue reus erit concilio ire me Et dicitur duobꝰ vltis
motibus ē ipius dictis Dixerit raca vitio vituperandum transit Ideo
sancto consilio sapiens potē dicitur Ira furor brevis ē animū repe q̃
mīsi parcit Imparauit ham fremit ham tu compesce catenis Ira
quippe frenanda ē et nō lacerāda Quota illud Vindictā dissert
donec pertranseat ira

Vndecimū capitulum

Vndecimo capitio ē de filiabus ire/que sex sūt videlicet rixa
timor mentis/cotumelia clamor Indignatio blasphemia
Prima filia ire ē rixa que ē et contingit quādo homo irat cō
alique audacter prosilit ad vindictam/et in iudicio se agit contra ad
sante Ideo rixa sit dissimilis Rixa ē audax vindicandi voluntas
in nia facti procedens/et de tali dicit in proverbiis Vir irascendus
provocat rixas Secunda filia ire ē timor mentis q̃ fit quando ho
irat libenter se vindicaret de aduersario si nō timeret sibi grauius dampnū
ab aduersa parte inferri et nō desistit a sic iudicando se propter amorem
diuinū si propter amorem humanū Ideo sic dissimilis Timor mentis ē
voluntas iudicandi frequens aduersitate propter estimatas inimicitias
Et de tali dicit in ecclesiastico Qui iudicat vult in vltionem vindictam
homo homini reservat iram et adhuc quērit medelam Quasi dicat
Multū temerarius est qui adhuc quērit misericordiam et ipe proximo
nō impertit in iudicio Preterea in euangelio dicit in euangelio custodi

mm dmittite et dmittem9 ¶ Et m9 ore dm9 dicm9 dimitte nobis
debita mea sicut et nos ac ¶ Unde si no dmittam9 m9 uniat apparem9
nobis factas / nec deus dmittet nobis peta nra ergo frustra ado
mserentia quer quia opus nec m9 iuriat dmittendo sic agredi
¶ Tertia filia ire ¶ contumelia q sit quando ho mto uoleus se un
dicat deridiculo opprobriando et dicit utupera Unde sic diffinit ¶ Con
tumelia ¶ uolunt9 vindicandi se per exprobratione malor9 contra
hos dicit sapiens improbis ¶ Ne uideat oculus m9 meus ne pro
ferat stulto ne forte tu dehonestaris amicu tuu emendare no possis
Que enim quidam qui quando sut uexati mmis impetuose dicut amic
sius cotumelias et utupera et satis cito penitet se dixisse ¶ Ira trade
volat ubi uexecrabile ayale enim ducta mstrat impetu ¶ Quarta
filia ire ¶ clamor et contingit qu ho mto m utupiu sui adu
stu exaltat uoce sua ut apl9ibus audiat et ille magis cofundat
et erubescat ¶ Unde sic diffinit ¶ Clamor ¶ uolunt9 vindicandi se exal
tando uoce p utupiu adnuxes illor9 puemes ¶ Et hoc prohibetur
ab apl9 m epla ad eph9ios ¶ Clamor nec nomet9 in uobis sicut decet
sctos ¶ Quinta filia ire ¶ indignatio q sit quando homo iusta si
bi iniuria fit ondit ut oculos retuos natres cruciatas et humor
Unde et sic diffinit ¶ Indignatio ¶ uolunt9 p iusta mole ste exeun
declarato se m uidens abiecta m minus erat ¶ Iniuria cu dicebat
Indignatio no ¶ mihi ¶ Sexta filia ire ¶ blasphemia q sit
quado homo iratus no pot assequi quod uolet et fit turpia et m
honesta uba dicendo de deo et debita ultime uel dealiquo sancto se
vindicat contra deu uel cont sanctos Unde et sic diffinit ¶ Blas
phemia ¶ uolunt9 vindicandi probroseu deo et sanctis illatae
Hanc blasphemia reprobat ¶ Aplus paulus m epla ad ephesios di
cens et malitia uestra blasphemia uniuersi lapidate ¶ Et hoc dictu tu
lius exercitandis filiabus dicta sufficiant

Quodecimo loco

Quodecimo loco ponem9 capitis de acedia sequa duo sunt con
sideranda ¶ videlicet quid sit ipa acedia ¶ et que sut ipius filie
Circa primu notandu q acedia ¶ nomet9 vitiu spuale ¶ et sic diffi
nit9 Tiefenbrun desancto victore Acedia ¶ torpor animi tedio
mellocare negligens ¶ Et datur ista diffinitio p essim Nam medicina
dicit9 torpor sicut medicina sanat dicit9 ¶ Sicut enim medicina sana ¶
effectiua sanitat9 ita et acedia effectiua ¶ torpor9 ¶ Et dicit9 acedia
ab a carendo et cedo cedere / quia sicut actiu quod sit ex mul
talidie quidem in se desit a suo calore naturali et mutatu ¶ in acetositate
frigidam ita homo eo ipso desit a feruore naturali et gaudio et

mutatu) ē m negligencia et torporem. Deo sapiens volens remedium huic peste apponē dicit. Custodimq; manu tua pot facē instanter opare. Actione uicii ē pessimu hoc fit quando homo qui p superbia amisit deu p inuidiam proximi putam septm turbatus aliud no habet unde gaudeat. Deo estus efficat² spualit et acidiosus et ira nullu quis bonu placet. Laudia aut et tristicia spualis idem sunt et dicta dicat² ira m catalogo. Multam malicia dicit ecclesiast. Pigritia Tristicia
Gaudet in multis aplis ē debilibus acidie. Sit sepe stz. Malicia Pusillanimitas
Timor pusillanimitas. Desperatio. Coepit certa precepta negligentiis detrahentia. Prima filia acidie ē malicia que contempt qd homo tristis puget acidiosus grauat² tristicia spualis ita q nuq sustinet tediu sibi et grauedine et m machinat² malu aliqu. quo stz possit nocē alij et aliquē turbare. Et ipa sic diffinit² malicia ē voluntas grauedinis m proximi machinandi malu alicui. Et talem fatus dure increpando ait Dauid dicens in psalmo. Quid gloriaris in malicia qui potes ēe iniquitate tota die iniqua cogitauit deus destruet te in finē euellet te et emigrabit te de tabernaculo tuo et radice tua de terra uiuentiu. Insuper et plantabit te mitra morientiu ubi et dicat Iob. nullus ē odor et umbra mort. Et sempiterno horror mortis m habitat. Secunda filia acidie ē timor qui sit homo acidiosus ē tristis. est a mari in animo et ipam amaritudine pene p aliqua signa demonstant ira et sic destruit² timor ē voluntas ex competentia repellendi gra nedum amaritudo p signu exterius manifestat. Et istam dissuadet aplus in epla ad ephesios dicens. Amaritudo tollat a nobis. Tertia filia acidie ē pusillanimitas que contempt in homine tristi ē acidioso sine tedioso quia despicat q aliqua bona opa deberet ipe facē sicut terminare certe ul religiosem mutare ul aliud in ducere ul peregrinari ul visitare loca sca ul huiusmodi q habuerat sibi tacd q licet sint agenda si in peredis pusillanimitate talia timet magis ul aggredi et sic alio tempo retrahit. Ira et sic diffinit² pusillanimitas i moderate metuere in actu aggredi de proprijs viribus diffidens. Et cone hoc dicit² ab aplo in prima epla ad thessalo. Rogam nolite exhtmgere i bono sed in timore dni nostri ihu xpi p spm sanctu qui ubi vult spirat in spiritu nolite negligere. Ira effectu mandatoz studete. Ira hoc no possimus facē p nos in diuina gratia mediante. Sicut dicit² in psalmo. Exspectans exspectaui dnm qui salutem mihi fecit a pusillanimitate spus et tempestate. In pusillanimitate dicit omē bonu sicut in quadam tempestate et turbine. Quarta filia acidie ē desperatio q ē quidā in homine

ardiosꝰ et ſtr dum uolens repleꝫ ſuam grauedmꝫ mpitum adhꝫ
ut cum repleat et deſperat deproficiendo ul cta de diuina ꝫmunera
cꝫ diffidatꝫ ſi p ſtatcit et iſtat ꝑ pam m ſpm ſanctu quod non
remittꝫ necꝫ m ꝑmo ſeclo necꝫ m futuro maiorme ſi quis m illo uita
ſimiter ꝓfana quibꝫ talibꝫ dicit propha deſperaui nequaquam
ultra iam uiuam ꝯtra filia aridie ē torpor qui contriſtat m bone
aridiosꝰ quando aliqua opa bona mpit et abono mpto deſmit et
deſiſtit et bona meditata perfice negligit Vnde et ſic diſſimiliter torpor
ergo prepta ē uoluntas grauedmꝫ mpatiens tepida adeo plectone
meditatꝰ talis homo ſicut aqua tepida q̄ nuomitꝫ prouocat libenter
ul haurienta ſicut eꝫ qui bibit aqua tepidam promtꝫ reuocat
eam ſic et deus talem hoiem qui deſidioſus ē et tepidus qꝫ bona q̄
meditauit no ꝑficit ſi abipſis ꝑficiendis deſiſtit et aſe repellit Vnde
et de tali dicit dns m apocalipſi ꝯtua tepidus es mipsum te euome
de ore meo Talis ergo homo repellit a deo et no placet deo Et ſtatim
quasi qua certe talis deꝰ no diligit Si eꝫ diligeret bona opa faceret
ut cum ipe dns m elbano Johis Si quis diligit me ſmonē meum
ſeruabit Vbi exponendo dicit beꝫ gregorius Amor dei nunqua
ē otioſus opat enim magna si ē si quid operari renuerit amor nō ē
homo ergo tepidus deo displiceꝫ ¶ Septa filia aridie ē uarietas
mentis ea illigata hec ſic qui homo aridioſus mente gaudio et
cōſolatōe deſtitutus m exteriorib illicitis et uanis cōſolationē
querꝫ Vnde et ſic diſſimilꝫ uarietas mentis ea illigata ē uolubilis
mente gaudio deſtituta in rebus exteriorib illicitis cōſolationem
quarens talem tuam ꝓprie prehendit dns ꝓ ſemia ꝓphā dicens
exſiccauꝰ deliciis diſſoluis filia uarie et de aridia et filiabꝰ
ſuis dicta hec ſufficiant et deinde conſtituat qualis peccat pipa
aut p eos aliquid ſe parasse detegendo ſtat quarto decimo cap

Quarto decimo capitulū ē de auaritia q̄ ē ꝑmitꝫ mortale peccatū
ul capitale et circa duo sit considerandū 1 ſt quid ſit auaritia
et que ſint ei ꝓpria et quot Circa ꝑmū notandū q̄ auaritia ꝯtinet
sub nimietate appetitus illaqꝫ rez exteriorē que ſubiacent cuſtodie et
ſpetime ut ſit illa que diuitiaꝫ appellatio Vnde et ſic diſſimiliter
ſumit autē auaritia ē m moderata habendi cupiditas ¶ Quam
magnū ſit pcm auaritia ꝓphā ſatis euidēter declarat cū dicit
ad ephēſios Auaritia que ē ſeruitus idolorū Et ad thimotheū dicit
idem ꝓphā Radix enim malorū cupiditas quā quidā appetentes
erraueruꝫ a fide Ecce q̄ auaritia idolatrie que ē maximū pcm
coniungit Ducit enim plus amat denariū quā deū Et probat ꝓpter

q' libenti⁹ laborat et ruptilat prodendo acquirendo quam prodo
itz m multis ymmo īmensuris Aut em Jeremias qī deplorando a
minore usq admaiorem omes auaīce student Et sicut dicat apls
ipsima ipsa adorcismos Auari regnū dei nō possidebūt Per mīz
si auarus nō mtetur m regnū celor qui plus honorat et diligit de
naīa quam deum quīti detrimū carū

Quinto decimo capl'o e defiliab auaīce q sit septe udeliet
prodicio suus fallacia p̄uersi Inquietudo metus violentia
sue rapina obdurato metis contra mseicordia Soma filia ava
ricie e p̄uersio que e m multis hoc contingit qn auarus et
cupidus propt suam auaīcia et cupiditate et ppt tale lucrum
decipit etia domesticos et amicos Vñ et sic diffinit p̄uersio e
voluntas pdecipiendi domestico at proximo suo lucrū acquirēs
temporale Et detalib dicat apls mepti ad romanos i decimo
ter dicens sut morte Homagnitudie end pene sue supplicij spendi
patet magnitudo culpe sue delicti C Altera filia auaīce e fraus
que fit quando homo auarus et cupidus potissime ut ipsi mercatores
m suis mercimonijs celant et abscondut puritate et sophisticant
res suas uenales ut meliores appareant quam sint et uendut
ultra iustū pretiū et sic defraudant homes Vñ et sic diffinit fraus
e voluntas p sim proximū decipiens propt temi emolumentū
Illos qui huiusmodi sut reprehendit paulus apls ut dicit ad ro
mathcos Quidē nō magis fraudem patiemū et notū m̄ mutuum
fortis et defraudatis C Tercia filia auaīce e fallacia que co
mittit quando homo cupiditate ductus et auaīcia proximos
decipit p̄ uba duplicia blanda et adolatoria propt tale lucrum
Et ideo sic diffinit fallacia e voluntas ide decipi voluntarie p
uba proximū decipiens Illi qui huius e dicit paulus ad tribus
aplos Oplem omi dolo et omi fallacia m̄ omittite uitatus et
detali dicat m proverbijs salomonis verba salomonis Qui sim
plicia est ppe puerit admentem veritū C Quarta filia auā
tie e p̄uersio quod multiplicē admittit ppt auaīciam et ppter
tale lucrū ut patet omibus et maxime abusus mercatorū ty
ut res suas melius vendant Et qui mirat homo q attendit ul
quado peiorat homo ne dampnū patiat ut dicit m lege Audet
omo iuramenta tua frustra luuta Nam ulciata iuramenta
que sut contra deū contra mseicordia uel contra caritate uel
contra fidei nō sut tenenda iuramenta Vt si quis iurauit se
nō daturū elemosinam illi uel illi mendenti Vel si iurauit ad

adcrtiam no ituerd ul si meauit se aliquod prem facturum
teneñ no delet quor sacram uiramentū Secunda dicit capitulū
de decimis In malis promissis vende detenta fidem ⁊ntiq pto mu
ta detectu diffimulare aut p furtu sic ꝓmittū ⁊ obtinere uolame
uiramentū Tercia filia auaritie ⁊ inquietudo mētis que sit qñ
homo auarus et cupiditate captus cogitare no cessat qualiter possit
diuitias acquirē siue p plas siue per neptias vnde et sic diffinitur
Inquietudo mentis ⁊ uolūtas cogitare no cessans qualiter possit
diuitias conquirere Et istud ⁊ maximū prem vnde dicit apūs
in epla ad Tymotheū Qui uolūt diuites fieri cadūt intēpta
tionē et laqueū diaboli et desideria multa et mala et nociua q
mergunt homines in interitu et ꝑditione No dicat qui sdiuine sunt
diuites si qui nimis ampie volunt fieri diuites quia sola voluntas
illicite acquirendi diuicias ⁊ damnabilis Sexta filia auaritie
⁊ violencia siue rapina que sit diffinit violencia siue rapina ⁊
voluntas alieni bona prohi capiendi Et de talibus dicit apūs ad to
rem thess Nec rapaces regnū dei possidebūt Et dñs alibi inducit
dicit contrariū in eccliastico ubi dicit Ne diebus noiemmis lapryste regnū
dei hominū patet et violenti rapiunt illud Cui ꝙ dñs dicit q violenti
raptores rapiunt regnū dei quo apūs dicit quod raptores siue
rapaces regnū dei no possidebūt cū putatis disciplin tantū mortis
pene cadere Et sit apparet Septima filia auaritie
⁊ violencia inferre ut sibi primam cam contrahat quia acquirit Et
aliud ⁊ proximū sicut ut ei suam talem statū substituat et imprimat
in humane Et sit apparet q contrariū nē ⁊ dñs quod dicit apūs
qui sequit ꝑ de raptoribus tenet substrahe Alius vero sequit dicit
uiros qui voluntarie carnes siue carnales no seruant si carnes siue
propē violencia inferunt faciendo opa misericordie et penitentie
Et illi dequibus dicit apūs accepto dei excludunt et illi vero
dequibus dñs sequit ad dextrā dimittit Octava filia auaritie
⁊ obduratio mentis contra misericordia que contingit quando
homo auarus tenax et cupidus habens satis habunde ex his a
quibus possit indigentib elemosina pensat obdurat contra mi
sericordiam cor suū Et dicitur Incede tuo elemosina ⁊ quicquid
habes et quicquid Et expone esto nulli debeo Et addunt q detentio ⁊
aliqui auari ad aliud exemplū elemosinā non dant Et ecia eos diuer
sis et cotinuis egritudinibus et infirmitatibus eos afflingit et ꝙ ꝑ diabolum Et sta
no sint memores illius ubi dñs alibi dicentis et in nullo dubium
quin ꝙ nimis mens strictus in strictis supple bonis ul malis diffinit

autem sit ab diuaco mentis contra misericordia & voluntas voluntate
adiuuis indigentis postulatione adhoc mmio siue petue sanctus
vetmende Et detali dicit Salomo in proverbiis Qui obturat aurē
suā contra clamorem pauperis et ipe clamabit et nō exaudiet
Et hoc de auaritia et de coercendis filialis dicta sufficiant Restat
ergo vnusquisq; de isto onubo et singulis proutim̄ eis et perci
se petasse vitandum septimum de tertio capo

Septimum decimū capitulū & de gula que & species vicioꝝ inter septem
vicia capitalia Et de ista tria considerāda sunt videlicet quid sit
primū Gule Et quot eius species et quot sibe Circa primū notandū q̄
q̄ Gula & primū pessimū et multū damnosū et periculosū Quia enī
posset euitare quod mala p gulam sit facta Immouit verus loqe
omia que patit genus humanū p gulam sūt inflicta Qui enī primi
parentes p gulam nō peccassent genus humanū adeo infelix nō
euasisset et miserie nō venisset Unde Gula sic diffinit
Gula & immoderatus appetitus ēa q̄ ad victū & potatū Unde contingit
multiplicato appetito comedendi et bibendi Hoc prohibet et implet
Aplus cū dicit ad phil Sepe dicebam vobis et nūc vere fleus
dico Inimicos crucis xpi sūt quoꝝ finis interitus et quoꝝ deus venter
& hic loquit aplus et dolendo sup eoꝝ stultū gulosoꝝ vilissimo et
damnosissimo vilissimq; enī & stulti gulosi in primis vita qua
primū gule & vilissima Secundo quia gulosi suū ventrē suū
deū reputat et non tamquā deū colit Et hoc & quod dicitur Quoꝝ
deus venter & Tertio considerantes ventris que gulosi deū reputat
condicionem et qualitatē unde patet quam gule vilitate Quid
enī & venter nisi saccus sterc̄oribus plenus Immo vēo & sed dicce sacco
sterc̄oribus plenū quia saccus si sterc̄ora recipit sterc̄ora effundit
et recepta quecūq; sint illa nō mutat nec deteriorat Venter autem
quicquid q̄ pecuosa recipiat cibaria omia conuertit misendissima sterc̄a
Vilius & quam ventris cole qua sacra sterc̄ora adorare Quātum to
lūt vitula aurea vel argentea vel metallina vel lignea vel lapidea
gulosi colūt ventrem et sterc̄ora Ho dico quod condemnetur appe
tus naturalis qui & naturalis & si humodo vitandus excessus et super
fluitas appetitus et inquietas inappetitus septimum decimū capm

Septimū decimū capitulū & de speciebus gule q̄ sunt quinq; q̄ contingit
in hoc vitio p̄ peccare Sciendū ante omnia studiose & diligenter
spes gule p̄ peccare In ista spe peccant qui ante horam comunem

comedit et q̄ nimis frequenter comedit sine iusta causa et sine necessitate
Et q̄ hoc fuit pam habemus exemplū in primo libro regum ubi Jonathas
filius saul regis gustans aliquantulū de melle contra dictū patris sui
et maledictum patris incurrit et summam mortis amaritudinem cepit et tame
interuenientē pro eo populo uix morte euasit ¶ Sed spes gule e laute v
qua pessime qui nimis pciosa et exquisita cibaria queunt ultra quam
fuit requirat ut diuitie ut psona Diuites em possunt lautioribus
cibariis uti et potentes melius quam pauperes illi q̄ requirunt delica
ta cibaria no attendunt pmittū quod accidit filiis israhel in deserto qm
pepercerunt carnes decepto contra dei uoluntate Unde dicit in ps
Exhanduerunt supple carnes quas dns pluit eis sicut pulueren et
saciata sunt nimis et desiderio dei no sunt fraudati a desiderio suo Adhuc
esce eor erant in ore ipor et ira dei ascendit sup eos ¶ Tertia species
gule e Nimis inquā pertant illi qui ultra sufficiē comedit ut bibut
Tales deberet timere pericula q̄s habemus de holofferne in libro Iudith qm
eo quod nimis comedit et bibit ultra quam consueuerat Deo caput
sum Iudith mulier propria eius gladio amputauit Talis et in isto libro
Regū legimus q̄ absolon amon fratrem suū in conuiuio scat occidit
¶ Quarta spes gule e audent In ista specie peccat ille q̄ nimis gule
se et aude ore suo comedit ut meliore suo nec esset an sint
ciborū delicata an comuna q̄m ut essent qui nimis aude comedit
lentaculam causam sunt reprobati et iuxta primo genitore amisit se
legimus meruisse ¶ Tanta spes gule e studiose In ista peccant
illi qui cibos suos nimis accurate et cū nimia solicitudine faciut
parari et diuersis speciebus et saporibus condiri ut gustui placeant
ad plus edendū ut facit iste lentaculus Octauus decimus capitulum

Octauus decimus capitulū e de filiabus gule que sunt quinq̄ Videlicet
In prima lentia Scurrilitas In medina multiloquium Ebrietudo
contra intelligentia Tertia filia gule e In quarta lentia q̄ e quando
homo expertus in conuiuio nimis gaudet et hilaretur et dissolute
ridendo exercere audet ut suū appetitū magis prouocet ad edendū
Unde et sic dicit in quarta uoluntas proprietates usus et usus ex
tremus libidine in edendo Et de tali dicit salomo in prouerbiis Ipse
deiore mestabitur et extrema gaudia luctus occupat ¶ Secunda
filia gule e Scurrilitas que consistit in uerbis dissolutis et ridiculis
sicut solent isti gluttones dicere suas dissolutes in conuiuio ut gula
plus prouocent et exercitent ad edendū Un et sic dicit Scur
rilitas e uoluntas puta ridiculia libidine gustus commouere Et
hoc prohibet ab apto dicente ad Ephes Scurrilitas q̄ ad rem non
pertinet nec nominet in nobis In ista Scurrilitate consistit peccasse

alia diuitem epulone quem dns ppius cōmemorat memoriam qui cū
sepultus est in inferno tormenta pius se prohibuit ymbra qm quotā
aque adsit linguae refrigerii ab abraham singulariter postulauit
dicēs Mitte lazarū ut intinget extremū digiti sui mihi quam
ut refrigeret linguam meā Decima filia gule dicit In mundicia
que ponit pro superfluitate comedēdi et bibendi Unde sequit vomitū
st quando gulos mundicias se usq; adnumtū Et ipa se diffinit
Immundicia e voluntas p m moderatam abtā potus simpcōne libi
dinē m gustu cōmixte desiderans Et dehinc dicit vestias Omē
mense cū repletē sūt vomitu et sordibus Ideo dicit propica In
mundicia ne tetigeris Et dicit mesiam Videte ne grauent corda vra
in crapula et ebrietate Crapula dicit qñ candi epula id e superflu
tas edendi Ebrietas e potus in moderatq; Et dicit ab e quod e
exterra et bibos qđ mesura Ista grauat cor ad litem quia quidq;
oportet ut vitietur vinū supflue quia cor no pt sustinere nec
stomachus Undecima filia gule e Multiloquiū quod contingit
frequenter in gulosis et tabernarū frequentatores q; pmultiplica
tum ibi mendat libidinē et voluptate in gustu diuinus cōsuae
Unde et sic diffinit multiloquiū e voluntas vitiū intendens sp
in gustu libidinē cōsuae Ez et Hieron dicit Salomō in proverbijs
In multiloquio no deerit pctm Ideo dicit Pauto dicēs In
uno pauca loquere Duodecima filia gule e Hebetudo sensus cū
intelligentia qua contingit qñ homo gulosus solidamēto co
pitat detrahit sua nutrienda et in pmixtione Ideo voluptatē
obstruit sui intellectū contra vocē Iuuē spualis quia ex
assec quia habet carpa carnem sua nutrientem decepit ymu
dicendo deuota spuali et mentali Amos cuidā vocitato
nescit vidisti Iudicat enī gulosus ex opa penitentie ee
p sui asperā carnē no sinit bona intrinseca penitentie bigilare
cultui mentis Illa enī que sūt carnē suauia ut comedē bibē
dormē et delectari Iudicat ee bona Unde et sic diffinit He
bitudo metis sine sensu e voluntas libidinis cōsuendē ppē cor
mē absorta mollicie spualia fastidiens Hieronimus dicit vsticos
Ve vobis q dicitis malū bonū et bonū malū ponentes tene
bras lucem et lucem tenebras qui dicit illa q sūt suauia carnis
esse bona et contra qui dicit opa penitentie ee mala Et istud
triplex vitium prouenit ex hebitudine sensus q causatur ex
nimia asperē carnis ymmutende quia ut dictū est antiq

et aduersitatis nescit mediu[m] hic notandu[m] q[uo]d quod scelerado sensu prue[n]
protentate mentis q[ue] e[st] p[ri]mo filia luxurie [¶] sequ[i]t[ur] pulchritudo
sensus obfuscatur [¶] cor desolatu[m] cum suis spenebris et filiabus dra
sufficiant Deinde cum debz quilibz confiteri peccata q[ue]cu[n]q[ue] se
se fecisse nouem dicendu[m] tam

Nouidecimu[m] capln[m] e deliciosa q[ue] e septimu[m] p[ri]m[u]m mortale et
ultimu[m] et deinde considerandu[m] sut ea videlicet quod sit luxu
uria et quot eius species et quot eius filie Circa p[ri]m[u]m notandu[m]
q[uo]d luxuria e appetitus carnalis concubitus illicitus Unde et sic diffinit[ur]
luxuria e inmoderatus amor delectacois q[ue] e circa contra hanc prohibz
aplus dicens ad ephesios Nolite inebriari vino in quo e luxuria
Nota q[uo]d no dicat simpliciter nolite inebriari vino quia e vinu[m] quo
utile e inebriari sz vinu[m] computatum[m] de quo dicit deinde Potatis
nes vino computatum[m] [¶] dicens debemo adde congrue m quo e luxu
uria Hic prohibet no ipm vinu[m] nale sz letificat cor hominis supple
moderate potatu [¶] prohibet vinu[m] superfluam potacoem que est
causatiua luxurie Nam ut dicit Salomon in proubijs luxurio
e vinu[m] et tumultuosa ebrietas qui aute[m] hijs delectat[ur] no erit
sapiens cum et ecclesiastici ad destructoem hominis duo facit dicit
cu dicit vinu[m] et mulieres apostatare faciunt sapientes nota

Vicesimu[m] capln[m] e de septima luxuria que sunt spes videlicet
fornicatio adulteriu[m] stupru[m] sacrilegiu[m] incestus Ho
domitu[m] Hec peccata contra naturam [¶] Prima spes luxurie
e fornicatio que e omnis concubitus illicitus soluti cu soluta Soluto
dicimus illu[m] qui no e ligatus alicui mirto matrimony nul religioni
nul consanguinitatis nul affinitatis nul voti continentie nul ordinis
sacri Talis si dormit cu soluta q[uo]d filie no e ligata alicui peccat
mortaliter committit simplicem fornicatoem quam prohibz aplus
in p[ri]ma ad corinthios dicens Fugite fornicatoem Vbi dicit glosa cu
veteris vitijs potest copulari conflictus Hanc aute[m] nisi fugiendo
possumus superare Et in eadem epla paulo ante dicit q[uo]d fornicarij
regnu[m] dei no possidebut [¶] Secunda species luxurie e adulterium qd
cõmittit quando isto carnali copule matrimoniu violat[ur] Unde adul
terium dicit[ur] qi ad alterius thorum illicitus accessus Si amico fuerit
coniuncte et vocat carnaliter duplex pena committit Si alteri con
iuncte religiosa psona ex parte religiose psone committit sacrilegiu[m]
Et si fuit homo in sacris ordinibz constitutus vel si alteri corru pu
merit votu castitat[is] sacrilegiu[m] committit Si vero fuit consanguinea
vxorea alterius illarum psonarum vel affinis ex parte consanguinee et

assimis committit² maxime expedit aute psone matrimoniū vncle
alligate committit² etiam semp adulteriū ⁊ dicit aplus q adulter
regnū dei non consequit² ⁊ de fornicatoris et adulteris similr dicit
aplus ad hebreos fornicatores et adulteros deus iudicabit ⁊ Tertia
species luxurie e stupri quod e illicita mixtio defloratio sic
soliant vsi lenatores et lenones facē inducendo mixtos ad sibi
consentiendū in carnalem copula vl dampnando pactio prece vl
minis vl sortilegijs aliquibus siue maleficio ⁊ istius pti maxime
manifesto patet ex pena et periculo que contracta sit mulierem
filie iacob sic dyne de qua legit in epistola q emoth filius sichem
violauit dyna filiam iacob ob quam causa ipe emoth et omnes
viri ciuitatis illius fuerūt interfecti ⁊ Quarta species luxurie est
sacrilegium large em loquendo sacrilegium committit q psonam
sacram vl religiosam vl in sacris ordinibus constitutā pdo
tacmis polluit vnde sacrilegium dicit qñ sacre rei lesio ⁊ sic pdo
iteruenente duo filij heli scz ophni et phinees in bello fuerunt
occisi abominatis videlicet quia essent sacerdotes et dormiebant
cū mulieribus que excubabant ad fores tabernaculi suas psonas
deo dicatas luxurie turpi polluentes ideo de sacerdocio sūt remoti
et expulsi ⁊ Pater vero eorū heli nomine audita ipsoꝝ morte et
amissione arche dei desolo desilla vero corruens fractis cruribus
expirauit ⁊ hec habentur in primo libro regum ⁊ Ultima species
luxurie e incestus qui committit quando psona consanguinea
vl affinis dormit cū aliqua de sua consanguinitate vl consanguinitate
vxoris vl affinitate ⁊ de isto pdo habemus duo exempla
in diuina pagina ⁊ De affinitate habemus exemplū in genesi
q iudas dormiuit cū thamar nepta sua et ruben cum bala noverca
⁊ in leuitico ubi dicit² quod herodes tenebat herodiadem uxorem
philippi fratris sui ⁊ De consanguinitate etiā habemus exemplum
in genesi ubi dicit² q loth dormiuit cū duabus filiabus suis priꝰ ⁊ in libro
regum sed ubi dicit² q amon filius dauid violauit thamar sororem
sua ⁊ Septa species luxurie e sodomitica siue pcm contra
naturā ⁊ Et illud pcm considerari potest dupliciter videlicet quod
admodū et quatuor adsūt ⁊ vnū contra naturam quatuor ad
modū sit si mulier supra virū ascendat in actu siue in opere
naturali siue carnali Naturale em e q in tali opere semen subsistit
vnde quidam famosus expositor nomine methodius dicit quod
illud quod semen supergrediebant et ostendebat super vnus suos

habuit

fuit vna potissima causa quare diluuium mundum fuit Emissa
tam est eadem pena contra naturam quam ad modum si fiat car
nale commercium inter virum et feminam more bestiali ut puta si fiat
a posteriori parte quod multi faciunt ne fiat homini ut no sequat
conceptus et est multum execrabile Talis fuit plus quam
gentilis Considerat quod illud peccatum contra naturam adeo dam
pnus peccatum fuisse quod sit semis emissio quocunque modo fiat ex
vas debitum Ista pena subiacebat onani filius iude qui nolens
suscitare semen fratris sui studebat suo semi interim ut legit
in gen Deo morte subitanea diuino iudicio passus expirauit
Item est peccatum contra naturam quam ad sodomam Si masculus cum mas
culo uel femina cum femina peccatum fecerint uel si fiat cum animento
uel aliquo bruto et detestabile sit femina cum femina uel masculo
cum masculo talia peccamina dicit apostolus ad romanos feminee com
mutauerunt naturalem usum in eum contra naturam Filii et masculi
electo usu naturali femine exarserunt in inuicem masculi in mas
culos turpitudinem operantes et mercedem quam oportuit in semet
ipsis recipientes Detesto execrabili et miserabili vicio dicat sco pia
gravissime peccant fornicatio grauius adulterio Si cunctis
gravissimum et gravius incestus quos omnes transcendit contra
naturam delinquentes Deinde nephando vicio cauendo et defendo
sine confessionibus sine interrogationibus sine impetrationibus
et est minus exquirendis subtiliter ne forte homines ad inexpia
bilem Unde secundum possent peccare Dicendum si homo con
fiteatur semis emissionem commisse posset confessor inquirere de
modo quomodo aut qualiter emisit utrum inchoando uel finiendo
do utrum in vase debito uel no debito utrum tactu proprio uel
alieno Si uero confiteatur se peccasse cum femina per inquirere con
fessor utrum forte fecit naturali modo an no naturali Si dicit confiteo
me peccasse quomodo per sed aliomodo quam naturali no debet eum
confessor tamen potest et debet ex modus naturalis est ut mascu
lus ego femina sit mensor masculus superior Si aliomodo secum de
confiteri et hoc desperacio lapsum fuit quoties peccauit sine p
eam aliquam se peccasse credidit

Tricesimo primo

Tricesimo primo capitulo de filiabus lapsum et defendit ut plebitate
ordo tertio confunctum Fuit autem filie lapsum videbatur
Centum mestus Inconsideratio inconstantia perpetuo timor
sui deus Deus assertor pudor sexus horror uel desperatio futuri sexus

Prima ergo filia luxurie è cecitas mentis Et contingit quando homo luxuriosus adeo è mentis et desipiens carnalibz uoluptatibz q̃ no intelligit spualia nl etiã nec audit aliquid uolt audire detalibz immo audire fastidit quia sibi no sapuit et hoc è cecitas mentis q̃ sit diffinit Cecitas mentis è uolutas fastidiens et despiciens spualia supiorũ ita q̃ huius sit similis sit filius ephebel qui in tantũ cecatus mente fuerit q̃ manna celicus sibi ministratũ quod habebat omne delectamentũ et omnem suauitatis saporem fastidiret et porros et pepones et alia etiã concupiscat Unde et fastidientes dicebat Anima nra nauseat super cibo isto lemissimo ut legit in multis i. in libro nro

Secunda filia luxurie è Inconsideratio que contingit qñ homo luxuriosus sic è carnis uoluptatibz mentis et desiderio quod suis nequeat nõ pot prouide Et inconsideratus sua pegit negocia unde sit diffinit Inconsideratio è uolutas prouide uenturis aspecta inferiora Et detali dicit Salomon in proubijs Oculi inconsiderati è sentit mala Ideo idem Salomo in eodem loco tat et monet quẽ libet mẽm ita dicens Palpebre tue precedant gressus tuos Per palpebras intelligimo considerationẽ quas debet homo premittere antequã opus faciendũ Per gressũ intelligimo affectiones quia uelle aliq̃ fit cum mente ita è Quando ergo monet sapiens palpebras gressũ precedi debe hortat nos sine consideratione nichil fac Tertia filia luxurie è Inconstantia q̃ è quando homo carnis desiderijs desiderijs et corruptis actib̃ factus instabilis efficit ad omne bonum proficiendũ et ad omnem actũ Ideo sic diffinit Inconstantia è uolutas carnis libidine confricta eidem statui bene no ualens et talis potissime nichil in eodem statu permanet Et sicut dicit Ecclesiastes Stultus ut luna mutat Nota q̃ luna quidã è panno ulterius i. in plenissimo quidã in augmento quidã in detrimento et nichil in eodem statu pmanet Ita fit aut talis stultus q̃ instabilis efficit nichil è stabilis Et ut luna mutat Unde dicit mysdicat quidam egregius iustificator Inconstans animo oculus uagus instabilis pes Fuit homo sicut de quo michi nulla tam spes

Quarta filia luxurie è precipitatio q̃ sit quando homo luxuriosus subito cõue michil cogitat si subito prout uenit in caput impetuose et precipitanter anima sua negocia et sta pagit Unde et sic diffinit precipitatio è uolutas agendi et non prouidendi quelibz impetuose sine deliberatione rõnis studio

volimtatis appetitu Tali homo no differt abrutis siue iumentis primo
tendit popa sua cum impetu sicut equus et mulus inquibus no e
intellectus et liquet q male cuncta ministrat impetus Et dehinc pot exprau
illud pbe ubi Vote cuius qui impetu tempestatis mopinate surgit &c
et tales precipites omia cu impetu agut Vnita filia luxurie est
amica sua. Istud contingit in homine luxurioso q tantummo carnis volup
tatibus deditus cepit propriu in moderate diligit et illud absq; ullo
penitencie subtrahit Unde et sic dicitur Amor suus e voluntas af
fectus carnis in buta sibi ipsi propter se sup oma adhesus Hor prudes
paulus apostus lamentando dicebat ad tytu Indicit illis in tribus
tpa periculosa et erut homines seipsos amantes ubi dicit eloga seipsos
amantes i sibipsis sup oma adherentes sup deu seipsos amantes
et hoc e maxima pars ordo em dilectionis e ut homo primo deu
sup oma diligat Ordo diligit aiam ppriam Tertio debz diligi
amicos proximos Quarto debz diligi corpa propria et corpa proxima
Unde qui homo sup oma diligit corpa sua querit ordine caritatis
Septima filia luxurie Odiu dei q contingit quado homo luxurioso
suis manibus diligit voluptates carnis q uellet q deus factor no posset
ul nesciret punire et sic probat deu odio habere eo q uellet sua uel
proxima inuitare quia carnis voluptates deus interdixit Unde odiu
dei sic diffinit Odium dei e voluntas dm tamquam impedimentu carnal
voluptatis detestans Et hoc e maxima predictio deus debz diligi sup
oma tamquam creatore tamquam gubernator Unde maxima predictio
e si homo no diligit eu Unde dicit bus Iustus Forte pertinente
deu diligere dicit se Dicit tunc dicit corpa cu sensibz et animam
cu meritis dicit mundu cu contentis et filiu tu tormentis Quibus
luxurioso filii dns consequit melliamo dicens odio habuerunt me quia
et tales deus odio habz sicut ipse dicit pmalachiam Iacob dilexi
esau autem odio habui Desiderium mieliguunt mali Iacob uo tom
Sicut imperna dm dicit in proubijs Ego diligentes me diligo
et diligentes se diligit contrario odientes se odit Peculosa e ergo
ista sz deu odire quo cuius contrario odiu meretur quis si deus
vellet eito se vindicaret Octaua filia luxurie e offensio pnt
seculi qui contingit qn homo luxurioso voluptatibz carnis adhe
rendo et detento q eas nimis sumit et ideo nollet pnte uitam
durare ut semp carnali posset voluptatibz uacare Unde et sic diffinit
Offensio pnti seculi e voluntas pnti seculum sp mane desiderans
propter frequentes voluptates carnales Et hoc dicit beatus Iacobus
Diu uoluit animus e secula huius minuere deu construere Sicut si
aliqui multu timet infirmitatis dei frenare sine gallice i cet

sic ymmo plus m compabilit debet homo immittere dei timē et
causam inimicie caue et deuitare ⁊ et amor mundi mouet
homo odiū et inimicias dei qui ē vere verbū a deo dimotū
ipse cū no solum pt se iudicare in corpa suos immittere ⁊ etiā
in alios vnde solus ipe ē timendus sicut q ipe dicit nolite
time eos q occidut corpa dicit aut no pnt occidere ⁊ quo ipm timete
qui postq occiderit corpa ht potte mittere in gehennā ⁊ deus inimicias
in mentes luxuriosi q voluit mundū istū sp durare ut eternalib desideriis
possent semp vacare ¶ Octaua filia luxurie ē horror vl desperatio futuri
seculi qui contingit qn homo luxuriosus adeo carnis voluptatib ē absortus
q mētē cogitat de futuro vita et celestibus supernis q nūq ⁊
solūmo cogitat de penitis delictis et voluptatib carnis ymmo dicit cū
filius israhel in exodo / manducemo et bibemo cras cras enī morieme ⁊ Isti
homines terrenales credūt no se hre alias ppetuas / ⁊ credūt mō talit ut
ut meta ⁊ si em se hre alias ppetuas crederet / de vita futura et desiderio
arabis procul dubio cogitaret / et alias suas aptas sordidis cupiditatib
dantes celestibus mansionib pparent ⁊ isti eternales homines
quasi demēta sua desperarent et tota mēte voluptate cor fruitur
habent dicentes illud quod dicit in libro sapie mensona talia corda
nemo nos vestra antecessa marcescant no nos pteriscat flos
temporis ne ⁊ ista sit vita desperatoz debitaudme etia ⁊ Nam ut dicit
in proverbijs impius cū venerit in profundū malo contemnit Qui
ista filia sic desipiunt ⁊ horror vl desperatio futuri seculi ē voluntas
pua voluptate occata derelicta veritate desperatio ⁊ hoc deliquio
uia cū suis speciebus et filiabus dicā sufficiant de quibus omnibus
ē confitendū tm q q unaquaq; sua vestia vmordebit ⁊ ne ecclie
tū ē desipiē principalib vicijs cū eis proxime inimicissima

Post abissū atq; voraginē sine cēli nauscapiū septē capitalium
vitioz cū eis excecata sequela sine posteritate nequissima
seu nephanda mixta cū septenis septē adiūcta deū septenū
mandatoz quod exponendū loco nrissimo stō accedamo ut hūc
illos q peruit in transgressione dei mandatoz mandatorū ⁊ hui cēli
septē mandata q tradit in stō libro legis qui exodus dicit ⁊ eos
seruet in istis verbis contrmet cui credē deū no inuocet vanū
primū ⁊ dilecta sabbata sanctifices habeas in honore parentes No sis occisor
nec furtū testis iniquus / non moecaberis / non furtū facies / non
Unū exto mandatū legis ⁊ No habebis deos alienos coram
me ⁊ nisi dicit cui credē deū hic mē dicit ydolatria exploratis
deos ⁊ am dicit apls omnis ē deus ⁊ in lege dicit audi
isrl deus tuus unus ē No exto credē debes deos plures ⁊ cui solū
deū hic mandatū placet nobis quēdam destructorē in seruē deside

sine de credencia ¶ Hui tā ymā ḡaz credencia ¶ Quidam em credit
deū ¶ Quidam credit deo ¶ Quidam credit m deū ¶ Illi qui credunt
deū sut illi qui credit q̄ bonus ē deus creator om̄ ¶ Ista credencia
hz omnis creatꝰ homo q̄ subdit sut ¶ Illi qui credit deo sut illi qui
credit q̄ illa q̄ deus dixit uera sut ¶ Illi qui credit m deū sut illi
qui propt deū habendū bona opa faciūt proquib⁹ homes opibus
deū tamq̄ promerede se habituros credit ¶ Et de ista triplici
credencia exotat ystaūg ¶ Credo deū ul crede deo ꝫ crede plus ꝙ
¶ Si credas m deū qua ul eī ul eu hoc ē dictū / credo deo / i crede
q̄ uera sut illa que deus dixit ¶ Et crede deū quod ē solū no ē
fides sufficies ¶ ꝫ plus crede m deū qua crede deū ul deo ¶ Ista ēnd
ē pfecta credencia ꝫ crede m deū i bona opa propt deū habendū
p dilectōm operi ¶ Et de ista ultīa credencia mandatū habem⁹ hic
¶ mo crede deo ¶ Contra idem mandatū peccant multi uidelicet
omēs pactam / et quicūq; adorāt ydola aurea argentea metallica
lignea lapidea et huius ¶ Et nigromantica ¶ scilicet⁹ diuina et q̄dā
demones inuocant m sui⁹ opib⁹ complendis ¶ Et etiā multi peccant
ut puta illi qui mmꝰ confidūt m diuitijs ul futuris corporalib⁹ ul
i amicis magis qua m deo ¶ Et illi qui dilexit ul timet aliquā
creaturā magis qua deū / ut sui illi qui timoē ul amoē aliquē
faciūt mortale pcm ¶ Tertiū mandatū ē ¶ No accipies
nome dei tui m̄ frā et m̄ dicis ¶ No uanes vane pcm hoc dictū
q̄ homo no debet deū testem adducē sine necessitate sine aliter
loquendo vane ul sce et enorme contra illud pcm peccant
multi ¶ transgrediūt ut sut illi qui uocant psanctos ul ad
sta deū ellum a sine ea ul mendaciose et m ame hoc possūmo
apponē et mercede distinctione decembus malefactor⁹ q̄ sut octo
deū bonꝰ augm̄ dequib⁹ speciale capl̄m dupmo assignand
¶ Quinto octauo decembus mendacior⁹ m̄ p̄ti loco dupmo ē
declarandū sdm q̄ beatꝰ augustm̄ assignat pmū tā ductōis
sede qua m sco capitulo ubi octo mendacior⁹ tā explicant ꝫ m̄mo
quidā ergo ḡenus mendacij ē mentiri m doctrina pprie religionis
ut quando homo mentit et dicit cont aliquid de articulis fidei
utputa si dicat aliquis q̄ pprius filius dei no fuisset natꝰ de uirgine
ul no resurrexisset a mortuis ul quādo aliquis dicat q̄ aliquod de
septem pcīs mortalib⁹ no sit pcm ubi tamen si dicat quod for
nicatorem ul adulterū no sit pcm ul aliqd aliud ¶ Secūm mē
dacior⁹ ḡenꝰ ē mentiri contra aliquē m pīsone alicuius nocumentū
sue alteri⁹ comodo / sicut mentiri solet filius testis in nocumentū et
detrimentū pīsone m causa criminali cū solet maior ul enormis mu
tilatio pmittere ¶ Tertiū ḡenus mendacij ē qñ mentit quis
causa iocositat⁹ cū alterius comodo dnocumento aliq̄ sit mentir

falsus testis meausa peruaria ul ciuil ¶ Quartu genus mendacij e quando mentit quis causa lucrandi sola libidine et consuetudine mentiendi sine utilitate alicuius ut fit isti uani homines et rebaldi de quibus dns p Jeremia coquit dicens contorserunt linguam suam loqui mendacium ¶ Quintu genus mendacij e quando mentit ho sine comodo alicuius complacendi hominibus sicut solent mentiri isti adulatores qui subuerbis duplicitatis miis ponunt greassibus offendiculu sequitur dicit mpbs dissipauit deus ossa eoz qui hominibus placet et paulo dicebat si adhuc hominibus placerem dei seruus non essem ¶ Sextu genus mendacij e quando mentit homo ita ut nulli nocet et prodest alicui ad temporalem pecunie lucrum ubi grauis ¶ si ergo scio ubi sit pecunia uicini mei et predones siue raptores uenati et ut eam consumat et querunt ame ubi nam sit ista pecunia et ego nolens ut sibi auferat mentiar me nescire ubi sit ista pecunia ¶ Septimu genus mendacij e quando mentit homo ita ut nulli nocet prodest aut alicui ad temporalem psone et ad temporalem ut si ego mentiar me nescire eam que scio ubi sit querenti eam maliciose ¶ Octauu genus mendacij e quando homo mentit sine damno alterius cum alicuius commodo ad temporalem iniurie mutat siue castitat alicuius ubi grauis si homo mentit lenonibus uolentibus corrumpere aliqua femam et dicat se nescire eam cum eam sciat ut eam abillo ruffiano defendat In istis octo quibus mendacium tanta mia peccat homo qui magis peccabit Veritatem quidz prima quia sunt mortalia tria uero ultima sunt uenialia eni homo In homine tamen ppter dicit anima mortalia No eni homo pfecto debet occidere animam suam propecunia ul procorpore ul pro uerecundia alicuius cofundendis Istis octo mendaciis quibus addi pt nonu genus mendacij quod e mendacium iocosu qui no dicit mentiendo fallendi et e indifferens sicut et ubi iocosu ut puta si dicat quis amico suo uidi passere grassiore uolitare siue lonie Ubi enim ille cui tale dicit no decipit quia statim prendit illud e iocosu et hoc de quibus mendaciis hic mentiremur ut predixit quis et quibus qualibz quando uult confitet mquo mendacij genere sit reatus dicto No eni sufficit in confessione dicere mentitus sum nisi etiam modus siue mendacij genus exprimat quilibz eni minime breuiat crimen sed et breuiat possit istud confitendo sicut patuit exemplis ¶ Tertiu mandatu legis e Memento ut diem sabbati sanctificet et misu dicit Sabbatu sanctificet Sicut precepit deus ad literam datu fuit iudeis de sabbato i de septimo die de septimana In quo die deus legit in qua completis operibz sex dies creauisse i a creatore cessasse et ipsum diem benedixisse et sanctificasse Nobis autem conuenit e istud mandatu et translatu ad die dnicu et e

causa rationabilis mutuoq; Judeis datu fuit precepti istud sabbato
i septima die septimane et iurauit ista obseruato quia diu lex
veth fuit in suo uigore i usq; ad tempo xpi Facto aut q̃ septim
diem obseruabat uidelicet ipe seruabat pro certitudine et omine
future ulte pnitis que septem diez titulo timat Nam xpi no seruabat
deo n̄ pro malibus Unde dicit in ps Dedit illis regiones gentiu
et labores populoz possiderut ut custodiat iustificationes eius et
legem eius requirant Adhuc em solimodo uidet legem dei tenebat
ut tam promissionis abrahe ante legem promissa mtue posset
melius end defutura beatitudine cogitabant Deo ergo seruebat ebdoad
i septmanaio hoc e pnis ulte obseruabat et septimu diem Nobis aute
xpianis mutatu e istud mandatu et translatu de die sabbati qui
erat primus ad diem dnicu q̃ e octauu Et hoc atempo hoc qui sit
translata fuit auctoritas legis mosayce in legem xpi et euangely
In lege em uetere hoc obtinebat sc̃z postequa xpus legem venit no
soluit sed adimplet et in eleccion mutauit spus viuificat Item sicut
dicit paulus ad hebreos Translato sacerdotio nece e ut legis translatio
fiat Judei habebat sacerdotes ordinem aaron si nos atempore no
habemus xpm sacerdote q̃ e sacerdos meu ordinem melchisedech
Deo nece fuit ut eadem legis mandatu de sabbato ad diem octauu die
sc̃z ad die dnicu transferat Deo nos seruetes ebdoad i octenario
numero significat eternitate q̃ ee dei Ipe seruetes pqua significat
etnia beatitudo pro qua seruimus Deo mandauimus diem dnicu de
bemus colere et sanctificare bonis actibus et exercitiis a bonis ope
ribus et maxime a peccatis cessare Memento inquit ut diem sabbati
sanctifices Contra istud mandatu peccat multi sc̃z illi qui diebus dnicis
et festiuis opa seruilia et mechanica siue in ruillis siue in agris siue
in domibus siue in filiis seu pcuris sine euidenti necessitate et ca rationali
operent et eo ipso iuio pcant q̃ talibus diebus talia faciendo contra
istud mandatu uadut peccant et illi qui frequentant tabernas et loca
theatralia et dissoluta Et q̃ uadit ad luxuriandu et quoq; illicitis rotu
ree occupant et qui no sequestrant cultibus et peccatoribus istis sanctis
diebus Et q̃ violatio legis mandati e de honorandis parentibus
Honoa mat patre tuu et matre tua Et in mandatu dicit Habeas honore
parentes Et hoc attigit et exposuit illud mandatu tu de pueris spualiter
no carnaliter ad literam dicit honoa patrem tuu et matre tua Contra
illud pceptu peccant illi qui pnes offendut in peccatis in q̃ offenden
tibus no resistut et q̃ eos no honorat et diligit quantu possut Et
qui ab eoz desiderio et subuentione in aliq̃ necessitate in peccatis aut
exercitudine se subtrahit Contra illud mandatu spuale meliorem

patrat qui prelatis spualib; r plat⁹ et doctorib; no deferut et q eos no
honorut et q ecc; contumax e mandatis et rebellis obediendu e eis
pmo et pncipaliter deo et ipe deus pncipaliter e honorandus Et inter
deu plat⁹ qui eius uices semp gerer fuit honorandi Qui xpc ait ipis
platis Qui uos audit me audit et qui uos spnit me spnit Unde de
reverendis et obediendis eor preceptis et sentcijs Turpiter ecclesiastica
coms suspensioms et mdicti Et q mitti mandatis legis e No occides
contra quod patrat ille quicuq; occidit ppe ul paliu consilio ul auxilio
ul etiam qui scribit ul scribi facit ul spiritu timoris alicui ni sit indebite
ministret dei coercendo iustitia in malefactores quos occidit no indebite
Si loco ppetrat aliud contra istud preceptu cui placet occisio aliena
iuste sta Et si pcutit in discrte Et q pocione venenosa in ma strat
ul tradit alicui Et siquis aborsiu mulieris procurat ul venena pro
debilitatis alicui ministrat Et postremo omis qui notet Septimum
mandatu legis e no mechabis Hic prohibet omis illicita copula
exerci cu aliqua femina et omis voluptas mala et inordinata appetitus
coitus illicitus Unde patrat contra istud mandatu siue preceptu omis q con
cupiscit et consentit coire cu alia femina sibi matrimonialit coniuncta Un
decretali dicit⁹ m albano Cum videat mulierem ad concupiscendu ea iam mecha
tam e in corde suo hoc e ita reus e apud deu qui consentit peccare ac
si ipm pariter perpetrasset quia voluntas in multis casibus pro facto reputat⁹
Octavum legis mandatu e Non furabis Ubi sciendu quinque
fures prohibet⁹ contrectatio omis rei alicne in vito dno Un contra istud ma
datu patrat quicuq; furtu⁹ re aliena ul retinet et contrectat in vito dno
ul retinet licet in veniendo siue illud ul paleu male fuit acquisitu et
in iusto titulo retinet seruat Unde de iniecto dicit decretu Unbem si et
no reddideris rapuisti Nonum mandatu legis e no falsu testimoniu
dices Contra hoc mandatu patrat quicuq; mentit⁹ et qui falsu testat⁹
siue in ca pecuniaria siue in criminali siue alioquocumq; modo et qui
consentit et procurat talia Decimu mandatu legis e no concupisces
uxorem proximi tui hic prohibet adulteriu i actessus alienus Unde
in usu dicit⁹ Omnaq; tibi cauto quod optamus tam optate sede
quam optate uxori Hic prohibet⁹ omnis illicitus In septo mandato
supiori prohibet⁹ voluntas cui illud ipo mandatu patrat quicuq; con
mittit adulteriu Decimu mandatu legis e non concupisces rem
proximi tui no agru no fundu re Hic prohibet⁹ concupiscentia eius
rei alicne mobil siue i mobilis Un cui istud precepto pertinet q
concupiscit aliena quoq; illicito modo et illicito titulo et q subtrahit
aliena ul defraudando omis istoru mandatoru transgressio e mortalis
et hoc de decem mandatis dicta sufficiant De articulis fidei xpiane⁹ cre
Quas modo quarto loco ul capite de articul fidei videnda sequitur

notadu ẽ ꝙ ſcdm decretiſtas et ſcdm theologos vana ẽ oppinio Nã
decretiſte ponut quatuordecim articulos fidei ſeptem ptmentes ad diui
nitatem xpi et ſeptem ptmentes adeius humanitatem theologi vero
ſolu xij fidei articulos ponut ſcdm numerum duodecim aploꝝ Cui uno
mſtãt ſpuſcti iſtam ſymbolu fidei compoſuerut Et licet demũ iſtoꝝ
articulorũ diuerſa ſit oppinio et diuiſio tamen quatu ad ſcdam fidei
nulla ẽ variatio ſue mutatio cum in utroq; mõ liceat deſpavere pe
fides una et eadem pfectiſſima conſtituat Ordinat ergo iuxta ſic articulꝰ
ſcdm decretiſtas et potiſſime ſcdm dnm ſtephanu de doctore decretoꝝ
ſue in decretis pfeſſoꝝ et famoſiſſimu ut apparet ex opere Qui
eos ſic ordinat in quodam ſuo tractatu Dicit enim ꝙ ſunt .xiiij. arti
culi fidei ſeptem ptinentes ad diuinitatem et ſeptem ptinentes ad humã
nitatem xpi Septem ptinentia ad dinitatem primus ẽ de deitate ſcꝫ
et tangit in eo dum dicit in ſymbulo apli Credo in deum In deu dicit no
in deos ne pluꝛes inducens ydolatrare et facit textum primi ꝓcepti
mandatu quod prohibet pluralitatem deoꝝ cu dicit non habebis deos
alienos coram me i me ſcdm deu credes et colles Audi iſrl deus
tuus dnus ẽ Et non dicit credo in deu non ſimpliciter credo deo ul
deu Et pluꝛes dicit credo in deu / fere enim omnis iuuo homo q ſubtile
ẽ credit deo i credit uerũ eſſe quic deus dicit Et credit deu ſupple
creatore Immo et demones credunt et contremiſcunt Teſte beato iacobo
ait enim taliter credenti Tu credis qm deus dnus ẽ et bene facis et demo
nes credunt et contremiſcunt Ergo qm peccat facit mortale primu licet deu
credat tamen non habet talem fidem quam diabolꝰ qꝫ non contremiſcit
nec ceſſat apud ppꝛ timorẽ dei ne ſuſtinet ergo illud credere ſine iſta
fides que nõ ẽ tam malis qua demonibꝰ Videtur ergo procedere
ꝙ dicit credo in deu i fide p dilectione operante credendo in deu et
pmo deu dnm meu creatorem et bonoꝝ oppm meoꝝ primu et meoꝝ
finem Contra iſtu fidei articulu peccant ydolatre q̃ colunt deos alie
nos sequitur deinde in expoſitione ſui mandati legis ſup inducti
apli Deus articulus fidei additum ptinet ẽ de persona
patris Et subintelligitur in ſymbolo cu dicit patrem omnipotentem factorem
cem credemus patrem eſſe omnipotente Et quod credebat quidam
omnia quecunq; voluit deus fecit celo et in terra in mari et omnibus abyſſis
Tertius articulus fidei ptinet additum ẽ de persona filii
et tangit in ſymbolo Et in unum dominum ihesum xpm filium eius unicum dnm nrm
Credẽ quippe debemus qꝫ ẽ deus pater et deus filius Pater to
talem et conſilem genuit ſibi filiu deu pater enim et filius
ſunt correlativa ad invicem quia nec pater potest eſſe ſine filio nec
filius ſine patre Et non ſicut hereticus egerit ille ita et deus genuit

deu ꝺn̄m ꝑ̄ mtroducit filius loquet̄ dep̄atre dnm̄ dns ad me filiꝰ meus es tu ego hodie ḡenui te ¶ Quarto articulo fidei ꝓmes ad di uinitatē ē dēp̄sona ſpūs ſči Et dehoc dicit̄ m̄ symbolo Credo in ſp̄m ſanctū Queunt em̄ credē debem⁹ diuine essentie unitatē Deo p̄mo articulo ē de unitate essentie dictū uēo alij fuit detriū p̄sonaꝝ distinctione Et ē sensꝰ talis Credo in deū ſupple unū ſolū Et ſi plures deos ꝓfit una enim essentia q̄ distinguit̄ inter̄ p̄sonas q̄ ſ̄ pat̄ et filius et ſpūs sanctꝰ q̄ dicit Credo in deū unū patrem omnipotentē In deū filiū m̄ dns ſp̄m sanctū ¶ fide tenuo in unū tm̄ deū ¶ Ultimo articulo fidei ꝓmes additum̄tate ſignificat effim creatorē uerū uisibiliū et inuisibiliū Et cumpt̄ ei dicit̄ creatore celi et t̄re Hoc nomē celi et t̄re complectit̄ m̄ simul contenta et contenta Credē em̄ debem⁹ q̄ q̄ creauit celū creatur et ſpūs angelicos q̄ mundo antemet̄ Celū em̄ empyreū ut dicit magr̄ in historia ſcolaſtica ſtatim creatū an ꝙ elis fuit expletū Credē ergo debem⁹ in deū creatorē celi et ēre q̄ mundo et mūa continet̄ In principio em̄ creauit deus celū et t̄ram ut dicit̄ m̄ Gen Istos aut tres articulos ſc̄i ꝓmū ſedm et q̄rtū cōcludit theologꝰ in unū articulū et hinc attribuit beo petro principi apl̄oꝝ Tertius uēo articulus q̄ē dēp̄sona filij ſc̄ilicet et m ihm̄ xp̄m filiū eius unicū dn̄m nr̄m Qui ponit beatꝰ andreas in ſymbolo quartū ¶ Quartū aut q̄ē dēp̄sone ſc̄i p̄sona p̄mit in ſymbolo beatꝰ bartholomeꝰ dicens Credo in ſp̄m ſc̄m ¶ Excepto articulo fidei ē ad diuinitatē ꝓmes de effm creatorē at redemptorē accipe ſociē Et pro eo beatꝰ matheus in ſymbolo ait dicit in ſanctam ecclesiam catholicam ſcz communione Et p̄t ſic exponi Credo q̄ deus q̄ cāt impio mundū reconciliauit ſibi reuocando et reconciliando patres ſibi unitos uicto triumphatus ad inferos conſtituit una ecclesiā una catholicā et firmā fide ſcat et mē eos pace et concordia dedit ille q̄ facit habitare unitos moribus in domo Patres quia q̄ unū et quādocunq̄ habitare facit in unū Idem dicit duplus Postquā finitā unitate ſpē in unitate pacis In iſtis articulis patet clarius in ecclia militanti qa continue reconciliat ſibi patres deus per uerum contritionē et per uerā cōfeſſionē et confitere emiſſione p̄manū ſacerdotis inp̄ſentiarum et ab ſolutorem rite collatā ¶ Septimo articulū ꝓmes additamentum ē de effm glorificatorem Et iſte ponit̄ a diuina tem ē de effm glorificatorem Et iſte ponit̄ a diuina ſedm hoc quod ad ipam glorificationem duo ꝓmittit Corpo ſidelis et ara corpus humanū et ara rationalis Beatꝰ Iudas thadeus ponit primam partē cū dicit Carnis ꝛ̄ſurrectionem q̄ dicit Ego credo glorificationem corpoꝝ humanoꝝ Beatꝰ uēo matheus pro ſecundam partē cū dicit uitā etnā āmē ſubaudi Credo uitam

etiam confessi ustes homi ambus ¶ Istud articulu diuidit theologi
in duos sedm numez aples Ista ergo oma pdicta ptinet addimtate
q̄ fidem tenere debemus ¶ ¶ Similit s̄ scdus articulus ptinentes adhuā
mtate xpi Quoz primus e despius xpi matemitate siue deconceptione
m utrisme Huius ponit m symbolo beatus Iacobus cū dicit Natus de spū
sancto ex maria virgine Ex quibus sermone q̄ misticus spiritalme ubi dei factus
e caro Et hoc e q̄ dicit angelus ad ioseph uerū mariā cōiugem tuā Quod enim in ea natum e
de spū sancto e ¶ Secundus articulus fidei ptinens adhuamtate xpi
e despi naturitate Etenim tenere debemus q̄ conceptus fuit despū sā
cto sed secunditate attulit utrisme nō abstulit Et sicut fidelis ec
clia profitet uerbo filium Et uirgo ante partū et in partu et post partū
ut dicit beatus augustinus Sine corruptione genuit et in partu uirgo
puerpera Et huius articulū ponit in symbolo beatus Iacobus maior
cū dicit Natus ex maria utrisme Istos duos articulos sub uno com
prehendit theologi pro eo q̄ tenuit aplius eos ponit ¶ Tertius
articulus fidei adhuamtate xpi ptinens e despi passione Et hunc
ponit beatus Iohannes elbanēsis in symbolo suo dicēs Passus sub
poncio pylato crucifixus mortuus et sepultus Tenere enim debemus
q̄ q̄ pro nobis nasci uoluit Iuxta illud parvulus natus e nobis et
filius datus e nobis pro nobis etiam mori dignatus e Quibus enim
nasci profuit ni redemptor prosiluisset ut dicit beatus gregorius
¶ Quartus articulus fidei ptinens adhuamtate xpi e de descensu
xpi ad inferos Vn sanctos patres eduxit Super illud zacharie
ipse In aute in sanguine testamenti tui eduxisti vinctos
tuos de lacu in quo non erat aqua Et hunc articulum etiam pre
beatus Iohes elbanēsis Cui addit pdict despendit ad inferna Et
istos duos articulos tanquā ab eodem editos etiam theologi redigunt
in unum articulum et concludunt ¶ Quintus articulus fidei e de xpi rese
surrectione ptinens adipiscē huamtate Illud ponit beatus thomas apls
in symbolo dicēs Tertia die resurrexit a mortuis Vn et ipe ipsum ostat
et dicit de eo in quatu homo resurrexi et adhuc tecum sum ¶ Sextus
articulus fidei adhuamtate ptinens xpi e despi ascensione ad celū
qui sic videntibus discipulis elevatus e in q̄ posuit nubem ascensus
sui et sup pennas ventorum ambulauit Et hunc articulum ponit
in symbolo suo Iacobus maior Dicens ascendit ad celū sedet ad
dexteram dei patris omnipotentis Et hoc qui ascendens xpus e altus
captiua duxit captiuitate ¶ Septimus articulus fidei e ptinens

adeuntibus huiusmodi tatem deadmittendum expresse adiudicauit cui senatoribus populi
sui. Et iste articulus fidei compositus in symbolo beatus philippus apostolus
dicens. Inde uenturus est iudicare uiuos et mortuos. Et illo qui uiui tunc
reperiet. qui morientur ut eis iam ante diuino mortuis resurgat et adiudicato
mercedem unusquisque receptum pro labore accedat. Et alii pariter
expectem iudicatis uiuos et mortuos. Et illos qui uiuerint uita eternae
beatitudinis quos uita gloriae uiuificabit ultra condigne remunerando
Et iste sit articulus fidei quo omnes et singulos credi firmiter debemus et eo
fixei instanter. Et quolibet eorum sustinendo pro deferendo et quotidie tor
mentis ferendo sustinere si expedierit et si de mero fide fuerimus requisiti. Aliter
non sumus in statu saluationis. Licet etiam fides catholica qua quisque
fideliter firmiter credidit saluus esse non potest. Et istos articulos nunc
diuinitus inspiratos sit qualiter eos credi debeat. Et si aliqui
istos errauit. ille infirmatus sit quilibet qui debet confiteri. Istos esse
omnes articulos debet quilibet plane sine explicite et distincte. Et omnes
similiter ut si requisiti fuerint de sua fide sciant articulos singulos
distinguendo respondere. Sciat uero etiam istos articulos esse et fore
implicite. et in expresso et summatim quod requisitus sancte de fide sua suf
ficiat ei ista sensio. Ego credo simpliciter illa quae sancta mater ecclesia romana
docet et precipit. Et in ista fide paratus sim uiuere et mori. Item dicendum
esse deum et hoc de articulis fidei dicendum sufficiat. De septem sacramentis.

Quae sexto loco de septem sacramentis item superius dictum est
capitulorum est dicendum ubi duo sunt consideranda primo quid sit sacramen
tum. Secundo quod sint sacramenta ecclesiastica. Circa primum notandum est
quod sacramentum sic diffinitur. Sacramentum est inuisibilis gratiae uisibilis
forma. Et dicitur assignatis siue assignatis utilitatis gratia sub inuisibilis corpo
ralium rerum diuina ritu sanctius operans et sacrum mysterium perficit
Et digne recipientibus uel aliter diffinitur sic. Sacramentum est mysterium quo
quis per quod salubriter proficit humano tempori uno ritu ecclesiae utilitatem
animae uel corporis ad inuisibilem atque sanctum imprimit. Aliud si digne sumitur
atque ut auctor sine dubio quod designat. Circa item notandum quod septem
sint sacramenta ecclesiastica quae contulit in hoc ecclesiae. Ablato seruo
tutio permanet nubit ordinat tuncque. In isto uasculo quotidie dro
sunt sacramenta reputare. Quae sunt ista sacramenta perdimen
to baptismo confirmatio eucharistia siue sacramentum altaris. matrimo
nium. Horum quinque mutuo sunt nata quia si contempnat corpo
ris non est salus. Et ista sine baptismo conferri. Sacramentum
altaris penitentia et extrema unctio. Matrimonium nec et sacer
dotium sine solemnitate alia natitati quia nec ad ista conferre

Primo ergo sacramentu ecclie est baptismo qui est janua aliorum sacramentorum et debet recipi cum forma fide adultis quia ut dicit apostolus ad hebreos sine fide impossibile est placere deo Et alibi idem apostolus aut accedentes ad deum oportet credere Nam hoc non baptizato aliquo confunditur sacramenta est enim alius triplex deus baptismus Nam est baptismus fluminis et baptismus flaminis et baptismus sanguinis primus baptismus est omnium peccatorum secundus baptismus est martirum et tercius baptismus est sanctorum martirum proprio suo sanguine effundentium Et ego vos omnibus omissis de baptismo fluminis qui est nunc speculatorius videamus hoc addito quod sine aliquo istorum baptismorum non potest quis salvari Circa ergo debemus baptismo isto fluminis quod mundo et omnium peccatorum originale videlicet parvulis et originalium et actualium in quibuscumque grauia fuerunt discretionem habentibus sine adultis Deo autem qui sine baptismo isto non est salvus Impetra ubi salvator Melanio Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto non potest introire in regnum dei quod mediocriter quidem est intelligere Non potest habere Nam si non possit habere baptismo fluminis si deuote petierit et postulet a sumo sacerdote et pontifice deus sua gratiam taliter dispensat in fidendo baptismum flaminis subvenire non desistunt et quidem eciam baptismum sanguinis adiicit Sicut illis contingit qui nondum baptizati permittet in mortis periculo constituti ut a pagano vel aliquo alio publico Deo inquam per lauacrum baptismi flaminis humano casui subvenit ut periculosis casibus occurrentur Circa quatuor tamen concedit et expetet dictus dominus et festinus suum populum moneat et moneat ut mox quis natus ipsum baptizari faciant Et presbiter cuiuscumque gradus vel patria sint ad baptizandum potuerit Si vero mortis periculum multo timeat a diacono sive subdiacono sive eciam a laycis poterit baptizari vel aliquo nondum presbitero et matre in extrema necessitate non baptizari Primo eciam et tanta est unctio sacramenti et naturam baptismi quod eciam peccatorum auctoritas sive eciam a infidelem dummodo forma ecclie fuerit conferri per necessitate Non debet aliquando iterum hoc sacramentum aquotiens conferunt Sed tam debitam forma sunt observata adhibente Contra istum mandatum peccat qui hoc primo non credit et qui sine ad baptismum accedit et qui baptizari neglexit vel contempsit et qui alium baptizari impedit vel a baptismo retrahit Quomodo ecclie sacramentum et forma tum de qua debemus debemus eciam quod ipsa augmentat ejus a baptismo accepta et tandem solumodo istud sacramentum

pepos et m fonte vngat² baptizatq; crismate pepm ut libe co
ficeat² et pdicad valeat illud qd credit iuxta illud ibū apli ad
romanos corde creditur² ad iustitia ore aute confessio fit ad salutem
Vnde quado alicui sūt confirmadi maliq; prouidia adquā epūs est
venturus ad confirmandū sacrametū confirmationis Sacerdotes cu
ratu suū populū debent mone et mduce adhoc ut contriti corde
et ore confessi sme pard cū deuocōe et reuerētia ad istud sacrametū
digne suscipiendū accedant ut meas sancto spūs augeat² et debet
quilibet qui vult confirmari habē patrinū et patrinam qui eū deuote
teneat² et pntent ad epm ablutu fronte cū candello mudo albo li
neo quo liceat² obuiare cinis sce crismat Et sic suscepto sacrameto
sacre confirmationis candellū sibi defert ibus dictis et tandem
conburat² et cinis mundia m loco sacro absondat Quia aute pueri
fuerint qui nesciunt custodire candellū possit stare coram fonte
ablui et candellū remani Et nō q putat quicquid contempnit co
firmad vl degne accedē Sacrū sacrametū ē eucaristia ī sacra
mentū altaris quod debz conferri baptizatis et confirmatis ut
efficiant² supple cibo spuali Et cont istud sacrametū potest quicquid
adillud irreuerēt et mdigne accedit nil qui parat se negligit ad
suscipiendū digne et aliud a suscipiendo isto sacrameto retrahit vl
informat mste Circa istud sacrametū et qui mmis subtilit ex
aminare et scrutari² et rationes quadnas querit et q nō credit ad
ulla consecrationis pfectionē intendendo conficit prolata celebs a
peruersi et ibi diuina corpus uerate et sanctissime post consecrationē
ad ee dubitat et q nō honorat ipm sacrametū tamq; m omn loco
et qui conficit depone fermētū et denuo corrupto vl sophisticato
vl qui nō seruat forma ecclie et qui celebrat et conficit nō reuuo
In isto enī sacrameto aliud ē latens et aliud videt² Nā ibi videt²
ee panis et vinū et quātitas limitata et odor et sapor et tactus Sz ibi re
vera latet corpus xpi ita magnū sicut pependit in cruce et sicut
nūc sedet in celo ibi enī continetur accidentia p mutatē naturē panis
ibi Credit enī natiua miraculo et virtute xpi supra consuetudinem
et naturā opat² pānis quippe in corpus xpi et vinū in sanguinē
transmutat² remanentibus idem accidentibus præter ibi Nam ibi rema
nent ista accidentia Color sapor odor pondus et forma licet debemus
in nesciendo aut querere rationē pdictoz quia simpliciter credere
credere et firmiter que dicunt² et nō discutere quā iuxta illud ibi quicquid
fides nō habet meritū cui humana ratio prebet experimentū experi
mentū Et salomō dicit in proverbiis Fortior qui multū comedit
nō ē ei bonū Sic qui scrutator ē maiestatis opprimet² a gloria

In isto sacramento decipiuntur omnes sensus corporales p̄t auditu visus
em decipitur quia videtur ubi ee panis et vinum s̄z non e panis nec
vinum odoratus quoq; credit sentire odorem vini s̄z non est vinum
e eum significans xp̄m gustu et tactu quia videt eis quod sentiat
et frustent panem et vinum s̄z no e ibi neq; panis neq; vinum s̄z
sola species panis et vini Et hoc satis elucidant fratres p̄scripturam i qua
ibi legit q̄ ysaac vidē no poterat et dixerat esau primogenito suo
qui erat venator sume arma tua pharetram et arcum et exi
in deserto tuo Quo audito expresso fratre fabricam sibi imprecatur
iacob fratrem suum esau et dedit illi tibos quos optimos s̄z carnes
edinas domesticas et induit eum vestibus esau boms et mamus et
collum eius pellibus hedulinis operuit quia esau pilosus erat et
sic putauit se iacob p̄ri suo ysaac subnomine esau et dixit Surge
pater comede de venatione filii tui ubi dicit quod comederit carnes edi
nas domesticas provenatione Et sic decepto fratre gusto detegit ia
cob m manibus et decepto p tactu quia dixerat mano quidā mano
sua esau odorauit illi vestes esau quibus induto erat iacob et sic
credidit esse esau Ipse deceptus erat valde quia vide no poterat
Et sic deceptus fuerat omnes sensus eius p̄ter auditum quia vere post
tum dixit Vox quidem vox iacob e Et ista fuerunt vestigia p̄t cupiebat
adstruere sacramēti veritatem Et quotiens usus notabiles adhuc q̄s
sit ad historiam figuram et ad exempli reductionem Et sunt tales usus
historie sine figure qui sapiunt Quotiens illusus e sensibus ysaac usus
carnibus edinis preparatis acte ferimus Vestis in olfactu manus
tactu quoq; pilositas oculata visu s̄m augre beato Pet cognouit
ner abhor iacob mde removit Cher malitia possit cher sine notā
Quo manent olfactus odor et sapor Undiq; vnus panis ait s̄ unus
meaq; tuaq; Imprimit illa fidem dm uox edita prudens Esse meum
verum cognit substantiam verum cher e expositio sicut ysaac ut deum
e supra deceptus fuit inquantum sensibus et in auditu cognouit
Sed et in sacramento altaris consecratione facta desipiunt omnes sensus
preter auditum Hoc e corpus meum Nec visus ergo nec tactus nec odo
ratus nec usus potest aliquid in isto sacramento altaris quia inde
ibi ee panis et vinum Qui subtilius speculabus contemplatur corpus pos
verum et sanguinem et videt ibi tamen subaliquo velamine Et hoc
expleri fidem videat ut dicit magister in sententiis Nam summa scripture
corpus ne sit tibi scrupulo supple homo Sperare vult visus sitq; lucrosa
fides Et istum gloriosum sacramentum quibus fidelis corpamur scie

singulis annis ad minus semel manno deuote et digne susipe expire
tepto ecclia suo alias patat mortaliter ℟ non cum sui plati cosilio q
sitencia paliquo casu latente abstinent assumedo adtempo ℟ Deb
quilibet sacerdos cuka suam r sacramentu alias sub pena ul pluis
hostias consecratis ad usu mfirmoz ppe prela ℟ et subsea bona et cla
ue honorifice tesuae ¶ Septe sacramenta ecclie ē pemtencia q
m dent nicia ē omnibus adultis quu sicut dicit aplus omis peccauerit
et cgent r ℟ Beatus Iohannes elemta dicit ℟ si dixerimus qm pam
no habemo manem et ueritas m nobis no ē Unde sicut m naufragio
homes qui sut m periculo submergendi mtut ad applicandu tabla
sic et omes homes debet mudo qui m mar magnu et spinosu tamq
naufragantes consolac debent adpenitentiam que dicit dicit beatus
Hieronimus tda post naufragiu tabula ℟ ista mediante saluatur
℟ hoc consistit mtribus videlicet contritc cordis ¶ confessione oris
¶ satisfactione operis ℟ Time ipse homo qui peccauit si confitendi co
pia habeī non possit aliis sibi habeī no possit copia confitendi et sa
tisfaciendi tut sola cordis contitio sufficit ex eo illud ꝓphetie ¶ In
quacuq hora mpenituerit peccr omis iniquitatu eius no recordabit
¶ Octauu sacramentu ē matimoniu quod a deo m paradiso fuit
mstitutu m remediu humane fragilitatis ut qui continē no possēt
libē matimoniu contrahant ℟ et patat multi qui matimoniu le
gitimu non custodit fidelit plus inquiunt quia audiut quosdā sanctos
lis sequut deliu cedme ℟ et peccant enim adultes et fornicati qui re
dit q prim carnis ul opus carnale posse licite sine extra matri
moniu ℟ et qui consentit matemonio et qui licitu impedit ul dis
solui procurat ¶ Nonu ecclie sacramentu ē sacer ordo quem
dns mstituit adhoc sut prompti m sacris ordinibus ecclie sibi magis
familiares et mterredeat pro peccatis dni pcos suam efficaciam m
sacramentis confert ¶ Decimu ecclie sacramentu ē extrema
unctio qua inducunt morituri m qua si digne suscipiat dimit
tut remalia ℟ pena cozis allenuat secdm beatu Iacobu dicentem
℟ et mstituentes eius sacramenta m infirmat m nobis aliquis ℟
℟ hoc de sacramento ecclie dca sufficiat

Octauo capitulo dicendu est quibus omis misericordie videamus
sint aute opa misericordie corporalia et spualia ℟ spualia sunt
corporalibus longe meliora ¶ Opa misericordie corporalia coutmet
m hoc usu vocabulo pono octo quoz primu ℟ secundo ℟ et octaua
debemo exercere primi et no facere ea condempnabimur vt ex eis
℟ sumi et no dedisse ad manducare ℟ no modi debemus exercere
spualia quia digniora sut ℟ quod sut sex que contenent m hoc

vsu ¶ Consule castigta solace redime ser oem debemus em cosulere
indigentibus consilio no dare malu consiliu no nocere ¶ dare
vtilitate bonu consiliu propt deu ¶ tem fieri castigare dissolutos ut
mlerte spent & dissolutos et malefactos ne pmittas cmitt ¶ flo m sua
malitia pseuerare ¶ tem tenu tonsolare desolatos sicut possimo
eis compatiendo ¶ tem quantu dimitte m uiciis nobis illatas
sdm q dns dedit nobis forma orandi cu dicit dimitte nob debita &
¶ tem quatu debemo supportare mfirmitates pximoz et dicit apls
alter alteriu onera portate et sic adimplebitis legem xpi ¶ tem
sepoto debemo pro inimicis orare ¶ supra mentone beati Jacobi di
centis ¶ quare prombitem ut saluem ¶ tu ista opa misericordie
mime pro suis orare expectat m die iudicij mis apparebit et q exercuit
tali dicet adomino veenite benedicti &c quod deb concedat &c

Septimo septimo loco dagnos sensibus corporalibus & dicendum
est em quidq sensu corpales sic visu auditu odoratu gustu et
tactu unde dicitur q nos sensibus tamq dignos martimo premiatis
debemo credere eodem qualiter gubernamo ecclm et tenem depuis fuit
deo bono crede tamquam fideles fauctores et qui no facit peccat gravius
¶ qui suos sensus regit et gubernat negligit ¶ mus exte sensu
& usus quos debemo gubernare honeste et quia no sufficimo eis
recte sine diuino auxilio ideo debemo adeo humiliter supplicando
dicere cum psalmo ¶ auerte oculos meos ne videant vanitate ¶ ad
sensus corporis & auditu qui filii diligentissime & custodiendus
supple a detractore nams dissolucionibus et aliis verbis otiosis audiendis
¶ tem ut statim talia audima debemo auditu auertere & si possimo
talia dicentes debemo reprehendere ne in uoluam in eius ruinam quod
assentes et consentientes pene pena constringit ¶ et beatus bernhardus
ait detrahere et detrahenti aure quod ore dampnabilis sit no
facile aduertit ¶ et subiungit causa quia si no esset audire no esset
detractor ¶ emo enim in uito auditor reperit libenter ¶ Quartus sensus
corporis & odoratu siue olfactu que eria no debemo illicite videre
odoribus oblectare ¶ sicut faciut q apponut mustatos ad sua idumen
ta ut allicianat aliquos sicut dicit in proverbiis aspersi cubile
meu mirra et oleo et cynamomu quatuor huius pri patet corpe
na eius in flicta unde dicit ysaias erit pro suauis odore foetor
bilis ¶ Quinto sensus corporis & gustus in quo multiplicit peccant
ut dicit nicaeus ebrietate et superfluitate cibi et filiabus alijs eria modis
multiplicibus patuit si vellem loqueudo dissolute otiose maliciose
detractorie de istis otiosis dicit dns in eisdem o deum ito otioso
q loquitur homines reddet rationem in die iudicij ¶ et si otiosis
sibi sermonem reddet rationem quid cit detractoribus medacibus et puerio

audi quid dicat sapiens in libro sapie ¶ Custodite vos a murmura
coe q̄ nichil prodest et a detractione parce linguæ quoniam sermo obscu
rus in vacuū no ibit os aute quod mentit occidit animā ¶ Cū
detractores cadat apta notabile prout in iure canonico et multis
locis sacra doctrina continet quod licet si aliquis alium detraxerit
eum iudicia instituta vel ore vel diffamauit aliquē iniuste i iuncto
ei aliquod crimen falsū ut eius bonam famā denigret nemo potest
eum absoluere nisi illi coram omne quod subtraxit et restauret et stu
deat reuocare qualiter et sapiens q malitiose deportantem eum debz
aute ista restituere sic fieri potest uidelicet in ultima mortis diffamatoria
facta fuit coram illis qui audierant ab eo infamia illius vel in
ecclia publice coram omnibus quod maledixit reuocet dicendo
sic dixi propter malitiam meā vel odiū iniuste talem personā q̄ horem
vel famam talis coram hominibus vel tali crimē imposui
sibi falsē tale crimen reuoco q dixi et confiteor quod no fuit uerū
et penitet me dixisse et tūc si prius fuit illa persona qua diffama
uerat petita ab ea venia potest absolui alis no quia no potest fieri
absolutio nisi prius satisfactio fuit lesio plus enim affert homini
q̄ bonū nomē ex tollit quia q̄ vitā spām ex tollit vñ salomon
in proverbiis Melius est nomē bonū quā diuitie multe et gratia
super argentū et aurū quā bonū nomē tangit aliquē ex quo tamē
ex omissalis toti corpori et omnibus membris Item ostula dando
illicita portant homines pedibus per manus tangendo in pudite sup
scripsit vel supra aliam personam ut puta in genu femine vel illici
ta uerba vel pudibunda homo vel mulier vel pannos deportat
vel huius portant manus vel eius aliena contrectando illicite
corpus eius corpus proximi portat quando mimis mollibus lectis sere
nis et suauibus indumentis vel eius cogitando eis meretricibus
in cogitatione delectat impudicos tactu per manū exercendo non ser
vat deus oblationes ¶ Respuit dicit per psam prophetam no ac
cipiā sacrificia de manu vestra manus enim vestre sanguine plene sūt
¶ preterea portat homo per mare pedes ut eundo ad loca illicita
et de talibus dicit ysaias, ppha Inclinauerunt mortē pedes et dno
no placuit ¶ Et ista dicenda sufficiāt de supponendo ut qua
liter peccatis quis portat ad memoriā reuocamus

Quarto ceterum loco tractatim denique de membris ¶ ea officia singulorū
membrorum videnda ubi notandū quod adhuc moribus et meritis dignitatis
latius ecclie inquirenda et utrū suas ecclesie cura habeant
et dignē fruant et deserui faciat in suis ecclis ¶ Et si aliquos blan
diendo foueant cabalede et amicitia q̄ hereticis utrū ecclia ecclesiam
fuerint fideles et deuoti vel suis hominibus iniustis exactionibus

et laboribz variis affligauerint ¶ Utrid bella mouit et fouent ¶ Ecclesiis secularibus et canonicis curiaz mquirendū e utrid in suis curiis debito modo residēt et fuerit et si bona ecclesiastica male mbasticlidis expenderint ꝛc ¶ Rectoribus scolarid et amagistris et aliis scolasticis mquirendū e utrū suos audi tores dereperint ad erit ad docendū msufficientes minus vdoneos et nimis detato in sua facultate patri et suos auditores prouisse sue promouit ¶ Abadiocatis mquirendo e utrū causias q fuerint tederint quam susceptā fouendis mforo contencioso ptractandis ¶ In causis contra iustitia defenderint et falsis allegacionibz iustam causā in iudicio subtrahere fecerint ꝛc ¶ Amedatis utrid autem suam fideliter exercuerint nichil omittendo deconuictis utrid exactiones indebitas maturabiles aut sicut cum inde promiserint ¶ Si pcoid nec sit iuria aliqui mortui fuerint ꝛc ¶ Iudicibz e mquirendū utrid ordinate fuerit et inde cognitiones cas et assi ciones si uana ulta et carnalia proferunt ꝛc ¶ Aduocatis hec eadem sint mquirenda q audiendo et utrū carnales uoluptat tes et plenitas in desiderio habendi admemoria reuocent ¶ Si coniugat et matrimonio copulat mquirendo e utrum contra cerint matrimonio ad eade prolis gratie ad laudem dei educande ul intentoe libidinis seu satiande et simplice delectas sincero et coniugali amplexu no meretricio se sue meretricali affectu mutuo se tractent ¶ Utrid sint matrimonio fuerint illesid ab omi amore et am plexu alieno seu illicito utrid prolem bn educat et erudiat in fide xpiana doceant et informent et utrid sint ad festa fidelit exercent ¶ Meretricibz utrid publicitus in meretricijs absederint ꝛc

Quinquagesimo nono capitulo de audatione pauidez et confitendi erubescentia videamus ¶ Vbi notandū q confessor videns uidens aliq psona pauidam et verecundam q parte sua plane no confitetur nec manifeste sicut ea fuit tuit eam confessor et amicabili collocutione alloquit ac familiari eloquio dicens sic filia pp deū mecum et pro tue aie salutem certo te ut tua pta confitearis plene et manifeste sic ea fecisti nec verearis aliquid nec erubescas nec diu irrideris tua pta pallidate plibrato mvolumine adpnd enim sic vemsti sine uis pta tua corā deo recognoscit et confitet ¶ Cum aute tua pta confitet no studeas pallescere si plane dicis et secure quia dicit augo oportet ut nihil detectas si opus medicinalis expertas Anima mconfessioe mundatur ꝛc ¶ Omnis pauor q e mpato mortali e obligatorius ad peccā tpalem et ad mortem etiam certo deus m ecclia sua suos ducibz constituit sa cerdotes uiros discretos qui uices sue gerunt mhac parte ut illi

etanam testat Quor timuit pena qd poterat tu no hom fr deo tuo
uter mfero pme qrimo nos fuerdotes onde procerto scias q ego
timus ome genus tormentor et mortis sustinem si aliquid debui
q mihi i confessione dixeris alicui reuelarem Confite ergo plane
et secure in nomine patris et filij et spus sci aliasq capm dupnes
et senatu pme te premias

viceſimo capitulo dammatde pauderz et confuſi erubescentiu
de obstmat et diuris ac venientibus atqe pmam e agendu de
penis mternalibus eis mtmadis e attendu Qbinotandu q si ma
iuete eu mduce no potest ad veram contione tue debet atende diuri
mtpretatio et penaz mferni aterita comunitas ut saltem timore
moueat et teneat quam nouit possit ad pnia assignau Pmo
e ignis teruians mto et ferus Seda pena e fetidus mtolerabile
Tertia e dolor de amissione retu tpaliu et eternaz delitiaru
huiane et mundane Quarta pena e fama e fugabilis vndeuiro
nomo cosumet fame Quinta pena e sitis mextmguibilis de qua
dicit Job Exardescat contin eos sitis Sexta e demonu flagellatio
et tortura Septima pena e horroris et mortificatio serpentu vnd
osee ppheta obturiet eas q si ursa rapida et diruumpent mteriora
eius Octaua pena e fetor tonit illos qui uaijs odoribus delecta
bant de qua pena dicit ysaias Erut pro suauj odore fetor erit m
emabilis et inestimabilis Nona pena e tenebrosus de qua dicit
dns mellano dello qui mtrauit adumpenas no lux vestre umpa
nalem priuate mtenebris exteriores Elige ergo fili m pnti
uita pmam atqe aut istas penas mferni eternalis Sustine
Et hoc de penis mfi dicta sufficiant

viceſimoprimo capitulo de me confessionis et de forma absolutionis e
attendu Primo de me confessionis postquam prior anima specificauit
debz pmam cum absolutionis beneficio postulare tpaliu et dixit peccaui p
tea cogitationibus verbis operibus tactibus hic de quibus ergo miserijs petet
dicto culpam meam et peto michi impm remediu pme salutaris
Et ideo confitebor deo et vobis adme Qaccedes audita confessione per
tatem considerat utrum ille confessus fuit aliqua grauia peccata
et talia quibus ipe no potest absolui si fuit aliqua grauia peccata
post ei admemoriam venire si ergo fuit et pmam peccatis debitum esse de
et sic eu ad satisfactione inducere

viceſimosdo capitulo po dicta de casibus pquibus absolui possem
e aduertendu videmus qdam quodam libello qui Breuis
repertorius dicit contineri Qui aut isti homines pro istis casibus
obligati et hereticis adcpm emittendis ut penis consilium et pudeam

iurisperiti presbyteri parentum parricidas virginum defloratores in mo
rem committentes matrimonium adulteratores sacris cibo uel sacramentis
Committentes fratres mendacia uel eorum fautores Baptizatores pro
filios non monet detectos ubi quis baptizare possit alius non est qui
qui baptizauerit et qui teneri eos qui epm inconfirmatos contra
ueniens matrimonium post uotum castitatis emissum Illi qui uotum casti
tatis emittunt uel matrimonium contrahunt uel religionem mittunt sine
licencia comparus post carnalem copulam Maleficos sortilegos di
uinos sacrificatores demones inuocantes abortum facientes uel venena
sterilitatis procurantes et ministros Symoniacos et tum solempniter
excommunicatos celebrat confessos hereticam pauitatem ordinatos ab
epo Alieno sine sui epi licencia quattuor promeruit Hamunda
xore facto consilio uito consensu si se defendit contra fratrem uel con
sanguineos in bello iusto luxuriam faciens mendacia consecrauit de
mens cum unda uel sanguine Concipiens partum a uulua sua uiuo
et hereditate faciens domus maritum Contrahens matrimonium cui
aliqua post spousalia inuicem firmata cui alia celebrauit
facit mendacia mendacia Sepelitus stans excommunicatus in cimiterio
excommunicato actione manibus illis quibus pr epus absolue presumpsit
ues clandestine contrahentes Publice criminosi blasphemi Incendiarii
Oppressores filiorum Sacerdotes falsi testes violatores ecclesie sodomite
a contra naturam peccantes Incestuosi Dormiens cum illa qua bapti
zauit uel cuius confessione audiuit Excommunicatus ab epo Missarum
celebrans scienter in altari non consecrato uel non indutus sacris uestibus
Celebrans non ieiunus a loco uestitucie ablatos qui dm inuocant a loco
solempni quia recipienda Hominibus est casibus remittendi sunt
peccata ad epm ut de eius consilio et prouidencia dispensetur sine sint
ad epm penitentes sine non

. septima confessionis sequitur ultio Vbi notandum quilt confitei

dependentis petri per sit dare primo confitetur deo et primo per uerba
et enumerando eius species Et sic de singulis dicit et cum dicerit
cepta et Item contra septem sacramenta ecclie Decem
contra opa misericordie et in quibus offendit deum creatorem meum
a prima etate mee usq; nunc Ego miserrimus peccator deo culpam meam
et peto remedium pme salutare mi confessi et pro te penitere
pro me ad dnm ihesum xpm

Quesitum est utrum pollutio nocturna impediat aliquem a celebratione
celebrare missam Respondet sanctus thomas dicit ad hoc quod homo debeat
accedat ad sacramenta ecclie et requiritur primo munditia corporis

que no ñ p̄ prou tollit Sdo clericatem addens peticiale &
uocatione ⁊ hoc primo Sabbatum ul octauam aut exaltacionis
sue pro amittat Duo etiã mundicia corporis requisita uidet et
scribentes ul etiã tractatum alicui sacerdoti ꝑtinentibus manu
lauare p̄ uid̄ primo et priuatim primo impedit Sdo deuocas seu
etiam mel Duo corporalis mundicia et hec ea quib⁹ oportuit
abluina polluere nostra quib⁹ duo exhinc quib⁹ uiduitatem et
sanctum hoc uinum magis ul nichil mundet Et ea dispungendum
e depelluere Si polluto sit p̄ mulos et lupanaribus coniungere
ad confessu admittet et sit e mortale primi et nec det abstinere ad
necessitatis mentem Si accidat polluto abluisse idem indicium
Si accidat ebrio pluerit idem e sine ita debitale quia contra
aliquid sit primi quicquid tempore illa nec nichil p̄ equa dispositare
et ep̄ scribitate aut e primi Et quia no e ita scribe nisi ex equa
causa proueniat deo tanq̄ e abstinere ad necessitate ingrediat ad
ymmutriquatuor horas Si primi debet nisi dum q̄ subinde e
utrid polluto ortid subeat corpori mortali debet homo abstinere
ebrietate Vsu no no habet ortu e mortali abstinere e ebrio
nestate no tam primi mortalis scribitur et inebriato sacerdoti
ponit Item quesito utrum eligens semp̄ primi mortalis teneat
predicando an q̄ sit in regula Thomas dicit q̄ tam expressio hoc
actum ibidem q̄ cadet sub precepto obligat ad mortale Si quis
excedat necessitate precepti no obligat ad mortale Et si aliquis
uidens q̄ possitet uenit suade anima q̄ sit in ipsa deo q̄ no
sanet unde stolam exponere teneat ita suade ad debitum
ꝑmptarie castitate obedientia teneat sub pena mortali

gratiarum actionem

Deo gratias

Benedicamus

Benedicamus domino ac alleluia laudamus te

Ordo magnus Prehandus dictus
Expositio in suis sermonibus

Nota omnes Judeos esse maledictos per probas multos modos Primo
eos sentent eos qui non loti aqua baptismatis Secundo non possunt solem
videre in proprio respectu neque in lunam videre in manam Tertio semen
aberis seminatis non facit fructum Quarto anhelitus eorum non facit
fructum calefacat manum neque aliquid aliud rem Quinto quod oculi alterius
unius sup unctum ibidem ut eum recuperare possit Et sup manum
matrem dum eos qui seductorem genuerit et sup omnes populares ut
habeat in thalamicth ut concremet Et ideo sicut locust nymen
Septimo quia indurata quia tantas Judica sicut tria unius
grave admodum recuperum desperata tertia pulcherrima in septem
corporis propriam ymaginem recuperet nymodo quia populus
fuit in potestate recuperationis premonibus omnibus Et postea
lavat ymaginem cui tempore nobilissimo decimo tertio facere quos
eum comedunt et aliquibus reprehendere admandutandum
amittit Et sicut aplm dicunt dixim Septimo qui sed omnes
menstruosi tam viri quam mulieres et sine intermissione nec
strictum paterentur ad sanguinem propinquum sumerent Octavo
quia eodem die debent populus exire quod sine quia facta sunt
ex anima Judea Et demceps exoudeo nuquam fuit unquam na
ta quin eam recuperata antequam exiret uterum matris quia
quando nascunt intremunt habet manum dextera manentibus
femineo usque ad medietatem manus et sic reperit corruptum
id est notabile miraculum Nono eos qui videri quia mutuunt per
matres pars seu ablactant non possunt imburibus nec sic
colorati Et semper pallidi Undecimus accipiunt mutuum christia
nas ut puer ubique mutuant Et aberis puer fiat colorato
atque sic fortes seu robusti Et per gratiam

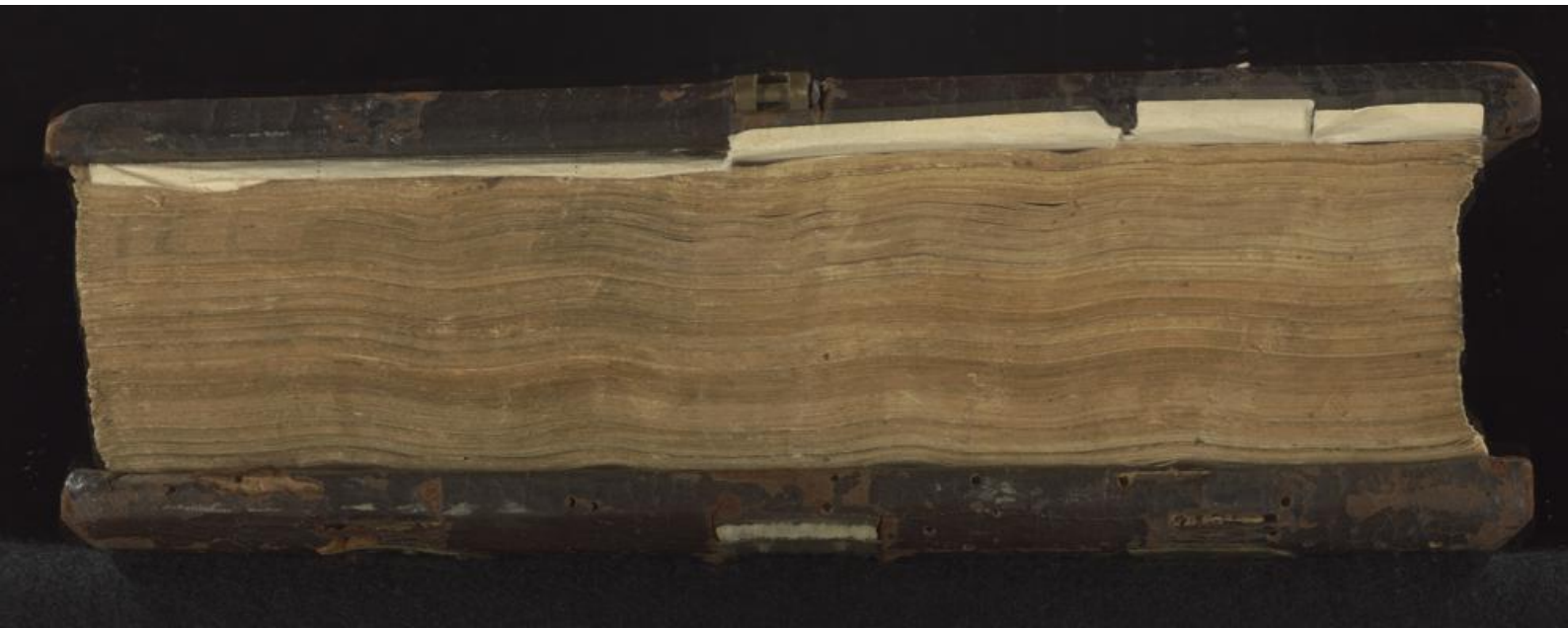

Handschr.
815
0 cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16
Inches 1 2 3 4 5 6
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16
Centimetres
Farbkarte #13
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Co